

AYLIK PLANLI

TÜRKÇE

SORU BANKASI

APS

TÜRKÇE

APS

Sınavlara Hazırlık Kitapları Serisi

ISBN

978-625-5937-00-1

Sevkiyat Adresi

Başkent OSB Mahallesi 25. Cadde No: 15 Malıköy Sincan / ANKARA

0531 300 20 48 - 0312 640 16 00

Basım Yeri

Ertem Matbaa

Bu kitabın her hakkı saklıdır. Tüm hakları **ESEN YAYINLARI**'na aittir. Kısmen de olsa alıntı yapılamaz. Metin ve sorular, kitabı yayımlayan şirketin önceden izni olmadan elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

Bu kitapta yer alan ÖSYM sınav sorularının her hakkı ÖSYM'ye aittir. Hangi amaçla olursa olsun, tamamının veya bir kısmının kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması ya da kullanılması, yayımlanması ÖSYM'nin yazılı izni olmadan yapılamaz. Esen Yayınları telif ücreti ödeyerek bu izni almıştır.

SUNUŞ

Sevgili Öğrenciler,

Başarı yolunda değişen ve gelişen, farklı şartları benimseyen, öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayan “rehber” niteliğindeki **Aylık Planlı Setimiz** ile sizlerleyiz. Sınavlara hazırlık sürecini en verimli şekilde geçirmenize katkıda bulunmak amacıyla hazırlanan kitaplarımızla farklı düzeydeki ihtiyaçlarınıza cevap vermeyi hedefledik.

Titiz bir çalışmanın eseri olan **Aylık Planlı Soru Bankası** hazırlanırken üniversiteye giriş sınavının konu dağılımı, soru tarzları, soruların zorluk derecesi incelenerek sorularımızın bu doğrultuda olmasına özen gösterilmiştir. Testlerde yer alan sorular bilgi düzeyinizi geliştirecek nitelikte, özgün bir şekilde ve sınavdaki başarınızın yüksek olması hedeflenerek hazırlanmıştır. Aylık çalışma planınıza uygun olarak düzenlenen konular, bilgi birikiminizin kademeli olarak artmasını sağlayacak ve başarı basamaklarını emin adımlarla çıkacaksınız.

Aylık Planlı Soru Bankası'nda;

- testlere başlamadan önce konuları hatırlatmak amaçlı **kavramlar**,
- konuları daha kolay öğrenmenizi sağlamak için ÖSYM ve MEB soruları örnek alınarak hazırlanan **kavrama testleri**,
- bilgilerinizi pekiştirmenizi sağlamak için kolay üstü ve orta düzey sorulardan oluşan **pekiştirme testleri**,
- öğrendiklerinizi değerlendirmeniz için **değerlendirme testleri**,
- ÖSYM sorularını ve benzerlerini çözebilmeniz için her ünitenin sonunda 4 sayfalık **deneme sınavları**

bulunmaktadır.

Kitaptaki soruların tamamının video çözümü yapılmıştır. Çözemediğiniz veya yanlış cevapladığınız soruların açıklamalı çözümlerini dinleyerek konu eksiklerinizi tamamlayabilirsiniz. Video çözümlerine ulaşmak için testlerdeki ilgili karekodu uygulama üzerinden okutmanız yeterlidir.

Kitabın hazırlık aşamasında bizlere destek olan tüm ekibimize teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Kitabımızdan en verimli şekilde yararlanmanız ve başarılı olmanız dileğiyle...

İÇİNDEKİLER

1. AY	1. ÜNİTE: ANLAM BİLGİSİ	
	Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam	7-20
	Deyim ve Atasözleri	21-26
	Cümlede Anlam	27-50
	DENEME - 1	51-54
2. AY	Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları	57-64
	Paragrafta Yapı	65-84
	Paragrafta Konu ve Ana Düşünce	85-90
3. AY	Paragrafta Konu ve Ana Düşünce	93-110
	Paragrafta Yardımcı Düşünce	111-134
4. AY	Anlam Bilgisi (Karma)	137-150
	DENEME - 2	151-154
5. AY	2. ÜNİTE: BİÇİM BİLGİSİ	
	Kökler, Çekim Ekleri	157-166
	Yapım Ekleri	167-174
	Yapı Bakımından Sözcükler	175-182
	DENEME - 3	183-186
6. AY	3. ÜNİTE: SÖZCÜK TÜRLERİ	
	İsimler (Adlar)	189-192
	Zamirler (Adıllar)	193-198
	Sıfatlar (Ön Adlar)	199-204
	Zarflar (Belirteçler)	205-210
	Edat (İlgeç) – Bağlaç – Ünlem	211-216
	Tamlamalar	217-222
	Sözcük Türleri (Karma)	223-228

Fiiller - Fiilde Kip (Anlam) Kayması	231-236
Ek-Fiil – Birleşik Zamanlı Fiil	237-240
Fiilimsiler	241-246
Sözcük Türleri (Karma)	247-254
DENEME - 4	255-258

4. ÜNİTE: CÜMLE BİLGİSİ

Cümlelerin Öğeleri	261-272
Fiilde Çatı	273-278
Cümle Türleri	279-286
DENEME - 5	287-290

5. ÜNİTE: SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Ses Bilgisi	291-298
Yazım Kuralları	301-316
Noktalama İşaretleri	317-326
Ses - Yazım - Noktalama (Karma)	327-334
Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları	335-340
Dil Bilgisine Dayalı Anlatım Bozuklukları	341-344
DENEME - 6	345-348

CEVAP ANAHTARI	349-352
-----------------------------	----------------

1. AY

Sözcükte ve Söz Öbeklerinde
Anlam

Deyim ve Atasözleri

Cümlede Anlam

APS

AYLIK PLANLAMAM

Gün	Konu Adı	Çözdüğüm Soru Sayısı	Çözdüğüm Süre	Doğru	Yanlış	Boş
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						

ÜNİTE 1

ANLAM BİLGİSİ

Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - I

- Terim Anlam
- Gerçek-Mecaz Anlam
- Yan Anlam
- Genel Anlam
- Özel Anlam
- Soyut - Somut Anlam
- İkilemeler
- Eş Anlamlılık (Anlamdaşlık)
- Eş Seslilik (Sesteşlik)
- Yakın Anlam
- Zıt Anlam
- Nicel - Nitel Anlam

EAPS12TRK25-001

TEST • 1

• KAVRAMA •

1. • **inmek:** Ulaşmak.
• **dizilmek:** Yan yana sıralanmak.
• **bütün:** Çok sayıdaki varlık.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “inmek, dizilmek, bütün” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Ayaklarının ucunda bütün bir semt kademe kademe dizilmiş evlerle denize doğru iniyordu.
B) Bütün gün boyunca yaklaşık yüz sayfa yazıyı dizdikten sonra sahile inmişti.
C) Bütün bu konuşmalar olurken İstanbul’a akşam iniyor, insanlar otobüslere binmek için diziliyordu.
D) Kapılar açılıyor kapanıyor, bütün adamlar arabalardan iniyor, binanın önünde diziliyordu.
E) Cadde üstünde dizilmiş çok sayıda çevirmeciden bir bütün kızarmış tavuk olarak eve iniyordu.

2. Bizim köyden bir deli oğlan
Yıllar önce gurbete gitti Süleyman
Bir de duyduk öğrendik ki
Büyükşehirde büyük adam olmuş Süleyman

“Büyük” sözcüklerinin bu dizelerdeki kullanımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Biri nicel, biri nitel anlamda kullanılmıştır.
B) Her ikisi de mecazi anlamda kullanılmıştır.
C) Her ikisi de gerçek anlamda kullanılmıştır.
D) Birincisi yan anlamda ikincisi temel anlamda kullanılmıştır.
E) Her iki sözcükte de abartma vardır.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükler birbiriyle yakın anlamda kullanılmıştır?

- A) Bana gücenip küsmesi hepimizi üzdü.
B) Bu kadar ağır bir işe verilmesini yadırgadım.
C) Maaşı çok değil kıt kanaat idare ediyorlar.
D) Gerçeklere sıkı sıkıya bağlı olduğu için tutarlı biri olarak tanınıyor.
E) Güreş, güçlü olmak kadar oyun bilmeyi gerektirir.

4. Üçüncü yapıtı *Uçuruma Düşen Çığlık*’ını okuyucusuyla tanıştıırken şair Nihat Kemal Ateş kendi özünü kullandığı için “Sizleri şiirin beyaz sesiyle selamlıyorum.” diyerek tanıtım konuşmasını bitiriyor.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirsel ifadelerde renklerin kullanıldığı
B) Şiirinde yabancı sözcüklerin olmadığı
C) Şiirin herkeste farklı duygular uyandırdığı
D) Sanatçının herkese seslenebildiği
E) Şairlerin yetenekli olduğu

5. Bana “Tehlikeli sulara kulaç atıyorsun delikanlı ama böyle bir konuyu araştırma cesaretini gösterdiğin için kutlarım seni. Yine de mayınlı tarlalara girmesen iyi edersin!” dedi.

Bu parçadaki altı çizili sözün parçaya kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) İnsanlarla alay etmekten ince bir zevk alırdı.
B) Mahalle, korku dolu saatler geçiriyordu.
C) Çok kişinin araştırmaktan kaçındığı konular üzerinde duruyordu.
D) Aralarındaki kavga yıllar boyunca sürüp gitmişti.
E) Üniversite sınavında ecel terleri dökmüştü ama sınav sonucu umduğu gibi geldi.

6. Kentte alışverişin albenisi insanı farklı uçlara iterek yaşamdan daha fazla keyif almamıza yardım ediyor.

Bu cümledeki altı çizili sözü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Gazetedeki koyu başlıklara şöyle bir göz gezdirdi.
B) Zamanın en ciddi ve en cazibeli mesleklerinden biriydi.
C) Gözlerinde farklı bir heyecanla dalgın dalgın yürüyordu.
D) Küçük bir kazmayla dümdüz duvarı yerle bir etti.
E) Kalın ve yaş kütükleri parçalayıp bir köşeye attı.

7. Kafadan bacaklılar, yırtıcılardan saklanmak ve avlarına yaklaşmak için derilerinin görünümünü değiştirebiliyor. Kas kasılmalarıyla farklı renk pigmentlerini ortaya çıkararak çevreye uyum sağlıyorlar.

Bu parçada söz edilen kafadan bacaklıların durumu aşağıdaki sözcüklerden hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Esinlenme B) Kamuflej C) Korunma
D) Üretme E) Yanılsama

8. “Çarpmak” **sözcüğü**, **aşağıdaki cümlelerin hangisinde** “kurnazlıkla ele geçirmek” **anlamında kullanılmıştır?**

- A) Bütün gün sokakta gezdiğinden, onu da güneş çarpmış.
B) Ayağını masaya çarpınca acı acı bağırmaya başladı.
C) Sınav salonuna yaklaştıkça yüreği hızlı hızlı çarpıyordu.
D) Pazarda dikkatli ol, seni de çarpabilirler.
E) Kontrolden çıkan otomobil, bir ağaca çarpıp durdu.

9. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde karşıt kavramlar bir arada kullanılmıştır?**

- A) Bir vakte erdi ki bizim günümüz
Yiğit belli değil mert belli değil
B) Fark eyledik ahir vaktin yettiğin
Merhamet çekilip göğe gittiğin
C) Başım ayık değil kederden yastan
Ah ettikçe duman çıkıyor baştan
D) Herkes yarasına derman arıyor
Deva belli değil, dert belli değil
E) Aşık Ruhsat dediğini bilmiyor
Yazı belli değil, hat belli değil

10. Dünyanın en önemli turizm kentlerinin bisiklet parkurlarını genişletme çalışmaları boşuna değil. Sadece New York’taki bisiklet parkurlarının uzunluğu 600 kilometreyi buluyor. Kentlerin turistik cazibesinin yanı sıra yaşam kalitesini artıran bisiklet kültürü, çevre kirliliğinden trafiğe pek çok soruna köklü çözümler sunuyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Gündemde kalabilmeyi başaran romancılarımızdandır.

Bu cümlede altı çizili söz ile söz konusu romancının hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Kendini eserlerinde ön plana çıkarması
B) Çağının sorunlarını işlemesi
C) Yeni arayışlara yönelmesi
D) Adından söz ettirmeyi başarması
E) Değişik bir üsluba sahip olması

12. Sanatçı elbette doğadan yararlanacaktır, onu bir yana atmayacaktır ama asıl işinin o olmadığını da bilecektir. Elindeki araçlar yani sözcükler, boyalar, notalar... sanatçının sanatına yön vermesi içindir. Bir şiir, bir resim, bir beste böylesine kendi doğasını getirir, kendisi olur.

Bu parçadaki altı çizili sözlerle sanat eserinin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Ulusallığı B) Evrenselliği
C) Özgünlüğü D) Yaratıcılığı
E) Etkileyiciliği

ANLAM BİLGİSİ

Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - II

TEST • 2

• KAVRAMA •

1. • **sıra:** Bir şeye ayrılan, uygun görülen veya rastlayan zaman.
• **soluk:** Rengi kaybolmuş, matlaşmış.
• **pislik:** Kir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “sıra, soluk, pislik” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Sıranın kendisine geldiğini anlıyor, bulaştığı bu pislikten bir an önce kurtulmak istiyor, ailesine yeni bir soluk olmak istiyordu.
B) Ali Bey bu sıralar oturduğu çevrenin pisliğinden iyice bıkmış, soluk alamaz duruma gelmişti.
C) O sırada Rüstem Efendi; pislikten muşamba gibi olmuş, lime lime bir çarşafı kaplı, soluk yorganına sıkıca sarındı.
D) Gerçi ara sıra soluğu yanlarında aldığı bu adamların da pislik konusunda Orhan’dan aşağı kalır hâleri yoktu.
E) Sırada beklerken bir pislik çıkacağını anlıyor, oradan soluk almadan kaçıyor.

2. Bolu doğası, alacalı giysilerini yeni yeni giyiyordu. Orman

I
dokusu; içindeki daracık toprak yol çukurlarla, kuruyup düşmüş dal parçalarıyla, tür tür çalılarla, “bebek” ağaçlarla kaplanmıştı. Orman sanki “Geçemezsiniz.” diyordu. Hâlâ vahşiydi, hâlâ insana ve uygarlığımızın

II
şiddetine direniyordu. Rengârenk çiçekler, yeni sararıp kızarmaya başlamış kızılçık, fındık, meşe, yabani erik

III
ağaççıkları, ötüşleri karaçamların kubbelerinde yankılanan kuşlar, milyonlarca iğne yaprağın arasından orman tabanına bir şelale gibi akan güneş ışınlarının

IV
içinde göz kırpan renk renk kelebekler ve huzur verici

V
derin bir sakinlik...

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Bu sanatçının yalnızca edebiyat türleriyle değil; dil, biçim ve noktalama işaretleriyle de uğraştığı, yeni denemelere giriştiği bir kitap bu. Hatta zaman zaman gerçeküstücülüğü denediği öykülerinde, bana bu yönüyle biraz da Edgar Kerete hikâyelerini de anımsatan bir yan var. Uzuvarını kaybettiği için sürekli azalarak kaybolmaya doğru ilerleyen bir adamın öyküsü örneğin ölüm ve yok oluşu bir başka açıdan yorumlarken Keret’nin öykü dünyasını da anımsatıyor bana.

Bu parçada aşağıdaki sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı (anlamdaşı) yoktur?

- A) yazın B) üslup C) hikâye
D) lisan E) yadsıma

4. Hayal ettiğimiz neredeyse tüm gelecekler robotik asistanlarla dolu. Makinelerin ne işe yarayacağını düşünmek için hayal gücümüzü fazla zorlamak zorunda değiliz: Savaşta rol alabilir, kurtarma ekiplerine katılabilir veya alışveriş torbalarımızı taşıyabilirler. Bu rolleri doldurabilecek makineler inşa etmeye çalışan birçok bilim insanı var. Üstelik uygun tasarımları bulmaları çok zor olmadı çünkü şablonlar doğada mevcuttu.

Bu parçadaki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Sabit bir alarm sistemindeki kameralar yalnızca belli bir bakış açısı sunabilir oysa robotlar tüm odalarda dolaşabiliyor.
B) Ancak hâlâ kullanılabilir durumdaki giysilerin de atılmış olması biraz kafa karıştırıyor.
C) Ayrıca demir, bakterilerin salgıladığı asit nedeniyle yaşanabilecek dış çürümelerine karşı daha iyi koruma sağlıyor.
D) Yani yakın gelecekte akıllı telefonlarımızı kontrol eden beyin benzeri işlemcilerle sahip olabiliriz.
E) Bu sistem olmasaydı dişlerinizi fırçalamak gibi basit bir eylemle bile vücudunuza ölümcül miktarda bakteri girebilirdi.

5. Türkçede iki türlü “katılmak” sözcüğü bulunmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde “katılmak” sözcüğü diğerlerinden farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) Su katılmış ve içinde istenilenden fazla asit içeren sütleri tüketmek iyi değildir.
- B) Sokakta oynayan çocukların oyunlarına ben de katıldım.
- C) Satır sesini ilk kez duyan bebek gülmekten katıldı.
- D) Futbol hakkındaki sohbetlere katılmak, bir iki yorumda bulunmak âdetiydi.
- E) Ortaya atılan geri çekilme fikrine Ali Rıza Bey katılmadı.

6. Dışarı çıktığında büyük, uzun bir gocuk geçiriyor üstüne; önünü kapatmıyor, açık bırakıyor. Açık mavi gözleri yıldırım gibi çakıyor. İnsanı ürkütecek kadar açık konuşuyordu. Kimseden korkusu yoktu, her işi açıktı.

Bu parçada “açık” sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisine karşılık gelecek şekilde kullanılmamıştır?

- A) Kolay anlaşılır olmak
- B) Gizliliği olmamak
- C) Koyu olmamak
- D) Kapalı olmamak
- E) Engelsiz, serbest olmak

7. En güzel, en etkili şiir okuma tarzı; okuyanın önce şiirden etkilenmesi, şiirde erimesi ve onu yaşayarak okumasıdır.

Bu cümlede geçen “yaşayarak okumak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiir okurken öğretici şiirleri seçme
- B) Şiirle yaşamı özdeşleştirme
- C) Şiirdeki duyguları paylaşma
- D) Şiirden dersler çıkarma
- E) Şiirden öğrendiklerini yaşama uygulama

8. Şimdiye kadar çalışmalarında beni etkileyen resamlara öykündüm hep. Neşet Günal, Nuri İyem, Bedri Rahmi, Turgut Zaim şimdi aklıma geliverenler.

Bu parçadaki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Özgün bir yazar olmak için çok uğraşıyordu.
- B) Son eserinde de taklit almış başını gidiyor.
- C) Yalın bir dili olan sanatçı başarılıydı.
- D) Her sanatçının farklı bir üslubu vardır.
- E) Sosyal konuları işleyenler daha başarılıdır.

9. O şirkette işe girmek için yaptığım başvurunun sümen altı edilmesi, şirket patronunun varlığımdan haberdar olmasını uzun süre geciktirmişti.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Gizli belgeler basına sızınca skandal patlak vermişti.
- B) Diploma suretini zamanında yetiştiremeyince sınava giremedi.
- C) Raporlar örtbas edildi ve yapılacak işlemler engellendi.
- D) Masanın üzeri bir sürü dosya, fiş ve fatura ile dolmuştu.
- E) Ev halkı seferber olmuş, köşe bucak o evrakı arıyor.

10. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili ikilemelerden hangisi kuruluş bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Yer gök bir araya gelse barışmayacağı.
- B) Bana akıllı uslu bir adam bulun.
- C) İleri geri konuşmasanız olmaz mıydı?
- D) Sınava aşağı yukarı dört ay var.
- E) Bu işten az çok o da anlar.

ANLAM BİLGİSİ

Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - III

TEST • 3

• PEKİŞTİRME •

1. Amerika'nın keşfi neticesinde iki dünya arasındaki alışverişler, diğer mutfaklar gibi Osmanlı mutfağını da derinden etkileyecektir. Fakat aynı dönemde Amerika menşeli olmayan iki ürün de Osmanlı topraklarına girdi ve yoğun bir üretim ve tüketim imkânına kavuştu. Bunlardan ilki, 17. yüzyılın ilk yarısında İstanbul pazarlarında görülmeye başlayan ve çok hızlı bir şekilde ziraatı ve tüketimi yaygınlaşan bamyadır. Diğeri ise 15. yüzyıl kayıtlarında geçen fakat yaygınlaşması için iki yüzyıl beklenmek zorunda kalınacak olan enginardır.

Bu parçadaki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Günümüzde bir ürünün bir yerden bir yere taşınması oldukça kısa bir zaman diliminde gerçekleşebilir.
- B) Enginarın birçok dildeki isminin Arapça kaynaklı olmasının nedeni 8. yüzyıldaki Arap yayılması olmalıdır.
- C) İnsanlığın yerleşik düzene geçtiği 12.000 yıl öncesinden bu yana Anadolu; eşsiz lezzetlerin keşfedilerek dünyaya yayıldığı topraklardır.
- D) Anadolu'da halk arasında "yemiş" olarak da adlandırılan incir; aynı zamanda "ballı darı", "bardacık" gibi isimlerle de anılır.
- E) Kayısının tarihî yolculuğunun özellikle Çin'den başladığı, Orta Asya üzerinden, Anadolu'ya ve oradan Avrupa ve Amerika'ya yayıldığı düşünülmektedir.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlamca birbirine yakın söz öbeklerine yer verilmiştir?

- A) Günümüz romanını kafasındaki modele uygun görmek, bununla yetinmek isteyenler var.
- B) Zamana dayanabilen, zamanla başka dillere de çevrilen eserlerimiz yok mu?
- C) İki köylü tipi çizmek, kalemini biraz köy geleneğine ve folklora bandırmak edebiyat yapmaya yetmez.
- D) Zamanla köyler küçüldü, daha doğrusu köyler kentlere taşındı.
- E) Her şeyin alabora olduğu, bilinen değerlerin yerlerinden oynadığı bir ortamda yaşıyoruz.

3. Edebiyat tarihinde, her yeni akım şiire yeni bir sınır koymuştu. Bu sınırı büyük ölçüde genişletmek, daha doğrusu, şiiri sınırlılıktan kurtarmak, bizim işimiz oldu.

Bu parçada "şiiri sınırlılıktan kurtarmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiiri, yabancı sözcüklerden arındırmak
- B) Şiiri, klasik şairlerin etkisinden kurtarmak
- C) Şiire, yeni ölçüler getirmek
- D) Şiiri, belirli anlayışlardan kurtarmak
- E) Şiirin konusunu genişletmek

4. Ben divan edebiyatını bütün sanatçılarıyla görevini yapmış, rolünü yerine getirmiş, artık yeni nesle kendisinden ses gelmesine olanak olmayan bir tarih olarak algılıyorum.

Bu cümledeki altı çizili sözle divan edebiyatının hangi özelliği anlatılmak istenmiştir?

- A) Kalıcı bir edebiyat olması
- B) Geçmiş dönemlere ışık tutmaması
- C) Günümüz insanıyla bağlarını koparması
- D) Dilinin yabancı sözcüklerle dolu olması
- E) Tarihteki yerini koruması

5. Makalenin, subjektif bir değer taşıması, gazeteciliğin ince yönlerinden biridir.

Bu cümlede kullanılan "ince" sözcüğüyle aşağıdakilerin hangisinde kullanılan "ince" sözcüğü aynı anlamlıdır?

- A) İnce ince gülüyor, bizimle dalga geçtiğini belli ediyordu.
- B) İnce dokunmuş kumaşlara artık rağbet edilmiyor.
- C) Romanlarında hayatın ince noktalarını ortaya koymuştur.
- D) Davranışlarındaki incelik gitmiş, kaba bir insan oluvermişti.
- E) İnce bir dere, uçsuz bucaksız ovayı ikiye bölüyordu.

6. Avrupa'da nadir (seyrek) bulunan ve koruma altına alınan
I
birçok mantar türü ülkemizde bol (aşırı) miktarda
II
bulunmakta. Fakat ülkemizde doğanın sunduğu hiçbir
fırsatı kaçırmayan mutfak kültürümüz, maalesef (ne yazık
III
ki) mantar yemekleri konusunda son derece sınırlı sayıda
yemek tarifi üretmiş. Oysa hâlihazırda (şu anda) ihracat
IV
amacıyla ülkemizde önemli miktarda değerli mantar
türleri dünya mutfakları için toplanmakta. Bu
mantarlardan en önemlilerinden biri olan ve dünya
mutfaklarının "morel" olarak (diye) tanımladığı
V
kuzugöbeği mantarı bence en lezzetli mantardır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisinin anlamı parantez () içindeki açıklamayla örtüşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Aşağıdakilerin hangisinde sözcüğün anlamı ile kullanımı birbiriyle örtüşmektedir?**

- A) **Biçmek:** Tahmin etmek, kestirmek
Tamamen el yapımı olan bu nostaljik arabaya bir değer biçmek için heyet çağrıldı.
- B) **Yatmak:** Bulunmak, var olmak
Kişilerin sergilediği olumsuz gibi görünen her davranışının altında bilinç dışı bir şekilde kendi benliklerini ve varlıklarını korumaya yönelik bir niyet ve çaba yatmaktadır.
- C) **Geçinmek:** Uzlaşmak, anlaşmak
Şimdi de etraftan geçinmeyi âdeta huy edinmiştir, yiyip içtiklerini hep arkadaşları öderler, onun için olağan bir durumdur.
- D) **Sarmak:** Tedirgin etmek
Bu canlılık, insanı on yıl önce görmüş olduğum muhteşem yazdan daha başka türlü sarıyordu.
- E) **Kapatmak:** Bitirmek, unutturmak
Bize kızdığında kendini odaya kapatıyor, istediği şeyin anında olmasını istiyor.

8. Türkçede "bozmak" sözcüğünün bazı anlamları şunlardır:
- Dokunmak, zarar vermek
 - Geçersiz bir duruma getirmek
 - Biçimini ve kullanımını değiştirmek
 - Bırakmak, dağıtmak

Aşağıdakilerden hangisinde "bozmak" sözcüğü bu anlamlarından biriyle kullanılmamıştır?

- A) Çok geçmeden her iki taraf da anlaşmayı bozdu.
B) Eski kıyafetleri bozuyor, bana yeni elbiseler yapıyordu.
C) Neden bana rahat vermiyor, işlerimi bozuyorsunuz?
D) Hafta sonu dışarıda yediğim yemek midemi bozmuş.
E) Irgatbaşı durumu anladı ama adamı yine de bozmadı.

9. O çay ağır akar, yorgun mu bilmem.
Mehtabı hasta mı, solgun mu bilmem.
Yaslı gelin gibi mahzun mu bilmem,
Yüce dağ başında siyah tül vardır.

Bu dizelerde görülen anlam olayları aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ad aktarması - Dolaylama
B) Kişileştirme - Benzetme
C) Duyular arası aktarma - Kinaye
D) Kinaye - Konuşturma
E) Karşıtlıktan yararlanma - Dolaylama

10. Cihat Burak'ın üç öykü kitabını aynı anda okumaya başladım ve kitapları üç günde okudum, çabuk okumak sportif bir alışkanlık, özümseyip okumaksa sanatsal bir aktivitedir!

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Herkesi kendi gibi bildiği için her zaman üzülmüyordu.
B) Bağırmaktan nefesi kesilmişti ama yine de susmuyordu.
C) Sorunları yansıtmak amacıyla müdürün karşısına çıkmıştı.
D) Her sabah kahvaltıdan sonra özgür olmak için avluya çıkardı.
E) Okulda ve sokakta topladığı bilgileri kendine göre uyarlayıp aktardı.

ANLAM BİLGİSİ

Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - IV

TEST • 4

• PEKİŞTİRME •

1. Nuri Bilge Ceylan, bana göre formundaydı. Her zamanki duruşunu sergiledi ve izleyiciyi tatmin etmeyi başardı. Üslubundaki yalınlıkta hiçbir kusur yok. Daha önceki filmlerinde sessizlik ön plandayken, *Bir Zamanlar Anadolu'da* ile daha çok diyalogları ön plana çıkararak olayın süreğenliğini, dinamizmini vurgulamış oldu.

Bu parçada geçen “süreğenliğini ve dinamizmini vurgulamak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalın ve anlaşılır olan
B) Devamı ve canlılığı olan
C) Süslü ve aktif olan
D) Kararlı ve komik olan
E) Sıradan ve günlük olan

3. Avcı toplayıcı gruplar arasında takas genelde (çoğu kez) karşılıklı hediye verme biçimindedir. Hediye edilen boncukların maddi değeri, takas edilen malların sembolize ettiği (simgelemek) sosyal anlamdan azdır.
- II
Takas, farklı gruplar arasındaki bağlantıyı sağlar ve hayati (büyük) öneme sahiptir. Boncuk gibi taşınabilir ve anlam yüklü nesnelerin karşılıklı değişiminin insan davranış evriminde bir eşiği (başlangıç noktası) temsil ettiği düşünüyor (hayal etmek).

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içindeki açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2.

Anlamı	Kullanımı
I. Bir şeyin ıslaklığını gidererek kuru duruma getirmek	• Geçmişindeki iyi kötü ne varsa silip unutacak.
II. Bir yazı, çizgi vb.yi kazıyarak veya sürterek yok etmek	• Kaba avuçlarıyla terli kaşlarını sildi.
III. Üzerini çizerek atmak, yok etmek	• Baştan sona üstün bir oyun sergileyerek rakibini âdeta sahadan sildi.
IV. Üstünlük göstererek o alanda üstün olanları ikinci plana atmak	
V. Ortadan kaldırmak, yok etmek veya gidermek	

Bu tabloda “silmek” sözcüğünün numaralanmış anlamlarından hangileriyle ilgili bir kullanım yoktur?

- A) I ve III B) I ve V C) II ve III
D) II ve IV E) III ve V

4. Bugün modern duyuş tarzının babası olarak görülen şiir, musiki, heykel, resim, roman hepsinde az çok hissesi olan, modern insanı getirdiği duyuş tarzıyla âdeta yoğuran Baudelaire; şöhret hakkını ancak otuz kırk sene sonra alabildi. Yine şimdilerde Almanya Hölderling'i yere göğe sığdıramıyor. Hâlbuki Almanya onun ölümünün farkında bile olmamıştı ancak Hölderling bugün, şiirin en büyük yıldızları arasında parlıyor.

Bu parçada altı çizili sözlerle anlatılmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Yeni bir anlayışa öncülük etme
B) Özgün bir anlatımla insanı biçimlendirme
C) Hiçbir dönemde hak ettiği ilgiyi görmeme
D) Çok beğenilme, takdir edilme
E) Kabul görmüş, beğenilmiş şairler arasında yer alma

5. Batman, Dicle Nehri ve bu destansı su kaynağının
I
kollarıyla çevrili. Kentin kurulu olduğu ovayı Garzan ve
Batman ırmakları besliyor. Batman'ın Güneydoğu
Anadolu'nun en hızlı gelişen bölgelerinden biri olmasında
II III
ise kuşkusuz petrolün payı büyük. Bu sihirli siyah altının
II III
etrafında günden güne artan yatırımlarla kentin nüfusu
da artıyor. Artan nüfus ve kente civar yörelerden gelenler
IV
Batman'ı Güneydoğu Anadolu'nun hemen tüm
V
kültürlerini içinde toplayıp yaşatan bir kente
dönüştürüyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük: destan gibi, epik
B) II. sözcük: kesinlik
C) III. sözcük: dolaylama anlam olayı
D) IV. sözcük: çoğalmak
E) V. sözcük: çabucak
6. Şairin sonelerine ---- lirik bir ses duyarsınız. Bu ses;
okuyucunun gönlüne doğru en derin duyguları, en güçlü
acıları, en büyük acıları ve sevinçleri fısıldar.
Shakespeare, soneler aracılığıyla ---- yeryüzü
sahnesinde sergilemiştir. Sonelerde insanoğluna ait en
narin sevgiden en vahşi dürtülere yer verilmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) baktığınızda - toplumsal değişimleri
B) kulak verdiğinizde - insanoğlunun binbir yüzünü
C) böyle yaklaştığınızda - insanlığın çeşitli hâllerini
D) kulak kabarttığınızda - evrensel ögeleri
E) eleştirel baktığınızda - insanların içyüzünü

7. Şaire göre imge, çıplaklığın çarpıcılığını taşır; düşünce,
vurucu özelliğini ilk anda kullanır.

Bu cümlede altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçeğin kısa ve çarpıcı bir şekilde aktarıldığı
B) Anlatımın yalınlıktan uzak olduğu
C) Düşüncelerin eskiyle uyumlu olduğu
D) Soyut ögelerin etkili kullanıldığı
E) Şairin herkesi etkilediği

8. Kitaplar, kendisini vahşi bir ormanda gibi hisseden
çocuğa farklı dünyaları gösteren patikalar açıyorlar.

I
Kitaplar, ormanda dilini bilmediği bir kabilenin içine
düşmüş gibi hisseden çocuğa bir dil veriyorlar. Kitaplarla

II
olan yolculuğu çocuğa o kadar da yalnız olmadığını, bu
dünyada onun da biricik bir yeri olduğunu ve bir gün

III
kendi kelimeleriyle sesini tüm dünyaya duyurabileceğini
gösteriyor. *Suspis* neşeli bir çocuk kitabı olmasa da
kendisini farklı yani kitabın kahramanının ifade ettiği
şekilde "akortsuz bir nota" gibi hisseden çocuklar için

IV
duygudaşlık uyandıran ve sonunda onlara umut veren bir
V
eser.

Bu parçada numaralanmış sözlerle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I - Çocuğa gelişme yolları açmak
B) II - İfade bakımından zenginleştirmek
C) III - Eşi, benzeri, ikincisi olmamak
D) IV - Uyum göstermemek
E) V - Empati kazandırmak

ANLAM BİLGİSİ

Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - V

TEST • 5

• DEĞERLENDİRME •

1. Sen küçüğüm sımsıcak
Ne derler ona bu kızakta
Boyuna türküler yakıyorsun ya
Sanki her türküden sonra
Hohlasan gök buğulanacak

Aşağıdakilerden hangisi “boyuna” sözcüğünün bu dizeye kattığı anlamlardan değildir?

- A) Habire B) Sürekli C) Aralıksız
D) Düşünmeden E) Durmadan

2. Söz değerleri, değişmece dediğimiz anlam ayrımlarını içeren söz oyunları dile çok katmanlı bir derinlik kazandırıyor.

Bu cümlede altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgünlük B) Yoğunluk C) Duruluk
D) Yalınlık E) Açıklık

3. Modernist roman ve hikâyelerde yazarın kendisi anonim kalır.

Bu cümlede “anonim kalmak” sözüyle yazara ilişkin anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Taklit edilemez olmak
B) Kendi kişiliğini saklı tutmak
C) Eserde etkin rol oynamak
D) Anlatımda yan tutmamak
E) Eseri öne çıkarmak

4. Sanat çoğu zaman birbirinden ayrı hayatlar yaşayan insanları ---- gücüne sahip büyülü bir dünyadır. Bu dünyanın içinde bazen insanlarla mimari eserler de bir araya gelir. Tıpkı Giuseppe Verdi ve Leyla Gencer'in *La Scala*'da birleşmesi gibi. Yüzlerce seneye ---- bu birliktelik nesillere yaşama ilhamı verir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) mutlu etme - sığın
B) uzlaştırma - eşlik eden
C) birleştirme - meydan okuyan
D) değiştirme - dayanan
E) yakınlaştırma - giden

5. Onun bize sanki tutuşmuş (kızarmış) bir iklim içinden
I

bakan gözlerinde ve dudaklarının ucunda -bunları
ihtiyarların kendi kendine mırıldanır gibi titreyen
dudaklarına benzeten- hemen (neredeyse) daimi bir
II

tebessümü vardı. Bu katmer katmer manalarla olgunlaşan
bakışları ve bu küçük tebessümle aydınlanan yüzü güya
kendi kendilerine sessiz bir monolog söyler gibiydi. O
zamanlar manalarını tamamen (büsbütün)
III

kavrayamadığım bu bakışları, bu tebessümleri, geçmiş
senelerin yardımıyla kendimce şimdi aşağı yukarı tefsir
edebiliyorum. Bunlar derhâl (çabucak) gözlere çarpar ve
IV

onun bütün yüzünde ta sakalının ucuna kadar (değin)
V

ışıldadı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisinin anlamı parantez () içindeki açıklamayla örtüşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Leonardo da Vinci'yi duymayan yoktur herhâlde. Bu önemli bilim ve sanat insanı, döneminin çok ilerisinde bir zihne sahipti. En önemli özelliklerinden biri ise inanılmaz gözlem yeteneğiydi. İcatlarının eskizlerini çizerken saatlerce gözlem yaptığını ve detaylı notlar aldığını biliyoruz. Leonardo'nun tasarımı savaş makinesinin günümüz tanklarının atası sayıldığını ve Leonardo'nun bu tasarımı hazırlarken kaplumbağalardan ilham aldığını ise çok az kişi duymuştur.

Bu parçada söz edilen Leonardo da Vinci'nin kaplumbağalardan ilham alarak savaş makinesi tasarlaması aşağıdaki sözcüklerden hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Kanıksamak B) Öykünmek C) Öyküleştirmek
D) Somutlamak E) Anıştırmak

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcükler karşıt anlam oluşturacak şekilde bir arada kullanılmamıştır?**

- A) İçimde kor donar, buzlar tutuşur.
B) İşkence yaptıkça bana gülerdi.
C) Bundan aşağı yukarı üç ay önceydi.
D) Çın çın ötüyor sessizlik.
E) Lambada titreyen alev üşüyor.

8. Philip K. Dick'in zihinleri dağıtan öyküleri ve romanları popüler kültürde önemli bir yere sahiptir. Ridley Scott'ın yönettiği *Blade Runner*, Arnold Schwarzenegger'li *Total Recall* ve Steven Spielberg imzalı *Minority Report* en iyi bilinen Philip K. Dick uyarlamalarıdır. Ancak günümüzü ve geleceği etkilemeye devam eden bu büyük yazarla ilgili pek bilinmeyen gerçekler de var.

Bu parçadaki altı çizili sözle Philip K. Dick'in öykülerine ilişkin anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akıcı bir üslupla yazıldığı
B) Yazınsal yenilik taşıdığı
C) Ruhsal rahatlık sunduğu
D) Geniş kitlelere yönelik olduğu
E) Güncel havayı soluttuğu

9. Doğa yazınının (edebiyatının) oluşmasında, doğa ve
I
doğaya ait unsurlara (ögelere) insanoğlu tarafından
II
geleceği düşünmeksizin zarar verilmesi ve doğa tarihi boyunca tanık olunan organik yaklaşımın silinip yerine doğanın ekonomik anlamda fayda verdiği ölçüde
III
(birimde) değerli oluşu eğiliminin (meylinin) yerleştirilmesi
IV
ile keskinleşen mekanik zihniyetin eleştirisi etkilidir. Doğa yazını, insanoğlunun bu keskinleşen mekanik zihniyeti
V
(anlayışı) karşısında duyulan bir çeşit isyan çığlığı olarak da tanımlanabilir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisinin anlamı parantez () içindeki açıklamayla örtüşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Bu yazar; hep özgün, güçlü ve ---- daha da güçlenen bir örgüye sahip önceki romanları aracılığıyla son romanına ---- beklenti çitasını yükseltmişti. Son romanı, yazarın kaleminin kıvraklığını ve bilgisinin derinliğini ---- bir dil ziyafeti niteliğinde.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) en önemlisi - göre - ele verdiği
B) yer yer - uygun - yansıttığı
C) gitgide - rağmen - açıkça verdiği
D) giderek - yönelik - ortaya koyduğu
E) oldukça - bağlı - gözler önüne serdiği

11. Edebî terimler ya da sanatlar hakkında bilgiye sahip olmak isteyen çoğu öğrenci, oksimoron ve paradoks kavramlarını ayırt etmede zorlanır. Oksimoron, birbiri ile çelişkili iki sözcüğün birleşiminden doğan yapılar iken; paradoks, birbiri ile çelişkili görünen fakat doğru elementleri içeren bir cümle ya da durumdur.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi "oksimoron" söyleyişlere örnek gösterilemez?

- A) Aydınlık geceler B) Sessiz ısıklık C) Titrek hayal
D) Simsiyah kar E) Açık sır

ANLAM BİLGİSİ

Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - VI

TEST • 6

• DEĞERLENDİRME •

1. Ben bu gurbet ele düştüm düşeli
Her gün biraz daha süzülmekteyim
Her gece içine mermer döşeli
Bir soğuk yatakta büzülmekteyim

Bu dizelerdeki altı çizili sözün şiire kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Öyle bir salınışla yürür ki âdeta ayakları yere değmez.
B) Yine bakışlarını kısmış, üzgün üzgün ufukları seyrediyor.
C) Gittikçe zayıflıyor, söylemiyor ama bir derdi olmalı bunun.
D) Balın sıvı olanı katı olanından daha pahalıdır.
E) O bir çift baygın göz nice şiirlere konu olmuştur.

2. Eğitim neredeyse (hemen hemen) tüm toplumsallaşma
I
süreçlerinin olmazsa olmazdır (kesinlikle olması gereken)
II
ve ilk tanınma ilişkisinin gerçekleştiği aile, eğitimin de
karşılaşıldığı ilk toplumsal birimdir. “Ebeveynlerin amacı
III
(hedefi) çocuklarını yetiştirirken onları oldukları gibi
kalmalarından memnun etmek olmamalı, disiplin
aracılığıyla kapasitelerini (karakteristik özelliklerini)
IV
geliştirmek, keyfi (isteğe bağlı) iradelerinin üzerine
V
çıkarmak ve yetişkinlerin dünyasının değerlerini bilmek
olmalıdır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içindeki açıklamayla örtüşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili söz, anlamca ötekilere uzak düşer?

- A) Bu devirde kusursuz insan bulmak çok zor.
B) Çalışmanızı çok beğendim, eksiksiz bir çalışma yapmışsınız.
C) Şöyle, dört başı mamur bir evimiz olsun istiyorum.
D) Yarım yamalak yapılan bir işten kimseye hayır gelmez.
E) Bana göre hakem, maçı dört dörtlük yönetti.

4. Hegel’in *Hukuk Felsefesinin Ana Hatları*, çağının politik koşullarının ve devlet yapısının bir analizidir. Hegel, kendinden ---- filozoflardan -özellikle doğal bir insanlık durumu tanımlayarak insanların mutabakat etrafında oluşturdukları bir toplum ve devlet yapısı öne ---- felsefecilerden- farklı olarak toplumu organik bir yapı olarak tanımlar ve bu organik yapı içerisinde birbirleriyle ---- içinde olmasını beklediği toplumsal organları ---- eder.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) sonraki - atan - düzen - fark
B) başarılı - alan - zıtlık - temsil
C) önemli - seren - ahenk - açık
D) önceki - süren - uyum - analiz
E) bağımsız - atan - çelişki - mutlu

5. Herkes kendisi gibi fatih doğamaz, her adımında bir zafer borusunu çalarak yürüyemezdi. Küçük ve sürekli çalışmanın da bir muvaffakiyet payı hatta şerefi olmalıydı. Bunun gibi zaaf bilmeyen bir ahengin yanı başında şefkatin, merhametin, kanayan yüreğin de bir yeri vardı. Şimdi oğlunu anlıyordu hatta ona acıyordu bile.

Bu parçadaki babanın durumu aşağıdaki sözcüklerden hangisiyle ifade edilebilir?

- A) Hayıflanma B) Kabullenme C) Pişman olma
D) Şikâyet etme E) Kanıksama

6. Şiir yazmaya başlamasından ölümüne kadar, otuz yıl, hep ağır işçisi olmuştur şiirin.

Bu cümlede geçen “şiirin ağır işçisi olmak” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiire çok emek vererek onunla uğraşmak
B) İyi bir şair olabilmek için çağdaş şairlerden faydalanmak
C) Şiir yazmanın hem sabır hem de kabiliyet işi olduğunu anlamak
D) Şiirin özünü hislerin oluşturduğunu özümseyerek şiir yazmak
E) Şiir yazarken şiiri oluşturan öğelerin hepsini dikkate almak

7. Bir ozanın amacı, okuyucusunun yüreğini hafifçe çizmek hatta biraz da kanatmak değil midir?

Bu cümlede geçen “okuyucusunun yüreğini çizmek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuyucusunun potansiyelini artırmak
B) Okuyucuyu duygulandırmak
C) Okuyucuyu hayal kırıklığına uğratmak
D) Okuyucuya hayal kurdurmak
E) Okuyucuyu yönlendirmek

8. Kaptan, alana inebilmek için kulenin iznini istedi.

Bu cümledeki “kule” sözcüğünün kullanılışındaki anlam özelliği, aşağıdakilerin hangisinde “kapı” sözcüğünün kullanımında da söz konusudur?

- A) Öğrenciler bahçede toplanmış, kapının açılmasını bekliyordu.
B) Ninesi yaşlandığı hâlde her gün gezer, akşama kadar kırk kapı dolaşırdı.
C) Koskoca binaya küçük bir kapıdan giriliyordu.
D) Kapıyı açan yaşlı kadın, arkadaşımın teyzesiydi.
E) Annem korkusundan bir türlü kapıyı açamıyordu.

9. “Hababam” serisinin devam filmlerinde Badi Ekrem rolüyle adını hafızalara kazıyan Şener Şen, şöhret basamaklarını hızla tırmanırken kendine has jest ve mimikleriyle ---- karakterlerle toplumun geniş kitlelerince büyük beğeni toplar. Buradan biriktirdiği tecrübeleri *Tosun Paşa*, *Süt Kardeşler* ve *Şabanoğlu Şaban* filmlerindeki performanslarıyla ---- usta oyuncu, yalnızca başarılı bir oyuncu olarak kalmaz; bu filmlerin klasikleşen replikleriyle seyirci nezdinde bir fenomene dönüşür.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) özdeşleştirdiği - büyüten
B) biçimlendirdiği - zirveleştirilen
C) çeşitlendirdiği - başkalaşan
D) zenginleştirdiği - taçlandıran
E) sembolleştirdiği - parlatan

10. Yolda giderken çocuk olsun büyük olsun, biri bana ağabey ya da amca dedi mi sinirleniyorum.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Sana sataşan kim olduğunu biliyor musun?
B) Çocuklar, çocukluk günlerinin güzelliğinin farkında bile değiller.
C) Kim olursa olsun bize en küçük bir laf etmemeli.
D) Nasıl oldu da bugün geldin, anlayamadım.
E) Akşama kadar bekledim ama yine de gelmedi.

11. (I) Bireyin adının, yaşamında çok önemli etkilerinin olduğunu düşünürüm. (II) “Ad”ın insanın bilinçlenmesinde önemli bir payı vardır. (III) Eğer bireyin akıl tutulmasına yakalanması ve kısır döngü içine sokulması istenmiyorsa ona üzerinde düşüneceği adlar verilmelidir. (IV) Bu adlar, onu ezmeme; ona taşıyamayacağı sorumluluklar yüklememelidir. (V) Afrika’da yaşayan bir karınca türü var, eğer yoluna bir daire çizilirse rüzgâr ya da başka bir etken bu çizgiyi bozmadıkça o dairenin içinden çıkamaz, yalnızca çizilen çizgileri izler durur. (VI) Kişinin adının da yaşamında benzer bir etkisinin olduğuna inanırım.

Bu parçadaki altı çizili sözün anlamı numaralanmış cümlelerin hangisinde verilmiştir?

- A) I B) II C) IV D) V E) VI

ANLAM BİLGİSİ

Sözcükte ve Söz Öbeklerinde Anlam - VII

TEST - 7

• DEĞERLENDİRME •

1. Eski şairler, müşterek bir hayal dünyası içinden kendi esinlenmelerine uygun olanları seçip onları işlemek yoluyla şiirlerini oluşturlardı. Ayrıca orijinal bir hayal, şairler tarafından beğenilip sıkça işlendiğinde gelenek şiirinin müşterek malzemesi hâline gelebilirdi. Böylece yeni imajların, klişe hâline dönüşecekleri bir süreç başlardı. Bu durum, Osmanlı şiirinin daha iyi anlaşılabilmesi için başvurulacak en önemli kaynaklardan birinin yine kendisi olduğunu göstermektedir. Aynı malzemeyi işleyen sanatkarların her biri o malzemeye farklı bir perspektiften bakar.

Bu parçadaki altı çizili sözle

- I. eski şairlerin sosyal hayatı şiire dönüştürmesi,
- II. özgün bir sembolün kalıplaşması,
- III. ortak kullanımların giderek klişeleşmesi,
- IV. farklı üslupların belirmesi

durumlarından hangilerine gönderme yapılmıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) III ve IV

2. Öykücü, romancı Murat Gülsoy, okura yazar olma cesareti vermeyi denediği Büyübozumu adlı kitabının ardından deneme türündeki ikinci kitabı 602 Gece'yi yayımlamıştı. Gülsoy bu kitabında okuruyla edebiyatta zevk aldığı konuları ve onu heyecanlandıran yapıtlar üzerine düşündüklerini paylaşıyordu.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen, aşağıdakilerden hangisiyle ilişkilendirilemez?

- A) Okuru kurmacaya dâhil etme
B) Okura metinle arasındaki ilişkiyi sorgulatma
C) Okurun öyküyü zihninde tamamlamasına olanak verme
D) Okura eserin kurgusunda alanlar açma
E) Okurun sanatsal tatlar almasını sağlama

3. Bazı aileler çocuklarını büyütürken farkında olmadan veya pek ciddiye almadan yaptıkları bazı yanlış davranışların, ileride ne kadar büyük sorunlar doğuracağını hesaba katmazlar. Basit sandıkları bu hataların evlatlarını, kendilerini ve başka insanları ileride ne denli büyük çıkmazlara sokacağını kestiremezler. Örneğin çocuklarını çok şımartmayı, istediği her şeyi almayı genelde sevgilerinin göstergesi sayarlar. Bazıları çocuklarına ilgi göstermez, kendi hayatlarını yaşamaya bakar. Bazıları da çocuklarından birini daha çok sevip her istediğini yapmaya çalışırken diğerine yok sayacak kadar az ilgi gösterir. Bu durum hem şımartılan hem de ihmal edilen çocuk için olumsuz etkiler yaratsa da genelde güçlü ve sağlıklı görünenin daha çok aleyhinedir ve duygusal gelişiminde ona daha çok zarar verir.

Bu parçadaki altı çizili sözle

- I. kimi ailelerin, çocuklarının eğitimini ihmal etmesi,
- II. bazı ailelerin, çocukları arasında ayırım yapması,
- III. ailelerin sağlıklı görünen çocuklara daha çok zarar vermesi

durumlarından hangilerine gönderme yapılmamıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

4. Yalnızlık anlaşılamamanın getirdiği bir sonuç. Sonuçta bir yazar düşünceleri yüzünden ölüm tehditleri altında ve korumalarla gezmek zorunda kalıyorsa onun yalnız olmadığını söyleyemeyiz değil mi? Ama daha önce de söylediğim gibi öncü sanatçı zaten ana akıntıya karşı yüzer, bu yüzden de yalnız olmaya başından beri razıdır.

Bu parçadaki altı çizili sözle yazara ilişkin anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaygın kabullerin tersine hareket etmek
B) Olmayacak yollara kalkışmak
C) Bireyci yaklaşımlarda bulunmak
D) Özgün yollar bulmaya çalışmak
E) Yeni yazınsal keşiflere çıkmak

5. Camus'nün diliyle, her şeyi gösterdiği hâlde hiçbir şeyi teyit etmemek için çırpınan bir yazarla karşı karşıyayız. ---- tüneller açan bir edebiyat kaçağıyla. Hoparlör kullanmayan bir direnişçiyle yüz yüzeyiz, ses tonunu değiştirmeyen bir ısrarcıyla. *Dava*'ya nüfuz edebilmek için Kafka'nın ruh kıyafetlerini giymekten başka bir çaremiz yok. Bir davaya nasıl bakar Kafka? Başına gelen bir felakete karşı nasıl bir tutum takınır?

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) "Fakat"larla B) "Gerçi"lerle
C) "Ama"larla D) "Öte yandan"larla
E) "Üstelik"lerle

6. Seul'e gelmeden önce yaptığım ---- gereken yerler listemde kedi kafeler de bulunuyordu. Myeong-dong'un hareketli sokaklarında ---- karşıma kedi kafelere ---- tabelalar ya da kedi kostümü içinde el ilanı dağıtan kafe çalışanları çıkmaya başlayınca ilk gördüğüm adrese kendimi teslim ettim.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) gezilmesi - koşarken - götüren
B) yaşanması - dolaşırken - bağlayan
C) görülmesi - yürürken - yönlendiren
D) incelenmesi - bulunurken - rastlayan
E) bakılması - güneşlenirken - ulaştıran

7. Sözlü anlatı geleneği ile yazıyı iç içe geçirmiş. Söyleşir gibi, sanki yazmayıp da anlatır gibi; bizse onu ilgi ile okuyan değil dinleyen okurları gibiyiz. Gözlerimizi sözcüklerine dikmiş, bize söylediklerine kulak veriyoruz.

Bu parçadaki altı çizili sözle sanatçının vurgulanmak istenen özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eserlerinde sözlü unsurlara yer verdiği
B) Okurlarının durumunu dikkate aldığı
C) Okurlarını iyi hissettirmeye çalıştığı
D) Yazı dilini konuşma diline yaklaştırdığı
E) Yazmaktan çok konuşmayı tercih ettiği

8. Çocuk oyunları dendiği zaman gitgide teknolojiyle ----, elektronik ortamlarda ---- bir aktivite geliyor aklımıza. Hâlbuki, "çocuk" ve "oyun" sözcükleriyle "Anadolu" bir araya getirildiğinde son derece özgün ve unutulmaya ---- oyunları hatırlarken buluyoruz kendimizi.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) tanışan - oynanan - yüz tutan
B) tamamlanan - üretilen - çalışılan
C) bütünleşen - sürdürülen - direnen
D) desteklenen - yapılan - başlanan
E) harmanlanan - yükselen - yanaşmayan

9. Bilgisayar ekranlarından ---- ışıktaki yer alan mavi ağırlıklı rengin gece uykusunun en büyük düşmanı olduğu ---- birçok şirket bu alanda farklı çözümler üretmeye başladı.

Bu cümlede boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) saçılan - fark edildikten sonra
B) görüntülenen - bilindiği için
C) dağılan - varsayıldığından beri
D) yansıyan - ortaya çıktığından beri
E) yayılan - kabul edildiğinden dolayı

10. Osmanlının gerçek anlamda bir devlet ----, güçlenmesi ve büyümesinin 1360-1444'te Balkanların, 1453'te de İstanbul'un fethi ile ---- Balkanların Osmanlı ve Türk tarihindeki önemi kendiliğinden ortaya çıkar. Osmanlı Devleti'nin kuruluş ve kökleşmesi 1299-1448 sürecinde başlamış, 150 yıl kadar sürmüş ve büyük kısmı Balkanlarda gerçekleşmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) olarak görülmesi - başladığına göre
B) diye bilinmesi - yaygınlaştığı bilinse de
C) olmaya çalışması - ortaya çıksa da
D) hâline gelmesi - gerçekleştiği düşünülürse
E) kimliği kazanması - sağlandığına göre

ÜNİTE 1

ANLAM BİLGİSİ

Deyim ve Atasözleri - I

- Deyimler
- Atasözleri

- Özdeyişler
- Mecaz Anlam

- Gerçek Anlam
- Yan Anlam

EAPS12TRK25-008

TEST • 8

• KAVRAMA •

1. Deyimler asıl anlamı dışında yeni bir anlam veya anlamlar taşıyan iki veya daha çok kelimedenden oluşan, çekici ve derin bir anlam özelliğine sahip söz dizileridir. Çoğu zaman tam bir cümle olmaktan da uzaktır. Söz gelişi pahalılığı göstermek için kullanılan ateş pahası olmak;
- I
- birine tutulmak, vurulmak anlamında abayı yakmak;
- II
- gereği gibi hareket edebilmek için kullanılan deveye hendek atlatmak; toy, tecrübesiz anlamında
- III
- acemi çaylak; bir şeye bir konuya boş vermek anlamında
- IV
- “Adam sen de!” gibi.
- V
- Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Ummadığımız bir anda bu işler başımıza gelince bir anda ne yapacağımızı şaşırdık. Bazı kişilere başvurdusak da kimseden bir yardım göremedik. Bunun üzerine evimizi ---- satıp derdimizi görmeye çalıştık. İyi kötü işi bu duruma getirdik.
- Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**
- A) yok pahasına B) yok yoksul
- C) yoktan var ederek D) yol göstererek
- E) yoldan çıkarak

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim yanlış kullanılmıştır?
- A) Bu çocuk numara yapıyor, aslında hasta filan değil.
- B) Hiçbir işte dikiş tutturamamış, sonunda işsiz kalmıştı.
- C) Sorduğu her şeye cevap vermiş, gafil avlanmıştı.
- D) Bugün olanları bir duysan küçük dilini yutarsın.
- E) Gelmemek için bin dereden su getiriyor, bahaneler sıralıyordu.

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?
- A) Hakir görüp ırk ayırmak
Hakikatte yüz karası
- B) Başta kavak yelleri estiği günler hani?
Umduğumuz neşeler, şerefler, ünler hani?
- C) İhtiyarlık gölgesi perde çekti dideye
Geçti Bor'un pazarı, sür eşeği Niğde'ye!
- D) Her rengi istemez gözümüz şimdi aldadır
İspanya dalga dalga bu akşam şaldadır
- E) Köşe başını tutan leylak kokusu
Yakamı bırak da gideyim

5. Bakarsınız, bir atkı örmeye başlar, bitirmeden bir başka işe geçer, bir kitabı okumaya koyulur, sekiz on sayfa bile okumadan onu atar, bir diğerinin sayfalarını karıştırmak ister.
- Bu cümlede bazı özellikleri verilen kişi için aşağıdaki deyimlerden hangisini kullanmak uygundur?**
- A) Gözü yükseklerde B) Maymun iştahlı
- C) Burnu havada D) Kulağı geniş
- E) Eli açık

6. Herkes başarıda pay sahibi olmak istiyor ama kimse taşın altına elini sokmuyor.
- Aşağıdakilerin hangisi altı çizili sözün bu cümleye kattığı anlam olamaz?**
- A) İş yapmaya yanaşmamak
- B) Güçlüğe katlanmamak
- C) Riske girmemek
- D) Zora gelmemek
- E) Pabuç bırakmamak

7. Türkçede “kulak” sözcüğüyle ilgili pek çok deyim vardır: Örneğin kulağı delik deyimi bir kişiye bir fikri aşlamaya
- I
çalışmak, kulağına küpe olmak deyimi başa gelen
- II
olaylardan ders almak, kulağına çalınmak deyimi
- III
başkalarının konuşması sırasında söylenenleri duymak, kulak kabartmak deyimi belli etmeden dinlemeye
- IV
çalışmak, kulak vermek deyimi ilgi ve merakla dinlemek
- V
anlamına gelir.

Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

- A) Dizginleri ele almazsak işler daha da kötü olacak.
B) Biraz daha dişini sık, bunlar da geçer.
C) Ben, senin dişe dokunur bir iş yaptığını görmedim ki...
D) Desene biz yıllardır boşuna dirsek çürütmüşüz.
E) Onun ne kafasız bir çocuk olduğunu iyi bilirim.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bir şeye aşırı sevgi ve ilgi göstermek” anlamında bir deyim kullanılmıştır?

- A) Yaşananlardan onu sorumlu tutuyordu.
B) Kılı kırk yarmaktan bıkip usanmıyordu.
C) Onun üstüne gül koklamayacağını söylüyordu.
D) Öyle seviyordu ki üstüne titriyordu.
E) Üstüne basa basa, olanları anlatıyordu.

10. Bu cebi delik adama para verirsen, biraz zor alırsın paranı geri.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Elverişli durumlardan yararlanarak bol kazanç sağlayıp zengin oldu.
B) Yoksulluk çekmedik desem yalan ama şimdiki durumumuz iyi.
C) Aç ve açıkta olan nice insan var dünyada.
D) Muhtaç durumdaki insanlara yardımcı olmak hepimizin görevi olmalıdır.
E) Para tutmayan, cebinde hiç para bulunmayan biridir, ondan bundan geçinir.

11. Aşağıdaki dizelerin hangisinde atasözü kullanılmamıştır?

- A) Bugünkü işini koyma yarına
Bir nefesi verme cihan varına
B) Şaire saz ile söz gerekir
Yalnız taştan duvar olmaz, demişler
C) Güneş balçık ile sivanmaz ey dil
Perişan da olsa bellidir kâmil
D) Akıl yaşta değil baştadır başta
Kişinin miktarı bilinir işte
E) Kimisi aç yatar, kimisi toktur
Kiminin derdi ötekinden çoktur

12. I. Hakaretin, sataşmanın bini bir paraydı o akşam.
II. Ciğeri beş kuruş etmez adamın tekidir o.
III. Anlatsan kaç paralık, dinlemez ki insanı...
IV. Bu komedide kahkahanın haddi hesabı yok.
V. Servetini sormayın: çayda çakıl, onda para...

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözler yakın anlamlıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve IV E) II ve V

ANLAM BİLGİSİ

Deyim ve Atasözleri - II

TEST • 9

• PEKİŞTİRME •

1. Bir sanatçı, benimsediği dünya görüşüne başka bir düşüncenin uymadığını görünce yanlış bir anlayışa sarılıp bin dereden su getirerek alıştığı kolaylıkları savunma yoluna gitmemelidir.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Ucuz ve sıradan yapıtlarda insanın duyarlılığı ve yaşamıyla ilgili derinliklere rastlanmaz.
- B) Toplumsal sorunlara sırt çevirmek için çeşitli gerekçeler öne sürmek ve okuru kandırmak sanatçıya yakışmaz.
- C) Sanatçı toplumun yerleşik değerlerine baş kaldırırken bindiği dalı kesmemelidir.
- D) İçinden geldiği toplumun zengin malzemesi altında ezilmeyen sanatçılar başarılı olur.
- E) Önceden tasarlayarak şiir yazmaya çalışmak, şairin yaratıcılığını köreltir.

2. ----. Bunun gibi, kişi de yaraşmadığı bir makama yükselir, bulunduğu konuma uygun olmayan taşkınlıklar yaparsa artık sonu gelmiş demektir. Çünkü böyle insanları alt etmek isteyen çok kişi vardır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki atasözlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) Karınca, zevali gelince kanatlanır
- B) Körler memleketinde şaşılabilir padişah olur
- C) Padişahın bile arkasından kılıç sallarlar
- D) Toprağı işleyen, ekmeği dişler
- E) Akarsuya inanma, eloğluna dayanma

3. Önce akranlarının gölgesinde kaldı, sonraları kendisinden sonra yetişenler gölge ettiler önüne.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde yoktur?

- A) Adını sanını duyuramamış bir şairin şiirleri elime geçti.
- B) Bu yazar yıllardır yazıyor, ama bir türlü ön plana çıkamıyor.
- C) Kel Aliço bu yörede tanınmış biri değildi.
- D) Yaşlı adam en sevdiklerinden böyle bir ihanet beklemiyordu.
- E) Basketbolcularımız dünya kupasında adından söz ettiremedi.

4. Gözünü daldan budaktan esirgemeyen bu çocuk, bir gün başına iş alacak.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Güya bana gözdağı veriyor ama ona pabuç bırakmam.
- B) Adamın gözünü kan bürümüş, öfkesinden olduğu yerde duramıyor.
- C) Gözü karadır, tehlikeye aldırılmaz pek.
- D) Gelişmeleri duyunca bir anda gözleri fal taşı gibi açıldı.
- E) Merdivenleri çıkarken gözlerim karardı, olduğum yere oturdum.

5. On beş yıl önce, “Bizim klasiklerimiz var mı yok mu?” tartışması yapılmıştı. O günlerde klasiklerimizi savunmak için mangalda kül bırakmayanlar, önceki yıllarda olduğu gibi sonraki yıllarda da bu eserleri okutmak için ciddi bir çalışma yapmadılar.

Altı çizili sözün bu parçaya kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Geniş yürekliydi, hiçbir şeyi kendine dert etmezdi.
- B) Yanlış yaptığını anlayınca sessizce bir kenara çekildi.
- C) Arka taraftakilerin duyması için yüksek sesle konuşmaya başladım.
- D) Her şeyi yapabilirmiş gibi çok iddialı konuşan bu adamı gözüm tutmamıştı.
- E) Mangaldaki ateş sönünceye kadar kestane pişirdik.

6. I. Onlar seninle kafa buluyor akıllım!
 II. Siz beni kafaya alıyorsunuz, anlaşılan.
 III. Yine kafayı bulmuş, nara atıp duruyor.
 IV. Bir başlarsa saatlerce kafa ütüler artık.

Numaralanmış cümlelerde geçen altı çizili deyimlerden hangileri yakın anlamlıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
 D) II ve IV E) III ve IV

7. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde mecazlı bir söyleyiş yoktur?**

- A) Akacak kan damarda durmaz.
 B) Bıçak kendi sapını yontmaz.
 C) Sarımsağı sirkeyi hesaplayan paça yiyemez.
 D) Akıllı düşman akılsız dosttan hayırlıdır.
 E) Ayağını yorganına göre uzat.

8. İhtiyarım, hazan yaprağı gibi kuru,
 Yalnızım, kimsesizim bir ayağım çukurda.

Bu dizelerdeki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Yollar köstebek yuvası gibi, yürümek oldukça zor.
 B) Ölüm her an gelebilir, yaşamın son demidir bu.
 C) Çek git ölüm çek git, ben ölecek adam değilim.
 D) Beli bükülmüş bir ihtiyar ama yaşam dolu.
 E) Uykulu gözler, boş bakışlar, nedendir bu hâl?

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kullanılan deyim, cümlelerin anlamına uygun düşmemiştir?**

- A) Parayı vermemek için her yolu deniyor, bize boyun eğiyordu.
 B) Zeki bakışı, hınzır nükteleri, oyunbaz bakışlarıyla beni canevimden vuruyordu.
 C) Onu iyi tanırım, iki eli kızıl kanda olsa da bu toplantıya gelir.
 D) Konuşmamı bitirmemi beklemeden lafı ağzıma tıkiverdi.
 E) Ticaretten pek anlamaz, bu nedenle ortakları onu oyuna getirmiş.

10. Kimi söz dizileri, taşıdıkları asıl anlam dışında, kalıplaşma yoluyla yeni birer anlama bürünmüşlerdir. Söz gelişi ağıra satmak örneğinde görüldüğü gibi “nazlanmak, naz

I etmek” ifadesinin deyimleşmiş bir biçimidir. Bunlara ağzını bıçak açmamak, “üzüntüden ya da yorgunluktan
 II hiç kimse ile konuşamamak”; akla karayı seçmek; “çok
 III yorulmak, çok eziyet ve zahmet çekmek”; başına çorap
 IV örmek; “birisine tuzak kurmak, tuzak hazırlamak”; beti benzi atmak; “çok şaşırmak” vb. sözler de örnek
 V gösterilebilir.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi yanlış açıklanmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ANLAM BİLGİSİ

Deyim ve Atasözleri - III

TEST • 10

• DEĞERLENDİRME •

1. I. Yeter çektiklerim; artık burama geldi, diye avaz avaz bağırıyordu.
- II. Çalışmadan başaramayacağı kafasına dank etmişti sonunda.
- III. Bir gün onun da aklı başına gelecek, o da gerçekleri görecektir.
- IV. Umduğunu bulamamış, alıp başını gitmiş buralardan.
- V. Bıçak kemiğe dayanınca taş kırmaya bile razı olur insanoğlu.

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözler anlam yakınlığı yönünden ikiye gruplandırılırsa hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Yıldızı parlayıncaya kadar çok çalıştı, çok sıkıntılar çekti.
- II. Dar kafalı, ileriye dönük düşünceleri olmayan kişilerden hayır gelmez.
- III. Düşman askerleri bizi görünce tabana kuvvet kaçtılar.
- IV. Televizyondaki konuşmasından sonra sert eleştirilere hedef oldu, tüm şimşekleri üzerine çekti.
- V. Ege'nin bazı köylerindeki yoksulluk, Doğu Anadolu'nun çoğu köyüne rahmet okutur.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde deyimler açıklamasıyla verilmiştir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) IV ve V

3. Klasik yazar, gördüklerinden birtakım seçmeler yapan,
başarabildiğinden fazlasına el atmayan, elindekinin hepsini
harcamayan, terbiyesini ve konumunu koruyan, kendini
tutan, kendine kurallar bulandır.

Bu cümlede numaralanmış sözlerden hangileri deyim değildir?

- A) I, II ve III B) I, II ve V C) I, III ve V
D) II, III ve IV E) II, IV ve V

4. Aşırı genelleme, bireyin bir veya birkaç olaya bağlı olarak tüm durumları kapsayan sonuçlar, genel kurallar çıkarması ve bu sonuçları veya kuralları izlemesidir. Eşi tarafından terk edilen birisinin "Benimle hiç kimse ilgilenmeyecek ve beni sevmeyecek." sonucuna varması aşırı genelleme bilişsel çarpıtmasına örnek verilebilir. Uzmanlar yapıcı düşünmeyen bireylerin aşırı genellemede bulunduklarını, olumsuz benlik algılarının olduğunu ve bu durumun bireyin içinde bulunduğu durumla baş etme mekanizmalarını etkilediğini belirtmektedir.

Buna göre aşağıdaki atasözlerinden hangisi aşırı genellemeye örnek gösterilemez?

- A) Altın anahtar her kapıyı açar.
B) İyilik eden iyilik bulur.
C) Yüzü güzel olanın huyu da güzel olur.
D) Merhametten maraz doğar.
E) Ala keçi her vakit püsküllü oğlak doğuramaz.

5. İş hayatında başarının aşırı abartılması ileri derecede gevşemeye yol açabilir. Bu yüzden iş yaşamındaki bu tür durumlarda "Ne oldum dememeli, ne olacağım demeli,"

I
"Mal canı kazanmaz, can malı kazanır." atasözünde

II
üretim faktörü olarak insan kaynağının önemine vurgu yapılmakta. "Aba vakti yaba, yaba vakti aba...", "İşığını
III
akşamdan önce yakan, sabah ırasına yağ bulamaz,"

IV
"Al elmaya taş atan çok olur." atasözlerinde, iş ilkelerine
V
uymanın bir performans gerekliliği olduğu ortaya konmaktadır.

Bu parçada numaralanmış atasözlerinden hangisi yapılan açıklamayla örtüşmemektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Koşullara bağlı olarak kişinin özelliklerinde az miktarda değişimler olsa bile genel olarak bir kişinin kişilik özellikleri zaman içinde önemli değişikliklere uğramaz. Kişilik özellikleri yıllar içinde gelişebilir. Aslında değişmek mümkündür ancak hiç de kolay değildir. İnsanların kişiliklerini değiştirip değiştiremeyecekleri, bunu başarıp başaramayacakları karmaşık bir konudur. Bu noktada anahtar kelime “istemek”tir. Kişi ancak kendini değiştirmeyi aklına koyar ve bunu çok isterse bazı kişilik özelliklerini değiştirebilir. Bu nedenle “----.” gibi bazı atasözleri kişilik tanımlarında yerini hâlâ korumaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Can çıkmadan huy çıkmaz
B) Kır atın yanında duran ya huyundan ya suyundan
C) İnsan yedisinde neyse yetmişinde de odur
D) Huy canın altındadır
E) Huylu huyundan teneşirde vazgeçer

7. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi karşısında belirtilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) Dost, dostun eğlenmiş atıdır: Gerçek dostlar, her an yardım etmeye hazırdır.
B) Aceleci sinek süte düşer: Hızlı çalışıyor olmak için acele edenler, dikkatli olmazlarsa zor duruma düşerler.
C) Dağ başından duman eksik olmaz: Temelsiz, plansız yapılan işler, eninde sonunda engelle karşılaşır.
D) Güneş balçıkla sıvanmaz: Herkesçe bilinen doğrular örtbas edilemez.
E) Kedinin boynuna ciğer asılmaz: Güvenilmeyen kişilere hiçbir şey emanet edilemez.

8. Merak etme, bir punduna getirip seni aradan çıkarırım.

Bu cümledeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Sıra bana geldiğinde vakit öğleyi çoktan geçmişti.
B) Yaşı küçük olmasına rağmen olgun ve seviyeli davranışları vardı.
C) Uygun zamanı bulduğumda parayı kimden aldığını öğreneceğim.
D) Biriyle konuşurken, onun ne düşündüğüne pek aldırış etmezdi.
E) Sen de diğerleri gibi eline geçen fırsatları iyi değerlendiremedin.

9. “Sazlıdere köylüleri, bıçak kemiğe dayanınca silahlanıp Rasim Ağa’nın konağına giderler ve su bentlerinin önünü açması için ağayı tehdit ederler.”

Bu cümledeki altı çizili söz yerine aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümlelerin anlamı değişmez?

- A) istekleri kabul edilmeyince
B) gerekli parayı bulamayınca
C) sıkıntıdan dayanamaz duruma gelince
D) malları zorla alınınca
E) köyü terk etmeleri istenince

10. “Bilmeden büyük bir gaf yapmak” anlamında baltayı taş
vurmak; “birine veya bir şeye umut bağlamak” anlamında açık kapı bırakmak; “her tarafta huzursuzluk ve karışıklık

çıkması” anlamında cadı kazanı gibi kaynamak; “ölüm

derecesine gelmeyi anlatan” can çekişmek; “gönül

almak için verilen küçük bir hediye” dolayısıyla söylenen çam sakızı çoban armağanı gibi deyimler dilimizde daha

yüzlerce ve binlerce örneği bulunan kalıplaşmış söz dizileridir.

Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Bir işi tez zamanda bitirmek için çok sıkıştırıp tedirgin eden birisine ensemde boza pişirme, deriz. Aynı biçimde

ensesini kaşımak sözü kastettiğiniz kişinin çok endişeli

ve tedirgin olduğunu belirtmekte işinizi kolaylaştırır. Bir kısım şanslı insanlar için ensesi kalın demeniz onların

ödeme gücünün yüksek olduğunu gösterir. Bir işi yaptırmak, kişileri baskı altında tutmak için de ensesine

binmek tabiri kullanılır. Ense yapmak sözünü

kullandığınızdaysa insanların gözünde hiçbir iş yapmadan yiyip içen bir kişilik canlanacaktır.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÜNİTE 1

ANLAM BİLGİSİ

Cümlede Anlam - I

- Cümle Yorumlama ve Birleştirme
- Anlatım Özellikleri
- Duygu Bildiren Cümleler

- Özne / Nesnel Cümle
- Eleştiri / Öz Eleştiri Cümlesi
- Değerlendirme Cümlesi

- Amaç-Sonuç Cümleleri
- Neden-Sonuç Cümleleri
- Durum Bildiren Cümleler

TEST • 11

• KAVRAMA •

1. (I) *Kolları Bağlı Odysseus* 1963 yılında yayımlanır. (II) Kitap bütünlüğünde, yedi yıllık suskunluğun sona ermesidir *Kolları Bağlı Odysseus*. (III) *Kolları Bağlı Odysseus* dört bölümden oluşur. (IV) Birinci bölüm 7 dizelik 10 şiir, ikinci bölüm 9 dizelik 10 şiir, üçüncü bölüm 11 dizelik 10 şiir, dördüncü bölüm 4'ü 13, 1'i 15 dizelik 5 şiirden oluşur. (V) *Kolları Bağlı Odysseus* ile ilgili olarak kitabın sonunda bulunan "Kitap Ek" bölümünde, bu şiire ilişkin ipuçları vardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde *Kolları Bağlı Odysseus*'la ilgili bir yorum yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ön yargı" söz konusudur?**

- A) Yazarların, sık sık betimlemelere yönelmeleri, eserlerini tekdüzelikten kurtarıyor.
B) Herhâlde bu şairler gelecek kuşaklar tarafından tanınmayacaklar.
C) Her şairde kendini aşma mücadelesi açıktan açığa görülüyor.
D) Ülke sorunlarına yönelen sanatçılardaki toplumsallık yadırganıyor nedense.
E) İnsanla şiir arasındaki sıkı ilişki yok oluyor, şiir doğaya yöneliyor.

3. (I) Barcelona sürreal bir kent. (II) Gaudi'nin izini her yerde hissedebilirsiniz. (III) Budapeşte görülmeye değer. (IV) Tuna Nehri'nin ışıltısı her mekânda. (V) Londra güzel kent, yalnız biraz tek düze. (VI) Bütün binalar iki sütunlu, bir kapılı ve birinci katta bir balkon.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde nesnel bir anlatım vardır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. (I) Ülke turizmi yönünden büyük bir öneme sahip olan her zaman karlı, her zaman dumanlı... (II) Onun başı hep göklerde, büyüleyici beyaz zirvesi sonsuza asılmış bir bulut gibi. (III) Yeryüzünden tamamen kopmuş görünen efsane Ağrı Dağı, türkülere sinmiş, ışıklara ilham kaynağı olmuş. (IV) Büyük Ağrı'nın kuzey yamacında ve 4000 m yükseklikte Küp Gölü adında bir krater göl vardır. (V) Dağın zirvesinde ağustos ayında bile sıcaklık -6 dereceden aşağı düşmez.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangileri kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemin en az iki kez yapıldığı kesindir?**

- A) Merak etme bu günler de bir gün geçer.
B) Haftaya orada yine görüşeceğiz onlarla.
C) Bu konuşmayı geçen hafta yine yapmıştım.
D) Son filme yine beraber gidelim.
E) Sorumluluk sınavına hazırlanıyor tek başına.

6. (I) Buhar makinesi, su buharıyla çalışan bir makinedir. (II) 1788'de İskoçyalı alet yapımcısı James Watt tarafından icat edildi. (III) Buhar makinesi, araçların daha çabuk çalışabilmesi ve bol üretim yapabilmesi için yapıldı. (IV) Buhar makinesinde, kazanda elde edilen su buharı bir silindire gelir. (V) Buradaki piston basınç yaparak onu iter.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde amaç-sonuç ilişkisi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Bahçeyi temizlemek amacıyla dışarı çıktım. (II) Kapının önünde bir an komşularla göz göze geldim. (III) Şaşkınlıkla bana bakıyorlardı. (IV) Benden önce bahçeyi temizleyenlerin malzemeleri yoktu. (V) Bakışlarından utanarak ellerimle bahçeyi temizlemeye başladım. (VI) Ve herkesi şaşkınlık içerisinde bıraktım.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi kendisinden önceki cümlelerin gerekçesi durumundadır?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

8. (I) Güneşli bir ilkbahar sabahında rüzgârın fısıltısına kulak vererek atmıştım kendimi yatağa. (II) İçim sıkılıyordu ve neden sıkıldığıma bir türlü anlam veremiyordum. (III) Zihnimde yaşadığım gelgitler öyle yoğun, öyle yorucuydu ki... (IV) Kısa bir süre önce çok yakın bir arkadaşımı kaybetmiştim. (V) Bunca yıllık dostluğun bir çırpıda bitmesinin tek nedeni kıskançlıktı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yargı gerekçesiyle verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. **Aşağıdakilerin hangisinde koşul-sonuç ilişkisi vardır?**

- A) Değişir yönü rüzgârın
Solar ansızın yapraklar
- B) Ne gezersin melul melul bu yerde
Aman Kerem beni rüsva eyleme
- C) Ne zaman tutsam ellerini
Gözlerimin önünden mevsimler geçmeli
- D) Yeşil pencereden bir gül at bana
Işıklarla dolsun kalbimin içi
- E) Rüzgâr eser, dallarımız atışır
Kuşlarımız birbiriyle ötüşür

10. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde “hayıflanma ve pişmanlık” anlamı vardır?**

- A) Son gün olmasın dostum, çelengim, top arabam
Alıp beni götürsün, tam dört inanmış adam...
- B) Beni uykularda dürtüyor bir el;
Yutan döşeklerden fırla, atla gel!
- C) Otuz üç yıl, saatim işlemiş, ben durmuşum;
Gökyüzünden habersiz, uçurtma uçurmuşum...
- D) Uzanıverse gövdem, taşlara boydan boya;
Alsa buz gibi taşlar alnımdan bu ateşi
- E) Nefesten daha ince bir ipek kumaş derim;
Fosfordan daha parlak, ince uzun ellerim.

11. (I) Sait Faik, “Bir insanı sevmekle başlar her şey.” demiştir bir öyküsünde. (II) Onun kişiliği ve sanatı işte bu cümle ile özetlenebilir. (III) Acılarının, mutsuzluklarının kaynağı da bu cümlelerin içinde yatmaktadır. (IV) Sevgisiz, acımasız bir topluluk içinde kendini çoğu zaman yapayalnız bulmuştur. (V) Yazarın işaret ettiği gibi, çoğu öykülerinin çıkış noktası işte bu sevgi eksikliğidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazarın düşüncesine katılma anlamı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. (I) Akrostiş, bir şiirin her dizesinin ilk harfi yukarıdan aşağıya okununca belli bir sözcük ortaya çıkacak biçimde düzenlenmiş olmasıdır. (II) Akrostişin tarihi oldukça eskidir ve çeşitli uygulamaları vardır. (III) Bir kez dizinin ilk sözcüğünün, ilk harfi kuralı, en çok uyulan kural olmakla birlikte, bunun dışına çıkıldığı da olmuştur. (IV) Söz gelimi, dizinin en son sözcüğünün en son harfi ya da baştan sırayla birinci, ikinci, üçüncü vb. harfleri toplanmıştır. (V) En eski örneklerde ise geçerli alfabenin sırası gözetilerek harfler alt alta dizilmiş, dizeler sonra yazılmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde tanım yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ANLAM BİLGİSİ

Cümlede Anlam - II

TEST • 12

• KAVRAMA •

1. I. Zamanları aşmış sanatçılar eserlerinde kendi hayatlarını dışarıda bırakırlar.
II. Yapıtlarının hiçbir bölümüne kendisini dâhil etmemeyi başaran sanatçılar yaşarlık kazanır.

Bu iki yargıya dayanarak çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eserlerine hayatları sızmamış yazarlar ölümsüzlüğü yakalar.
B) Sesleri çağları delen yazarların eserlerinde kişisel öne çıkar.
C) Sanatçının ne düşündüğünü, hayatı nasıl gördüğünü anlamak için eserlerine bakmak gerekir.
D) Eserlerini otobiyografik öğelerle süsleyen yazarların eserleri daha etkileyici olur.
E) İçsel serüvenlerini yalın bir dille anlatan yazarlar kalıcı olur.

2. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde doğrudan anlatım (aktarma cümle) vardır?**

- A) Su her şeyi temizler, yalnız yüz karasını temizleyemez.
B) Sıtma ben tuttuğumu kırk yıl sonra tanırım, demiş.
C) Tayfanın akıllısı, geminin dümeninden uzak durur.
D) Önce iğneyi kendine sonra çuvaldızı ele...
E) Oğlumu ben doğurdum ama gönlünü ben doğurmadım.

3. (I) Akçay, Büyük Menderes Irmağı'nın kollarından biridir. (II) Menteşe yöresinde Gölgediğ'in batı yamaçlarından inen kolların birleşmesiyle oluşmuştur. (III) Önce tepelik orman alanları arasında batıya, sonra kuzeybatıya doğru akar. (IV) Kemer Barajı'nın arkasında derin ve uzun bir göl oluşturup Bozdoğan Ovası'ndan geçerek Nazilli karşısındaki ovaya girer ve Büyük Menderes'e soldan katılır. (V) 135 km. uzunluğunda olan Akçay'ın kenarlarında önemli piknik ormanları bulunmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Konu, en iyi nasıl anlatılacaksa, okura en iyi nasıl sunulacaksa bir yazar bunu bulmalı ve yaratmalıdır.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleye en yakındır?

- A) Her yazar, eserini oluştururken okurun kültür düzeyini hesaba katmalıdır.
B) Her yazarın kendine özgü bir okur kitlesi vardır.
C) Yazarın eserinde anlattıkları okura hitap etmelidir.
D) Yazar, içeriğe en uygun anlatım biçimini oluşturmak zorundadır.
E) Aynı konuyu ele alan yazarlar benzer sonuçlara ulaşabilirler.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?**

- A) Yahya Kemal'in en güzel şiirleri, konuşma dilinin inceliklerini yakaladığı şiirleridir.
B) Onun şiiri de, romanı da hiçbir yabancı unsurla karışmamış pınar suları gibidir.
C) Romancı ilk yapıtlarında konuşma dilini etkileyici bir şekilde kullanmıştır.
D) Şair, ilk şiirlerini halk şiiri nazım biçimlerinden koşmayla yazmış.
E) Öykünün üslubunun yalın olması onu okunur kılan önemli bir özelliktir.

6. (I) Büyük gerçekçi yazarların yarattığı tipler vardır. (II) Yaratıcılarının imgeleminden bir kez kurtulduktan sonra kendilerine özgü bir yaşam sürdürürler. (III) Gelişlerini, gidişlerini, gelişmelerini, alın yazılarını yazar değil kendi toplumsal ve bireysel varlıklarının iç diyalektiği belirler. (IV) Yarattığı tiplerin evrimini kendi istemine göre yöneten bir yazar, hakiki bir gerçekçi değildir. (V) Hatta gerçekten iyi bir yazar bile değildir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangileri yakın anlamlıdır?

- A) I ve III B) I ve V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

7. Aşağıdakilerin hangisinde ikinci dize birinci dizenin gerekçesidir?

- A) Yaşamım böyle çağlar gider
Cırcır böcekleri, ormanlar ötesinde
- B) Asardın okulu her sabah
Sen de âşıktın o zamanlar
- C) Gel seninle resim yapalım
Bir yüz çizelim ince
- D) Küçük nezleli bir burun
Ve gözler zeytin iriliğinde
- E) Sarı kokusuyla harmanların
Ve düğenlerin ezip geçmesinde

8. Bir mülakatta dikkat edilmesi gereken hususlardan biri de niteliği gereği cevabı sürekli değişen soruların sorulmamasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede söz edilen soru tipine örnek gösterilebilir?

- A) Medeni durumunuz nedir?
- B) Ebeveynlerinizin adı nedir?
- C) Tansiyonunuz kaçtır?
- D) İş yerinde bir sorun yaşadınız mı?
- E) Çalışmaya kaç yaşında başladınız?

9. Akıllı insan aklını kullanır, zeki insan başkalarının da aklını kullanır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca bu cümleye en yakındır?

- A) Bir insan öncelikle kendi düşüncelerine önem verir.
- B) Başkalarının düşüncelerinden yararlanmak zekiliktir.
- C) Zeki insan herkesi düşünen insandır.
- D) Akıllı olmak için önce başkalarından yardım almalıyız.
- E) Her şeyi anlayabilmek için mücadele etmeliyiz.

10. “Hayatım boyunca hep ‘I’ harfi gibi yaşadım, hiçbir zaman ‘S’ harfi olmadım.” diyen biri aşağıdakilerden hangisini vurgulamak istemiş olabilir?

- A) Düşüncelerinde hiçbir zaman kayma olmadığını, çizgisini hep koruduğunu
- B) Yaşama bütüncül baktığını, her zaman adil davrandığını
- C) Görüşlerine çağa uygun elbiseler giydirdiğini, hiç yanlış yapmadığını
- D) Genelde tutarlı bir yaşam sürdüğünü, yanlışlarından çabucak döndüğünü
- E) Değerlendirmelerinde pek yanlış yapmadığını, her zaman yansız davrandığını

11. (I) Uzay balıkçılığının örneklerinin bilim insanlarınca incelenebilecek olmasının yanı sıra bir dizi başka artıları da bulunuyor. (II) Öncelikle, örnekleri toplayacak ve taşıyacak olan uzay sondası artık gezegenin yüzeyine inmek ve orada çekim alanında sıkışıp kalmak zorunda değil. (III) Bu da çok daha az yakıta ihtiyaç duyacağı anlamına geliyor. (IV) Görevler daha küçük bir bütçeyle tamamlanabilecek ve uzay aracı çok daha uzağa gidebilecek. (V) Güvenli bir iniş noktasının bulunması gerekmeyeceğinden göreve hazırlanmak için harcanan zaman da azalacak.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde çıkarım yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

12. (I) Aizanoi Antik Kenti’nin zengin mozaik süslemelerle bezeli hamamlarını görüp onlara hayranlık duymamak elde değil. (II) Uzun ve keyifli bir yürüyüşten sonra civardaki kır kahvelerinden birinde mola veriyoruz. (III) Haşhaşlı, peynirli, patatesli ve otlu gözlemelerin en iyi eşlikçisi dumanı üstüne demli bir çay. (IV) Elimizdeki rehber kitaplarda kentin isminin nereden geldiği yazıyor. (V) Yaygın görüşe göre kent adını Azan adlı mitolojik bir kahramandan almış. (VI) Çavdarhisar adının kökeni ise daha ilginç.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde “karşılaştırma” yapılmıştır?

- A) I ve III
- B) I ve IV
- C) II ve V
- D) III ve VI
- E) V ve VI

ANLAM BİLGİSİ

Cümlede Anlam - III

TEST • 13

• KAVRAMA •

1. (I) RTÜK'ün açıklamasına göre, Türkiye, dünyada televizyon izleme rekorunu kırdı; Türkiye'de bir yetişkin günde 5 saatini, çocuklar ise 3 saatini televizyon karşısında geçiriyor. (II) Bunu yaparken, yetişkinler günde 50 sayfa, çocuklar da 30 sayfa kitap okusalar sizce de bir şeyler daha da güzel olmaz mı? (III) En basitinden, okudukça kelime dağarcığı gelişeceği için, okurların düşünme yetisi de aynı yönde gelişecektir. (IV) Toplum içerisinde daha çok kavramla düşünme, farklı boyutları da görebilme ile sağlıklı bireylere sahip olunacaktır. (V) Bunları düşünen insan, aptal kutusuna da bu denli bağımlı olmayacaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede bir istatistik açıklanmıştır.
B) II. cümlede bir öneri dile getirilmiştir.
C) III. cümlede koşul-sonuç yargısı verilmiştir.
D) IV. cümlede tanım yapılmıştır.
E) V. cümlede bir dolaylama yapılmıştır.

2. (I) Cumhuriyet Dönemi'nin alaylı bir eleştirisini vermesi bakımından *Saatleri Ayarlama Enstitüsü*, önemli bir romandır. (II) Geçen gün, bu romanı yeniden okudum. (III) Dikkat ve kültürün romanını yazan Tanpınar, her şeye rağmen önemli bir aşamadır romanımızda. (IV) Biraz da duyarlı ve çizgisi olabilseydi kuşkusuz gelmiş geçmiş en büyük Türk romancısı olacaktı. (V) İnsanımızı her yönüyle tam ve bütün olarak bulacaktık onun romanlarında.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede öznel bir ifade dile getirilmiş.
B) II. cümlede gerçekleştirilmiş bir durum aktarılmış.
C) III. cümlede yazarın edebiyatımızın mihenk taşı olabileceği aktarılmış.
D) IV. cümlede bir hayıflanma dile getirilmiş.
E) V. cümlede yazarın eksiksiz olduğu dile getirilmiş.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yadsıma anlamı vardır?**

- A) Bu gerçeği ondan da saklamışlar.
B) Buraya geldiğinizi mi duymuşlar?
C) Trafik kazasından sağ mı çıktınız?
D) Ben hiç yanlış şeyler yapar mıyım?
E) Şu işe bak, o da sınavı kazanmış.

4. I. Zamanımızda nükleer silahların, balistik füzelerin, tepkili uçakların ve daha bir sürü modern savaş araçlarının bulunuşunda matematiğin ne kadar büyük bir rol oynadığını bilmeyen hemen hemen kimse yoktur.
II. Fakat matematiğin bugün bu silahlarla savunmaya uğraştığımız hürriyet ve demokrasinin doğuş ve gelişiminde, dolaylı da olsa aynı derecede önemli bir rol oynadığı pek hatırmıza gelmez.

Aşağıdakilerden hangisi, bu iki cümleden hareketle kesin olarak çıkarılabilecek bir yargı değildir?

- A) Matematiğin hürriyet ve demokrasideki rolü savaş araçlarının keşfindeki rolü kadar bilinmez.
B) İnsanların büyük bir kısmı matematiğin hürriyet ve demokrasideki önemini farkında değildir.
C) Matematik hem savaş araçlarının bulunuşunda hem de hürriyet ve demokrasinin doğup gelişiminde önemli bir etkiye sahiptir.
D) İnsanlar, matematiğin genelde savaş araçlarındaki rolünü yadsımazken hürriyet ve demokrasinin gelişimindeki önemini yadsımaktadır.
E) Matematik insanların hem somut hem soyut gereksinimlerinde önemli rol oynamaktadır.

5. Çalışmak için müsait vakit ve saat bekleme; bil ki her gün, her saat çalışmanın en uygun zamanıdır.

Aşağıdakilerden hangisi anlam bakımından bu cümleye en yakındır?

- A) Çalışmak isteyen kişi kendi ortamını kendi hazırlar.
B) Zamanının sınırlı olması insan için büyük bir engeldir.
C) İyi planlanmış zaman verimli dakikaların oluşmasını sağlar.
D) Her ortamı ve zamanı en iyi şekilde kullanmalısın.
E) Programsız hayat, verimsiz çalışmaları doğurur.

6. Bir Yunan filozofu, yaşadığı toplumu göz önüne alarak şöyle demişti: “Bugünkü kanunlar, büyük sineklerin delip geçtiği küçüklerin de takılıp kaldığı bir örümcek ağı gibidir.”

Aşağıdakilerden hangisi Yunan filozofunun anlatmak istediğiyle aynı doğrultudadır?

- A) Bugünkü kanunlar toplum gereksinimlerini karşılamıyor.
B) Günümüzün kanunları güçlüler için değil zayıflar için geçerlidir.
C) Kanunlar karşısında zayıflar gibi kuvvetliler de ezilebilir.
D) Kanunlar güçlüler için de geçerlidir, güçsüzler için de.
E) Hukuk önünde hiç kimse ayrıcalıklı olmamalıdır.

7. “Bir aydın sadece yazdıklarından değil yazmadığı şeylerden de sorumludur.” **cümlesine anlamca en yakın cümle aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Aydınların sorumluluğu yazdıklarıyla sınırlanamaz.
B) Aydınlar, ilgi alanlarında derinlemesine bilgi sahibi olmalıdırlar.
C) Toplum, aydının söylemek istediklerine bir sınır getirmemelidir.
D) Aydını yargılamak sözlerine değil davranışlarına bakmalıyız.
E) Aydınları içinde bulundukları koşulları dikkate alarak değerlendirmeliyiz.

8. • Büyük ressamların yaşamları, başarıları ve kişisel deneyimleri; ortaya koydukları sanat eserlerine yansımaz.
• Sadece en ünlü eserlerinde değil en kişisel çalışmalarında bile bireysel özelliklerini gizleyebilen ressamlar kalıcı olmayı başarır.

Bu iki yargıdan çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ressamlar, tablolarında kendi yaşamlarını değil ruhsal dünyalarını yansıtır.
B) Yüzyıllar ötesine ulaşan ressamın eserlerinde bireysellik açıkça görülür.
C) Başarılı ve tarihe meydan okuyan bir ressam, kişisel olanla sanatını birbirinden ayırmasını bilendir.
D) Çalışmalarında anılarına da yer veren ressamın eserleri kalıcı olur.
E) Eserlerinde kişiliğini gizlemek, bir ressam için başarı ölçütü olmalıdır.

9. “Ne karşıdakileri susturmak ne de başkalarına bilgiçlik taslamak için oku; ne her okuduğuna körü körüne inanmak ne de konuşmalarına konu bulabilmek için oku; incelemek, düşünmek için okunması gerektiğini bil.”

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlam bakımından en yakındır?

- A) Karşısındakini susturmak için okuyanlar; okumanın bütün yararlarını bilmeyip kişisel isteklerini tatmin etmek için okuyanlardır.
B) Başkalarına üstün görünmek amacıyla okuyanlar düşünme yeteneklerini tam kullanamayanlardır.
C) Okuma eylemi, başkalarına karşı farklı davranmak, okunanlara gelişigüzel inanmak için değil; düşünce ve inceleme yeteneğini geliştirmek için yapılır.
D) Okuduğu yazının konusunu anlamayanlar, düşünme ve inceleme yeteneklerini geliştiremezler.
E) Her okuduğuna körü körüne inananlar, başka görüş ve düşüncelere hoşgörü ile yaklaşamazlar.

ANLAM BİLGİSİ

Cümlede Anlam - IV

TEST • 14

• PEKİŞTİRME •

1. Her ne kadar bize biyolojik silahlar ve bunların kullandığı malzemeler teknoloji ile gelmiş gibi görünse de canlıların ve kullandıkları malzemelerin silah olarak kullanılması o kadar yeni bir fikir değil.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede ileri sürülenlere kanıt özelliği taşımaz?

- A) Milattan önce Persler, Asurlular ve Atinalıların, düşmanlarının sularına hayvan leşleri atarak onları zehirlemesi
- B) 13. yüzyılda Amerika'ya gelen İspanyolların, yerlilere çiçek hastalığına yakalanıp ölmüş insanların kıyafetlerini verip birçok yerlinin ölümüne sebep olması
- C) 14. yüzyılda Kırım'daki Kefe şehrini kuşatan Tatarların vebadan ölmüş insanların cesetlerini surların içine mancınıklarla atarak veba salgınlarına neden olması
- D) MÖ 8. yüzyılda İskitlerin çeşitli karışımlar sonucu elde ettikleri zehirleri oklarının ucuna sürerek hedefledikleri kişiyi acılı bir ölüme mahkûm etmesi
- E) 18. yüzyılda Amerika'da İngilizlerin getirdiği, suçiçeği virüsü taşıyan battaniyeler sebebiyle çıkan salgında yüz binlerce kişinin hayatını kaybetmesi

2. Sanat insanı gerçek duygularını, gerçek inançlarını söyleyen insan değil söylediklerinin doğru olduğuna beni inandırabilen insandır.

Aşağıdakilerden hangisi anlamca bu cümleye en yakındır?

- A) Sanatta, söylenenden çok söyleme biçimi önemlidir.
- B) İçtenlikten yoksun bir sanatçının anlattıkları, ne kadar gerçek olursa olsun okura tat vermez.
- C) Sanatçı; gerçekleri anlatan değil anlattıklarına gerçekmiş izlenimi verebilen kişidir.
- D) Bir sanat eserinde olaylar, durumlar olduğu gibi değil sanatçının tasarladığı biçimde sunulmalıdır.
- E) Sanatçının asıl görevi, gerçekleri yapaylığa düşmeden tüm çıplaklığıyla sergilemek olmalıdır.

3. (I) İnsanın, içini dökmeden edemediği dakikalar olur. (II) Bir dost, bu dakikalarda erişilmez bir değer kazanır. (III) Ama her şey, bir dostu söylenemez ki? (IV) Onun için, hele bu insan bir yazarsa, içinin gizli kıvrımlarını görmesini biliyorsa, masanın başına geçip kalemi eline almadan edemez, başlar günlük tutmaya. (V) Günlük dediğimiz, yazarın kendi kendisi ile alçak sesle konuşmasından başka bir şey değildir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi tanım cümlesidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Dinleme; iletişimde algılama, anlama, anımsama, değerlendirme ve yanıtlamanın aktif sürecidir. Dinlemenin engellendiği bazı durumlar şunlardır:

- I. Yarı dinleme anındayken karşıdakinin söylediği bir şeyin aniden bir özel çağrışımlar zincirine yol açmasıdır. Söylenen tek bir kelime sizi geçmişe götürebilir; bu da karşıdakini duymanızı engeller. Sıkıldığınızda ya da kaygılı olduğunuzda bu eğilim artar.
- II. Bir kişinin size söylediği her şeyi alır ve kendi deneyimlerinle bağlantısını kurarsınız. Onlar size dış ağrısından söz eder ama siz kendi dış ameliyatınızı hatırlar ve onunla meşgul olursunuz.
- III. Bu engelde insanlarla atışır ya da tartışırsınız. Söylenilenlere çok çabuk karşı çıkarsınız. Aslında dikkatinizin büyük kısmı karşı koyacak şeyler bulmaya yönelmiştir.

Açıklaması yapılan bu durumlar aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III
A)	Düşünceye dalma	Akıl okuma	Tartışma
B)	Yargılama	Öğüt verme	Özdeşleştirme
C)	Düşünceye dalma	Özdeşleştirme	Tartışma
D)	Haklı çıkma	Akıl okuma	Filtreleme
E)	Yargılama	Özdeşleştirme	Haklı çıkma

5. • Sergei Paylian, Gürcistan'ın Tiflis şehrinde genç bir komşusunun ölümüne tanıklık ettiğinde yalnızca 14 yaşındaydı.
- Paylian'ın küçükken tanıklık ettiği bu olay, yaşlanma sürecini takıntı hâline getirmesi ve bunu tersine çevirmeye çalışması ile sonuçlandı.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sergei Paylian'ın, Gürcistan'ın Tiflis şehrinde genç bir komşusunun ölümüne tanıklık ettiği olay, yaşlanma sürecini takıntı hâline getirmesi ve bunu tersine çevirmeye çalışması ile sonuçlandı.
- B) Sergei Paylian'ın, 14 yaşındayken Gürcistan'ın Tiflis şehrinde genç bir komşusunun ölümüne tanıklık ettiği olay, yaşlanma sürecini takıntı hâline getirmesi ve bunu tersine çevirmeye çalışması ile sonuçlandı.
- C) Sergei Paylian'ın, 14 yaşındayken Gürcistan'da genç bir komşusunun ölümüne tanıklık ettiği olay, yaşlanma sürecini takıntı hâline getirmesi ve bunu tersine çevirmeye çalışması ile sonuçlandı.
- D) Sergei Paylian'ın, yaşlanma sürecini takıntı hâline getirmesi ve bunu tersine çevirmeye çalışması ile sonuçlanan çalışmaları, Gürcistan'ın Tiflis şehrinde genç bir komşusunun ölümüne tanıklık ettiği olayla başlamıştır.
- E) Sergei Paylian'ın, küçükken Gürcistan'ın Tiflis şehrinde genç bir komşusunun ölümüne tanıklık ettiği olay, yaşlanma sürecini takıntı hâline getirmesine neden olmuştur.

6. (I) *Sessiz Saatler*, 17. yüzyılda Hollandalı ressam Emanuel de Witte oturma odasında klavsen çalan, sırtı dönük bir kadını resmeder. (II) 21. yüzyılda Fransız yazar Gaelle Josse ise resimdeki kadının hayatını *Sessiz Saatler* adlı romanında kurgular. (III) Bir uzak yol kaptanının karısının öyküsünü okuyoruz çocukluğundan başlayarak. (IV) Varlıklı bir tüccarın en büyük kızı olan Magdalena van Beyeren, zekâsıyla babasının dikkatini çeker ve genç kızlığında onunla birlikte şirketinde çalışır. (V) Ne var ki günümüzün çağdaş iş kadınlarını aratmayacak bir iş becerisine sahip olan Magdalena, evlendikten sonra elini eteğini işten çekip evine kapanmak ve çocuklarını büyütme zorunda kalır. (VI) Josse, roman boyunca Magdalena'nın öyküsünü onun günlüğünden okumamızı sağlarken bir yandan da dönemin sosyokültürel hayatına, sokaklardan ev içlerine, uzak yol ticaret gemilerinden lüks konaklara dek uzanarak yapıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazarın romanı aktarış biçimi ifade edilmiştir?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

7. I. Sivil toplum kavramı her ne kadar uzun bir geçmişe sahip olsa da bugünkü anlamıyla, Batı'da sanayi toplumu sonrası başlayan toplumsal ve siyasal arayışların sonucu olarak ortaya çıkmıştır.
- II. Sivil toplum kuruluşlarının en belirgin özellikleri, sadece kendi amaç ve değerlerine hizmet etmemeleri; hükûmetlerden, kamu makamlarından, siyasi partilerden bağımsız olmaları; kâr amacı gütmemeleri ve merkezî otorite ile vatandaş arasında arabuluculuk yapmalarıdır.
- III. Antik Yunan dönemlerine kadar varan tarihî bir geçmişi olan sivil toplum kavramı, düşünce adamları tarafından değişik anlamlar yüklenerek tanımlanmıştır.
- IV. Sivil toplumun geniş anlamda devletin dışında olduğu kabul görmekle birlikte sivil toplumun mekân ve etkinlik türü olarak hangi alanları kapsadığı konusunda tam bir uzlaşma yoktur.

Numaralanmış bu cümlelerden herhangi ikisi için aşağıdaki yargıların hangisi söylenebilir?

- A) Sivil toplumun farklı tanımları açıklanmıştır.
- B) Sivil toplum kavramının özellikleri üzerinde durulmuştur.
- C) Sivil toplum kavramının hangi olaylara bağlı olarak ortaya çıktığı anlatılmıştır.
- D) Sivil toplum kavramının tarihî geçmişinden söz edilmiştir.
- E) Sivil toplum kavramı ile ilgili görüş birliği olmadığına değinilmiştir.

8. Aşağıdakilerin hangisinde çeviriyle ilgili diğerlerinden farklı bir düşünce dile getirilmiştir?

- A) Çevirisi yapılacak yapıtların seçiminde, en başa dünya klasiklerinin konması gerekir.
- B) Çeviriye sözcüklerin sözlük anlamını bulmak olarak bakarsak ortada metin diye bir şey kalmaz.
- C) Çeviri yapmak, bir yapıtın en az yazılma serüveni kadar zahmetli bir iş olduğundan yapıtın altına yazarıyla çevirmenin adı birlikte yazılmalıdır.
- D) Çevrilen metnin ruhunu da taşımayı esas alarak metni başka bir dilde yeniden yaratmaktır çeviri.
- E) Çeviri bir yapıtı satın alan kişi için çevirmenin kim olduğu, yazarının kim olduğu kadar önemlidir.

ANLAM BİLGİSİ

Cümlede Anlam - V

TEST • 15

• PEKİŞTİRME •

1. Alexandre Dumas, Flaubert için şöyle diyor:

– Flaubert mi? O bir devdir ki bir kutu yapmak için bir ormanı devirir!

Bu parçada altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçının etkileyiciliği
- B) Sanatçının yaratıcılığı
- C) Sanatçının titizliği
- D) Sanatçının nesnelliği
- E) Sanatçının duygusallığı

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir “karşılaştırma” yoktur?**

- A) Bugün de derse geç kaldın, öyle mi?
- B) Uyumuş da kalmış, haberleri izlerken.
- C) Burada da sıkılacağımı biliyordum.
- D) Annem de şaşırdı, onları öğrenince.
- E) Senin de biraz çalışman gerekiyor.

3. (I) Ataç da yersiz bir duygu seline kapılıyor. (II) Fransız eleştirmen Lelataud’yu andıran sinirli, sabırsız bir yaratılışın etkisiyle derine inmeyen, gerçeği aşan yargılar veriyor. (III) Duygu eleştiriciliğinden araştırmacıya, izlenimcilikten çözümleyiciliğe pek geçemiyor. (IV) Üstelik kendi “ben”inden kurtulamıyor. (V) Eleştirmenin kendini bir yana bırakıp incelediği yapıtla bütünleşmesi gerekir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde “olumsuz eleştiri” yapılmamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aşamalı bir durum söz konusudur?**

- A) Şairin eserlerinde ara sıra biçimsellik ön plana çıkar.
- B) Geçen yılki kazadan sonra sürekli ziyaretine giderdim.
- C) Şirkette işe başladıktan sonra yavaş yavaş işi öğrendi.
- D) Çok gerekmedikçe onlarla bu konuda görüşme.
- E) Şehrin dışındaki boş araziye herkes çöplerini bırakmıştı.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir “yakınma” söz konusudur?**

- A) Durup dururken bağırıp çağırmaya başladı, çok şaşırdık.
- B) Dostlarını seçerken mümkün olduğunca titiz davranmalısın.
- C) Şu saatte buluşalım diyorsun ama her defasında geç kalıyorsun.
- D) Bazen bu yaşımda bile çocuklar gibi içim kıpır kıpır olur, yerimde duramam.
- E) Hedeflerine ulaşman için uzun ve sabırlı bir çalışma seni bekliyor.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde koşul anlamı vardır?**

- A) Deprem olunca hepimiz dışarı fırladık.
- B) Keçi sürüleri bıraksa bu meşeler yeniden yeşerecek.
- C) Bu yerlerde kıtlık baş göstermeye başlamıştı.
- D) Küçük, adama kurnaz kurnaz bakıyordu.
- E) Özel sektörde çalışanlar daima kamu sektöründe çalışanlardan fazladır.

7. Genç dediğin, gökyüzünün yedinci katına yükselmiş kadar mutlu ya da omuzlarına dağları yüklemişçesine mutsuz olabilir.

Aşağıdakilerden hangisi anlam bakımından bu cümleye en yakındır?

- A) Gençler mutluluğu da mutsuzluğu da uç noktalarda yaşar.
B) Genç, sevinci de acıyı da yaşayan kişidir.
C) Gençler mutluluk kadar mutsuzluğa da hazır olmalıdır.
D) Gençler yaşama sevinciyle dopdoludur.
E) Gençler her şeyi doya doya yaşamak ister.

8. Eleştirmenler, sanat yapıtlarını ve sanatçıları değerlendirirken tarafsız olamıyor. ----.

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülemez?

- A) Bu, onların güvenilirliğini ve kabullenirliğini yıpratıyor
B) Herkes kendi görüşünü savunan sanatçıları beğeniyor
C) Oysa tarafsız bir eleştiri daha başarılı olacaktır
D) Karşı görüşteki sanatçıları haksız yere eleştiriyorlar
E) Böyle olunca edebiyatımız yabancı dillerin etkisinden kurtulamıyor

9. Edip Cansever, “Gerçek şiir yükünü, şiir değerlerini görmek becerisinden yoksunsak en açık sandığımız şiirler bile yalnızca birer tuzaktır.” diyor.

Edip Cansever’in bu sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirsiz bir yaşam düşünülemez.
B) Hayatın her yönünde şiire ihtiyacımız vardır.
C) Şiiri anlama yeteneğine sahip değilseniz en basit şiirler bile zorlaşır.
D) Şiir, basit ve yalın sözcüklerle oluşturulmalıdır.
E) Edebî sanatlar şiire yeni bir anlam kazandırır.

10. Doğanın fotoğrafını çeken kişiye sanatçı diyemeyiz.

Bu cümlenin anlamına en yakın yargı, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçı bir fotoğrafçı gibi titiz olmalıdır.
B) Nesnellik sanatçının temel felsefesi olmalıdır.
C) Eserine kendinden bir şeyler katmalıdır sanatçı.
D) Eserinde halkın sorunlarını yansıtmalıdır sanatçı.
E) Konu seçiminde titiz davrananlar başarıyı sağlar.

11. “Kültür, bir durumdan bir duruma geçen şeylerin sürekliliği olarak değerlendirilmelidir.” cümlesinde kültürün hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Özgünlüğü B) Devamlılığı C) Zenginliği
D) Etkileyiciliği E) Önemi

12. I. Bütün günahlarımı affetmiş sanki Tanrım
Duyuyorum kalbimde tadılmamış sevgiyi
II. Baktıkça hep, semt semt, yer yer
Beş yaşım, on beş yaşım, ah yirmi yaşım
III. Taşında otlar biten şu sokakta yürümek
Bir bahçe duvarının kokulu gölgesinden

Numaralanmış bu dizelerin hangilerinde özlem anlamı vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

ANLAM BİLGİSİ

Cümlede Anlam - VI

TEST - 16

• PEKİŞTİRME •

1. (I) *Angela'nın Külleri*, ekonomik kriz sırasında Amerika'ya yeni gelmiş bir göçmen ailesinin çocuğu olarak Brooklyn'de dünyaya gelen ve İrlanda'nın yoksul semtlerinde büyüyen Frank McCourt'un anılarıyla başlıyor. (II) Frank'ın babası Malachy, çalıştığı zamanlarda kazandığını içkiye yatıran tuhaf bir adam. (III) Annesi Angela, çocuklarına bir tas çorba içiremediği için üzülüp yataklara düşen çaresiz bir kadın. (IV) Frank, paçavralar giyerek, ara sokaklardan kömür toplayarak hayatta kalmaya çalışır. (V) Her sayfası, Frank McCourt'un şaşırtıcı ve sevecen mizahıyla dolu olan kitap, bir klasiğin tüm biçim özelliklerini taşıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde kitabın içeriğiyle ilgili bilgi verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Aşağıdaki beyitlerin hangisinde varsayım anlamı vardır?**

- A) Diyelim yağmura tutuldun bir gün
Bardaktan boşanırcasına yağıyor mübarek
- B) Öbür yanda güneş kendi keyfinde
Ne de olsa yaz yağmuru
- C) Pırıl pırıl düşüyor damlalar
Eteklerin uça uça bir koşudur kopardın
- D) Zor attın kendini karşı evin sundurmasına
İşte o evin kapısında bulacaksın beni
- E) Meydan ya Taksim ya Beyazıt Meydanı
Herkes orada sen de oradasın

3. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde gerekçe dile getirilmiştir?**

- A) Adları Kerem'di, Yusuf'tu, Kays'tı
Hepsi de ezelden tanıdıktı, dosttu
- B) Yaslan göğsüme sevdiğim
Benim gönlüm gök gibidir, açık deniz gibidir.
- C) Diyarlar kül olmaz ateş yanmadan
Denizler durulmaz dalgalanmadan
- D) Bir gemi bembeyaz teniyle açıklarda
Güverteleri uçtan uca martı dolu
- E) Hani bir gün bir çobana rastlamıştık
Kavaliyle bir sümbülü emziriyordu

4. Her şeyi gösterdiği hâlde hiçbir şeyi teyit etmemek için çırpınan bir yazarla karşı karşıyayız.

Bir yazarla ilgili böyle bir değerlendirme yapan bir eleştirmenin sözlerini aşağıdakilerden hangisiyle sürdürmesi beklenir?

- A) "Fakat"larla, "gerçi"lerle, "ama"larla, "öte yandan"larla tüneller açıyor metin boyunca.
- B) Ne anlatırsa anlatsın ses tonunu, anlatım yöntemini hiç değiştirmiyor.
- C) Okuru dolambaçlı yollara sokmuyor, kestirmeden sonuca ulaştırıyor.
- D) Olayların hiçbir yönünü karanlıkta bırakmıyor, her şeyi apaçık ortaya koyuyor.
- E) Basmakalıp sözlerden, tekdüze olaylardan, mutlu sonlardan alabildiğine kaçıyor.

5. (I) Bu filmi, iletmek istediği mesajı yakalayabilmek için birkaç kez izlemem gerekti. (II) Sıradan gibi görünen olayların ve konuşmaların ardında bambaşka bir boyut gizli. (III) Yönetmenin diğer filmlerini izleyenlerin bir çırpıda anlayabileceği esrarengiz bir üslup. (IV) Yine de bu kadar dolambaçlı yollardan izleyiciye ulaşmasa daha sıcak bir film olabilirdi. (V) Karanlık sahneler, boğuk sesli oyuncular, harabe evler izleyiciyi iyice bunaltıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede ifade edilen filmin bir defada anlaşılmadığı aktarılmış.
- B) II. cümlede olayların net biçimde anlaşıldığı aktarılmış.
- C) III. cümlede filmin farklı bir biçime sahip olduğu aktarılmış.
- D) IV. cümlede bir öneri dile getirilmiş.
- E) V. cümlede nitelik bildiren ifadeler kullanılmış.

6. (I) Kuşlar tüylerini temiz ve sağlıklı durumda tutmaya özen gösterirler. (II) Tüy tarama denilen bir yöntemle her tüyü ayrı ayrı dibinden ucuna kadar gagalarının içinden geçirerek temizler ve düzeltirler. (III) Küçük kuşların su ya da toprakla yıkandıklarını sık sık görürüz. (IV) Küçük kuşlar suda kanatlarını çırparak yıkanmaktan çok hoşlanırlar. (V) Kullanılmayan bir çöp kovasının kapağını suyla doldurup bahçeye koyarak onlar için bir kuş banyosu yapabilirsiniz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir öneri vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Aşağıdakilerin hangisinde diğerlerinden farklı bir düşünce dile getirilmiştir?**

- A) Edebiyatı sosyal hayattan ayrı düşünmek olası değildir.
B) Edebî eserlerdeki konular, sosyal hayatın konularıdır.
C) Edebiyat eserlerinde tiplerin ve karakterlerin sosyal hayatla sıkı bağları vardır.
D) Edebiyatçılar, sosyal hayattan nasıl etkileniyorsa siyasi hayattan da etkilenmişlerdir.
E) Edebiyatı, edebiyatçıları sosyal hayattan soyutlamak olası değildir.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde değerlendirme yapılmamıştır?**

- A) Filmin sonunda yaşlı kral ve kraliçe bir suikaste kurban gidiyor.
B) Tatsız tuzsuz şiirlerle okuyucuyu oyalamaya çalıştığı belliydi.
C) Bir konudan ötekine atlarken acemiliği de çıkıveriyor ortaya.
D) Usta yazar Karadeniz insanını mükemmel bir dille anlatmış.
E) İlk şiirlerinde bile olgunluğa ulaşmış bir şairin büyüğü seslenişleri var.

9. **Aşağıdakilerin hangisinde cümle, ayraç () içindeki sözün anlamını içermemektedir?**

- A) Mevlânâ “Biz birleştirmek için geldik, ayırmak için değil.” diyerek ırk, dil, din ayrımı yapmaksızın bütün insanları kucakladı. **(Evrensellik)**
B) Kazancını emek harcayarak sağlayan, uzak köylerden göçmüş insanların oturduğu bu semti anlatan yazar; yaşanmışlığın keskinliğini öykü soluğuna uydurmayı başarmış. **(Gerçeği kurgulayarak anlatma)**
C) Romanın başkahramanı, insana her an şehrin bir köşesinde bizimle karşılaşacakmış da sohbet edecekmiş duygusunu veriyor. **(Gerçekçilik)**
D) Toplumun hemen her kesiminin ilgisini çekecek bir konuyu ele alan sanatçının özentili bir üslubunun olması dikkatlerden kaçmıyor. **(Çığır açma)**
E) Âşık Veysel, halk ozanlarının verdiği sesleri özümseyip kendi şiir gücüyle birleştirirken kimseye benzememeyi başardı. **(Özgünlük)**

10. **Günlük bir gazetede çıkan “1 KURUŞ DEYİP DE GEÇMEYİN” haberinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?**

- A) Siz önem vermeseniz de birileri için 1 kuruşlar önemlidir.
B) 1 kuruş, paranın en küçük birimi olarak görülmektedir.
C) Son günlerde 1 kuruşların değerinde artış görülmüştür.
D) 1 kuruş diğer para birimlerinin yanında pek de önemli değildir.
E) Paranın miktarına verilen önem dönemden döneme değişmektedir.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde işin henüz yapılmadığı anlamı vardır?**

- A) Babası izin vermediği için bazı çalışmalara katılamamış.
B) Son günlerde iş yerine de pek uğramaz olmuş.
C) Annesi evde olmasaymış konuklara kapıyı açmayacaktı.
D) Tatilden döneli kimseyle ilgilenmiyormuş.
E) Adresi bulabilirse mektup da yazacaktı.

ANLAM BİLGİSİ

Cümlede Anlam - VII

TEST • 17

• PEKİŞTİRME •

1. Türk tiyatrosu, kendi kaynaklarına dönmedikçe Batı'nın ikinci elden silik bir kopyası olmaktan kurtulamaz.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlede anlatılmak istenene anlamca en yakındır?

- A) Türk tiyatrosu ile Batı tiyatrosunun birbirine benzediğini söylemek yanlıştır.
- B) Bir ulusun tiyatrosunun özgünlüğü, öncelikle kendi kültürünü işlemesine bağlıdır.
- C) Tiyatro, kendi kaynaklarını işlediği zaman hem halk tarafından sevilcek hem de başarıya ulaşacaktır.
- D) Türk tiyatrosu, Batı tiyatrosuna göre daha zengin kaynaklara sahiptir.
- E) Türk tiyatrosunun Batı'nın kopyası olduğunu söylemek, doğru bir yargı değildir.

2. Ebeveynlerin çocuklarına yansıttıkları aşırı korumacı davranışlar, aile ve çocuk arasında güçlü bağların oluşmasına fayda sağlar fakat ebeveynlerin bu ilginin düzeyini iyi dengeleyememesinden doğan bazı sebeplerden ötürü çocuk, ileriki yaşlarda sosyal adaptasyon sorunları yaşayabilir.

Bu cümlede ebeveynlerle ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ailelerin, korumacı güdülerinin istemsiz olarak problemlere sebep olabileceği
- B) Ailenin gösterdiği ilginin, çocuktaki gerçeklik algısını zaman içerisinde kırabileceği
- C) Çocukların kendi hâllerine bırakılmasının, çocuklarda travma oluşturabileceği
- D) Sorunların, aile ve çocuk arasındaki kolektif çalışmalarla daha net giderilebileceği
- E) Samimiyet ve sevgi duygularının sadece aile fertleri arasındaki bağlarla gelişebileceği

3. **Bulgu:** İnsanlarda hem sosyal izolasyon hem de açlık, beyinde ödül ve motivasyon tepkilerini yöneten merkezi aynı şekilde uyarmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu bulgunun dayandığı gözlemlerden biri olamaz?

- A) Aç ve susuz kalmanın vücutta alarm zilleri çaldırması
- B) Yalnızlığın erken ölüm riskini %26 artırması
- C) İnsanların yalnız kalınca sosyal iletişim kurma ihtiyacı duyması
- D) Acıkmanın vücutta olumsuz fizyolojik etkilerinin olması
- E) Yalnızlığın insanlarda ruhsal bir gereksinim olması

4. (I) Bedevi, çöllerde yaşayan Arap göçebesidir. (II) Geçimlerini koyun, deve ve keçi yetiştirerek sağlayan Bedeviler; keçi kılından dokunmuş dört köşe çadırlarda barınırlar, sütten yapılmış yiyeceklerle, hurma ve tahıl ürünleriyle beslenirler. (III) Aşiret ve kabileler hâlinde yaşayan Bedeviler özgürlüklerine düşkünlüdür. (IV) Hayvancılık ve ticaretle uğraşırlar. (V) Başlarında şeyh dedikleri bir başkan bulunur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede tanım yapılmıştır.
- B) II. cümlede Bedevilerin nasıl geçindiklerinden bahsedilmiştir.
- C) III. cümlede özgürlüklerine düşkün olduklarından söz edilmiştir.
- D) IV. cümlede uğraşlarının ne olduğu belirtilmiştir.
- E) V. cümlede liderlerinin hiç değişmediği ifade edilmiştir.

5. (I) Edebiyatçı eserlerinde yaşamı yansıtır. (II) İnsana insani durumları başka isimlerle anlatır. (III) İnsanın kendisiyle yüzleşmesini dolayısıyla evrimleşmesini sağlar. (IV) Aslında edebiyat insanlar için aynadır. (V) Yazar, insan çeşitliliğini ve yaşamın olabirlerini, yarattığı karakterler üzerinden bize yansıtır.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, edebiyatçının toplumu aktardığı anlatılmıştır.
- B) II. cümlede, gerçeklerin farklı isimlerle aktarıldığı anlatılmıştır.
- C) III. cümlede, insanın kendisiyle yüzleşerek yanlışa gittiği anlatılmıştır.
- D) IV. cümlede, edebiyatın gerçekleri yansıttığı anlatılmıştır.
- E) V. cümlede, yazarın yarattığı karakterlerle toplum gerçeklerini yansıttığı anlatılmıştır.
6. (I) Herhangi bir yemeği pişirebilmek ve servisini yapabilmek için o yemeğin özelliğine göre gerekli olan malzemeler veya araç gereçler bütününe “mutfak araç gereçleri” denir. (II) Teknolojik imkânların olmadığı veya kısıtlı olduğu yerlerde halk kendi “teknoloji”sini elinde bulunan imkânlar çerçevesinde yaratmaktadır. (III) Özellikle Anadolu’da yemek pişirme işini kadınlar üstlendiği için bu mutfak araç gereçleri üretilirken veya temin edilirken onların da fikirleri alınır. (IV) Mutfak araç gereçleri kullanım amaçları bakımından benzerlik gösterebilir de bulundukları bölgeye göre şekil açısından değişebilmektedirler. (V) Genellikle mutfak bir yanında ocak ve tandır, diğer yanında kışık erzakın konulduğu kiler yer alır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, bir tanım yapılmıştır.
- B) II. cümlede, bir tespitte bulunulmuştur.
- C) III. cümlede, Anadolu’da yemek kültürünün sadece kadınlar arasında yayıldığından söz edilmiştir.
- D) IV. cümlede, mutfak eşyalarının bölgelere göre değişiklik gösterdiğinden söz edilmiştir.
- E) V. cümlede, mutfak iç yapısı aktarılmıştır.

7. Satrançta bir maçtaki belli bir durumdan ve rakibin özel kişiliğinden bağımsız en iyi hamle diye bir şey kesinlikle yoktur.

Bu cümlede yer alan satrançtaki en iyi hamle örneğinin aşağıdaki yargılardan hangisini somutlaştırdığı söylenebilir?

- A) Sevmediği sürece hiç kimse, bir başka insanın özünün tam olarak farkına varamaz.
- B) Yaşamın anlamı insandan insana, günden güne, saatten saate farklılık gösterir.
- C) Umutsuz bir durumla karşılaştığımız, değiştirilemeyecek bir kaderle yüz yüze geldiğimiz zaman bile yaşamda bir anlam bulunur.
- D) Önemli olan, yaşamdan ne beklediğimiz değil yaşamın bizden ne beklediğidir.
- E) Yaşamak için bir nedeni olan kişi, hemen hemen her “nasıl”a katlanabilir.

8. (I) Çıkarıcılık, faydacılık günümüz toplumlarında ne yazık ki yükselen değerler arasına girmiş durumda. (II) İyilik, paylaşma, yardımlaşma kavramlarını kimse hatırlamıyor. (III) İnsanlar, kendilerine faydası olan duygu ve durumları baş tacı etmiş şimdilerde. (IV) Böyle bir dünyada yaşamak ne kolay ne de güvenli. (V) Aslında bunlardan şikâyet ederken ben bile kendi çıkarlarıma göre düşüncelerimi dile getiriyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangileri yakın anlamlıdır?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve V
- D) III ve IV E) IV ve V

9. (I) Günümüzde pek çok havacılık fuarında akrobasi gösterileri yapılmaktadır. (II) Bu gösterilerde pilotlar gökyüzünde uçaklarını döndürür, baş aşağı çevirirler. (III) Akrobasi gösterileri Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra yapılmaya başlanmıştır. (IV) Pilotlar gökyüzünde nefes kesen akrobatik gösteriler yaparlar. (V) Bu gösterilerde pilotlar kendilerini koltuklarına kemerlerle bağlarlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir yorum yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. (I) Titiz bir dize kurma ustası olan sanatçı en uç modernliğine ve özgünlüğüne karşın, Necati'den Şeyh Galip'e büyük divan şairlerinin şiirlerinden beslenmiştir. (II) Onun şiiri inceltirilmiş dize sanatıyla uyum hâlinde, sıradan insanın yaşamındaki sözde küçük, her gün yeniden karşılaşılan, önemsiz gibi görülen acıları ve aykırılıkları kavrar. (III) Yaşamı, düşüncüsü ve duyusuyla yapıtı arasında böylesine derine giden bir örtüşme sergileyen çok az şair vardır. (IV) Divan şiirinin hassas ve sağlam dize anlayışını, modern yaşamın değişken, kararsız satırlarıyla, geçmişin iç huzurunu zamanımızın huzursuz hızlı yaşamıyla etkileşime sokar. (V) Kendi geleneği karşısındaki bu modern tavrıyla bir akım oluşturmada da kendinden genç önemli şairlerin, divan geleneği karşısında tavırlarını ve onların şiir anlayışını etkiledi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, sanatçının sanatı ve kaynakları ile ilgili bilgi verilmiştir.
B) II. cümlede, yazarın anlatım özelliğine ve temalarına yer verilmiştir.
C) III. cümlede, sanatçıyla ilgili özgün bir durumdan bahsedilmiştir.
D) IV. cümlede, sanatçının gelenekle modernizmi sentezlediği söylenmiştir.
E) V. cümlede, şiir sahasındaki yerinden ve etkisinden söz edilmiştir.

2. Başkalarının esnemeleriyle uyuyanlar, asla kendi rüyalarını göremezler.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakındır?

- A) Her insan kendinden öncekileri örnek alarak başarıya ulaşır.
B) Taklit etme, özgünlüğün oluşması için kaçınılmazdır.
C) Belli bir zaman sonra tüm doğrular aynı noktada buluşur.
D) Başkalarının düşünceleri zaman içinde dikkate alınmayabilir.
E) Kendisine ait olmayan yolda yürüyenler, kendi hedeflerine ulaşamazlar.

3. (I) Halk müziğimiz anonimdir; kulaktan kulağa, kuşaktan kuşağa iletilerek ve tarih içinden süzülerek günümüze gelmiştir. (II) Lirik karakteriyle türkülerimiz, halk şiiriyle iç içedir. (III) Halk oyunlarına eşlik eden halk müziği ise danslarla uyum içerisinde. (IV) Anadolu'da halk müziğinin kökleşerek yüzyıllar boyunca canlılığını korumasında, halk ozanları geleneğinin büyük katkısı vardır. (V) 13. yüzyılda Yunus Emre'nin anıtsal kişiliğinde başlayan bu gelenek, yaşanandan yola çıkan duygu ve düşünceleri parlak renklerle dile getirmiş; aşk, doğa ve insan sevgisi, mutluluk, hüznün gibi başlıca temaların yanı sıra, halkın sorunlarına da eğilmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede bir sözün açıklaması yapılmıştır.
B) II. cümlede halk şiiriyle türkülerimizin diyalog içerisinde olduğundan söz edilmiştir.
C) III. cümlede halk müziğinin danslarla uyum içerisinde olduğu anlatılmıştır.
D) IV. cümlede ozanların kültürümüze katkısı olduğu anlatılmıştır.
E) V. cümlede Yunus Emre'nin kişisel özelliklerinin halk sanatçıları etkilediği anlatılmıştır.

4. (I) Ege ve Marmara denizlerine kıyısı bulunan, eşsiz güzellikleri, koyları, adaları, dağları, insanlara binlerce yıldan beri şifa dağıtan, güzellik veren termal kaynakları; yeşil ve mavinin bulunduğu turizm cenneti Balıkesir, tarihî ve kültürel mirasıyla görülmeye değer illerin başında geliyor. (II) Balıkesir kent merkezine, İstanbul'dan deniz ulaşımıyla 3, İzmir'den kara yolu ile 2 saatte gelinebiliyor. (III) Yörenin tarihî ve kültürel miraslarını doya doya görmek, yaşamak isteyenlerin en az iki haftasını Balıkesir'e ayırması gerekiyor. (IV) Balıkesir'i tercih edenlerin, öncelikle hangi yöreye gideceklerini planlamalarında büyük yarar var. (V) Örneğin ziyaretçilerin tercihi Erdek ise Kapıdağı Yarımadası baştan sona dolaşılmalı; Avşa, Marmara, Saraylar, Ekinlik Adası mutlaka görülmeli.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi kanıtlanabilirlik açısından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Her sabah üniversiteye giderken içimdeki ses diyor ki “Çek arabayı sağa, in içinden. At kendini bu güzelim yemyeşil tarlalara, papatyaların arasına. Yuvarlan otların içinde. Yoldan gelen geçen dursun baksın, hem hayretle hem de kıskançlıkla. Kendileri aynı şeyi yapamıyor diye ----, dursunlar. Şu güzelim baharın tadını çıkaramadıkları için. Ya da anlamadan öyle bakakalsınlar...” İşte bahar bende böyle bir duygu çılgınlığı yaratıyor. İnanın ki her sabah aynı şeyi düşünerek işe geliyorum.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) hayıflansınlar B) yansınlar C) içerlesinler
D) üzülsünler E) gülsünler

6. Şanlıurfa’da yer alan ve günümüze kadar gelebilen Pers Antik Kenti’nin bulunduğu bölgede yapılan arkeolojik kazılar aralıklarla devam etmektedir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şanlıurfa yöresi tarihî kalıntılar açısından zengindir.
B) Şanlıurfa’da daha önce herhangi bir arkeolojik kazı yapılmamıştır.
C) Persler, Şanlıurfa dışında kent kurmamıştır.
D) Kazı çalışmaları zaman zaman durmaktadır.
E) Kazıdan çıkanlar Şanlıurfa’daki bir müzede sergilenmektedir.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi parantez () içindeki kavramla örtüşmemektedir?

- A) Nasrullah Camii, kent merkezinde bir mimari zarafet örneği olarak çıkıyor karşımıza. (Öznellik)
B) Pınarbaşı ilçesi yakınlarındaki doğal alan, dünyanın dördüncü büyük kanyonu olarak anılıyor. (Nesnellik)
C) Sonbahar renkleri eşliğinde bir yolculuk için Daday’dan yerel kıyafetleriyle ünlü Azdavay’a uzanabilirsiniz. (Öneri)
D) Evrenye’ye sonbahar ve kış sezonlarında giderseniz taze deniz ürünleriyle harika bir ziyafet çekersiniz. (Gerekçe)
E) Kastamonu mutfağında Anadolu’da her yerde bulunmayan sekiz yüzü aşkın lezzet bulunuyor. (Saptama)

8. I. Resim sanatına yön veren tek şey, halkın beğeni düzeyidir.
II. Günümüzde sanat ürünleri bile ticari amaca yönelmiştir.
III. Ekonomik kaygı, resim sanatının kalitesini düşürmektedir.
IV. Resim sanatının gelişmesi eğitim düzeyinin yükselmesine bağlıdır.
V. Nitelsiz bir resim mi gördünüz, bilin ki para kazanma amacıyla oluşturulmuştur.

Numaralanmış cümlelerden hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I ve IV B) I ve V C) II ve III
D) II ve V E) III ve V

9. • Doğal bal üretiminin verimliliği nelere bağlıdır?
• Arıcılık faaliyetlerinin etkileri hangi mevsimlerde daha belirgindir?
• Bal üretiminde kolonilerin bal verme başarısı neye bağlıdır?
• Kovan içi nem dengesi arıların yaşamını nasıl etkilemektedir?

Aşağıdaki araştırma sonuçlarından hangisi bu sorulardan herhangi biriyle ilişkili değildir?

- A) Kolonilerdeki bal üretim başarısının, kovan içindeki genç işçi arı sayısı ve ana arının yaş düzeyiyle yakından ilişkili olduğu saptanmıştır.
B) Kovandaki işçi arıların, kraliçe arıya kıyasla ortam sıcaklığındaki değişimlere karşı daha hassas tepkiler verdiği belirlenmiştir.
C) Kovanlardaki nem oranının dengeli tutulmasının, arı kolonisinin yaşamsal faaliyetlerini olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir.
D) Arıcılık aktivitelerinden elde edilen verimin, ilkbahar ve yaz dönemlerinde diğer mevsimlere göre belirgin şekilde arttığı gözlemlenmiştir.
E) Doğal bal üretiminde verimlilik düzeyinin, bölgedeki çiçeklenme süresi ve nektar kaynaklarının zenginliğiyle doğru orantılı olduğu kanıtlanmıştır.

ANLAM BİLGİSİ

Cümlede Anlam - IX

TEST - 19

• DEĞERLENDİRME •

1. Kimse ondan böylesine ---- bir roman beklemiyordu.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümle, diğerlerine göre farklı bir anlam kazanır?

- A) sıradan B) basmakalıp C) özgün
D) basit E) alelade

2. Yünden yapılmış giyim eşyalarının kullanımı çok eskilere dayanıyor.

Aşağıdakilerden hangisinin bu yargıyı pekiştirmeye yönelik bir örnek olduğu söylenebilir?

- A) Sibiry'a'daki, MÖ 1. yüzyılda yapılmış bir mezardan çıkarılan kumaş parçalarının 3400 yıllık Mısır yününden yapıldığı ve bir kıyafete ait olduğu düşünülüyor.
B) 18. yüzyılda, Norveç'te, kral halka ipek giymeyi yasaklayınca çiftçiler kamgarn denilen iplikten dokunmuş, ithal yün kumaşları kullanmayı tercih etmiş.
C) Koyun ve keçi gibi hayvanların Neolitik Dönem'de (Cıralı Taş Devri) yaklaşık olarak MÖ 8000-5500 yıllarında evcilleştirildiği düşünülmektedir.
D) Koyunun vatani Orta Asya ise keçenin de ilk olarak hayvancılıkla uğraşan, soğuk bir iklimde yaşayan, göçebe bir toplumda görülmesi kaçınılmazdır.
E) Dünyada yün ihtiyacı tarihte de öncelikle koyunlardan sağlanmış; tiftik, deve, tavşan gibi diğer hayvanlardan elde edilen yünler ikinci planda kalmışlardır.

3. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi “çaresizlik ya da kararsızlık” anlamına gelmektedir?**

- A) Bugünkü yumurta yarınki tavuktan iyidir.
B) Aşağı tükürsem sakal, yukarı tükürsem bıyık.
C) Yedeği olan şey çabuk zayı olur.
D) Düşüne düşünme görmeli işi, sonra pişman olmamalı kişi.
E) Balık, ağa girdikten sonra akli başına gelir.

4. Hemingway'in anlatımı çarpıcıdır. Cümleler kısa ve sözcükler basittir. Bununla birlikte kelimeler çoğu zaman duygu doludur. Az sayıda sözcük kullanarak çok şey anlatılmaktadır.

Bu parçanın son cümlesinde anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Etkileyicilik B) Sadelik C) Akıcılık
D) Özlülük E) Sürükleyicilik

5. Karşınızda bu senenin en güzel, en eğlenceli, en dikkat çekici aşk romanı. Okuduğunuzda mutluluk peşinizi bırakmayacak.

Bu parçanın ikinci cümlesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Nesnel bir cümledir.
B) Amaç-sonuç ilişkisi vardır.
C) Hayıflanma anlamı vardır.
D) Koşul-sonuç ilişkisi vardır.
E) Kanıksama anlamı vardır.

6. Osman Bey yine işe gelmedi.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osman Bey genellikle işe gelmemektedir.
B) Osman Bey bir önceki gün de işe gelmemiştir.
C) Osman Bey en az bir gün daha işe gelmemiştir.
D) Osman Bey işe gitmemeyi alışkanlık hâline getirmiştir.
E) Osman Bey işe gitmeyi pek istememektedir.

7. (I) Öykü bir bütün içinde başarılı bir yazın dili örneği olmasına rağmen okuyucu, karşılıklı konuşmalar sırasında konuşmacının kim olduğunu kestirmekte zaman zaman güçlük çekebilmektedir. (II) Kimi zaman okuyucu daha dikkatli bir şekilde aynı cümleleri tekrar okuyarak cümleyi söyleyen kişiyi imgelemek zorunda kalabilmektedir. (III) Örneğin “Ne dedin?” “Her şeyimiz olabilir.”, “Hayır olamaz.”, “Bütün dünya bizim olabilir...” gibi örnekler karşımıza çıkmaktadır. (IV) Öykünün bütününde az sözle çok şey anlatmayı tercih eden Hemingway, noktalama işaretlerinden virgül kullanımında tutumlu davranmış ve öykünün tümünde sadece dil bilgisel açıdan gerekli yerler dışında virgül kullanmamıştır. (V) Bunun sebebi, yazarın tarz olarak bileşik ve birbirine noktalama işaretleri ile bağlı karmaşık cümle yapılarını kullanmaması olabilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hem olumlu hem de olumsuz eleştiri yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Top, ip genellikle açık, yağışsız havaların oyunlarıydı. (II) Ama soğuk, yağmurlu, karlı havalar oyun oynayamamak anlamına gelmezdi. (III) Soğuk havalarda sobanın başında oturulur ve taşlarla oyun oynanırdı. (IV) Her ne kadar şehir olsa da doğayla yine de içli dışlı yaşanan yıllarda taş bulmak hiç de zor bir şey değildi. (V) Taş bulmak önemliydi çünkü beştaş oynayabilmek için taşa ihtiyaç vardı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, bir oyunun ağırlıklı olarak oynandığı koşullardan söz edilmiştir.
B) II. cümlede, olumsuz koşullarda da gerçekleşen bir durum sezdirilmiştir.
C) III. cümlede, bir durumun yol açtığı eyleme değinilmiştir.
D) IV. cümlede, şehir hayatının olumsuzlukları sıralanmıştır.
E) V. cümlede, bir gerekçeye yer verilmiştir.

9. I. Tüm bilim insanları yaşamı Dünya'ya kuyruklu yıldızların getirdiği konusunda hemfikir değil.
II. Westminster Üniversitesinden Lewis Dartnell, amino asitlerin, en baştan beri yani kuyruklu yıldızlar çarpmadan önce bile Dünya'da olduğuna inanıyor.

Verilen II. cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümlede ifade edilen konuyla çelişen farklı bir durumdan söz edilmektedir.
B) I. cümlede anlatılan durumun sebep olduğu bir olumsuzluktan bahsedilmektedir.
C) I. cümledeki görüş bir örnek verilerek pekiştirilmektedir.
D) I. cümlede belirtilen düşüncenin kesinlik kazandığı anlatılmaktadır.
E) I. cümlede değinilen düşüncenin bilimsel olarak kanıtlandığı gösterilmektedir.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde beğenme, takdir etme söz konusudur?

- A) Verilen her görevi hakkıyla yapmalısın.
B) Her sıkıntıya bir çözüm bulmaya çalışırdı.
C) Basit cümlelerle romanını oluşturmaya çalışırdı.
D) Hikâye dediğin işte böyle yazılır.
E) Onun her tekniğini ezbere bilirdi.

11. (I) Güzel bir dolunay fotoğrafı çekmek her fotoğrafseverin hayali olabilir. (II) İstanbul'da da dolunay çekilecek birçok ilginç yer olabilir. (III) Ancak İstanbul gibi özel bir şehirde dolunay ile birlikte kadrajımıza alınacak yine birçok tarihî yapı bulunabilir. (IV) Eylül ayının ilk günü dolunayın doğuşunu çekmek için Galata Kulesi'ni kadrajıma alacak bir yer belirleyip evden çıktım. (V) Balat ile Fener arasında bir noktadan yaptığım hesapla dolunay doğuşundan sonra Galata Kulesi'nin tam üstünde olacaktı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazar, amacından söz etmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ANLAM BİLGİSİ

Cümlede Anlam - X

TEST • 20

• DEĞERLENDİRME •

1. Kimi yazarlar vardır onları bir defada okur geçersiniz, kimi yazarlar da vardır onları ----.

Bu cümle anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülemez?

- A) dönüp dönüp bir daha okuma ihtiyacı hissedersiniz
B) hiçbir zaman aynı zevkle okumazsınız
C) bir türlü elinizden bırakmak istemezsiniz
D) her okuyuşta onlarda yeni bir derinlik keşfedersiniz
E) okudukça kendinizde bir değişme ve gelişme hissedersiniz

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “eylemin yapılmasına niyetlenildiği ama yapılmadığı” anlatılmaktadır?

- A) Çok bilmiş bu adama bu binanın nasıl yapıldığını soracaktım.
B) Devlet adamlarının hata yapma lüksü olmamalıydı.
C) Çalışmadan, başkalarının yardımıyla yükselemeyeceğini öğrendi.
D) Aydın insanın topluma yol göstermesi gerektiğini söylemiş.
E) Halide Edip’in en iyi romanı, öyle sanıyorum, *Ateşten Gömlek*’tir.

3. Cahit Sıtkı Tarancı’nın şiir tutkusu pek çok kişi tarafından bilinir. (I) Onun şiir temaları zengin ve çeşitli değildir. (II) İlk şiirlerinde genellikle kendisini “yalnızlık” içinde hatta sonsuzlukta hisseder. (III) Şuuraltını yoklar durur, bir yerlere gitmek isteğiyle doludur. (IV) Şahsiyetini kazandığı devredeki şiirlerinde ise “ölüm” ve “yaşama sevgisi” ön plandadır. (V) Daha çok bu dönemde bir hüviyet kazandırdığı hece veznini kullanır, kafiyeyle silip atmaz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde Cahit Sıtkı’nın üslubuna dayalı bir değerlendirme yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Roma İmparatoru Hadrianus tarafından kurulan, o zamanki adıyla Hadrianapolis olan ve 1361 yılında Osmanlı padişahlarından I. Murat zamanında fethedilen Edirne, tarihte birçok medeniyete ev sahipliği yaptı. (II) Der-i Saadet olarak anılan ve Osmanlı Devleti’nin göz bebeği olan Edirne, başkentlik yaptığı günlerdeki ihtişamını bugün bile hissettirir. (III) Selimiye’nin eşsiz mimarisindeki huzur, İstanbul’u fetheden Fatih’in doğduğu saray, asırlardır vazgeçilmeyen bir yiğitlik öyküsü Kırkpınar, hasret taşıyan 3 nehir, medeniyetin abideleri köprüler, hanlar, hamamlar, saraylar, ecdadın izlerini takip edenlerin mutlaka uğraması gereken yerlerdir. (IV) Gününbirlik ziyaretler için Edirne’ye gelenlerin vazgeçilmez durakları cami, külliye ve bedestenlerdir; her biri yürüyüş mesafesindeki bu yapılarla Edirne, açık hava müzesini andırır. (V) Namı, dünyanın dört bir yanında bilinen, Mimar Sinan’ın ustalık eseri Selimiye Cami, kentin ilk anıtsal yapısı Yıldırım Beyazıt Cami, Edirne’nin ziyaret edilmesi gereken ve en sevilen yapılarındandır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde öznel yargılara yer verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Fransız *Première* dergisinin “Z Kuşağı için Easy Rider” olarak tanımladığı, Cannes’da çoğu eleştirmeni kendine hayran bırakan *American Honey*, günümüz Amerikan gençliğini en iyi anlatan filmlerden birisi.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *American Honey*, Cannes’da her eleştirmen üzerinde olumlu etkiler bırakmıştır.
B) Fransız *Première* dergisi film tanıtım yazılarıyla ön plana çıkmaktadır.
C) Günümüz Amerikan gençliğini anlatan birden fazla film bulunmaktadır.
D) *American Honey* filminin birçok oyuncusu Cannes’da ödül almıştır.
E) *American Honey*, Amerikan yapımı filmlerin en başarılılarındandır.

6. Senin kaleminden dökülenleri okumak kolayken senin kalemini alıp yazmak ne kadar zormuş.

Bu cümlede söz edilen kişiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yalın ve açık yazdığı
B) Pürüzsüz bir dil kullandığı
C) Onun gibi yazmanın zor olduğu
D) Kendini yazmaya adanmış
E) Özgün bir anlatıma sahip olduğu

7. Her zaman akıcı yazan yazarların yazılarını okumayı çok sevmişimdir. Değerli bir dostum, o kadar akıcı yazılar içeren kitaplar yazardı ki bir sayfayı okurken bir sonraki sayfada ne yazıyor diye merak etmekten okuduğum sayfayı yarım bırakıp bir sonraki sayfalara hızlıca göz atardım “Acaba hikâyenin devamında ne var?” diyerek.

Bu parçada “Acaba hikâyenin devamında ne var?” ifadesiyle yazarın hangi yönü vurgulanmıştır?

- A) Yalınlığı B) Duruluğu C) Sürükleyiciliği
D) Canlılığı E) Kalıcılığı

8. Aşağıdakilerin hangisinde hem amaç hem de öneri anlamı vardır?

- A) Yukarı şehir bölgesinde bulunan Sfenskli Kapı’dan bakarak manzaranın tadını çıkarın.
B) Kapıya ait Sfensk Heykellerini görmek için Boğazköy Müzesini ziyaret edin.
C) Devlet yönetiminin kalbi olan Büyük Kale bölgesindeki saray kalıntılarını inceleyin.
D) Kayalar arasında kurulmuş Yazılıkaya açık hava tapınağına uğramayı unutmayın.
E) Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesinde şehre ait eserleri görün.

9. I. Doğanın milyonlarca yıldır kullandığı yapıları, yöntemleri, uyumu gözlemleyen araştırmacılar haklı.
II. Küçük büyük birçok yeni fikrin doğuşunda eşsiz bir kaynak olan doğa ilham verme konusunda oldukça zengin.

Verilen II. cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) I. cümledeki olguyu örnek vererek pekiştirmiştir.
B) I. cümledeki durumu koşula bağlamıştır.
C) I. cümledeki görüşün nedenini belirtmiştir.
D) I. cümledeki duruma bağlı bir öngöründe bulunmuştur.
E) I. cümledeki konuyu farklı bir yönden ele almıştır.

10. “Çam ağacına küp biçimi verilmez değil verilebilir ama vererseniz ortada çam ağacı kalmaz.” **diyen Brecht’in vurgulamak istediği aşağıdakilerden hangisi olabilir?**

- A) Şiirde düşünceye yer verilebilir ama şiirsellik korunarak.
B) Şiir her türlü biçimde yazılır yeter ki ahenkli olsun.
C) Şiirde biçim ile öz birbiriyle uyumlu olmalıdır.
D) Şiir aracılığıyla düşünceler iletilebilir ama ortaya çıkan şiir olmaz.
E) Şiirde toplumsallık vardır ama sembollerle örtülmüştür.

11. Uzun zamandır giymediğiniz bir pantolonun cebine elinizi attığınızda bulduğunuz para gibidir Çukurcuma.

Bu cümlede Çukurcuma’nın vurgulanan özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sürprizler taşıması
B) Farklılıklar barındırması
C) Tarihî nitelik taşıması
D) Huzur ve mutluluk vermesi
E) Olağan dışı olması

ANLAM BİLGİSİ

Cümlede Anlam - XI

TEST • 21

• DEĞERLENDİRME •

1. (I) Gelişen sanayi, günlük hayatımıza iyice yerleşirken el sanatlarını da yok etmeye başlamıştır. (II) Seri üretim maliyetlerini düşürürken usta-çırak geleneğini de ortadan kaldırmıştır. (III) Önceleri babadan oğula takılan altın bilezik, sonra ustadan çırağa geçer ve nihayetinde değerini kaybeder. (IV) Geleneksel el sanatlarının kaybolması, millî kültürün ve etnografik kazanımların kaybolması demektir. (V) Bazı ülkelerde devlet eliyle desteklenen geleneksel el sanatları, ülkemizde kaybolmanın eşiğindedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, gündelik yaşamımızı etkileyen bir gelişmenin el sanatlarına olumsuz etkisinden söz edilmiştir.
- B) II. cümlede, baskın gelen bir duruma değinilmiştir.
- C) III. cümlede, zanaatın, önemini aşama aşama yitirmesinden söz edilmiştir.
- D) IV. cümlede, geleneksel el sanatlarının ülke ekonomisine katkısı vurgulanmıştır.
- E) V. cümlede, geleneksel el sanatlarıyla ilgili bir karşılaştırma yapılmıştır.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde somutlaştırmaya yer verilmiştir?**

- A) Japon edebiyatı ile temas hâlinde olunca Türk edebiyatına farklı bir gözlük takarak bakmaya başladım.
- B) Öykü, bir konferansta iki kahramanın konuşmacı olarak bir araya gelmesiyle başlıyor.
- C) On dokuzuncu yüzyıl sonlarından günümüze kadar kronolojik anlatı tekniği edebiyatta fazlasıyla başvurulmuş bir tekniktir.
- D) Kahramanların yaratılmasında eşit davranmanın anlatı açısından dengeli olacağı kanısındayım.
- E) Eserdeki kurgu bana Haruki Murakami'nin başat eserlerinde serimlediği kurguyu çağrıştırdı.

3. (I) Dört mevsimi de doya doya yaşayan Kazan Tatarlarının giyim kuşam kültürü son derece zengindir. (II) Bir toplumun giyim kuşam kültürü, yaşadıkları bölgenin iklim ve hayat şartları ile yakından ilgilidir. (III) Günümüzde diğer Türk toplumlarına kıyasla daha erken modernleşmiş Kazan Tatarlarının millî giyim kuşam kültürü XX. yüzyılın 30'lu yıllarından itibaren değişikliğe uğramıştır. (IV) Otuz yıl önceki Kazak giyinme tarzı özellikle şehirlerde artık geçmişte kalmıştır. (V) Bu zengin millî mirası en canlı şekilde köylerde görmek mümkündür.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde genelleyici bir anlatım yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. “Hiçbir şey ile acı arasında seçim yapmam gerekseydi acıyı seçerdim.” diyen kişi gibiyiz biz de, ---- tercih ediyoruz.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) arzu ettiğimizi B) hayal ettiğimizi
- C) deneyimlediğimizi D) riskli olanı
- E) sorguladığımızı

5. Fiziksel aktivitenin azlığı obeziteye neden olsa da obezitenin bir etkisi olarak da fiziksel aktivite kısıtlanmaktadır.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fiziksel aktivite ile obezite arasında kısır döngü vardır.
- B) Obezitenin temel nedeni fiziksel aktivite azlığıdır.
- C) Obezite ancak fiziksel aktivelerle giderilebilmektedir.
- D) Fiziksel aktivitenin azlığı en çok obeziteye neden olmaktadır.
- E) Fiziksel aktivite yapamayanlar sadece obez olanlardır.

6. I. Avustralyalı sanatçı Patricia Piccinini
II. sıkıcı kamu spotları yerine bizleri düşündüren bir heykel tasarladı
III. “aşırı gerçekçilik” anlamına gelen
IV. bu kez Ulaşım Kazaları Komisyonu’nun yol güvenliği kampanyası için
V. hiperrealizm disiplinine yakın eserleri ile bilinen

Yukarıdaki sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “şaşma” anlamı vardır?**

- A) Babam hiç bu kadar gecikmezdi.
B) Belki dönüşte size uğrarım.
C) Bu şiirde istediğim büyüü bir türlü bulamadım.
D) Senin bu yersiz endişelerinden nefret ediyorum.
E) Demek bütün evi tek başına temizledin?

8. Bir eserin değerlendirmesini yalnızca biçim ve içeriğe göre yapmak, çok yanlış bir tutumdur.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakındır?

- A) Bir eserin değerlendirmesinde birden çok ölçüt kullanılmalıdır.
B) Biçim ve içerik açısından güzel olan eserler, büyük eserlerdir.
C) Biçim ve içerik, bir eserin değerlendirmesinde kullanılabilecek temel ölçütlerdir.
D) Nitelikli eserlerin değerlendirmesini ancak eleştirmenler yapabilirler.
E) İçeriğin nitelikli olması, bir eserin nitelikli olduğunu göstermez.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir tutarsızlıktan söz edilebilir?**

- A) Bildiğim tek şey hiçbir şey bilmediğimdir.
B) İyi ya da kötü bir şey yoktur, sadece düşünce onu öyle yapar.
C) Rüzgâr mumu söndürür, yangını alevlendirir.
D) Hayatın amacı, amaçlı bir hayattır.
E) Gezen tilki, yatan aslandan nasiplidir.

10. Tolstoy diyor ki: “Okuyucularıma sanat hakkında yeni fikirler verdiğim zaman, sanatın tanımını da mutlaka yapmamı bekleyen kimseler oluyor; bunlar düşünmüyor ki bu benim değil filozofların işidir.”

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçı, düşüncelerini teoride açıl原因 değil eserleriyle pratiğe döken insandır.
B) Her sanatçı, eserlerinde okuyucuları bilgilendirmek için kapsamlı açıklamalar yapmalıdır.
C) Edebiyat eserlerinde felsefi derinliğin olması, metnin değerini artıran unsurlardandır.
D) Sanatçının amacı, toplumun ihtiyaç duyduğu felsefi yaklaşımları eserlerinde yansıtmaktır.
E) Düşünce aktarımında sanatsal ifadelerle felsefi yaklaşımların birlikte kullanılması gerekir.

11. **Aşağıdakilerin hangisinde gerçekleşmemiş bir beklenti söz konusudur?**

- A) Sizin kısa bir zaman içerisinde bu kadar işi yapmanıza doğrusu aklım ermiyor.
B) Geçen akşam Ahmetlerde verilen doğum günü partisinde sizi de görmek istemiştım.
C) Evimin her yandan duvarlarla çevrilmesini ve pencerelerimin örtülmesini istemiyordum.
D) Arkadaşa yazılan asker mektuplarının içine bir kuş resmi veya bir kır çiçeği koymak âdettendir.
E) Derenin ortasına yakın bir yerde duran son kabı almak için bir kere daha suya daldı.

ANLAM BİLGİSİ

Cümlede Anlam - XII

TEST - 22

• DEĞERLENDİRME •

1. • Dorothy Levitt, 1906 yılında otomobil yarışlarına katılan ilk kadın pilot olarak saatte 96 mil süratle ulaşarak kadınlar dalında dünya rekoru kırmayı başarmıştır.
- Aynı yıl *Kadın ve Araba* adında bir kitap yazarak kadınlara araba kullanırken yanlarında bir el aynası bulundurmalarını önermiştir.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1906 yılında otomobil yarışlarına katılan ilk kadın pilot olarak saatte 96 mil süratle ulaşarak dünya rekoru kıran Dorothy Levitt, aynı yıl *Kadın ve Araba* adında bir kitap yazarak kadınlara araba kullanırken yanlarında bir el aynası bulundurmalarını önermiştir.
- B) *Kadın ve Araba* adında bir kitap da yazarak kadınlara araba kullanırken yanlarında bir el aynası bulundurmalarını öneren Dorothy Levitt, 1906 yılında otomobil yarışlarına katılan ilk kadın pilot olarak saatte 96 mil süratle ulaşarak kadınlar dalında dünya rekoru kırmayı başarmıştır.
- C) 1906 yılında otomobil yarışlarına katılan ilk kadın pilot olarak saatte 96 mil süratle ulaşarak kadınlar dalında dünya rekoru kıran Dorothy Levitt, aynı yıl *Kadın ve Araba* adında bir kitap yazarak kadınlara araba kullanırken yanlarında bir el aynası bulundurmalarını önermiştir.
- D) 1906 yılında yapılan otomobil yarışlarında 96 mil süratle ulaşarak dünya rekoru kırmayı başaran ilk kadın pilot olan Dorothy Levitt, aynı yıl *Kadın ve Araba* adında bir kitap yazarak kadınlara araba kullanırken yanlarında bir el aynası bulundurmalarını önermiştir.
- E) 1906 yılında otomobil yarışlarına katılan ilk kadın pilot olarak kadınlar dalında dünya rekoru kırmayı başaran Dorothy Levitt, aynı yıl *Kadın ve Araba* adında bir kitap yazarak kadınlara araba kullanırken yanlarında bir el aynası bulundurmalarını önermiştir.

2. (I) Bazıları için yaşamın vazgeçilmezi, bazılarının ise adını bile anmadıkları bir etkinlik olan egzersiz, fit bir görünüm sağlamanın yanı sıra birçok sağlık sorunu ile karşılaşmanızı önüyor. (II) Ancak vücuda uygun olmayan, aşırı egzersizler sağlıkla ilgili ciddi sorunlara yol açabiliyor. (III) Yapılan araştırmalar, 50 yaş üstü sporcuların kalp dokusunda nedbe (doku kaybı) oluştuğunu, uzun süre yoğun ağırlık kaldırma şeklinde yapılan antrenmanların ise kalp kasını zayıflatıldığını ortaya koymuş. (IV) Bu nedenle uzmanlar, özellikle sağlık sorunları olanların doktor kontrolünde spor yapması gerektiğini söylüyor.

III numaralı cümlenin parçadaki işleviyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) II. cümlede aktarılanlara bilimsel kanıt sunmak
- B) IV. cümlede belirtilenlerin sebebinin ortaya koymak
- C) II. cümlede ileri sürülenlere örnekler vermek
- D) I. cümlede ifade edilenlerin aksi durumlarını belirtmek
- E) Aktarılanları benzerlik kurarak somutlaştırmak

3. I. Demir yolu inşaatında ustabaşı olarak çalışan Gage; bir demir çubuğun kafasına saplanmasına neden olan patlamadan sağ kurtulmuştu ancak iyileştiğinde eskisi gibi sıcakkanlı ve saygılı bir insan değildi, umursamaz ve kayıtsız biri olmuştu.
- II. Kanada'daki bir hastanın, beyinde kötü huylu bir tümör oluştuğundan sonra eski iyiliksever ve duyarlı hâlini eser kalmamıştı.

Bu iki cümlede belirtilen durumlar aşağıdakilerden hangisinin göstergesi olabilir?

- A) Her insanın hayatında dönüm noktası olabilecek anlar bulunmaktadır.
- B) Kimi hastalıklar insanlar üzerinde derin etki bırakmaktadır.
- C) Sosyal davranışlarımızda, yaşadığımız olaylar çok etkilidir.
- D) Beyin yapısı insanların sosyal ve ahlaki davranışlarına yön vermektedir.
- E) Hastalık ne kadar ağır olursa olsun hastalığın mutlaka bir çaresi vardır.

4. (I) Fosil yakıtların giderek azalması, maliyetlerinin yükselmesi ve yangınları sonucu çevreye ve sağlığa zarar vermeleri nedeniyle bu yakıtlara alternatif olabilecek farklı kaynaklar geliştiriliyor. (II) Hâlihazırda güneş, rüzgâr ve jeotermal gibi çevreye daha az zarar veren farklı yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı yaygınlaşmış durumda. (III) Öyle ki güneş ışınlarından enerji elde edilebilen güneş panelleri evlerde dahi kullanılabilir. (IV) Ancak bu panellerin enerji verimliliğinin hava koşullarına bağlı olması bu yöntemin kullanımını sınırlandırabiliyor. (V) Bu nedenle, Güneş'ten enerji elde edilen bu teknolojilerin geliştirilmesine yönelik farklı çalışmalar yapılıyor. (VI) Bu çalışmalardan biri de geçtiğimiz günlerde *Angewandte Chemie* dergisinde yayımlandı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden itibaren, aktarılanların farklı bir yönüne değinilmiştir?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. **Gözlem:** Ailelerin gelir düzeyleri arttıkça çocukların hamburger, pizza gibi hazır besinleri tercih sıklıklarının arttığı belirlenmiştir.

Sonuç: Hazır gıda tüketimi çocuklarda obeziteye neden olmaktadır.

Aşağıdaki durumlardan hangisi, bu gözlemden çıkarılan sonucun geçersiz olduğunu gösteren bir kanıttır?

- A) Dengesiz beslenmenin, en önemli obezite nedeni olarak kabul edilmesi
B) Gelir seviyesi yükseldikçe tüketicinin harcamalarının da artması
C) Düşük gelirli ailelerde hazır gıda tüketilmemesine karşın çocuklarında obezite gözlemlenmesi
D) Gelir düzeyi yüksek ailelerin lüks tüketime yatkınlık göstermesi
E) Düşük gelirli ailelerde çocukların spora ayırdığı zamanın azalması

6. I. İpek lifleri çok ince, uzun, hafif ve yumuşaktır.
II. Aynı zamanda naylondan iki kat daha esnek, çelikten sekiz kat daha güçlüdür.
III. Isı yalıtımı sağlaması, boyanabilir, parlak ve yalıtkan bir malzeme olması nedeniyle insanlar tarafından bilhassa dokumacılıkta, sağlık ve endüstri uygulamalarında kullanılır.

Bu üç cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Isı yalıtımı sağlaması; boyanabilir, parlak ve yalıtkan bir malzeme olması nedeniyle insanlar tarafından özellikle dokumacılık, sağlık ve endüstri uygulamalarında kullanılan ipek lifleri; çok ince, uzun, hafif ve yumuşak olmasının yanında naylondan iki kat daha esnek, çelikten sekiz kat daha güçlüdür.
B) Isı yalıtımı sağlaması; boyanabilir, parlak ve yalıtkan bir malzeme olması nedeniyle insanlar tarafından özellikle dokumacılık, sağlık ve endüstri uygulamalarında kullanılan ipek lifleri; çok ince, uzun, hafif ve yumuşak olmasına rağmen naylondan daha esnek, çelikten sekiz kat daha güçlüdür.
C) Isı yalıtımı sağlaması; boyanabilir, parlak ve yalıtkan bir malzeme olması nedeniyle insanlar tarafından dokumacılık, sağlık ve endüstri uygulamalarında kullanılan ipek lifleri; ince, uzun, hafif ve yumuşak olmasının yanı sıra naylondan iki kat daha esnek, çelikten sekiz kat daha güçlüdür.
D) Isı yalıtımı sağlaması; boyanabilir, parlak ve yalıtkan bir malzeme olması nedeniyle insanlar tarafından yer yer dokumacılık, sağlık ve endüstri uygulamalarında da kullanılan ipek lifleri; ince, uzun, hafif ve yumuşaktır ancak naylondan iki kat daha esnek, çelikten sekiz kat daha güçlüdür.
E) Isı yalıtımı sağlaması; boyanabilir, parlak ve yalıtkan bir malzeme olması nedeniyle insanlar tarafından birçok alanda kullanılan ipek lifleri; çok ince, uzun, hafif ve yumuşak olduğu gibi naylondan iki kat daha esnek, çelikten sekiz kat daha güçlüdür.

TÜRKÇE TESTİ

DENEME - 1

Bu testte 19 Türkçe sorusu vardır.

EAPS12TRK25-023

1. (I) Her atasözü bir genel kural, bir ilke niteliği taşır. (II) Bazı atasözleri sosyal ilişkiler üzerine görüş bildirir. (III) Bazı atasözleri ise uzun gözlemlere dayanarak doğa olaylarının gündelik yaşam üzerindeki etkilerini anlatır. (IV) Tecrübeler veya mantığa dayanarak doğrudan doğruya öğüt veren atasözleri de vardır. (V) İki yargı taşıyan atasözlerinde ise yargılar arasında benzetme ilgisinden ziyade iki yargının birbirini tamamladığı veya birbirine karşıt olduğu görülür. (VI) Bir de genelin aksine temsili ve mecazi anlatıma sahip olmayan atasözlerimiz vardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerdeki açıklamalara aşağıdaki atasözlerinden hangisi örnek olarak gösterilemez?

- A) II. cümle: Komşu komşunun külüne muhtaçtır.
B) III. cümle: Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.
C) IV. cümle: Çirkefe taş atma, üstüne sıçar.
D) V. cümle: Var evi kerem evi, yok evi verem evi.
E) VI. cümle: Besle kargayı oysun gözünü.

TYT - 2018 ÖSYM

2. Yüksel Pazarkaya, ülkemizde eşine az rastlanan (ender görülen) bir titizlikle, Rainer Maria Rilke'nin tüm şiirlerini toplam on iki kitap hâlinde dilimize kazandırdı. Bu külliyat (toplu eserler), Rilke'nin yazın çalışmalarını içeren Kâmuran Şipal çevirileriyle birlikte değerlendirildiğinde (aynı kitapta toplandığında) önemli bir kazanım niteliğinde. Çeviri eylemi, çoğu kez (genellikle), farklı kültürler arasında köprü kurmakla (bağ oluşturmakla) kalmıyor, yeni imgesel yorumların kapısını da aralayabiliyor.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyumsuzdur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT - 2018 ÖSYM

3. • **açmak:** Yakışmak, güzel göstermek.
• **basamak:** Derece, aşama, kerte, evre.
• **çekmek:** Güç durumlara dayanmak, katlanmak.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “açmak, basamak, çekmek” sözcükleri belirtilen anlamlarını karşılayacak şekilde kullanılmıştır?

- A) Başarının basamaklarını tırmanırken pek çok zorluk çeken öğrenci, kendini açtığına inandığı beyaz elbisesiyle diplomasını aldı.
B) Çetin kış şartlarının daha çekilebilir olması için evin basamaklarına döşenen kilimler içimizi açıyordu.
C) Kilitli tahta kapıyı açıp basamaklardan ağır ağır inen kedi, çıkardığı seslerle tüm dikkatleri üzerine çekti.
D) Rüzgâr, bulutları eteklerinden çekerek havanın açmasını ve gökyüzünde basamak basamak gökkuşağının oluşmasını sağlamıştı.
E) Okuldan dönen kardeşim, defterini açarak ödevini yapmaya başlamış ve sayı basamakları konusunda çektiği zorlukların üstesinden gelmişti.

TYT - 2023 ÖSYM

4. Küçükken hiç masal dinlememiş çocuklar büyüyünce kendi resimlerini bile cetvelle çizer.

Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Masallar, çocukların hayal dünyalarını zenginleştirerek onları gelecekte mekanik düşünmekten uzak tutar.
B) Yaşamın zorluklarıyla başa çıkabilmek için çocukların, masalların renkli dünyasıyla tanışması gerekir.
C) Yaşamın somut gerçekliğinden koparılan çocuklar, özgür düşünemeyen yetişkinlerin ortaya çıkmasına neden olur.
D) Masallar, çocukların hayal gücünü besler ve yetişkinlerin dünyaya dair duyarlılıklarını artırmada etkin bir rol oynar.
E) İnsan ve yaşamın gerçekliğini kavrayabilmek çocuklukta yaratıcı düşüncenin geliştirilmesiyle mümkündür.

TYT - 2023 ÖSYM

Türkçe

DENEME - 1

5. (I) Plasebo, kısaca, şifa verici bir kimyasal birleşimi olmayan ve farmakolojik etkileri bulunmayan ilaç olarak tanımlanır. (II) Bu ilaçların kişide oluşturduğu ruhsal değişim şeklinde tanımlanabilecek plasebo etkisi, psikolojik hastalıklarda fiziksel hastalıklardakine kıyasla güçlüdür. (III) Bu alandaki modern araştırmaların geçmişi, genellikle 50 yılı aşkın bir süre önce yayımlanan bir makaleye dayandırılır. (IV) Beecher, makalesinde plasebo uygulamalarının, hastaların %30'unun durumunda iyileşme sağlayacağını savunarak tıp dünyasında şaşkınlık yaratmıştı. (V) Günümüzde bu tahmin, astımdan parkinsona çeşitli sorunlarla boğuşan hastaların yarısı veya dörtte üçüne kadar yükselmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde söz edilen plasebo ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, ne tür bir ilaç olduğu hakkında bilgi verilmiştir.
B) II. cümlede, psikolojik hastalıklarda daha etkili olduğu belirtilmiştir.
C) III. cümlede, hakkındaki araştırmaların başlangıcından bahsedilmiştir.
D) IV. cümlede, etkilerinin geçmişte fazla bilinmediğine işaret edilmiştir.
E) V. cümlede, günümüzdeki iyileşme oranının arttığından söz edilmiştir.

TYT - 2023 ÖSYM

6. Günümüzde yeni bir pencere açmak, eskinin boşluğuna dokunmakla mümkündür.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleyle anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Yeni fikirler, gelenekle kurulan sürekliliği kopararak var olur.
B) Özgün düşünceler, geçmişte önemsenmeyenler keşfedilerek ortaya çıkar.
C) Eskinin bıraktığı değerler, taşımakla yükümlü olunan kalıcı bir mirastır.
D) Çağdaş bakış açısı, zihindeki geleneksel kodları yıkıma uğratar.
E) Kendine yeni bir alan açmak, mevcut düşünceleri özümsemekle gerçekleşir.

TYT - 2024 ÖSYM

7. Deyimlerin bir kısmı gözle ilgilidir. Örneğin gözü ısırmak I deyiimiyle o kişiyi daha önce görmüş olduğumuzu ve tanıdığımızı anlatmak isteriz. Gözü dönmek II deyiimi, aşırı istek veya öfke nedeniyle kişinin saldıracak duruma gelmesini belirtir. Göz kulak olmak, bir kimseyi veya nesneyi görüp gözetmek III durumunu belirtir. Gözden düşmek, IV bir iş veya durumu dikkatinden kaçırmak eylemini gösterir. Göz açtırmamak ise birinin bir iş yapmasına fırsat vermemeyi ifade eder. V

Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisinin açıklaması yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT - 2024 ÖSYM

8. Araştırmacılar doğada bulunmanın sağlığa olan faydalarına I işaret ediyor (dikkat çekiyor). Açık alanlarda vakit geçirmenin ruh sağlığı üzerinde koruyucu II (önleyici) bir etkisi olduğunu, bu durumun aynı zamanda ruhsal direnci (dayanıklılığı) III artıracağını söylüyor. Araştırmacıların bulguları ışığında IV (kılavuzluğunda) planlamalar yapılırken doğayla temasın sağlanacağı unsurların bu planlara dâhil edilmesinin V (içine katılmasının) önemi ortaya çıkıyor.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT - 2024 ÖSYM

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde koşul gerçekleşse de istenilen amaca ulaşamayacağı anlamı vardır?

- A) Zamanında gelmediği için bu soruyu anlamadı.
- B) Kardeşim de gelirse sizinle anlaşırım.
- C) Ağzıyla kuş tutsa da bu evi ona vermem.
- D) Bu çadırı yanmaz kumaştan yaparsan iyi olur.
- E) Kimseyi dinlemediği için büyük sıkıntılar yaşadı.

10. Montaigne, “Yolda karşımıza ilk çıkan insanla konuşur gibi yazmalı.” der.

Buna göre Montaigne, yazarlara aşağıdakilerden hangisini öğütlemektedir?

- A) Güncel olayları takip etmeyi
- B) Sıra dışı yaklaşımlar sergilemeyi
- C) Sıcak bir anlatımla yazmayı
- D) Okurla arasına mesafe koymayı
- E) Anlatımda öznellikten uzaklaşmayı

11. Sekizinci yüzyılda taş sütunlar üzerine Göktürk harfleriyle yazılmış olan *Orhun Abideleri*, Türkçenin yüzlerce yıl öncesinde de bir edebiyat dili olarak kullanıldığını göstermektedir.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Orhun Abideleri*, Türkçenin ilk yazılı eseridir.
- B) Türkçeyle ilgili en eski yapıt *Orhun Abideleri*'dir.
- C) Türkçe, *Orhun Abideleri* dışında da edebiyat dili olarak kullanılmıştır.
- D) Edebiyat dili olarak kullanılan en eski dil, Türkçedir.
- E) Türkçede *Orhun Abideleri*'nden etkilenen birçok yapıt kaleme alınmıştır.

12. I. bütün değerlerini, yazılı ve yazılı olmayan kurallarını, yaşam ritüellerini
II. ve bu anlatıcılar sayesinde hikâyeler dünyayı dolaşarak ortak meselelerin nasıl yorumlandığını işaret eder
III. insan topluluklarının ve bunların tüm yapıp etmelerinin devinimini
IV. takipçilerine verimli bir arazi olarak sunar
V. kaydeden ve geleceğe aktaran hikâye anlatıcıları toplumun

Numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. “Her anne babanın çocuğu vardır ancak pek çok çocuğun anne ve babası yoktur.” cümlesinde vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocukların yalnızca anne ve babaya ihtiyaç duyduğu
- B) Anne ve babasıyla duygusal yakınlık kuramamış çocuklar bulunduğu
- C) Bütün anne ve babaların bir çocuğa sahip olduğu
- D) Annelik ve babalığın herkesin göstermesi gereken bir erdem olduğu
- E) Bazı anne ve babaların çocuklarının fiziksel ihtiyaçlarını karşılayamadığı

14. I. kulağınızda ağustos böceklerinin sesi, yeşille mavinin
II. sağında yer alan tiyatronun 26 basamağını
III. eşsiz buluşmasını seyre dalıyorsunuz
IV. hızlıca çıkıp en tepeye ulaştığınızda, önde zeytin ağaçları
V. Çukurbağ Yarımadası'na giden yolun hemen

Numaralanmış sözler anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturacak biçimde sıralandığında, hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Türkçe

DENEME - 1

15. (I) Çiçek; kibarlık ve zarafetin sembolü, sevgi ve muhabbetin ifadesi, manevi değerlerin hatırlatıcısı, güzel duygu ve düşüncelerin harekete geçiricisidir. (II) Başarılarımızı çiçekle kutlar, yeni doğan çocuğumuza çiçekle “Hoş geldin.” der, hastalarımıza çiçekle şifa dileriz. (III) Acıyı hafifletir, sevinci ziyadeleştirir bir çiçek. (IV) Baharın gelişi çiçeklerin kokusundan, renginden anlaşılır. (V) Çiçeğe değer veren insanlar, konuşma sırasında, “Arı, bal alacağı çiçeği bilir.” gibi çiçek içerikli atasözlerine yer verirler.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede çiçekle ilgili bir tanım yapılmıştır.
B) II. cümlede çiçeğin birkaç kullanım alanı verilmiştir.
C) III. cümlede çiçeğin faydalarından bahsedilmiştir.
D) IV. cümlede çiçeklerin yaşamımızdaki yeri belirtilmiştir.
E) V. cümlede doğrudan anlatıma başvurulmuştur.

16. (I) Aladağ Çayı Vadisi ile kollarının geçtiği verimli arazilerde kurulan Seben köylerinde halkın temel geçim kaynakları tarım, hayvancılık ve orman işçiliğidir. (II) Bolu’nun sebze ve meyve ihtiyacı büyük ölçüde Seben’den karşılanmakta, bu çevrede büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığın yanı sıra son yıllarda kümes hayvancılığı da yapılmaktadır. (III) Bu sebeple çeşitli ihtiyaçlar, üretim ve tüketim biçimleri son derece belirleyici olmuş; işlevsel kaygılara rasyonel çözümlerin bulunduğu kırsal karakterli bir mimari yaratılmıştır. (IV) Her konutun bitişiğinde veya yakın çevresinde kümes, ahır, ambar, samanlık, yemişlik, fırın, odunluk ve saya bulunmaktadır. (V) Sokakların oluşmasında herhangi bir tasarım söz konusu olmayıp evlerin veya müstemilatı oluşturan yapıların duvarları bu konuda belirleyici rol oynamıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, genelleme yapılmıştır.
B) II. cümlede, bir tespitte bulunulmuştur.
C) III. cümlede, bir beğeni dile getirilmiştir.
D) IV. cümlede, nesnel bir anlatım vardır.
E) V. cümlede, öne çıkan bir faktörden söz edilmiştir.

17. Turgenyev’in gerek Rus aydınları gerekse aristokrasi çevrelerince rahatlıkla eleştirilmesindeki sebep, romanlarındaki eleştirel tutum değildi sadece.

Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rus aydın ve aristokrat kesimi sadece Turgenyev’i eleştirmiştir.
B) Turgenyev roman türündeki eserleriyle tanınan bir yazardır.
C) Ruslar birçok yönden yazarları eleştirmişlerdir.
D) Turgenyev birden fazla yönden eleştiri konusu olmuştur.
E) Turgenyev, zamanında değeri hiç anlaşılmamış bir edebiyatçıdır.

18. Tatlıyla tuzlunun o sonsuza dek birbirleriyle rekabet edecek büyük aşkı: aşure.

Bu cümlede aşureyle ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Her çeşit tadın bir arada sunulduğu tek yiyecek olduğu
B) Büyük aşkların sembol tatlısı olarak bilindiği
C) Bir araya gelmeyen tatların bulunduğu ortak yiyecek olduğu
D) Zıt tatların ayrıştığı tek yiyecek çeşidi olduğu
E) Çok farklı tatların harmanlandığı yiyeceklerin başında geldiği

19. Etkili bir dille yazılmış nutuktan günlük konuşmaya, okuyucuda güzel izlenimi bırakan bir yazıdan herhangi bir gazete haberine kadar her türlü yazı dil ürünü olduğundan edebiyatın kapsamında yer alır.

Bu cümleden aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Dile dayalı her eser edebiyatın sınırları içinde yer alır.
B) Edebiyatın çerçevesini belirleyen dilsel etkinliklerdir.
C) Kimi edebiyat ürünlerinin sanatsal bir amacı vardır.
D) Edebiyat; duygu ve düşünceleri yansıtan her türlü eseri içerir.
E) Okuru kendine çeken eserler edebiyat olarak anılır.

2. AY

Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi
Geliştirme Yolları

Paragrafta Yapı

Paragrafta Konu ve Ana
Düşünce

APS

AYLIK PLANLAMAM

Gün	Konu Adı	Çözdüğüm Soru Sayısı	Çözdüğüm Süre	Doğru	Yanlış	Boş
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						

ÜNİTE 1

ANLAM BİLGİSİ

Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları - I

- Açıklayıcı Anlatım
- Tartışmacı Anlatım
- Benzetme
- Sayısal Verilerden Yararlanma
- Öyküleyici Anlatım
- Tanımlama
- Karşılaştırma
- Kanıtlanabilirlik
- Betimleyici Anlatım
- Örnekleme
- Tanık Gösterme
- Metin Tahlili

EAPS12TRK25-024

TEST • 1

• KAVRAMA •

1. Eskiler “Sanat uzun, hayatsa kısadır.” demişler. Peki, günümüzde okunacak ya da incelenecek metinler hayali bile olanaksız bir hızla birikirken, bunların hepsini okumak mümkün müdür? Moretti, bunun imkânsız olduğunun farkında olan bir edebiyat araştırmacısı olarak uzaktan okumayı önerir. Tek bir çalışmayı -ya da bir grup çalışmayı- dikkatlice okumak ve analiz etmek yerine, uzaktan okuma, binlerce eserin analizi için bilgisayara güvenir. Başka bir deyişle, uzaktan okuma ancak bilgisayar destekli veri çözümleme teknikleri ile mümkün olacaktır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Örnekleme B) Alıntı yapma C) Benzetme
D) Betimleme E) Kişileştirme

2. Birdenbire gündeme alınmış her konu gibi, eski hikâyemizin Türk öykücülüğünü belirlediğinin ileri sürülmesi çok yanlış; bu durumun zorlama bir “tarih sevgisi”nden doğduğuna, serpildiğine inanıyorum. Aziz Efendi’nin 1796-97’de yazdığı *Muhayyelât*, eski hikâyemizin tüm özelliklerini az çok içermektedir. *Bin Bir Gece* ya da *Bin Bir Gündüz* türünden masalları benimsemiş bir anlayış benzer eğilimlerle yapıtta yansır. Cinler, periler, doğaüstü güçler *Muhayyelât*’ı çağımızı etkileyemeyecek derecede eskitmiştir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Karşılaştırma - açıklama
B) Tanık gösterme - benzetme
C) Betimleme - öyküleme
D) Tartışma - örnekleme
E) Açıklama - örnekleme

3. İnce iplikler gibi uzayan, göze değip değmediği pek fark edilemeyen yağmurlar başladı. Pencereleler yıkandı. Madam Mariya’nın bahçesini dolduran çiçeklerin; büyük, küçük, kalın, açık yeşil, koyu yeşil, aç, kokulu, kokusuz; yükseklerle uzanan ve toprağa yapışmış olan yaprakları cilalandı. Yağmurun iplikleri, gökle yer arasında mekik dokudu. Gökten aldığı, düzenli ve sessiz, toprağa bıraktı. Daha o gürültülü ve savruk yağmurlara vakit vardı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Benzetme B) Niteleyici sözcükler
C) III. kişili anlatım D) Devrik cümle
E) Kişileştirme

4. Önce kahvaltı için domates ve biber topladık. Ağustos ayında olmamıza karşın yakmayan bir güneş altında ovalara ve gökyüzüne baka baka kahvaltı yaptık. Fatmalar burayı aldıklarında yaşlıca üç söğüt ağacından başka ağaç yokmuş. Birkaç yıl içinde bir kulübeyi andıran bu evi yapmışlar, bu ağaçları dikip bu sebzeleri yetiştirmişler. Beni her seferinde çıldırtan bir görüntü burada da karşıma çıktı: O yaşlıca üç söğüt ağacı bu ayda da hâlâ çok canlıydı. Onların arasından sokulan dingin yaz göğü ve birkaç öbek bulut... Ne çok sevindim. Hem yaşam dediğin böyle şeylerle göz göze gelmiyorsa nedir ki?

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öznellik söz konusudur.
B) Tahminde bulunulmuştur.
C) Öykülemeye başvurulmuştur.
D) Betimlemelerden yararlanılmıştır.
E) Benzetme yapılmıştır.

5. Yörük o tarihte yirmi üç yirmi dört yaşlarında bir delikanlı idi; orta boylu, buğday tenli, geniş omuzlu, iri kemikli bir delikanlı. Çehresi çok sevimli ve cana yakındı. Bu çehrede sahibinin pratik ince zekâsını, ruhundaki büyük cevheri keşfe yarayacak hiçbir belirti yoktu. Bütün hareketlerinde dikkati çekecek kadar temkinli, serinkanlı olan bu sıradan adam; namusa, yiğitliğe toz konduran söz ve davranışlar söz konusu olduğunda düşman karşısında kasırgaya dönerdi.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Tartışmacı anlatım B) Betimleyici anlatım
C) Öyküleyici anlatım D) Açıklayıcı anlatım
E) Kanıtlayıcı anlatım

6. Romanda olacakları kafamda tasarlamışım, yazmaktan başka bir şey kalmamış geriye. Öykü ise çok farklı, başı sonu belirsiz bir yolculuk. Yazarken yeni durumlar, tandırda peş peşe patlayan mısırlar gibi birbirinin ardından geldikçe müthiş keyif alıyorum.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Örnekleme - açıklama
B) Tartışma - benzetme
C) Karşılaştırma - benzetme
D) Kişileştirme - betimleme
E) Karşılaştırma - betimleme

7. Bir yerlerden geçiyorlar. Gövdesinin sarsıntısından biliyor bunu. Gördüğü duyduğu bir şey yok. Katırın ayağı sürçüverince irkiliyor. Kaya çıkıntılarında birine tutunmak ister gibi kolunu uzatıyor. Çok yakın olduğunu sandığı kaya uzakmış, eli boşlukta sallanıyor. Katır doğruluyor, toynaklarının altında küçük taşlar tıkr tıkr kayıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Öyküleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
B) Farklı türde cümleler kullanılmıştır.
C) Hâkim bakış açısıyla oluşturulmuştur.
D) Somutlaştırmalara yer verilmiştir.
E) İkillemeye yer verilmiştir.

8. *Türkçe Sözlük*'te şiirle ilgili tanım yapılırken sembollere, ritme ve sese vurgu yapılır. Burada sembollerle; şiirde kullanılan sözcüklerin bilinen ve kabul edilen anlamının ötesine çıkması, yeni ve farklı anlamlar kazanması söz konusu edilmektedir. Şiirin olmazsa olmazları arasında ritim, ölçü ve kafiye yer almaktadır. Bu bakımdan şiirde ritim vazgeçilmez bir unsur olarak yer alır. Son olarak da ritme bağlı ses unsurlarının oluşturduğu ahenk gelmektedir. Buradan yola çıkarak şiirin öncelikle ahenk olduğu, ahengin ise ritim ve armoniyle sağlandığı söylenebilir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmıştır?

- A) Alıntı yapmadan B) Açıklayıcı anlatımdan
C) Tartışmacı anlatımdan D) Karşılaştırmadan
E) Tanımlamadan

9. Hikâye, romana göre kısa bir anlatı türüdür. Roman yazarı, eserini vücuda getirirken özgürce kullanabileceği bir alana sahiptir. Hikâye yazarı ise romana has unsurları, dar bir çerçevede anlatmaya gayret eder. Bu bakımdan hikâyecinin işi roman yazarına göre güçtür. Çünkü hikâyeci, gerçekte olmuş veya olabilecek olay veya durumları kendisine ayrılan dar bir alan içinde nakletmek zorundadır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Örnekleme B) Tanık gösterme C) Benzetme
D) Karşılaştırma E) Tartışma

10. Bilgisayarda bir mekanik aksam bir de program vardır. Bunlar birbiri ile ilişkilidir. Birinin zarar görmesi diğerini de etkiler. Zihnimiz de aynen böyledir. Zihnimizin ürünü olan düşünce ve bunların ürünü olan davranışlar da mutlaka beynimizin biyolojik bir parçası ve bunun üzerinde meydana gelen kimyasal bazı değişikliklerle ilgilidir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Betimleme B) Öyküleme C) Örnekleme
D) Benzetme E) Karşılaştırma

1. Bizden yüz milyon yıldan fazla bir zaman önce birlikleri, siteleri, imparatorlukları ile bütün dünya yüzeyine yayılmış olarak burada idiler. Bize benzer uygarlıklar yarattılar, gerçek krallıklar kurdular, en etkin silahları icat ettiler, bizim erişemeyeceğimiz düzende savaş yapma ve site kurma sanatını elde ettiler, şaşırtıcı bir teknolojiye hâkim oldular. Onların da kendi Atillaları, Christophe Colombları, Julius Caesarları, Machiavellileri veya Leonardo da Vincileri oldu.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
B) Çoğullaştırmalara yer verilmiştir.
C) Tanık göstermeye yer verilmiştir.
D) Öznel yargılara yer verilmiştir.
E) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.

2. Keçiboynuzu, 8-10 metre yüksekliğinde, daima yeşil kalan bir ağaç. Ancak biraz nazlı. İlk on beş yıl hiç meyve vermiyor. Keçiboynuzu bitkisi siyah boynuz şeklinde meyvelere sahip. Yetişkin bir ağaç bir ton kadar meyve verebiliyor. İlginç bir bilgi daha: Keçiboynuzunun çekirdeklerinin her biri boyutu ne olursa olsun 0,2 gram gelir. Hatta eski zamanlarda kıymetli taşların kıratı bu çekirdeklerle ölçülür, her çekirdek bir kırat sayılmıştır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Nicel verilerden yararlanılmıştır.
B) Niteleyici sözcükler kullanılmıştır.
C) Kanıtlanabilir yargılara yer verilmiştir.
D) Kişileştirme sanatına başvurulmuştur.
E) Öneri cümlelerine yer verilmiştir.

3. Meriç'in eserlerinde mekân o kadar önemli bir yere sahiptir ki *Korsan Çıkmazı*'nın neredeyse tüm iskeleti mekân üzerine kurulmuştur. Romanın henüz ilk sayfalarında kentsel dönüşüm nedeniyle koca bir şantiyeye dönüşmüş İstanbul'da Meli'nin kendini koca bir yıkıntının arasında hissedişine şahitlik ederiz. "İstanbul yıkılıyor." demektedir Meli. Bu bir şehri, o şehir yapan kolektif hafızanın silinmesi anlamına gelmektedir. Oysa o ve Berni İstanbul'u yavaş yavaş, emek harcayarak, sokaklarında yürüyerek, dostluklar kurarak, yaşanmışlık ve deneyim edinerek kazanmışlardır. Hem şehir onların bir parçası hâline gelmiştir hem de onlar şehrin.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Tartışma B) Örnekleme C) Benzetme
D) Öyküleme E) Karşılaştırma

4. 1960 yılıydı. Amerika'nın New York kentindeki üniversitelerden birine burslu öğrenci olarak gönderilmiştim. Okuduğum üniversitede benden başka Türk öğrenci yoktu. İngilizcem de pek iyi sayılmazdı. Duygularımı, düşüncelerimi tam anlatamıyordum. Böyleyken yine de ilk aylarda pek bunalmamıştım. Çünkü New York dev bir kentti. Gökyüzüne ulaşmak için birbiriyle yarışan korkunç bakışlı gökdelenlerin şaşırtıcı bir görüntüsü vardı. Caddeler dünyanın dört bir yanından gelmiş siyah, beyaz, sarı tenli insanlarla doluydu. Nereye baksam şaşırıp kalıyordum, gördüğüm her şey büyülüyordu beni.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Okurun kanılarını değiştirmeden
B) Öznel ifadeler kullanmadan
C) Kişileştirme yapmadan
D) Birleşik zamanlı fiiller kullanmadan
E) Öyküleyici anlatım yapmadan

5. Bir gün kış hükümdarı dağları ve vadileri apansız basıp yağmalar, zafer bayrağını Bursa'da Uludağ'ın tepesine dikerek zulme başlar. Gafil avlanan bahar sultanı, bu sefer zevk ve safaya fazla daldığını düşünerek geçici bir süre için deniz kenarına çekilir. Gizlice hazırlandıktan sonra bahar rüzgârını kış şehriyarının zulmünden bıkip usanmış olan tabiat halkına gönderir ve onları isyana davet eder. Tabiat halkı kıtlıktan ve fukaralıktan perişan bir hâldedir. Bahar rüzgârına "Peşîmânîz şehâ bu pîşelerden/Perîşânîz yavuz endişelerden" diye yanıp yakınırlar. Durumu öğrenen bahar sultanı, kış hükümdarına bir mektup gönderip bir an önce başını alıp gitmesini ister.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Kişileştirmeye B) Tartışmaya C) Açıklamaya
D) Örneklemeye E) Betimlemeye

6. Gün ağarıyordu bahçede, önce ağaçların üst yaprakları aydınlanıyordu; sonra dallar, gövde, kök, otları ısıyordu acı yeşil. Renkler gittikçe açılıyor, nar narlığını buluyor, ayva ayvalığını takınıyordu. Ev belirliyordu olanca hızıyla; camı, çerçevesi, kapısı bacasıyla tümleniyordu. Sabahın ilk kargası gelip sundurmaya konmuştu bile. Son kasımpatılar açmayı deniyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Öyküleme B) Karşılaştırma C) Açıklama
D) Betimleme E) Tartışma

7. Bu bölge, Anadolu'nun Akdeniz kıyıları boyunca genişliği 120-180 kilometre arasında değişen bir şerit meydana getirir. Batıda Ege Bölgesi'ne komşu olur. Kuzeyde İç Anadolu'dan ayrılır. Burada iki bölgeyi ayıran sınır, Toros Dağlarının İç Anadolu'nun yüksek düzlüklerine bakan yamacını boylar... Akdeniz Bölgesi'nin çatısı, Toros Dağları tarafından meydana getirilmektedir. Dağlar bazı yerlerde denize çok sokulur, kayalık ve az girintili çıkıntılı bir kıyı üzerine dikine iner. Bazı yerlerdeyse kıyı çizgisiyle dağ sırası arasına Adana Ovası gibi geniş düzlükler girer.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerin hangisine yer verilmemiştir?

- A) Açıklayıcı anlatıma
B) İzlenim bildiren yargılara
C) Sayısal veriye
D) Tanım cümlelerine
E) Örneklemeye

8. Kültürümüzde geniş yeri olan turnanın kolay evcilleştiği söylenir. Ancak turnaların, kötü bir davranışı yıllar geçse bile asla unutmadığı bilinmektedir. Ya keklik? Uçuş aralığı sınırlı olan, seke seke yol alan bu özgür dağ kuşu, bir kapalı çevre çocuğu olduğundan asla ehlileşmez. Leyleğin leyli hâline ilişmeyen insanlar, kekliği daracık kafeslere mahkûm ederler. Dahası, başka keklikleri tuzağa çekmek için kullanırlar. Malatya'ya gidişlerimden birinde, bir köylü tarafından babama armağan getirilmiş bir keklik görmüştüm. Daracık kafesinde keder içinde oturuyor, asla dostluk etmiyordu. Ben de tutup avluya salıverdim. Çok mutlu oldu, gezinerek köşeyi bucağı dikkatle inceledi. Sonra kafesine döndü.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Benzetme B) Açıklama C) Kişileştirme
D) Karşılaştırma E) Öyküleme

9. Belli bir durumdan başlayarak sonlu sayıda adımda belli bir sonucu elde etmenin yöntemini tarif eden iyi tanımlanmış kurallar kümesine algoritma denir. Algoritma bilgisayar programcılığının temelidir. Mantığa dayalı bir düşünme ve çözüm üretme metodudur. Algoritmalar özel durumlara çözüm sunmaz. Genel çözümlerin işlem basamaklarını içerir. İyi bir algoritma, en kısa zamanda işlem yapacak, en az bellek kullanacak ve bilgisayar kaynaklarını en az tüketecek biçimde oluşturulmalıdır. Problemin çözümü için birden çok işlem basamağı ve sıralama yapılabilir. Ancak işlem basamakları iyi belirlenmediğinde program çalışmaz, hata verir ya da sonuç hatalı olur.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tanımlama
B) Öneri cümlesi
C) Açıklayıcı anlatım
D) Tartışmacı anlatım
E) Koşul cümlesi

ANLAM BİLGİSİ

Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları - III

TEST • 3

• PEKİŞTİRME •

1. “Geliyor Boğaziçi’nden doğru / Kimliksiz bir şilep sesi / Mavi sular üstünde / Bembeyaz köpüklerin gölgesi”. İstanbul, insanı şair yapar. Gözleriniz kapalı İstanbul’u dinlersiniz ve şiir yazarınız. Hele Boğaziçi’ni gördüğünüzde mısralar kendiliğinden dökülmeye başlar. Otuz iki kilometre uzunluğundaki İstanbul Boğazı, eski bir nehir vadisinin çökmesi sonucunda oluştu. Karadeniz ile Marmara Denizi’ni birbirine bağlayan Boğaziçi, Bizans Dönemi’nde Stenon diye bilinirdi. Tarih boyunca efsaneler ile sarmaş dolaş oldu Boğaziçi.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Alıntı yapılmıştır.
B) Anlatıma duygular katılmıştır.
C) Nesnel yargılar vardır.
D) Karşılaştırma yapılmıştır.
E) Açıklayıcı anlatıma başvurulmuştur.

2. Çok az şey bir masalın sözcükleri kadar büyüklü olabilir. Masallar, dinleyeni yeri göğü olmayan uzak diyarlara götüren bambaşka bir güce sahiptir. Yazılmasa da yıllardır kulaktan kulağa aktarılır, anlatıcının sözcüklerinden çok dinleyicinin hayal gücüyle hareket eden görüntü ve figürler taşır. Binlerce yıldır dağları aşar, dinleyenleri ağlatır ya da güldürür, nereden geldiğini unutarak anlatıldığı yerin geleneklerine ve giysilerine bürünür.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yalın ve açık bir dil benimsenmiştir.
B) Kişileştirme yapılmıştır.
C) Tartışmacı anlatımdan yararlanılmıştır.
D) Kişisel görüşlere yer verilmiştir.
E) İkileme ve pekiştirmeye yer verilmiştir.

3. Türk eğitim sisteminin günümüzde en öncelikli sorunu “öğrenme”nin istenen ölçüde gerçekleşmiyor oluşudur. Eğitim sisteminin içinden ve dışından gelen birçok anlatının yanında uluslararası testlerde Türkiye’den katılan öğrencilerin aldıkları sonuçlar, bu durumu kanıtlar niteliktedir. Öğrenme sorununun çözülebilmesi için atılması gereken en önemli adım, öğretmen politikalarının kapsamlı bir biçimde gözden geçirilmesidir.

Bu parçadan hareketle

- I. Bir sorun saptanmıştır.
II. Soruna çözüm önerilmiştir.
III. Saptanan sorunun gerçekliği sayısal verilerle temellendirilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) II ve III

4. Kuşlar haberci, elçi, dert ortağı, sırdaş, vb. olarak farklı vasıflarla anılır. Mesela, dayanışmacılıkta öne çıkan kuşların başında martılar geliyor. Bunlar insanlarla ilgili özelliklerdir. Bu yönüyle kuşlardan bahsederken insanlardan bahseder gibiyiz. Kuşlar, bazı yönleriyle ise insanların önüne geçmiştir, desek yeridir. Ahmet Haşim, bir yazısında kargaların evliliği insanlardan daha iyi uyguladıklarından söz ediyor. Kumruların dillere destan flörtçülüğü de biliniyor. Birbirine yakın görünen eşlere “çifte kumrular” dediğimize göre tersi bir benzetme de söz konusudur.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
B) Öykülemeye başvurulmuştur.
C) Nitelik aktarımı yapılmıştır.
D) Benzetmeden yararlanılmıştır.
E) Örneklemeden yararlanılmıştır.

5. Edebî eser okumayı, bilgi vermediği için zaman kaybı addeden okurlarla muhakkak karşılaşmışızdır. Bu okurlar, edebiyatı sıkıcı veya bilgilenme menfaatlerine aykırı gördükleri için bilginin kestirmeden ve mesnetli olanını bulmak isterler. Bu yüzden edebiyat okumalarını elzem görmeyerek çabalarını başka alanlara nakletmeyi seçerler. Kuşkusuz her emek gibi okuma emeği de bir hedefe yönelik sarf edilir. Hemen hemen okurların tümü, salt bilgiyi kuru bilgi olarak nitelendirdiğinden; bilgiye kendi yorumunu katabilme melekesini geliştirmeyi daha manidar bulur fakat burada ayırdına kolay varılamayan bir çelişki başlamaktadır. Okur, eğer yorumlama melekesini geliştirmek istiyor ve edebiyata kayıtsız kalıyorsa algıda seçiciliğini karanlığa terk ediyor sayılmaz mı?

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tartışmacı anlatım
- B) Neden-sonuç cümlesi
- C) Kesinlik bildiren cümle
- D) Sözde soru cümlesi
- E) Devrik cümle

6. Sözlüğe dair ilk merakım yine ortaokulda, Türkçe öğretmenimiz Selahattin Bey'in hepimize, "Resimli Türkçe Sözlük" aldırma girişimiyle ortaya çıktı. Paralar toplandı, teslim edildi ama sözlük bir türlü gelmiyordu. Merak ediyorduk, resimli sözlük nasıl olur diye. Nihayet geldi. Yeşil karton kapaklı, orta boy bir şeydi. Açıkçası resimleri görünce hayal kırıklığına uğramıştık. Renkli, cicili bicili resimler göreceğimizi hayal ediyorduk. Bir de baktık ki küçücük, minicik, sanırım çoğu da elle çizilmiş siyah beyaz resimlerdi bunlar. Ama olsun, yine de sırf o resimlere bakmak için bütün sözlüğü baştan sona devirdiğimi hatırlıyorum.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İkilemeye başvurma
- B) Öykülemekten yararlanma
- C) Niteleyici sözcüklere yer verme
- D) Farklı cümle türlerine yer verme
- E) Tanık göstermeye başvurma

7. Meddah, metheden kişi demektir. Meddahlık, hareketten ziyade ses, jest ve mimiklere dayanan bir sanattır. Meddah hikâyelerinin konularını, gelenekten gelen konular ve İslam geleneğinden gelen dinsel konular oluşturmaktadır. Meddah bir anlatı türüdür ve bu sebepten Karagöz ve orta oyunundan ayrılır. Bunların yanında meddah, dramatik türden sayılır ve sadece güldürüyü amaçlamaz. Orta oyunu, canlı oyuncularla oynanmaktadır ve Karagöz'ün perdeden yere inmiş hâli olarak da tanımlanmaktadır. Karagöz gibi söz ağırlıklı olsa bile oyunda hareket ve tavırlara da yer verilir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Açıklama
- B) Tanımlama
- C) Örneklem
- D) Karşılaştırma
- E) Benzetme

8. Birden onu gördüm, sırtını taş duvara yaslamış, sessiz ve kıpırtısızca birilerinin, varlığını fark etmesini bekliyordu. Bir yalnızlık anıtı gibi çıkmıştı karşıma. Böyle ulu bir anıtı daha önce neden görmediğime çok şaşırmıştım. Gövdesindeki derin kovuk, Munch'ın *Çılgılık* tablosundaki başını ellerinin arasına almış çaresiz bir insanın boşluğa açılan ağzını andırıyordu. Her şeyi haykırmak isterken sesini yitirmiş, sonsuzluğa kadar öylece açık kalmış bir ağız... Ağzın hemen üstünde ve iki yanda karanlık göz oyukları... Kovuğun içinden, meşe asalaklarının arttığı, yapış yapış çamurumsu karışımdan bir tutam alıp avucumda sıkışmıştım. Belki de yüz yıldır buradaydı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Betimleyici öğelerden yararlanıldığı
- B) Eksilteli anlatıma yer verildiği
- C) Benzerlik ilişkisi kurulduğu
- D) I. kişili anlatıma yer verildiği
- E) Koşul anlamlı cümleye yer verildiği

ANLAM BİLGİSİ

Anlatım Biçimleri ve Düşünceyi Geliştirme Yolları - IV

TEST • 4

• DEĞERLENDİRME •

1. Ruslar müziğe meraklı oldukları için her yerde müzik albümleri satılıyor. Benim merakım, Rusya’da acaba herhangi bir Türk müzisyenin albümü satılıyor mu? Onun için sokak tezgâhlarına bile baktım. Bir şey gözüme ilişmeyince rehberimden beni büyük bir müzik mağazasına götürmesini istedim. Sonunda Melodiya Mağazasına gittik. Büyük bir mağaza... Albümler dizi dizi sıralanmış. Tercüman aracılığı ile görevliye herhangi bir Türkçe albüm satıp satmadığını sordum. Uzun bir arayıştan sonra elime bir albüm tutuşturdular. Albümün üzerinde Rusça bir yazı, altında Türkçe “Nilüfer” yazıyor. Kapak resminde bizim sevimli şarkıcımız Nilüfer, elinde viyolensel bir iskemleye ilişmiş, poz veriyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İkillemeye yer verilmiştir.
B) Betimleyici ögeler kullanılmıştır.
C) Kişileştirme yapılmıştır.
D) Gözleme yer verilmiştir.
E) Öykülemekten yararlanılmıştır.

2. Rönesans ne demektir? Sözlük anlamı, yeniden uyanış demek. Uyumuş, uyuşmuş ya da pıhtılaşmış bir şeyin yeniden açılmasıdır Rönesans. Kavramı sorgulamaya başladığımızda aslında “Rönesans diye bir şey var mı?” diye de sormamız gerekebilir. “Lale Devri diye bir şey var mı?” diye sordüğümüz gibi. Malum, Lale Devri’nde yaşayanlar böyle bir devirde yaşadıklarını bilmiyorlardı. Aynı şekilde Rönesans Dönemi’nde yaşayanlar da Rönesans’ta yaşadıklarının farkında değillerdi. Rönesans’ın bugünkü yaygın imajı, 19. yüzyılın ilk yarısında Michelet adlı Fransız tarihçisinin literatüre kazandırdığı, daha sonra Jacob Burckhardt’ın tamamladığı bir geç dönem icadıdır. Dahası, şimdilerde tarihçilerin en büyük eleştiri odaklarından birini oluşturmaktadır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Betimlemeden yararlanılmıştır.
B) Kimi yargılarda öznel bir bakış açısı kullanılmıştır.
C) Tanımlama yapılmıştır.
D) Geçmiş zamana ait durumlara yer verilmiştir.
E) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.

3. Bisikletçiler yola göre hangi lastiği seçeceğini bilir fakat bu gerçekten zor bir iştir. İşte bu lastik sisteminde alttaki lastik, fermuar gibi açılarak aynı, yılanların deri değiştirmesi gibi kolayca lastik değiştirilebiliyor. 568 gram ağırlığındaki Norveç tasarımı bu lastik, farklı arazi koşullarına göre değişebilir yüzeylere sahip. Şimdilik iç lastikli versiyonu üretilen lastiğin iç lastiksiz versiyonu üzerinde çalışılıyor. Fermuar sayesinde kilitlenerek kaymayan lastikler, hem arazi hem de genel yol koşullarında kullanılabilecek özellikleri bünyesinde barındırıyor. Özel yapılan karpit çivili kış modeli de buna dahil. Ayrıca lastiklerin akıllı telefonla bağlantılı versiyonları üretililebilecek.

Bu parçanın anlatımında

- I. açıklama
II. benzetme
III. kişileştirme
IV. nicel veri
V. tanımlama

hangilerine başvurulmamıştır?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve V

4. Dünyaya sağlıklı gelen her bebek, ilk dört yılın sonunda içinde büyüdüğü toplumun konuştuğu dili, ana dili olarak edinir. Aslında yeni doğmuş bir bebeğin, çevresinde konuşulan dillerin tümünü eş zamanlı olarak öğrenme potansiyeli vardır ancak tek dilin konuşulduğu bir ortamda büyüyen bir bebek tek dilli, birden fazla dilin konuşulduğu bir ortamda büyüyen bir bebek ise çok dilli olur. Dil edinimi, herkesin bildiği gibi sorunsuz ilerleyen bir süreçtir. Tüm bebekler benzer aşamalardan geçerek ana dillerini konuşmaya başlar. Beynin tüm sistemlerinin eş zamanlı olgunlaşmaya başladığı erken dönemde gerçekleşen dil edinimi, kuşkusuz ana dilini o dilin konuşucuları için ikinci dilden farklı bir konuma getirmektedir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kesinlik bildiren cümle
B) Nicel verilerden yararlanma
C) Benzetmeden yararlanma
D) Karşılaştırma yapma
E) Genelleme yapma

5. Sofistlerin çağındaki büyük düşünürlerden Sokrates, Platon ve Aristoteles, insanın önemini ve değerini kavramış kişilerdi. Sokrates, insanın önce kendisini tanıması gerektiğini savunmaktaydı. “Kendini bil!” ilkesini herkesin ilke edinmesi gerektiğine inanmaktaydı. Çünkü ona göre; insan önce kendi değerinin, yeteneklerinin, haklarının ne olduğunu bilmeye çalışmalıydı. Bu nedenle, kendini yönetme biçimi de insanın en temel hakkı olarak görülmekteydi. Eski Yunan şehir devletlerinde, demokrasi, yönetim biçimi olarak kabul edildi ancak aynı dönemde kölelik de vardı. Özgür vatandaşlar, seçme ve seçilme hakkına sahipti. Yine de insan hakları düşüncesinin bu dönemde temellerinin atıldığını söylemek mümkündür.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Alıntıya yer verme
B) Açıklayıcı anlatıma başvurma
C) Benzetmeye yer verme
D) Nesnel yargılara yer verme
E) Karşıtlıklardan yararlanma

6. Pek çok insan; okur ve dinleyicinin yazar ve konuşucudan daha az çaba sarf ederek netice alabileceğini düşünebilir. Ancak bu kesinlikle doğru bir düşünce değildir. Her ne kadar yazmak ve konuşmak aktif bir iş, okumak ve dinlemek daha pasif bir süreç gibi gözükse de gönderici, alıcı ve gönderilen veri üzerinden iyice düşünüldüğünde, bunun doğru olmadığı rahatlıkla anlaşılabilir. Okuma ve dinleme, aktif bir “gönderici” konumundaki birinden, “alıcının”, bir iletişim süreci sonunda “gönderilenleri” yorumlaması, değerlendirmesi ve almasıyla son bulur. Burada yapılan hata alıcının, aktif bir gönderici karşısındaki durumunun yanlış değerlendirilmesidir.

Bu parçada aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisine başvurulmuştur?

- A) Öyküleme
B) Açıklama
C) Tartışma
D) Karşılaştırma
E) Betimleme

7. Eski zamanlarda “yükçük” bir evin olmazsa olmazlarındandı. Bazı yerlerde buraya yük odası da derlerdi. Şimdilerdeki modern dolapların, vestiyerlerin, bazaların ataları olan yükçükler, çeşitli ağaç direklerinin konulmasıyla yerden yüksekçe yapıldı. Evin büyüklerinden sonra bütün yük, bu yükçüklerdeydi. Çeşitli eşyaların ve yiyeceklerin konulduğu yerdi yükçükler. Yükçüklere yatak, yorgan, halı, kilim gibi eşyalar dizilir; buğday, arpa, nohut gibi mahsuller istif edilirdi. İnsanların sağlam bilgi öğrendikleri âlimler de böyledir. Usulüne göre öğrendiği ilim ve irfanı aldığı şekliyle kendinden sonrakilere aktarmaktadır. Yük olmadan, kendi yükünü başkasına yüklemekten ve de yüksünmeden.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Tanık gösterme
B) Örnekleme
C) Sayısal veriler
D) Öyküleme
E) Tartışma

8. Rüzgâr tarafından savrulan yaprakları görünce rüzgâra kızar hatta kinlenirdik. Fakat hiçbir zaman insan eliyle yaprakların koparılıp süpürüleceğini de düşünemezdik. Çünkü bunlar dallarında oldukları kadar yerlerde de güzeldiler. Sapından yeni ayrılmış bir çınar, bir asma, bir akasya yaprağında bir mermerin koyu yosun renginden; mor, eflatun, kızıl bakır renklerine kadar neler bulunmaz? İlkbaharın sonradan görme yapmacık renkleri karşısında, sonbaharın özlü, olgun renkleri daha çok bu yapraklarda kendini buluyordu.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Kişileştirmeye başvurma
B) Birinci kişili anlatım
C) Benzetmeye başvurma
D) Öznel düşüncelere başvurma
E) Karşılaştırma yapma

ÜNİTE 1

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yapı - I

- Paragrafı Tamamlama
- Akışı Bozan Cümle

- Paragrafı Bölme
- Paragraf Oluşturma

EAPS12TRK25-028

TEST • 5

• KAVRAMA •

1. (I) *Emine* romanındaki kahramanlar, Emine ile ilişkileri çevresinde karşımıza çıkarılırlar. (II) Kahramanların tamamı birer tip özelliği gösteren kişilerdir. (III) Yazarın 1937'den sonra yazdığı romanlardaki kişiler genellikle maddi sıkıntılar yaşayan küçük insanı temsil eder. (IV) Bunlar arasında hem taşralı hem de şehirli kişiler bulunmaktadır. (V) Bu kişiler değişik sosyal çevrelere mensuptur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Güzel sanatlar içinde musikinin Atatürk'ün gözünde özel bir yeri vardır. (II) Atatürk, yetiştiği çevrenin etkisi ve geçmişten gelen bir alışkanlık neticesinde alaturka musikiden hoşlanmasına rağmen Batı musikisine uzak durmamıştır. (III) Atatürk, musikiyi Türk inkılabının en önemli unsurlarından biri olarak görmüştür. (IV) Nitekim ona göre, inkılap hareketinde en çabuk ve en önde götürülmesi gerekli olan sanat dalı musikidir. (V) Bir milletin musikideki değişikliği algılayıp kavrayabilmesi, inkılabın toplumda yarattığı değişimin başarısına bir ölçü teşkil eder.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Çiftlik evimizin kapısının iç tarafında kocaman bir sepet asılı dururdu. (II) Ertesi yıl da aynı sepet bir serçe ailesine yuva oldu. (III) Bir gün bir serçenin sepetin içinde yuva yapmış olduğunu gördük. (IV) Uzun süre hiçbir işe yaramadı ve yerinde kaldı. (V) Mevsim sonunda evden ayrılıp kente indik. (VI) Kapılar, pencereler sıkı sıkı kapalıydı. (VII) Ama bir tatil günü çiftliğe gelip de evin kapısını açınca bir de ne göreyim, sepette yine bir serçe ailesi yok mu?

Bu parçanın anlam akışındaki bozukluğun giderilmesi için numaralanmış cümlelerden hangileri birbiriyle yer değiştirmelidir?

- A) I ve III B) II ve IV C) III ve V
D) IV ve VII E) V ve VI

4. Servetifünun Dönemi'nde edebiyat hayatına atılan tek kadın yazar Güzide Sabri'dir. "Popüler edebiyatın Servetifünun Dönemi'ndeki ilk kadın aşk ve kara sevdâ yazarı" olarak ünlenen Güzide Sabri, Servetifünun topluluğuna katılmamakla beraber onun eserlerinde bu edebiyatın etkileri hissedilir. Popüler romanlar yazan Güzide Sabri; marazilik, verem, kaçış, kâinat gibi konuları işlemesiyle Servetifünun edebiyatının karakteristik özelliklerini göstermekle birlikte yüksek zümreye hitap eden bir edebiyat yerine ----.

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Avrupai tarzda bir edebiyat anlayışını benimsemiştir
B) yalın ve anlaşılır bir dil kullanmayı tercih etmiştir
C) sanatsal özelliklerden ödün vermeyen bir edebî anlayış geliştirmiştir
D) geniş halk kitlelerine hitap eden roman ve hikâyeleri ile onlardan ayrılmıştır
E) divan şiiri anlayışından kopmamaya özen göstermiştir

5. I. Bu görkemli saray, Nasri Hanedanlığı sırasında 1238-1358 yılları arasında yapılmıştır.
II. Gerek geometrik desenli seramikleri gerek kûfi yazının ağırlıkta olduğu alçı bezemeleriyle İspanya'daki en görkemli yapıdır.
III. İspanya ve Endülüs deyince akla ilk gelen yerlerden biri kuşkusuz Elhamra Sarayı'dır.
IV. Bahçesinin güzelliği ve yapıdaki usta işçilik, sarayın Batılıların gözünde *Binbir Gece Masalları*'nın geçtiği yere benzetilmesini sağlamıştır.
V. Üç ana yapıdan oluşan saray, birbirine geçitler ve iç bahçe niteliğindeki avlularla bağlanmıştır.

Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisinin yeri değişmez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) On yedinci ve on sekizinci yüzyılda ilk raylı sistem, maden ve taş ocakçılığında kullanılmıştır. (II) Bunlar at veya insan gücü ile itilen vagonlardan oluşmaktaydı. (III) Zeminde yassı taş veya kalaslardan oluşan ray üzerinde hareket ettirilmekte idi. (IV) Ancak artan araç yüküyle beraber altyapı yetersiz kaldı ve Sanayi Devrimi ile bu yollar, döküm veya dövme demir plakaları ile değiştirildi. (V) Atlı tramvaylar 1800'lerin başında buharlı makinelerin gelişimi ile çağdaş raylı sistemlerin atası olmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "18. asrın sonunda, bazı Avrupa kentlerinde metalik raylar üzerinde atlı tramvaylar görülmeye başladı." **cümlesi getirilmelidir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Şimdi karşımda küçük ve karanlık bir hücre vardı. (II) Ona bakınca titredim. (III) Ve duvardaki yuvarlak pencereye yaklaştım. (IV) Fakat bu bir pencere değil çerçeveye geçirilmiş bir ayna idi. (V) Hemen bu hücreye daldım. (VI) Çünkü bu ayna meşum bir manzarayı, lahitlerle dolu geniş bir mahzeni aksettiriyordu.

Bu parçanın düşünce ve anlatımındaki bozukluğun giderilmesi için numaralanmış cümlelerden hangileri birbiriyle yer değiştirilmelidir?

- A) I ve V B) II ve III C) II ve V
D) III ve VI E) V ve VI

8. I. Fakültenin Maliye Bölümünden 1955 yılında mezun olur.
II. Ortaokul ve lise eğitimlerini parasız yatılı olarak okuyan sanatkâr, 1950 yılında Ankara Siyasal Bilimler Fakültesine kayıt yaptırır.
III. İlkokulu Ergani'de, ortaokulu Maraş'ta, lise öğrenimini Gaziantep'te tamamlar.
IV. Aynı yıl Ankara Gelirler Genel Müdürlüğü Kontrolörlüğü görevinde bulunur.
V. Sezai Karakoç, 1933 yılında Diyarbakır'ın Ergani ilçesinde dünyaya gelir.

Numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. I. Nigâr Hanım evlerinin salonlarında salı günleri edebî toplantılar düzenler.
II. Türk edebiyatında Nigâr Binti Osman imzası ile de tanınan Nigâr Hanım, Kadıköy Fransız Okulunda okur.
III. Bu toplantılardan edindiği izlenimlerle kaleme aldığı yirmi defter tutarında günlük şeklinde düzenlenmiş hatıraları vardır.
IV. 19. yüzyıl Türk edebiyatında Avrupai eserleriyle de tanınmış ilk kadın şair, 1862-1918 yılları arasında yaşayan Macar Osman Paşa'nın kızı Nigâr Hanım'dır.
V. Aynı zamanda özel hocalardan Fransızca, Arapça, Farsça, Almanca ve Rumca öğrenir.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) IV - I - III - V - II B) II - V - I - III - IV
C) IV - II - V - I - III D) II - III - I - V - IV
E) II - IV - V - III - I

10. Geçmiş yapılarımız tamamen insan ölçekliydi. İnsan ölçekli oldukları için çocuk, evinden çıktığı zaman ne yapıyor? Okuluna gidiyor. Öyleyse çocuğun okulu kesinlikle yürünebilir mesafede olmalı. Bu çok önemli. Çocuk ----. Çocuğu servise bindirmememiz lazım. Çünkü çocuk ilk sosyalleşme aşamasında okuluna yürüyerek gittiği zaman çocukta sağlıklı bir sosyalleşme başlıyor.

Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) kendi sosyal çevresini ve doğal çevresini kendisi gözlemleriyle yakalayabilme şansına sahip oluyor
B) yaşadığı mekânı değiştiremeyeceği gerçeği ile yüzleşiyor
C) esnafı görüyor, yaşlı amcayı görüyor, engelli birini görüyor, selam alıyor, selam veriyor
D) gidiş geliş aşamasında komşusunu görüyor, mahallede arkadaşını görüyor
E) çevresi ile tanışma ve kaynaşma deneyimi yaşayabiliyor

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yapı - II

TEST • 6

• KAVRAMA •

1. (I) Böylece salatalıklar beyzbol sopası uzunluğunda olabiliyor. (II) Sıfır yer çekimi, kozmik radyasyon gibi uzaya has yedi unsura maruz bırakılan tohumlar geri getirilip toprağa dikiliyor. (III) Çinli bilim insanları bazı meyve ve sebzeleri boyutlarının olduğundan daha büyük, bazı özelliklerinin ise daha üstün olmasını sağlamak için tohum hâlindeyken uzaya gönderiyor. (IV) Domateslerde yüzde otuz yedi daha fazla antioksidan oluşabiliyor. (V) Şu ana kadar, üç bin bitki türü uzaya gönderildi.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturması için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II B) I ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

2. (I) İnternetin, alışveriş alışkanlıklarımızı değiştirdiği bir gerçek. (II) Gün geçtikçe daha fazla insan, alışverişini mağazalara gitmeden evinden, oturduğu yerden yapmayı tercih ediyor. (III) Kuyruk beklemekle, paket taşımakla uğraşmamak müşteriler için çok çekici, mağaza sahipleri için de maliyetleri düşüren ideal bir alışveriş yöntemi. (IV) Müşteriler alışveriş için internette gezerken firmalar çerezler yardımı ile onların alışveriş alışkanlıkları hakkında çok değerli bilgiler topluyor. (V) Bir online alışveriş sitesini ziyaret ettiğinizde bilgisayarınıza yazılan “çerez” adındaki minik metin dosyaları hangi ürünlerle ilgilendiğinize dair bilgiler içeriyor. (VI) Bir sonraki bağlantınızda sistem sizi tanıyor ve ilgilendiğiniz ürünleri içeren reklamlar görüyorsunuz.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. **Muhabir:**

(I) ----

Fotoğrafçı:

— Eski İstanbul’u ben bile bilmem. Ama bildiğim İstanbul’da mesela denize girmek diye bir şey vardı. Şimdi deniz çok kirlendi. Balık da çıkmıyor. Ben İstanbul çocuğuyum. Çocukluğumdan beri fotoğraf çekerim. Eskiden hatırlıyorum. Salacak’ta konakların bahçeleri vardı. Çok güzel, harika yerlerdi oralar.

Muhabir:

(II) ----

Fotoğrafçı:

— İyi ki bu soruyu sordun evlat. Şu andaki İstanbul’u soruyorsan hayır, yaratmıyor. Ama benim şansım o eski günleri de yaşamış olmam. Bugün dahi İstanbul’un sokaklarında gezerken eskiyi hatırlayabiliyorum.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. İstanbul’da çektiğiniz bir sürü fotoğraf var, bunlarla ilgili bir anekdot anlatır mısınız?
II. İstanbul’un, insanı etkileyen en çok hangi özelliğini seviyorsunuz?
- B) I. Kent ve insan arasındaki değişimlerden bahseder misiniz?
II. Buralara defalarca geldiniz. Buralardaki değişimi nasıl anlatırsınız?
- C) I. Siz aynı zamanda bir İstanbul tarihçisisiniz. Bir fotoğrafçı gözüyle İstanbul’da neler değişti?
II. Günümüz İstanbul’u sizde hâlâ o eski heyecanları oluşturuyor mu?
- D) I. İstanbul’un insanı büyüleyen yanlarını özlediniz mi?
II. “Çektiklerim içinde en çok beğendiğim budur.” dediğiniz bir fotoğraf var mı?
- E) I. Eski şehirler içerisinde en çok hangisi size doğduğunuz yeri hatırlatıyor?
II. Heyecanlı bir yaşama sahip misiniz yoksa çevrenizdekiler mi heyecanlı?

4. ---- Günümüzde özellikle *Varlık* dergisinde çizimleri yayımlanan Semih Poroy ile *Yedi İklim*, *Hece* gibi dergilerde çizen Hasan Aycın'ı anmak gerekir. Bilhassa Semih Poroy'un *Varlık*'ta yayımlanan şiir, öykü, deneme, eleştiri, anı gibi değişik türdeki yazılar için çizdiği karikatürler o yazılarda anlatılanları tamamlayan bir özellik göstermektedir. Yine son yıllarda bazı gazetelerde yayımlanan makalelerin yanlarına konu ile ilgili çizimler (vinyet, illüstrasyon) konulmaktadır. Bu alanda uzmanlaşan isimlerden bazıları; Dağıstan Çetinkaya, Osman Turhan, Tan Oral'dır.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Türk mizah dergiciliği tarihine bakıldığında mizah dergilerinin çoğunun logolarının altında şu isimler göze çarpar:
- B) Edebiyat ürünlerine çizimleri ile katkıda bulunan karikatürcülerden bahsederken bazı isimleri anmadan geçmek olmaz.
- C) Edebiyat dergilerinin "mizahi" olmalarının yanında "edebi" oldukları vurgusunu yapanlar da vardır.
- D) Mizahın özgün biçiminden salt edebiyatçı görünme uğruna ödün verenler vardır.
- E) Edebiyatı mizahın dışında düşünenlerin varlığını kabul etmek gerekir.

5. (I) Hikâye, romana göre kısa bir anlatı türüdür. (II) Roman yazarı, eserini vücuda getirirken özgürce kullanabileceği bir alana sahiptir. (III) Hikâye yazarı ise romana has unsurları, dar bir çerçevede anlatmaya gayret eder. (IV) Bu bakımdan hikâyecinin işi roman yazarına göre güçtür. (V) Roman, hikâye, masal, destan vb. anlatma esasına bağlı metinlerde olay örgüsü, kişiler, zaman, mekân, anlatıcı ve bakış açısı, dil ve üslup gibi temel unsurlar bulunur. (VI) Bu türler yapı bakımından benzer özellikler gösterse de hacim, anlatım teknikleri, dil ve üslup vb. yönlerden irili ufaklı farklılıklar gösterir.

Bu parça iki paragrafa bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

6. (I) Okuma alışkanlığı ve okuma kültürünün ilk kazandırılacağı yer ailedir. (II) Eğer çocuk ailede böyle bir alışkanlık kazanmamışsa o zaman bu alışkanlığın kazandırılacağı yer okuldur. (III) İlköğretimin ilk yıllarından itibaren bu amaç doğrultusunda çalışmalar yapılmalı ve sonunda mutlaka çocuğa okuma alışkanlığı kazandırılmalıdır. (IV) Okuma alışkanlığının kazandırılmasında birçok etken vardır. (V) Türkiye'de okuma alışkanlığının yaygınlaşmamasının en etkili nedenlerinden biri olarak görsel medya görülmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Benim Gide'ye benzemek istediğimi sanırlar. (II) Şimdi iyice anlıyorum ki ben bütün ömrüm boyunca Leautaud'a benzemek, onun gibi yazmak istemişim. (III) Başarabildim mi sanmıyorum. (IV) Bir kere, bende onun cesareti yok. (V) Aklımdan her geçeni söylüyor; kimseyi üzmemekten, kırmaktan çekinmiyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Doğrusu bir zamanlar ben de öyle sandım ama yanlışmışım." cümlesi getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Gençlik, insan hayatının çok hızlı bir biçimde değişim ve gelişim gösterdiği bir dönemdir. (II) Gençlik edebiyatı, ülkemizde varlığı yeni yeni tartışılmaya başlanan bir alandır. (III) Gençler için yazılanlar, gençler tarafından yazılanlar, gençleri anlatanlar ve gençlerin okumayı tercih ettikleri eserler olmak üzere genel edebiyatın içinde yer alır. (IV) Gençliği, insan hayatında çocukluktan yetişkinliğe geçiş dönemi olarak tanımlarsak gençlik edebiyatını da "çocukluk çağı ile yetişkinler arasında yer alan bir geçiş edebiyatı" ifadesiyle tanımlayabiliriz. (V) "Geçiş edebiyatı" özelliği, bu döneme ait edebiyatın varlığını ve sınırlarını belirlemede sorunları da beraberinde getirmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yapı - III

TEST • 7

• KAVRAMA •

1. (I) Su geçirmez kumaşların yağmurluklardan çadırlara pek çok kullanım alanı var. (II) Günümüzde bu amaçla kullanılan kumaşların hem çevreye hem de sağlığa zararlı olmaları önemli bir sorun. (III) Sıradan kumaşlardan yapılmış kıyafetlerin aksine su geçirmez yağmurluk, yağmur sularının içinden geçmesine karşı direnç gösterir. (IV) Bir grup araştırmacı bu soruna çözüm olabilecek yeni bir kaplama malzemesi geliştirdi. (V) Dr. Dan Soto ve arkadaşlarının yayımladıkları makaleye göre, geliştirilen malzeme hem pamuk ve ipek gibi doğal malzemelerden üretiliyor hem de hâlihazırda kullanılan kaplama malzemelerinden çok daha etkili.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Betimleme, her yazarın az ya da çok başvurduğu anlatım biçimidir. Bazı ruhsal betimlemelerde kahramanın iç dünyası öyle çarpıcı ve içten resmedilir ki okur, kendi iç dünyasının deşifre edildiği düşüncesine kapılır. Bazı görüntü betimlemeleri de var ki anlatılan varlık gözümüzle görmemize gerek kalmayacak denli gerçekçi şekilde resmedilmiştir. Sözcükler koku, renk ve görüntüye dönüşüp karşımızda somutlaşmıştır. Zaten betimlemenin amacı ----.

Bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) yoğun ve etkileyici bir dille okuru sarsmaktır
B) anlatılmak isteneni zihinde canlı bir biçimde görüntülemektir
C) sadece gerekli olanı ayıklayıp okuyucuya sunmaktır
D) soyutlamalara başvurarak olay ve kişileri aydınlatmaktır
E) okurun zihninde yeni anlam oyunları açmaktır

3. (I) Havana, özgün mimarisi ile olduğu kadar doğasıyla da turistlerin dikkatini çekiyor. (II) Şehrin özellikle Havana del Este bölgesinde yoğunlaşan plajlardan Guanabo, Tarara ve Santa Maria del Mar en popüler olanlar. (III) Bu plajlar özellikle yaz aylarında turistlerle dolup taşıyor. (IV) Havana'daki parklardan en popülerleri ise içinde Beatles grubundan John Lennon'ın bir heykelinin bulunduğu, sanatçıyla aynı adı taşıyan park. (V) 2000 yılında halka açılan parktaki heykel, Lennon'ı "gerçek bir müzik devrimcisi" olarak gören Küba'nın simge isimlerinden Fidel Castro tarafından yaptırılmış.

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine, düşüncenin akışına göre, "Şehir, yeşil alan bakımından da oldukça zengin." cümlesi getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Önce bir roman okumak için bir koltuğa oturmanın yetmediğini söyleyeceğim. Okumak da yazmak gibi, özel bir çaba gerektirir. Bu çabayı gösteremeyenler, okuduklarının tadına varamazlar. Yorgunluğunuzu gidermek için okuyunuz, derler; yalandır. Dertlerinizi avutmak için okuyunuz, derler; yalandır. Vakit geçirmek için okuyunuz, derler; yalandır. Bir sanat eseri yorgunluk gidermek için, dert avutmak için, vakit geçirmek için okunmaz. ----.

- I. Bir sanat eseri sanatsal zevk için okunur
II. Bir sanat eseri hayatın yükünü hafifletmek için okunur
III. Bir sanat eseri edebiyat sahillerine demir atmak için okunur

Bu parçanın sonuna numaralanmış cümlelerden hangileri getirilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. I. Ne büyük tesadüftür ki II. Abdülhamit, Londra ziyareti sırasında okuduğu kitaplardakine benzer bir olay yaşar.
- II. Bu bir suikast mektubudur ve Karindeşen Jack diye biri tarafından imzalanmıştır.
- III. Hatta padişahlığı döneminde Türkçeye çevrilmesi için talimat verdiği polisiye roman sayısı, 600'ü bulur.
- IV. Gizemli bir mektup almıştır.
- V. Sultan II. Abdülhamit'in polisiye roman merakı pek çok kişi tarafından bilinir.

Numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi sonuncu olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. İndirim! İndirim! İndirim! AVM'lerde hemen her dükkânın camında büyükçe ve dikkat çekecek şekilde yazılmış bu yönlendirici çağrılar hepimiz görmüşsünüzdür. %50, %60, %70 hatta %70 + %20. Başı döner insanın. İnsanlar, ihtiyaç mı değil mi, alınan şey boşa mı alınıyor, düşünmeksizin alışveriş sepetlerini büyük bir telaşla ve geç kalmışçasına doldururlar. Ben de geçen yıla kadar bu alışveriş çılgınlığının bir parçasıydım. Ne zaman ki bir büyüğüm bana "----." dedi, işte o zaman yanlış olduğunu fark ettiğim alışveriş anlayışımı sorgulamaya başladım.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) İhtiyaç listesi yapmadan alışverişe çıkılmamalıdır
- B) İhtiyacın olmayan bir şeyi ucuza da olsa almak israftır
- C) Küçük borçlar birikip altından kalkılmaz bir hâl alır
- D) İndirimler, ustaca hazırlanmış alışveriş tuzaklarıdır
- E) Para ve zaman, kıymetini bilmediğimiz iki şeydir

7. Akıllı telefonu olan öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeylerinin akıllı telefona sahip olmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. (I) Ayrıca bilgisayar karşısında daha fazla zaman geçiren öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ve sürekli kaygı düzeylerinin bilgisayar karşısında daha az zaman geçiren öğrencilerden daha yüksek olduğu da bilinmektedir. (II) Bu konuda anne ve babalara önemli görevler düşmektedir. (III) Evde bilgisayar kullanım süreleri, saatleri belirlenmeli ve bilgisayar kullanımı belirli kurallara bağlanmalıdır. (IV) Bilgisayarı gereğinden fazla kullanmanın olumsuz etkileri çocuğa mutlaka anlatılmalıdır. (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine, düşüncenin akışına göre, "Bilgisayar anne baba denetiminde çocuğa sunulmalıdır." cümlesi getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Günlük yaşamımızda en sık sorulan sorudur: ----? Konuyla ilgisi olan olmayan birçok uzman hemen konu hakkında kendince bir yorum yapmaya kalkar. Sonra efsaneler ortaya çıkar ve kulaktan kulağa birçok yanlış bilgi hızla yayılır. Ancak bir maddenin veya etmenin kanser yapıp yapmadığına karar verme süreciyle ilgili Dünya Sağlık Örgütüne (DSÖ) bağlı son derece etkin ve yetkin uluslararası bir kurum var: Uluslararası Kanser Araştırma Kurumu. Neredeyse kırk yılı aşkındır görevini başarılı bir şekilde sürdürüyor. Bugüne kadar da yüzlerce etmeni karsinogeneite açısından değerlendirmiş ve tüm bu etmenlerin karsinogen olup olmadığı konusunda detaylı, resmî raporlar hazırlayarak kamuoyunu bilgilendirmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu ilaçlar kansere iyi gelir mi
- B) Kansere yakalanmamak için ne yapmalıyım
- C) Bir insanın kansere yakalanma riski nedir
- D) Hangi yiyecekler daha sağlıklı
- E) Acaba bu madde kanser yapar mı

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yapı - IV

TEST • 8

• PEKİŞTİRME •

1. (I) İnsanın beslenme gereksinimini karşılama ihtiyacı, var olduğundan günümüze değin çeşitli evrelerden geçerek yaşadığı yer ve yaşam biçimiyle uyum göstererek şekillenmiştir. (II) Bu şekillenme sürecinde her toplum kendine özgü bir mutfak kültürü oluşturmuştur. (III) Osmanlı mutfağı da atalarının geçmiş mutfak kültürü birikimini zaman içinde geliştirmiş ve bugün için dünyaca ünlü hâle gelmiş olan Türk mutfağının şöhretini pekiştirmiştir. (IV) Osmanlı, sahip olduğu kültür öğelerini sanatın hemen tüm dallarına başarıyla yansıtmıştır. (V) Şiir bu sanat dallarının en önde gelenlerinden biridir. (VI) Yüzyıllarca Osmanlı şair ve yazarları eserlerinde; devlet teşkilatı, dinî inanışlar, atasözleri ve deyimler gibi sözlü kültür geleneğinin yanı sıra sosyal hayata ait türlü unsurları da işlemişlerdir.

Bu parça iki paragrafta ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

2. (I) Bilge Karasu'nun öykülerini, masallarını, metinlerini okurken bir zorlukla karşı karşıya olduğumu düşündüm. (II) Sert metinlerdi çünkü bunlar, su gibi akıyor, dökülmüyorlardı. (III) Okunurken en akıcı olduğunu düşündüğüm anlatısında bile hissediliyordu bu. (IV) Sert bir malzemedен, uzun süre kazınarak, yontularak, yoğrularak yapılmıştı sanki bu metinler. (V) Besleyici ama aynı zamanda öldürücü olan doğa, Karasu'nun metinlerinin ana motifidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **Muhabir:**

(I) ----

Müzişyen:

— Festivallere çağrıldıkça gidiyoruz. Festival programı gayet güzel, geniş bir yelpazesi var. Bu salonda ilk kez sahneye çıkacağım, çok güzel bir salon. Güzel bir buluşma olacağını düşünüyorum. Canlı icraatta bulunmak, o anı doğaçlama yaşamak heyecan veren ve besleyen bir şey...

Muhabir:

(II) ----

Müzişyen:

— Aslında karamsar demeyelim de içe dönüklük var diyelim. Evet, bunun ben de farkındayım, bana da ağlama hissi geliyor ki müziğime yansıyor. Alışkanlık herhâlde bu, ben böyleyim, neşeli olmuyor genelde müziğim... Grupta neşe katan arkadaşlar var da denge sağlanıyor.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Caz festivallerinde sık sık konserleriniz oluyor, peki bu festivali nasıl değerlendiriyorsunuz?
II. Müziğinizdeki karamsarlığın nedenini neye bağlıyorsunuz?
- B) I. Caz festivallerinin yapılmasını doğru buluyor musunuz?
II. Ruhunuzdaki derinlikleri müzikle mi aktarmaya çalışıyorsunuz?
- C) I. Caz festivallerinin günümüz insanına katkılarının olduğunu düşünüyor musunuz?
II. Müziğinizle kendinizi ifade edebiliyor musunuz, müziğinizde bir karamsarlık mı var?
- D) I. Tasavvuf edebiyatının sizdeki yansımaları nerelerde kendini göstermiştir?
II. Renklerin insanoğlu için çok çeşitli anlamları vardır, peki sizdeki anlamı nedir?
- E) I. Pop müzikle halk müziğinin benzer yanları var mıdır sizce?
II. Kendinizi ifade edebilmek için hangi tür müziği tercih ediyorsunuz?

4. Japon çay üstadı Rikiu, bahçesinden geçen yolu süpürmekle meşgul olan oğlu Shoan'ı seyrederken oğlu babasına dönmüş "Yapacak başka bir şey var mı?" diye sormuş. Babası da oğlunu azarlayarak "Böyle süpürülmez!" dedikten sonra bir ağacı silkelemiş. Her yana altın gibi erguvan yaprakları serilmiş. Rikiu, yaprakları hayranlıkla seyre dalmış. ----.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Üstat, doğanın özündeki sevgiye işaret etmek istemişti
B) Rikiu, oğluna bir ders vermek istemişti
C) Oğlu, babasının bu davranışına anlam verememişti
D) Üstat asıl temizliğin doğada olduğunu biliyordu
E) Üstadın istediği sade temizlik değil, aynı zamanda güzellik ve doğallıktı

5. *İlkler Kitabı* adı altında yazdığım bu kitapta bazı şeyleri atladığımı biliyorum. Bunun için sizlerle birlikte Encyclopaedia Britannica'dan da özür dilerim. Çok fazla olmasa da kaçırdığım bir şeyler olduğu kesin. Ancak bu kitabın en önemli kaynakları içermesi nedeniyle bir şekilde sizlere faydalı olacağını umuyor, tahmin etmek yerine bu kitaba başvurmanızın yeterli olacağını düşünüyorum. Eksikliklere gelince aşağıdaki şu söz, sanırım bu konudaki duygularımı açıklamak için yeterli: ----.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Her şeyin bir ilki vardır
B) Hatalar insanı olgunlaştırır
C) En iyi kitap hiç bitmeyendir
D) Kitap dediğin merakı tatmin etmez, kamçılar
E) Okumak insanca bir eylemdir

6. (I) Günümüzde gençler teknoloji çağının içinde yer alan, çoklu görsellerin egemen olduğu bir dünyada yetişmektedir. (II) Böyle bir durum karşısında ise öğrenciler okumaya yeteri kadar önem vermemekte ve okumayı daha az tercih etmektedir. (III) Bu okumama sorunu çözülmesi gereken önemli bir durumdur. (IV) Gelişen teknolojiyle birlikte ortaya çıkan iletişim araçları, bilgiye erişim sorununu ortadan kaldırmıştır. (V) Bu durum, bireyin okuduklarındaki doğruları ve yanlışları ortaya çıkarmasını, yani eleştiri yapmasını da gerektirmiştir. (VI) Öğrenmeden sonra eleştirel bilince ulaşma da çok önemlidir.

Bu parça iki paragrafta ayrılacak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

7. Kahve içme alışkanlığının oluşması Kanuni Sultan Süleyman Devri'nde, kahvenin Osmanlı topraklarına ulaşmasıyla başlar. Zamanla, saray mutfağının da vazgeçilmezi olur. Sarayda kahveleri, tek görevi kahve pişirmek ve sunmak olan kahvecibaşı yapar. Osmanlı Dönemi'nde mahalle kahveleri, esnaf kahveleri, Yeniçeri kahveleri, tulumbacı kahveleri, âşık kahveleri, semavi kahveleri, meddah kahveleri gibi çeşitli kahvehaneler açılmış. Osmanlı tarihçileri, kahvehaneleri mektebiirfan diye tanımlamış çünkü ----. Şairlere, yazarlara, ressamalara, bestekârlara ilham kaynağı olmuş kahve.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) buralara her kesimden insan gelip sohbet edermiş
B) kahvehanelerin insanların hayatındaki büyük bir boşluğu doldurduğuna inanılmış
C) buralarda mekteplerde ve medreselerde öğrenilemeyecek bilgiler edinilmiş
D) kahvehaneler günün her saatinde çeşitli insanlarla dolup taşarmış
E) buraya gelen herkes deneyim ve hayallerinden söz edermiş

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yapı - V

TEST • 9

• PEKİŞTİRME •

1. Semir Aslanyürek'in *Kaos*'u, aslında biçimini klasik bir örgüden alır: hikâye içinde hikâye. *Kelile ve Dimne*, *1001 Gece Masalları*, *Kara Kitap* gibi birçok edebiyat yapıtında karşımıza çıkan, ana hikâyenin içinde birçok farklı küçük hikâyenin barındığı bu kalıbın, Aslanyürek'in filminde de başarılı bir şekilde işlendiği görülür. Böylelikle --I--. Bir mağarada birbirlerine rastlayan üç kişinin oraya gelişleri ve orada kapana kısılıları ana eksen; ardından ortaya çıkan, hayatlarının kırılma noktalarını oluşturan üç hikâyeyse diğer parçaları oluşturur. Böylelikle --II--.

Bu parçada numaralanmış yerlere, düşüncenin akışına göre, aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. gerek sembolik gerek folklorik hikâyelerin harmanlandığı bir film ortaya çıkmış olur
II. film, çok katmanlı ve işlevsel bir bütün oluşturur
- B) I. Doğu geleneğinin klasikleşmiş üslubu içerisinde oldukça modern bir film ortaya konmuş olur
II. birbirinin içine geçen birçok farklı serüven ortaya çıkar
- C) I. film, bu çok katmanlı olay örgüsüyle seyircinin üzerinde derin etkiler bırakmış olur
II. birbirine zıt akan hikâyeler etrafında gelişir ve karmaşık bir hâl alır
- D) I. karşımıza gelenekten beslenen fantastik bir film çıkmış olur
II. birbirinden bağımsız gelişen olaylar filmin sonunda kesişmiş olur
- E) I. şimdiye dek pek rastlanmayan türden mistik bir film ortaya çıkmış olur
II. her karakter diğerlerinden bağımsız olarak kendi yaşamına odaklanır

2. (I) Sayıların düzene duyulan ihtiyaçtan ortaya çıktığı ileri sürülebilir. (II) Ancak bugünkü genelgeçer düşünsel sistemlere göre evrenin geçmiş ile gelecek arasındaki varoluş dilinin sayılar olduğu bir gerçektir. (III) Çünkü teklik ve çokluk kavramlarının ifadesi sayıları oluşturur. (IV) Çok eski zamanlardan beri çeşitli toplum ve kültürlerde birbirinden farklı sayı sistemleri kullanılmıştır. (V) Biz insanlar için aynı ve farklı türden nesnelerin varoluşu ve çoklukları sayma fikrini de beraberinde getirmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) İlişkiler ağı kurmanın iş hayatında başarının anahtarı olduğunu hepimiz biliyoruz. (II) İlişkiler ağı kurmak gerçekten samimiyetsiz bir eylem olsaydı bu anlaşılabilir ve övgüyü hak eden bir tepki olurdu. (III) Ama ilişkiler ağı kurmayı insanların birbirini pohpohlaması zannetmek aslında bir karikatürden ibaret. (IV) Ağ kurmada en başarılı kişiler, karşılırlarına çıkan her toplantıya katılıp tanıştıkları herkese kartvizit uzatan insanlar değildirler. (V) Aksine, kurdukları ilişkiden hemen ne kazanacaklarına bakmaktansa karşılırlarındaki insana duydukları merak ve gösterdikleri ilgiye dayanan uzun süreli ve anlamlı ilişkiler oluştururlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "Fakat birçoğumuz, samimiyetsiz olduğu fikriyle buna direniyor." cümlesi getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Kelime grupları; tek kelimeyle ifade edilemeyen nitelik, durum, hareketi ifade etmek, bunları daha açık bir biçimde iletmek ya da bir ifadeyi daha etkili kılmak, mesajı daha ayrıntılı vermek gibi pek çok işlevi yerine getirir. (II) Bu özelliklerinden dolayı da sıklıkla bunlardan faydalanılır. (III) Kelime grupları dilin en önemli imkânlarından biridir. (IV) Diğer türetim araçları bu kadar etkili ve sınırsız değildir. (V) Çünkü yeni kelime türetmek, derleme ya da tarama sözlüklerinden standart dile kelime almak bir yere kadar çözüm üretir. (VI) Ancak kelime grubunun bu imkânı sonsuzdur.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. (I) Kampanyalar eşliğinde bir kış mevsimine daha girdik. (II) Sağlıklı bir kış geçirme konusunda beslenme şeklimiz önemli bir rol üstlenecek. (III) Mevsim geçişlerini havaların değişmesinden ziyade pazarlama faaliyetlerinden fark ediyoruz. (IV) Kış lastikleri ve arabaların kışlık bakım kampanyaları, mağaza vitrinlerinde kışlıkların sergilenmesi, soğuklardan önce başladı. (V) Faydalı bilgiler içeren ve başarılı olan bu kampanyalar arasında nedense beslenme meselesi pek yer almıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. — ----
- Araştırma yaparken ana kaynaklarım, Ertuğrul Fırkateyni hakkında yazılan kitaplar oldu. Beşiktaş'taki Deniz Müzesi'ni ziyaret ettim. Bunları tamamlayan parça ise Kushimoto'da ziyaret ettiğim Ertuğrul Şehitleri Anıtı oldu.
- ----
- Japonya'da o dönemde kadınlar son derece pasifler; daima arka planda, izleyici konumundalar. Bu nedenle bu rolü oynarken Haru'nun günlük hayatını göz önünde bulundurmaya çalıştım.
- ----
- Ali Bey'in üniformalarını giyip merdivende beklediği sahne. Çünkü o dönemlerde bir kaptan üniformasını giyiyorsa ya büyük bir limana gelmişlerdir ya da son limana.
- ----
- Kurtarılan Türk mürettebata ilk yardım uyguladığımız bir sahne var; fırtınalı bir gecede geçiyor. Oyuncuların vücutları gerçekten çok soğuktu. Bir anlığına bunun kurmaca değil gerçek olduğunu düşündüm.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Ali Bey karakterinin en çarpıcı sahnesi sizce hangisiydi?
- B) Çekimlerden aklınızda kalan bir an var mı?
- C) Rolünüz için nasıl bir araştırma yaptınız?
- D) Tarihî bir yapımda rol almanın zorlukları nedir?
- E) 1890'da yaşayan bir Japon kadını oynamak zor muydu?

7. (I) Bugüne kadar yapılan birçok kazıda elde edilen dokumacılık bulguları Anadolu'da dokumacılık tarihinin çok eski olduğunu ortaya çıkarmaktadır. (II) Anadolu'nun birçok yerinde geleneksel el dokumacılığı hâlâ devam etmesine karşın neredeyse tükenmektedir. (III) Aynı zamanda kazılarda elde edilen tezgâh parçaları dokumacılığın ilerlediğini ve gelişme kaydettiğini göstermektedir. (IV) Öyle ki yapılan arkeolojik kazılar Anadolu'da dokumacılığın Neolitik Devir'den sonra Kalkolitik Devir'de ve Erken Tunç Devri'nde devam ettiğini göstermektedir. (V) Yapılan kazılarda bulunan dokuma tezgâh ağırlıklarının çeşitli ve sayıca fazla oluşu bu durumun ispatı diyebiliriz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. İnsanın duygularını ve düşüncelerini, ümitlerini ve emellerini daima etkili, daha canlı bir şekilde anlatma ihtiyacından doğan edebiyat, dillerin gelişerek ifade imkânlarının artmasıyla bir sanat olarak ortaya çıkmış ve bu gelişmeyi derinden etkileyerek hızlandırmıştır. Güzel sanatların resim, müzik, heykelticilik gibi başka dalların da renk, ses ve şekillerden yararlanan insanoğlu edebiyatın malzemesi olan sözü doğanın dışından, zekâsıyla kendisi icat etmek durumunda kalmıştır. Bu bakımdan ----.

Bu parçanın sonuna aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) edebiyatı toplumsal değişim ve gelişmelerin öncüsü olarak görmek gerekir
- B) edebiyat, insan ve toplumu ilgilendiren her türlü olay ve durumla yakından ilgilenir
- C) edebiyat yöneldiği her konuyu benzersiz bir üslupla ele alır ve yansıtır
- D) edebiyatı yaratıcı düşüncenin eşsiz bir mucizesi olarak saymak gerekir
- E) edebî eserlerde insana ait her türlü durum bulunur

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yapı - VI

TEST • 10

• PEKİŞTİRME •

1. (I) Her kış, Kabil'in mahalleleri arasında bir uçurtma yarışı düzenlenirdi. (II) Yatağımda döner durur, duvarda hayvan gölgeleri oluşturur hatta omzuma bir örtü alıp balkona çıkar, karanlıkta oturdum. (III) Yarışlardan bir gece önce beni uyku tutmazdı. (IV) Kabil'de yaşayan bir oğlan çocuğu için turnuvanın başladığı gün hiç tartışmasız kış mevsiminin en önemli günüydü. (V) Büyük bir taarruz öncesi siperde uyumaya çalışan bir askerden farksızdım.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturabilmesi için numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve IV B) I ve V C) II ve IV
D) III ve IV E) III ve V

2. Geleneksel panayırılar, daha çok ilçelerde ve belirli tarih aralıklarında, yılda bir ya da iki kez kurulan ticaret ve eğlence fonksiyonlarının birlikte sunulduğu alışveriş ortamlarıdır. Cumhuriyet Dönemi içinde yaklaşık üçte ikisi ortadan kalkan panayırılar, günümüzde eski anlam ve önemini kaybetmiş olsa da sosyoekonomik yaşamın sınırlı olduğu yörelerde ekonomiyi ve toplumsal yaşamı canlandırmayı sürdürmektedir. Türkiye'nin çeşitli yerleşmelerinde ikamet eden çok sayıda gezici esnaf da geçimlerini hâlen büyük ölçüde panayırlardan sağlamaktadır. Bu gezgin ticaretçiler arasında özellikle Romanlar öteden beri panayırların eğlence hizmetlerini üstlenmeleriyle dikkat çekerler. ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Öyle ki günümüz panayırlarında lunapark ve eğlence stantları, eğlencenin temelini oluşturur
B) Hatta Romanlar, büyük ölçüde, bu uğraşlarını gelenekselleştirmiştir
C) Romanların müzik sektöründe roller üstlenmeleri yeni değildir
D) Panayır esnafları, vergi vermeden ticaret yapan gezici aktivite örneği sunmaktadırlar
E) Roman kültüründe onların yaygın bir şekilde benimsediği bazı meslek dalları öne çıkmıştır

3. (I) Türk boylarının, Malazgirt galibiyetinden önce başlayan ve zaferin verdiği coşkuyla hızlanan, Doğu'dan Batı'ya göçleriyle, Anadolu'da Türk dili ve özellikle Oğuzca yaygınlık kazanmaya başladı. (II) Bugün, elimizde bu göçlerle Anadolu'ya gelen Türklerin yazılı edebiyatları olduğuna dair herhangi bir belge yoktur. (III) Ancak Gazneliler Devri'nde Oğuz şiirinin varlığını bilmekteyiz dolayısıyla Oğuzların bu göçlerle kendi edebiyat geleneklerini de Anadolu'ya taşıdıklarını düşünebiliriz. (IV) Selçukluların Anadolu'daki hâkimiyetiyle Arapça ve Farsça, bilim ve kültür dilleri olarak önem kazandı. (V) Bu dönemde, Anadolu'da yerleşik şehir hayatında ana dil Farsça idi ve Fars kültürü egemen kültür hâline gelmişti. (VI) Merkezlerde kurulan medreselerle kentlerde kültür çevreleri oluştu.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. (I) Tarihte ilk musiki aletlerinin üflemeli çalgılar olduğu sanılmaktadır. (II) Nefesli çalgıların ilk üfleyicisinin Hz. Musa olduğunun ve Hz. Musa'nın çobanken kaval üflediğinin rivayetleri de kaynaklarda bildirilmektedir. (III) Hz. Davud'un Zebur'u da genellikle makamla ve bir musiki aleti eşliğinde okuduğu nakledilmektedir. (IV) Kaynaklarda musikiyi, tedavide ilk uygulayanın Hz. Lokman ve onun çağdaşı Hz. Davud olduğu bildirilmektedir. (V) Hz. Lokman, hastalarını ilaçla tedavi ederken Kur'an-ı Kerim'de sesinin güzelliği övülen Hz. Davud'un da çok defa hastalara güzel sesi ve sazı ile şifa kaynağı olduğu bilinmektedir. (VI) Hatta bu yolla "Saul" adlı hükümdarı iyileştirdiği de söylenmektedir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. (I) Uluabat Gölü'nde yer alan eski Karaağaç köyü Türkiye'de leylek koruma çalışmalarının başladığı yer. (II) Kuş gözlemcilerinin, bu kuş cenneti Karacabey'de bir araya geldiğini ve 18. Türkiye Kuş Konferansı'nı düzenlediklerini öğrendik. (III) İçimizdeki kuş sevgisi, doğa özlemi ve leylekleri yakından görme aşkı, durduğumuz yerde tutamadı bizi. (IV) Leylek sevdasıyla bir bahar günü çıktık yola ve konferansa katıldık. (V) Organizasyona, Türkiye'nin son elli yılına şahitlik etmiş çok sayıda araştırmacı ve doğa korumacısı da katıldı.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra, düşüncenin akışına göre, "Tabii böyle güzel bir fırsatı kaçıramazdık." cümlesi getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Şunun altını çizmek gerek: Yavuz Turgul, son 30 yıldır Şener Şensiz tek bir film yönet(e)medi. Yavuz Turgul'un ilk filmi *Fahriye Abla* hariç Şener Şensiz tek bir filmi yok. O hâlde kendisine "Türk Sinemasının En İyi Şener Şen Yönetmeni/Senaristi" diyebiliriz. Kendisini bir anda zirveye taşıyan *Muhsin Bey* filminden bu yana sadece benzer roller içinde hapsettiği Şener Şen'le beraber yürüdü. Onun başkalarıyla yürümesine de bir şekilde mâni oldu. Şimdi bir sinema eleştirmeni olarak şu soru geliyor aklıma: ----

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Acaba "Yavuz Turgul" kendi sanatsal kısırlığını örtbas etmek için Şener Şen'i mi kullandı?
B) Şener Şen'le çalışmanın Yavuz Turgul sinemasına katkısı oldu mu?
C) Şener Şen'in rol buketinin renksizliğinden Yavuz Turgul sorumlu değil mi?
D) Yavuz Turgul sineması niçin Şener Şensiz yapamaz?
E) Yavuz Turgul, Şener Şen'e dolayısıyla Türk sinemasına kazandırdı mı, kaybetti mi?

7. (I) İnsanın dünyadaki varlığının ne zaman başladığı tam olarak bilinmemektedir. (II) Ancak insanın, faaliyetleri ile yeryüzünün doğal yapısını gün geçtikçe daha fazla bozmakta olduğu çok iyi bilinen bir gerçektir. (III) Artık, insanoğlu, giderek artan bu bozulmanın, doğal hayatın, dolayısıyla kendisinin yeryüzündeki varlığını tehlikeye sokmasından korkmaktadır. (IV) Yeni bir binyılın başında insanlığın karşı karşıya olduğu en büyük tehlike, gelecekte karşılaşacağı baskı, dünyamızın canlı dokusunun korunması problemidir. (V) Doğa koruma düşüncesi ne bir lüks ne de geçmişe özlem duyma rüyasıdır. (VI) Aksine, toplumların gelişmesine dayanak olabilen ve bu yüzden de uzun dönemde insan soyunun varlığını sürdürebilmesi için kaçınılmaz olan bir gerekliliktir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

8. I. Ekvatorun çevresindeki bölgeler en yüksek yoğunlukta güneş ışığı alırken kuzey ve güney kutup bölgeleri düşük yoğunlukta ışık alır.
II. Güneş ışınlarının yoğunluk veya şiddeti ile aydınlatma süresi ya da gün uzunluğu, enleme göre değişir.
III. Ekvator kuşağı ile kutup bölgeleri arasında kalan alanlarda görece gündüz ve gece uzunlukları, yazın daha uzun ve kışın daha kısa süreli gün ışığı ile mevsime göre değişir.
IV. Yeryüzündeki hemen tüm canlılar için enerji, doğrudan veya dolaylı olarak güneş ışınlarından sağlanır.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) II - I - IV - III B) IV - II - III - I
C) II - I - III - IV D) IV - II - I - III
E) III - IV - I - II

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yapı - VII

TEST • 11

• PEKİŞTİRME •

1. Doktora tezi yazmak, başlı başına gerginlik yaratan bir uğraş. Bir yandan kendi başınıza araştırma yapma ve bir akademisyen olarak yazma yetenekleriniz sınanıyor, öte yandan da alanınızda yazılmış tüm eserleri okuduğunuzu ve bu alandaki en söz sahibi kişilerden alıntı yapabildiğinizi göstermeniz gerekiyor. İşte bu yüzden hep uzun paragraflar yazıp karşımdakine konuya hâkim olduğumu kanıtlama ve yukarıda bahsettiğim sözü geçer akademisyenlerin argümanlarını sayıp dökme yoluna gidiyordum. Ama aslında beni yazmaya iten endişeydi, her savımı bir -hatta birkaç- ünlü akademisyenin sözleriyle desteklemem gerektiği endişesi. Söylemek istediğimi daha önce başkası da söylediyse o zaman benim de söylememde hiçbir sakınca yoktu. ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Ancak durum böyle olunca yazdığım, kendime ait bir tezdense geniş kapsamlı, etkileyici bir araştırma raporu olmaktan ileri gidemiyordu
- B) Eğer yazımda bunları anlatamıyorsa kendi tezimi değil benden önceki büyük akademisyenlerin tezlerini onlara hiçbir şey katmadan yeniden yazıyorum demektir
- C) Yani hazırlayacağım tez benim akademik birikimim, konumum, bakış açım ve bir konu hakkındaki duruşumdur
- D) Bütün bu çabaların ardından verilen doktora derecesi ve ünvan, akademiye tam üyeliğe kabulümüzün bir sembolü olur
- E) Bu yolda engelleri başarıyla aşmak için ise yazarken kendi sesinizi bulmanız, başarıyla ve güvenle sunabileceğiniz tezinizi ve konumunuzu açık bir şekilde belirtmeniz şart

2. (I) Füzûzan'ın öykülerinde çocuk ve anne motifi önemli bir yer tutar. (II) Çocukluk ilk öykülerde daha baskındır. (III) Kahramanlar/tipler sürekli çocukluğa döner, geçmişle hesaplaşır, yüzleşirler. (IV) Pek çok örneğini gördüğümüz gibi yazarın anlattığı konu ile içselleşerek duyguları abartması onu melodramın sınırlarına yaklaştırır. (V) Anlatıcı, o günleri "buradan" anlamlandırmaya çalışır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. I. Bu efsanelere göre, kuraklık olduğunda, bir yerde su bulunamadığında orada bulunan veli; bastonu, asası, kılıcı veya ayağı ile yeri kazar ve oradan su çıkar.
- II. Bu kutsal suların oluşumu hakkında çeşitli efsaneler anlatılmaktadır.
- III. Böylelikle o andaki su ihtiyacı giderilir.
- IV. Anadolu'da hastalık, adak vb. durumlarda ziyaret edilen ve etrafında çeşitli uygulamalar yapılan kutsal sular vardır.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) II - IV - III - I B) IV - II - III - I
- C) III - IV - I - II D) I - III - II - IV
- E) IV - II - I - III

4. ----. İlki bilimsel çalışmalarım, öbürü denemelerim. Bilimsel yönümle incelemeci, gözlemci, araştırmacıyım. Denemeci kimliğimle de özgürce düşünerek kendimi dinlendiren yazılar yazan biriyim. Sanatçı kimliğimi oluşturan da bu yönümdür.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Birbirinden farklı sanatsal alanlarda ürün veriyorum
- B) Kimi çevrelerde sadece sanatçı olarak tanınıyorum
- C) Edebî çalışmalarım iki yönlü ilerliyor
- D) Benim birbirinden bağımsız iki uğraşım var
- E) Kimi çalışmalarım beni epey uğraştırıyor

5. (I) Ankara'nın bir taşra kenti olduğunu en çok Dünya Kitapları tarafından basılan *Tolstoy'un Seçtiği Çehov Öyküleri* adlı yapıtı beklerken hissettim. (II) Kitabın çıktığı haberini bir gazetenin kitap ekinde gördüm. (III) Kitap, o zamanlar öyküyü burun mesafesinde takip eden benim gibi bir okur için fazlasıyla kışkırtıcıydı. (IV) Dünya edebiyatının en büyük yazarlarından biri, bir diğer büyük yazarın öyküleri arasında bir derleme yapmıştı. (V) Ankara ve öykü bende birbirini tamamlayan iki kelime gibidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) Louis Massignon inanç açısından agnostik (bilinmezci) bir bilgidir. (II) 1907 yılında henüz 24 yaşındayken genç bir arkeolog olarak Mezopotamya'ya gelir. (III) Orada casuslukla suçlanarak hapisaneye düştüğünde mistik bir deneyim yaşar. (IV) Arapçayı Kuzey Afrika'da öğrenen Massignon, ömrünü İslam tasavvufunun en büyük ismi olan Hallac'a adamıştır. (V) Bağdat'ta Arap mahallelerinde oturur, Araplar gibi giyinir, Hallac'la ilgili bilgileri bizzat Araplardan alır. (VI) Daha sonra Hallac'ın dolaştığı yerleri, Anadolu'yu, Balkanları gezerek Hallac düşüncesinin etkilediği toplumları inceler.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

7. (I) Edebiyat, yalnızca edebî tür ve biçimlerle ilgilenen, diğer kültür ve sanat meselelerinden bağımsız şekilde varlığını sürdüren bir saha değildir. (II) Tarih, coğrafya, psikoloji, sosyoloji, felsefe, müzik, resim, sinema gibi pek çok alanla iç içe olan edebiyatın bu sahalarla olan ilişkisi bir alışverişin neticesidir. (III) Birbirlerine kaynaklık eden sahalar, bu alışverişle zenginleşir, gelişir ve güçlenir. (IV) Kaynak; edebiyatta yazarın işlediği konunun nereden geldiğini ve kökenini belirten bir terimdir. (V) Bu alışveriş farklı alanlar arasında ya da bir alanın kendi içinde gerçekleşebilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Muhabir

(I) ----

Yazar:

— Ben resim yapma arzumu hep içimde sakladım. Hep bir gün resim yapacağım dedim ve şimdi başlıyorum. Bütün malzemelerim hazırda ama ne zaman resim yapmak istesem bir romana başlamış olduğum için resim yapamıyordum. Şimdi ise aynı odada hem yazıp hem resim yapmaya hazırlanıyorum. Aslında baktığınızda yazmakla resim yapmak arasındaki hazırlık süreci çok benzer. Bu benim için güzel bir şey.

Muhabir

(II) ----

Yazar:

— Edebiyatla ilgilenen bir arkadaşım vardı. Ona uzun mektuplar yazardım. Ve bu arkadaşım bana bir gün “O kadar güzel yazı yazıyorsun ki sen bu yazdıklarını öykü hâline getir biz onları dergilere göndereyim.” dedi. O zamanlar iki öyküyü *Türk Dili* dergisine ve başka bir dergiye yolladık ve *Türk Dili* dergisinde *Haziranlarda* isimli öyküm yayımlandı. O zamanlarda kabul edilmek diye bir terim vardı ve bu kabul edilmemin göstergesiydi. Daha sonra iki öykü de *Varlık* dergisine gönderdik ve bunlardan biri hâlâ çok okunan *Kapı* isimli öykümdü.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Resim deyince aklınıza ne geliyor? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?
II. *Varlık* dergisinin yazarlar üzerindeki etkisi sürüyor mu?
- B) I. Resim yapmaya ne zaman başladınız, resim yapmak size ilham veriyor mu?
II. Size “İşte artık ben de yazarım.” dedirten bir olay var mı?
- C) I. Resimlerinizde insan figürleriyle hayvan figürlerini neden bir arada kullanmıyorsunuz?
II. Yazarların genelde dergi çıkardıklarını görüyoruz, sizin de böyle bir düşünceniz var mı?
- D) I. Ressamlık konusunda kendinizi yeterli görüyor musunuz, hangi seviyedesiniz?
II. Yazma sürecinizi en çok etkileyen ne oldu?
- E) I. Yazarlık en çok ressamlığa mı benzer sizce?
II. *Varlık* dergisinin yazarlar üzerinde bir etkisi var mı?

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yapı - VIII

TEST • 12

• DEĞERLENDİRME •

1. Hiçbir sözcük, tek başına, isteklerimizi tam olarak anlatmaya yetmez. (I) Sözcükler teker teker birtakım nesnelerin, hareketlerin karşılığı olur, tam bir duygu veya düşünceyi karşılamaz. (II) Sözcükler ancak cümle içinde ilişkileri belirlendiği zaman anlatım aracı olur. (III) Bir düşünceyi, duyguyu, hareketi, isteği ifade eden sözcük dizisine cümle deriz. (IV) Bu açıdan cümle, anlatılmak isteneni dinleyende soru işareti bırakmayacak şekilde ortaya konmalıdır. (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine, düşüncenin akışına göre “Eğer anlatacaklarımız geniş kapsamlı ise cümleleri bir araya getirerek paragraf oluştururuz.” getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Eleştirinin, Türk edebiyatında köklü bir geleneği yoktur. (II) Eleştiri, çağdaş şiire yol gösteren en önemli bir kurumdur. (III) Eleştiriden yoksunluk, sadece şiirin değil düzyazı türlerinin gelişimini de olumsuz etkilemiş; çağdaşlaşma yolundaki edebiyatın uzun yıllar kendini tekrar etmesinde rol oynamıştır. (IV) Ahmet Hamdi Tanpınar; *19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi*’nde bu duruma dikkat çekerken bizde düzyazının gelişmemiş olmasını, tenkit fikrinin yokluğuna bağlar. (V) Modern zamanlarla birlikte eleştirinin, türlerin gelişimindeki rolünün fark edilmesi, önemli eleştirmenlerin yetişmesini de beraberinde getirir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Bu kitabın güzelliği belki de insana çok hoş gelen sadeliğinde yatıyor. (II) Kitabın içindeki bazı öyküler beni alıp da çocukluğuma götürdü. (III) Küçükken köyde nenemin dizlerinde dinlediğim masalları anımsattı bana. (IV) Kendimi bir anlığına da olsa o güzel günlerin kucağında buldum. (V) Hatırladıklarımı, öykülere katarak daha bir iştahla okudum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Bazen elinize geçen bir fotoğraf, bazen çok tanıdık bir koku, bazen de bir ses sizi yıllar öncesine götürebilir. (II) O fotoğrafın çekildiği yerde neler yaşamıştınız, o kokuyu ilk aldığınızda neredeydiniz ya da o sesi işittiğinizde kiminleydiniz? Bunları hatırlar, kendinizi o “an”lardan birinin içinde bulursunuz. (III) Hepsini geçmişten bugüne taşıdığınız birer anıdır. (IV) Her ne kadar “anı” sözcüğü soyut anlamlı bir sözcük olsa da anılar beynimizde gerçekleşen somut, kimyasal işlemler sonucunda algılarımızın zihnimize kaydedilmesiyle oluşur. (V) Ortalama bir insan beyninde 100 milyar sinir hücresi bulunur. (VI) Duyularımız yoluyla algıladığımız her şey bu sinir hücrelerinde oluşan elektriksel sinyaller ve kimyasal maddeler yoluyla diğer sinir hücrelerine iletilir.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. I. At da sahibini tanıdığından şimşek gibi fırlayıp kaybolmuş.
II. Öfkesinden küplere binip Köroğlu'nu ve atını takip etmeye yeltenen at cambazına kalabalıktan biri seslenmiş: “Beyhude çabalama beyim, atı alan Üsküdar’ı geçti.”
III. Satıcıya müşteri gibi görünmüş ve “At dediğin eyerine oturmadan anlaşılmaz.” diyerek ata atlamış.
IV. Köroğlu bir gün dillere destan güzellikteki atını çaldırılmış ve diyar diyar dolaşarak sonunda İstanbul’da bir at pazarında bulmuş.
V. Köroğlu, kıyıya varınca bir sal kiralayıp atı Üsküdar’a çekirtmiş hem atını hem de kendini bu cendereden kurtarmış.

Numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi sonuncu olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. I. Sonuçta *Kayıp Zamanın İzinde* adlı, modern edebiyatın en büyük romanlarından biri kabul edilen eseri ortaya çıktı.
- II. Anılarını belli bir kurguyla kelimelere döktü.
- III. Çocukluk hatıraları bir anda zihnine dolmaya başlayan Marcel Proust, o güzel yıllarına ve çocukluğuna ait kayıp zamanlarının izini sürmeye karar verdi.
- IV. Her şey çaya batırılmış çikolatadan alınan bir lokmayla başladı.
- V. Eleştirmenlerin başlangıçtaki kötü değerlendirmelerinin ardından bir cilt, sonra bir cilt daha yazdı.

Numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. (I) Mudurnu'da yedi yüzyıldan beri süregelen esnaf duası geleneği her hafta cuma namazından önce yeniden yaşıyor. (II) Bu gelenekte ekmek lokmaları da paylaşıyor. (III) Mudurnulular da onlarla beraber hayırlı ve bereketli kazançlar diliyor. (IV) Ahilik kültürünün bir parçası olan bu dua için esnaf Orta Çarşı ve Demirciler Çarşısı'nda bir araya geliyor. (V) Perşembe günleri ise herkes erkenden uyanıyor çünkü o gün pazar kuruluyor. (VI) Kadınlar geceden tarhana, peynir, çökelek, mantar, muşmula ya da kaymakla ağzına kadar dolu sepetlerini kapı yanında hazır ediyorlar.

Bu parçanın anlamlı bir bütün oluşturması için numaralanmış cümlelerden hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?

- A) I ve III B) II ve IV C) III ve IV
- D) IV ve V E) V ve VI

8. (I) Edebiyat cambazlarının alıntıya başvurma düşüncesi yeni açılımlar, yeni boyutlar kazandırmak için değildir. (II) Edebiyat cambazlarının yaşarlıkları uzun süreli olmaz. (III) Sanatsal bir kaygı da değildir bu. (IV) Bilgelenme, bilgiçlik taslama, okurun gözünü boyama amacı güder onların alıntıları. (V) O çokbilmişlikleriyle okurların zihnini allak bullak edeceklerdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Aristoteles, *Poetika* adlı eserinde; tragedyanın görevinin izleyicilerde uyandırdığı acıma, yoksunluk, çaresizlik ve korku duyguları sayesinde ruhlarını tutkulardan temizlemek olduğunu dile getirir. (II) Sanat, Aristoteles'in gözünde etik değerlerden bağımsız bir alan değildir. (III) Ahlak, sanata ve estetiğe tamamen hâkimdir. (IV) Buna paralel olarak sanatçının görevi de bu etik dâhilinde bir katharsis yaratmaktır. (V) Katharsis, seyircinin bir tiyatroyu izlerken karşılaştığı olayları, kendi başına geliyormuş gibi hissedip o duygulardan arınmasıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) İlk insanın günümüzde yaşamaya başladığı andan itibaren çok farklı doğal ortamlarda çeşitli topluluklar yaşam mücadelesi vermiştir. (II) Bunların bir kısmı tarih sahnesinden silinirken, bir kısmı da varlıklarını günümüze kadar sürdürme başarısını göstermiştir. (III) Dünya adını verdiğimiz, bu küçük gezegende yaşam mücadelesi veren toplumların, tarih sahnesinden silinmemeleri, her şeyden önce o toplumun nüfus miktarına bağlıdır. (IV) Nüfus miktarı, dünya milletleri arasında sürdürülen amansız yaşam mücadelesinde, küçümsenemeyecek bir ağırlığa sahiptir. (V) Nüfusun eğitim durumu sözü ile çoğu kez okuryazar olan ve olmayan nüfus anlaşılmaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yapı - IX

TEST • 13

• DEĞERLENDİRME •

1. Gazeteci:

(I) ----

Müziyen:

— Büyük bir kısmı benim kişisel deneyimlerimden yola çıkarak yazdığım şarkılar. Çünkü deneyimlemediğimi müzikle ifade edemem. Hissettiğimi tüm samimiyetiyle paylaştığım zaman üstüne gelen melodiler bir bütün oluşturabiliyor. Tabii kişisel seyahatlerim ve keşiflerim de üretimlerimi besleyen bir diğer nokta. Ama soruya gelecek olursak en çok kendi deneyimlerimi referans alıyorum diyebilirim.

Gazeteci:

(II) ----

Müziyen:

— Başta Björk geliyor sanırım. Ancak geçmişe dönüp baktığımda diyebilirim ki aslında spesifik müzik üreten tüm band'leri seviyorum. Pink Floyd, Radiohead, Led Zeppelin örnek olabilir ama özellikle bir müziyenin müziğini yapmaya çalışmıyorum. Elbette Rihanna'nın da şarkılarını dinlemeyi seviyorum çünkü daima farklı olanı üretmek istiyorum.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Şarkılarınızda geleneksel müzikten yararlanıyor musunuz?
II. Kimi sanatçılarla olan iş birliğinizin detaylarını anlatır mısınız?
- B) I. Şarkılarınızın stüdyo sürecinden söz eder misiniz?
II. Müzik dünyasında özellikle etkisinde kaldığınız sanatçılar var mı?
- C) I. Bir şarkı yapmaya başladığınızda neleri referans alıyorsunuz?
II. Sizin en sevdiğiniz müziyenler hangileri veya kimi dinliyorsunuz?
- D) I. Bir şarkınızın hikâyesinden söz eder misiniz?
II. Müzik dünyasıyla etkileşim içinde misiniz?
- E) I. Şarkılarınızda hangi detaylara önem verirsiniz?
II. Birlikte çalıştığınız sanatçılar hakkında bilgi verir misiniz?

2.

- I. Daha sonra Erikson bu kavramı, sürdürülen bir içsel aynılık ve bir tür temel karakterin başkalarıyla sürekli paylaşılması olarak tanımlamıştır.
- II. Kimlik terimi, psikoloji alanında ilk kez psikanalitik yaklaşım çerçevesinde ele alınmıştır.
- III. Freud'un kendisi doğrudan bu terimi pek kullanmamış olsa da terim, çalışma arkadaşları tarafından sıkça kullanılmıştır.
- IV. Bireyin kimliğinde; geçmişi, bugünü ve geleceği hatırlanan, hissedilen ve beklenen bu süreklilik içinde bütünleşmektedir.
- V. Bu kişisel kimlik, insan yaşamının erken dönemlerinde başlamakta; ayrışma ve bütünleşme süreçleriyle gelişmektedir.

Numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3.

(I) Günümüz dünyasında olduğu gibi ülkemizin de en önemli sorunlardan birisi hızla artan nüfus ve bu nüfusun sağlıklı bir şekilde beslenememesidir. (II) Artan nüfusa karşın yüz ölçümün değişmesi ve düzensiz yerleşime bağlı olarak tarım arazilerinde azalma kaçınılmazdır. (III) Araştırmacılar bu sorunla baş edebilmek için tarımsal üretimi artırmaya yönelik bilimsel çalışmalara yönelmektedirler. (IV) Bu çalışmalardan birisi de fazla emek ve sermaye gerektirmeyen, sabit kurulum alanı istemeyen arıcılığın geliştirilmesidir. (V) Doğadan, doğal olarak elde edilen balın oluşumu ve bileşimi yörelere göre önemli ölçüde değişiklik göstermektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Cam, geçmişi MÖ 3000-2500'lere kadar uzanan, Akdeniz çevresinde ortaya çıkıp gelişerek yaygınlaşan bir malzemedir. (II) Tarih boyunca pek çok farklı yöntem geliştirilerek şekillendirilmiş, insanın günlük hayatının vazgeçilmez parçası olarak yerini korumuştur. (III) Cam tarihi üzerinde yapılan değerlendirmeler camcılığın kaynağının Akdeniz ve çevresi olduğunu göstermektedir. (IV) Amerika'da ilk cam 1609 yılında yapılmıştır. (V) 19. yüzyılda cam üretimi, İngiltere'de en çok teşvik edilen konu olmuştur. (VI) Cam fırınlarında yakıt olarak odun yerine kömür kullanılması ilk olarak 1635 yılında Almanya'da başlamıştır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. (I) Medya, bireyleri etkisi altına alan, onların davranışlarını şekillendirip yönlendiren çok güçlü bir kitle iletişim aracıdır. (II) Medyanın bireylerle olan etkileşimi bebeklik yaşlarından itibaren başlamaktadır. (III) Çocukların televizyonda ilgilerini çeken en önemli programların başında çizgi filmler olduğu görülmektedir. (IV) Öncelikle televizyonların renkli gücüyle karşı karşıya kalan bireyler, zamanla çeşitliliğin artmasıyla çok daha farklı formdaki kitle iletişim araçlarının etkisi altında kalmaktadır. (V) Uzmanlar, medyanın insanların duygu, düşünceleri üzerinde etkili olduğuna inanıldığına dikkat çekmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. (I) Bernhard Riemann 1826 yılında bir din adamının altı çocuğundan biri olarak hayata başladı. (II) On yaşına kadar babası onun eğitimiyle kendi ilgilendi. (III) Liseye başladığında matematiğe olan yatkınlığı hocalarını şaşırtıyordu. (IV) Hatta bir ara bir hocasının kendisine ödünç verdiği, Legendre'in dokuz yüz sayfalık sayılar kuramı kitabını bir haftada okudu. (V) Yirmi yaşında ilahiyat okumak için Göttingen Üniversitesine kaydoldu.

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine, düşüncenin akışına göre, "Ama babası gibi din adamı olmak istiyordu." cümlesi getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Gazeteci:**

(I) ----

Yönetmen:

— Bazen oluyordu ama üç dört kere prova yapardım önceden. Tabii bugünkü şartlarda bir kere çekiliyordu. İkinciye gittiğimiz zaman prodüktör arkadan bağırdı: "Film bu, tuvalet kâğıdı değil!". Yani, ben sinemayı çok sevdiğim için sinema yönetmenliği yapardım. Çok planlı çalışırdım. Fakat şimdi bakıyorum tiyatro gibi çekiyorlar. Onlara da Allah selamet versin, söyleyecek başka bir şey yok.

Gazeteci:

(II) ----

Yönetmen:

— Vallahi çekerim, çekerim de Türkiye'de korku filmi olmaz. Hatta gerilim filmi bile olmaz. Günlük hayatta öyle korkunç olaylar yaşıyoruz ki insanların korkmak için filme ihtiyaçları yok. Gerçi burada bir tane çekildi, Metin Erksan'ın *Şeytan*...

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Sinema yönetmenliğini tercih etmeniz özel bir nedeni var mı?
II. Türkiye'de neden korku filmi çekilmez?
B) I. Sahneleri tekrar çekmek zorunda kalıyor muydunuz?
II. Hiç korku filmi çekmek aklınızdan geçti mi?
C) I. Eskiden film çekmek çok mu zordu?
II. Korku filmlerine seyircinin ilgisi nasıl?
D) I. Sahne hazırlıklarında neler yapıyorsunuz?
II. Korku filmi çekmenin maliyeti daha mı yüksek?
E) I. Yönetmen olma sürecinizden söz eder misiniz?
II. Yüksek maliyetli filmler de çeker misiniz?

8. (I) Çocuklarla birlikte kitap okumak, çocuklara kitap okumayı sevdirmenin etkili yollarından biridir. (II) Çocuk, kitap fuarları ve kitap satış merkezlerine de götürülmeli, burada kitapları inceleyebilmesi için yeterli zaman ayrılmalıdır. (III) Bazı aileler uyku öncesi hikâye okumayı düzenli bir alışkanlık hâline getirmişlerdir. (IV) Bu alışkanlık çoğu ailenin uygulayabileceği pratik bir metottur. (V) Bu yöntemle çocuğuna okumayı sevdiren ailelerin sayısı kayda değerdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yapı - X

TEST - 14

• DEĞERLENDİRME •

1. (I) Geçmiş yıllardan bu yana tüm sanat dalları arasında yoğun bir etkileşim bulunmaktadır. (II) Bu etkileşim geleneksel giyim ve tarihî yapı tasarımlarında da görülmektedir. (III) Günümüzde mimari yapı ve süslemelerinden de esinlenerek moda ve tekstil tasarımları yapılmaktadır. (IV) Moda ve mimari, iki farklı tasarım alanı gibi gözükmesine rağmen birçok ortak noktaya sahiptir. (V) İki alanın da ortak çıkış noktası insan bedenidir. (VI) Koruma ve barındırma işlevlerinin yanı sıra bu alanlar kişisel, siyasal veya kültürel kimliği sergilemek için bir araç olmuştur.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

2. (I) Köpeğinize “Seni seviyorum.” dediğinizde ne dediğinizi anlayıp anlamadığınızı hepiniz düşünmüşsünüzdür. (II) Köpeklerle yaşayan insanlar bunu kendi kendilerine çok kez test etmiştir zaten. (III) Macaristan’da bir üniversitede yapılan araştırmalar köpekseverleri heyecanlandıracak sonuçlar ortaya çıkarmış. (IV) Yapılan çalışmalarda fMRI kullanarak köpeklerin söylenen sözler karşısında beyin aktivitelerinin değişimleri incelenmiş. (V) Bu deney için makinenin içinde yaklaşık 8 dakika “hareketsiz” yatmaları gereken köpekler, söyleneni yapmayı başarmışlar ve deneyin başarılı sonuçlanmasını sağlamışlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Doğu Anadolu’da hayvan yetiştiriciliği, insanların yaşam ve beslenme kaynaklarına olan etkisi bakımından, Anadolu’nun diğer bölgelerine göre daha önemlidir. (II) Doğu Anadolu köylerinde, koyun sayısı her zaman keçiden fazladır. (III) Koyun vücudu, yağlı ve kalın yün tabakasına sahip olmasından dolayı kış şartlarında keçiyeye göre daha dayanıklıdır. (IV) Koyun eti çabuk pişmesi ve yağlı olması nedeniyle günlük tüketim ve kavurma yapımında tercih edilmektedir. (V) Ayrıca koyun sütünde bulunan yüksek yağ oranı, peynir ve yoğurt yapımı için tercih sebebidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. I. Bu süre zarfında roman, kendi içerisinde psikolojik roman, tarihî roman, aşk romanı, fantastik roman gibi çeşitli türlere ayrılmıştır.
- II. Her Batılı edebî akım, devirden devire romanın formunda küçük veya büyük esnemelere sebep olmuş ve 18-19. yüzyıl romanı ile günümüz romanı arasında önemli farklılaşmalar meydana getirmiştir.
- III. Romanın değişiminde etkili olan en önemli unsurlardan biri ise akımlardır.
- IV. Çünkü türler, metni anlamada pratik fayda sağlar ve onlar bir eserin edebiyat evrenine bağlanmasını sağlayan iplerdir.
- V. Edebî türlerden biri olan roman, Avrupa’da ortaya çıktığı ve dünyaya yayıldığı tarihten itibaren siyasî, kültürel, edebî anlamdaki çalkantılar ve gelişmelerden etkilenmiş; kendisini sürekli yenilemiştir.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) III - II - V - I - IV B) V - III - II - I - IV
C) V - III - II - IV - I D) III - II - I - IV - V
E) II - I - IV - V - III

5. Oyun, Muhsin Ertuğrul'un ve Darülbeytinin beklemediği kadar iyi tepkiler alır. Hatta bu başarıdan sonra Ertuğrul'un on lira olan maaşına iki lira daha zam yapılır. Ama ----. Gösteriden birkaç gün sonra Edebî Kurul üyelerinden Münir Nigâr Bey, Abdülmecit Efendi'nin oyunu çok beğendiğini ve bizzat kendileriyle tanışmak için Bağlarbaşı'ndaki köşküne davet ettiğini söyler. İkili köşke giderek Abdülmecit Efendi'nin huzuruna çıkar.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) oyun Saray'dan beklenen ilgiyi görmez
B) Muhsin Ertuğrul bunu bir ödül olarak görmez
C) oyunun yankısı bununla sınırlı değildir
D) oyun Edebî Kurulun eleştirilerinden kurtulamaz
E) oyun daha sonra sahnelenemez

6. Batı'da birden fazla dil kullanım becerisi kazanan kişilerin, alışverişte ayrı, siyasette ayrı, eşyle özel duygularını paylaşmada apayrı bir dil kullandıkları söylenmektedir. Bu seçimde; dil ile insan psikolojisi, duyguyu en iyi verecek ses ve kelime hazinesi gibi öğelerin etkisinden söz edilmektedir. Aynı dili konuşan insanların telaffuzlarından hareketle onların sadece coğrafya farklılığı değil eğitim durumları, medenî hâlleri bile tespit edilebilmiştir. Demek ki ----.

Bu parça düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülebilir?

- A) dilin yaptırım gücü ile insan psikolojisi arasında güçlü bir ilgi vardır
B) dillerin şekillenmesinde yaşam tarzının önemli bir etkisi söz konusudur
C) dil, iletişim aracı olarak sadece anlamı değil dile getirilmeyen gizli duyguları da iletir
D) dil, en güçlü iletişim araçlarının başında gelmektedir
E) dil, sadece söyleneni ileten güçlü bir araçtır

7. Gazeteci:

(I) ----

Sanatçı:

— Çok zorlanırım şiirimin eleştirmenliğini yapmam istenince. Birçok defa benimle şiirim hakkında konuşuldu. Bunlar, şiirim hakkında yazılanlardan daha çok sayıda. Hem yazacak hem eleştirmenliğini yapacaksın. Açıklamaları siz yapacaksınız. Bu sorunun cevabını ilgilenen eleştirmenlere, meraklılarına hatta bunlar olmuyorsa okuyuculara bırakmak gerek. Yine de şunları diyebilirim: Şairin edindiği tezler vardır. Ama bunlar şiirinin herhâlde altyapısını oluşturur.

Gazeteci:

(II) ----

Sanatçı:

— İçimden, çocukça bir duyuşla, "Büyüklerle küsum." demek geçti. Ben küçükler için yazmayı pek bilmiyorum. Onlara yazarken de hitap ettiğim algı düzeyi yetişkinlerdir. Bir türlü yaşlanmak istemiyorsunuz sakalınız ağarmaya başlamışsa bile. Geçende çok eskilerden bir arkadaş aramıştı telefonda. Bana, sesin biraz olgunlaşmış dedi. Ben de hep bir çocuk yanımin bulunduğunu söyledim. "Harika!" dedi, "Yaşlandı mı bir zihin, kaldır at.". Bazı büyük şeylere, çocuk yanımızı koruyarak sahip olabilir, olmaya devam ederiz.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Sizce şiir bir anlamlar yoğunluğu mudur yoksa sadelik sanatı mıdır?
II. Küçüklerin dünyasına inebilmek için mi büyüklerin edebiyatıyla başladınız?
- B) I. Şiirinizin oturduğu temellerden ve şiirinizde paralellik kurduğunuz tezlerden söz eder misiniz?
II. Giderek küçükler için yazmaya başladınız, artık büyüklerle yazmayacak mısınız?
- C) I. Şiir dünyanızın temellerini bize anlatır mısınız?
II. Adını unutamadığınız bir ustanız var mı?
- D) I. Şiirin tanımını irdelediğiniz zaman kendinizden bir şeyler katabiliyor musunuz?
II. Büyüklerle küçüklerle şiir yazmanın zorluklarını nasıl aşabiliyorsunuz?
- E) I. Tezlerinizdeki değişimlerin toplumca benimsenebilmesi için ne kadar çaba harcamaktasınız?
II. Büyüklerle yazmaya başlamak için sizde mi, çevrenizde mi bir şeyler değişmeli?

ÜNİTE 1

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Konu ve Ana Düşünce - I

EAPS12TRK25-038

TEST • 15

• KAVRAMA •

- Paragrafın Konusu
- Paragrafın Başlığı

- Paragrafın Ana Düşüncesi
- Paragrafta Tümdengelim

- Paragraftan Tümevarım

1. Şiir bize insan olma yolunda daha neler yapmamız gerektiğinin öngörüsünü sağlıyor. Şiir; bize kim olduğumuzu, insan için ne yapmamız gerektiğini, insana adanmanın nasıl bir şey olduğunu öğretiyor. Şiir kimseyi öldürmüyor, kendi için bir şeyler elde etmek istemiyor; insanlığı üçe, dörde, beşe bölmeyi düşünmüyor; insana güzelin yüceliğini duyururken aç yatan çocuklar için, işsiz babalar için, acılı anneler için daha doğru bir dünya kurmaya çalışıyor. Şiir insan olmanın ve insana adanmanın bilincidir.

Bu parçada asıl söylenmek istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsana insan olduğunu hatırlatan şiir, bizde daha iyi bir dünyanın mümkün olduğu bilincini oluşturur.
- B) Şiirle insan bütün acılarını dünyanın her tarafına duyurabilir.
- C) Şairler, insanların dertlerine kulak vermelidirler.
- D) Şiirle bir toplumu düzeltmek dünyanın en zor işidir.
- E) Şairlerin toplumun içinde olması o toplum için şanstır.

2. I. Tüm canlı türlerinin doğaya farklı bir katkısı var. Ormanda yaşayan karga türleri meşe tohumlarını alarak daha sonra yemek için ağaç kovuklarına saklıyor ya da toprağa gömüyorlar. Daha sonra nereye gömdüklerini unutuyorlar. Bu tohumlar zamanla çimleniyor.
- II. Cevizle beslenen kuş türleri, cevizi kırılınsın diye ağaçtan ya da binaların tepelerinden aşağı atarlar. Kırılan cevizlerin içini yerler. Kırılmayan sertler ise toprakta zamanla yeşerir ve ağaç olur.

II numaralı parçanın I numaralı parçayla ilişkisini aşağıdakilerden hangisi doğru olarak açıklar?

- A) Anlatılanların farklı sonuçlar doğurabileceğini göstermek
- B) Aktarılanları benzer bir örnekle desteklemek
- C) Anlatılanlara farklı bakış açıları getirmek
- D) Olayların çok yönlü sonuçlarına vurgu yapmak
- E) Ana fikri farklı bir yaklaşımla geliştirmek

3. Evlerini yapacağım insanları tanımak isterim. Kardeşime bile ev yapacağım zaman on gün onlarda yaşadım ve ev yaşantılarını gözlemledim. Aynı şekilde Japonya'da yapacağım bir ev için beni davet ettiler. Japon kültürünü tanıdım. Amerika'daki bir arkadaşıma ev yapmak için yirmi gün onunla yaşadım.

Böyle diyen biriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Malzeme seçiminde özenli davrandığı
- B) Kişiye göre yapı inşa ettiği
- C) Mesleğinin inceliklerine egemen olduğu
- D) Kendini çalışmaya adanmış
- E) Eserlerinin estetik olmasına özen gösterdiği

4. Sanat tarihinin önemli düşünürlerinden Wilhelm Worringer, soyut sanatın kökenlerini incelerken insanlığın doğayla kurduğu ilişkinin belirleyici olduğunu öne sürer. Worringer'in *Soyutlama ve Özdeşleşim* adlı çalışması, modern sanatın temellerini açıklarken ilkel toplumların doğa karşısındaki kaygı ve korkularının soyut sanata yönelişi tetiklediğini belirtir. Bu kaygı durumunun, insanın çevresindeki karmaşık dünyayı geometrik formlara indirgeyerek anlamlandırma çabasından kaynaklandığını, böylece doğanın karmaşık yapısından uzaklaşıp düzenli ve kontrollü bir estetik arayışına girdiğini vurgular.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi Worringer'in görüşlerini yansıtmaktadır?

- A) Soyut sanatın ortaya çıkışında toplumların doğayla kurdukları uyumlu ilişkinin geometrik formlara yönelimi tetiklediğini savunmaktadır.
- B) İnsanların ilkel dönemlerden beri süregelen estetik arayışlarının doğayı taklit etme eğiliminden kaynaklandığını düşünmektedir.
- C) Toplumların doğa karşısında hissettikleri tedirginliğin, onları geometrik formlarla düzen arayışına yönelttiğini öne sürmektedir.
- D) Modern sanatın gelişim sürecinde toplumların doğayı algılama biçimlerinin sanatsal ifadeyi sınırlandırdığını belirtmektedir.
- E) İlkel toplumların sanatsal üretimlerinde doğayı olduğu gibi yansıtmaya kaygısının ağır bastığını vurgulamaktadır.

5. Bize takılan ad benim yüzümdendir. Ben sergiye Havre’da bir pencereden dışarı bakarak yaptığım bir tablo göndermişim. Bu tabloda buğu içinde bir güneş, ön planda da sivri uçlu birkaç tekne direği görünüyor. Serginin kataloğuna konması için benden tablonun adını istediler. Ben de manzara Havre’daki görünümüne benzediğinden “İzlenim koyun.” dedim. Bundan izlenimcilik ortaya çıktı.

Bu parça, aşağıdakilerden hangisini anlatmak amacı ile yazılmış olabilir?

- A) İzlenimcilik akımının özelliklerini saymak
- B) İzlenimciliğin temelde resim sanatıyla ilgili olduğunu belirtmek
- C) İzlenimcilik adlandırmasının kaynaklandığı durumu aktarmak
- D) İzlenimcilik akımının ortaya çıktığı zamanı belirtmek
- E) İzlenimcilik akımının öncüsünü tanıtmak

6. Dünya’nın küre biçiminde olduğu; MÖ 3. yüzyılda Yunan gök bilimciler tarafından ortaya konulmuş, ilk küre biçimindeki Dünya maketinin yapılması da yine aşağı yukarı aynı döneme rastlamıştı. Bilinen ilk Dünya küresi Anadolu topraklarında, Bergama’da yapılmıştı. MÖ 2. yüzyılda yaşayan ve Bergama Kütüphanesi’nde yöneticilik de yapan Malluslu Crates’in Dünya’nın küre biçimindeki ilk maketini yaptığı biliniyor.

Bu parçadan kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya’nın biçimiyle ilgili, çeşitli topluluklar tarafından çalışmalar yapılmıştır.
- B) Dünya’nın biçimsel özellikleri yıllarca bütün insanların merakını uyandırmıştır.
- C) Dünya’nın ilk küre maketini Yunanlar yapmıştır.
- D) Dünya’nın nasıl bir biçime sahip olduğuna dair çalışmalar eskiye dayanmaktadır.
- E) Dünya’nın küre biçiminde olmayan maketleri de vardır.

7. İnsan, bireysel hayatını yaşarken içinde bulunduğu ortamda kendisiyle birlikte var olan diğer insanlarla da çeşitli konularda bazı paylaşımlarda bulunmaktadır. Bu durum, ortak yaşam alanlarında bireyin hayatını sürdürebilmek için başkalarıyla iletişim kurması zorunluluğundan kaynaklanmaktadır. Ayrıca insan, kimi zaman karşılaştığı olaylar karşısında başkalarının yardımına da ihtiyaç duymakta ve tek başına, bütün sorunların altından kalkamamaktadır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan, bireysel hayatında yalnız olmasına rağmen bu hayatı devam ettirebilmek için diğer insanlarla da birtakım ilişkiler içerisine girmek zorundadır.
- B) İnsanlar, etrafındakilere ve kendisine birtakım anlamlar yüklemekte ve bu doğrultuda davranışlar sergileyerek kendi kimliklerini ortaya koymaktadırlar.
- C) İnsanoğlu, tarih sahnesinde görülmeye başladığı ilk devirlerden günümüze kadar, her zaman bir şeylere inanma ihtiyacı duymuştur.
- D) İnsan, yaratılmış olan tüm canlı varlıklar içerisinde en karmaşık ve anlaşılması en zor olan varlıktır.
- E) İnsan, kendi tekilliğinden başlayan ve giderek daha çok unsuru içine alarak çoğulluğa doğru gelişen bir süreç yaşar.

8. Ciddi bir çöküş dönemi idi. Hem sinema hem de bizler için... Ben de dayanamadım zaten, bırakıyorum dedim ve bırakıp gittim. Herkes geri dönersin, dedi ama dönmedim. O dönemde para biriktirmiştim. Evimin altı aylık kirasını verdim. Anneme para verdim. Geri kalan parayla dil eğitimi için İngiltere’ye gittim. Zor olmasına rağmen uzun süre bu parayla idare ettim. Sonra param azaldı. Geri döndüm ve şarkıcılık yapmaya başladım. Bir daha da film yapmadım.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Azimli ve tutarsız
- B) Kararlı ve tutumlu
- C) Şımarık ve ikiyüzlü
- D) Kararlı ve bencil
- E) Çaresiz ve cimri

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Konu ve Ana Düşünce - II

TEST - 16

• KAVRAMA •

1. Kemikleşmemiş kıkırdak dokusundan dolayı özellikle çocukların kafatasında yapay değişiklikler yapılması, antik toplumlarda sıklıkla uygulanan bir pratik olarak karşımıza çıkıyor. Uzun kafatasının, Kırım'ın eski sakinleri olan antik Sarmat toplumunda toplumsal statü anlamına geldiği sanılıyor. Ancak bu iskeletlerin insanlar ve dünya dışı varlıkların birleşmesinden doğan çocuklara ait olduğuna dair iddialar da var.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Uzun kafatasları yoğun olarak Kırım toplumunda görülmektedir.
- B) Kimi toplumlarda çocukların kafatasında yapay değişiklikler yapılmasına devam edilmektedir.
- C) Uzun kafatası özellikle Sarmatlarda toplumsal statü anlamına gelmektedir.
- D) Uzun kafatası ile ilgili ortaya atılan görüşler kanıtlanmış değildir.
- E) Dünya dışı varlıkların eski toplumlarda insanlarla iletişime geçtiği belgelenmiştir.

2. Tasavvufi anlayışa göre evrende, dünyada, insanda kalıcı varlık nitelikleriyle geçici varlık nitelikleri birlikte bulunur. İnsan, yaşamını sürdürürken kalıcı niteliklere sarılıp geçici niteliklerden arınmaya çalışmalıdır. Kalıcı nitelikler, insanı Tanrı'ya yaklaştırır; geçici nitelikler ise Tanrı ile kullarının arasına girerek Tanrı'dan uzaklaştırır. İnsanın yeryüzündeki kötülüklerden, çirkinliklerden, çığlıklardan arınması, nefsini yenerek terbiye etmesiyle, kendisini ilahi aşka vermesiyle sağlanabilir. Dünyadaki geçici niteliklerden arınamayan, kendini ilahi aşka veremeyen bir kimsenin sadece ibadet ederek Tanrı'ya ulaşması olanaksızdır. Zaten yapılan ibadetler de bu maksatla yapılmalıdır.

Bu parçaya göre tasavvufta insanın ilahi aşkı bulması aşağıdakilerden hangisine bağlanmıştır?

- A) Geçici varlıkta kalıcı olanı arayıp doğru yolu bulmasına
- B) İnsanın, nefsini eğiterek kendini geçici ve kötü olandan uzaklaştırmasına
- C) Tanrı'nın emrettiği ibadetleri gereği gibi yerine getirmesine
- D) Geçici olan her şeyi dünyada bırakmayı bilmesine
- E) Dünyadaki güzelliklere gerektiği kadar değer vermeyi bilmesine

3. Müzikte başarılı olduğumu herkes söyler ama okul yaşamımda hep başarısız bir öğrenci oldum. Notlarım düştü çünkü dersler yerine müzikle ilgileniyordum. Sınıfta olduğum saatlerde bile zihnim başka yerdeydi, ya bir konser düşünüyordum ya da prova saatini bekliyordum. Öğretmenlerim bu durumdan rahatsızdı, derslerimi aksattığım için sürekli uyarılıyordum hatta ailemle görüşmeler yapıldı. Fakat ben müzikten vazgeçmedim, aksine engellendikçe müziğe daha çok sarıldım. Yalnız değildim aslında; resme, tiyatroya, spora ilgi duyan arkadaşlarım da benzer sorunlar yaşıyordu. Çünkü eğitim sistemi farklı yetenekleri desteklemek yerine baskılamayı tercih ediyordu. Neden bizim ilgi alanlarımıza yönelik dersler yoktu, neden yeteneklerimizi okulda değil de başka yerlerde geliştirmek zorunda kaldık? İşte bunu hâlâ anlamış değilim.

Bu parçaya göre söz konusu müzisyenin başarısız bir öğrenci olarak görülmesi aşağıdakilerin hangisine bağlanmaktadır?

- A) O dönemin eğitim anlayışının günümüz yaklaşımlarından farklı olmasına
- B) Eğitim sisteminin öğrenci yeteneklerini geliştirmeye imkân tanımamasına
- C) Müzik konusunda kendisine engel olanlara karşı tepkisel davranmasına
- D) Tüm zamanını müzik çalışmalarına ayırıp derslerden uzak kalmasına
- E) Eğitim sisteminin amaçlarını net bir şekilde ortaya koyamamasına

4. Elbette. Böcekten, sürüngenden, kurttan, kuştan korkmasak, kendimize barınak inşa etmenin anlamı kalır mı? Sıcaktan, soğuktan, kardan, yağmurdan çekinmesek ve onlardan korunma zorunluluğu hissetmesek ne diye uğraşalım bu işlerle. İnsan kendine 'barınak' inşa etme ihtiyacı içindedir. Yani ona bu ihtiyacı hissettiren olgunun kökeninde korkularının yattığını düşünüyorum.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanıt olabilir?

- A) İnsanların kendilerine dekoratif evler yapmalarını doğru buluyor musunuz?
- B) Barınma ihtiyacı insanları ne tür bir eyleme iter?
- C) Doğada yaşamının zor olduğunu söyleyebilir misiniz?
- D) Barınma ihtiyacının korkudan doğduğu söylenebilir mi?
- E) Barınaklar insanlar için ne ifade etmeli?

5. Martin Scorsese'nin 2016 yapımı dikkat çekici filmi *Silence*, XVII. yüzyıl Japonya'sında Hristiyanlığın yasaklandığı dönemde iki Portekizli rahibin yaşadıklarını anlatıyor. Filmin esas odağı, din adamlarının inançlarını sürdürme çabaları ve karşılaştıkları zorluklardır. Zengin görsel kompozisyonlar ve tarihî detaylarla bezenen yapının senaryosu, belgesel niteliğinde bir anlatım hedeflemesine rağmen, yönetmenin kişisel tutumu nedeniyle tartışmalara yol açmıştır. Film, bu yönüyle akademik çevrelerde eleştirilse de dinî temalarla insani dramı ustaca harmanlamayı başarmıştır.

Bu parçada söz edilen filmin senaryosunun eleştirilme nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarihî olayları gerçekçi bir yaklaşımla aktaramaması nedeniyle dönemin ruhunu yansıtmakta yetersiz kalması
- B) Dinî meseleleri ele alırken objektif bakış açısından uzaklaşarak taraflı bir anlatım sergilemesi
- C) Karakterlerin içsel çatışmalarını derinlemesine işleyememesi sonucunda yüzeysel bir anlatıma sahip olması
- D) Filmin amaçlandığı formata karşın yönetmenin öznel yorumlarıyla tarafsızlık ilkesinden uzaklaşması
- E) Etkileyici görsel kompozisyonların hikâyenin ana temasını gölgeleyerek anlatımı arka plana atması

6. Manzumeler ölçü ve ritim bakımından bazı kurallara uyularak düzenlenir. Bir coğrafya, bir tarih kitabı, bir matematik kitabı manzum olarak yazılabilir. Bir tarihî ve sosyal olay da manzum olarak anlatılabilir. Manzum olarak yazılmış çok sayıda hikâye de vardır. Şiir ise yalnız kendisine özgü bir söyleyiş ve kendi şartlarında bir iletişim aracıdır. Şiirin kendine özgü bir sesi ve yapısı vardır. Şiirde insana özgü coşku, heyecan ve duygusallık kendi dilini ve söyleyişini bulur.

Bu parçanın yazılış amacı aşağıdakilerin hangisinde belirtilmiştir?

- A) Manzumelerin dil ve anlatım özelliklerini açıklamak
- B) Her konunun manzum bir tarzda yazılabileceğini belirtmek
- C) Şiirin manzumeden ayrı bir edebî tür olduğunu dile getirmek
- D) Bir metni şiir kılan özelliklerin neler olduğunu belirtmek
- E) Şiir dilinin bambaşka bir nitelik taşıdığını anlatmak

7. Biz çocukken piknik yapmaya evin karşısındaki çayırılık alana giderdik. Açıkçası ben pek haz etmezdim bu piknik organizasyonlarından. Galiba oturduğum yerden evimizi görmek, piknik ruhunu yakalamama engel oluyordu. Meğer çok şanslıymışım. Şimdilerde kafa dinleyip piknik yapmak için yüklenip eşyaları, en az bir araca binmek gerekiyor. Üstelik gidilecek yerler de pek az. Mangal dumanından gözün gözü görmediği yeşil alanlardan bahsetmiyorum bile.

Bu parçada yazar, aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

- A) Evlerinin karşısında piknik yapmaktan
- B) Zamanın çok hızlı ilerlediğinden
- C) Piknik yerlerinde mangal yakılmasından
- D) Piknik alanlarının şehirlerin yapısını bozmasından
- E) Şehirlerde piknik için uygun ve yakın bir yer kalmamasından

8. İnsanoğlunun hafızası bir tarla gibidir. Tarlaya tohumu nasıl ekerseniz öyle de biçersiniz. Bir tohumu toprağın ne kadar derinine ekerseniz o kadar güçlü ve sağlıklı bir bitki yetiştirirsiniz, hafızanıza da bir düşünceyi veya duyguyu ne kadar derinden işler ve yerleştirirseniz o düşüncenin unutulması ve yok olması o kadar zor olur.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşüncelerinizi hafızanıza ne kadar iyi kodlarsanız o kadar zor kaybedersiniz.
- B) Yaygın bir şekilde kabul görmüş düşüncelerin çoğu, önceleri küçümsenmiştir.
- C) Bir fikrin veya teorenin daha kuvvetli hâle gelmesi için pratiğe dökülmesi gerekir.
- D) İnsanlar düşünerek yaşadıkları için hafızalarına çok dikkat etmelidir.
- E) Hafıza bir denizse, düşünceler de o denizde yaşayan balıklar gibidir.

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Konu ve Ana Düşünce - III

TEST • 17

• KAVRAMA •

1. Roman zamanının gerçek yaşam ve ilişkilerinin bir resmidir. Bize, her gün hepimizin başına gelebilecek olağan şeyleri anlatır. Ve romanın mükemmelliği; bunu çok doğal ve zahmetsiz bir biçimde, olasılıktan uzaklaşmadan, sanki öyküdeki insanlar yakınlarımız gibiymişçesine, bizi onların sevinç ve üzüntülerine ortak ederek yapmasındadır.
- I. Halikarnas Balıkcısı'nın, geçimini denizden sağlayan Bodrum balıkçıları ile Süleyman Kaptan'ın Ege kıyılarındaki coşkulu serüvenini anlattığı *Aganta Burina Burinata* romanı
- II. Orhan Kemal'in, Anadolu köylüsünün gurbet ellerdeki ekmek mücadelesini anlattığı *Bereketli Topraklar Üzerinde* isimli romanı
- III. Nazlı Eray'ın, yaşamaya doymadan genç yaşında ölen bir genci, Cennet bekçisinin himayesinde hayata döndüren anlatıcının serüvenlerini işlediği *İmparator Çay Bahçesi* adlı romanı

Bu parçada anlatılan roman tanımına, numaralanmış eserlerden hangisi uyar?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

2. Ne olursa olsun, yaban yabandı ve ister yabanın içinde olsun, ister dışında analık da analıktı. Ne pahasına olursa olsun yavrularını korumak adına her şeyi göze alabilirdi. Ve bir gün gelecekti ki sırf boz enik uğruna, ırmağın sol kolu boyunca yola düşecek; kayalıklar arasındaki ine varıp vaşağın öfkesine meydan okuyacaktı.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayvanlar yaşamak için öldürmek zorundadır.
- B) Karşılaşılabilecek tehlikelere karşı tedbirli olunmalıdır.
- C) Analık duygusu tüm tehlikeleri göze aldırır.
- D) Yaban hayatında her an tehlikelerle karşılaşmak mümkündür.
- E) Hayvanların bazı içgüdüsel davranışları açıklanamaz.

3. Eşine yazdığı 14 Temmuz 1972 tarihli mektubunda şunları söyler Cemal Süreya: “Düşünüyorum da aşk sözcüğünü de biraz eksik buluyorum ikimizin arasındaki şu ilişkiye. Daha büyük, daha sağlam bu bizimki. Aşk onun içinde bir kısım galiba. Ötesinde aşkla birlikte ama yer yer, zaman zaman onu aşan başka duygular, başka coşmalar, başka baş dönmeleri de var bizde. Seni seviyorum ve senin için her şeyim. Beni seviyorsun ve benim için her şeysin. Bir insan için şu kısa hayatta bundan daha büyük ne olabilir ki.”

Bu parçadaki sözleriyle Cemal Süreya, eşine aşağıdaki iletilerden hangisini bildirmek istemiştir?

- A) Aşkın ancak yaşandığında anlaşılacağını
- B) Kendisini aşkı aşan bir duygu ile sevdiğini
- C) Aşkınlı anlatacak az sayıda sözcük olduğunu
- D) Aşkı uğruna her şeyini feda ettiğini
- E) Aşkı anlamlandırma gayretinin boş olduğu

4. Sayısız şiir okumuş, kendi yazdıklarım da dâhil olmak üzere birçok şiirin dizelerinde kendini bulmuş, onlarla hislenmiş, onlarla coşmuş, onlarla düşünüp durmuş biri olarak bu soruyu yanıtlamak öyle zor ki... Bana bunun sorulması canımı sıkmadı değil. İnsan tek bir şiiri kendine rehber edinebilir mi? Hangisini seçeyim? Nâzım Hikmet'in *Yaşamaya Dair*'ini mi, Cahit Sıtkı'nın *Otuz Beş Yaş*'ını mı, Orhan Veli'nin *İstanbul'u Dinliyorum*'unu mu, Attilâ İlhan'ın *Ben Sana Mecburum*'unu mu?

Bu sözleri söyleyen şairin, kendisine yöneltilen soruya canının sıkılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Çağdaş şiirin temel özelliklerinin yeterince anlaşılabilmesi
- B) Şairlerin dünya görüşlerinin şiirlerine yansıma biçimlerinin sorgulanması
- C) Her şiirin farklı duygu ve düşünce dünyasıyla okuru etkileyebileceğinin göz ardı edilmesi
- D) Modern şiir ile geleneksel şiir arasındaki etkileşimin değerlendirilememesi
- E) Şiir sanatının bireysel ve toplumsal işlevlerinin yeterince kavranamaması

5. Ülkemizin seçkin eğitim kurumları, bir ikisi istisna, lisans düzeyinde gazetecilik eğitimi vermemektedir. İletişimin insan toplumlarının yönetiminde önemli hâle geldiği bu çağda bu ilgisizliğin nedeni basittir: Üniversiteyi bitiren bir genç, alanına göre başlangıçta az ya da çok bir ücret alır; iletişim eğitimi alanlar hariç. Onlar boğaz tokluğuna çalıştırılır. Ücret alabilmeleri için yılların geçmesi gerekir. Bu durum öteden beri böyledir.

Bu parçada yazar özellikle aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

- A) Üniversitelerde kaliteli bir eğitim verilmemesinden
B) Gençlerin üniversite tercihlerini ilgi alanlarına uygun yapmamasından
C) İletişim eğitimi alanlara hakkının verilmemesinden
D) Eğitim kurumlarında eskiden beri gazeteciliğe önem verilmemesinden
E) Genç gazetecilerin boğaz tokluğuna çalışırken tecrübeli olanların dolgun ücretler almasından
6. İnsan, her eserini sever ama özel olanı mutlaka vardır. Sirkeci’de çektiğim bir fotoğraf var. Sirkeci’de bir tramvayın önünde at arabasını çeken arabacının fotoğrafını çok severim. Tam anında çekilmiş bir fotoğraftır, denk gelmiş ve ben de uyanık davranmışımdır orada. Anlık bir olaydır. Bir saniye geç kalsam o fotoğraf olmazdı. Bir saniye, öylesine çok uzun bir süredir ki fotoğraf çeken için. Bunu ancak bu işle uğraşan bilir.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Fotoğraf çekiminde mekânın önemi nedir?
B) Fotoğraf çekiminin ince noktaları var mıdır?
C) Çektiğiniz fotoğraflar sizi mutlu etti mi?
D) Fotoğraf sanatında zamanlamanın yeri nedir?
E) Çektiğiniz fotoğraflar arasında en çok hangisini seviyorsunuz?

7. Yazmak, kişinin yalnız yaptığı garip bir iştir. Bir romanın ilk sayfalarını yazarken zaman zaman cesaretinizin kırıldığı anlar olur. Günden güne, yanlış yolda olduğunuz izlenimine kapılırsınız. O zaman, geriye dönme ve farklı bir yola sapma eğilimi büyüktür. Bu eğilime kapılmamak ve yola devam etmek gerekir. Bu durum biraz da arabanın direksiyonunda olmaya benzer. Kışın, geceleyin donun olduğu kaygan bir yolda, sıfır görüş mesafesiyle yol alıyor gibisinizdir. Başka seçeneğiniz yoktur, geri de dönebilirsiniz; kendi kendinize yolun daha istikrarlı olacağını ve sisin dağılacağını söyleyerek yolda ilerlemeye devam etmeniz gerekir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazmanın şartlar ne olursa olsun sürdürülmesi gereken bireysel bir edim olduğu
B) Her yazarın, yazma sürecinde çeşitli zorluklarla karşılaştığı
C) Yazma eyleminin güç olmakla birlikte insana eğlenceli geldiği
D) Kendisini yazma işine adanmış bir insanın çok dikkatli olması gerektiği
E) Karşılaştığı güçlükleri yenen yazarların büyük yazar olabileceği
8. Kendi yazdığınız bir metni nesnel bir bakış açısıyla değerlendirebilmek, pratikte bir yere kadar mümkün olabilse de kavramsal olarak imkânsız bir eylem. El yordamıyla, ağır aksak ilerlediğim yazın yolunda, zaman zaman bir ışığın yolumu aydınlatıvermesi “Oluyor, aynen devam” ya da “Yanlış yoldasın, biraz toparlan” diyen tabelaların önüme çıkması, önemi yadsınamaz bir destek.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin önemi vurgulanmaktadır?

- A) Yazınsal birikimin
B) Eleştirmenlerin
C) Dil yetkinliğinin
D) Öngörülerin çeşitliliğinin
E) İçgüdülerin zenginliğinin

3. AY

Paragrafta Konu ve Ana
Düşünce

Paragrafta Yardımcı Düşünce

APS

A Y L I K P L A N L A M A M

Gün	Konu Adı	Çözdüğüm Soru Sayısı	Çözdüğüm Süre	Doğru	Yanlış	Boş
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Konu ve Ana Düşünce - IV

TEST • 1

• PEKİŞTİRME •

1. Resimle şiir, bende aynı membadan akıp gelen iki ırmak gibidir. Membaları, atardamarı aynı. Birisinde kelimelerin şarkısını ve dansını bulup işliyorum. Diğerinde renklerin şiirini ve dansını yakalıyorum. Birisini okuyabiliyor, diğerini izleyebiliyoruz. Şiirimde renklerle, seslerle, musikiyi arayıp bulduğum gibi resimde de aynı tarzı deneyerek sonsuzluk kapılarını keşfetmeye, keşfettiklerimi seyretmeye ve ettirmeye çalışıyorum.

Bu parçada şiir ve resimle ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şiirin sözcüklerle resim yapma sanatı olduğu
- B) Şiir ve resmin aynı kaynaktan beslendiği
- C) Şiirde resme göre daha çok zihin yorgunluğu olduğu
- D) Resmin şiirden daha evrensel olduğu
- E) Hem şiir hem de resmin doğadan beslendiği

2. Çocuklar ve gençler Batı'daki standartlara göre nüfus içinde büyük bir orana sahiptir ve bu durum önümüzdeki 10 yıl içerisinde de sürecektir. 18 yaşından küçükler tanımından hareketle 2011 yılında Türkiye'de 22,7 milyon çocuk vardır ve bu da nüfusun %30,3'ünü oluşturmaktadır. Doğurganlıktaki azalma ve yetişkin nüfus ağırlığının artması sonucunda bu oran yavaş da olsa azalmaktadır. Gençlere gelince 15-24 yaş grubunda olanların sayısı 2011 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 12,5 milyondur ve toplam nüfustaki pay da %16,8'dir. Çocuk ve genç nüfus içinde cinsiyet dağılımının ise erkek sayısı kız sayısından biraz daha fazla olmak üzere normal düzeyde seyretmesi beklenmektedir.

Bu parçadan hareketle “çocuklar ve gençler” ile ilgili

- I. Nüfus içinde büyük bir orana sahiptir.
- II. Cinsiyet dağılımı 10 yıl içerisinde değişmeyecektir.
- III. Nüfusları, genel nüfusun yarısı bile değildir.

yargılarından hangilerine kesin olarak ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

3. Mikroskopik canlıların genetik yapısını anlamak için özel görüntüleme teknikleri kullanılır. Bu teknikler sayesinde hücre içi yapıların detaylı incelenmesi mümkün olur. Genetik materyalin moleküler düzeyde analizi için öncelikle örnekler, uygun şekilde hazırlanmalıdır. Hazırlık aşamasında kullanılan kimyasal maddeler, hücre yapısını bozmadan genetik materyali görünür hâle getirir. İnceleme sırasında farklı dalga boylarında ışık kullanılarak hücrenin çeşitli katmanları görüntülenebilir. Görüntüleme işlemi tamamlandıktan sonra elde edilen veriler, özel yazılımlarla işlenerek üç boyutlu modeller oluşturulur. Bu modeller üzerinde yapılan ölçümler ve analizler, genetik yapının haritalandırılmasına imkân sağlar.

Bu parçada söz edilen araştırma sürecinin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mikroskopik görüntüleme cihazlarının çalışma prensiplerini belirlemek
- B) Hücre içi yapıların kimyasal tepkimelerle etkileşimlerini açıklamak
- C) Moleküler düzeyde genetik yapının detaylı analizini gerçekleştirmek
- D) Biyolojik örneklerin hazırlanmasında kullanılan yöntemleri standart hâle getirmek
- E) Üç boyutlu modelleme teknolojilerinin kullanım alanlarını genişletmek

4. Şehir kelimesi çoğu zaman “medine” ve “medeniyet” kelime ya da kavramlarıyla birlikte kullanılmaktadır. Şehir, medeniyetin taşıyıcısı; medeniyet de şehri kuran, güçlendiren ve şekillendiren unsurdur. Şehir ve medeniyet kavramları arasında oluşan organik bağdan hareketle bu kavramlar birbirinin bütünleyici unsuru, özdeşi olarak görülerek “Şehir, medeniyettir.” şeklinde ifade edilmiştir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Şehir ve medeniyet arasındaki farktan
- B) Şehirlerin medeniyetsiz bir anlam taşımadığından
- C) Şehir ve medeniyet arasındaki ince ilişkiden
- D) Şehirlerin kültür taşıyıcısı olduğundan
- E) Şehirlerin medeniyetlere beşiklik ettiğinden

5. Hayatı en çok annemizin gözünden öğreniriz. O, bizi sıkı sıkı sarmalayarak koruyup kollar ve hayata hazırlar. Anneler, çocuklarının hem sırdaşları hem de çözüm ortaklarıdır. En çok onlarla konuşur, en çok onlara kızar ve en çok da onlarla oluruz. Onları kaybettiğimiz zaman yaşadığımız, tarif edilemeyecek boşluğumuz tam da bu yüzdendir. Boşuna demiyor şair: “İki şey var ancak ölümle unutulur: anamızın yüzüyle şehrimizin yüzü.”

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Annelerin hayatımızdaki yeri
- B) Annelerimizin bize öğrettikleri
- C) Anne acısının tarifsiz olması
- D) Annelerimizin sırlarımızı saklaması
- E) Annelerin sınırsız şefkatleri

6. Eleştirmeni kısaca “Bir sanat yapıtı hakkında yargısını belirten ve bu yargıyı temellendiren kişidir.” diyerek tanımlamak mümkündür. Ancak eleştirmen bu yargıyı verip temellendirirken çoğu zaman öznellik nesnellik arasında kalır. Bildiğimiz gibi edebî eser karmaşık bir bütündür. Bu karmaşık bütünü çözmek sadece eserin kendi içindeki göndermeleri değil dönemsel ve toplumsal göndermelerini de çözmeyi gerektirir. Çünkü eleştirmen açısından “metnin üslubu ile ideoloji arasındaki ilişkiyi açığa çıkarmak” zorunluluğu vardır. İyi eleştirmen, eserle ilgili yargısını verirken önemli düşünsel, toplumsal tartışmaların da içinde yer alır. Bunların dışında olamaz, bu yüzden tarafsız olması beklenen eleştirmen bazen farkına varmadan ideolojik davranabilir.

Bu parçada eleştirmenle ilgili anlatılmak istenen asıl düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştirmen, bir sanat yapıtı hakkında olumlu ya da olumsuz bir değerlendirme yapan kişidir.
- B) Tarafsız olması beklenen eleştirmen bazen ideolojik fikirlerin etkisinde kalabilir.
- C) Bir eleştirmen, değerlendirme yaparken her şeye rağmen tarafsız olmayı başarabilmelidir.
- D) İdeolojiler, gelişmemiş bazı ülkelerde eleştirmenleri bilimsellikten uzaklaştırmaktadır.
- E) İdeolojisinin esiri olan eleştirmenler, bir müddet sonra bu mesleği yapamaz hâle gelir.

7. Kitapları seven çocukları görünce çok mutlu oluyorum. Kitaplar çocukların çok sevdiği pastalar, şekerler ve bütün oyuncaklardan daha değerlidir. Kitaplar, insana her türlü eğlenceden daha çok zevk verir. Bana dünya krallığı teklif edilse, kitaplardan ayrı kalacaksın dense kitapları tercih ederim. Her zaman okuyup öğrenen, zevki ve mutluluğu kitaplarda arayan bir insan olarak yaşamayı üstün tutardım. Umarım tüm çocukların tercihi de böyle olur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Çocukların pasta, şeker ve oyunlara fazla itibar etmemesi gerektiğine
- B) Kitapların çocukların mutluluk kaynaklarından biri olabileceğine
- C) Oyun oynamanın gereksiz olduğu bunun yerine kitap okunması gerektiğine
- D) Öğrenmenin de eğlenmenin de kitaplardan sağlanabileceğine
- E) Çocukların faydasız oyunlarla zaman öldürdüğüne

8. “Meşrutiyet’in ilk seneleri, bir cuma günü adam boyu kar yağdı. O gün araba, tramvay, tren işlemedi. Çapa’daki evimize o gün sütçü, ekmekçi gibi satıcılar bile gelmediler. Öğle yemeğinden sonra biz hâlâ ekmekçiyi beklerken kapı çalındı. Fakat... Akif Bey gelmişti. Bıyığının yarısı donmuştu. Şaşırdım. Nasıl geldiğini merak ettim. Beylerbeyi’nden Beşiktaş’a nasılsa bir vapur işlemişti. “Bu kadar mı?” dedim. Tabii ki bu kadardı. Ve tabii ki Beşiktaş’tan Çapa’ya bu havada insanlar yürüyerek de gelirdi. Bu karda, tipide yürünen mesafeye ben şaştıkça Akif de benim hayretime şaşıyordu. “Gelmemem için kar, tipi yeterli değil vefat etmem lazımdı. Çünkü geleceğim diye söz vermiştim.” dedi.

Bu parçaya göre Akif Bey ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Sözünde durmamayı gururuna yediremediği
- B) Arkadaşını küstürmemek için tipiye rağmen sözünü tuttuğu
- C) Hayatta olduğu sürece sözünde durduğu
- D) Arkadaş çevresiyle olan ilişkilerinde çok nezaketli davrandığı
- E) Ağzından çıkan sözlerle hayata bağlandığı

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Konu ve Ana Düşünce - V

TEST • 2

• PEKİŞTİRME •

1. Halit Refiğ, ulusal sinemanın çanak antenini hem halk sineması adını verdiği sistemin hem de Batı sinemasına hayranlığın karşısında bir yerde konumlandırır. Ulusal sinema, 1960-1965 yılları arasında Halit Refiğ'in ve Metin Erksan'ın filmlerinin içinde olduğu kısa bir döneme yayılır. Bu sinemanın en önemli iddiası, Batı etkisine onu taklit etmek yerine kendine özgü bir duruş sergileyerek, bir fikir oluşturarak karşı durmaktır. Aslında Halit Refiğ'in Türk sinemasına film üretiminden çok fikir ve tartışma alanında katkısı olduğunu söylemek mümkün.

Bu parçadan hareketle Halit Refiğ ile ilgili

- I. Türk sinemasının fikir altyapısını güçlendirmiştir.
- II. Ulusal sinemayı bir noktaya taşımıştır.
- III. Ulusal sinemanın iddialarını, çektiği başarılı filmlerle kanıtlamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Birçok başka eşya ve varlık gibi üçe ayrılır. Bunlar, romantik, varoluşçu ve Beckettçi gibi tasnif edilebilirler. Bir karakter gibi ortaya çıkan herhangi bir roman kahramanı, bu üç temel mizacı az ya da çok sergiler. Nasıl ki tüm olası renkler kırmızı yeşil ve mavinin muhtemel karışımlarıysa roman kişileri de bu üç ana çizginin farklı ölçülerde bir araya gelmesiyle yaşam bulurlar. Ama yine de hiçbiri tam olarak romantik, varoluşçu ya da Beckettçi değildir. Bir başkasıyla, farklı bir varlıkla karşılaşmasından ileri gelen hâller kendisiyle aynı kalmasına izin vermez.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Roman kişilerini gruplandırmanın ölçütü nedir?
B) Roman kişileri kaç'a ayrılır?
C) Roman kişilerini sınıflandırmak doğru mu?
D) Roman kişileri tam olarak gruplandırılabilir mi?
E) Roman kişilerinin özgün yönleri nelerdir?

3. Günümüz toplumlarında sürekli artan sosyal medya kullanımı, bireylerin gerçek dünya ile kurdukları bağı zayıflatmaktadır. İnsanlar, dijital platformlarda geçirdikleri zamanla birlikte derinlikli düşünme ve analiz etme yeteneklerini kaybetmeye başlamışlardır. Bu durum, toplumsal ilişkilerde yüzeyselliğe ve duygusal kopukluğa neden olmaktadır. Hızlı tüketilen içerikler, anlık beğeniler ve yapay etkileşimler; insanların düşünce dünyasını parçalamakta ve zihinsel süreçleri kesintiye uğratmaktadır. Sosyal medyanın yarattığı bu yeni yaşam biçimi, bireyleri gerçek dünyadan uzaklaştırarak sanal bir varoluşa sürüklemekte ve toplumsal bağları zayıflatmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen ilişkilerin zayıflama durumuna uygun bir örnektir?

- A) Sosyal medyada yapılan bilimsel tartışmaların yüzeysel ve geçici etkileşimlerle sınırlı kalması
B) İnsanların aynı mekânda bulunmasına rağmen konuşmak yerine sosyal medyadan yazışması
C) Öğrencilerin çevrim içi derslerde sosyal medyada gezinip dersten uzaklaşması
D) Kullanıcıların sosyal medyada gördükleri haberleri derinlemesine araştırmadan paylaşması
E) İnsanların dijital platformlarda geçirdikleri sürenin artmasıyla kitap okuma alışkanlıklarını kaybetmesi

4. Öykü anlayışımı, yıllar önce okuduğum ve kime ait olduğunu unuttuğum şu tanımla anlatmak isterim: Pencereden bakıyorsunuz; bir adam köşeyi dönüyor, sokağınızdan, pencerenizin önünden geçiyor; öteki köşede gözden yitiriyorsunuz onu. İşte öykü, sokağın iki ucu arasında adamın geçip gidişini anlatır. Adamın ilk köşeyi dönmenden önceki durumu da, öteki köşeyi döndükten sonra başından geçenler de sizi ilgilendirmez.

Bu parçada öyküyle ilgili vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hassas bir yapıda olduğu
B) Sınırlama söz konusu olduğu
C) Fazla karaktere yer vermediği
D) Yaşamsal olandan beslendiği
E) Gerçeklere tanıklık ettiği

5. Bir yönetmen, sahneye koyduğu oyunlar hakkında şöyle der: “XIX. yüzyılın tiyatro eserlerini günümüz seyircisine aktarmak her geçen gün zorlaşıyor. Örneğin Çehov’un *Martı*’sındaki Nina karakterinin yaşadığı varoluşsal sancıları, bugünün dijital dünyasında büyüyen seyirciye nasıl hissettirebilirim? O dönemin taşra hayatını, melankolisini, iç çatışmalarını sahneye taşımak için defalarca prova yapıyoruz. Ancak oyunu modern zamana uyarlamaya kalktığımızda da eserin ruhundan uzaklaşma tehlikesiyle karşı karşıya kalıyoruz. Acaba bu eserleri sahnelemekten vazgeçmeli miyiz?”

Bu yönetmenin klasik tiyatro eserlerini sahneleme konusundaki endişesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Oyuncu kadrosunun dönem eserlerindeki karakterleri canlandırmakta yetersiz kalacağından tasalanmak
- B) Eserleri çağdaş yorumlarla sahneye koymanın özgün metne zarar vereceğini düşünmek
- C) Dijital çağın getirdiği teknik imkânların klasik oyunların ruhuna uygun düşmeyeceğine inanmak
- D) Günümüz izleyicisine klasik eserlerdeki duyguyu dünyasını kavrayabilme endişesiyle oyunun orijinalliğini bozmak
- E) Modern seyircinin beklentilerini karşılamak için eserin yapısını tamamen değiştirmek zorunda kalmak

6. Her dilin kendine has özellikleri var. Biz bu özellikleri es geçerek ya da bilmeyerek Türkçemize zarar veriyoruz. “Be” fiili olmak anlamı taşır. “Study” ise çalışmaktır. Bu ikisi yan yana gelince “çalışıyor olmak” gibi bir mana çıkıyor. İngiliz ve Amerikan böyle düşünür, böyle söyler. Ama biz böyle İngilizler ya da Amerikalılar gibi düşünmüyoruz. Fakat gerçekler acıdır. Bu kullanımlar hatalıdır. Bunların hepsi Türkçeyi iyi öğrenmemekten kaynaklanmaktadır. Mesela “Gezmiş oldum, denemiş oldum.” gibi laflar dilimize pelesenk olmuştur maalesef. Hepsini yanlış, anlatım bozukluğuna yol açar. Denedim, gezdim denmelidir.

Bu parçada yazarın yakındığı durum aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İngilizcenin gramer yapısının Türkçeye uydurulmaya çalışılmasından
- B) İngilizcenin çok basit bir cümle yapısına sahip olmasından
- C) Türkçede devrik cümlelerin oluşumunun zor olmasından
- D) Yabancılar gibi düşünmenin zorluğundan
- E) Bazı sözcüklerin tercümesinin çok zor olmasından

7. Öğrenciler ders programlarında yeni bir ders olduğunu fark ettiler. Dersin adı mantıktı ve derse yaşlıca bir profesör girecekti. Nihayet, ilk mantık dersi başladı. Çocuklardan biri “Sayın profesör, mantık bize ne öğretir? Lütfen her şeyden önce bunu anlatır mısınız?” diye sordu. Profesör, kendisine merak ve şüpheyile bakan öğrencilerine, “Mantık dersinin insanların düşüncesine yaptığı etkiyi açıklamak biraz güçtür. Onun için bunu sizlere bir örnekle açıklamak istiyorum.” dedi. Sonra devam etti: “Düşünün ki maden ocağından iki insan çıkıyor. Birisinin üzeri tertemiz, diğerinki ise kömür karası. Bunlardan hangisinin yıkanması gerekir?” Öğrenciler, tereddütsüz “Elbette, kirli olanı!” diye cevap verdiler. Profesör, hafifçe gülümsedi; “İşte çocuklar...” dedi. “Mantık, bu soruya cevap vermeden önce, “Nasıl olur da bir maden ocağından çıkan iki kişiden birinin üzeri tertemizken diğerinki kirli olabilir?” diye sorar.

Bu parçadaki profesöre göre mantık aşağıdakilerden hangisini sorgular?

- A) Olayların zaman yönünden tutarlılığını
- B) Olayların beklenmeyen sonuçlarını
- C) Olay ya da durumlara sunulan çözümleri
- D) Olay ya da durumların sebebini
- E) Olayların ortaya çıkış biçimlerini

8. Affetmek, affettiğiniz kişi ile görüşmek zorunda olmak değil ki. Onu sevmek zorunda olmak da değil. Ve ayrıca onun suçsuz olduğuna inanmak da değil. Birçok insan affetmenin karşındaki insanın haklılığını kabul etmek anlamına geldiğini düşünür. Dolayısıyla affetmeyi asla kendine yediremez. Hayır, bu çok sahte bir şey olur. Haksız olduğunu bile bile size yaşattığı acıyı bile bile onun haklı olduğuna inanmak, yok böyle bir şey...

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin üzerinde durulmuştur?

- A) Affetmenin kolay olmadığı
- B) Affetmenin yanlış anlaşıldığı
- C) Affetmekle iç huzurun sağlanacağı
- D) Affetmenin getirdiği psikolojik durumu
- E) Affetmenin haksızlık yapmak olmadığı

1. Son asırda şiir dili ve zevki o kadar değişime uğradı ki... Osmanlıda ise uzun yıllar şiirin usulleri, lisanı, zevki birdi ve her yerde aynı seviyeye hitap ediyordu. Tesalya Yenişehir’indeki şairin gazelini Diyarbakır konaklarında, Urfalı şairin kasidesini Saray Bosna konaklarında okuyor, anılıyor, coşuyorlardı insanlar. Havas tabakasının şiiri böyle olduğu gibi halk tabakasının da böyleydi. Anadolu âşıkları Rumeli’yi, Rumeli âşıkları Anadolu’yu şehir şehir, çarşı çarşı dolaşıyor; o kadar geniş bir ülkede ruhları destanlarla, koşmalarla, semailerle birbirine bağlıyorlardı. Edebiyat kıymetinin derecesi bizde bu noktadaydı. Bugün şiirde ortak bir dil ve zevk anlayışı yakalamak neredeyse imkânsız.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Son asırda yaşanan tarihî olaylar şiir dilinin de sürekli değişmesine neden olmuştur.
- B) Osmanlıda herkes aynı dili konuşuyor ve aynı dille şiir yazabiliyordu.
- C) Osmanlıda konaklarda konuşulan dille halkın kullandığı dil farklıydı.
- D) Osmanlıda ortak bir şiir dili ve zevki oluşmuşken ondan sonra bu mümkün olmamıştır.
- E) Günümüz insanları sadece günümüz şiirini anlıyor, eski şiiri anlayamıyor.

2. Çocukluk yaşları Barış Manço’nun ünlü olduğu döneme denk gelenlerimiz uzun saç ve bıyıklarına sempati ile bakmıştır. Bizim bir “tarz” olsun diye bıraktığını sandığımız uzun bıyıklarının hikâyesi hiç de düşündüğümüz gibi değilmiş: Barış Manço 1967 yılında Hollanda’da bir trafik kazası geçirmiş. Bu kazadan dolayı dudağında bir yarık oluşmuş ve bu kazadan sonra dudağındaki yarığı kapatması için bıyık bırakmış meğer.

Bu parçadan Barış Manço ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) İnsanların fikrine önem verdiği
- B) Dış görünüşüne önem verdiği
- C) Zamanın modasına uyduğu
- D) Dikkat çekmek istediği
- E) Yaşına uygun davranmadığı

3. Çekirge, daha çok sıcak memleketlerde, kırlarda ve tarlalarda yaşayan, bitki ve ürüne büyük zarar veren bir böcektir. Düzkanatlılar takımına mensuptur. Başlıca özellikleri, düz ve kuvvetli arka ayakları sayesinde çok iyi sıçramalarıdır. Başlarında birer çift anten, bir çift petek göz, çiğneyici bir ağız bulunur. Üç halkadan meydana gelen göğsünün son iki halkasında birer kanat vardır. Erkek çekirgeler kanatlarını vücutlarına sürterek keskin bir ses çıkartırlar. Bazen milyarlarcası bir araya gelerek pek uzaklara kadar giderler. Önlerine çıkan her şeyi mahvederler.

Bu parçadan hareketle çekirgeyle ilgili

- I. Bitki ve tarım ürünleri için zararlıdır.
- II. Yapıları sıçramaya uygundur.
- III. Her türlü ortamda yaşayabilir.
- IV. Aşabilecekleri mesafe sınırlıdır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

4. Dünyada en çok resmi yapılan Hz. İsa’dır. İki bin seneye yakın, Hristiyan sanatı bununla meşgul oldu. Bununla beraber Hz. İsa her memleketin, her bölgenin özelliklerini taşıyordu. Soğuk memleketlerde sarışın; Akdeniz’de esmer; Habeşistan’da zenci güzeli olarak kilise resimlerinde göründü. Her memleketin İsa’sı başka başkadır. Bunlar, müzelerdeki resimlerinden de anlaşılır. Hristiyanlığın fakir devirlerinde İsa, postuna sarılmış bir çobandır. Kilisenin servete kavuştuğu çağlarda ise İsa, taht üzerinde bir hükümdarı andırır. İtalya’da, Rönesans’ta İncil’den alınmış dinî tablolarla figürler, havariler; İtalyan asilzâdelere hatta şövalyelere benzerler.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçı, her koşulda sanatını sergiler.
- B) Sanatta esas olan, özgün olabilmektir.
- C) Sanat, çevrenin ve koşulların etkisinde şekillenir.
- D) Sanat, sanatçının anlayış ve duyuşuna göre gelişir.
- E) Sanatta yerellik, evrenselliği olumsuz etkiler.

5. Araştırma ve incelemelerin pek çoğu okuyarak yapılır. Okuyarak öğrenmek isteyenlerin kullandığı bazı okuma teknikleri vardır. Kimi açıklayıcı notlar düşer, kimi önemli bulduğu yerin altını çizer, kimi özel işaretler koyar, kimi de düzeltmeler yapıp itiraz cümleleri düşer. Bizce en ideal ve zor olan okuma biçimi sonuncusudur. Bu sabır gerektiren okuma biçimiyle okur büyük kazanımlar elde eder. Buna ciddi okuma demek yanlış olmaz.

Bu parçadan

- I. Düzeltme yapıp itiraz notları düşerek yapılan okuma tekniği, sabır gerektiren bir yöntemdir.
- II. Kitap okunmadan yapılan araştırma ve incelemeler eksik kalır.
- III. Açıklayıcı notlar düşmek, okuyarak öğrenme yöntemlerindendir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

6. I. Konu ile ilgili, yeni kayıt ve istatistiklerin olmadığı anlaşılmaktadır. Bu konuda sistemli bilgi toplama faaliyetine geçilmelidir.
- II. İhtisas (öğrenim) amacıyla yurt dışına gidenlerin, yurttan istihdam alanı bulunan alanlara yönelmeleri için gerekli rehberlik sağlanmalıdır.
- III. Yurt dışında ihtisas yapan kişilerle ilgili makamlar arasında sağlıklı bir etkileşim kurulmalı, bu elemanlara yurda dönüşlerine yakın, iş imkânları duyurulmalıdır.
- IV. Yabancı ülkelerde çalışan yüksek nitelikteki elemanların yurda dönüşlerini sağlamak amacıyla kendilerine bazı haklar tanınmalı, kolaylıklar gösterilmelidir.
- V. Yurt içinde bilimsel araştırma merkezleri kurulmalı ve genişletilmelidir.

Hakkında maddeler hâlinde çözüm önerileri sunulan bu sorun aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Beyin göçünde eskiye dönüş sorunu
B) Türkiye’de beyin göçü sorunu
C) Dünyada mülteci sorunu
D) Bilginin küreselleşme sorunu
E) Kitlese ve küresel insan sorunu

7. Çok konuşmak, gelişigüzel konuşmak, her konuda bilgisi varmış gibi konuşmak; akıl ve ruh sağlığının bozukluğuna işaret eden bir durumdur. İnsanın her yerde ağzını açıp çok konuşması; zekâsından, düşüncelerinden, kalbinden daha büyük bir dili olduğunun göstergesidir. Çünkü düşünceleri derin, duygu dünyası zengin olan insanların sözleri sakin, yavaş, ciddi, anlamlı ve özdür. Çok konuşan insan, dili dolayısıyla çok belaları üzerine çekebilir. Girdiği ortamlarda da kendini rezil edebilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünceyi destekler?

- A) Konuşarak anlatılmaz her şey, bazen susmak yeter.
B) İnsan gözleri ile öyle kelimeler konuşur ki dil onu söze dökemez.
C) Bize iki ağız bir kulak verilmediğini düşünelim, öyle konuşalım.
D) Düşünmeden konuşanlar farkına varmadan kalp kırar.
E) İnsanların konuşması, anlaştıklarını göstermez.

8. Bir deneme sınavı için sabah erkenden yola çıkan öğrenciyi düşünün. Bu öğrenci yol boyunca, sınavda başarısız olacağı endişesi taşıyor. Bir süre sonra otobüsü gecikiyor, ardından sınav binasını bulmakta zorlanıp deneme sınavına geç kalıyor. Acaba bu öğrenci sınavda başarısız olacağı endişesiyle kaygılanmak yerine kendine güvenerek çalıştığını düşünseydi yine de geç kalır mıydı? Bu durum psikolojide bir şey için ne kadar fazla endişelenirsek o şeyin gerçekleşme ihtimalinin o denli artması olarak tanımlanan "kendini doğrulayan kehanet" ile ilişkilendirilebilir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi "kendini doğrulayan kehanet"e bir örnektir?

- A) Uzun zamandır hazırlandığı yarışmada başarılı olan sporcunun kendini sürekli geliştirmeye devam etmesi
B) Arkadaşlarıyla çok önemli bir toplantıya giden kişinin gergin tavırlarıyla toplantıdakileri rahatsız etmesi
C) Yabancı dil sınavında zorlanacağını düşünen öğrencinin sınav sırasında panikleyip basit soruları bile yanlış cevaplama
D) İş görüşmesine giden adayın görüşme öncesi tüm hazırlıklarını tamamlamamasına karşın yine de başarılı olması
E) Yeni bir dil öğrenmeye başlayan birinin düzenli çalışmasına rağmen ilerleme kaydedememesi

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Konu ve Ana Düşünce - VII

TEST • 4

• PEKİŞTİRME •

1. Bir kabilenin sanatı folklordan ibaret olabilir, şairleri de sadece saz şairlerinden ibaret bulunabilir. Fakat bir millet, bir kabile değildir. Folklorik müziğin dışında ve üstünde müziği, halk ozanlarının yani saz şairlerinin, aşağı yukarı anonim olan ve folklorik müzikte yüz-astar ilişkisi içinde bulunan halk edebiyatı ürünlerinin dışında ve üstünde şiiri ve edebiyatı olmayan bir millet, millet olamaz; böyle kabul edilmeyen bir millet de zamanla millet olmaktan çıkar.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir milletin millet olabilmesi için folklorun ötesinde bir sanat kültürünün olması gerekir.
- B) Folklorik ürünler daha çok kabile özelliği gösteren toplulukların sanatında yer alır.
- C) Halk edebiyatı her milletin temel kazanımlarından biridir.
- D) Toplumlarda sanat ve edebiyat folklor malzemesinden beslenir.
- E) Edebiyat sadece halk ürünlerini kapsamaz.

2. Matematikçi kimliğinin yanı sıra aynı zamanda bir filozof ve profesör olarak da tanınan George Boole, neredeyse bütün hayatını çalışarak geçirmiş. Alçak gönüllülüğü ile de etrafında saygınlık uyandıran matematik dehası, bir dizi ödül almasına rağmen hiçbir zaman mütevazılığından ödün vermemiş, deyim yerindeyse asla “Ben oldum.” diye düşünmemiştir. Hatta ölümü de işine olan bağlılığından kaynaklanmış, metrelerce yağmur altında yürüdüktan sonra ıslak elbiseleriyle ders verdiği için zatürreye yakalanmıştır.

Bu parçada George Boole ile ilgili

- I. Çalışmaları birçok buluşa zemin hazırlamıştır.
- II. Yaşamı boyunca sağlık sorunları yaşamıştır.
- III. Yaptığı işe büyük bir tutku ile sarılmıştır.
- IV. Başarılarına rağmen kendini yeterli görmemektedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve IV
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Köyümüzde her yıl düzenlenen En İyi Zeytinyağı Festivali’nde dedem yine birincilik almış. Kendisine başarısının sırrı sorulduğunda şöyle cevaplamış: “Zeytin ağaçlarımın bakımı konusunda tecrübelerimi komşularımla paylaşıyorum. Çünkü kaliteli zeytinyağı, bölgedeki tüm üreticilerin ortak başarısıyla mümkündür. Kötü bakılan zeytin ağaçlarından gelen polenler, iyi bakılanları da olumsuz etkiler. Bu nedenle bölgemizdeki zeytinyağı kalitesinin artması için tüm üreticilerin bilinçli olması gerekir. İyi bir üretici olmak istiyorsam komşularımın da iyi üretici olmasına destek vermeliyim.”

Bu parçaya göre, dedenin zeytin yetiştirme tecrübelerini komşularıyla paylaşmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bölgedeki zeytin üreticilerinin ekonomik refahını artırmayı amaçlaması
- B) Zeytin ağaçlarının bakımında yeni tekniklerin uygulanmasını sağlaması
- C) Tüm üreticilerin ortak başarısının kendi ürünlerini de etkilediğini bilmesi
- D) En İyi Zeytinyağı Festivali’nde her yıl birincilik kazanma geleneğini sürdürmesi
- E) Bölgesel kalkınmanın ancak kolektif bir bilinçle gerçekleşeceğine inanması

4. Bursa kumaşı denince akla gelen ürünlerden biri olan Bursa havlusu varlığını hâlâ koruyor. İpekçilikle beraber asırlarca şehrin geçim kaynağı olan havluculuk, 18 ve 19. yüzyıllarda bile Hindistan, İran, Mısır, Balkanlar ve Avrupa ülkelerinde biliniyor ve bu ülkelere Bursa havlusu ihraç ediliyordu. Bursa havlusu bugün de dünyanın en tanınmış havlusu olma özelliğini koruyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin üzerinde durulmaktadır?

- A) Bursa havlusunun bilinirliği
- B) İpekçiliğin rağbet alanları
- C) Bursa’nın geçim kaynakları
- D) Dış ticaretimizin seviyesi
- E) Havlunun hayatımızdaki yeri

5. Muhsin Ertuğrul, Halit Fahri'nin piyesini görür görmez onun önemini fark eder. İlk defa içlerinden birisi özgün bir piyes hazırlamıştır. *Baykuş*, Darülbedayinin sahneleyeceği ilk özgün eser olma özelliğine sahiptir. Ancak Halit Fahri'nin işi hiç de kolay değildir. Genç yaşına karşın yazdığı piyesi her biri kendi alanında söz sahibi olan, ismi ve sosyal statüsü güçlü, karar mercilerinde söz sahibi olan Edebî Kurula okuması, oradan onay alması gerekir. Bu, o yaşta biri için oldukça zor bir sınavdır. Kaldı ki Halit Fahri herkesin yeteneğini hor gördüğü, eleştirdiği ve Darülbedayide hakkında en çok dedikodu yapılan isimlerin başında gelir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) *Baykuş*'un Darülbedayide sıkça sahnelendiği
- B) Muhsin Ertuğrul'un *Baykuş* piyesinin değerini sonradan anladığı
- C) Halit Fahri'nin Edebî Kuruldan *Baykuş* piyesi konusunda geçer not aldığı
- D) Halit Fahri'nin *Baykuş* piyesinde farklılığı yakaladığı
- E) *Baykuş*'un başyapıtlar arasında değerlendirildiği

6. Karşımızdaki kişiyi fark ettiğimizde ilk ne yaparız? Şöyle bir ufaktan gülümseriz. Bu; ilgisiz kalmama, önemseme ve sevgi göstergesidir. Karşımızdakinden de aynı olumlu tepkiyi aldığımızda bu iletişimin başlayabileceğinin, uyum sağlandığının işaretidir. Karşılıklı imzalar atılmış demektir. Gülümseme sihirli kapıyı açan parola gibidir. Siz hiç asık suratlı birine güler yüzle karşılık vermek ister misiniz?

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Gülümseme, insanın moralini yüksek tutan bir sihir gibidir.
- B) Tek taraflı da olsa iyi niyet gösterisi sonuç verir.
- C) Karşılıklı gülümseme iletişime geçmenin ilk adımıdır.
- D) Asık suratlı birine güler yüzle yaklaşılmalıdır.
- E) Olmadık yer ve zamanda gülümseme olumsuz tepki alır.

7. Popüler kültür, bir bakıma toplumdaki ismarlama tüketim kültürünü ifade etmektedir. Çünkü bu kültür çerçevesinde herhangi bir ürün sürekli olarak reklamı yapılmak suretiyle piyasada canlı tutulmaya çalışılır. Böylece hayatın her alanında popüler yapılmak istenen ürünlerin yoğun bir şekilde reklamının yapıldığı görülür. Burada önemli olan bu ürüne para akışının sağlanabilmesidir. Popülerleştirilmeye çalışılan bu ürünler her alandan olabilir. Bu bir kitap, bir giyecek, bir oyuncak vs. olabilir. Aslında görüldüğü gibi burada neyin popüler olacağına karar verenler halktan kimseler değil bu kültür ürününden para kazanan endüstridir. Yapılan reklamla popülerleştirilen ürünler halk tarafından hızlı bir şekilde tüketilmeye başlanır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Popüler kültürün ürünleri hiçbir zaman parayla satın alınamaz.
- B) Popüler kültürün ürünleri kalıcı kültürün ürünleridir.
- C) Popüler kültür, toplumdaki tüketim endüstrisi kültürüdür.
- D) Bir ürünün popüler olmasına halk karar verir.
- E) Bir ürün, reklamı yapılmadan da popülerleşebilir.

8. Oflazoğlu'nun rubai izlenimi uyandıran dörtlükleri, gazel tarzında yazılmış şiirleri mevcuttur. Nazım birimi olarak beyit ile üç, dört, altı, yedişer dizeden oluşan bentleri tercih etmiştir. Bazı şiirleri hece kalıbı taşır, bazıları serbesttir. Kafiye ve redife de yer vermiştir. Kafiye daha çok, ölçülü şiirlerde dikkat çeker. Tam kafiye daha fazla kullanmıştır. Kafiye şekli olarak düz, çapraz ve sarmal kafiye görülür. Serbest şiirleri de aliterasyon, asonans, kafiye, redif gibi ahenk unsurları içerir kimi zaman. *Sevgi Hakanı* ve *Fetih-Destan*, sanatçının yayımlanan şiir kitaplarıdır. Bunların dışında kalan daha pek çok şiiri bulunmaktadır.

Bu parçadan Oflazoğlu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Edebiyatın farklı türlerinde kalem oynattığı
- B) Şiirlerinde her türlü içeriğe yer verdiği
- C) Yazınsal anlamdaki ününü şiirlerine borçlu olduğu
- D) Şiirlerinin biçim yönünden değişik özellikler gösterdiği
- E) Şiirlerinde halk şiirinin kaynaklarından yararlandığı

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Konu ve Ana Düşünce - VIII

TEST • 5

• PEKİŞTİRME •

1. I. Fiziksel olarak çekici kişileri, gerçekte doğru olmasa bile olumlu özelliklere de sahipmiş gibi algılayabiliyoruz. Sosyal psikolojide “Halo etkisi” olarak tanımlanan bu durum, bir nevi ilk izlenim yanılışına benziyor. Güzel birinin aynı zamanda sevecen, akıllı olacağı beklentisi dış görüntüye verilen değeri daha da artırıyor. Ama ilginç olan şu ki Halo etkisi kısa süreli ilişkilerde bize çekiciliğin önemli olduğunu hissettirse de uzun vadeli ilişkilerimizde güzellik ve çekicilik önemini kaybederek yerini sağlam karaktere, güzel davranışlara, kalıcı değerlere bırakıyor.
- II. İyi görünmenin iyi olmaktan daha fazla önemsendiği, bedenlerimizin ayırt edici özelliklerinin ortadan kaldırılarak sunum nesnesi hâline getirildiği zamanları yaşıyoruz. Günümüzde var olmak, dış güzellik ve fiziksel özellikler üzerinden gerçekleşiyor. Genç görünmek, belirli standartları taşımak pek çok kişinin en önemli gündemi.
- III. Günlük yaşamda, “Benim için başkalarının düşünceleri önemli değil.” desek de başkalarının düşünceleri bizim için önemlidir. Herkes kendisi hakkındaki düşünceleri merak eder ve bu düşüncelerle ilgilenir. Çünkü herkesin başkalarının kendilerine ilişkin izlenimlerinin kendisi için önemli sonuçları olduğuna ilişkin inançları vardır. Zira sosyal etkileşimler, oluşturulan izlenimler ve onların niteliği doğrultusunda oluşur.

Numaralanmış parçalardan hangileri “Dış güzellik ilk sözü söyler, iç güzellik son sözü.” düşüncesine en yakındır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

2. Ayşe; taşradan ve onun baskısından özgürlüğe, şehre kaçmıştır ama İstanbul fazla gelmiştir ona. Ne kendisi olarak kalabilir ne şehrin istediği kalıba sığabilir hâldedir. Taşralı kız, şehirli Cevdet’in karşısında her küçük düşüşünde yine onun sayesinde ayağa kalkmaktadır. Talip olduğu “modern” ne kadar zalimse kurtulmaya çalıştığı “gelenek” o kadar şefkatlidir Ayşe’ye karşı.

Bu parçada söz edilen film, hangi yönüyle ele alınmıştır?

- A) Karakter çözümlemeleri B) Dayandığı çatışma
C) Oyuncu kadrosu D) Senaryosu
E) Sanatsal niteliği

3. Boğaz vapurları, İstanbul’un değişen yüzünü yansıtır gibidir. Sabahları telaşlı kalabalıklarla dolu güverteler, şehrin koşuşturmasını andırır. Öğle vakti güneşin altında ısıldayan deniz, yorgun yolcuları selamlar. Akşamüstü vapurlar, gökyüzünün kızılığında süzülen martılara eşlik eder. Gece seferlerinde ise sahil şeridinin ışıkları altında, bambaşka bir İstanbul’un içinden geçersiniz. Her vakit diliminde farklı bir ruh hâline bürünen vapurlar, yolcularıyla birlikte şehrin ritmine ayak uydurur. Aynı mekânda kimi zaman hüznü, kimi zaman neşeli; bazen yorgun, bazen dinç olan bu yolculuklar; şehrin nabzını tutar gibidir.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdakilerden hangisini örneklendirmektedir?

- A) İnsan psikolojisinin günün farklı saatlerinde çevresel faktörlerden etkilenme biçimini
B) Şehir yaşamının karmaşası içinde insanların doğal güzellikleri fark edebilme yeteneğini
C) Kalabalık metropollerde yaşayan insanların günlük rutinlerinde görülen anormal değişimleri
D) Mekânların farklı zaman dilimlerinde insanlarda uyandırdığı duyguların çelişkilerini
E) Modern şehir yaşamının getirdiği yoğun temponun insanlar üzerindeki olumlu etkilerini

4. Şairin eserinde tercih ettiği kelimeler, kelimeler arasında kurulan anlamsal ve işlevsel ilişkiler, kelime sıklıkları, tekrarlar gibi dil kullanımları; onun ruh hâlini, inançlarını, heyecanlarını, zevklerini ve duygu dünyasını okuyucuya yansıtır. Kelimeler bize şairin insana ve diğer varlıklara bakışını ve yaklaşım tarzını gösterir. Dil bilgisi kurallarına uygun şekilde bir araya gelen kelimeler, şairin genel ve özel yönlerini gösterir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanatta özgünlüğü sağlayan en önemli unsur kelime seçimidir.
B) Şairin üslubunu belirleyen temel unsurlardan biri onun kelime dünyasıdır.
C) Gerçek şairler kelimelere taze anlamlar yükleyenlerdir.
D) Şiirde yerli yerinde kullanılan kelimeler şiire farklılık katar.
E) Şairlerin temel malzemesi kelimelerdir.

5. Aşk edebiyatta, diğer sanat dallarında da olduğu gibi kuşkusuz en çok işlenen konulardan biridir. Aşk üzerine yazılmış şiir, hikâye ve romanlar sayısızdır. İnsanın doğasında bulunan ve diğer insanlarla ilişkilerinde de önem arz eden bu kavramın hiç eskimediği ve muhtemelen insanlıkla beraber hiç eskimeyeceği söylenebilir. İnsanlar üzerinde etkisini ve insanların ilgisini koruyacağı şüphe götürmez bir gerçektir. Bütün edebiyatta aşka rastlanır ama geçici bir olay olarak değil edebiyatın özü olarak ve şaşırtacak derecede değişik biçimlerde.

Bu parça için kullanılabilir en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşk ve Sanat
B) Aşkın Önemi
C) Edebiyatın Konusu
D) Aşk ve Edebiyat
E) Aşkın İşleniş Şekilleri

6. “Benden bir tane daha olsa!” bu çağda zaman zaman kendimizden ve çevremizden duyduğumuz ünlemlerdendir. Peki, aniden bu dilek gerçekleşirse... İşte Leo tam da bunu tecrübe eder. Çok çalışkan bir çocuktur ama ne kadar çalışırsa çalışsın işleri bir türlü bitmez. Yani pek çoğumuz gibi işleri başından aşkındır. Listeler, programlar, planlar yaparak bu sorunu çözmeye çalışır fakat bir sonuca ulaşamaz. Yapılacak işler listesi uzadıkça uzar.

Bu parçaya göre “Benden bir tane daha olsa!” ünlemi aşağıdaki durumlardan hangisinin sonucunda söylenmektedir?

- A) Önemli bir sorunla karşı karşıya kalındığında
B) Yorucu bir gün geçirildiğinde
C) Ruhsal sıkıntılar yaşandığında
D) Bütün işlere tek başına yetişilmediğinde
E) Büyük işlere girildiğinde

7. Yazar “Eğer bütün çocuklar prensleri tarafından kurtarılan prenses hikâyeleri okursa öğrendikleri mesaj kadının erkek kadar değerli olmadığı, eşit olmadığıdır.” diyerek kitabın bu düşünceyi kırmak için yazıldığına değiniyor. Şunu da belirtmekte fayda var: Kitap kız çocukları için yazıldığından sadece onlar okuyacak diye bir kural yok. Bu masallar; hangi yaşta, hangi cinsiyette bir okur olursanız olun kalplere dokunmayı başarıyor.

Bu parçada söz edilen kitapla ilgili

- I. Çocuklarda silinmez izler bırakmıştır.
II. Öncelikle kız çocuklarının okuması için kaleme alınmıştır.
III. Her yaş ve cinsiyetteki insanı etkileyebilir.
IV. Kız-erkek eşitliğini vurgulamak için yazılmıştır.
V. Mesaj verme kaygısı ile yazılmamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) II ve IV
B) II ve V
C) I, II ve IV
D) II, III ve IV
E) II, III ve V

8. Sadece politik gırgırlarla vakit geçirmenin mesleki birikime hiçbir yarar sağlamadığını ve çalışma temposunu kısırlaştırdığını biliyorum. Elimde ne kaldıysa hep kendi dalımdaki çalışmalardan kaldı. Örneğin yirmi yılda on bir tiyatro oyunu yazmışım. Bunlardan ilki Ankara Devlet Tiyatrosunun Edebî Kurulundan geçtiği hâlde oynanmadı. Sonra da ben oynatmadım. Ve o oyunu yok saydım. Bir başka oyunum tümünden kayboldu. Bende ikinci bir kopyası yoktu. Onu da ister istemez yok saydım. Bütün emek boşa gitti. Bir üçüncüsü de o kadar kötü oynandı ve öylesine akıllamaz tersliklere uğradı ki, sonunda onu da yok saydım.

Bu parçada yazar, özellikle aşağıdakilerin hangisinden söz etmektedir?

- A) Edebiyata ilişkin çalışmalarından
B) Oyun yazma serüveninden
C) Tiyatro alanındaki yeteneğinden
D) Yazarlık birikiminden
E) Oyunlarının gördüğü ilgiden

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Konu ve Ana Düşünce - IX

TEST • 6

• DEĞERLENDİRME •

1. Bütün bunların nedeni, siz dışarıdan göremeseniz de hissetmeseniz de bedeninizdeki sizi oluşturan hücrelerin sayılarının hızla azalmaya başlaması (ölmesi) ve işlevlerinin bozulmasıdır. Bu nedenle ne yerseniz yiyecek veya yemeyin, ne kadar spor yaparsanız yapın, derinize ne sürerseniz sürün zamanla kaslarınız zayıflamaya, eklemlerinizi sertleşmeye, deriniz incelmeye başlar. Belki yaşlanmayı biraz geciktirebilir veya etkilerini bir ölçüde hafifletebilirsiniz fakat hücre ölümünü durduramazsınız. Artık bedeniniz kendisini yenileyebilme yeteneğini yitirmeye başlamıştır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kaçınılmaz bir durumun sebebinden söz edilmiştir.
- B) Eli kolu bağlı bir insanın ruh durumu betimlenmiştir.
- C) Her şeye rağmen yaşama tutunmak gerektiği vurgulanmıştır.
- D) Umutsuz durumlara nasıl gelineceği anlatılmıştır.
- E) Ölümün insan üzerindeki fiziksel sonuçları anlatılmıştır.

2. Bir toplumda ahlakın ilerlemesini, düzelmesini istiyorsanız o toplumda edebiyat, sanat merakını uyandırmaya, geliştirmeye çalışın. Çocuklara, gençlere şiirler, hikâyeler, romanlar okutturun; onları tiyatro, sinemalara gönderin. O hikâyelerin, romanların, oyunların insanlarıyla tanışsınlar; onların hayatlarını hayallerinde yaşasınlar, öğrensinsin onların içlerini, böylece gerçekteki insanları da daha iyi anlasınlar. Çocuğunuz büyüyünce ne olarsa olsun küçükken siz ona edebiyatı sevdirmeye bakın, ilim ve bilgi sonradan gelecektir, önce insanlığını kurtarmak, hayalini işletmek gerekir.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Edebî eserlerin niteliklerinden
- B) Edebiyatın toplum için öneminden
- C) Sanat yapıtlarının özgünlüklerinden
- D) Edebiyatın ulusal işlevinden
- E) Edebiyat yapıtlarının gerçekliğinden

3. Bir genç ressamla konuşuyorum. Tablolarının değerlendirilmesi için bana danışıyor. Daha önce başka sanatçılara sormuş. Galerilere götürmüş eserlerini, farklı çalışmalarla kıyaslanmasını istemiş. Sergi küratörlerinin önerileri onu tatmin etmemiş. Mademki bir görüş için bana geldiniz, size şu gerçeği söylemeliyim: Kendi sanatsal sesinizi bulmadan başkalarının yönlendirmesiyle ilerleyemezsiniz. Kendinizi başka ressamın gözünden görmek yerine, içsel yaratıcılığınıza güvenmelisiniz. Tek çıkar yol, kendi sanatsal kimliğinizi keşfetmenizdir.

Bu sözleri söyleyen bir sanat eleştirmeninden aşağıdakilerden hangisini söylemesi beklenebilir?

- A) Özgün sanatsal ifadenizi geliştirip içsel yaratıcılığınızın rehberliğine güvenmelisiniz.
- B) Deneyimli sanatçıların açtığı güvenli yolları takip ederek ilerlemelisiniz.
- C) Sanatsal teknikleri geliştirmek için özgün tarzınızı ikinci plana atmalısınız.
- D) Eserleriniz hakkında yapılan eleştirileri dikkatle değerlendirip ona göre yön belirlemelisiniz.
- E) Birikimlerinle sanat dünyasına yeni giren genç yeteneklere destek olmalısınız

4. Tüm hayvanlar, bir süre bilinçsiz ve tepkisiz hâlde olmanın getirdiği büyük risklere rağmen uyuyor. Yapılan araştırmalar kuşlardan arılara, iguanalardan hamam böcekleri ve sirke sineklerine çok çeşitli canlıların uyuduğunu gösteriyor. Bazı canlılar yaşam düzenlerinde uykuya yer verebilmek için sıra dışı özellikler bile geliştirmiş. Örneğin nefes almak için su yüzeyine çıkması gereken yunusların ve başka bazı deniz memelilerin, uyku düzeninde beynin iki yarım küresi dönüşümlü olarak uyuyor.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Uyku, sağlıklı bir yaşam için en temel ihtiyaçtır.
- B) Uyku bütün varlıklarda az çok görülmektedir.
- C) Uykusuzluğun doğuracağı sonuçlar yaşam için tehlikelidir.
- D) Canlılar dünyasında uyku çok yaygın görülmektedir.
- E) Uykunun beyinde önemli işlevleri olduğu düşünülmektedir.

5. Küresel ısınmanın etkileriyle ilgili öngörüler şimdiye kadar yağışlı bölgelerin daha da yağışlı, kurak bölgelerinse daha da kurak hâle geleceği yönündeydi. Ancak yeni bir araştırma küresel ısınmayla birlikte yağışlı bölgeler gibi kurak bölgelerin de daha yağışlı hâle geleceği yönünde öngörüler ortaya koydu. *Nature Climate Science*'ta yayımlanan araştırmaya göre, kurak bölgelerde yağmur yağışında genel bir artış olacağı gibi ani sellere neden olan aşırı yağış olayları da daha sık görülecek.

Bu parça boyunca yazarın konuyu ele alışıında nasıl bir değişme olduğunu aşağıdakilerden hangisi açıklar?

- A) Genel kabulü verdikten sonra farklı yaklaşımları belirtip konuyla ilgili bir araştırmayı dayanak göstermiştir.
- B) Yaygın bir görüşü belirttikten sonra karşı görüşü somutlamalara başvurarak vermiştir.
- C) Konuyla ilgili tezi verdikten sonra tartışmacı anlatımdan yararlanarak kişisel görüşlerini paylaşmıştır.
- D) Genel anlatımdan özel anlatıma doğru bir yol izlenmiş, aktarılanlarla ilgili kesin bilgiler sunulmuştur.
- E) Aktarılanlar arasında benzerlik ilişkisinden yararlanarak düşünceyi somutlaştırmıştır.

6. Bir kurbağa ilk defa gördüğü bir boğaya özendi. İri yarı ve gösterişli boğaya baktı, baktı. Ben de onun kadar olurum diye seslendi diğer kurbağalara. Diğer kurbağalar bunun mümkün olmayacağını söyleseler de dinlemedi. Başladı kendini sıkıp hava yutmaya. “Boğa kadar oldum mu?” diye sordu bir ara. Diğer kurbağalar kulağı kadar bile olamadın deyince daha bir hırslandı; kasıldıkça kasıldı, şişindikçe şişindi. “Tam boğa kadar oldum mu?” diye soracaktı pat diye bir ses yayıldı ortaya. Kendini bilmez kurbağa oracıkta çatlayarak ölmüştü.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Masallar hayatın gerçeklerinden esinlenir.
- B) Kendisini tanımayan, ulaşamayacağı şeylere özenenlerin sonu kötü olur.
- C) Bir kurbağa hiçbir zaman boğa kadar büyük olamaz.
- D) Çevremizde bizi uyaran iyi niyetli dostlarımızı dikkate almalıyız.
- E) Kıskançlık, sonuç bakımından sahibini yakan bir ateştir.

7. Dünyaya bakıyorsun, bir şeyler görüyorsun, birtakım güzellikleri ve hataları görüyorsun; onları yorumluyorsun. Bir şeyler söyleme, algıladıklarını anlatma ihtiyacı hissediyorsun. O yüzden gene kendimi anlatabileceğim bir meslek tercih ederdim. Yani bu muhtemelen bir sanat dalı olacaktı. Gazeteci de olabilirdim. Fikirlerimi söylemek istiyorum insanlara, derdim bu. Hiçbir şey olmasaydım Taksim Meydanı'na sandalye koyar, bağırırdım herhâlde “Arkadaşlar şöyle bir şey aklıma geldi, niye bu böyle?” diye.

Bu parça aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı olarak söylenmiş olabilir?

- A) Karikatürist olmaya nasıl karar verdiniz?
- B) Karikatürist olmak nasıl bir duygu?
- C) Karikatürü diğer sanat dallarından ayıran nedir?
- D) Karikatürist olmasaydınız ne olurdu?
- E) Karikatürist olmak size ne kattı?

8. Röportaj, gazeteler için vazgeçilmez bir iddia olan “yenilik” ile nadiren erişebildikleri “kalıcılık” arasında köprü kurabilen bir tür. İnsanı insana o gün ne hâldeyse öyle ve daha önce hiç anlatılmadığı gibi anlatmayı başaran bir röportajcı, güncel gerçekliği zamansız kılabilir çünkü. *Çocuklar İnsandır*'da, tam kırk yıl önce, nüfusu bugünkünün altıda biri olan İstanbul'da büyüyen “küçük” insanların büyük özlemlerini okurken aynı zamanda bugüne ait bir şey okuduğumuz hissine kapılmamız bu şehir, bu sokaklar, yoksulluğun ve çocukluğun hâlleri aslında hiç değişmediği için değil Yaşar Kemal her an değişen çehrelerin ardına bakabildiği, hayatın kabuğunu soyabildiği için. *Çocuklar İnsandır*'ı anlatırken “Öylesine sevinçliyim ki bu yazdıklarım... Çok iyi bir roman yazsaydım bu kadar sevinmezdim. Çünkü burada verdiklerim, insanoğlunun gerçeğine bütün yaptıklarımın daha yakın...” diye coşku duymakta haklı.

Bu parçaya göre bir eserin kalıcı olması aşağıdakilerden hangisine bağlıdır?

- A) Çocuk karakterlere yer vermesine
- B) Değişenin arkasında değişmeyen gerçekleri yakalayabilmesine
- C) Küçük insanlardan söz etmesine
- D) Yoksul ailelere yer vermesine
- E) Büyükşehirlerin yaşadığı değişimlerden söz etmesine

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Konu ve Ana Düşünce - X

TEST • 7

• DEĞERLENDİRME •

1. Ne yazık ki gözlemlerimizi, yargılarımızdan arındırarak yapmakta güçlük çekiyoruz. Günlük yaşamda da bunun birçok örneğini yaşıyor ya da örneğiyle karşılaşıyoruz. Sevmediğimiz biri konuşmaya başladığında yargılarımızla dinlemeye başlıyoruz, bu alışkanlık her yerde karşımıza çıkıyor.

Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sevmediğimiz insanlara haksızlık ettiğimiz
- B) Sevmediğimiz birini baştan olumsuz bir yaklaşımla dinlediğimiz
- C) Gözlemlerimizde tarafsız ve ön yargısız tutum sergileyemediğimiz
- D) Günlük yaşamda sevmediklerimize yardımcı olmaya çalışmadığımız
- E) Alışkanlıkların davranışlarımızı olumsuz etkilediği

2. Kum sanatı ile herhangi bir hikâyeyi oluştururken, onların müzik eşliğinde hazırlanması ve belli bir kitleye sunulması, kitlenin bundan etkilenmesi, size geri dönüşlerin yapılması, inanın, bizi ayakta tutan şeyler bunlar. Sağ olsunlar, eserlerimizi izleyenlerden bize çok güzel dönüşler oluyor. Zaten çok yorucu ve zahmetli bir iş olduğu için bu tarz dönüşler bizim yaptığımız işe olan ilgimizi pekiştiriyor. Yoksa bir noktada tıkanabiliyorsunuz, yorulabiliyorsunuz, bitebiliyorsunuz, artık üretememe gibi bir hisse kapılabiliyorsunuz.

Bu parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İzleyicinin sanattan aldığı zevk, sanata verdiği değere bağlıdır.
- B) İzleyicinin beğenisini dile getirmesi sanatçının üretkenliğini olumlu etkiler.
- C) Sanatın sürekliliği sanatseverlerin ilgi ve beğenisine bağlı değildir.
- D) Sanatçı her koşulda üretken olmayı başarır.
- E) İyi sanatçı kendini izleyiciden onay almak zorunda hissetmeyen sanatçıdır.

3. Ben roman kişilerine karşı hiçbir zaman kasıtlı davranmadım, davranmam. Onları nesnel koşulların ortasına yerleştirir, kendi koşullarında özgürce yaşamaya bırakırım. Hepsi birbirini ve kendilerini çeviren her şeyin ışığında var olsunlar isterim.

Bu sözleri söyleyen bir yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Anlatılarında dil ve üsluba çok önem verir.
- B) Roman kişilerinin psikolojik tahlillerini yapar.
- C) Karakterleri kendi yaşamından izler taşır.
- D) Roman kişilerini oluştururken onlara müdahale etmek istemez.
- E) Roman kişileri hayatın içinden, canlı kişilerdir.

4. Sanatçı Frida Kahlo, resimlerinde acıyı doğrudan bir anlatım biçimi olarak kullanır. Onun eserlerinde fiziksel ve duygusal ızdırap, sembolik imgelerle değil yaşamın kendisi olarak karşımıza çıkar. Kahlo'ya göre sanatın temel görevi, deneyimleri olduğu gibi aktarmaktır ve süslemeye ihtiyaç duymaz. Yaşadığı acıları tuvale aktarırken mecazlara ya da dolaylı anlatımlara başvurmaz. Örneğin Diego Rivera'nın duvar resimlerindeki politik mesajları sembollerle vermesi, Kahlo'nun benimsediği bir yöntem değildir. Çünkü ona göre yaşanmışlıklar, metaforlarla anlatıldığında özünden uzaklaşır. Doğrudan anlatım ise gerçeği en saf hâliyle yansıtmamanın tek yoludur.

Bu parçadan Kahlo'nun sanat anlayışıyla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Toplumsal olaylara dair düşüncelerini soyut imgelerle vermeye çalıştığına
- B) Düşüncelerini sembolik ifadelerle örtmeden açık bir şekilde ortaya koyduğuna
- C) Sanatsal ifade biçimlerini farklı tekniklerle harmanlayarak özgün eserler yarattığına
- D) Çağdaşı olan sanatçıların eserlerinden etkilenecek kendine özgü bir üslup geliştirdiğine
- E) Politik mesajları estetik kaygılarla birleştirerek dengeli bir kompozisyon oluşturduğuna

5. Ne vardı bu romanda beni bu kadar saracak? Maddeci bir dünyada yaşamaktan o kadar bunalmıştım ki Daniele ile Helena'nın karşılıklı sevgileri, alçalmamak için katlandıkları acılar, bu acıların uyandırdığı duygular, ruhun aşağılık dürtülerden kurtularak yükselişi bana biraz nefes aldırdı; kendimi daha rahat, daha umutlu buldum. Bir romanın üstünlüğünden yana bir yargıya varmak için, yazış ve işleyiş yetkinliğinin yanı başında bu duygular hesaba katılmamalı mı? *Daniele Cortis* romanının büyük değeri, yaşanmış deneylerin beslediği arı bir inanıştan, sanatı her türlü oyun dışında tutan bir davranıştan ileri geliyordu.

Bu parçaya göre yazarın bahsedilen romandan etkilenmesi romanın aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle ilgilidir?

- A) Üslup yetkinliği ile duygu değeri
- B) Yalınlığı ve yenilikçiliği
- C) Toplumu öne çıkarışı
- D) Derinlikli bakış açısı
- E) Anlatımı ve inandırıcılığı

6. Her birey hayata başladığı andan itibaren çok çeşitli uyarılarla karşı karşıya kalmakta ve süreç içinde bütün bu uyarıcı unsurları öğrenmektedir. Öğrenme genellikle kişinin ilk olarak herhangi bir durum veya bilgi ile karşılaşmasıyla başlamakta ve o bilgiyi duyu organları aracılığıyla algılama, zihinde yapılandırma ve beyne yerleştirme süreci ile devam etmektedir. Bireyler, bu süreçte öğrenme için kendilerine has farklı yollar ve stratejiler geliştirmektedir. Yani her insan bilgiyi beyne yerleştirmede farklı öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanmakta, farklı öğretim koşullarına ihtiyaç duymaktadır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan, hayatta karşılaştığı her durumdan mutlaka bir şey öğrenir.
- B) Her birey öğrenme sürecinde farklı yöntem, teknik ve koşullara gereksinim duyar.
- C) Kişi, karşılaştığı her olayı farklı şekilde değerlendirek öğrenir.
- D) Öğrenme; bilgiyi algılama, zihinde tutma ve beyne yerleştirme sürecidir.
- E) Öğrenmenin gerçekleşmesi sık sık farklı yöntemlerle karşılaşmaya bağlıdır.

7. Büyükşehir mekân olarak seçildiğinde kültürel çatışma, büyükşehrin bunalttığı modern insan, yalnızlaşma, yabancılaşma, barınma ve iş sorunu gibi temel konuların öykünün teması hâline geldiğini görürüz. Kasaba mekân olarak seçildiğinde ise yoksulluk, kısırlılık, doktor, öğretmen, hâkim gibi bürokrat kesimin yaşantıları; köy, mekân olarak seçildiğinde de teknolojik gerilik, maddi imkânsızlıklar, sömürü, ağa-köylü çatışması, doğayla mücadele gündeme gelir. Tip olarak da bu mekânların belirlediği, biçimlediği insan çıkar karşımıza.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdaki yargılardan hangisini örnekler?

- A) Öyküde kişiler mekânın izin verdiği ölçüde yaşama şansı bulurlar.
- B) Öykülerde mekânla tema arasında bir örtüşmeden söz etmek mümkündür.
- C) Değişik mekânlarda yaşayan karakterlerin beğenisi, dili, davranışları, öfkeleri, sevinçleri farklılaşır.
- D) Öykülerde şehrin toplumsal, kültürel ve ekonomik yapısına ilişkin pek çok gönderme yer alır.
- E) Yazar, öykülerinin merkezine yaşadığı mekânı koyarak buradaki insanlık hâllerini hikâyeleştirir.

8. İstemediğiniz şeyleri sıralamayın. Sadece olmasını istediğiniz şeyleri söyleyin: “Ben hasta olmak istemiyorum yerine, ben sağlıklıyım.”, “Yaşlanmak istemiyorum yerine, ben her daim genç kalacağım.”. Beyin olumsuzluğu algılamaz söylenen her sözü gerçek kabul eder. Mesela siz “Unutma!” dediğinizde onu “Unut!” olarak alır. Onun yerine “Aklında tut!” demek daha doğrudur. Birisine “Panik yapma!” dediğinizde daha fazla panik olacaktır. Bunun yerine “Sakin ol!” demek daha uygundur.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Neyin olmasını istiyorsak onu söylemeliyiz.
- B) Düşünmeden konuşursak sözlerimizin sonuçlarına katlanmak zorunda kalırız.
- C) Olumsuz düşünen insanlar, etraflarına ümitsizlik aşılar.
- D) Ne söylediğimiz değil, nasıl söylediğimiz önemlidir.
- E) İnsan, her koşulda söylediklerine dikkat etmelidir.

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Konu ve Ana Düşünce - XI

TEST • 8

• DEĞERLENDİRME •

1. Her insan kendine has bir ruhtur. Bu ruhun yaşamının kendine ait deneyimleri, acıları, mutlulukları, başarıları, sorunları vardır. Bazı gelişmiş ruhlar arayış içindedirler ve yaşamlarındaki deneyimlerinden sürekli bir sonuç çıkarmaya çalışırlar; hep daha iyiyi, daha mükemmeli ararlar. Mutasavvıflar, dünya hayatını gerçeğe -Allah'a- ulaşmak için yapılan bir ruh yolculuğu olarak görürler; bu yol da kişinin kendini tanımasından geçer. Aynı şekilde Zen Budizm'i de kişinin gerçeğe ulaşması için kendini tanıması gerektiğini salık verir çünkü gerçek, kişinin kendi içindedir; öğretilemez ve anlatılamaz, bunun ortak bir yolu yoktur. Buna göre, herkes kendini dinlemeli ve kendi yolunu kendi içinde bulmalıdır.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdaki yargılardan hangisiyle örtüşür?

- A) Dünyanın en zavallı insanı bile insanı hayretten hayrete düşürecek müthiş ve karışık bir ruha sahiptir.
- B) Ruh sağlığı yerinde olan kişiler, düşüncelerinde esnekler, değişmeye açıktırlar.
- C) Her insan; gerçeğe, kendi ruhundan, kendi içinden yola çıkarak ulaşmalıdır.
- D) Beden sağlığına dikkati ancak ruh sağlığı olanlar gösterebilir.
- E) Ruh sağlığı yerinde olan insan, arkadaşlarının düştüğü komik durumlara düşmez ve onların saçma muhabbetlerine izin vermez.

2. Halit Ziya, sanıldığı gibi aksine içinde yaşadığı toplumun sorunlarına duyarsız kalmamış ve hayat anlayışı çerçevesinde hikâyelerinde bu hassasiyetini göstermiş bir edebiyatçıdır. Birkaç hikâyesine bakarak toplumdan kopuk olduğu, millî olmadığı gibi suçlamalar doğru bir değerlendirme değildir. Halit Ziya, hikâyelerinde farklı sosyal çevreleri yansıttığı gibi değişik hayat tarzlarını da göstermiştir. Bunun en açık göstergesi hikâyelerindeki dış zamanın kendi yaşadığı dönemden seçilmiş olmasıdır. Hikâyeler, bir bütün olarak değerlendirildiğinde görülecektir ki hikâyelerin yazıldığı dönemde yaşanan sorunların hemen tamamı onun hikâyelerinde yer almaktadır.

Bu parçada Halit Ziya ile ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Yaşadığı dönemde yanlış anlaşıldığı
- B) Bazı hikâyelerinin özellikle eleştirilebileceği
- C) Hikâyelerinden millî olmadığı sonucunun çıkarılmasının yanlış olduğu
- D) Hikâyelerinde toplumun sorunlarına açıkça yer vermek istemediği
- E) Hikâyelerinin ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiği

3. İngiltere'deki Oxford Üniversitesinde yapılan bir araştırmanın sonucu aşağıda aşamalı olarak anlatılmıştır.

- I. Oxford Üniversitesinde nöroloji alanında çalışan Dr. Emily Thomson, Prof. James Miller ve Dr. Sarah Watson; yaptıkları araştırmaya 40 yaş ve üstü 2 bin 845 kişiyi dâhil etti.
- II. Katılımcıların günlük sosyal medya kullanım süreleri soruldu; grup günde 4 saatten fazla kullananlar, 4 saatten az kullananlar ve hiç kullanmayanlar olarak üçe ayrıldı.
- III. Yaş, cinsiyet, eğitim durumu, sosyoekonomik düzey, fiziksel aktivite, uyku düzeni ve beslenme alışkanlıkları gibi faktörler de dikkate alınarak araştırma tamamlandı.
- IV. Araştırmacıların katılımcıları takip ettikleri süre içerisinde sosyal medya kullanmayan grupta depresyon oranı yüzde 15 iken sosyal medyayı yoğun kullanan grupta yüzde 42 oldu.

Bu araştırma aşağıdaki genellemelerden hangisini doğrulamak için yapılmış olabilir?

- A) Depresyonun yaygınlaşmasında teknolojik gelişmelerin etkisi bulunmaktadır.
- B) Sosyal medya kullanım süresi arttıkça ruhsal sorunların görülme olasılığı yükselmektedir.
- C) Bireylerin sosyal medya kullanımı yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir.
- D) Sosyoekonomik düzey ile sosyal medya kullanımı arasında doğrudan ilişki vardır.
- E) İnsanların günlük yaşamında teknoloji bağımlılığı giderek artış göstermektedir.

4. Necati Mert, anlatım biçimi olarak sadelikte derinliğin peşindedir. Anlatımı rahat, akıcı ve dindir. Küçük bir diyalogla, cümleyle, gündelik hayatın sıradan bir anıyla bütün bu yaşananları izah eden bir meseleye gider. İnsanların zaaf ve güçlü yanlarını, onları yaşatan iç dinamikleri, değişim karşısındaki tavırlarını bu küçükçük anlarda yansıtmayı dener.

Bu parçadan hareketle Necati Mert ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Sıra dışı meseleler üzerinde yoğunlaştığı
- B) Olağanüstülüklerin değil; sıradan, küçük anların yazarı olduğu
- C) Kişilerini sosyal konumlarıyla ele aldığı
- D) Herkesin dünyasına girmeyi hedeflediği
- E) İmge ve çağrışıma dayalı bir dil kullandığı

5. Olay İskoçya'nın Aberdeen şehrinde geçiyor. İki öğrenci bir sanat sergisine birazcık kahkaha atmak adına çaktırmadan bir ananas bırakıyor. Fakat bırakırken bu kadar ciddiye alınacağını tahmin bile etmiyorlar. Sergi çalışanları sanat eseri olduğunu düşünerek ananası cam vitrinde sergilemeye başlıyorlar. Ananas sergiye gelenler tarafından, büyük bir ilgiyle ziyaret ediliyor. Bu ilgi ve ziyaretlerin sergideki sanat eserlerinden daha fazla olduğu gözlemleniyor. Böylece ananasın sanat yolculuğu başlıyor.

Bu parçadan

- I. Sergi çalışanları işlerinde dikkatsizdir.
- II. Sergiye gelen ziyaretçiler sanat eserini hemen fark etmektedir.
- III. Ananas bir sanat eseri olarak algılanmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

6. I. Günümüz sanat galerisinde sergilenen *Dijital Çağın Yansımaları* adlı enstalasyon; izleyicilerin hareketlerine tepki veren sensörlerle donatılmış, her ziyaretçiye özgü deneyimler sunan farklı bir çalışmadır.
- II. Modern dans topluluğunun "Sessiz Çığlık" gösterisi; dansçıların geleneksel sahne düzenini bozarak seyirciler arasında performans sergilediği, klasik koreografi kurallarını yıkan, deneysel bir gösteridir.
- III. Çağdaş müzik festivalinde sunulan "Elektronik Sesler" performansı, yapay zekâ algoritmaları ile üretilen melodilerin, canlı müzisyenlerin doğaçlamalarıyla harmanlandığı yenilikçi bir projedir.

Numaralanmış cümlelerde söz edilen sanat eserlerinin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geleneksel sanat formlarını tamamen reddederek yeni akımlar oluşturma
- B) Alışlagelmiş sunum tekniklerinin dışına çıkarak farklı deneyimler yaratması
- C) Teknolojik yenilikleri sanatsal ifade aracı olarak kullanmaya odaklanması
- D) İzleyici kitlesinin beklentilerine göre sürekli kendini güncellemesi
- E) Farklı sanat dallarının tekniklerini tek bir eserde birleştirmesi

7. Mardin'de yaşayan ve okula gitmediği için Türkçe bilmeyen Süryani sanatçı; babasından kalma ahşap kalıplarla, 50 yıldır hiç değiştirmedeği fırçalar ve kök boyalarla patiska bezlere motifler çizip boyuyordu. Üretmeye hiç ara vermeyen Nasra Teyze süslü, rengârenk soyut desenler, perdeler, masa örtüsü, duvar süsü yaparak basmacılığı bir Süryani geleneği olarak yaşatmaya çalışıyordu. 600 yıllık, belki de daha fazla bir geçmişe sahip olan basmacılığı hiç bırakmayan Nasra Teyze harikalar yaratıyor, sürekli üretiyordu.

Bu parçadan hareketle Nasra Teyze ile ilgili

- I. Basmacılığı eski araç ve yöntemlerle sürdürmüştür.
- II. Basmacılığı ulusal bir gelenek hâline getirmeye çalışmıştır.
- III. Basmacılıkta üretken ve başarılı olmuştur.
- IV. Üretkenliği kesintiye uğramıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız IV
D) I ve III E) II ve IV

8. Son birkaç yıl içinde önemli medya şirketleri, haber yazma robotları kullanmaya başladıklarını duyurdular. Şimdilik yapılandırılmış ve güvenilir verilerin hazır olduğu alanlarda olay kaynaklı haberler yazan robotlar; en çok meteoroloji, doğal afet, finans, şirket kârları, spor haberleri alanında kullanılıyor. Haber yazma robotlarına dair iyimser yorumlar, gazetecilerin sıradan ve her gün tekrarlanan işlerden kurtulduklarını söylüyor. Böylece gazetecilerin ayrıntılı analiz, yorum ve araştırma için daha fazla zamana sahip olacakları varsayılıyor. Kötümser yorumlar ise maliyetlerini azaltmak isteyen medya kuruluşlarının haber yazma robotlarını tercih edeceği ve robotların gazetecilerin yerini alacağı iddiasında. Her koşulda haber işinde roller ve iş bölümü oldukça değişecek gibi görünüyor.

Bu parçada üzerinde durulan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gazeteciliğin geleceğinde insan gücünün önemi
- B) Robotların hayatımıza getireceği yenilikler
- C) Robotların gazetecilikte kullanımı
- D) Gazetecilerin asıl yapması gerekli olan işler
- E) Teknolojik gelişmelerin gazeteciliğe getirileri

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Konu ve Ana Düşünce - XII

TEST • 9

• DEĞERLENDİRME •

1. Kayınvalidesinin yanında “çayırçımen” motifli oyaya sahip yazma takan ya da bu motif içeren bir yazmayı kayınvalidesine hediye eden bir gelin, aralarının çayırçımen gibi iyi ve ferah olduğunu ifade eder. Aynı şekilde “mezartaşı” olarak adlandırılan motifi tercih eden gelin ise aralarındaki soğukluğun mezara kadar süreceğinin mesajını verir. Kayınvalidesinin çok konuştuğunu düşünen ve bundan bıkan gelin ise “kaynana dili” oyasını işler. “Müjde” motifi Anadolu kadınının bebek beklediğini anlatma yollarından biridir. “Yabangülü” motifi ise eşî gurbette çalışan kadınların özlemlerini ifade etme biçimidir. Eğer güllere inci tutturulmuşsa bu da dökülen gözyaşlarını simgeler.

Bu parçadan hareketle “oya” ile ilgili

- Renklerinin taşıdığı anlamlar vardır.
- Gelin ve kayınvalide arasında bir iletişim yöntemi olmuştur.
- En eski el sanatlarından biri olarak değerlendirilmektedir.
- Her motifi farklı durumlara göndermede bulunmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve IV
D) II ve III E) II ve IV

2. Bir işin tamamlanmasını sağlamak için o işin neden tamamlanması gerektiğine dair net ve ikna edici bir sebep belirlemelisiniz. İş yapacak kişinin o görevi yerine getirince kazanımının ne olacağını belirtin. İş arkadaşlarınızın motivasyonu düşükse kendileriyle konuşup söz konusu engeli tespit edin. Bazı durumlarda bu destek jesti bile sorunu çözmeye yeter. Şayet bu yetmiyorsa onlara yardım eli uzatmayı deneyin. Her şeyden önce, onlara bu işi yapmayı neden istemeleri gerektiğini anlatın.

Bu parçanın yazılış amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kimi durumlar için uyarılarda bulunmak
B) Bazı konumdaki insanlara önerilerde bulunmak
C) İş dünyası ile ilgili öngörülerde bulunmak
D) Başarının püf noktalarını ortaya koymak
E) Kriz anında ortaya çıkabilecek sorunları belirtmek

3. Bir fabrikada makine arızalanır. Üretim aksar. Siparişler yetişmez. Uğraşlılar ancak tamir edemezler. Bu makinelerin tamiri ile ün salmış bir tamirciyi çağırırlar. Tamirci makineyi inceler, çantasını açar, çıkardığı çekiç ile makinenin bir noktasına şöyle bir vurur. Makine çalışmaya başlar. Etrafta toplanmış işçiler hayretle olayı izler. İş biter patronun odasına geçilir. Tamirciye istediği ücret sorulur. İki bin lira rakamını duyan patron şaşırır ve tepki gösterir. “Sadece bir çekiç darbesi için çok değil mi?” diye yakınır. Tamirci, “Bir çekiç darbesi elbette bu kadar etmez ancak nereye vurulacağını bilseydiniz beni çağırmazdınız. Bu para nereye vurulacağını bildiğim içindir.” der.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanımadığımız insanlara iş yaptırırsak beklemediğimiz bedellerle karşılaşabiliriz.
B) Dikkatli ve deneyimli ustaların çözemeyeceği sorun yoktur.
C) Bir şeyin bedelini zorluğu değil gerektirdiği deneyim ve ayrıntılar belirler.
D) Yılların emeği ile kazanılmış deneyimlerin değerini herkes anlayamaz.
E) Deneyim satın alınamayacak kadar büyük bir değerdir.

4. Şiir her şeyden önce bir dil işidir. Dile şekil vermek, onu bozmak, sarsmak ve yeniden üretmek üzerine kurulu bir etkinliktir. Bu nedenle şiir dille üretilir. Şair, algıladıklarını dille ifade etmek için dili tek araç olarak kullanır. Nasıl ki bir ressam eşyaya bakarken renklerden yararlanırsa şair de her şeye karşı dile sarılır. O, malzemesi olan dilden güzel biçimler yaratmaya çalışarak estetiğin son noktasında meyvesi olan şiiri üretir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılabilir?

- A) Şair, gerçekleri yazan kişidir.
B) Şair, toplum için sanat yapar.
C) Şair, bir dil işçisi olarak şiir üretir.
D) Şiir, anlaşılacak için değil hissedilmek için yazılır.
E) Şairin ahenk kaynağı ölçü ve uyaktır.

5. Henüz 23 yaşında olan annesi Gülbeyaz Hanım'ı kaybedişleri, şairimizle birlikte bütün kardeşlerini derinden etkilemiş. Ama belki de bu durum olayın en çok farkında olan Cemal Süreya üzerinde etkisini göstermiş. Küçük bir çocukken hem annesinden hem de memleketinden olan şair, hiçbir zaman bu iki olayı unutmamış. Yerini yurdunu kaybeden bir yolcu gibi aşklarında da hep annesini aramış. İlkokulu yeni bitirdiği dönemlerde babası Hüseyin Bey, ikinci evliliğini yapmış. Üvey anne kavramı ile tanışan şair, kendisine ve kardeşlerine kötü davranan kadını hiçbir zaman kabullenmemiş. Zaten Cemal Süreya'nın annesiz kalışından sonra yaşadığı en yıkıcı olay bu olmuş diyebiliriz.

Bu parçadan Cemal Süreya ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Hayatında iz bırakan olaylar yaşadığı
B) Kardeşlerini üvey annesinden korumaya çalıştığı
C) İkinci evliliğinden dolayı babasına küstüğü
D) Anne özlemini yapıtlarına yansıttığı
E) Yaşadığı olayların etkisiyle erken yaşta şiir yazmaya başladığı
6. Modern sanat tarihinde fotoğrafın konumu, başlangıçta günümüzdekinden çok farklıydı. XIX. yüzyılda icat edilen fotoğraf makinesi, teknik bir araç olarak görülüyor; sanatsal değeri tartışılıyordu. Dönemin sanat çevrelerinde fotoğraf, sadece gerçekliği mekanik olarak kaydeden bir buluş olarak değerlendiriliyordu. Ressamlar ve heykeltıraşlar için tehdit unsuru olan bu yeni teknik, uzun süre sanat akademilerinin dışında tutuldu. Geleneksel sanatçılar fotoğrafı, yaratıcılıktan uzak, sadece var olanı kopyalayan bir yöntem olarak görüyordu. Bu bakış açısı, fotoğrafın bir sanat dalı olarak kabul görmesini geciktirdi ve ancak XX. yüzyılın başlarında değişmeye başladı.

Bu parçaya göre fotoğrafın günümüzdeki gibi bir sanat dalı olarak görülmemesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Teknik imkânların yetersizliğinin sanatsal üretimi kısıtlayarak yaratıcılığı engellemesi
B) Geleneksel sanat anlayışının teknolojik yeniliklere karşı mesafeli bir tutum sergilemesi
C) Sanatsal ifade biçimlerinin çeşitlenmesiyle birlikte estetik değerlerin değişime uğraması
D) Gerçekliği doğrudan yansıtmaya özelliğinin sanatsal yaratıcılık açısından sınırlayıcı görülmesi
E) Toplumun sanat algısının teknolojik gelişmelerin gerisinde kalarak yeniliklere direnmesi

7. **Aşağıdaki parçalardan hangisi "Edebî eserlerin yorumlanmasında okuyucunun rolü nedir?" sorusuna cevap vermektedir?**

- A) Yazarın üslup özellikleri, metne karakteristik bir yapı kazandırarak eserin özgünlüğünü belirler. Kelime seçimleri, cümle yapıları ve anlatım teknikleri, yazarın kimliğini ortaya koyan unsurlardır. Metni değerli kılan, yazarın bu biçimsel tercihlerinin tutarlı bir bütün oluşturmasıdır.
- B) Metinler, her okuyucunun zihninde farklı imgeler ve çağrışımlar uyandırarak yeniden şekillenir. Okuyucunun yaşam deneyimleri, kültürel birikimi ve dünya görüşü, metnin anlamlandırılmasında belirleyici rol oynar. Bu nedenle aynı metin, her okumada yeni boyutlar kazanabilir.
- C) Toplumsal değişimler, edebî eserlerin içeriğini ve biçimini doğrudan etkiler. Yazarlar, içinde yaşadıkları dönemin sosyal ve politik atmosferinden etkilenerek eserlerini oluştururlar. Böylece metinler, yazıldıkları dönemin tanıklığını yapan belgelere dönüşür.
- D) Modern edebiyat kuramları, metin çözümlemelerinde yapısal özelliklere odaklanmanın önemini vurgular. Eserin iç dinamikleri, kullanılan edebî sanatlar ve anlatım teknikleri; metnin değerlendirilmesinde öncelikli kriterler olarak kabul edilir.
- E) Edebî akımlar, yazarların eser üretme sürecinde benimsedikleri temel ilkeleri belirler. Her akımın kendine özgü estetik anlayışı ve dünya görüşü, metinlerin nasıl yorumlanması gerektiği konusunda okuyucuya yol gösterir.

8. Kitap dünyasına baktığımızda yılgınlık verici bir görünüm çıkıyor karşımıza. Medya, kitabeveleri tek tasaya bürünmüş durumda: Çok satan kitapları daha çok nasıl satarız? "İyi ürün"ün yeri iyiden iyiye daraldı raflarda, gerçek kitapsever çoğuyla karşılaşmıyor bile. Dünnün sıkı okurları yorgun düşmüş, pusulasız kalmış bir hâlde.

Bu parçada yazar aşağıdakilerin hangisinden yakınmaktadır?

- A) Medyanın yazarlara gerekli desteği vermemesinden
B) Gerçek okurun nitelikli eserlere ulaşamamasından
C) Gerçek okurun kendini gizlemesinden
D) Kitapçıların görsel unsurları göz ardı etmesinden
E) Kitapseverlerin her geçen gün azalmasından

ÜNİTE 1

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - I

TEST • 10

• KAVRAMA •

- Paragrafın İçeriğine Özgü Sorular
- Ana Düşünceyi Destekleyen Yardımcı Düşünce

- Çıkarılabilir Yargı
- Değinilen Konu

1. Kulakta ve yürekte haz uyandıran, halk ezgisiyle bestelenmiş, hece ölçüsü ile yazılmış, uyaklı koşuklar olarak tanımlanan türküler; doğa ve insanı anlatan, ulusal kültürün temelini oluşturan halk kültürünün bayrağıdır. Türkülerimiz, ulusumuzun buluşma, kaynaşma ve övünç kaynağıdır. Türkülerimizde deyimler, tamlamalar, benzetmeler ve imgeler en yüksek noktalara çıkar; sözlü ve yazılı edebiyatımızı renklendirir. Anonim ve söz yazarı belli olan türkülerimiz toplumsal dayanışmanın ve yaşamın ortak ezgileridir. Bu nedenle türkülerimiz, halkın ortak felsefesi, dili, sesi ve nefesidir.

Bu parçadan hareketle türkülerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çeşitli ahenk unsurlarıyla yazıldığı
- B) Halkın ortak değerlerini yansıttığı
- C) Uluslar arasındaki etkileşime tanıklık ettiği
- D) Etkileyici bir dile sahip olduğu
- E) Kimilerinin yazarının belli olmadığı

2. İlk kullanılan cam malzemesi camsı yapıda volkanik bir kayaç olan obsidiyendir ve doğada hazır hâlde bulunur. Obsidiyen daha çok balta, bıçak ve benzeri aletlerin yapımında kullanılmıştır. Daha sonrasında cam, insanlar tarafından üretilmeye başlanmış ve dekoratif amaçla kullanılmıştır. Günlük hayatımızın büyük bir parçasını oluşturan cam malzemesi, doğal ham madde karışımlarının eritilmesi ile elde edilir. Camın en önemli ham maddesi yer kabuğunun %60'ını oluşturan silikadordur.

Bu parçada cam ile ilgili

- I. kullanım amacı,
- II. en eski malzemesi,
- III. yapım aşamaları,
- IV. en temel bileşeni

bilgilerinden hangileri yoktur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Duman, ateşin çocuğudur. Dinlemez anayı babayı, bacayı tıkasalar kapı altlarından sızır. Pencere pervazından, duvar çatlağından, ten hücrelerinden... Bazı ateşler tonlarca toprak atsan üstüne sönmez. Bazı emirlerin gücü demiri kesmeye yetmez. Ok yaydan çıkınca ondan daha hızlı koşup geri alamazsın. Sarf edilmiş sözler hep ıslaktır, ipe serip kurutamazsın. Güneşi vaktinden önce batıramaz, akacak kanı damarda bekletemezsin.

Bu parçada asıl söylenmek istenen düşünceyle aşağıdakilerden hangisi anlamca çelişmez?

- A) Hataları telafi etmenin mutlaka bir yolu vardır.
- B) Gidilen yanlış yoldan dönmek her zaman imkân dâhilindedir.
- C) Olmuşla olacağı çare bulamazsınız.
- D) Özür dilemek yapılan hataları tamamen silip unutturur.
- E) Geçmişte kırdığımız kalpleri onarmak elbette mümkündür.

4. Daha çok romanlarıyla tanınan Peyami Safa, Türk romanının gelişiminde yapıtlarıyla olduğu kadar roman kültürü hakkındaki yazılarıyla da önemli bir yere sahiptir. Yazılarında romanın edebiyatımızdaki gelişiminden diğer türlerle arasındaki farklara ve dünya edebiyatında roman türünün gelişimine kadar onlarca konuda aydınlatıcı bilgiler vermiştir. Yazıldığı dönemde yankılar uyandıran bu yazılar gazete ve dergi sayfalarında kalmış, uzun yıllar bu doyurucu saptamaların okura ulaşması mümkün olmamıştır. Elbette bunda eleştirmenlerin sanatçının bu yönünü yok saymasının da etkisi olmuştur.

Bu parçaya göre Peyami Safa ile ilgili

- I. romancı kimliğiyle öne çıktığı,
- II. roman üzerine yazılar yazdığı,
- III. farklı sanat dallarıyla ilgilendiği,

sözlerinden hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

5. Halide Edip, döneminin medeniyet problemleri üzerine düşünen ve üreten bir yazardır. Osmanlı Devleti'nin yeni bir medeniyetin eşiğinde hangi medeniyete dâhil olması ve nasıl bir medeniyet yaratmak gerektiğine dair soru ve sorunlar birçok aydın gibi Halide Edip'in de üzerinde sık sık düşündüğü konulardır. Halide Edip bu medeniyet meselesinde Doğu ile Batı arasında kalan devletin, yerlilik ölçüsünde yenilenerek yeni bir medeniyet meydana getirmesi taraftarıdır. Bu sebeple romanlarında Halide Edip, Doğu ile Batı'nın sentezinden doğan yeni bir medeniyeti ortaya koyar. Bu, yerlinin bir anlamda günün koşullarına ve ihtiyaçlarına göre yenilenmesi demektir.

Bu parçada Halide Edip ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Toplumsal sorumluluk üzerine kafa yorduğuna
- B) Hangi doğrultuda görüşler ortaya koyduğuna
- C) Sosyal konularda eserler yazdığına
- D) Eserlerinde kadın kahramanlarına önemli görevler yüklediğine
- E) Doğu ve Batı kültürlerinin sentezinden yana olduğuna

6. Bu tiyatro işini biz, önce tiyatrocular, daha gereği kadar kavramış değiliz galiba. Sevgimiz eksik. Hâlbuki güzel sanatların hiçbir kolu sevgisiz olmaz. Bu işi bir geçim yoluyla, bir tezgâhtarlıkla karıştırıyoruz. Onun için tiyatrolarımızda Batı'da olduğu kadar çalışılmıyor, eser çıkarılmıyor. Başkalarından birçok hak istiyoruz ama bu haklara karşılık kendimiz vazifemizi bile yapmıyoruz. Ondan bizde tiyatro yerinde sayıyor. Batılı sanatkârların alın teriyle kazandıkları nimetlere göz dikmeyi biliyoruz da onların ter döktüren çalışma tarzlarını bir türlü benimsemiş değiliz nedense.

Bu parçaya göre tiyatromuzun yerinde saymasında aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

- A) İlgi ve bağlılık göstermeme
- B) Kolaycılığa kaçış
- C) Çalışma isteğinden yoksunluk
- D) Tiyatrocuların, tiyatro sevgilerindeki yetersizlik
- E) Bilgi eksikliği

7. Kâğıt para olarak adlandırılan banknotlar aslında kâğıttan değil pamuktan yapılıyor. Biliyorsunuz ki para bulunmadan önce insanlar takas usulüyle ancak bir şeyler alabiliyordu. Zamanla bu durum içinden çıkılmayacak bir hâl aldı ve kâğıt paradan önce madenî paralar basılmaya başlandı. İlk madenî paralar altın ve gümüş gibi değerli madenlerden yapılıyordu fakat bu madenler sınırlı olduğu için başka bir alternatif düşünölmeye başlandı. Kâğıt paralar, pamuğun dış kısmında yer alan linter adlı kimyasal bir maddeden yapılmaya başlandı. Linter maddesinin para yapımında kullanılması, kâğıda göre daha dayanıklı ve neme karşı dirençli olmasından kaynaklanıyor. Günümüzde de kâğıt paralar hâlâ aynı maddeden üretiliyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Alışverişteki takas usulünden vazgeçildiğine
- B) Alışveriş için kullanılan yöntemlere
- C) Kâğıt paranın ham maddesi ile ilgili ayrıntıya
- D) İnsanların para kullanmadığı dönemde de alışveriş yaptığına
- E) Günümüzde de kâğıt paranın demir paradan daha çok tercih edildiğine

8. Sanatın toplumsal bilinç taşıması gerektiğini bilen bir sanatçı olarak resminde insanı konu alır. Bu ele alış her seferinde doğrudan insanı ele alış olmasa bile anlattığı gene insandır. Çıkış noktasının insan olmasına karşın resimlerinde gerçeğin kuru ve katı bir yinelemesi yoktur. Resmin anlatım olanaklarını göz önünde bulundurarak her nesneye düşünce taşıyıcı bir işlev yüklemeye çalışır. Resimlerindeki insan, hayvan figürleri ve nesneler birer simge niteliği taşır.

Bu parçada söz edilen sanatçıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Resimlerinde iletiye yer vermeyi benimser.
- B) Bütün eserlerinde insanı odağa alır.
- C) Gözlemlerini olduğu gibi yansıtmaz.
- D) Sembolik bir anlatıma başvurur.
- E) Tüm insanlığın yaşam serüvenine tanıklık eder.

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - II

TEST • 11

• KAVRAMA •

1. Sezar nasıl kendini öldürenler arasında Brütüs'ü görünce "Sen de mi Brütüs?" derse, on dokuz yüzyıl sonra, Buenos Aires gecekondusunda saldırıya uğrayan Goşo yere düşerken vaftiz evlatlarından birini görür ve şaşkınlıkla "Aşk olsun!" der. Onu öldürenler bir sahne yenilensin diye rollerini gerçekleştirdiklerini bilmezler. Yani tarihsel süreçte değişen bir şey yoktur. Her şey yaşanmıştır, şimdi sadece yinelenmektedir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İnsanlar hep aynı acıları yaşamışlardır.
B) İnsanlar aynı trajedilerle karşı karşıya kalmışlardır.
C) Her çağın kendine göre bir anlayışı vardır.
D) Yaşanılan sahneler bile aynıdır, yani aynı sahnenin tekrarıyla karşılaşırız.
E) Hangi yüzyılda yaşarsa yaşasın insan aynı insandır.

2. Daha iyi yayıncılar olsaydı çizgi roman daha gelişmiş olurdu diye düşünüyorum. Amerika'da ve Fransa'da kategoriler var. Çocuklar önce çocuk çizgi romanları, çizgi masallar okuyor. Ondan sonra gençlikte *Asteriks*, *Red Kit* gibi maceralara geçiyor. Onlar bittikten sonra *Conan* gibi daha fantastik çizgi romanlara başlıyor. 30'lu yaşlardan sonra da çok kaliteli, neredeyse sinema gibi çizgi romanlar var, daha seviyeli bir alan ortaya çıkıyor. Bu aşamalardan geçenler bunun devamını da getiriyor. Ama bizde birine sorduğunuzda gençken okuyorduk, diyor.

Bu parçada

- I. Çizgi roman bizde niçin fazla gelişemedi?
II. Çizgi romanın yurt dışındaki durumu nedir?
III. Çizgi romanın bizdeki ilk örnekleri yurt dışı kaynaklı mıdır?
IV. Yurt dışındaki çizgi roman tutkusu çocuklara özgü müdür?

sorularından hangilerinin yanıtı yoktur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) III ve IV

3. Her gün bir yerden göçmek
Ne iyi
Her gün bir yere
Konmak ne güzel
Bulanmadan, donmadan
Akmak ne hoş
Dünle beraber
Gitti cancağızım
Ne kadar söz varsa
Düne ait
Şimdi yeni şeyler
Söylemek lazım

Mevlânâ'ya ait bu dizelerde vurgulanmak istenenler arasında aşağıdakilerden hangisi olamaz?

- A) Değişim
B) Yenilikçilik
C) Özgünlük
D) Kararlılık
E) İçtenlik

4. Influencerlar, firmaların geleneksel reklam yüzlerine hiç mi hiç benzemiyor. Onlar sahnede ya da televizyonda birkaç dakika görünüp kaybolan ünlüler gibi değil. Konser vermiyor, film çekmiyorlar ama gün boyu sosyal medyadalar ve moda, teknoloji, makyaj ya da spor gibi belirli bir alanda sahip oldukları uzmanlığı takipçileriyle günbegün paylaşıyorlar. Her birinin özgün ve ilgi çekici bir hikâyesi var. İnternet üzerinden ulaştıkları milyonlarca insana ve onların hayatlarına gerçek bir fayda sağlıyorlar. Kimi makyaj tavsiyesinde bulunuyor, kimi en doğru mekik çekme biçimini gösteriyor, kimi de en son çıkan akıllı telefon modelini herkesten önce satın alıp tüm detaylarıyla inceliyor.

Bu parçada "Influencerlar" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sanal âlemde ürün tanıtımı yaptıklarına
B) İnsanlara yararlı işler çıkardıklarına
C) Firmaların yeni reklam stratejisi olduklarına
D) Hizmetlerini karşılıksız yaptıklarına
E) İnternet kullanıcılarının hayatına dokunduklarına

5. Çocuğunuzu her gün okula taşıyan servis şoförü, epilepsi yani sara hastası mı, okuldaki anaokulu öğretmenin mesleğini yapmaya engel bir sağlık sorunu var mı, yüzlerce kişinin çalıştığı bir şirkete alınan yöneticide kişilik bozukluğu var mı, alınan muhasebecide çalma hastalığı olan kleptomani var mı? vb. İşe alımlarda bu kontroller yapılmadığı için bu soruların cevabını tabii ki bilemiyoruz. Bu kontrollerin amacı, kişinin özel hayatını, özel bilgilerini ortaya dökmek değil tüm şirket çalışanlarını, şirketin hizmet ettiği tüm kişileri kısaca hepimizi ilgilendiren sorunları tespit etmektir.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Çalışanların sağlık sorunlarını tespit etmenin özel hayata saygısızlık anlamı taşımadığı
- B) Mesleğini yapmaya engel bir hastalığı olanların mesleğe alınmadan tespit edilmesi gerektiği
- C) Çalışanların mesleklerini yapabilecek ruhsal ve bedensel sağlığa sahip olmaları gerektiği
- D) Şirketlerin, çalışanlarını verimi düşürecek sağlıksız ortamlardan uzak tutması gerektiği
- E) Şirket çalışanlarının sağlığının yalnızca şirket çalışanlarını ilgilendirmedeği

6. Sinema büyüsü, diyoruz; doğrudur. Hazırlıksız ve hassas seyirci hep büyülenir ve büyülenince de seçimini yapar, idolünü seçer ve ona bağlanır. Bu, Ayhan Işık gibi esmer bir idol olur ya da Göksel Arsoy gibi sarışın yahut Cüneyt Arkın gibi maceracı ve son derece hareketli ya da Kadir İnanır gibi gözü pek. Kimi idoller insanları güldürür, eğlendirir Kemal Sunal gibi, kimileri duygulandırıp düşündürürler Şener Şen gibi. Bu idollerin kadın olanları da vardır elbette: Tüm erdemleri taşıyan ve simgeleyen Hülya Koçyiğit gibi ya da her şartta yaşam mücadelesi verebilen Fatma Girik gibi, zarafeti ve sevimliliği ile gönülleri fetheden Filiz Akın gibi. Olimpos'un tepesinden inmeyenler de vardır Türkan Şoray gibi.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen sinema oyuncularının canlandırdığı karakterlerin izleyiciyi büyüleme sebepleri arasında yer almaz?

- A) Yakışıklı veya güzel olmaları
- B) Azimli olmaları
- C) Neşe kaynağı olmaları
- D) Güzel ahlaklı olmaları
- E) Toplumsal sorunlara eğilmeleri

7. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) gerçek takvim yaşı kesin olarak bilinen kadın ve erkek bireylerde 65 yaş üstünü yaşı olarak kabul etmektedir. Ayrıca 65-75 yaş arası hafif, 75-85 yaş arası orta ve 85 yaş üstü ileri yaşlılık olarak belirtilmektedir. Dünya genelinde refah seviyesinin artması, sağlık hizmetlerinin daha iyi sunulur hâle gelmesi ve benzeri gelişmelere bağlı olarak beklenen yaşam süresi giderek artmaktadır. WHO verilerine göre beklenen yaşam süresi 2011 yılı itibarıyla fakir ülkelerde 60, gelişmiş ülkelerde 80, dünya genelinde 70 yıldır.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) İnsan ömrü, yaşam koşullarına göre farklılık göstermektedir.
- B) Ekonomik gelişmişlik insan ömrü üzerinde olumlu etkilere sahiptir.
- C) Yaşlılık kimi uzmanlarca üç aşamaya ayrılmaktadır.
- D) Sağlık imkânlarından yararlanma ömrün uzamasında doğrudan etkili değildir.
- E) İnsanların yaşam sürelerini kısaltan faktörler giderek azalmaktadır.

8. 20. yüzyılın sonlarında ön plana çıkan küçürek öykü; kısa, yoğun ve düşündürücü niteliğiyle modern çağın gereksinimlerine cevap veren yeni bir türdür. Bu türün yazarları eserlerinde, bir yere ait olamamanın yarattığı huzursuzluk, hiçlik ve yalıtılmışlık duygusunu yansıtmayı amaçlar. Çarpıcı bir etkiyle okuru şaşırtan küçürek öykülerdeki kişiler ise dünyaya atılmışlığın bunaltılarını derinden yaşar. Bireysel öğelerden hareketle de evrensel izleklere ulaşan türün Türk edebiyatındaki en güçlü temsilcisi Ferit Edgü'dür.

Bu parçadan küçürek öyküyle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Ortaya çıktığı çağın ihtiyaçlarına uygun bir edebî tür olduğu
- B) Yurtsuzluğun verdiği mutsuzluk teması üzerinde yoğunlaştığı
- C) Bunalımlı, huzursuz kişilere yer verdiği
- D) Kısa sürede edebiyat dünyasında yaygınlık kazandığı
- E) Anlatılmak istenenleri en az sözcükle vermeye çalıştığı

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - III

TEST • 12

• KAVRAMA •

1. Türkiye sinemasında yönetmen olarak 72 filme imza atan Memduh Ün'ün sinema serüveni Seyfi Havaeri'nin 1947 yılında çektiği *Damga* filminde başrol olarak rol almasıyla başlar. 1940'lı yıllarda hayatını sürdürmek için bir yandan futbol oynayan, diğer yandan memur olarak çalışan Ün, İkinci Dünya Savaşı'nın etkilerinin ülke ekonomisinde kendisini göstermeye başlamasıyla para kazanmak için başka bir yol arar. Ün'ün bu arayışı dönemin ekonomik koşullarından dolayı amatör oyuncularla çalışmak isteyen yapımcı Hürrem Erman'ın *Damga* filminde oynaması için onu ikna etmesiyle son bulur. Böylece Ün, futbol kariyerinden yedinci sanata transfer olur.

Bu parçada Memduh Ün ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sinemaya nasıl başladığına
- B) Hangi meslekleri yaptığına
- C) Türkiye sinemasında kazandığı ödüllere
- D) Türkiye sinemasına verdiği emeğe
- E) Ekonomik olarak zorluklar yaşadığına

2. Bir gün bir adam yavru fili zincire bağlar. Fil, zincirden kurtulmak ister. Fakat kurtulamaz. Çünkü şu an onu kıracak kadar güçlü değildir. Çoğu kez dener. Başaramaz. Büyür. Artık o zinciri kırabilecek kadar güçlenmiştir. Fakat fil artık zinciri kırmayı denemiyordur. Çünkü küçükken birçok kez denemiş fakat becerememiştir. Şimdi ise kurtulamamasının sebebi zinciri kıramaması değildir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen file verilebilecek öğütlerden biri olamaz?

- A) Denemekten vazgeçip şansını köreltme.
- B) Hayatının sonuna gelmedikçe talihinden şikâyet etme.
- C) Pes ederek gidebileceğin hiçbir yer yok.
- D) Sen vazgeçmedikçe her gün bir yenisi gelecek fırsatların.
- E) Kabul olunmayacak duaya amin deme.

3. Yaptığımız işi iyi yapalım. Şairsek şiiri, hikâyeciysek hikâyeyi iyi bilelim. Sanatsal anlamda yetkin kalem olalım. Bu doğru bir fikir. Buna kimsenin itirazı olamaz ve olmamalıdır. Ama nasıl bir ülkede, dünyada ve çağda yaşıyoruz? Bu bilinci kuşanmadan yazacağımız şeyler belki de bizi tarih önünde, vicdanımızda zelim duruma düşürecek, okura da faydalı eserler yerine boş şeyler sunulmuş olacaktır. Unutulmamalıdır ki kalem de yaralar, felç eder, hasta eder hatta öldürür. Kelime dediğimiz şey, bir manada kaptır. Onun içine neyi doldurmuşsak okuyucu, gönül ve zihin dünyasına onu taşıyacaktır. Ziyanda olan insanlar olmadan edebiyatın bu yönünü de düşünmek ve idrak etmek gerekiyor.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi bir edebiyatçıda olması gereken özelliklerden biri değildir?

- A) Sanatında ustalık göstermesi
- B) Çağını ve yaşadığı dünyayı okuyabilmesi
- C) Milliyetçi bir ruha sahip olabilmesi
- D) Eserlerini faydacı bir anlayışla yazabilmesi
- E) Boş ve zararlı fikirlerden uzak durması

4. Roman sanatı, hayatın güzelliklerini görebilmek ve gösterebilmek; en çirkin ve tatsız olguları bile okuyucuyu yorup sıkmadan ilginç bir biçimde sunmaktır. Romancı, elması yontan kuyumcu gibi, hayat malzemesini üslubunun ustalığıyla her türlü çirkinlikten arıtarak bundan bir pırlanta yapmaya çalışan kişidir. O malzemeyi olduğu gibi ortaya koyan yazar, okurun sevgisini kazanamaz. Sözün kıyası, romancı, okurun nabzını her zaman elinde tutmasını bilmelidir.

Böyle diyen bir yazarın roman anlayışıyla aşağıdakilerden hangisi örtüşmez?

- A) Romanda katı gerçekliğe bağlı kalmama
- B) Konularını yaşam gerçeklerinden seçme
- C) Güzel anlatıma önem verme
- D) Okurun ilgisini canlı tutabilmek
- E) Romanda öğreticiliği göz ardı etmeme

5. Bir milletin içinde hem tarihsel bir kalıt ve çağlar boyunca oluşmuş bir ürün hem de sürekli değişen ve devingen bir düzen olan dil, bildirişimi gerçekleştiren karmaşık bir sistemdir. Dil çok katmanlı bir özellik gösterir ve düşünceyle, toplumla, kültürle, sanatla, edebiyatla vb. birçok kavramla sıkı bir ilişki içindedir. Kuşkusuz, bu kavramlar dilin konumu ve durumu konusunda oldukça önemli unsurlardır. Buna karşılık, dil de bu kavramların geçmişteki, günümüzdeki ve gelecekteki varlıklarının belirleyici ögesidir. Dilin tarihe, günümüze ve geleceğe ışık tutma, insanlar arasında iletişimi gerçekleştirme gibi yönleri, dilin gelenekle geleceğin ara kesit noktasında yer alıp bir geçiş noktası olması sonucunu doğurmuştur.

Bu parçadan hareketle “dil” ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bir milletin uzun süreli ortak birikiminin ürünüdür.
- B) Sürekli değişim içinde olan karmaşık bir sistemdir.
- C) Birçok kavramla sıkı ilişkili, çok katmanlı özelliktedir.
- D) Geçmişle gelecek arasında köprü niteliğindedir.
- E) Kültürün içinde bağımsız bir yapıya sahiptir.

6. Her biri bir başyapıt olma özelliği taşıyan yapıtlarını aşmış en büyük mirası, belki de daha hayattayken görülmeye başlanmıştır ki bu da Rus hayatı üzerindeki etkisidir. Hiçbiri için değilse bile 19. yüzyılın sonunda nüfusunun küçük bir yüzdesinin okuma yazma bildiği bir ülkede okuryazarlık oranını geliştirmeye çalıştığı için, insanoğlunu kıtlıkla tehdit eden doğal felakete karşı bir şeyler yaptığı için, halkının açlığına kayıtsız hâlden memnun, yozlaşmış Çar yönetimine acı gerçekleri söyleme cesaretine sahip olduğu için selamlanması gerekir. Düşüncelerinde sorunlar olsa da hayattan hiç vazgeçmeden zevk almaya çalışması övgüyü hak eder.

Bu parçada söz edilen yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Başarılı bir edebiyatçı olduğuna
- B) Cahillikle mücadele ettiğine
- C) Zaman zaman hayata küstüğüne
- D) İnsanları kaderine terk etmediğine
- E) Doğru bildiğini söylemekten çekinmediğine

7. Mermer oluşumunun altı yüz elli milyon yıl önce başladığı varsayılır. Mermere kireç taşı adı da verilir. Kireç taşları, karbonatların birikmesi sonucunda oluşur. İçlerinde bulundurdıkları suyu dışarı attıkları zaman taşlaşmaya başlar. Mermer dayanıklılığı, zarafeti ve yer altında çok bulunan bir doğal taş olması ile asırlardan beri sanatın ve mimarinin vazgeçilmez malzemesi olmuştur. Birçok uygarlık günümüze değin gelen ve çağlarına ışık tutan eserlerinde mermer kullanmıştır. Mermerciliğin ilk örnekleri uygarlığın beşiği olarak kabul edilen Anadolu’da ortaya çıkmıştır.

Bu parçada “mermer” ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Oluşumunun başlangıcı ile ilgili varsayıma
- B) Karbonatların birikmesi sonucu oluşan kireç taşlarının içindeki suyu dışarı atmasıyla oluştuğuna
- C) Dayanıklı, estetik ve bol olmasından dolayı yüzyıllardır sanat ve mimaride kullanıldığına
- D) Birçok uygarlığın başlamasına öncülük ettiğine
- E) Dayanıklı ve bulunması zor olmayan bir doğal taş olduğuna

8. Akranlarınızla aynı dili konuştuğunuzdan bilgi paylaşımı çok daha kolay olur. Siz, iyi öğrendiklerinizi onlara anlatırsınız. Onlardan da anlamadığınız konuları dinlersiniz. Böylece, hem anlatarak bildiklerinizi pekiştirirsiniz hem de dinleyerek eksiklerinizi tamamlarsınız. Bu öğrenme yöntemine “akran eğitimi” adı verilir. Akran eğitimi takım çalışmasını geliştirmenize katkıda bulunur. Paylaşmanın tadına varırsınız. Ayrıca akran eğitimi ile uzun yıllar sürecektir güzel arkadaşlıkların temeli atılabilir.

Bu parçadan hareketle

- I. Akran eğitimi, takım çalışması ve arkadaş edinmek için geliştirilen bir projedir.
- II. Akran eğitimi, karşılıklı faydaya dayanan bir etkileşim modelidir.
- III. Anlatma ve dinleme, öğrenmede önemli egzersizlerdir.
- IV. Akranlar, anlayış ve düşüncede aynı dili konuşurlar.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) Yalnız IV
- D) I ve IV
- E) II ve III

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - IV

TEST • 13

• KAVRAMA •

1. Dünya tarihini değiştirmiş olaylar listelenecek olsa Amerika'nın keşfi kendine ilk sıralarda yer bulur muhtemelen. Kristof Kolomb adının yüzyıllar sonra bile bilinmesini sağlayan ve 15. yüzyılın sonuna doğru gerçekleşen bu olay, birdenbire veya tek seferde olmadı elbette. Birikimsel şekilde ilerleyen bu süreç onlarca seferden, bolca kafa karışıklığından, emperyalist gayelerden mürekkepti. Sürecin tamamlanması ise sömürgecilik, büyük çaplı nüfus hareketliliği, dünya ticaretinde yeni bir dönem ve Avrupa'nın büyük güçleri arasında bir nüfus savaşı gibi pek çok anlama geliyordu. Dünya için bir dönüm noktası olan bu keşif, yapıldığı dönemde küresel dengeleri altüst etmekle kalmadı, etkisi hâlâ süren birçok sonuç ortaya çıkardı.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Amerika'nın keşfi, insanlığın dönüm noktalarından birini oluşturmaktadır.
- B) Kristof Kolomb'un insanların zihninde kalıcı yer edinmesini sağlayan, Amerika'nın keşfi olmuştur.
- C) Amerika zamana yayılan çeşitli serüven ve hedeflere bağlı olarak keşfedilmiştir.
- D) Amerika'nın keşfi milletlerin çeşitli alanlardaki rekabetini de beraberinde getirmiştir.
- E) Amerika'nın keşfi, birçok ulusun bir arada yaşadığı kültürel çeşitlilik ve zenginlik doğurmuştur.

2. Kişi akıllı ve çalışkan ise takdir et.
Kişi akıllı değil çalışkan ise ikaz et.
Kişi çalışkan değil akıllı ise dikkat et.
Kişi hem çalışkan hem de akıllı değilse yok farz et.

Bu yargılardan hareketle aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenemez?

- A) Akılsız olup da gayretli olanlar uyarılmalıdır.
- B) Hem akıllı hem de gayretli insanlar beğenilmelidir.
- C) Hem gayretli hem de akıllı olabilen insan yoktur.
- D) Gayretli olmayıp akıllı olan insanlara karşı uyanık olunmalıdır.
- E) Tembel ve akılsız insanlara önem verilmemelidir.

3. Şair, kitabında yer alan şu dizelerle tanıtıyor kendini:
“Zonguldak'ta doğdu.
Denizi ve defne kokusunu unutamıyor.
Bütün çocukları seviyor, bütün renkleri...
Ama bütün insanları asla!
Bu nedenle, şarkı sözü, deneme yazıyor.
Bu nedenle bazı filmlere ağılıyor, bazı müziklerde tüyleri diken diken...
Bu nedenle şiir yazıyor.
Onun ilk kitabı bu.”

Bu dizelerde şair aşağıdakilerden hangisine değinmemiştir?

- A) Neden şiir yazdığına
- B) Duygusal biri olduğuna
- C) Denize olan tutkusuna
- D) Bazı insanları neden sevmediğine
- E) Hangi türde yazılar kaleme aldığına

4. Hayata sımsıkı tutunuyor. Kedisi Minnoş ile yaşıyor. Tüm işlerini kendi görür, yardımcı kabul etmez, davetsiz misafirlerden hoşlanmaz. Alışkanlıkları var. En başta düzen... Uyku saati, yemek saati, meyve saati, okuma... Büyük bir kütüphanesi var. Bir yere bağışlamak hususunda kararsız... Kararsızlıktan hoşlanmaz. En kötü karar, kararsızlıktan iyidir. Ne olacak bu kitaplar? En kötüsü de bu işte... Rüyalarına giriyor. Kitaplarının kıymetini bilmeyecekler diye ödü kopuyor.

Bu parçada söz edilen kişiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hayatı seviyor ve önemsiyor.
- B) Tutarlı ve düzenli yaşıyor.
- C) Okumayı seviyor, kitaplarına çok değer veriyor.
- D) Aldığı kararları uygulamaktan çekiniyor.
- E) Kimseye muhtaç olmadan idare edebiliyor.

5. Sâmiha Ayverdi, ilk eserleri itibarıyla öncelikle bir romancıdır. O, romanı öncelikli olarak tercih etmiş ve kendi ideallerini, fikir hamurunu, dünya görüşünü eserlerine bilerek katmıştır. Romanın dışında hikâye, hatırat, makale, mektup, mensur şiir gibi türlerde de yazmıştır. Bir fikir insanı olması sebebiyle fikri, ağırlıklı konu olarak alan makale ve denemeler de yazmıştır. Bu tür eserleri, onun tarih, kültür ve sanat meselelerindeki tutumunu ortaya koyan eserlerdir. Bu eserlerde çok değişik meseleler ele alınmış olmakla birlikte dil, eğitim, kültür, din ve sanat konuları ağırlıklı plandadır. Yine bu eserlerde yer alan konulardan birisi de İstanbul'dur. Onda İstanbul, bir sembol olarak bizim hayatımızı ve değerlerimizi temsil etmektedir. İstanbul sevgisi, Osmanlı hayatı, Batılılaşma, din ve tasavvuf gibi temalar, onun hemen bütün eserlerinde sıkça karşımıza çıkar.

Bu parçada Sâmiha Ayverdi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Farklı türlerde eserleri olmasına rağmen roman türüne öncelik verdiğine
B) Fikir yönü olan eserler vermeyi özellikle tercih ettiğine
C) Fikirlerini sadece olay çerçevesinde gelişen eserlerde yansıttığına
D) Çok farklı sosyal ve kültürel konularda eserler verdiğine
E) Eserlerinde İstanbul'a bir sembol olarak yer verdiğine

6. Hayatta kendi kimliklerimizi oluşturuncaya kadar en çok ana babamızla tartışırız. Ancak yine kendi ailelerimizi kurduktan sonra yine onları anmaya ve anlamaya başlarız. Buradaki aile kurumu içindeki asıl anahtar annelerimizdir. Geleneksel toplum tipinde baba figürünün hem toplumsal hayat içerisinde hem de aile kurumundaki yeri otorite ile eş değer tutulmuştur. Bu yüzden de özellikle bazı bölgelerde baba ile çocuklar arasındaki ilişki daha resmîdir. Buna karşın arabulucu rolünü üstlenenler, daima annelerdir. İki arada kalırlar ve üzülürler.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ana babaların aile içindeki işlevinin ne olduğuna
B) Ana babaların çocukları tarafından tam anlaşılmadığına
C) Annelerin çocuklara korumacı davrandığına
D) Çocukların, ana babalarına itiraz ettiğine
E) Annelerin, baba ile çocuklar arasında denge olmaya çalıştığına

7. Ben olayları anlatan bir yazar değilim. Durumları anlatırım. Çok daha zordur. Olay anlatmak kolaydır ama durumları anlatmak zordur çünkü durumu öyle kuracaksınız ki o durumun içindeki dinamizmi de vereceksiniz. Olay zaten bir devinmedir. Olur. Öbürü daha farklıdır ve ben onu seçtim, devamlı onu anlatmak istedim. Benim çalışma biçimim de şu: Ben günlerce hiçbir şey yazmayabilirim. Hatta bir sene, iki sene fakat o yazmama döneminde hep kafamdaki şey kendi içimde yüzünü bulur. Hareketini, yerini bulur. Bazen değiştirir. Ben oturduğum zaman da bitiririm. Ben yoğun çalışırım beş altı ay. O dönem benim için öyle yaşanır. Mesela her gün yazmak için masasına oturan insanlar var. Ben onları gerçekten takdir ederim.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Durum yazarı olmanın daha zor olduğunu bilmektedir.
B) Durumun içerisindeki devinimi vermenin zor olduğunu düşünmektedir.
C) Yazamama döneminde hep kafasında bir karakterin hayat bulmaya çalıştığını açıklamaktadır.
D) Her gün düzenli olarak çalışanlara saygı duymaktadır.
E) Her eserinde özgün olmaya çalışmaktadır.

8. *Keşanlı Ali Destanı*'nda, bildiğiniz gibi bizim halk gösteri biçimlerimizle modern epik tiyatronun akrabalığından faydalanıp epik bir Türk halk tiyatrosu üslubuna yöneldim. Kendi kişiliği ile çevrenin onda kurduğu kişilik arasında bocalayan Ali'nin iç çatışması renkli bir gecekondu ortamına oturtulmuştu. Bu yabancılaştırma arka planı ile büyük kentin gülünç düzeninin parodisi yapılıyordu. Oyunun yapısında meddah, orta oyunu, tuluat gibi halk gösterilerimizin gerçekçi öğelerini, dil ve diyalog özelliklerini, söz kalıplarını, tekerlemelerini bol bol kullandım. Çok modern bir özle hiç yeni olmayan bizim içten, sıcak biçimlerimizin kaynaşması, ortaya yepyeni bir oyun, belki de bir üslup çıkardı.

Bu parçada *Keşanlı Ali Destanı* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Modern olanla yerliyi aynı kaptı yoğurduğu
B) Başkarakterinin kavgacı bir yapıya sahip olduğu
C) Halk gösterilerimizin öğelerinden yararlandığı
D) Yeni bir özle eski biçimin kaynaştırıldığı
E) Halk gösterilerindeki kalıplaşmış söz ve tekerlemelerin çokça kullanıldığı

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - V

TEST • 14

• PEKİŞTİRME •

1. Ben bir futbolseverim. Böyle olduğu için de çocukluğumdan beri hem futbolu hem tuttuğum takımı yakından izlerim. Mahalle aralarında, çocukluğumun arsalarında peşinden koşturduğum ve uğrunda bir kez bacağımı, iki kez kolumu kırdığım meşin topa ve yeşil sahaya dönük duygusal bağlarım, yetmiş küsur yaşında hâlâ devam eder. Çünkü futbol -bu güzel oyun- aynı zamanda benim içimde kalmıştır. Yani olmak isteyip de olamadığım bir şey. Bu nedenle yalnız futbolu değil futbolcuları da yakın takipte tutmaya çalışırım. Çünkü onlar genellikle büyükşehirlerin varoşlarından gelir, dipten yükselirler. Kimileri kaybolur, kimileri para ve şöhrete kavuşur. Kimileri para ve şöhreti taşıyamaz, kimileri taşır.

Bu parçanın yazarıyla ilgili

- I. Sakatlanmayı göze alarak futbol oynamıştır.
- II. Futbol kadar futbolcularla da ilgilenmiştir.
- III. Futbol tutkusu anılarda kalmıştır.
- IV. Futbolda hedeflediğine ulaşamamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve III
- D) I ve IV
- E) III ve IV

2. Ben şiirden çok; romandan, öyküden, oyundan etkilenmişimdir. “Acaba bu benim yaradılışımdan mı geliyor?” diye düşünmüşümdür. Neden bazen uzun şiirler yazmadan edemiyorum? Hatta bazı şiirlerimde öyküleyici unsurlar da var, oyun ögesi de var, diyaloglar var düpedüz. Bunlar neden oluyor? Niye ben hepsini birden toparlamak istiyorum, niye romandan şiir kadar tat duyuyorum? Elbette o bir şiir tadı duymak değil. Sevdiğim bir romancıyı okurken şiir tadı duyuyorum, diyemem ama bir Homeros kadar, bir Shakespeare kadar da haz duyuyorum ve şiirime bunların bir başka yoldan da etkisi oluyor.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirlerinde, öykü tarzının etkisi hissedilir.
- B) Romanların şiir tadında yazılması gerektiğini savunur.
- C) Bir şiir ile romandan aldığı tat aynı orandadır.
- D) Roman okuru olması, şiirlerine katkı sağlar.
- E) Değişik edebî türlerden etkilenmiştir.

3. Yaşlı işçi sorununu neden tartışıyoruz? İnsanlar, neden ölene kadar patronlarının cebini doldurmak için çalışmak zorunda kalsınlar ki? Şu veya bu yaş fakat “toplumsal” olarak belirlenebilecek makul bir yaştan sonra insanların yaşamlarını sürdürebilmek için çalışmak zorunda kalmamaları gerekmez mi? Tarihe baktığımızda bu sorunun insanların ortalama yaşam süresinin uzamaya başlamasıyla ortaya çıktığını görüyoruz. Bilinen en eski çağlarda da oldukça uzun ömürler yaşayan insanlar vardı fakat bu insanların sayısı ve nüfusa oranı hiçbir zaman günümüzdeki boyutlara erişmemişti.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisi çıkarılamaz?

- A) Yaşlı işçi sorununun eskiden olduğu gibi günümüzde de çözümsüz olduğu
- B) Yaşlı işçilerin belli bir yaştan sonra rahat yaşamlarının sağlanması gerektiği
- C) İnsanların ömürlerinin uzaması ile çalışma sürelerinin uzamaya başladığı
- D) Yaşlı işçilerin sayısının günümüzde eskiye göre daha çok olduğu
- E) Geçmişte de insanların uzun yaşadığı ancak şimdiki kadar yaygın olmadığı

4. UNESCO’nun Dünya Mirası Listesi’ne aday gösterilen Tortum Şelalesi, kırk sekiz metre yükseklikten akıyor. Şelale, on sekizinci yüzyılda Balıklı köyü yakınlarında bulunan dağda heyelan oluşması sonucu meydana gelmiş. Erzurum-Artvin kara yolunun yüz onuncu kilometresindeki Tortum Şelalesi 2016 yılında Türkiye’nin on birinci sakin şehri seçilen Uzundere ilçesi sınırlarında bulunuyor. Tortum Şelalesi, Türkiye’nin en büyük şelalesi olma özelliğine sahip.

Bu parçada Tortum Şelalesi’yle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) UNESCO’nun Dünya Mirası Listesi’nde yer aldığına
- B) Ülkemizin en büyük şelalesi olarak bilindiğine
- C) Uzundere ilçesi sınırları içerisinde yer aldığına
- D) Hangi doğal olay sonucu oluştuğuna
- E) Aktığı yerin yükseklik ölçüsüne

5. Tema, şiirde okur ile en temel kontak noktası olmakla birlikte temanın başka işlevleri de var. Bu işlevlerin başında da şiirin omurgasını oluşturmadaki katkısı gelmektedir. Şiir anlatmaz, söyler, kat kat açılır ama bir “yığma” da değildir. Şiirdeki her dizenin öteki dizelerle konuşması, söyleşmesi gerekir. Başka deyişle şiir mimari ister, emek ister, zanaat ister ki saçmadan, zirvadan, sayıklamadan, iç dökmeden, sızlanmadan, öfke dışı vurumundan, rastgelelikten, anlık boşalmadan farklı olabilsin. Tema, tek başına bunlardan arınmayı garanti etmez ama iyi ya da kötü her şiirde omurganın oluşmasında en önemli paya sahiptir.

Bu parçadan şiir ve temayla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Tema okurun şiirle bağ kurmasına yarayan başat unsurdur.
B) Tema, şiirin omurgasını oluşturmada önemli bir unsurdur.
C) Şiirde her dize diğerlerinden bağımsız bir yapıya sahiptir.
D) Şiir, duyguların ani olarak dışı vurumu değil ince bir işçiliktir.
E) Temanın şiirin diğer unsurlarıyla inceliklerle birleşmesinden şiir ortaya çıkar.

6. Okumak günümüzün vazgeçilmez ve zorunlu becerilerinden biridir. Okuma becerisinin eksikliği günlük yaşamın her alanında kendisini hissettirerek kişinin rutinlerini yerine getirmesinde zorluklar yaratabilir. Okuma hem entelektüel açıdan bilginin ve kültürün zenginleşmesine katkı sağlarken hem de iletişimi kolaylaştırıcı bir araç hâline gelmiştir. Öyle ki düşündüklerimiz büyük oranda okuduklarımıza bağlı olabilmekte ve yaşam tarzımızı bu doğrultuda düzenleyebilmekteyiz. Görme ya da konuşma gibi genetik olarak genlerimizde okuma becerisi programlanmamıştır.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Okumak çağımızın olmazsa olmaz kazanımları arasında yer almaktadır.
B) Okuma kazanımı olmayan insanlar gündelik işlerinde sıkıntılarla karşılaşır.
C) Okuma kişinin fikir dünyasını şekillendirir ve yaşamına yön verir.
D) Okuma insanlarda doğal yollarla ortaya çıkmaz, sonradan öğrenilir.
E) Okumayı öğrenme sürecinin altyapısı uzun bir süreçte gerçekleşir.

7. Benim elemanlarım, müdürlerim uçaktan daha değerlidir. Eğer normal bir uçakta yolculuk yapacak olsalar yolculuk boyunca ya film seyredecekler ya da başkalarının ilgisiz konuşmalarını dinlemek zorunda kalacaklar. Bu da onlar için zaman kaybından başka bir şey değildir. Fakat elemanlarım, birlikte yolculuk yapacak olurlarsa birbirleri ile iş konuşabilirler. Bunlar o kadar önemli insanlar ki bir iş ürettikleri zaman uçağın parasını kazanmış olurlar.

Bu parçada elemanlarını uçakla yolculuk ettiren iş insanının amaçları arasında

- I. üretkenliği artırma,
II. gereksiz harcamaların önüne geçme,
III. zamanı değerlendirme,
IV. iş gücü kaybını önleme

ifadelerinden hangileri yer almaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız IV
D) II ve III E) III ve IV

8. Türkiye’de sinemanın geçmişi, yüz yılı aştı. Osmanlı ordusunda subay olan Fuat Uzkınay’ın *Ayastefanos’taki Rus Abidesi’nin Yıkılışı* bir belgeseldi. Yıl 1914. ABD ve Fransa’daki ilklerden yaklaşık yirmi yıl sonra. Bu kadarı da gecikme sayılmamalı çünkü sinema aygıtını icat edenler elbette önde olacaklardı. Romanyalı Sigmund Weinberg 1916’da, 1915’te Enver Paşa tarafından kurulan Ordu Film Merkezi için *Himmet Ağa’nın İzdivacı*’nı çekmeye başladıysa da bu “ilk uzun metrajlı” Türk filmi I. Dünya Savaşı sona erinceye dek bitirilemedi, sonra tamamlanabildi. Savaş ortamının doğal etkisi tabii. Seferberlikten sonra bu defa Millî Müdafaa Cemiyeti tarafından iki film çekilir: *Pençe* ve *Casus*. Bu filmleri yöneten genç gazeteci Sedat Simavi, ilk yerli yönetmen kabul edilir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Osmanlıda ilk sinema filminin bir belgesel olduğuna
B) İlk uzun metrajlı Türk filmini yabancı bir sinemacının çektiğine
C) Türk sinemasının Batı sinemasına öykünerek gelişim gösterdiğine
D) İlk uzun metrajlı Türk filminin çekiminin çok uzun sürdüğüne
E) *Pençe* ve *Casus* filmlerinin bir yerli yönetmence çekildiğine

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - VI

TEST • 15

• PEKİŞTİRME •

1. Doğumunun ertesi günü, yani 1914 yıllarında tüm hızıyla sürüp giden I. Dünya Savaşı'nda cephede düşmanla çarpışan babasını, üç ay sonra da annesini yitiren sanatçının sanatla olan ilişkisi, beyaz perdeyle tanışması çocukluğunda başlar. *Karagözlü Günler* sinema yaşamının ilk anıdır. Amasya'da Şirvanlı Mehmet Efendi adıyla anılan dedesinin büyüttüğü sanatçı, yayınlanmamış anılarında o günlerden söz ederken gizlice Karagöz oynatırken az daha evi yakacağını anlatır.

Bu parçada söz edilen sanatçıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karagöz oynatmaya meraklı olduğu
- B) Sinemaya yatkınlığını sonradan fark ettiği
- C) Art arda yıkımlar yaşadığı
- D) Karagöz oyunları ile sinema yolculuğuna başladığı
- E) Anılarını kaleme aldığı

2. Çiçekler sadece dağları, kırları, bahçeleri süsleyen bitkiler değil hayatımızın her safhasında bize eşlik eden, bizi süsleyen, güzelleştiren unsurlardır. Onları mimaride, çinilerde, kitaplarda hatta mezar taşlarında süs olarak görüyor; köyümüzde, kasabamızda yazmasından mendiline, baş süslemelerinden yatak örtülerine, kiliminden heybesine, çorabına kadar hayatımızın bir parçası olarak âdeta yaşıyoruz. Şair "Çiçekleri hep sevdim." diyor ve çiçekleri sevmeyen bir insanı normal olarak kabul etmiyor. Bu düşüncelere katılmamak zaten elde değil ki.

Bu parçanın yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çiçeklere büyük bir sevgi ile bağlıdır.
- B) Çiçeklerin hayatımızda çok önemli bir yeri olduğuna inanmaktadır.
- C) Çiçek sevgisinin bir toplumu bir arada tutan en güçlü bağ olduğunu düşünmektedir.
- D) Bir insanın çiçeklere ilgisiz kalabileceğini düşünmemektedir.
- E) Çiçeklerin hayatın içinde bir süs olarak karşımıza çıktığını gözlemlemektedir.

3. Edebiyat ve karikatür; olayları, kişileri, yaşantıları, imgeleri kendi ifade araçları ile yorumlayan iki sanat dalıdır. Güzel sanatlar içerisinde değerlendirilen edebiyat ve karikatür ilk bakışta birbirlerinden çok farklı sanat dalları gibi görünmektedir. Böyle görünmesi biraz da her iki sanat dalının ifade araçları farklılığından ileri gelmektedir. Edebiyat ifade aracı olarak dili, karikatür ise çizgiyi kullanır. Bu temel farklılığa rağmen edebiyat ve karikatür arasında sanılandan daha güçlü ve çok boyutlu bir ilişki vardır.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Karikatürün edebiyatımızdaki yerine
- B) Edebiyat ile karikatür arasındaki bağa
- C) Edebiyat ve karikatürün ayrışma noktasına
- D) Edebiyat ve karikatürün neden farklı görüldüğüne
- E) Edebiyatın, ifade aracı olarak neyi kullandığına

4. Yerliyim yerli olmasına
İlmik ilmik, damar damar
Yerliyim
Bir dilim Trabzon peyniri
Bir avuç tiftik
Bir çimdik çavdar
Bir tutam şile bezi gibi
Dışimden tırnağıma kadar
Ressamım
Yurdumun taşından toprağından
Sürüp gelir nakışlarım
Taşıma, toprağıma toz konduranın
Alnını karışlarım

Bu şiirden hareketle şairle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Sanatının ulusal çizgilerle biçimlendiği
- B) Yaşadığı yerin, resimlerine esin kaynağı olduğu
- C) Sanatın evrenselliğini öze dönüşte bulduğu
- D) İçten bir yurt sevgisi taşıdığı
- E) Ülkesi ile ilgili duyarlılıklarının olduğu

5. Yazı makinesinin yaygınlaşması çok hızlı oldu ama ömrü çok uzun süremedi. 1930'dan 1980'li yıllara kadar, ortalama 50 yıl... Sözü edilen yıllarda yaygınlaşan bilgisayarlar, yazı makinelerini ortadan kaldırdı. Her ne kadar elektrik üretimi olmayan ya da düzenli olmayan Afrika ve Güney Afrika ile Asya ülkelerinde bürokraside, resmî dairelerde hâlâ kullanılmaktaysa da bugün en hızlı, en pratik ve en çabuk sınırsız sayıda kopya veren bilgisayarlar, yazı makinesinin egemenliğini ortadan kaldırmıştır.

Bu parçadan hareketle yazı makinesiyle ilgili

- I. Bazı yerlerde hâlâ kullanılmaktadır.
- II. Bilgisayarın kullanılmasıyla gözden düşmüştür.
- III. Hızlı yayıldığı için çabuk unutulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

6. Roman, Zehra karakteri üzerinden hayatı sorgulamaya açıyor. *İssız Adam* filminden ressam Frida Kahlo'ya, ünlü düşünür Soren Kierkegaard'a dek uzanan göndermelerle bir kadının kendi karanlığını keşfetmesinin öyküsü anlatılıyor. Elbette karanlığın içine girdiğinizde, o ürkütücü ıssızlıkta, kadının kendisiyle buluşmasına tanık oluyorsunuz. Zehra, Korkut'la tanıştığında her şey gözüne olağan görünür ve belki de öyledir. Ama her nasılsa bu adamda gönül çelici ve aynı zamanda rahatsız edici bulduğu pek çok şey onu geçmişle yüzleşmeye götürecektir. Bu yüzleşmede en çok da kadınlığına ayna tutulur. Zehra kariyer sahibi, güçlü, güzel bir kadındır. Kendi içinde ise hayatın kötü sürprizleri karşısında tutuk, küçük bir kız çocuğu vardır.

Bu parçada anlatılan roman ve romandaki Zehra karakteriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Romanda farklı sanat dallarına ait eser ve kahramanların etkisi görülmektedir.
- B) Zehra, kendi iç dünyasındaki karanlık noktaları tespit edip onlarla yüzleşen bir karakterdir.
- C) Romanda Zehra'nın en çok kadınlık yönü üzerinde durulur.
- D) Zehra'nın Korkut ile ilişkisi ona zarar vermekten başka bir işe yaramamıştır.
- E) Zehra dış dünyada güçlü, kendi içinde ise zayıf bir karaktere sahiptir.

7. Tarihte meydana gelen olayların doğurduğu olgular zamanla toplumsal yaşantıya, kültüre ve sanata da sirayet eder. Meydana gelen bu etki kendini sanat ve düşünce dünyasında yeni arayışlar, tartışmalar, akımlar ve ekoller şeklinde gösterir. Türklerin göç macerası, sürekli batıya doğru bir seyir izlerken sadece yer değiştirme sureti ile değil toplumsal temasların kaçınılmaz sonucu olan kültür ve bilgi alışverişi şeklinde de devam etmiştir. Bu durum, Türk kültürünün gerek Çinlilerle münasebette gerek İslami dönemde gerekse Batılılaşma devrinde çevresinden kopuk olmayan bir kültür olduğunu gösterir. Ancak diğer devirlere nazaran Avrupa medeniyeti etrafında teknolojiye bağlı olarak da hızlanan ilerlemeler toplumsal ve siyasi alanda olduğu gibi sanatta ve edebiyatta da yer yer farklı tepkilerin, çekincelerin ve algıların ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) İnsanlığın geçmişte yaşadığı her olayın izleri bir şekilde geleceğe taşınır.
- B) Göçebe olan Türkler, daima doğudan batıya doğru göç etmiştir.
- C) Türkler göç ettikleri yerlerde kültür ve bilgi alışverişinde de bulunmuşlardır.
- D) Türklerin Batı ile ilişkisi, teknolojik bilgi alışverişi seviyesinde kalmıştır.
- E) Göç dönemlerinde Türk kültürü, çevresiyle yakından ilişkili biçimde gelişmiştir.

8. Erdal Öz, Nurullah Ataç'ın dil politikasını kendine ilke edinir. Arı bir Türkçe kullanarak Türk diline olan bağlılığını gösterir. Türkçe kelime kullanımı onun en önemli özelliğidir. Yazılarında deyim, atasözü ve ikileme kullanmayan, en sade anlatımla anlaşılabilir olma anlayışı üzerinde duran yazar, bir anlamda bunu yaparak okuyucuya da kolaylık sağlar. Cümlelerini özne-nesne-yüklem pratiğinde kurar. Öykülerinde olayı ikinci plana atarak duruma ve bireye odaklanır. Bu tutumunu basit bir dil kullanımıyla tamamlar.

Bu parçada Erdal Öz ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yapıtlarında yalın bir Türkçe kullandığına
- B) Anlaşılır olmayı ilke edindiğine
- C) Geniş bir okuyucu kitlesine ulaştığına
- D) Düz bir söz dizimini tercih ettiğine
- E) Hikâyelerinde merak duygusunu öncelemediğine

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - VII

TEST • 16

• PEKİŞTİRME •

1. Opera, görsel sanatların çoğunu bünyesinde barındırabilen, tarihten felsefeye, siyasi olaylardan mitolojiye kadar insanın yapıp etmelerini çok geniş bir yelpaze içerisinde ele alabilen bir sanat dalıdır. Tüm bunların yanı sıra dramatik bir form ve müzikle birlikte metnin de öne çıktığı kuşatıcı bir disiplindir opera. Bunlarla da yetinmeyip opera ile mimariyi yan yana koymaksa sanatçılar üzerinde insan soyunun en büyük hasletlerinden birini ortaya çıkarır niteliktedir: Güzele olan özlemi akıl ve duyguyla birleştirebilme özelliği. Opera mimariyle birleştiği anda artık sadece bir sahne sanatı olarak kalmaz, eşsiz bir yapının içinde sergilenen düşsel bir etkinliğe dönüşür.

Bu parçada operayla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Görsel sanatların tamamını kapsayıcı bir nitelik taşıdığına
- B) Hareket, müzik ve sözü birleştiren bir dal olduğuna
- C) Mimari ile bir araya geldiğinde farklı bir nitelik kazandığına
- D) Hem bedenleri hem de sesleriyle sanat icra edenleri ortak bir eser etrafında topladığına
- E) Mimari bir yapının içinde sergilendiğinde sıradan bir sanatsal etkinlik olmaktan çıktığına

2. Karakter, sinemada anlatının önemli parçalarından biridir. Olay örgüsü; karakter ve onlara yüklenen rollerle sağlanır. İzleyicide gerçeklik ve inandırıcılık duygusu ancak karakterle oluşturulur. Bir filmin başarısı oluşturulan karakterlerle paraleldir. Senaryo ne kadar iyi olursa olsun karakter senaryodaki havayı yakalayamıyor veya seyircide bir etki uyandıramıyorsa senaryonun kalitesini de perdelemiş olur.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Karakter, sinemanın kurgusunda önemli bir yere sahiptir.
- B) Sinema izleyicisi için karakterin gerçekçiliği ve performansı esastır.
- C) Karakterin kötü performansı iyi bir senaryoyu niteliksizleştirir.
- D) Bir filmde beklenen başarı karakterin, rolünü iyi gerçekleştirmesiyle doğru orantılıdır.
- E) Sinemada karakter oluşturmak zor ve karmaşık bir iştir.

3. 20. yüzyıl sanatçıları arasında aklımıza en renkli isim olarak hiç şüphesiz Picasso gelmektedir. Picasso yaşadığı yüzyılın tartışmalı sanatçılarından başında yer almaktadır. Dünyanın en büyük sanat müzayedelerinde fiyat rekorları kıran Picasso imzalı tablolar, *Guinness Rekorlar Kitabı*'nda da yerini korumaktadır. Hayatı boyunca üslubunu devamlı değiştiren Picasso, resimden heykele, poster tasarımından tiyatro dekoruna her türlü çalışmaya el atmıştır. Resimle başlayıp grafik, seramik ve heykel çalışmalarıyla olay yaratan eserleri tüm dünyada büyük akisler yapmıştır.

Bu parçada Picasso ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hangi dönemde yaşadığına
- B) Resimlerinin büyük ilgi gördüğüne
- C) Belli bir üslupta sabit kalmadığına
- D) Mimarların üzerinde bile etki bıraktığına
- E) Birbirinden farklı alanlarda ürün verdiğine

4. Çayımдан usulca bir yudum daha alıp başımı hafifçe öne eğerek hemen yanımda güröldeyen sobada, çatlayan ellerini ısıtan yaşlı seyyar satıcıyı selamlıyorum. Ben bu ihtiyarı tanıyorum, diyorum. Tanıyorum bir yerden. Bu kahveyi, kahvenin bulunduğu sokağı, sokağın sonundaki çeşmeyi, o çeşmenin taşan suyunda kâğıttan gemiler yüzdüren çocukları ve o çocukların babalarını tanıyorum. İşte Anadolu, bu bildik hissin, insanın kanına işleyen sıcaklığın ve iliklere kadar sızan huzurun toplamıdır ve her defasında beni benden alır, alıp esir eder üzerinde geçen anların fotoğraflarına. Bu kare de o anlardan birine ait. Beni tekrar oraya götürdü, ben de size getirdim.

Bu parçadan hareketle parçanın yazarıyla ilgili

- I. Anadolu'yu hüznünün kaynağı görmektedir.
- II. Anadolu insanı, anılarının değerli bir parçasıdır.
- III. Anadolu'ya büyük bir tutku ile bağlıdır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

5. Art Nouveau akımının öncüsü Katalan mimar Antoni Gaudi'nin babası bir bakırcı ustasıdır. Gaudi çocukluğunda demirci çırağı olarak çalışmış ve bu konudaki yeteneğini yapılarına yansıtmıştır. Eserlerine genellikle Neogotik ve Art Nouveau akımlarını yansıtan mimar, tüm eserlerinde doğadan esinlenmiştir. Ona göre doğada düz çizgi yoktur ve bu sebeple hiçbir eserinde düz çizgi kullanmamıştır. Eğer keskin hatlı çizgiler kullanacaksa bu tekdüzeliği bozmak için asimetriyi kullanır. Genellikle coğrafi oluşumlardan, bitkilerden ve hayvanlardan ilham alan Gaudi; tasarımlarında dağ, yaprak, kuru dal, çiçek, meyve, bal peteği, iskelet ve kemiklerin formlarını kullanmıştır.

Bu parçadan hareketle Antoni Gaudi ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Küçüklüğündeki bir uğraşının eserleri üzerinde etkili olduğu
B) Yapılarında hangi akımların izlerinin görüldüğü
C) Esin kaynağının neler olduğu
D) Genç nesiller üzerinde etkili olduğuna
E) Yapılarında ne tür biçimlere yer verdiği

6. Ana vatanı ülkemiz olan ve doğal yayılışının büyük bir kısmını ülkemizde gerçekleştiren doğu kayını dünya üzerinde Bulgaristan'dan başlayarak Türkiye, Kafkasya ve İran'da doğal olarak yayılış göstermektedir. Türkiye'deki en geniş ve en uygun yayılışını Demirköy'den Hopa'ya kadar Karadeniz sahiline paralel uzanan dağların orta ve yüksek kısımlarında ve özellikle saf ve karışık ormanlarda yapar. Marmara Bölgesi ile Anadolu'da da yer yer görülür. Doğu Akdeniz'de Adana'nın Pos Ormanlarında, Amanos Dağlarında, Yozgat-Çekerek'te, Kahramanmaraş-Andırın yöresi ile Kütahya çevresinde seyrek bulunur. Doğu kayını rutubetçe zengin, yağışın dengeli olduğu ılıman iklimlerden hoşlanır.

Bu parçadan hareketle "doğu kayını" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Ağırlıklı olarak nerelerde yetiştiğine
B) Ülkemizde yoğun olarak nerede bulunduğu
C) Dayanıklılığının diğer türlere göre fazla olduğuna
D) Hangi hava koşullarını sevdiğine
E) Hangi rakımlarda yayılış gösterdiğine

7. Kramplar aniden ortaya çıkan, acı veren, şiddetli kas kasılmalarıdır. Vücudun herhangi bir bölgesindeki kas dokularında ortaya çıkabilen bu kasılmalar birkaç saniye ile birkaç dakika arasında devam edebilir. Kaslar kasılıp gevşeyerek vücudumuzun hareket etmesini sağlayan dokulardır. Ancak istemsiz olarak kasılıp belli bir süre gevşemediklerinde kramplar oluşur. Kaslardaki yorgunluğun, sinirlerdeki işlev bozukluklarının, kan dolaşımındaki problemlerin ve vücut sıvılarında bulunan bazı kimyasal maddelerin miktarındaki düzensizliklerin kramplara neden olduğu düşünülse de krampların sebebi ve nasıl oluştuğu tam olarak bilinmiyor.

Bu parçadan hareketle

- I. kasların vücudumuzda sahip olduğu işleve,
II. krampların hangi nedenlere bağlı olarak ortaya çıkabileceğine,
III. krampların hangi zaman diliminde gerçekleştiğine,
IV. krampların oluş biçimi ve nedeninin kanıtlanmadığına

bilgilerinden hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve IV
E) III ve IV

8. Eğer öykülerim ilgi görmüşse nedeni süte su katmamış olmamdır. Fazla laf etmekten, dolambaçlı ve yapışık anlatımdan kaçınmamdır. Bir de ele aldığım konuların bugüne dek işlenmemiş konular olması... Bizim Urfa köyleri hakkında hatta bölge olarak Anadolu'nun güneydoğusu hakkında pek eser yoktur. Bunun yanında Doğu Anadolu, İç Anadolu bol bol yazılmıştır. Sanırım öykülerimin, daha doğrusu ilk kitabımın ilgi görmesinde bunların da etkisi vardır. Konularımı yaşamış olmam, gerçeğin içinden gelmem de yadsınamaz herhâlde.

Bu parçaya göre yazarın öykülerinin ilgi görmesi

- I. kısa ve özlü bir anlatım tercih etmesi,
II. içerik bakımından yeni olması,
III. güçlü ve ilgi çekici karakterlere yer vermesi,
IV. doğal bir üslup kullanması,
V. olağanüstülükler barındırmaması

nedenlerinden hangilerine bağlanamaz?

- A) Yalnız II
B) Yalnız III
C) I ve III
D) II ve IV
E) IV ve V

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - VIII

TEST • 17

• PEKİŞTİRME •

1. Endüstri fotoğrafları yeniden yaşam bulur onun çerçevesinden. Detaylar nefes almaya başlar, renkler dile gelir, biçimler dans etmeye başlar. Dünyayı ve insanları dikkatle gözlemleyen, doğaya büyük saygı duyan bir insanın zihninden geçerek son hâlini alır bu fotoğraflar. Ersin Alok, asla kaybetmediği heyecanını, doğayı kendine usta bilerek bugünlere kadar getirmiş; anıları eşliğinde tüm tecrübesini büyük bir alçak gönüllülikle çevresindekilere aktarmayı bilmiştir. Tarih bilgisi, fotoğraf görgüsü, psikoloji bilimiyle sarmallanmış yaşam enerjisi ve girdiği her ortamın kendi sosyolojisine gösterdiği saygı onun yaşamının ve davranışlarının bir parçası olmuştur.

Bu parçadan hareketle Ersin Alok ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Çektiği fotoğrafların yaşıyormuşçasına canlı olduğuna
- B) Fotoğraflarıyla bizi doğayla baş başa bıraktığına
- C) Birikim ve düşüncelerinin sanatına yön verdiğine
- D) Sanatın insan üzerinde iyileştirici etkisine inandığına
- E) Yaşam dolu, coşkulu ve titiz bir sanatçı olduğuna

2. Her iki kitabın da didaktizmin kuru öğreticiliğine yaslanmadan öykünün çekiciliğini ön plana çıkarması dikkate değer bir unsur. Çocukların okuduğu öyküler hakkında düşünebilmesi, onları anlayıp yorumlayabilmesi için kitapların sonuna eklenmiş olan sorular ise bu okuma deneyimine ayrı bir keyif ve boyut kazandırıyor. Soruların, öykülerin üslubuna yakışır bir biçimde, okuyucuyu belirli bir mesajı bulmaya yöneltmekten çok düşündürmek ve empati kurmasını sağlamak üzerine temellendirilmiş olması başka bir olumlu özellik, başka bir kazanç.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen kitapların özelliklerinden biri değildir?

- A) Sanatsal formun niteliklerine özen gösterme
- B) Okumayı zevkli kılacak unsurlara yer verme
- C) Her seviyeden okura hitap etme
- D) Empati duygusunu sağlamayı hedefleme
- E) Sadece öğretme amacı taşımaktan kaçınma

3. Buzullar yeryüzünde kar ve buz birikimleri sonucunda ortaya çıkan doğal oluşumlardır. Yaygın olarak kutup bölgeleri gibi yüksek enlemlerde ve yüksek rakımlı yerler olan dağlarda oluşurlar. Buzulların oluşması için yıllık kar yağıışı miktarının yıllık erime miktarından daha fazla olması gerekir. Bu koşullarda kar tabakaları zamanla üst üste birikir ve giderek birbirini sıkıştırmaya başlar. Üstteki tabakaların ağırlığa bağlı olarak oluşturduğu basınç alttaki tabakaların yapısını ve yoğunluğunu değiştirir. Öyle ki sonunda bu tabakaların içinde neredeyse hiç hava kalmaz. Böylece bu tabakalar tıpkı bir kayaç gibi sertleşir ve buzul oluştururlar.

Bu parçada “buzullar” ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Hangi doğal oluşum sonucunda meydana geldiğine
- B) Çoğunlukla bulunduğu yerlerin özelliğine
- C) Oluşumunda gerekli olan koşullara
- D) Oluşumunu tamamlamasında geçen sürece
- E) Birden fazla çeşidinin bulunduğu

4. 1980’lerde bana Bahreyn’den bir iş teklifi oldu. Haritada bile olmayan, Basra Körfezi’nde bir adadaki bir animasyon şirketinde çizgi film çalışmaları yaptım. Döndükten sonra da bir reklam filmi, bir klip yaptım. Bundan iki üç sene önce animasyonda yeni bir devrin başladığını fark edip bir sene boyunca başka hiçbir şey yapmadan animasyon teknolojisindeki gelişmeleri yakalamak için çalıştım. 15 profesyonel animasyon film yaptım. Zaten bu konuda üniversitede bilgisayarlı çizim dersleri veriyorum. Animasyon çok hızlı gelişen, çok önemli bir alan şu anda.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı bulunamaz?

- A) Hiç yurt dışında çalıştınız mı?
- B) Animasyon teknolojisi ile aranız nasıl?
- C) Animasyon hakkında ne düşünüyorsunuz?
- D) Animasyon filmlerinizi ilgi ile karşılandı mı?
- E) Animasyon işi dışında bir iş yaptınız mı?

5. Her kitapseverin ya da kitap olmadan hayatın da olmayacağını kabul eden insanların bir şekilde yolu sahaflara düşüverir. Eski eserlerin, okunmuş yahut evde kalabalık ettiklerine inanılan kitapların son duraklarıdır sahaflar. Yaşlıların huzurevlerine sığındığı gibi, onlar da sahaf raflarında yer bulan hatta bazen raflarda yer kalmadığı için gelişigüzel, üst üste istiflenen garip kitapların mekânıdır sahaflar. Bunlarla birlikte pek değerli, paha biçilmez ve eskimek bilmez eski eserlerin de okuyucusunu ve meraklısını bulduğu nadide yerlerdir sahaflar.

Bu parçadan sahaflarla ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Paha biçilmez eserlere ev sahipliği yaptığı
- B) Kitap meraklıları için az bulunan yerler olduğu
- C) Evlerde yer bulamayan kitaplar için huzurevi görevi üstlendiği
- D) Pek çok değerli eserin meraklısıyla buluştuğu yerler olması
- E) Eski ve okunmuş eserlerin son durağı olduğu

6. Endüstri Devrimi ile gelişmeye başlayan yeni akımla mesleklerde iş yapma yöntemleri değişmeye devam ediyor. Bu kapsamdaki teknolojilere uyum sağlayabilmek ve kurumların bunları bir şirket kültürü hâline getirebilmesi çok önemli. Sürdürülebilirliği sağlayan temel prensip teknolojide olduğu gibi düşüncede de “hibrit” olmaktan yani bir konuda uzmanlaşmaktan değil disiplinler arası yeteneklere sahip olabilmek ve bunları hayata geçirebilmekten geçiyor. Hibrit düşünen kişi farklılıkları bir araya getirir, analitik ile deneyimi birleştirerek birden fazla alanda rol alır ve iş hayatında da birden fazla pozisyonda çalışabilir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi “hibrit düşünen kişiler”in özelliklerinden biri değildir?

- A) Benzeşmeyenleri birbiriyle kaynaştırma
- B) Çok sayıda alanda etkinlik gösterme
- C) Birden fazla konumda çalışabilme
- D) Karmaşık durumları yönetme
- E) Zekâ ile tecrübeyi kaynaştırma

7. Dünya sinemasının gelmiş geçmiş en iyi filmlerini belirlemek için 43 ülkeden 209 film eleştirmeninin görüşlerine başvuruldu. Ankete katılan film eleştirmenlerinin her birinden, İngilizce filmler dışında dünya sinemasından en beğendikleri 10 filmi sıralamaları istendi. En fazla listeye giren filmler, sıralamaya göre ilk 100'deki yerini aldı. Bu 100 film 24 ülke, 19 dil ve 67 yönetmene ait. İlk 100'e giren filmlerin sadece dördü kadın yönetmene ait. Listenin dörtte biri Doğu Asya filmlerinden oluşuyor. Liste başı olan film de Japon yönetmen Akira Kurosawa'nın 1954 yapımı *Yedi Samuray* filmi oldu.

Bu anketin verilerinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yönetmeni erkek olan filmlerin ilk yüzdeki oranı oldukça yüksektir.
- B) İlk yüze giren filmlerin en az ikisinin yönetmeni aynı kişidir.
- C) İlk 10'a girenlerin çoğu aynı dilde filmlerden oluşmaktadır.
- D) İlk yüze giren filmlerin hiçbirinin dili İngilizce değildir.
- E) Film eleştirmenlerinin en az ikisi aynı ülkenin vatandaşıdır.

8. *Devlet-i Aliyye*, Osmanlı tarihçiliğinin çağımızdaki en büyük isimlerinden Halil İncalcık'ın yarım yüzyılı aşan çalışmalarının bir ürünü. Eserin bu ilk cildi, Osmanlı Devleti'nin bir beylikten Orta Doğu ve Balkanlar'ı hükmü altına alan güçlü ve köklü bir imparatorluk hâline gelişine odaklanıyor. İncalcık, Osmanlı Klasik Dönemi'ni sadece siyasi tarih olarak ele almıyor. Siyasi tarihin toplumsal-ekonomik altyapısını yani nüfus hareketleri, göçler, kitlelerin temel ihtiyaçları, tarım ve ticaretin bu ihtiyaçları karşılama şekilleri ve şehirleşme konularında da analizler yapıyor. Tarihsel sorunları açıklamada geçmişten gelen geleneksel zihniyet ve kurumlar çerçevesinin tespitine giriyor.

Bu parçada söz edilen eserde asıl Osmanlı Devleti'nin aşağıdaki yönlerinden hangisine değinilmemiştir?

- A) Nüfus yapısına
- B) Siyasi tarihine
- C) Toplumsal yapısına
- D) Modernleşme çabalarına
- E) Şehirleşmesine

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - IX

TEST - 18

• DEĞERLENDİRME •

1. Türkiye’de katılımcı sözlüklerin şu anda en göze çarpan temsilcisi “Ekşi Sözlük”tür. Bu tür sözlüklerin bilinen sözlüklerden farkı; belirlenen kurallar çerçevesinde, herkesin bu sanal sözlük ortamlarının üyesi olabilmesi, klasik anlamda dil bilgisi niteliklerinin olmaması ve basılı biçimlerinin bulunmamasıdır. Sözlük, kendi içinde ayrıntılı istatistik kayıtlarının tutulduğu bir alana da sahiptir. Bu istatistik bilgilerinden kayıtlı okur sayısı, yazar sayısı, onay bekleyen yazar aday sayısı ve “çaylak” adı verilen acemi yazar sayısı bilgilerine ulaşılabilir.

Bu parçada “Ekşi Sözlük” ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Bilinen sözlüklerden farklı olduğuna
B) Belirlenen kurallar doğrultusunda üye olunabildiğine
C) Sadece belirli ülkelerde hizmet verdiğine
D) Okur ve yazar sayılarının kayıt altına alındığına
E) Türkiye’de ilgi gördüğüne

2. Karanlık, yönünü bulmasını zorlaştırıyordu. Küreklere asılmış, durmadan yol alıyordu. Bu konuda usta olduğu bilinirdi. Sakin bir kişiliği vardı. Ustalığı ve sakinliği kendinden emin olmasını sağlıyordu. Yaptığı yorucu bir işti. Denizin nemi, işin yoruculuğu alnında terler biriktirmişti. Denizin kokusu, ter kokusu derken farklı bir hava oluşmuştu. Seher yelini hissetti birden. Denizin oynaşan sularını gözleriyle seçebiliyordu. Demek ki gün ağarmıştı. Yorgunluğunu unuttu. Belli belirsiz bir sevinç sardı içini. Bir nefes deniz havası yuttu.

Bu parçada anlatılan kişiyle ilgili

- I. Rahat olmadığı için işi bırakmayı düşünmektedir.
II. Yaptığı işin inceliklerini bilmektedir.
III. Kişilik ve yetenekleri kendine güvenmesini sağlamaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

3. 1960’lı yıllardan itibaren, insanlarımız başta Almanya olmak üzere birçok Avrupa ülkesine ekonomik nedenlerden dolayı göç etmiş ve bu olgu birçok sorunu beraberinde getirmiştir. Bu sorunların başında, her kuşakta kendini farklı şekilde gösteren dil sorunsalı gelir. Birinci kuşaktaki sorunların başında, yabancı dil ve kültürle ilgili yaşanan zorluklar başı çekerken, ikinci kuşakta yabancı dilden ziyade ana dile ilişkin sorunların ortaya çıktığı görülmektedir. Bu konuya ilişkin yapılan araştırmalar ikinci kuşak Türk çocuklarının dil çatışması yaşadıklarını ve ana dillerinin akıcılığını kaybettiğini gözler önüne sermektedir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İnsanımız iş bulmak umuduyla ağırlıklı olarak Almanya’ya göç etmiştir.
B) Yurt dışındaki insanlarımız nesilden nesile değişen sorunlar yaşamıştır.
C) Ana dille ilgili sorunlar ikinci nesil Türklerde görülmeye başlamıştır.
D) Birinci nesil Türkler sadece yabancı dil ve kültüre ilişkin sorunlar yaşamıştır.
E) İkinci kuşak Türkler ana dilleri ile yabancı dil arasında ikilik yaşamışlardır.

4. Tolstoy, son romanı *Diriliş*’in tüm gelirini, inanç ve ibadetlerini baskı görmeden yaşayabilecekleri Kanada’ya göçmek isteyen bir dinsel grubun üyelerine bağışladığında ünü daha da artar. Halk katındaki sarsılmaz otoritesini kaldıramayanlarca ağır bir şekilde eleştirildiğinde oralı bile olmaz. Dahası, şöhretinden güç alarak Rusya’da kimsenin yapamadığını yapar: Korkmadan konuşur. Herkeste “gerçek Çar” Tolstoy’muş duygusu hâkimdir.

Bu parçada Tolstoy ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Değişik inançlara saygılı olduğuna
B) Gözünü budaktan sakınmayan biri olduğuna
C) Halkın büyük sevgi ve beğenisini kazandığına
D) Halkın eleştirilerine aldırış etmeyen biri olduğuna
E) Yardımsever biri olduğuna

5. “Niçin yazmalı?” sorusunun pabucu dama atıldı, “Nasıl yazmalı?” sorusu cankurtarana dönüştü. Roland Barthes, başka durumlarda yaptığı gibi, sonradan bu görüşünden caydı mı bilmiyorum. Ancak, bu iki soruyu birbirinden ayırmak ve dahası karşı karşıya getirmek, bence, militanca bir davranış... Bir yazarın kendi kendine, “Niçin yazıyorum?” ya da “Niçin yazmalı?” sorusunu sorması niçin edebiyat dışı bir soru olsun? Dikkat ederseniz halka hizmet, dünyayı değiştirmek, yoksulların hakkını savunmak gibi birtakım savlar ileri sürmüyorum. Ama böyle bir tutuma herhangi bir yazarın uzak durması gerektiğini de söyleyemem. Toplumsal içeriği olan bir metnin, yazınsal metin olamayacağını ise hiç kimse söyleyemez. Yazar, nasıl yazacağını biliyorsa ürünü niçin yazınsal olmasın?

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçanın ana düşüncesi ile örtüşmez?

- A) Herhangi bir düşünce kırıntısı bile romanın estetik kaygısını ortadan kaldırır.
- B) Bir yazınsal yapıt, toplumun genetik kültürel kodlarına, yaşam biçimine kayıtsız kalmaz.
- C) Konusu ne olursa olsun tüm romanların belli bir toplumsal düşüncesi, mesajı vardır.
- D) Sanatçı sanatsal bir ifade için, eserlerinin hedeflediği toplumsal gerçeklikle arasına mesafe koymamalıdır.
- E) Bir romanda karakterin inşasında toplumsallık duygusu alabildiğine büyük rol oynar.

6. Tarihî bir değeri olan “kutnu bezi” dokumacılığı, Türkiye’de yalnızca Gaziantep’te tamamen el tezgâhlarında, değişik şekillerde dokunan ipekli bir dokuma türüdür. 16. yüzyıldan itibaren Gaziantep’te dokunan kutnu kumaşı, eskiden Anadolu’da özellikle alımlı giyinmek isteyen insanların hayallerini süsledi. Anadolu Selçuklularından bu yana dokunan kutnu kumaşları Osmanlı padişahları tarafından da elbise olarak diktilirdi. Halk arasında görkemi, zarafeti ve estetiği temsil eden kutnu kumaşların ham maddesi filoş olan suni ipek ve pamuk ipliğidir. İçinde sentetik hiçbir madde bulunmadığından sıhhi bir kumaş türüdür.

Bu parçada “kutnu bezi” ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Nerede ve hangi tür malzemeden yapıldığına
- B) Belli başlı kullanım alanının ne olduğuna
- C) Varlığının hangi tarihe kadar uzandığına
- D) Güneydoğu’da hâlâ yaygın olarak kullanıldığına
- E) Halk arasında ne gibi anlamlar taşıdığına

7. Şah kartal, geniş ovalarda, genellikle etrafı diğer ağaçlar ile kapatılmamış, çevreyi rahatça ve engelsiz gözlemleyebilecekleri bir ağaç üzerinde yuva yapar. Nisanın başında genellikle 2-3 yumurta yapar. Temmuz ortasında yavrular yuvadan uçarlar. Küçük ve orta büyüklükteki tüm memelileri ve yırtıcılar dışındaki kuşları avlar. Gelengiler ve sincaplar tercihleridir. Ancak kaplumbağalardan yılanlara ve kuzulara kadar geniş bir besin tercihi vardır. Nesli tehlike altında olan bu türün Türkiye’deki popülasyonu 40-180 üreyen çifttir. Yaşamları için tehdit oluşturan temel faktörler yaşam alanlarının daralması, zehirlenme, enerji hatlarının oluşturduğu tehlikeler ve yuva soygunculuğudur.

Bu parçada şah kartal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Barındıkları yerin fiziksel konumuna
- B) Avladıkları hayvanlar ile ilgili bilgiye
- C) Ülkemizdeki genel durumuna
- D) Yaşam alanları ile ilgili tehlikelere
- E) Sahip olduğu fiziksel özelliklere

8. Gerek yapısı ve kurgusu gerekse çekim teknikleriyle alışık olmadığımız bir masalı anlatıyor *Les Contes de la Nuit*. Altı farklı masalın tek bir öyküde toplandığı kurgu, küçük bir tiyatro odasında başlıyor. İki arkadaş ve bir sinema teknisyeni, her gece bu odada bir araya gelip bir masal kurguluyor ve bilgisayarda geliştirdikleri özel animasyon teknikleriyle bu masalların başkarakteri kılığına bürünüp öykülerin içinde bizzat yer alıyor. Dünyaca ünlü animasyon yönetmeni Michel Ocelot’nun animasyon tekniği ile düzenlediği film, sunduğu görsel şölenle masal anlatısına bambaşka bir üslup getiriyor.

Bu parçada söz edilen filmle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Çekim ile ilgili teknik altyapısına
- B) Hikâyesinin genel çerçevesine
- C) Etkileyici bir görsellik sunduğuna
- D) Anlatısındaki üslubun sıra dışılığına
- E) Yönetmenin tanınırlığını artırdığına

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - X

TEST • 19

• DEĞERLENDİRME •

1. Onun kahramanları sürekli yalnızlık çekerler. Hayatla hiçbir bağları yoktur, kalmamıştır. Çevrelerindeki her şey onların yalnızlıklarını çoğaltmaktadır. Okuduğu çizgi romanlarla, seyrettiği filmlerle bu karmaşık hayat içerisinde kendilerine bir yer edinmeye çalışan kahramanları bekleyen kaçınılmaz son, yalnızlık ve dışlanmışlıktır. Kahramanlar öylesine yorgun ve yenikler ki ne yapacaklarını bilemezler. Çünkü ne yaparlarsa yapsınlar değişen bir şey olmayacaktır.

Bu parçada söz edilen yazarın kahramanları aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Huzursuz B) Mutsuz C) Kimsesiz
D) Ümitsiz E) Güvenilmez

2. Çocuklar yaşları büyüdükçe sayfa sayıları daha fazla olan öykü ve roman gibi türlerden hoşlanıyorlar; kahramanlık, doğa, gerilim ve macera gibi kendi ilgi alanlarına göre kitaplara yöneliyorlar. Ebeveynler de kitap okumanın neresinde olacağına karar veremiyor. Ancak genelde çocuk kitabı olarak bilinen birçok eser ve klasik, hem çocuklara hem yetişkinlere hitap ediyor. Aile bireyleri, bu tarz kitapları belirleyerek, aile içinde bir kitap kulübü kurup o kitabı bölüm bölüm birlikte okuyabilirler. Daha sonra bu bölümler hakkında olumlu veya olumsuz etkilendikleri yerleri tartışabilirler. Günlük hayatlarından örnekler vererek kitabı daha da içselleştirebilirler. Böylece çocuklar hem kendi ilgi alanlarındaki kitapları bireysel olarak okuma keyfini yakalarlar hem de aileleriyle birlikte kitap okuma zevkinin farkına varırlar.

Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı bulunamaz?

- A) Aile bireyleri hangi tür kitaplar okumalı?
B) Çocuklarımıza kitap okumanın keyifli bir uğraş olduğunu nasıl anlatabiliriz?
C) Okunan kitapların daha iyi anlaşılabilmesi için neler yapılabilir?
D) Çocukların, yaşlarına uygun olmayan kitapları okumalarını nasıl önleyebiliriz?
E) Çocuklara hitap eden kitapları yetişkinlerin de okumasını tavsiye eder misiniz?

3. Joseph Beuys, çok yönlü bir sanatçı olmasının yanı sıra politikacı ve akademisyen olarak tanınmaktadır. Beuys, yapıtlarını farklı yaklaşım biçimleriyle de doğadan elde edilen malzemelerle birlikte kurguladığı mekânlar içerisinde oluşturmaktadır. Sanatçının yapıtlarında malzemeler oldukça önem taşımaktadır. Sanatçı bir çalışmada, şekli belli olmayan amorf malzemelerle geometrik, ölçülü biçili nesneler arasındaki karşıtlığı; sert ve yumuşak malzeme bütünleşmesini kavramsal düzeyde sorgulamıştır. Sanatçı yapıtlarında kullandığı malzemeleri sembol olarak kullanmış çeşitli mesajlar vermeyi amaçlamıştır. Bu malzemelerden en temel olanları yağ, keçe ve bakırdır. Sanatçı bu malzemelerin biçimlendirilmemiş, kaotik bir durumda bulunmasından yola çıkmıştır.

Bu parçadan Joseph Beuys ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Hangi alanlarda yaygın bir üne sahip olduğu
B) Eser üretiminde hangi yollardan yararlandığı
C) Eserlerindeki malzemeleri bir simge olarak kullandığı
D) Eserlerinde yoğun olarak hangi malzemelerden yararlandığı
E) Kullandığı malzemelerin ne gibi anlamlara geldiği

4. Genç yazar, öykücü olarak başladığı edebiyat hayatına güzel bir roman yazarak devam ediyor. İki kitabı da çok başarılı bulundu. Yetenekli ve tutkulu bir yazar olduğunu bilmeyen yok. Eserlerine bu hâli yansımış. Ancak, iki kitabını da başarılı yapan sadece bunlar değil. Samimi ve açık yürekli anlatımı eserlerini daha sevilir ve başarılı kılıyor. Söylemek istediğini doğrudan söyleyen, yapmacıktan uzak, gereksiz süslemelerden arınmış bir anlatımı var.

Bu parçada söz edilen genç yazarla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Eserlerinde istekli ve coşkulu yapısının izlerine rastlandığına
B) Sürekli kendini yenileyip geliştirdiğine
C) Anlatımının içten ve yalın olduğuna
D) Söyleyişinde dolambaçlı yolları tercih etmediğine
E) Öykücü ve romancı olarak başarı kazandığına

5. Bütün yetmiş milyon insanın doksan milyonu şairdir diye bir söz vardır ya, ben de bu yüzdendir ki hep şiirler yazdım ilk başlarda. 9 yaşında yazdığım ilk şiirimle aldığım ödül, bende itici bir güç oluşturdu ve ondan sonra hiç bırakmadım yazmayı, sürekli yazdım. Ortaokulda, lisede yazdığım öyküler, makaleler sürekli ödül aldı. Okul gazetelerinde, duvar gazetelerinde hep yayımlandı. Okuduğum okulların tamamında hep edebiyat kolu başkanlığı yaptım. Bir de kitap kurduyudum, çocukluğumdan beridir sürekli okurum. Hâlâ bugün bile yüz sayfadan az okursam o gün hiç okumamış sayarım kendimi. Zaten okumadan yazılmaz. Anadolu’da bir söz vardır “Okumadan âlim, yazmadan muallim olunmaz.” diye, ben bunu kendime rehber edindim. Okumayan insanın penceresi dardır, tek pencereden bakar dünyaya. Eğer ülkemizde ve dünyamızda yaşanan olaylara farklı açılardan bakıp değerlendirebilen, soran sorgulayan, çözüm arayan insan olmak istiyorsak okumaktan başka şansımız yok zaten. Yani kısacası hayatım okumak ve yazmak üzerine kuruludur benim.

Böyle diyen bir sanatçıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazmaya şiirle başlamış, aldığı ödül yazmayı sürdürmesinde etkili rol oynamıştır.
- B) Küçük yaşlardan itibaren kitaplarla ilgilenmesi, sürekli okuması onun ileride yazar olacağının ilk belirtileri olmuştur.
- C) Okuma aşkı, hayatta bazı olaylara tanık olmasıyla beraber yazma duygusuna dönüşmüştür.
- D) Yazarlığın çok okuma ile gelişen bir davranış olduğuna inanmaktadır.
- E) Okuma eyleminin yazma eylemini besleyerek geliştirdiğini düşünmektedir.
6. Kendi hayatınızdan birileriyle kolayca özdeşleştirebileceğiniz karakterleri ve her an sizin de başınıza gelebilecek sadelikte olay örgüleriyle Çehov hikâyeleri kendi dönemini aşan geniş bir zaman dilimine damga vurmuş olmasının yanı sıra dünya edebiyatında pek çok isim üzerinde iz bırakmıştır.

Bu cümleye göre Çehov hikâyeleri aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilemez?

- A) Gerçekçilik B) Yalınlık
- C) Kalıcılık D) Sürükleyicilik
- E) Etkileyicilik

7. Nurullah Ataç’ın tiyatroya olan sevgisi üzerinde durmak, onun bu sanata verdiği değeri ortaya koymak gerekir. Asım Bezirci, izlenimci eleştiriyi benimsemiş olmasından dolayı Ataç’ın öznellikten kurtulamadığını belirtirken onun eleştirilerini bazı yönlerden kusurlu bulur. Bezirci’ye göre Ataç’ın eleştirilerindeki olumsuz yanlar şunlardır: O, eserleri yeterince çözümlemeden hüküm verir, bundan dolayı da görüş ve hükümleri sık sık değişir. Hükümlerini belli bir gerekçeye dayandırmaz, duygularına kapılır.

Bu parçada Asım Bezirci’nin Ataç’ın eleştirmenliği ile ilgili söylediklerine göre, “Nurullah Ataç, ---- bir eleştirmendir.” cümlesi aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanamaz?

- A) vardığı sonuçları sebeplere dayandırmayan
- B) görüşlerinde tutarlı olmayan
- C) hislerinin etkisinden kurtulamayan
- D) hüküm verirken taraflı olmamaya özen gösteren
- E) yapıtları etraflıca değerlendirmeyen

8. Köktürk Kağanlığı’na bağlı bir kişinin, II. Köktürk Kağanlığı’nı kuran İltiş’e katıldığını anlatan bu yazıt, sadece 6 satırdan ibarettir. *Orhun Yazıtları*’nın yazıldığı alfabe ile taşa oyulmuştur. Dilimizin ve tarihimizin en önemli belgeleri olan *Orhun Yazıtları*, *Çoyren Yazıtı*’ndan yaklaşık 40 yıl sonra yazılmaya başlanmıştır. Burada olduğu gibi, her ne kadar en eski yazıt olarak *Çoyren Yazıtı* gösterilse de *Orhun Yazıtları* Türk dilinin en eski belgeleri olarak değerlendirilir. Bunun nedeni bu yazıtlardaki metinlerin anlaşılabilirlik uzunlukta olması, yani Köktürk harfleriyle yazılmış *Çoyren Yazıtı* gibi pek çok taşta görüldüğü üzere silinti ve tahribatın çok fazla olmamasıdır.

Bu parçada *Çoyren Yazıtı* ile ilgili

- I. Yazıları açıkça okunmamaktadır.
- II. *Orhun Yazıtları*’ndan eskidir.
- III. Dilimizin en önemli belgeleridir.
- IV. Köktürk harfleriyle yazılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) Yalnız IV
- D) I ve III E) II ve IV

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - XI

TEST - 20

• DEĞERLENDİRME •

1. Sanat tarihi, iki temel yaklaşıma dayanarak sanatın bütünsel bir olgu olduğunu gösterir. Bu yaklaşımlardan ilki şudur: Bir sanat dalının gelişimi, diğer sanat dallarının evrimiyle ilişkilidir; bu durum, sanatların birçok açıdan birbirleriyle etkileşim içinde olduklarını ve aralarındaki bağlantıların tesadüfi değil sistematik olduğunu gösterir. Yaklaşımlardan ikincisi ise farklı kültürlerde ve farklı dönemlerde ortaya çıkan sanatsal ifadelerin benzer temalar etrafında şekillendiğidir. Eğer bir sanatsal akım, yalnızca bir kere ortaya çıkmışsa onu tesadüfe bağlayabiliriz fakat çok sık olarak benzer sanatsal ifadelerin ortaya çıkması, tesadüf olma olasılığını azaltır.

Aşağıdakilerden hangisi böyle düşünen bir yazarın sözleri olamaz?

- A) Resim sanatındaki perspektif anlayışı, mimari tasarımları etkileyerek yeni yapı formlarının ortaya çıkmasına aracılık etmiştir.
- B) Farklı medeniyetlerde benzer mitolojik hikâyelerin varlığı, insanlığın ortak bir bilinç dışına sahip olduğunu gösterir.
- C) Müzik ve şiir arasındaki ilişki, ritim ve harmoni kavramlarının her iki sanat dalında da temel oluşturmasıyla açıklanabilir.
- D) Her sanat akımı, kendi döneminin özgün koşullarını yansıttığından diğer akımlardan bağımsız olarak değerlendirilmelidir.
- E) Heykel sanatındaki üç boyutlu tasarım anlayışı, modern dans koreografilerinin mekân kullanımını doğrudan etkilemiştir.

2. 1960'ların sonunda o saçlar ve o takılarla Türkiye gibi bir ortamda dolaşmak zaten, gerçekten kendi toplumunun ve kuşağının çok çok ötesinde olmak anlamına geliyor. O cesareti taşıyor. Sadece cesaretle de bitmiyor, bir de kabul ettiriyor. Bu tamamen kişiliğinden kaynaklanan bir şey. Yoksa o dönemde saç uzun olanlar yok muydu? Vardı ama böyle tiplerin kendi çevrelerinde hep sıkıntı yaşamış olduklarından eminim. Uzun saçlı adam tipini onunla beraber sevdiler. Büyükannele de sevdi, çocuklar da sevdi.

Bu parçadan söz edilen uzun saçlı adam ile ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Özgüveninin yerinde olduğu
- B) Yaşadığı topluma göre ileri görüşlü olduğu
- C) Toplumca yadırganmayacak tavırlar sergilediği
- D) İnsanların sevgisini kazanabildiği
- E) Tepkileri göğüsleyecek olgunlukta olduğu

3. Artık romanlar, tıpkı hazır yemekler gibi çabuk tüketilecek birer eğlence malzemesine dönüştü. Okuyucu; derinlikli karakterler, toplumsal meseleler veya edebî kaygılar yerine, sadece birkaç saatlik oyalanma sağlayacak, kolay anlaşılır konular ve etkileyici olaylar peşinde. Kitapların tanıtımları bile bir macera romanındaki heyecan sahneleri veya bir aşk hikâyesindeki duygusal replikler gibi “pazarlama sloganları” üzerine kuruluyor. Edebiyat; bu hızlı tüketim döngüsünde, düşündürmeye ve hissettirmeye değil sadece okuyup unutmaya yönelik bir eğlence aracı gibi sunuluyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada eleştirilen türde bir kitap tanıtım yazısı değildir?

- A) Gerilimin bir an bile düşmediği, intikam ve tutku dolu sayfalarıyla bu nefes kesen macera romanı, hayatınıza heyecan katmak için geliyor.
- B) Küçük bir kasabada geçen ve toplumsal değişimin yarattığı çatışmaları inceliklerle ele alan roman, karakterlerin iç dünyalarını ustalıkla yansıtarak okuru derin bir sorgulamaya davet ediyor.
- C) Eğlenceli diyaloglar, romantik anlar ve sürpriz gelişmelerle dolu bu roman, yaz tatili için mükemmel bir seçim olarak size tatilin keyfini çıkaracak harika bir kaçış vadediyor.
- D) Bu yılın en çok konuşulan gerilim romanı, şaşırtıcı olaylar ve beklenmedik sonlarla bezeli sayfalarıyla sizi âdeta koltuğunuza çivileyecek bir okuma deneyimi sunuyor.
- E) Modern bir kadının “aşk mı, kariyer mi” seçimini anlatan bu eğlenceli roman, bol kahkaha ve romantizmle dolu sayfalarıyla size günlük stresten uzaklaşma fırsatı veriyor.

4. Yaşar Kemal'in henüz ilk hikâyelerini yazdığı günlerde kaleme alıp dergilerde yayımladığı veya hiç gün yüzü görmeyen şiirleri kitaplaştı. Yazarın o dönemki hâlini anlattığı *Irgatlık Anıları* ile başlayan kitapta, halk edebiyatından ilham alan Kemal'in modern şiirin de hakkını verdiğini ortaya koyan örnekler yer alıyor.

Bu parçadan Yaşar Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Hikâyenin yanı sıra şiir de kaleme aldığına
- B) İlk kez yayımlanan şiirlerinin olduğuna
- C) Kimi şiirlerinde halk şiirinden esinlendiğine
- D) Çağdaş şiirin de örneklerini verdiğine
- E) Hikâye türü ile adından söz ettirdiğine

5. İster mangaldaki közde ister sıcak kumda ister kısık ateşte pişirilsin fark etmez, illaki sabırla ve özenle pişmesi gerekiyor kahvenin. Cezvenin kenarından kabarmaya başladığında ateşten alınıp fincana konan kahve, köpük köpük içilirken pişirenin de göğsünü kabartır. Öznesi insan olan her faaliyette, bayramlarda, kutlamalarda, düşünlerde kahve hep başroldedir. Kız istemeye gidildiğinde önce kahve içilir sonra niyet söylenir. Türk kahvesinin sunumu da pişirilmesi ve içimi gibi ayrı bir merasimdir. Kahveyle ikram edilen su, kahveden önce içilir. Böylece dil, hem kahvenin lezzeti hem de hoşsohbet için temizlenir. Orta şekerlisi, sadesi, mekteplisi, okkalısı, cilvelisi, damla sakızlısı, kakulelisi... Sabah kahvesi vardır, zindelik verir. Yorgunluk kahvesi vardır, dinlendirir. İşte bu nedenle dünyanın bütün kahveleri bir yana, Türk kahvesi bir yanadır... Her ne kadar “Gönül sohbet ister, kahve ise tamamen bir bahane.” desek de bu böyledir.

Bu parçada Türk kahvesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisiyle ilgili bilgi edinilemez?

- A) Pişirilme yöntemi
- B) Kültürel konumu
- C) Tarihî gelişimi
- D) Türleri
- E) İkram edilme biçimi

6. Beni edebiyat ile ilk o roman -*Bir Gün Tek Başına*- tanıştırdı, denebilir. Romandaki Kenan'ı sevmem ama Günsel'i sorarsan bayıldığım bir karakter. Bu romandan hâlâ paçamı kurtaramadım. Bir yıldır beyaz perdeye nasıl yansıtılacağı ile uğraşıyorum. Senaryolaştırmakla... Ama yaşım otuzu geçti. Zaman, benim için çok değerli ve *Bir Gün Tek Başına* senaryosu yaşamımın bu en verimli olabileceğim çağında bir yılımı aldı.

Bu parçada *Bir Gün Tek Başına* adlı romanla ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Sinemaya aktarılacağına
- B) Karakterlerinin hayatın içinden seçildiğine
- C) Sanatsal olarak ilk göz ağrısı olduğuna
- D) Kahramanları hakkındaki düşüncesine
- E) Senaryolaştırma sürecinin yazarını uğraştırdığına

7. Resim ve heykellerin İslam sanatında açıkça bulunmayışının sebebi o kadar basit ve sade değildir. Camiye resim girmemesindeki manayı tutuculukta bulanlar, biraz da sanatın dine araç olamayacağını düşünmeyenlerdir. Resmin dinî sanat içinde görünmemesi, İslami inançlara uygunluktan, soyut bir Tanrı'ya bağlılıktan ileri gelir. Bu gerçek, mabedi insansız sanatlarla süslemeye mecbur eder.

Bu görüşleri savunan bir sanatçının

- I. Tanrı'yı hatırlatacak çağrışımlar insani objelerle ifade edilemez.
- II. Sanatın faaliyet alanı ve icra biçimi, sadece sanatçının belirlediği ilkelerle belirlenir.
- III. Sanatçı, sanatını toplumun genel kabullerini dikkate almadan biçimlendirmemelidir.
- IV. Dinsel inançlar, insanlık tarihi boyunca sanatsal gelişime ayak bağı olmuştur.

yargılarından hangilerini söylemesi beklenemez?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

8. Sivrisinekler basitçe baş, göğüs ve karın olmak üzere üç kısımdan oluşur. Baş kısmında antenleri, göğüs kısmında kanat ve üç çift ayakları bulunur. Karınları kendi ağırlıklarından daha fazla kanı emebilmelerini sağlayacak şekilde esnek bir deriye sahiptir. Başlarının iç kısmı kaslarla kaplı boşluklardan oluşur. Buradaki kaslar kasılıp gevşedikçe sivrisineğin kan emmeyi sağlayan borusunun iki ucu arasında 1-2 atmosferlik basınç farkı oluşur ve kan saniyede 5 metrelik hızla yükselir. Bu yüksek akma hızı hayvanın dokularında tahribat ve çatlamaya sebep olmaz. Çünkü kanın geçtiği bütün dokular bu hız ve basınca dirençlidir. Sivrisinek vücudunun 4-5 katı kadar kan emer. Bu bir insanın aynı sürede 200 litre su içmesine denktir.

Bu parçadan sivrisineklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Beden yapıları üç kısımdan oluşmaktadır.
- B) Karınlarında esnek bir yapı vardır.
- C) Sıcaklık değişimine çok hızlı uyum sağlar.
- D) Vücudunun ağırlığından fazla miktarda kan emebilir.
- E) Dokuları kan hızına ve basınca oldukça dayanıklıdır.

ANLAM BİLGİSİ

Paragrafta Yardımcı Düşünce - XII

TEST • 21

• DEĞERLENDİRME •

1. Modern tıbbın gelişim sürecinde laboratuvar çalışmalarının rolü yadsınamaz. Ancak bu çalışmaların temelinde yatan asıl unsurun insan sağlığını koruma dürtüsü olduğu unutulmamalıdır. Günümüzde tıp fakültelerinde öğrencilere verilen eğitimde teknik bilgiler ön plana çıkarken hasta-hekim ilişkisinin önemi giderek azalmaktadır. Oysaki tıp eğitiminin özünde insanı anlama, empati kurma ve şefkat gösterme becerilerinin geliştirilmesi vardır. Bu becerilerin eksikliği, modern tıbbın en büyük açmazlarından biridir. Geçmişte bir hastanın tedavisinde psikolojik destek ve güven ilişkisi öncelikli iken günümüzde hastalar, birer vaka numarasına dönüşmüş durumdadır. Bu durumun değişmesi için tıp eğitiminde insani değerlerin tekrar ön plana çıkarılması ve hekimlerin bu bilinçle yetiştirilmesi gerekmektedir.

Bu parçanın yazarının aşağıdakilerden hangisini yapması beklenemez?

- A) Tıp eğitimindeki dönüşümü geçmişten günümüze karşılaştırmalı olarak ele alması
- B) Modern tıp uygulamalarının insani boyutunu eleştirel bir yaklaşımla değerlendirmesi
- C) Hasta-hekim ilişkisinin niteliğini günümüz koşulları açısından detaylı incelemesi
- D) Teknolojik gelişmelerin hasta tedavisinde yarattığı olumlu etkileri bilimsel verilerle desteklemesi
- E) İnsan odaklı tıp eğitiminin gerekliliğini farklı açılardan kapsamlı olarak tartışması

2. Çoğumuz Jules Verne'in romanlarıyla tanıştık küçük yaşlarda. *Deniz Altında Yirmi Bin Fersah*, *Balonla Beş Hafta* gibi romanları ve *Aya Yolculuk*, *Ayın Etrafında* gibi bilim kurgu yapıtlarıyla büyüledik. Bu kitaplar, kütüphanelerin tozlu raflarından inip zihnimizde yeni dünyalar kurdu. Yazarın hayal gücü, döneminin çok ötesindeydi belki ama biz bunun farkında değildik. Bizi ilgilendiren, sayfalarda karşımıza çıkan maceralar ve gizemlerdi. Yıllar sonra aynı kitapları elime aldığımda artık bambaşka anlamlar çıkarıyorum satır aralarından.

Bu parçanın son cümlesinde anlatılmak istenenle aşağıdakilerden hangisi arasında anlamsal yakınlık yoktur?

- A) Edebî eserler, farklı hayat tecrübeleriyle yeni anlamlar kazanır.
- B) Aynı eserin farklı zamanlarda okunması yeni bakış açıları kazandırır.
- C) Kitaplardaki macera unsuru okuyucuyu her yaşta etkilemeyi başarır.
- D) Yazarın vermek istediği mesajlar zamanla daha iyi anlaşılmaktadır.
- E) Okuma olgunluğu arttıkça eserlerin derinliği daha iyi kavranmaktadır.

3-4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir aile pikniğe gitmişti. Anne öğle yemeği için yanlarında getirdikleri yiyecekleri hazırlarken baba ve oğlu da ormanda yürüyüşe çıkmaya karar verdiler. Uzun bir tırmanıştan sonra düzlüğe çıktıklarında çocuk kazayla bir boşluğa düştü. Canı yanan çocuk avazı çıktığı kadar bağıyordu: “Ahhh!” Ayağa kalkmaya çalışırken bir dağın tepesinden “Ahhh!” diye bir ses duydu. Şaşkınlıkla babasına baktı. Sesin babasından gelmediğini anlayınca merakla bağırdı. “Sen kimsin?” Aldığı yanıt “Sen kimsin?” oldu. Çocuk gelen yanıtı sinirlenip “Sen bir korkaksın!” diye bağırdı. Dağdan gelen ses “Sen bir korkaksın!” diye yanıt verdi. Çocuk, babasına dönüp “Baba ne oluyor böyle?” diye sordu. “Oğlum” diye söze başladı babası. “Dinle ve öğren.” Dağa dönüp “Sana hayranım!” diye bağırdı. Yanıt hemen geldi “Sana hayranım!” Baba tekrar bağırdı: “Sen muhteşemsin!” Gelen yanıt “Sen muhteşemsin!” oldu. Babası, soran gözlerle bakan oğluna açıklamaya devam etti: “İnsanlar buna ‘yankı’ derler ama aslında bu yaşamdır.”

3. **Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?**

- A) Betimleme
- B) Öyküleme
- C) Açıklama
- D) Tartışma
- E) Karşılaştırma

4. **Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenenlerle bağdaşmaz?**

- A) Yardımsever birinin yardım görmesi
- B) Güzel düşünen birinin güzel bir hayat yaşaması
- C) Mecnun'un Leyla'ya olan aşkına karşılık bulamaması
- D) Sürekli “İyiyim.” diyen birinin, hastalığını yenmesi
- E) Küfür eden bir çocuğa küfür edilmesi

5-6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Norveç'te yapılan bir araştırma, geçtiğimiz 30-40 yıl içinde nesilden nesile IQ'nun düştüğünü gösterdi. *Academy of Sciences* dergisinde yayımlanan araştırmada, Bernt Bratsberg ve Ole Rogeberg bulguları yayımladılar. Ayrıca çalışmada bulguları etkileyen muhtemel açıklamalar da yaptılar. Önceki araştırmalarda geçen yüzyılın ilk yarısında yaşayan insanların IQ seviyelerinin giderek arttığı belirtilmişti. Bu etkiye "Flynn Etkisi" deniyordu. İnsan zekâsında görülen bu parlamanın nedeni araştırıldığında, daha iyi beslenme, sağlık ve eğitim faktörlerinin daha zeki olmayı sağladığı düşünülmekteydi. Fakat Norveç'te yeni yapılan araştırmaya göre bu akım bitti. Yeni araştırmaya göre insanlar gittikçe zeki olmak yerine, aptal olmaya başladılar. Bu araştırmada Norveç ordusunda genç erkeklere 1970-2009 yılları arasında yapılan IQ testleri göz önünde bulunduruldu. 730 bin test sonucu değerlendirildiğinde her yeni nesilde 7 puana kadar düşüş görüldü. Bu test sonuçları yaklaşık 70 yıl kadar geri gidiyor. İngiltere ve ABD'de yapılan araştırmalar da bu araştırma ile paralellik gösteriyor.

5. Bu parçada Norveçli bilim insanlarının yaptığı araştırmayla ilgili

- "Flynn Etkisi" adlı araştırma sonuçlarını geçersiz hâle getirmiştir.
- Başka bilimsel araştırmalarla desteklenmiştir.
- Uzun zamana yayılan büyük bir çabanın ürünüdür.
- İnsanların zekâ seviyelerinin gittikçe düşmesinin önüne nasıl geçileceği konusu çözüme kavuşturulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız III B) Yalnız IV C) I ve II
D) II ve III E) III ve IV

6. Bu parçada söz edilen "Flynn Etkisi"ne göre

- ailesi tarafından başarılı okullarda okutulan,
- doğal ve yeterli besinler tüketen,
- başarılı olmayı her şeyden çok önemseyen,
- yaşam koşullarını sağlıklı olmaya göre şekillendiren

öğrencilerden hangileri daha etkili olur?

- A) I ve II B) I ve III C) I, II ve III
D) I, II ve IV E) II, III ve IV

7-8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) İhsan Oktay Anar'ın romanları için Türk ve dünya edebiyatlarının yazı geleneğinin planlı, programlı bir sentezi diyebiliriz. (II) Anar, içerik ve biçim bakımından eski ile yeniyi kaynaştırıp özgün bir anlatımla gündelik yaşamda fark edilmeyen gerçeklere değinir. (III) Bununla birlikte Anar; eserlerinde efsane, masal, halk hikâyesi gibi farklı türlere yer vererek eserlerine çok biçimli bir yapı kazandırır. (IV) Anar'ın, romanlarında kullandığı terimlerden yola çıkarak çok farklı alanlarda araştırma yaptığı ve geniş bilgi sahibi olduğu anlaşılmaktadır. (V) Eserlerindeki bu çok yönlülük ve araştırma disiplinler arası ve metinler arası ilişkilere yer vermesini kolaylaştırırken eser sayısını ise azaltmaktadır. (VI) Anar, çok fazla araştırma yaptığı için kolay yazamayan bir yazardır.

7. Bu parçadan hareketle İhsan Oktay Anar ile ilgili

- anlatılarında yazınsal birikimden yararlanarak bir terkibe ulaştığı,
- eserlerinde yaşamın kimi gerçekleriyle ilgili farkındalık oluşturmaya çalıştığı,
- metinlerinde folklorik öğelerden uzak durmaya özen gösterdiği,
- metinlerinin geniş bir çabanın ürünü olduğu

ifadelerinden hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) III ve IV

8. Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. AY

Anlam Bilgisi (Karma)

APS

AYLIK PLANLAMAM

Gün	Konu Adı	Çözdüğüm Soru Sayısı	Çözdüğüm Süre	😊 Doğru	☹ Yanlış	☹ Boş
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						

ÜNİTE 1

ANLAM BİLGİSİ

Anlam Bilgisi (Karma) - I

- Paragrafta Ana Düşünce
- Paragrafta Yardımcı Düşünce

- Paragrafta Yapı Özellikleri
- Paragrafta Anlatım ve Düşünceyi Geliştirme Yolları

EAPS12TRK25-062

TEST • 1

• KAVRAMA •

1-4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren genel olarak dünyada önemli değişimler olmuştur. Modernizmin eleştirilip daha çok bireye vurgu yapan postmodernizmin ortaya çıkması, eğitim sistemlerini de değiştirmiştir. Postmodernizm, bireyi ön plana çıkaran bir kuramsal temele dayanmaktadır. Çünkü modernizmin devamlı akla vurgu yapıp bireyi ikinci plana itmesi eğitim sistemini olumsuz etkilemiştir. Bireyin özerk bir birey olarak kendini ifade etmesiyle birlikte sanatın önemi daha da ön plana çıkmıştır. Postmodernizm genelde sanat ve edebiyat ile ilişkilendirilmiştir. Çünkü bireyin üst anlatılardan kurtulup kendi bireyselliğini ortaya koyması büyük oranda edebiyat ve sanat ile olmaktadır. Bireyi etkisi altına alan bu sistem, dolayısıyla sanatı ve sanat eğitimi de etkisi altına almıştır. Özer, birey ile toplum arasında duygusal bir ilişki kurarak sanatın toplumu duygusal düzeyde etkilediğini vurgulamıştır. Herbert Read ise sanat ile düzen arasında bir ilişki kurar ve sanatın düzenleyici ilkesine göndermede bulunur.

1. Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Postmodernizm modernizme tepki olarak ortaya çıkmıştır.
- B) Modernizm kişisel olanı arka plana itmiştir.
- C) Postmodernizm ile birlikte sanat önem kazanmıştır.
- D) Kişisel yetiler sanatsal ürünlerde daha çok ortaya çıkar.
- E) Sanat eğitimi toplumsal gelişme açısından önemlidir.

2. Bu parçaya göre postmodernizmin sanat ve sanat eğitimi üzerinde etkili olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yeni bir düzen teklif etmesi
- B) Eserlerde dil ve anlatımı öncelemesi
- C) Kişisel tutum ve üretimi önemsemesi
- D) Duyguların anlatımına önem vermesi
- E) Özgün yaklaşımlar içermesi

3. Bu parçadan hareketle aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Görüntünün hızla akıp gittiği dünyamızda tüm bu olup biten şeylere karşı sanata çok büyük bir görev düşüyor.
- B) Dünyadaki baskın görüşlerin eğitim sistemi üzerinde etkileri olmuştur.
- C) Sanat ve edebiyat postmodernizm ile birlikte en büyük gelişmeyi kaydetmiştir.
- D) Modernizmin toplumu öne çıkaran anlayışına karşılık postmodernizm bireyi öne çıkarmıştır.
- E) Sanatsal üretim, eğitim sisteminde gün geçtikçe önem kaybetmektedir.

4. Bu parçaya göre sanat aşağıdakilerin hangisinde etkili değildir?

- A) His dünyasında
- B) Bireysel olgunlaşmada
- C) Dil gelişiminde
- D) İletişimde
- E) Toplumsal işleyişte

5. (I) Amazon yağmur ormanlarında yaşayan ve bölgenin en gizemli canlılarından biri olan *Luminus serpentis*, gece karanlığında parlayan pullarıyla dikkat çekiyor. (II) Latince “ışık yılanı” anlamına gelen bu tür, ismini antik Roma efsanelerindeki ışık saçan mitolojik yılanlardan almaktadır. (III) Bilim insanları, yılanın derisindeki fosforlu maddelerin, avlanma sırasında küçük balıkları cezbetmek için kullanıldığını düşünüyor. (IV) Ormanın derinliklerinde yaşayan bu tür, ağaç kovuklarında ve yaprak altlarında gizlenerek yaşamını sürdürüyor. (V) Biyologlar, bu türün neslinin devam etmesi için doğal yaşam alanlarının korunması gerektiğini vurguluyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerde söz edilen *Luminus serpentis* ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, ayırt edici fiziksel özelliğinden bahsedilmiştir.
- B) II. cümlede, adının kökenine ilişkin bir bilgi aktarılmıştır.
- C) III. cümlede, gelişmiş bir savunma mekanizmasına sahip olduğuna işaret edilmiştir.
- D) IV. cümlede, tercih ettiği yaşam alanları açıklanmıştır.
- E) V. cümlede, türün korunmasına yönelik uyarıda bulunulmuştur.

6-8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Astroloji, uzay cisimlerinin ve bazı astronomik fenomenlerin, insan karakteri ve kaderi üzerinde etkisi olduğunu ve bu etkilerin öngörülebilir olduğunu iddia eden bir disiplindir. Çok farklı astroloji çeşidi vardır ancak günümüzde çoğunlukla doğum tarihimize dayanan 12 burç ile yapılan Batı astrolojisi kullanılır. Karl Popper'a atıfla genelde astrolojinin bilimsel olarak sınanamayacağı söylenir. Ancak bu doğru değildir, bilim insanları astrolojiyi çeşitli açılardan bilimsel sınavlara tabi tuttular. Bu bilimsel çalışmalardan en ünlüsü Shawn Carlson'ın 1985 yılında *Nature* dergisinde yayımlanan çalışmasıdır. Carlson deneyi olarak bilinen bu çalışmada 28 astrologdan, 100 kişinin psikolojik profili, yani kişilik tarifleri ile yıldız haritalarını eşleştirmeleri istenmiştir. Deneyden önce bu 100 kişiye standart bazı sorular sorulmuş ve kişilik tarifleri oluşturulmuştur. Ayrıca bu kişilerden yıldız haritaları ve detaylı burç bilgisini oluşturmak için gereken bilgiler de alınmıştır. Bu bilgiler daha sonra 28 astroloğa verilmiştir. Deney sırasında her astroloğa, üç kişilik bilgisi ve bu üç kişiden birine ait olan bir adet yıldız haritası verilmiştir. Astrologdan yıldız haritasını doğru kişi ile eşleştirmesi istenmiştir. Deney, yüzlerce kez tekrarlanmıştır. Sonuç olarak astrologlar yüzde 34 başarı göstermiştir ki bu tam olarak şans eseri yapılan tahminden beklenen sonuçtur.

6. Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Tanımlama	B) Karşılaştırma
C) Nesnel yargılar	D) Örneklem
E) Benzetme	

7. Bu parçada söz edilen araştırmanın amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uzay cisimlerinin insan yaşamındaki önemini saptamak
- B) Astroloji disiplinini bilimsel verilerle kanıtlamak
- C) Astrolojinin tam olarak ne anlama geldiğini belirtmek
- D) Batı astrolojisinin doğruluğunu belgelemek
- E) İnsanların astrolojiyle ne sıklıkla ilgilendiğini tespit etmek

8. Bu parçada astrolojiyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değnilmemiştir?

- A) İnsanların kişilik yapısı ve kaderi üzerinde etkisine inanıldığına
- B) Çeşitli bilimsel araştırmalara konu olduğuna
- C) Çok farklı türlerinin olduğuna
- D) Özellikle Batı kültüründe yoğun olarak görüldüğüne
- E) Gök cisimlerinin hareketlerine bağlı olarak değerlendirildiğine

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde II numaralı cümle I numaralı cümleyle örnek olarak verilmiştir?

- A) I. Sanılanın aksine semer sadece bir hayvan ekipmanı değildir, semeri insanlar da kullanır.
II. İstanbul'un Eminönü muhitinden Süleymaniye'ye doğru çıkan Mercan Yokuşu, sırtına semer vurmuş yorulmak bilmez hamallarla doludur.
- B) I. İnsanın binek hayvanlarını evcilleştirmeye başladığı zamanlardan beri semerciliğin başlıca malzemeleri değişmemiştir.
II. Semer yapımında belli ölçüde insan kaburgasına benzeyen bir kuru ahşap iskeletin üzerine deri ve keçeden istifade edilerek bir dış cephe imal edilir, sonra bu kısımların araları samanla ve sazla doldurulur.
- C) I. "Ölme eşeğim, ölme." denecek türden bir sabır gerektirir semerin yük hayvanının sırtında yer edinmesi.
II. Kötü biçilmiş bir semer, hayvanın sırt şeklini bozar ve zamanla onu sakat bırakır.
- D) I. Nazar boncuklarıyla, ince yoğrulmuş urganın semer üzerinde hat oluşturan gezintisiyle her bir semer başka bir semboller bütünü gibidir.
II. Kervanların vazgeçilmez gereçlerinden biri olan semer; hemen her handa, kervansarayda bir nalıncı, bir bileyici ile birlikte semercilerin de tezgâh sahibi olmasını sağlamıştır.
- E) I. Engabeli arazilere yayılmış pek çok bölgede semerin önemi de semercilik mesleği de usulca devam etmektedir.
II. Motorlu taşıtların iş göremediği arazilerde atik ve dengeli hayvanların yardımına ihtiyaç duyuldukça hangi yüzyılda olunursa olunsun, semer ve semerciye daima yer olacaktır.

ANLAM BİLGİSİ

Anlam Bilgisi (Karma) - II

TEST • 2

• KAVRAMA •

1. I. “Yeşillerin uykusu”, senelerdir araştırmacılar tarafından gözlemlenmekte; her seferinde yeni sonuçlar elde edilmektedir. Doğaya dair pek çok çalışma yürütmüş olan araştırmacı Carl von Linne, karanlık bir kiler vasıtasıyla çiçeklerin gece ve gündüz saatlerinde yaşadıkları değişimleri gözlemlemiştir; bu gözlem sayesinde, açılıp kapandıklarını tespit etmiştir.
- II. Araştırmacılar, geceleyin kayın ağaçlarının ne tür bir değişime uğradıklarını, lazer tarayıcılar eşliğinde gözlemlediler. Sonuç; ağaçlar geceleri, uyudukları esnada kendilerini bırakır.

Bu parçalarda söz edilen araştırmaların amacı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Bitkilerin doğadaki işlevlerini ayrıntılı olarak tespit etmek
- B) Gecenin bitkiler üzerinde meydana getirdiği değişimleri belirlemek
- C) Canlıların gece-gündüz arasındaki değişime nasıl ayak uydurduğunu ortaya koymak
- D) Geceleyin yapılan araştırmaların nasıl bir sonuç verdiğini belirlemek
- E) Bitkilerin bölgesel hava koşulları üzerindeki etkisini gözlemlemek

2. Güzelliğin on par’etmez
Bu bendeki aşk olmasa
Eğlenecek yer bulaman
Gönlümdeki köşk olmasa

Bu dörtlükte Âşık Veysel’in sevgiliden istediği şey, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Güzelliğinin kıymetini bilmesi
- B) Sevildiğinin kıymetini bilmesi
- C) Eğlenebilmenin kıymetini bilmesi
- D) Gönlünü kendisine açması
- E) Kendine âşık olması

3. Yöntem sözcüğü; akla öykünün ya da romanın inceden inceye tasarlanmış, planlanmış bir sürecin ürünü olduğu düşüncesini getiriyor. Benim inancıma göre, yazar sıfatı taşıyan kişinin amacı; onun dünyayla kurduğu ilişkide bir tür kendiliğindenlik hâlinde oluşur ve ortaya çıkar. Yazarın yazdığı şeyi bir ölçüde hesaplayabildiğini düşünüyorum. Hatta en ölçerek, biçerek, tasarlayarak yazanların metinlerinde bile onlara yazar sıfatını kazandıran şeyin etkisiyle, planladıklarından çok başka şeylerin onların dünyalarından sızıp bize ulaştığına inanıyorum. Burada metafizikten değil, yazarın dünyayla ilişkisine dair bir durumdan söz ediyorum.

Bu parçadaki altı çizili sözle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Duygu ve düşüncelerin yön tayin edilmesi
- B) Hesapta olmayan bazı duyguların dışa vurulması
- C) Metinde beklenmedik sorgulamalara yer verilmesi
- D) Yazının başka yazılara göndermeler içermesi
- E) Metnin baştan sona aynı çizgide ilerlememesi

4. Filmde, eski-yeni çatışması eskiden yana saf tutarak yansıtılır. Kahramanımızın adı Haşmet’tir. Ama haşmetli günlerini çoktan geride bırakmıştır. Mektebisultani mezunu bir asilzade iken bütün statüsünü yitirmiştir. Cumhuriyet’le birlikte içine düştüğü kültürel bunalımla hastalıklı bir durumdadır. Fonda da bugüne gelmeye ikna olmamış bir İstanbul izleriz bu arada. Dar ve boş sokaklar, cumbalı evler... Şehrin günle ve günde yaşananla ilgisi, teması yok gibidir.

Bu parçada söz edilen filmle ilgili

- I. Tarafsız bir anlatımı vardır.
- II. Mücadeleci hayat öyküsü üzerine kuruludur.
- III. Konu ile bütünleşen bir dekor kullanılmıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) II ve III

5. Geçenlerde kendi iç dekorasyon işini kuran bir arkadaşım ile birlikte çok zengin fakat aksi, yaşlı bir bayan olan olası müşteri ile görüşmeye gittik. “Bu işi alacağımdan kuşkuluyum.” diye arkadaşım içini döktü. “Şimdiye dek birçok kişiyi geri çevirdiğini biliyorum!” Odayı incelememizin ve arkadaşımın ona olası bir hesap çıkarmasının ardından, yaşlı kadın arkadaşıma keskin bakışlarını dikip “Hiç hata yaptınız mı?” diye sordu. “Neden olmasın, tabii ki!” diye yanıtladı arkadaşım, şaşkınlıkla. “Güzel” dedi yaşlı kadın. “İş sizindir. Geçmiş hatalarından ders almamış biriyle uğraşmak istemiyordum.”

Bu parçadaki yaşlı kadının sözünden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Her insan iş yaparken bazen hata yapabilir.
B) Hata yapmak bir insanı işinden etmez.
C) Hata yapmak, insanların karakterinde vardır.
D) Hatalarımızdan deneyim kazanmasaydık hiçbir özelliğimizde ustalaşamazdık.
E) Hatalar insanın iş hayatında başarılı olmasına engel değildir.

6. (I) Öğleden sonra, güneşin yakıcılığından kaçıp Denizli merkezinin en korunmuş yapılarını ziyaret etmek için doğru zaman. (II) Özgün mimarisi tamamen muhafaza edilmiş Atatürk ve Etnografya Müzesi ilgi çekici. (III) Yolun diğer tarafındaki, bir bölümü giyim mağazası olarak kullanılan 13. yüzyıl tarihli Germiyanogulları Hamamı ise sırf kubbesinin güzelliği için bile görülmeyi hak ediyor. (IV) Atatürk ve Etnografya Müzesi Denizli’de mimarisi ile dikkat çeken bir yapı. (V) Kaleiçi Çarşısı’nda çok sayıda renkli kumaş ve elbise satılıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatıcının duygularına yer verilmemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Bir gün Bağdat pazarında bir Yahudi’ye kızarak “Köpek!” dedim. Tam o esnada Hallac yanımdan geçmekteydi. “İçindeki köpeğin havlamasına izin verme, sustur onu.” dedi. Hemen toparlandım ve Yahudi’den özür diledim. Daha sonra Hallac’ı gördüğümde bana “Evladım, çoğunlukla insanlar kendi dinlerini seçmezler. Kaldı ki Musevilik, Hristiyanlık ve Müslümanlık bunların üçü de insanları doğruya, güzele çağıran dinlerdir ve amaçları aynıdır. Bu açıdan bakarsan sadece isimleri farklıdır.” diye öğüt vermişti. Daha sonra şiir diliyle şöyle bir açıklama yaptı:

Dinsel inançlara bir tanım aradım
Dedim ki tek bir ilke ve dallanmış bir ağaç
Zorlama diğerini kendininkine tutunmaya
Engeldir çünkü tek dal evrensel bütünlüğü göstermeye

Bu parçada söz edilen Hallac’ın öğütlerine

- I. *Cesur Yürek* filminde çocukken ailesini İskoçya uğruna kaybeden ve intikam için mücadele eden William Wallace karakteri
II. *Agora* filminde Orta Çağ karanlığında dini politikaya alet eden ve bilimsel gelişmeleri dine aykırı sayan çevrelerce katledilen Hpatia karakteri
III. *Schindler Listesi* filminde 2. Dünya Savaşı zamanında Polonya’da kurduğu fabrikada Yahudi işçileri çalıştıran ve bu sayede 1100 Yahudi’nin hayatını kurtaran Hristiyan ve Alman bir iş insanı Oscar Schindler karakteri

film karakterlerinden hangileri uyuştur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. (I) Şiir, konuştuğumuz ve yazdığımız kelimelerle inşa edilen ama sanki onların bildiğimiz gündelik anlam dünyasından bağımsız bir uğraş. (II) Her sesin şair için ifade ettiği bir anlam var. (III) Okur için de ifade ettiği bir anlam var. (IV) Bu iki tarafın her zaman aynı ifadelerden aynı şeyleri anlamaları beklenemez. (V) Günümüzde yazılan serbest şiirde biçim, belli ölçülere bağlı olmaksızın her şaire özgüdür. (VI) Şiirin biçimi önem sıralamasında sonlarda gelen unsurlardandır.

Bu parça ikiye bölünmek istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

ANLAM BİLGİSİ

Anlam Bilgisi (Karma) - III

TEST • 3

• PEKİŞTİRME •

1. I. Bu benim hep aradığım bir şey... Bir sonraki işimin “yapmak istediğim” bir iş olduğunu düşünüyorum ve bu nedenle *Woman in the Window* için Joe Wright’la çalışmaya hazırlanıyorum. Bunun için sabırsızlanıyorum. Oldukça ağır rollerde oynadım. Biraz da komediye veya müzikale yönelmek istiyorum.
- II. Sosyal medyaya bir süre sıcak baktım çünkü dikkat çekmek istediğim birçok mesele vardı. Ama bana göre olmadığını fark ettim. Mahremiyetim benim için çok önemli. İnsanları hayatıma davet edince mahremiyet beklemek de güçleşiyor diye düşünüyorum. Benim için mesele bu...
- III. Ünlü bir oyuncu olmak, sanırım. Kariyerinizde bir yere geldikten sonra insanlar size çok farklı duygularla yaklaşabiliyor. Harika proje tekliflerinden başlayıp fazla ilgiye ve eleştiriye dek uzanan bir yelpaze bu. Üstesinden gelmek zorunda kaldığım şey, tüm bunları “beyaz gürültü” olarak kabul etmektir.
1. Sosyal medyayı neden kullanmıyorsunuz?
2. Ünlü bir oyuncu olduktan sonra baş etmeniz gereken en büyük zorluk neydi?
3. Canlandırmak isteyip de bugüne dek fırsatını bulamadığınız bir rol var mı?

Numaralanmış parçalar ile soruların eşleştirilmesi aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	3	2	1
B)	3	1	2
C)	2	1	3
D)	2	3	1
E)	1	2	3

2. Gazeteci:

(I) ----

Uzman:

- İstanbul’un güneyinden geçen Kuzey Anadolu Fay Hattı’nda 10-20 milyon yıldır deprem oluyor. Bizse sadece iki bin yıllık bir pencereden bakıyoruz. Depremin ne zaman gerçekleşeceği konusunda belirli bir tarih verebilmek için depreme neden olan ihtimallerin çok daha uzun yıllar gözlemlenmesi gerekir. Fakat depremin şiddeti hakkında tahminlerde bulunabiliyoruz.

Gazeteci:

(II) ----

Uzman:

- Bu farkı şu örnekle açıklayabiliriz: Radyoların bir anten çıkış gücü vardır. Bu anten çıkış gücü depremin büyüklüğüdür. Bu güç değişmediği için depremin büyüklüğü değişmez. Radyonun sesinin kalitesi ise depremin şiddetidir. Bu sesin kalitesi yerine göre değişir; bazı yerlerde düşük bazı yerlerde yüksektir. Örneğin yumuşak zeminde depremin şiddeti yüksek olurken sert zeminde şiddeti daha düşük olur.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Tarihî ve kültürel mirasın depremde korunmasına yönelik ne tür çalışmalar yapılıyor?
- II. Depremin büyüklüğünü ve şiddetini nasıl ölçüyorsunuz?
- B) I. Depremi önlemek bilimsel olarak mümkün mü?
- II. Deprem en çok hangi fiziksel şartlarda yıkıcı olur?
- C) I. Depremin şiddetini düşürmenin yolları var mıdır?
- II. Depremin yıkıcı etkileri her zeminde aynı mıdır?
- D) I. Depremin zamanını veya şiddetini önceden tahmin edebiliyor musunuz?
- II. Depremin büyüklüğü ve depremin şiddeti arasındaki farktan biraz bahsedebilir misiniz?
- E) I. Depremin tespiti ile ilgili çalışmalardan söz eder misiniz?
- II. Depremin büyüklüğü şiddeti ile doğru orantılı mıdır?

3. I. Gelir düzeyi yüksek olanların olağanüstü fedakâr davranışlarda bulunabileceğini gösteren araştırmalardan biri ABD’de yapılmış. Farklı eyaletlerde, tanımadıkları insanlara kendi böbreklerini bağışlayan kişilere bakılmış. Refah düzeyi yüksek bölgelerde daha fazla bağış yapıldığı görülmüş.
- II. California Üniversitesinde yapılan bir araştırmada farklı gelir düzeylerinden oluşan bir gruptakilere 10 dolar verilmiş ve bunun ne kadarını yardım kuruluşlarına bağışlayacaklarına bakılmıştı. Ekonomik gücü daha düşük olanların daha fazla bağış yaptığı görüldü.

II numaralı parçanın I numaralı parçayla ilişkisini aşağıdakilerden hangisi açıklar?

- A) Aktarılanları benzer bir araştırma sonucu ile desteklemek
- B) Ortaya çıkan verileri yeni bir örnekle genelleştirmek
- C) Benzer durumların farklı sonuçlarının olduğunu göstermek
- D) Aktarılanlara, yakın bir sonuçla yeni bir bakış açısı kazandırmak
- E) Ana düşünceyi yeni bir yaklaşımla geliştirmek

4. Yazı öncesi dönemden yakın çağlara kadar düzyazı sanat sayılmadığı ve anlatılanları hatırd tutmak güç olduğu için, düzyazıyla sanat eseri üretilmemiştir. En eski düzyazı kalıntıları olan atasözlerinin iç uyaklı, aliterasyonlu yapısı, onların ilk ortaya çıktığı dönemlerde de şiir olabileceğini düşündürmektedir. Düzyazı bugünkü işlevliğini matbaaya borçludur. Matbaa bulununca bütün yazılar basılarak çoğaltılmaya başlandı. Bilgiler daha çok insana ulaştı. Bu da insanlara hoş gideni ezberlemek yerine, el altında bulundurularak gerektiğinde yararlanma kolaylığı sağladı. Okuyucu kitlesinde artış oldu. Bellekler ezber yükünden kurtulunca asıl işlevi olan düşünme işlevini yaptı ve düşünce üretmeye başladı. Üretilen düşünceler yazılıp yayımlanarak eser sayısı arttı. Yazılanlar tartışıldı; tartışmalar, bilimsel doğruların çoğaltmasını sağladı.

Bu parçaya göre matbaanın icadının asıl kazancı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Düşünce gücünün önünün açılması
- B) Atasözlerinin sanatlı olmaktan kurtulması
- C) Ezberciliğin yük olmaktan kurtulması
- D) Bireylerin daha rahat anlaşma sağlaması
- E) Her türlü okur tipinin oluşmaya başlaması

5. Eleştiri anlayışı olarak eleştirmenin sesinin birincil, baskın ses olarak görülmesi tercih edilmemiştir. Çünkü eleştirmen, okur ile yazar arasında bir köprüdür. Okuyucunun metne ulaşmasını kolaylaştırır, onun atladığı yerleri işaret eder, eserin kapısını aralar. Bu anlamda kitaptaki eleştirmenin sesi daha geri planda ve okurla metin arasındaki mesafeyi kısaltmayı gözetten bir tutum içerisinde.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen eleştiri tutumuyla örtüşmemektedir?

- A) Sayfalar arasına serpiştirilmiş şiirsel anlatı yerine, ana karakterin o boş vermiş mizahi diline metinde daha fazla yer verilseydi daha iyi olurdu.
- B) Çocuk yetiştirmede aslan payının daima anneye verildiği, hatta anneliğin kutsal addedilip babaların biraz saf dışı bırakıldığı bu durumu yazar ters köşeden, bir babanın ağzından anlatmış.
- C) Yazar son romanı *Ve Kızın Adı Gece*’de hem kendine hem dönemimize hem de geçmişe dokunmuş.
- D) Kıyısından köşesinden aşka bulaşmış herkesin kendinden bir şey bulduğu roman, anlaşıldığı kadarıyla, yazarın da hayatından çok şey içeriyor.
- E) *Hür Bir İnsan* öyküsünde güpegündüz şehrin ortasında patlayan bir bombayla en yakın arkadaşını kaybeden bir üniversite öğrencisinin ruh hâli resmediliyor.

6. (I) Türklerin kitleler hâlinde Müslüman olmaları özellikle 10. yüzyılda hız kazanmıştır. (II) Karahanlı Devleti’nin sultanı Satuk Buğra Han 940’lı yıllarda Müslüman olmuş ve İslamiyet’i resmî devlet dini olarak ilan etmiştir. (III) Türklerin kitleler hâlinde Müslüman oluşları bundan sonra hız kazanmıştır. (IV) Türkler İslamiyet idaresine girmeden önce yazılı bir edebiyata sahipti. (V) Bunlardan bir kısmı sözlü olarak yaratılmış ürünler olup sonradan sözlü şekilleri halk kültüründe unutulmuş ancak bir devirde yazıya geçirilmiş ve bugüne yazılı olarak ulaşmıştır. (VI) *Oğuz Kağan Destanı*, *Dede Korkut Kitabı*, *Divânu Lügâtî’t-Türk*’teki bazı parçalar bunlardandır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerden hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

ANLAM BİLGİSİ

Anlam Bilgisi (Karma) - IV

TEST • 4

• PEKİŞTİRME •

1. Sanat eseri çok anlamlı ya da örtülü anlamlı olabilir, zamanla yeni anlamlar kazanabilir. Eleştiri bu anlamları ortaya çıkarıp yorumlamaya, yargılamaya çalışır fakat kendisi çok anlamlı, örtülü anlamlı olmaktan kaçınır. Eserde arayıp bulduğu anlamları, özellikleri edebiyata özgü dolaylı, sanatlı bir anlatımla iletmeye kalkışmaz. Bilimde olduğu gibi açık, net, gerçekçi, dolaysız ve süssüz bir anlatımla belirtir; daha doğrusu belirtmelidir. Çünkü çağdaş, nesnel ve bilimsel eleştiri için önemli olan, söylediklerinin güzel olması değildir; doğru olmasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada savunulan eleştiri anlayışına örnek gösterilebilir?

- A) Yazar, elinde bir kamera varmışçasına hayatının her noktasına, kitaptaki kısa öykü ve şiirlerindeki karakterlerin yaşamına girip çıkarken güzellemler yaptığı kente, kimi zaman çocuksu bir acımayla yaklaşıyor.
- B) Sanatçının bu anlatısını, birbirini takip eden kısa filmler veya hızla yol alan bir arabanın sağından solundan akan manzara diye nitelemek de olası.
- C) Bu yapıtın esprisi; hatırlamada, kurgulamada, gerçeği edebî anlamda eğip bükmede ve zihni zorlayan sorularda gizli.
- D) Sanatçı aşk meselesini en yalın hâliyle irdemiş, özellikle görkemli cümleler kurmamış ama duyguları görkemli bir şekilde, bir sinema filmi gibi izlettirmiş okuyucuya.
- E) Kitapta Antik Yunan'da bazı kişilerin isyankâr öfkeyi, hastalıklı bir rüzgârın getirdiğine inanması gibi, duygulara dair birçok tarihsel anekdota da rastlıyoruz.

2. (I) Her bilimsel araştırma öncekilerin bir eksikliğini giderir. (II) İşte bunun için benim dille ilgili bu çalışmada da bitmiş gözümüyle bakılmaz. (III) Bu nedenle hiçbir çalışma belli bir konuda son sözü söylemiş sayılmaz. (IV) Elbette bunun da birçok eksikliği var. (V) Bu eksiklikleri gidermek, bu alandaki yetkin kişilerin işidir.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangileri yer değiştirirse parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olur?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

3. Biyoçeşitlilik açısından yeryüzündeki 34 sıcak noktadan üçü, Türkiye'de bulunuyor. Asya, Avrupa ve Afrika'ya komşu olan ülkemiz, doğal yaşam alanlarının çeşitliliği sayesinde birçok yabancı hayvan türüne ev sahipliği yapıyor. Öyle ki kara ağaçkakandan toya kadar 450'ye yakın kuş türü; Akdeniz fokundan kaya uyuruna kadar 140'ı aşkın memeli türü ve Fırat kaplumbağasından Wagner engereğine kadar 200'e yakın amfibiye ve sürüngen türü Türkiye'de barınıyor. Bu türlerden bazıları yalnızca Dünya'nın önemli kuş göçü güzergâhlarından biri olan ülkemizde yaşarken her yıl 200'den fazla tür ya Türkiye üzerinden göç ediyor ya da kışlamak için Türkiye'ye geliyor.

Bu parçada anlatılanlar aşağıdaki yargılardan hangisini örneklemektedir?

- A) Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle Dünya'nın ekosistem çeşitliliği en yüksek ülkelerinden biri.
- B) Türkiye yeryüzünde iklim koşulları en rahat olan ülkelerin başında gelmektedir.
- C) Coğrafi konumu nedeniyle kuşların en çok tercih ettiği ülkelerden biri de Türkiye'dir.
- D) Yeryüzünde doğal yaşam alanları en fazla Türkiye'de bulunmaktadır.
- E) Türkiye'deki hayvan türleri, beslenme, barınma, kışlama gibi yaşam alanlarının daralması nedeniyle tehdit altındadır.

4. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi ayraç () içindeki kavramla ilişkilendirilemez?**

- A) Tomris Uyar'ın öykü kişilerini yolda, sokakta, minibüs duraklarında mutlaka bir yerlerden gözümüz ısınyordur. (gerçekçilik)
- B) Ufacık ayrıntılardan kocaman öyküler çıkarır. (karşıtlık)
- C) Karmakarışık insan içlerini, evleri, evlilikleri, kadınları, erkekleri, insan hâllerini anlatır. (üslup)
- D) Öyle büyük laflar etmeden, olduğu gibi anlatmış gibi yaparken ustalığı devrededir. (yetkinlik)
- E) Bu yazar, öncelikle öykülerinin narinliğiyle örtmeyi isteyerek yazmış gibidir. (tercih etme)

5. **GÖZLEM:** Öğretmen yanlışlıkla bir oyuncığa çarpar ve oyuncaktan bir gıcirtı gelir. Öğretmen bir şey söylemeden odadan çıkar ve çocuk oyuncakla yalnız kalır. Çocuk önce oyuncayı gıcirtatır ama oynamaya devam ederek onun başka özelliklerini de keşfeder. Ancak öğretmen “bir oyuncak” dedikten sonra oyuncayı gıcirtatıp çocuğa verdiğinde, çocuk öğretmenin yaptığı gibi oyuncayı gıcirtatır ama oyuncakla daha fazla ilgilenmez. Yani çocuğa bir şey öğretmeye çalışmak ters teper.

SONUÇ: ----.

Bu parçanın sonuç bölümünde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Yetişkinin müdahalesi ya da katkısı olduğunda çocuklar kendi “araştırmalarını” bir kenara bırakıp yetişkinleri dinlemeyi tercih ediyor
- B) Çocuklar zamanının çoğunu deneme yanılma yöntemiyle çevrelerini keşfetmekle geçiriyor ve bize karmaşık gibi görünen olguları çabucak kavıyor
- C) Çocukların oyun oynarken ya da dünyayı keşfederken izlediği yöntemler yetişkinleri hayrete düşürüyor
- D) Çocukların araştırma ve keşfetme arzusu yetişkinlerin eşliğinde daha doğru geliyor
- E) Çocukların merak ve keşfetme istekleri yetişkinlere göre çok daha fazla ve karmaşık görünmektedir

6. Okuma yazma etkinliklerinde bulunmak okul hayatımızın sorumluluklarından biridir.

Bu cümlede anlatılanlara aşağıdakilerden hangisi örnek oluşturmaz?

- A) Bir proje ödevi için Oğuz Atay'ın *Tutunamayanlar* romanını okumak
- B) Edebiyat sınavı için *İnce Memed* romanını okumak
- C) Haz aldığı bir şiir kitabını kütüphaneden alıp okumak
- D) Sınıf içi başarısını artırmak için önerilen bir kitabı okumak
- E) Toplumcu şiire yönelik kazanımını geliştirmek için Nâzım Hikmet'in 835 *Satır* adlı şiirini okumak

7. Spiegel ve ekibi 12 erkeğin uyku süresini iki geceliğine kısıtladı. Daha sonra katılımcıların kanında iştah tetikleyici hormon olan grelinin miktarını ölçtüklerinde bu hormonun %28'lik bir sıçrama gösterdiğine şahit oldular. Bu esnada leptin adlı bir başka hormon %18 oranında azalmıştı. Leptin, beyne yemeye ihtiyaç olmadığı mesajını vererek açlık hissini engelliyor. Sonuçta uykusuz bırakılan erkeklerin bildirdiği açlık düzeylerinde %23'lük artış görüldü. Bu çalışmalar birlikte değerlendirildiğinde yetersiz uykunun kilo almaya sebep olabileceğini düşündürüyor.

Bu parçadan hareketle kesin olarak ulaşılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Uyku yoksunluğu duygusal hafıza üzerinde ciddi etkiler oluşturmaktadır.
- B) Gece uyumayanların obezite hastalığına yakalanma riski yüksektir.
- C) Uykusuzluğun hormonal işlevler üzerinde tahrip edici etkisi bulunmaktadır.
- D) Uykunun hafıza oluşumunda, onarım ve büyüme süreçlerinde faydalı etkisi vardır.
- E) Uyku bağışıklık sisteminin iç işleyişinden öğrenme ve hafızaya kadar çok sayıda biyolojik sürecin işlev görebilmesi için gereklidir.

8. Belgesel filmler gerçeği sadece yansıtmakla kalmaz, gerçekliği sorgular ve yorumlar. Amacı hakikate ulaşmaktır. Belgeselci kendi hakikat arayışına izleyiciyi çektiği filmle ortak eder. Dolayısıyla belgesel sinema, hakikat arayışının bir aracıdır. Derdi gerçeğin kendisi değil, gerçeğin ne anlama geldiğidir. Belgesel sinemanın bir başka özelliği ise bu yorumlama sürecine yaratıcılığı da katmasıdır. Belgesel sinema gerçeğin yaratıcı yorumudur.

Bu parçada belgesel sinemayla ilgili

- I. Gerçeği bir ayna gibi vermeyi amaç edinir.
- II. Gerçeğin üstündeki gizem perdesini kaldırmak ister.
- III. Gerçeği değişmez kurallar bütünü olarak algılamaz.
- IV. Gerçeği sorgulamaktan ve yorumlamaktan kaçınmaz.

yargılarından hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

ANLAM BİLGİSİ

Anlam Bilgisi (Karma) - V

TEST • 5

• PEKİŞTİRME •

1. Gazeteci:

(I) ----

Uzman:

- Okuyan toplum irdeleyen toplumdur, araştıran toplumdur ve soru soran bir toplumdur. Okumayan toplum yani ezberci toplum sürü topluluğu demektir. Kendisine dikte edilen her şeyi körü körüne kabul eden toplumdur.

Gazeteci:

(II) ----

Uzman:

- İstatistikler ve kitap tirajları bizim çok az okuyan bir toplum olduğumuzu gösteriyor. Dünya ortalamasının çok altlarında olduğumuzu gösteriyor. 1447 tarihi çok önemli, Almanya'da basımevinin kurulması kitap basılmaya başlamasının tarihidir. Türkiye'de ise basım 1700'leri yani yaklaşık üç yüzyıl sonrasını buluyor. Bunu neden söylüyorum, basımevleriyle okuma arasında doğrudan bir ilişki vardır.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Okumanın topluma katkıları sizce nelerdir?
II. Toplumumuzdaki okuma zayıflığını neye bağlıyorsunuz?
- B) I. Okuyan bir toplumun özellikleri nelerdir?
II. Toplumumuzun kitap ile ilişkisi niçin geç olmuştur?
- C) I. Okuyan bir toplum ile okumayan toplum arasındaki farklılıklar nelerdir?
II. Kitap ile toplumumuzun temasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- D) I. Okumanın sürdürülmesi neye bağlıdır sizce?
II. Dünya genelindeki okuma oranları hakkında bilgi verir misiniz?
- E) I. Bir toplumun ilerlemesi okumaya mı bağlıdır sadece?
II. Okuma oranımızın bu kadar düşük olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

2.

Yapılan bir araştırmada bir bölgede yaşayan insanlardan A sitesindekilere camlarına “güvenli sür” yazan küçük bir kart yapıştırmaları isteniyor. Bunu kabul eden site sakinleri böylelikle güvenli sürüş kampanyasına destek olduklarını gösteren bir davranışta bulunmuş oluyor. On gün sonra ise B sitesindekilere güvenli sürüş kampanyasına destek olmaları için evlerinin ön bahçesine “güvenli sürün” yazan bir tabela yerleştirmeleri isteniyor. Ancak bölge sakinlerinin çok azı bunu kabul ederek tabelayı bahçesine yerleştiriyor. Aynı talep yine yakındaki A sitesindeki ev sahiplerine de götürülüyor. Burada tabelayı koymayı kabul edenlerin sayısı diğer bölgedekine göre neredeyse 4 kat fazla oluyor. Dolayısıyla A sitesindekiler karşlarına ikinci bir taleple geldiğinde büyük oranda bu davranışlarıyla tutarlı hareket etmeleri gerektiğini düşünerek tabelayı koymayı da kabul ediyorlar.

Bu parçaya göre A sitesinde tabelayı asmayı kabul edenlerin sayısının fazla olması aşağıdaki durumlardan hangisiyle açıklanabilir?

- A) Duyarlılık gösterilen durumların kişiden kişiye farklılık göstermesi
- B) İnsanların geçmişte yaptıkları davranışlarla çelişmeme zorunluluğu duyması
- C) Herkesin gözü önünde yapılan bir iyiliğin tekrarından zevk duyulması
- D) İnsanların herhangi bir zahmet gerektirmeyen durumlara ilgi duyması
- E) İnsanların birlikte hareket etme isteklerinin kimi durumlarda öne çıkması

3.

(I) Klasik olarak nitelediğimiz yapıtlar, sınır tanımaz. (II) Örneğin; Tolstoy, Dostoyevski, Gogol... gibi büyük şahısların yapıtlarını Ruslar dünyaya zorla kabul ettirmemiştir. (III) Bu üç sanatçı da gerçekçi akımın etkisinde kalmış ve gerçekçi yapıtlar yazmıştır. (IV) Üstün sanat yapıtları, rüzgârıyla devletlerin sınırlarını bulutlar gibi aşar. (V) Onları harekete geçiren güç, dışlarında değil içlerindedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Yoksulluğun en önemli etkilerinden biri çocukların iş gücü olarak kullanılmaya başlanmasıdır. Bunun ise uzun vadede en olumsuz etkisi, bir kısır döngü şeklinde ortaya çıkan yoksulluğun gelecek kuşakları tehdit etmesidir. Bu durum, gelecekte iş gücü pazarında nitelikli iş arama şansını baştan kaybeden bireyler ortaya çıkarır. Ayrıca bu bireyler; eğitim olanaklarından mahrum kalmak, kişilik gelişimini sağlıklı olarak sürdürememek, işin getirdiği fiziksel ve duygusal örselenmelere maruz kalmak gibi pek çok sorunla karşı karşıya kalacaktır. Bu şartlar, genç kuşakların sosyolojik anlamda yukarıya doğru toplumsal hareketlilik şanslarını engellediği gibi geleceğin niteliksiz iş gücü ve yoksulları olacak genç kuşakların ciddi anlamda aşağıya doğru bir toplumsal hareketlilik yaşama olasılıklarını artıracaktır.

Bu parçaya göre çocukların iş gücü olarak kullanılması çocuklarda;

- I. eğitim faaliyetlerinden yararlanamamak,
- II. karakteristik özelliklerinin olgunlaşmasında aksaklık yaşamak,
- III. sosyal açıdan gelişmeler göstermek,
- IV. bedensel ve ruhsal yönden yıpranmak

durumlarından hangilerini ortaya çıkarmaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Hem okur hem de izleyici olarak son görmeye o kadar alışmışız ki... *Köprü Kitaplar* koleksiyonu için yazdığım *Bana Sesini Bırak*'la ilgili okullardaki söyleşilerde, gençler en sık şunu soruyor: Ana karakter Duygu, İstanbul'a dönecek mi yoksa Ayvalık'ta mı kalacak? Devam kitabını yazacak mısınız? Oysa ben, okur bunu kendisi yazabilir diyorum. Bu nedenle *Ay Dolandı*'nin sonunda böyle bir belirsizlik var.

Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Genç bir okuyucu kitlesine seslenmenin yapıtı olgunlaştırdığı
B) Yazarla yapıt arasında sağlıklı ve içten bir bağın kurulması gerektiği
C) Okurunun tepkilerine kulak vermeyen yazarların kalıcı olamayacağı
D) Yazarın her şeyi söylemesi gerektiği düşüncesinin yanlış olduğu
E) Okurun beklenmeyen sondan hoşlanmadığı

6. Vücutlarına, kendilerine zarar vermeksizin iğne ile mavi dövme yaptırmak Kazvinlilerin âdetidir. Kazvinli bir genç, hamamda dövme ustası bir tellağın yanına gidip "Bana bir dövme yap fakat canımı acıtma." dedi. Usta "Söyle yiğidim, ne resmi döveyim?" diye sorunca "Bir kükremiş aslan resmi. Benim burcum aslandır, onun için aslan resmi olsun." dedi. Usta "Vücudunun neresine döveyim?" dedi. Kazvinli "İki omzumun arasına..." dedi. Usta dövmeyi yapmak üzere iğneyi sırtına batırınca genç, "Ey temiz kişi, bu ne suretidir? Beni helâk etti." dedi. Usta "Aslan yap, dedin ya!" dedi. Kazvinli sordu: "Neresinden başladın?" Usta, "Kuyruğundan" dedi. Kazvinli dedi ki: "Aman iki gözüm, bırak kuyruğunu. Aslanın kuyruğu ile kuyruk sokumum sızladı, nefesim kesildi. Aslan, varşın kuyruksuz olsun." Usta, Kazvinlinin sözünü dinlemedi. Aslanın bir başka tarafını dövmek üzere merhametsizce iğneyi batırdı. Yiğit yine bağırdı "Burası aslanın neresi?". Usta "Kulağı" dedi. Kazvinli, "Bırak, kulaksız olsun. Orasını da yapma." dedi. Usta bu sefer aslanın bir başka yerine başlayınca Kazvinli yine feryadı bastı: "Bu üçüncü iğne aslanın neresini dövüyor?" Usta, "Azizim, karnı" dedi. Kazvinli, "Fena acıyor, iğneyi bu kadar çok batırma, bırak karınsız olsun." deyince usta çok şaşırdı, uzun süre şaşkınlıktan parmağı ağzında kaldı. İğneyi yere atıp "Âlemde hiç kimse böyle bir hâle düştü mü ki? Kuyruksuz, başsız, karınsız aslanı kim gördü? Tanrı bile böyle bir aslan yaratmamıştır." dedi.

Mesnevi'de geçen bu hikâyede Mevlânâ'nın anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir işin ancak ustasının elinde kolay olabileceği
B) Kimi isteklerin insana pahalıya mal olabileceği
C) Lüzumsuz işlerin insana çok sıkıntı verebileceği
D) İnsanın, ideali için zorluklara sabretmesi gerektiği
E) Başlanan bir işin ne olursa olsun bitirilmesi gerektiği

7. (I) Eğitim sistemi, toplumsal sistemdir ve insan yetiştirme düzenidir. (II) Toplumsal sistemler, kendi aralarında ilişki içindedirler. (III) Türk eğitim sisteminde birçok yenilik var artık. (IV) Eğitim sisteminin yetiştirdiği kişiler, diğer sistemleri de etkiler. (V) Eğitim sistemi belirlediği amaçlara ulaşmamışsa bu durumda diğer sistemlerde de yüksek seviyede bir başarı sağlanamaz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ANLAM BİLGİSİ

Anlam Bilgisi (Karma) - VI

TEST • 6

• DEĞERLENDİRME •

1. I. Doğadaki tüm canlı ve cansız varlıklar doğrudan ya da dolaylı olarak ekolojik dengenin korunmasında önemli rol oynarlar. Örneğin akbabalar, doğada ölmüş ve çürümeye başlamış canlıların leşlerini tüketerek salgın hastalıkların, pis kokuların ve kirliliğin oluşmasını çürükçül bakterilerin ve mikropların ortama yayılmasını önlerler. Ayrıca bu leşlerin üzerinde üreyebilecek zararlı canlıların da popülasyonunu kontrol altına alırlar.
- II. Ardıç ağacının tohumlarının çimlenmesi, yayılması, diğer bitki ve ağaçlarınkine hiç benzemez. Ardıç ağacı tohumları kendisi ile aynı adı taşıyan bir kuş olan ardıç kuşu tarafından yenmedikçe çimlenme gerçekleşmez. Ardıç kuşunun sindirim sisteminde ardıç ağacının tohumlarının kabukları açılır. Ardıç kuşu dışkı ile birlikte toprağa karışan tohumlar kolayca çimlenir.

II numaralı parçanın I numaralı parçayla ilişkisini aşağıdakilerden hangisi açıklar?

- A) Anlatılanları farklı bir yaklaşımla kanıtlamak
B) Aktarılanları benzer bir örnekle desteklemek
C) Tanıklıklara başvurarak tespitleri genelleştirmek
D) Gerekçeleri açıklayarak ana fikre dikkat çekmek
E) Aktarılanların olası sonuçlarını göstermek

2. Başlangıçta kahvenin içindeki kafeini ---- amacıyla çoğunlukla insan sağlığı üzerinde olumsuz etkileri olan farklı kimyasal maddeler kullanılıyordu. Günümüzde ise bu amaçla ---- diklorometan ve etil asetat tercih ediliyor. Bu çözücüler buharda bekletilmiş kahve çekirdekleriyle ---- kafeinin bir kısmı çözülüyor. Ancak kahvenin yapısındaki kafeinin büyük kısmının ayrılabilmesi için işlemin birkaç kez ---- gerekiyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada boş bırakılan yerlerden birine getirilemez?

- A) karıştırıldığında
B) yerleştirmek
C) ayırmak
D) çoğunlukla
E) tekrarlanması

3. Bu kitap bir Mimar Sinan monografisi değil. Yaşamı ve eserleri üzerinde bilinenlerin yeni bir özetini sunmuyor. Onun yapılarının bir dökümünü içermiyor. Neden çok önemli bir dahi olduğunu ve dünya mimarlığına yaptığı katkıları da anlatmıyor. Sinan'a ve eserlerine övgüler düzmüyor. Sinan yapılarının yeni çekilmiş çok başarılı fotoğraflarından oluşan bir albüm bölümüne de yer vermiyor. Böyle çok sayıda kitap zaten var.

Bu parçada söz edilen kitap aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir?

- A) Özlü
B) Yenilikçi
C) Akıcı
D) Güncel
E) Eleştirel

4. Sanatı ve mimarisiyle ---- Katalan kentinde, çocuklar kâh ejderha uzmanı kâh futbol tutkunu oluyor! Gezinize kentin hemen her köşesinde ---- mimar Antoni Gaudi'nin imzasını taşıyan, çocukların kendilerini bir masal âleminde hissetmesini sağlayacak Park Güell ile başlayabilirsiniz.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) adını duyuran - tanınan
B) günümüze gelen - yaşanan
C) ön plana çıkan - izi hissedilen
D) direnen - rastlanan
E) zirveye çıkan - yükselen

5. Müşteri:

- Taahhütlü tarife aboneliğimi istediğim zaman sonlandırabilir miyim?

Firma:

- Taahhütlü sözleşmenizden caymanız hâlinde işletmeciler taahhüde aykırılığın olduğu döneme kadar aboneye sağlanan indirim, cihaz veya diğer faydaların bedellerinin tahsil edilmemiş kısmının toplamını cezai şart veya cayma bedeli olarak talep edebilmektedirler.

Müşteri:

(I) ----

Firma:

- Faturanıza hangi ücretlerin yansıtıldığı bilgisini, hizmet aldığınız işletmecinin internet sitesinde yer alan online işlemler menüsünden sorgulayarak ya da müşteri hizmetlerini arayarak öğrenebilirsiniz.

Müşteri:

- Adresime fatura gelmiyor. Ne yapmalıyım?

Firma:

(II) ----

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Aboneliğimi nasıl iptal edebilirim?
II. İnternet servis sağlayıcınızı değiştirmek için hizmet almak istediğiniz yeni işletmeciye başvuruda bulunmanız yeterlidir.
- B) I. Faturam tarifemde belirtilen tutardan fazla geldi. Ne yapmalıyım?
II. İşletmecilerin abonelerine basılı fatura gönderme yükümlülüğü bulunmaktadır. Ancak, abonenin talebi veya onayı ile basılı fatura yerine elektronik ortamda da fatura gönderilebilir.
- C) I. Faturalarım için bir üst sınır belirleyebilir miyim?
II. Ayrıntılı faturanın basılı olarak talep edilmesi durumunda işletmeciler tarafından ücretli veya ücretsiz şekilde aboneye sunulması gerekmektedir.
- D) I. Hattımı geçici olarak iletişime nasıl kapatabilirim?
II. Faturanız ile ilgili tüm bilgileri online işlemlerden öğrenebilirsiniz. GSM numaranızdan SIFRE yazıp 1111'e ücretsiz SMS göndererek online işlemlere giriş şifrenizi alabilirsiniz.
- E) I. Faturamın ne kadar çıkacağını faturam kesilmeden sorgulayabilir miyim?
II. Faturalarınızı posta yerine e-posta ile de alabilirsiniz. Fatura gönderim tipi değişikliği şirket yetkilisi tarafından yapılabilir.

6.

Google, ilginç bir özellik geliştirmiş. Cep telefonunuzun arama bölümünü açıp “bubble level” yazıp arattığınızda otomatik olarak sonuçların en üstünde bir su terazisi belirliyor. Akıllı telefonunuzun pozisyonunu belirlemek için koyulan algılayıcılardan gelen veriyi temel alarak hassas ölçüm yapabilen bu küçük araç sayesinde, telefonu koyduğunuz yüzeyin yere tam olarak paralel olup olmadığını görebiliyorsunuz.

Bu parçaya göre Google'ın geliştirdiği özellik

- I. duvara çakacağınız rafın tam olarak düz durup durmadığını belirlemek,
II. evdeki bireylerin bilgisayar başında geçirdiği süreyi hesaplamak,
III. bir ayağı yere tam oturmayan masanın altına konacak cismin kalınlığını ayarlamak

durumlarından hangileri için kullanılmaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

7.

Günümüzde kadınlar tarafından hem hobi olarak hem de ekonomik gelir amacıyla en çok tercih edilen el işlerinden biri olan iğne oyası, tüm dünyada “Türk danteli” diye tanınmaktadır. Başta eşarp olmak üzere mendil, havlu, çamaşır ve daha pek çok tekstil ürününü süsleyen iğne oyası, özellikle Osmanlı Dönemi'nde hem sarayda hem de halk arasında yaygınlaşmış ve sevilmiştir. İğne işiyle yapılan süslemeler bilhassa Ege'nin iki yakasında benimsenmiş, bu sanat kadınlar kadar erkeklerin de kıyafetlerinde ve özellikle başlıklarında kendine yer edinmiştir.

Bu parçada iğne oyasıyla ilgili

- I. üretilme hedefleri,
II. tanınırlığı sağlayan ulus,
III. kullanım alanları,
IV. işlenme süresi,
V. taşıdığı anlam çerçevesi

bilgilerinden hangileri yoktur?

- A) I ve III
B) II ve IV
C) II ve V
D) III ve IV
E) IV ve V

ANLAM BİLGİSİ

Anlam Bilgisi (Karma) - VII

TEST • 7

• DEĞERLENDİRME •

1. 24 üniversite öğrencisiyle gerçekleştirilen çalışmada, katılımcıların laboratuvara her biri birer saat sürmek üzere dört ayrı ziyaret tamamlamaları istendi. Fiziksel aktivite yapılmayan bir kontrol grubu ve farklı egzersiz gruplarından oluşan çalışmada, egzersiz grubunda olan katılımcılardan bir koşu bandında 15 dakika boyunca “derse geç kalmamaya çalıştıklarına benzer bir tempoda” yürümeleri istendi. Katılımcıların seçtikleri hız ortalama 5.4 kilometre olarak kaydedildi. Katılımcılara 4 ayrı seansta, on beşer dakika yürüyüşten sonra on beşer kelimedenden oluşan 2 farklı liste sunuldu. İlk listeyi okuduktan hemen sonra, ikinci listeyi de birkaç sefer okuduktan 20 dakika sonra katılımcılardan bu listelerden olabildiğince fazla kelimeyi hatırlamaları istendi.

Bu parçada söz edilen araştırmanın amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hafızanın gelişimini etkileyen faktörleri belirlemek
- B) Sporun hafıza ve öğrenme üzerindeki etkisini saptamak
- C) Üniversite öğrencilerinin ders dışı aktivitelerini tespit etmek
- D) Spor ve yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi ortaya koymak
- E) Zihinsel egzersizlerin öğrenme sürecine katkısını belirlemek

2. Winnicott “Hırsızlık yapan çocuk, annesini arar.” demiştir. Yani hırsızlık bir anne yokluğu neticesidir. Anne hayatta olabilir. Hayatta olmaması şüphesiz daha büyük bir kayıptır. Ancak hayatta olduğu hâlde gerçek bir anne davranışı gösteremeyebilir. Bu durum çocukların dünyasında daha ağır yansımalarla seyredebilir. Özellikle sevgi, şefkat, ilgi konularında çocuğuna sıcak analık yapamayanlarda ciddi komplikasyonlar oluşmaktadır. İşte Winnicott bu tip annelerden bahsetmektedir.

Bu parçadaki altı çizili sözle aşağıdaki durumlardan hangisine gönderme yapılmıştır?

- A) Anne ile çocuk arasındaki iletişimin sürekli olmasına
- B) Her annenin yaşamsal derecede önem arz etmesine
- C) Anne ve babaların, çocuklarına özen göstermesine
- D) Anneliğin gerektirdiği davranışların sergilenmemesine
- E) Annelerin, çocuklarından uzun süre ayrı kalmasına

3. Bu başarı tekil olarak benim başarıım değil. En başta doğduğum köyün insanları, kadını erkeği bana sevgileriyle, bağlılıklarıyla büyük destek oldu. Okuduğum okullarda az da olsa iyi öğretmenlere rastladım. Yurt içinde, dışında çok iyi, candan dostlarım oldu; onların kanatlandırıcı desteğini aldım. Benden yaşlı yazarlardan Samim Kocagöz’ün, Yaşar Kemal’in, Orhan Kemal’in; en zor durumlarda bile güler yüzlü, derin bilgili, ince sezgili, zaman zaman iğneleyici, insan güzeli dost Vedat Günyol’un; işinde, ilişkilerinde her zaman ciddi yayımcı Remzi Bengi’nin; yanlarında yakınlarında çalıştığım sürece bana katlanan insanların yardımlarını doğrusu her zaman anmak, anlatmak istiyorum. Sabahattin Ali’nin, Nâzım Hikmet’in, Gorki’nin, öteki büyük yazarların, şairlerin tümünün emeklerinden yararlandım, hepsini candan anmak isterim.

Yazarın bu sözleri söylemekteki amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatında ve başarısında büyük rol oynayan esas aktörleri belirtmek
- B) Sanatında esin kaynağı olan olay ve durumlar hakkında bilgi vermek
- C) Yazarlığa yönelmesinde etkin rol oynayan kişileri anmak
- D) Sanatı ile ilgili yapılan tartışmalara açıklık getirmek
- E) Yazarlıkta izinde yürüdüğü ustaları belirtmek

4. Korkunç bir gece, dehşetli bir yağmur ve rüzgâr var. Bakkal kapatıp gitmek üzereyken ıslanmaktan üzerine yapışmış pijamaları, başının üzerinde naylon poşet, ayağında ıslanmış terlikleri ile adamın biri nefes nefese koşmuş ve içeri girmiş. “İki paket bisküvi alabilir miyim lütfen?” demiş titreyip gözlüğünün üzerindeki yağmur damlalarını pijamasının yakasında temizlemeye çalışarak. “Sadece iki bisküvi mi? Başka bir şey yok mu?” “Yok. Bir tane benim, bir tane de Mary için...” “Mary?.. Mary eşiniz mi?..” “Öyle tabii...” demiş adam ağlamaklı bir sesle, “Annem olsa bu havada hiç beni böyle dışarı gönderir miydi?”

Bu nüktede annenin hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Sevgisi
- B) Şefkati
- C) Güveni
- D) Faydacılığı
- E) Saflığı

5. Bu teknikte olaylar 3. tekil kişi ağzından anlatılır ve yazar her an olayların içindedir. Yazar olayları aktarırken hem açıklamalar hem yorumlar yapmakta hem de yargıda bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada söz edilen anlatım tekniğine örnek oluşturur?

- A) Sanki müzede Apollon heykelini seyrediyormuş gibi, Sokrates'in "Kendini bil!" nasihati mucibince, bir öğle sonrası vitrin camında kendisini iki saat boyunca dikkatle inceleyen ve neticesinde hem sivilceleri hem basık burnu hem fırlak gözleri ve hem de boyunun kısalığıyla sulh yapmakla kalmayıp en mühimi, bu özelliklerinden dolayı bir de kendisine âşık olan İdris Âmil Hazretleri, gelip ayaklarına kapanacaklar diye kız taifesine acır bile olmuştu.
- B) *Zengin Adam* öyküsünde düşme teması Solmaz Hanım etrafında döner. Her işini parayla hâleden, saygıdeğer iş kadını imajı çizen, sırf gösteriş olsun diye hayır kurumlarına giden, vakıf toplantılarına katılan ve saygınlığını yitirmekten ölesiye korkan Solmaz'ın düşüşü de ilkin fiziksel sonra manevidir. Dernek toplantısında kürsüye çıkarken yüksek ökçeli ayakkabısı haliya takılarak yere düşmesine sebep olur; bu düşüş onu rezil eder, üstelik dostlarını da kaybeder.
- C) *Kökten Değişim* kültürel ve toplumsal değişimin portresini kelimeler üzerinden çizen bir öykü. Arapça, Osmanlıca, Eski Türkçe okunan dönemde okuryazar aydın olarak bilinen baba, ertesı gün gençlerin önünde cahil kalır, ilmî olarak gözden düşer. Ağaoğlu bu öyküde Osmanlı-Cumhuriyet, eski dil-yeni dil karşılaştırmasını baba-oğul, konak-apartman üzerinden yapar ve yaşanan sosyal değişimi kelimelerdeki kültürel kodlar aracılığıyla ele alır.
- D) Öykülerin kırılma noktaları düşmek kavramıyla kuruluyor. Küçük hayatlardan büyük hikâyeler çıkaran ve bireyden hareketle toplumsal manzaralar çizen yazarın işlediği meseleler *Düşme Korkusu*'nda da hemen hemen aynı. Yazar, kurgu ve olaydan ziyade karakter çözümlemelerine ağırlık veriyor ve öykünün atmosferini bu yolla oluşturuyor.
- E) 20. yüzyıl başında yazılmış Türkçe klasik eserlerin Latin harflerine aktararak yayımlanması son zamanlarda hız kazanarak devam ediyor. Birçok yayınevi, klasikleri gündeme taşımaya başladı. Bu eserlerin bugünün okuru için nasıl yayıma hazırlanacağı da yavaş yavaş bir tartışma konusu hâlini aldı.

6. İnsanlık tarihinde son gelen uygarlık, önceki duvar üzerine bir tuğla daha koyar. Kültür birikimi böyle oluşur. Önceki uygarlıklar insani gelişimin zeminidir aslında. O insan topluluğunun bugünkü yaşamı geçmişin de toplamıdır doğal olarak. Geçmişteki folklorik öğeler, o insan topluluklarının hayatı yorumlama biçimini de ele veren unsurlardır. Hayat dokunduğumuz noktalarından ses verir bize. Bu dokunuşlar her insan için farklıdır. Ama kimi dokunuşlar vardır ki her insanda, hep aynı yankıyı verir. İnsanlık tarihinde ortak payda oluşturmuştur. ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Tüm insanların en etkili dokunuşu olmuş tarih boyunca
- B) Aşk, sevgi, bilgelik, kahramanlık, adalet duygusu bunlardan bazılarıdır
- C) Bu düşün peşinden koşup divane olan da var, bu düşü tekrar tekrar yaşamak isteyen de var
- D) O gün bu gündür nice öyküler, romanlar, şiirler yazılır durur dünyanın dört bir yanında
- E) O yüzden olsa gerek, kendini daha bütüncül hissettiren kişiyi bulduğunda "tamlik" yanılması yaşamış

7. Geçmişte, ekonomik eğilimler zor müşterilere yerinde ziyaret yapabilme imkânını firmalara veriyordu. Özellikle 1980'lerden sonra bu durum oldukça değişti. Ekonomideki yavaş büyüme ise müşterilerin değerini yükseltti. Firmaların rekabet piyasalarında üst sıralarda yer alabilmeleri bire bir kurulan müşteri ilişkilerine bağlı olmaya başladı. Bu gelişmelerin ışığında çağrı merkezleri, müşteri ilişkilerinin geliştirilmesinde en önemli yeri aldı. Müşteri hizmetleri birimlerinde, telefonla destek ve telefonla satış birimlerinde önemli bir artış gözlemlendi.

Bu parçaya göre çağrı merkezlerinin artışında

- I. ekonominin yavaşlamaya başlaması,
- II. firmaların yükselme isteği duyması,
- III. müşterilerin isteklerinin farklılaşması,
- IV. müşterilere ulaşmanın önem kazanması

gelişmelerinden hangileri etkili değildir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve IV
- D) II ve III
- E) III ve IV

TÜRKÇE TESTİ

DENEME - 2

EAPS12TRK25-069

Bu testte 15 Türkçe sorusu vardır.

1. Richard Strauss, bugünün orkestra repertuvarının demirbaşları arasında sayılan bir dizi senfonik şiirle ve opera alanındaki kalıcı eserle tanınan en önemli bestecilerdendir. Özellikle *Salome* adlı operası sansasyon yaratmış, sayısı yüz elliye aşan *lietleri* ile bir şarkı ustası olarak müzik tarihindeki özgün yerini almıştır. Günümüz operaları hâlen onun zengin sahne çalışmalarından yararlanır. Gerek *lietlerinde* gerek görkemli orkestral eserlerinde lirik gücünü kuvvetle hissettiren Strauss, bugün de dünyanın önde gelen solistlerini mıknaş gibi kendine çekmektedir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Benzetme B) Öznellik
C) Tartışma D) Örneklem
E) Karşılaştırma

TYT - 2021

ÖSYM

2. Ahmet Hamdi Tanpınar, "Bursa'da Zaman" adını, hem bir şiirine hem *Beş Şehir* adlı kitabındaki bir denemesine vermiştir. Aynı ayrı da okunabilecek bu iki metin, birlikte ele alınmaya da elverişlidir. Tanpınar, şiirinde "Orhan zamanından kalma bir duvar" dizesiyle kentin tarihine ilişkin bir gönderme yaparken denemesinde Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda Orhan Bey'in oynadığı önemli role işaret eder. Yine şiirinde dile getirdiği cami ve çeşmelerin tarihini denemesinde anlatır. Tanpınar "Serin hülyasıyla çeşmelerinin / Başındayım sanki bir mucizenin / Su sesi ve kanat şıkırtısından" dizeleriyle de hiçbir denemeden alamayacağımız zengin bir şiirsel tat almamızı da ister gibidir.

Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- A) Deneme, şiirin oluşturduğu duygusal atmosferi tarihsel verilerle tamamladığından iki metnin birlikte okunması gerekir.
B) Yazar, önem verdiği bir konuyu şiir ve deneme türlerinde ayrı ayrı ele alarak farklı türler okumaktan hoşlananlara sunar.
C) Deneme ile şiirin, farklarının yanı sıra birbiri arasındaki ilişki de anlamlı bir inceleme konusu olarak ortaya çıkar.
D) Deneme, şiirdeki imgeleri yorumlayabilme ve yazarın deneyimleriyle ilişkilerini anlamlandırabilme imkânı verir.
E) Şiirden alınan hazzın yoğunluğu şiirdeki yerler ve isimlerin tarihi ile bunların tüm çağrışımları bilindiği zaman artar.

TYT - 2023

ÖSYM

3. I. Döneminde önemini yitiren "gül", "bülbul" gibi mazmunları canlandırmayı amaçlayan şair; modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımladığı *Mona Rosa*'yı kaleme almıştır.
II. Şair, tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde yorumlayarak modern Türk edebiyatına kazandırmayı amaçlamıştır.

Bu iki cümlede ifade edilenlerin anlamca doğru bir biçimde birleştirilmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde yorumlayarak döneminde önemini yitirmiş "gül", "bülbul" gibi mazmunları canlandıran ve modern Türk edebiyatına kazandırmayı amaçlayan şair; kaleme aldığı *Mona Rosa*'yı modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımlamıştır.
B) Döneminde önemini yitiren tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde yorumlayarak modern Türk edebiyatına kazandırmayı amaçlayan şair; "gül", "bülbul" gibi mazmunları canlandırarak yazdığı *Mona Rosa*'yı modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımlamıştır.
C) Şair, döneminde önemini yitiren "gül", "bülbul" gibi mazmunları yorumlamayı ve tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde canlandırıp modern Türk edebiyatına kazandırmayı amaçlayarak modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımladığı *Mona Rosa*'yı kaleme almıştır.
D) Tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde yorumlayarak modern Türk edebiyatına kazandırmayı ve döneminde önemini yitiren "gül", "bülbul" gibi mazmunları canlandırmayı amaçlayan şair; modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımladığı *Mona Rosa*'yı kaleme almıştır.
E) Döneminde önemini yitiren "gül", "bülbul" gibi mazmunları yorumlayarak tasavvuf edebiyatının imge ve mecazlarını yeni bir şiir anlayışı çerçevesinde canlandırmayı ve modern Türk edebiyatına kazandırmayı amaçlayan şair; kaleme aldığı *Mona Rosa*'yı modern bir *Leyla ile Mecnun* denemesi şeklinde tanımlamıştır.

TYT - 2023

ÖSYM

4-5. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Puslu Kıtalar Atlası; masal, efsane, halk hikâyelerinden esinlenen hayal gücüyle yoğrulmuş ve zengin kelime hazinesiyle yazılmış bir romandır. Roman; XVII. yüzyılda Galata’da yaşayan, içtikleri şurubun etkisiyle düşlere dalan Uzun İhsan Efendi ve oğlu Bünyamin’in sıra dışı hikâyesini anlatır. İç içe geçmiş düşler arasında kurmacanın kurmacasına dönüşen romanda okur, Uzun İhsan Efendi’nin düşleriyle Bünyamin’in düşlerinden oluşan karmaşık kurmaca gerçeklik içinde bocalar. Arjantinli yazar Borges, bu bocalama durumunu düşle gerçeğin ayırt edilemeyeişine işaret eden “kelebek düşü paradoksu” olarak nitelendirir ve bunu “Zhaung Tzu’nun Düşü” adlı hikâyesindeki “Zhaung Tzu, düşünde bir kelebek olduğunu gördü ama uyandığında düşünde kendini bir kelebek olarak gören bir insan mı yoksa düşünde kendini insan olarak gören bir kelebek mi olduğunu bilemedi.” cümlesiyle ortaya koyar.

4. Bu parçada kelebek düşü paradoksu aşağıdakilerden hangisini ifade etmek için kullanılmıştır?

- A) Karakterlerin düşlerinin iç içe geçmesini
- B) Çoklu gerçekliğin imkânsızlığının vurgulanmasını
- C) Rüya içinde rüya görülmesinin betimlenmesini
- D) Gerçekliğin tespit edilmesinde zorlanılmasını
- E) Düşlerin kurgulanmasına olanak tanınmasını

TYT - 2023 ÖSYM

5. Bu parçaya göre Puslu Kıtalar Atlası ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Ana fikrinde gerçeklikle hayal ürünü arasındaki ilişkiyi sorgulatmak yatar.
- B) Gerçekliği ele alış biçimi “Zhaung Tzu’nun Düşü” ile benzerlik gösterir.
- C) Geçmişin birikimini şimdiki zamanın gerçekliğiyle uyumlu hâle getirir.
- D) Okuru düşle kurmaca arasındaki farkları ayırt etme çabasına iter.
- E) Karakterlerin özellikleri hikâyenin sıra dışı kurgusuna katkı sağlar.

TYT - 2023 ÖSYM

6. Gazeteci:

(I) ----?

Yazar:

Neredeyse bütün zamanımı gözlem yaparak geçiriyorum; doğaya, insanlara ve nesnelere odaklanıyorum. Ayrıca sürekli ve değişik tarzda kurmaca eser okuyor, edebiyat dergilerini ve sanal dünya iletişimini takip ediyorum.

Gazeteci:

(II) ----?

Yazar:

Kısalık ve anın içinde olmak, benim açımdan bilinçli bir tercih. Roman bir çınar ağacıysa ve öykü o ağaçtan uzanan yapraklı bir dal ise benim her öyküm tek bir yaprak biçiminde. Savrulan, esneyen ve çınarın nasıl olabileceğini hayal ettiren, meraklı okura hitap eden bir yaprak. Her okura göre değişip dönüşebilen...

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) (I) Eserlerinizi kurgularken nasıl bir yol izliyorsunuz
(II) Öykülerinizi neden alışılmadık bir hacimde yazıyorsunuz
- B) (I) Eserlerinizi oluşturan yapı taşları nelerdir
(II) Hitap ettiğiniz okur kitlesinin tercihlerini ne kadar gözetiyorsunuz
- C) (I) Çağdaşlarınızın eserlerinin izleri, öykünüze ne oranda yansıyor
(II) Öykü karakterlerinden bir roman yazma fikrine yaklaşımınız nedir
- D) (I) Gerçek ve kurmaca arasındaki ince çizgiyi nasıl dengeliyorsunuz
(II) Öykünün kısaltılmış bir roman olduğu fikri hakkındaki görüşleriniz nelerdir
- E) (I) Eserlerinize gerçek dünyayı ne ölçüde taşıyorsunuz
(II) Roman ve öykü arasındaki fark eserlerinize nasıl yansıyor

TYT - 2023 ÖSYM

7. Bergson’a göre “Bellek bazı deneyimlerin, bilincimizin bir parçası hâline gelmesidir.” Ancak burada söz konusu bütüncül, tek bir bellek değildir. Bergson iki tür bellek üzerinde durur; ilki alışkanlıklarımız sonucu oluşan bellektir. Özünde şeyleri tekrarlamak yatar; tekrarlama alışkanlığını bırakırsak bellek zayıflar. İkinci tür bellek ise geçmişin hatırlanmasıyla ilgilidir. Bu iki tür belleğe bakıldığında ikincisinin birincisinden farklı olarak zihinsel bir işleyişe sahip olduğunu görürüz.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Öneride bulunma B) Koşul öne sürme
C) Karşılaştırma D) Açıklama
E) Tanımlama

TYT - 2023

ÖSYM

8. Beckett kişileri, iradesi ve ifadesi çalınmış bir romantikten artan varlıklardır. Romantik kişi; kararlı, ısrarlı, güç istenci ile türlü eylemler icra eder. Onlar, olaylara maruz kalmaz, kendi kaderi gibi anlatılana boyun eğmezler. Bu yüzden çoğu zaman zor koşullar içerisinde kalırlar. Romanlarda da Amerikan mutlu son buyruğu olmasa hepsi bir ara ölüme çok yaklaşırlar. Sadece doğrudan eyleme kıymet veren, olaylara kapılmayan romantik kişiye karşılık, varoluşçu bir kahraman, başkasının neden olduğu olaylar ve ferdi eylemler arasında geçişler yaşar; romantik bir kahraman gibi gözü pek davranamaz.

Bu parçada söz edilen romantik kişiye

- I. Yusuf Atılgan’ın her şeye “karşı” duran, “karşı” çıkan, “karşı” olan, sıradanlığa, alışılmışın kolaycılığına hiç katlanamayan, hem farklıyı hem doğruyu arayan C karakteri,
II. Ahmet Hamdi Tanpınar’ın, arada kalmış, silik, yerine kim olsa olurdu denebilecek Hayri İrdal karakteri,
III. Albert Camus’nün hiçbir şeyi umursamayan, idam edilmekle idam kararının verildiği mahkeme salonunun çok sıcak olması arasında hiçbir fark görmeyen Meursault karakteri

karakterlerinden hangileri uymaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

9. I. — Sizin mi bu zeytinler?
II. — Oyna zeytinlerle ama sakın taş atma emi!
III. — Eve götüreyim mi bunları?
IV. — Hayır, benim değil. Bu zeytinler kimsenin değil.
V. — Öyleyse oynarım.
VI. — Oyna ama sakın yine ısıрма. Hepsi acıdır.
VII. — Bunlar düşmüş, buruşmuş, iyi değil, kurtludur.

Yukarıda karışık verilen diyalogun sıralaması aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) II - I - IV - III - VII - V - VI
B) II - III - VII - VI - I - IV - V
C) III - VII - V - VI - II - I - IV
D) III - II - I - IV - VI - V - VII
E) VII - V - VI - III - II - I - IV

10. (I) Bu araştırmada kılı kırk yararcasına incelenen verileri bir araya getirmek için aylarca çalıştım. (II) Dünyadaki tatlı su kaynaklarının durumunu değerlendirirken elimizdeki ölçümlere güvenerek bir analiz yapabiliriz. (III) Hidroloji biliminin temelinde, su kaynaklarının sürekli gözlemlenmesi yatıyor. (IV) Yer altı suları; dünya genelinde farklı bölgelerde, farklı derinliklerde bulunuyor. (V) Su bilimcilerin son raporları, tatlı su rezervlerinin beklenenden hızlı azaldığını belirtiyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde “titiz ve ayrıntılı bir biçimde incelemek, önemle üstünde durmak” anlamına gelen bir ifade kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Hikâyede, Kazdağı’nın Adalar Denizi’ne bakan yamaçlarında ---- yolculukta anlatıcının bir Yörük obasına çıkışı anlatılmaktadır. Anlatıcının devlet kapısında karşılaştığı ak sakallı bir dedenin daveti üzerine yola çıkılır. Zengin bitki örtüsüne sahip, bereketli tabiat içinden ---- Zeytinli Köyü’nde, anlatıcı Yörük obasının yaylalarına çıkabilmek için köy kahvehanesinin işletmecisine yol sorar. Kahvecinin verdiği cevap anlatıcının hevesini kırarak niteliktedir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere, aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) olan - geçilen
B) meydana gelen - görülen
C) bulunan - hareket edilen
D) gerçekleşen - ulaşılan
E) başlayan - yaklaşılan

Türkçe

DENEME - 2

12. Avustralya'nın vahşi bölgelerinde 72 yuvalama alanı yakınlarında gözlem istasyonları kuruldu ve kuşlar 2 yıl boyunca gözlemlendi. Buna göre erkek kuşlar avlandıktan sonra yuvaya döndüklerini belli etmek için ötüyor, eşleri olan dişi kuşlar da buna aynı şekilde öterek karşılık veriyordu. Araştırmacılar dişilerin bu ötüşünün yavruları ya da yumurtaları tehlikeye atıp atmadığını öğrenmek için yapay yuvalar ekleyip içine yumurtalar yerleştirdi ve bu yuvalardan dişi kuşların daha önce kaydedilmiş ötüşünü çaldı. Saat başı olan ötüş çalma sıklığı değiştirilerek bunun, avcı hayvanların yumurtaları yemesi üzerinde bir değişiklik yaratıp yaratmadığı gözlemlendi. Buna göre avcılar saatte 20 ötüş duydukları zamanlarda %40 olasılıkla yumurtaları yiyor, saatte 6 ötüş duydukları zamanlarda ise bu olasılık %20'ye düşüyordu.

Bu parçada anlatılan araştırmadan hareketle

- I. Dişi kuşların ötüş sıklığının yuvayı korumayla bir bağlantısı olabileceği yönündeki görüş desteklenmiştir.
- II. Dişi kuşların neden ve ne zaman öttüğüyle ilgili bilgiler elde edilmiştir.
- III. Erkek kuşların daha çok, dişi kuşları etkilemek için öttüğü görüşü doğruluğunu yitirmiştir.

verilerinden hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

13. 60 milyon yıl önceki volkanik patlamalarla şekillenen I
(biçimlenen) ve bugüne kadar (dek) pek çok medeniyeti II
topraklarında barındıran (geliştiren) Kapadokya bölgesi, III
sahip olduğu tüm doğal ve kültürel güzelliklerle
ziyaretçilerini ağırlamaya devam ediyor. Bölgeye ilk kez 1980'lerin ortalarında gelen ve her geçen gün daha çok
rağbet (ilgi) gören sıcak hava balonları ise bu güzellikleri IV
havadan görmenizi sağlayarak size eşsiz (benzersiz) bir V
deneyim yaşıyor.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez () içinde verilen açıklamayla uyusmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Tanzimat birinci kuşak sanatçılarının eski edebiyata savaş açtıkları hususlardan birisi de eski edebiyatın millî bağlardan yoksun oluşuna ilişkin iddialardır. Söz gelimi Namık Kemal, bizim edebiyatımızın millî bağlara hizmetten yoksun olduğunu vurgularken lisanımıza aşına olmadığımız noktasına değinir.

Bu parçadaki altı çizili sözcüğü anlamca karşılayabilecek bir kullanım aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Bu olabildiğince kalabalık şehirde günün birinde hem de en ihtiyacımın olduğu bir anda tanıdık biriyle karşılaşacağımı hiç düşünmemiştim.
- B) Küfeye yükletilen eşyanın altında, ayakları sokağın bozuk taşlarına yapışıkmiş gibi adımlar atarak ilerlemeye çalışan küçük hamal kendi oğlu idi.
- C) Marmara'nın en sıcak günlerde Soğukoluk sularında yıkanmaya alıştığım için ben denizde daima bir serinlik var zannederdim.
- D) Birtakım tıkırtılarla uyandığı zaman ilk gözüne çarpan şey, tavanda sönük bir ışıkla yanan, sinek pisliği içindeki elektrik lambasıydı.
- E) Ara sıra yorgunluktan gözlerini kapayıp başını yastığa koyarak dinlenir yahut öksürük nöbetine tutularak gözleri yerinden fırlar fakat biraz kendine gelir gibi olunca yeniden söylenmeye başlardı.

15. Burası küçük, sessiz bir sokaktı. Yol boyunca uzanan vitrinler sıra sıra dizilmiş gülümseyen satıcı kızlar gibi insanı kendine çekiyordu. Göz alıcı güzelliklerinin örtüldüğü ve yolun başka günlere göre ıssız olduğu pazar günleri bile burası pis komşulu sokaklarla karşılaştırılınca ormanda parıldayan bir ateşi andırıyordu. Yeni boyanmış kepenkleri, pırlıl pırlıl parlatılmış pirinç tokmakları, genel temizliği ve neşeli durumu gelen geçenlerin hep gözüne çarpar, hoş a giderdi.

Bu parçada söz edilen yer ve kişiler için aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Sakin bir ortamdır.
- B) Etkileyici nitelikleri vardır.
- C) Dar sokakları can sıkıcıdır.
- D) Temiz ve bakımlı olmasıyla dikkat çeker.
- E) Pazar günleri halk daha az sokağa çıkar.

5. AY

Kökler, Çekim Ekleri

Yapım Ekleri

Yapı Bakımından Sözcükler

APS

AYLIK PLANLAMAM

Gün	Konu Adı	Çözdüğüm Soru Sayısı	Çözdüğüm Süre	Doğru	Yanlış	Boş
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						

ÜNİTE 2

BİÇİM BİLGİSİ

Kökler, Çekim Ekleri - I

- İsim Kökü
- Fiil Kökü
- İsim Çekim Ekleri

- Yansıma Kök
- Ortak Kök
- Sesteş Kök

- Fiil Çekim Ekleri
- Gövde

EAPS12TRK25-070

TEST • 1

• KAVRAMA •

1. Türkçede bazı kelimeler hem isim kökü hem de fiil kökü olarak kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, böyle bir köke örnektir?

- A) Kalbini kırmamak için bekleyip taze ekmekle birlikte iki dolu kepçe yemek yedim.
- B) Şükrü Efendi kısa zamanda onun etrafında dört dönmeye başlamıştı.
- C) Hasta çocuğun anası, sık sık uyanmış; her uyanışında da çocuğun yanına giderek üstünü sıkı sıkı örtmüştü.
- D) Yaşlı kadının elinde sucuklu bir ekmek dilimi, ağır ve sessiz, çenesini oynatıyordu.
- E) Salih tek eli pantolonunun cebinde olduğu yerde durdu.

2. Türkçede kimi sözcük kökleri sesteş özellik göstermektedir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, sesteş kök özelliği göstermektedir?

- A) Onlarla bir daha görüşüp konuşmak bir başka bahara kaldı.
- B) Çok önemli bir iş görüşmesi için haftaya Adana'ya gideceğiz.
- C) Okuldan arkadaşlarla bu yaz adada buluşup eski anıları yâd edeceğiz.
- D) Yolda karşılaştığımız komşum "Alışverişten bir saate dönerim." dedi.
- E) Yazarın şu aralar üzerinde çalıştığı eser mart sonuna tamamlanacak gibi.

3. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi kökü yönüyle diğerlerinden farklıdır?**

- A) Kırk beş milyona satılan bu dairelerden hiç haberimiz yoktu.
- B) Bu mağazada genellikle yüzde yetmiş varan indirimler yapılıyor.
- C) Dokuzuncu Hariciye Koğuşu'na doğru ağaçların bile sıhhatine imrenerek yürürdüm.
- D) Uzun bir yürüyüşten sonra gece yarısına doğru evlerine ulaştık.
- E) Konuşmaya, dostluk etmeye, üzerinde çalıştığım projeyi görmeye gelmiş.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük ortak köke örnek gösterilebilir?**

- A) Bu koca dal, önümüzdeki yazın daha güzel olacağını müjdeliyordu.
- B) Bu aldığın boya, kocaman bina için sanırım yetersiz kalacak.
- C) Otelinize karar vermeden önce internetten odaların büyüklüğüne ve dekorasyonuna bakmanızda fayda var.
- D) Az önce güzel bir uçak yolculuğundan sonra Viyana'ya geldim.
- E) Böyle tartışmalı bir konuda ana ile kız arasına girmenin bir anlamı yok!

5. **Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinin kökü, sözcük türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?**

- A) Boşunaydı son günlerdeki üzüntüleri, kuşkuları, kuruntuları.
- B) İhtiyar ustaya göre Behzat'ın bu tutumunda bir utanç ve sıkılma vardı.
- C) Bahara doğru gölün kenarındaki bu ağaçlık alan oldukça güzeldi.
- D) Cevdet arka arkaya birkaç defa yutkunduktan sonra tekrar konuşmayı denedi.
- E) Kışın odunların fiyatını yükseltirler, gariban insanların alım gücünü zorlaştırırlar.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün kökü, sözcük türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Son yıllarda bizde gelişen sanat dallarından biri de tiyatrodur.
- B) Son dönem halk şairlerimizden Murat Çobanoğlu'nun ölümü herkesi üzdü.
- C) Sürü sürü kargalar, Hisar'ın üstünden geçerken acı acı bağıırıyordu.
- D) Ahmet ve Mehmet dün Antalya'ya gitmek üzere sabahın erken saatinde yola çıktılar.
- E) Kimsesiz çocuklar baş açık, ayak yalın, üst baş perişan dolaşıyorlardı.

7. Yıldız oyuncular şunu bütün açıklığıyla anlamalılar ki onların asıl görevi takım için çalışmak. Hepimiz takımın hizmetindeyiz. Eğer yıldız oyuncu, bu bilince ulaşırsa daha parlak bir oyuncu olur yoksa gitgide yıldızı söner. Eğer bir oyuncu bireysel yıldız olmak istiyorsa gidip tenis veya golf oynaması onun daha hayrına olur.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi, kökünün türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Uzun süre akıllardan çıkmayacak bir film de Cannes Film Festivali'nde Büyük Jüri Ödülü kazanan "A Prophet". Tıpkı Baba serisi gibi suç dünyasının karanlık derinliklerine dalan ve orada gördüğü hiçbir şeyi sakınmayan film; geniş çapı, dramatik kurgusu ve anlatmaya soyunduğu dünya itibarıyla sinemanın başyapıtlarından biri olmaya aday.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisi, kökünün türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin kökü, sözcük türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Bu acıları unutmak dile kolay diyor ve ağlıyordu.
- B) Sözüne sadık insanları herkes takdir eder.
- C) Ölen adamın oğlu malların tamamına sahip oldu.
- D) Boyacı ustaları günde yirmi milyon liraya çalışmış.
- E) Traktörle yetiştirilen buğday ucuza mal olur.

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde sesteş bir kök kullanılmamıştır?

- A) Bin yıldan uzun bir gecenin bestesidir bu
Bin yıl sürecektir zannedilen kar sesidir bu
- B) Bir kuytu manastırda dualar gibi gamlı
Yüzlerce ağızdan koro hâlinde devamlı
- C) Bir erganun ahengi yayılmakta derinden
Duydumsa da zevk almadım İslav kederinden
- D) Sandım ki uzaklaştı yağın kar ve karanlık
Uykumda bütün bir gece Körfez'deyim artık
- E) Gökte top sesleri, bir bir nerelerden geliyor
Mutlaka her biri bir başka zaferden geliyor

11. 1960 Kars Sarıkamış doğumlu Yeşim Ustaoglu, Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümünden mezun olduktan sonra kısa filmlerle başladığı sinema yaşantısına uzun metrajlı yapımlarla devam etti. 1994'te İz filmiyle adını duyuran yönetmen, asıl çıkışını 1999'da Güneşe Yolculuk'la yaptı. Ustaoglu, 2003'te Karadeniz'in şiirsel doğasını fon alarak çektiği Bulutları Beklerken'in ardından Çamlıhemşin'in Topluca köyünde geçen Sırtlarındaki Hayat belgeselinin altına adını yazdırdı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi fiil gövdesidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

BİÇİM BİLGİSİ

Kökler, Çekim Ekleri - II

TEST - 2

• PEKİŞTİRME •

1. Eserleri pek çok dile çevrilmiş 16 Türk yazar, 4 Mayıs'tan
I
itibaren sekiz Avrupa şehrini dolaşacak. Aralarında
II
Adalet Ağaoğlu, Ayfer Tunç, Ayşe Kulin, Şebnem İşigüzel
ve Perihan Mağden'in de bulunduğu yazarların ilk durağı
III
Sofya. Yazarların Bükreş, Peç, Viyana, Venedik, Zürih ve
Essen'le sürecek yolculuğu; 25 Haziran 2010'da
IV
gerçekleşecek büyük bir edebiyat buluşması, Brüksel'i
V
gezmeleriyle sona erecek.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi, “iyelik eki” almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Ayrılma durum eki olan “-den” aşağıdakilerin hangisinde tamlayan eki işlevinde kullanılmıştır?**

- A) Toroslardan ovaya inince ovanın olabildiğince sessiz olduğunu gördük.
B) Okuyucular, bugünlerde onun yazdığı son eserden bahsediyorlardı.
C) Öğretmenimiz baldan tatlı sözleriyle herkesi mutlu etmeyi bilirdi.
D) Öğrencilerden birkaçının bu konuyu anlamadığını düşünüyorum.
E) Ona ipekten dokunmuş, üzerinde bir mızrak bir de yel değirmeni olan bir kilim hediye edeceğim.

3. (I) Son yıllarda tekstil üretiminde Türkiye'nin önemli merkezlerinden biri hâline gelen Denizli'de hediyelik bulmanız zor olmayacak. (II) Horoz işlemeli mendiller, Buldan bezleri, Tavas işleri, iğne oyaları ve renk renk yazmaların binbir türlüünü bulabileceğiniz İstasyon Caddesi'ndeki Babadağlılar Hanı şehrin özgün adreslerinden. (III) On katlı handaki çeşitlilikle yetinmek istemezseniz dokumalarıyla ünlü Buldan'a uğrayın. (IV) Osmanlı Dönemi'nde sultan ve paşalara giysi dikilen Buldan'da ince bir zarafetten süzülen el dokumaları ahşap tezgâhlarda hayat buluyor. (V) Her köşesi Anadolu kokan Buldan evleri, turistler için önemli bir ziyaret yeridir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde hâl eki almış bir sözcük yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-lar / -ler” eki cümleye abartma anlamı katmıştır?**

- A) Havalar bu aralar soğumaya başlayacakmış.
B) Eski günler anısına bir daha görüşmeye karar verdik.
C) Adam, sanki yetmiş yaşlarında görünüyordu.
D) Doğduğum yeri deliler gibi özlediğimi söylemeliyim.
E) Bu aylarda adalar yabancı turist akınına uğramıştır.

5. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde çıkma durum eki (-den / -dan) cümleye zaman anlamı katmıştır?**

- A) Pencereden bakarken gördüğüm şey hüzün
Fark edemedim hâlâ endamını gündüzün
B) Yanımızdan geçiyor ağır ağır kervanlar
Bir derebeyi gibi kurulmuş eski hanlar
C) Sabahtan uğradım ben bir güzele
Ala gözlerine sürmeler çekmiş
D) Köprüden çok geçerim hem ne kadar geçtimse
Beni sevk etmedi bir kerecik olsun ye'se
E) Bir gece yansıyınca kente Sibir Dağı'ndan
Kutlu bir zaferdir bu ebabil dudağından

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bulunma durum eki (-de / -da) cümleye zaman anlamı katmıştır?**

- A) Boşuna borç altına girme, sen bu parayı yirmi senede ödeyemezsin.
B) Paris'teki müzede bulunan bu tablonun güzellikte eşi yoktur.
C) Hükûmetler hakkında, rejimler hususunda hiçbir fikrim yoktu.
D) Çocuğun gözlerinde beliren bir damla yaş onu çok etkilemişti.
E) Sağlığa zararlı olduğunu düşündüğüm için plastik bardakta su içmem.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde -den / -dan (-ten / -tan) eki alan sözcük niteleme sıfatı olarak kullanılmıştır?

- A) Bulmacada yukarıdan aşağıya doğru üçüncü sorunun cevabı neydi?
- B) Köleliğe hayır diyen bir insandan daha onurlu birini düşünemiyorum.
- C) Duvarlar bizim boyumuzdan daha alçak bir yükseklikteydi.
- D) Bu dolapların en iyilerini bu yörede ceviz ağacından yaparlar.
- E) Sıradan işlerde çalışıp da kendi yeteneklerini köreltmemelisin.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki “-ce / -ca” eki “Bu koca şehirde gönlümce bir yere taşınıp huzuru yakalayamadım.” cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Sene sonunda yapılacak sınavla ilgili ayrıntılar yetkililerce açıklanacak.
- B) Maddi olarak yaşadığım sıkıntılardan kurtulmak için kendimce bazı kararlar aldım.
- C) Binlerce kişi, şehrin merkezinde toplanmış; baharın gelişini kutluyordu.
- D) Yazar, son romanında içerikçe farklı bir alana kaymasına rağmen istenilen başarıyı yakalayamamış.
- E) Müdür Bey’i biraz üzgünce gördüm, şirketle ilgili sıkıntılar mı var?

9. “-lar / -ler” eki ya çekimli eylemlere gelerek o eylemleri yapanların çokluğunu ya da isim soylu sözcüklere gelerek onların sayı bakımından çokluğunu bildirir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu ekin iki görevine de örnek gösterilebilir?

- A) Kardeşler, sabaha kadar annelerinin gelmesini bekler.
- B) Havalar ısınınca halk sahil kenarlarına inmeye başladı.
- C) Öğrenciler bir anda okulun spor salonuna doluştular.
- D) Bu yörede kızların okumasına ayrı bir önem verilirdi.
- E) Doktor Bey’e haber verseniz de bizi daha önce odasına alsalar.

10. I. Notlarınız böyle iyi bir okul için oldukça güzel görünüyor.
- II. Mezuniyetine gidemediğime çok üzüldüğümü söylemek istiyorum.
- III. Dostlarını bu koca şehirde kaybetmekten çokça korkardı.
- IV. İsteklerin bitmek bilmediği için artık bunları dikkate bile almıyorum.

Numaralanmış cümlelerin hangilerindeki altı çizili sözcüklerin aldığı ekler, onlara hem ikinci hem de üçüncü tekil kişiye ait olma anlamı katmıştır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

11. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 23 Nisan 1920’de açılması şerefine Gazi Mustafa Kemal’in Türk çocuklarına
I
bayram olarak armağan ettiği bu tarihî günün gurur ve
II
sevinci, 1979’da tüm dünya çocukları ile paylaşımaya
III
başlandı. Yurtta ve dünyada barış ilkesiyle yetişen çocukların sevgi ve kardeşlik duyguları ile her yıl bir
IV
araya geldiği başka bir bayram dünyada yok.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi, bir varlığın neye ait olduğunu bildiren ek almıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-e” hâl eki cümleye amaç anlamı katmıştır?

- A) Bugün hiçbir yere gidemem çünkü akşama kadar ders çalışacağım.
- B) Saatlerdir kapıya dönük oturuyor, ağzından bir kelime bile çıkmıyordu.
- C) Bu küçük çocuk parkta oturanları inadına rahatsız ediyordu.
- D) Bu güzelim yaylaya siz de bizim gibi dinlenmeye geldiniz herhâlde.
- E) Üç arkadaş uzun bir süre dertleştikten sonra seneye görüşmek üzere anlaştılar.

BİÇİM BİLGİSİ

Kökler, Çekim Ekleri - III

TEST • 3

• DEĞERLENDİRME •

1. Aşağıdaki dizelerde altı çizili sözcüklerden hangisinde birden çok çekim eki kullanılmamıştır?

- A) Baharda ilk tomurcuklanıp yapraklanan, sarı çiçeğini ilk açan kara çalıdır.
- B) Babam hiçbir zaman öğle sıcığında dışarı çıkmamızı istemezdi.
- C) Dün gece ansızın bastıran doludan arabaların camları hasar gördü.
- D) Bizim köy bu kış gününde bile bir ilkbahar kadar güzel ve sevimli bir yerdir.
- E) Konuları anlatmada ve insanları uzlaştırmada usta olan bir insandı.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük diğerlerinden farklı bir ek almıştır?

- A) Havuzun orta yerine acemi yüzücüler için büyük bir duba koymuşlardı.
- B) Anadolu insanı, kent hayatının yıprattığı insani değerleri yaşatan bir güce sahip.
- C) Kentin tüm dokusunda ve renklerinde kültür karışımının bıraktığı özel bir lezzet hissediyorsunuz.
- D) Tarih kokan sokaklarında gezinmek ve plajlarından denize girmek çok keyiflidir Lecce'nin.
- E) Sözün dinlenmiyorsa bu şirkette yapacağın çok şey kalmamış demektir.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcük, ilgi zamirinden sonra yaklaşma durumu eki almıştır?

- A) Bizim evde çalışma var, seninkinde ders çalışmamızda sakınca var mı?
- B) Ali'ninkinden daha akıllı bir köpeği daha önce hiç görmemiştim.
- C) Bu bilgisayar biraz yavaş, programları İklim'inkine yükleyelim.
- D) Ben, kendi notlarımı öğrendim ama seninkini daha öğrenemedim.
- E) Buradaki işleri bitirdim, şirketteki henüz vakit bulamadım.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcük, birden çok çekim eki almıştır?

- A) Bakan burada birkaç fabrika açıp Ankara'ya döndü.
- B) Dağlar aşır, denizleri geçerek memleketine ulaşmış.
- C) Kaptan, buraya bir akşamüstü, alaca karanlıkta geldi.
- D) Geçen akşam yine aynı şekilde bir kafede oturdu.
- E) Bu güzel haber bütün kasabayı iki günde dolaştı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-ler” eki cümleye abartma anlamı katmıştır?

- A) Kasadaki bu balıklar gerçekten çok taze görünüyor.
- B) Dolaplar dolusu ayakkabısı olmasına rağmen hâlâ yenisini istiyor.
- C) Boşuna elbiseleri balkona serme, kaç zamandır havalar yağışlı gidiyor.
- D) Hafta sonu yurt dışından amcamlar bizi görmeye gelecek.
- E) Üsküdar'dan Haliç'e giden vapurlar, 07.30-16.00 ile 17.45-20.45 arası hareket ediyor.

6. Yanı başımızda Kız Kulesi, karşı tepede Topkapı Sarayı,

I
önümüzde Üçüncü Ahmet Çeşmesi... Üsküdar'da, vapura binmeden önce yürüyüşe çıkıp çevrenin tadını

II
çıkarmak gerek. Sahil yürüyüşü için Salacak ya da

III
Kuzguncuk, alışveriş için Üsküdar Çarşısı ideal. Mihrimah Sultan - Şemsi Paşa - Valide Sultan rotasını izleyerek üç

IV
zarif Osmanlı camisini buluşturabilirsiniz. Meydandaki büfelerden gazete ve dergiler alarak yolculuğunuzu daha

V
keyifli hâle getirebilirsiniz.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi birden çok çekim eki almamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir ek almıştır?
- A) Yüzü aşkın insan meydanda toplanmıştı.
 B) Arkadaş toplantısından eski günleri andılar.
 C) Defteri okulda kalınca yine ödevlerini yapamadı.
 D) Her şeyi merak ettiği için başına olmadık işler geliyordu.
 E) Suçu inkâr etse de hapse girmekten kurtulamadı.
8. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcüğün aldığı çekim eki, işlevi bakımından diğerlerinden farklıdır?
- A) Kitabım kaybolunca derslerime çalışamadım.
 B) On yıldır öğretmenim, böyle bir problem yaşamadım.
 C) Yıllardır kardeşim yurt dışında bir şirkette çalışıyor.
 D) İlk romanım geçen yıl önemli bir ödül aldı.
 E) Odadaki varlığım kimseyi rahatsız etmemişti.
9. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisi diğerlerinden farklı bir ek almıştır?
- A) Bu kayayı da deldik mi tünelde sona yaklaştığımızı rahatça söyleyebiliriz.
 B) Dükkânların hafta sonu kaç kadar açık kaldıklarını henüz öğrenemedim.
 C) Çocuk sağa sola bakmadan caddenin karşısında bekleyen babasının yanına koştu.
 D) Sınavımı saat on ikiye beş kala bitirdim, daha sonra sınav kâğıdımı kontrol ettim.
 E) Kaza sonrası kimseye zarar gelmemesi için hemen yolu kapattık.
10. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde vasıta eki almış bir sözcük kullanılmıştır?
- A) Lafla peynir gemisi yürümez.
 B) Dağ ne kadar yüce olsa da üstünden yol aşar.
 C) Leyleği kuştan mı sayarsın yazın gelir kışın gider.
 D) İnsanın vatani doğduğu yer değil doyduğu yerdir.
 E) Darı unundan baklava, incir ağacından oklava olmaz.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-den” eki neden - sonuç ilgisi kurmuştur?
- A) Gözleri korkudan büyümüşü, sesi çarpıntıdan kesik kesik çıkıyordu.
 B) Daha buradaki ilk gecemizden bu kadar para harcamamalıydın.
 C) İlk partide kilosu elli kuruştan otuz ton yer fıstığı toplamışlar.
 D) İstanbul, Kurtuluş Savaşı’nda yürekten sahip çıktı Mustafa Kemal’e.
 E) Boynundaki boncuktan kolyesi, koluna taktığı altından bileziği ile çok hoş görünüyordu.
12. Aşağıdaki dizelerin hangisindeki altı çizili sözcük, kendisine ait olan bir varlığın olduğunu bildiren bir ek almıştır?
- A) Zil, şal ve gül, bu bahçede raksın bütün hızı
 Şevk akşamında Endülüs üç defa kırmızı
 B) Aşkın sihirli şarkısı yüzlerce dildedir
 İspanya neşesiyle bu akşam bu zildedir
 C) Yalpaze çevrilir gibi birden dönüşleri
 İşveyle devriliş, saçılış, örtünüşleri
 D) Her rengi istemez gözümüz şimdi aldadır
 İspanya dalga dalga bu akşam bu şaldadır
 E) Raks ortasında bir durup oynar, yürür gibi
 Bir baş çevirmesiyle bakar öldürür gibi
13. (I) Karşı tepede yükselen “Kırmızı Okul” ya da resmî adıyla Fener Rum Lisesi, Fener İskelesi’ne yaklaştığımızın habercisidir. (II) Cumbalı taş evlerin sıralandığı dik yokuşlar, İstanbul’un en güzel tepelerinden birine tırmanır. (III) Bizanslıların “petrion” (kaya) diye adlandırdığı tepenin zirvesindeki Yavuz Selim Camii, Fatih’in Çarşamba semtindedir. (IV) Fatih Sultan Mehmet’in sağladığı ayrıcalıklar sayesinde gelişen çok kültürlü geçmiş, semtteki her adımda kendisini hissettiriyor. (V) Ortodoks âleminin kutsal merkezi olan patrikhane de buradadır.
- Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde fiil çekim eki almış sözcük kullanılmıştır?
- A) I ve II
 B) II ve III
 C) II ve IV
 D) III ve IV
 E) IV ve V

BİÇİM BİLGİSİ

Kökler, Çekim Ekleri - IV

TEST • 4

• DEĞERLENDİRME •

1. Türkçede genel kural olarak aynı ekler veya birbiriyle eş görevdeki farklı ekler, bir sözcükte üst üste gelmez. Ancak bir ekin zaman içinde sözcükle kaynaşması veya işlevini yitirmesi sonucunda böyle bir durum ortaya çıkabilir.

Buna göre

Çin'in son yirmi otuz yılda yakaladığı ivmeyi ve
I
geleceğine ilişkin parlak değerlendirmeleri anlamak için
II
geçmişine bakmakta fayda var. Harry Gelber'in *Çin ve Dünya* adlı kitabı, Sarı Nehir kıyılarında yaşayan bir grup
III
kabilenin temelini attığı bu uygarlığın yüzyıllar süren
IV
macerasını adım adım anlatıyor. Kimisi çok kısa
V
bölümlerden oluşan bu kitap alanında önemli bir yere sahip.

parçasındaki numaralanmış sözcüklerden hangisi bu duruma örnek gösterilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Gitaristlerin özenle takip ettikleri, eskiden beri hayranı
I
oldukları Paco De Lucia; yepyeni şarkıları ile çıktığı 2010
II
dünya turnesi kapsamında İstanbul'a da uğruyor. Carlos Saura'nın *Carmen*'i ya da Borau'nun *La Sabina*'sı gibi sinema filmlerinin müziklerine imza atan sanatçı, 'Los
III
Tarantos' balesinin kayıtlarıyla hafızalara kazınmıştı. İsmi
IV
flamenkoyla bütünleşen Paco De Lucia henüz beş yaşında gitar dersleri almaya, 11 yaşındaysa sahneye
V
çıkmaya başlamıştı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangileri "üçüncü çoğul kişi iyelik eki" almamıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) III ve V E) IV ve V

3. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisi hem tamlayan hem tamlanan eki almıştır?

- A) Çocukluk arkadaşım Sezai'yle ayda yılda bir görüşebiliyorum.
B) Okul anılarının güzelliği bu bulaşmada herkesin dilindeydi.
C) Yıllardır küs olan iki akrabayı barıştırmak için yakınları da devreye girdi.
D) Onca yıl canla başla çalışmasına rağmen hâlâ yerinde sayıyordu.
E) Sürgünden döndükten sonra Sait Bey'le arada sırada buluşur, konuşurduk.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcük, birden çok çekim eki almıştır?

- A) Onu ne zaman arasa konuda komşuda oluyor.
B) Babam dün bir iş görüşmesi için İstanbul'dan Ankara'ya gitti.
C) Kız kardeşi düğün için ince kumaştan yazlık bir elbise diktirdi.
D) Eskiden merkezde çocuklar için çok büyük bir spor salonu vardı.
E) İnsan yıllarca gurbette kalınca memleket toprakları burnunda tütüyor.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcüğün aldığı ek, işlevi yönünden diğerlerinden farklıdır?

- A) Şirketteki bakım çalışmaları henüz tamamlanmadı.
B) Yazım hataları çok olan bu kitabı, tekrar gözden geçirmeliyiz.
C) Bir yudum suya muhtaç olduğumuz bu yerde daha fazla kalmanın bir anlamı yoktu.
D) Bilim kurulunun aldığı bu kararlara herkesin uyması bekleniyordu.
E) Kızım bu sene okulundan mezun olacak, eğitim için yurt dışına gidecek.

6. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin hangisinde “-ar / -er” eki, işlevi yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Yaptığın bu affedilmez hatadan dolayı başkan aramızdaki anlaşmayı bozar.
- B) Bu romanın sahibi Nobel Edebiyat Ödülü almış ünlü bir yazar.
- C) Yaz tatilinde yanına uğramadım diye arkadaşım bana küser.
- D) Bu önemli toplantı, katılımcı çokluğundan dolayı tam on gün sürer.
- E) Babası, uyarılara rağmen odasını toplamayan çocuğuna artık kızar.

7. Anılar defterinde gül yaprağı

I

Gibi unutuldum kurudum

II

Başıma düşmüş sevda ağı

III

Bir başıma tenhalarda kahroldum

Sen kim bilir, rüzgârlı eteklerinle

Kim bilir hangi iklimdesin, ben

Sensiz bu sessizlikle

IV

Deli gibiyim sensiz

V

Bu sessizlikle

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi birden fazla çekim eki almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, çekim eki almamıştır?

- A) Közleme, buğulama ve haşlama yapılış tarzını da anlatan yemek adlarıdır.
- B) Çok geçmeden küçük Mehmet’in bütün köye ağa olacak kabiliyette olduğunu gördü.
- C) Gencin zamanı ve ortamı ile uyuşmazlığı çok çabuk öfkelenmesinden geliyordu.
- D) Konser mekânına dönüşen kasrın zemin katında Türk çalgılarının sergilendiği bir de müze bulunuyor.
- E) O zamanlar sağlam dişini söktürüp yerine altın diş taktıran, böylece güzelleştigi inanan insanlar vardı.

9. • Diz*i* oyuncularını önemli bir toplantıda bir araya geldi.
• Bilgisayar*ı* dün tamirciye götürmek zorunda kaldım.
• Elbisesi*i* eskiyince yenisini almak için mağazaya gitti.
• Yaz*ı* yazmayı çok sevdiğini bana da sık sık söylerdi.
• Çocuğu merkeze yakın bir okula kaydedeceklermiş.

Bu cümlelerde altı çizili “-ı / -i, -u / -ü” ekleri kaç farklı işlevde kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

10. İstanbul alındıktan sonra her yıl lale mevsimi geldiğinde, vaktiyle Fatih’in karadan gemilerini yürüttüğü Haliç yamaçlarında lalelerden rengârenk fener alayları düzenlemeleri de sonradan Sadabad (kutlulukla mamur olan yer) adını verdikleri sahillerde eğlenceler yaparak fethin sevincini lalenin albenisine katmaları da biraz bundandı. Çünkü bu sayede İstanbul’u her yıl bir kez daha sevip tarihsel birikimini bir kez daha sahiplenmiş oluyorlardı. Dahası, geldikleri coğrafyanın çiçeklerini de kabulleniyor, seviyor, onların da güzelliğine değer verip lale ile aynı tarhlar içinde yetiştiriyorlardı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Yönelme durumu eki B) Bulunma durumu eki
C) Sahiplik bildiren ek D) Eşitlik eki
E) Vasıta hâli eki

11. (I) 1878 yılında Newton Heath adıyla işçilerin kulübü olarak kurulmuştu Manchester United. (II) 1902 yılında bir iş insanı tarafından satın alındı ve şimdiki adı konuldu. (III) Manchester United, büyük başarılarının ardından Kırmızı Şeytanlar lakabını alırken bir büyük üzüntü de yaşadı. (IV) 1956 ve 57 yıllarında üst üste iki kez şampiyon olan kadro Almanya’da Münih’teki uçak kazasında sekiz oyuncusunu kaybetti. (V) Takımın diğer birçok oyuncusu da sakat kaldı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir sözcük iyelik eki, hâl eki ve çoğul ekini almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

BİÇİM BİLGİSİ

Kökler, Çekim Ekleri - V

TEST • 5

• DEĞERLENDİRME •

1. Aşağıdaki dizelerde altı çizili sözcüklerden hangisinde birden çok çekim eki kullanılmamıştır?

- A) Portakalların tanmesini elişer kuruştan verdi.
 B) Vekil, uzun uzun ekonomik ilişkilerden bahsetti.
 C) Onun bu anlamsız davranışının sebebi korkudandı.
 D) Elden düşme aldığı arabayı öve öve bitiremiyordu.
 E) Günlerden beri kazan kaynatmamış, sofraya yayamamıştı.

2. Halâ tahta masalara yazıyorsam adını

I

Aşk kitaplarında arıyorsam tarifini aşkın
 Kahır mektuplarında yeniden buluyorsam seni

II

Islak mendillere siliyorsam gözyaşlarımı
 Eyvahlar çekiyorsam her biten aşkın ardından
 Bana sor yalnızlığı

III

Ayrılığı bana sor diye haykırıyorsam

IV

Ve sabahçı kahvelerinde
 Bir çay gibi demliyorsam hasretini
 Ve inadına özlüyorsam o çay karası gözlerini

V

Bil ki, bu seni dürüstçe sevdiğimdendir

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi kökünün türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Fatih'te yoksul bir gramofon çalıyor

I

Eski zamanlardan bir cuma çalıyor

II

Durup köşe başında deliksiz dinlesem

III

Sana kullanılmamış bir gök getirsem
 Haftalar ellerimde ufalanıyor

IV

Ne yapsam ne tutsam nereye gitsem
 Ben sana mecburum sen yoksun.

V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi daha çok çekim eki almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdakilerin hangisinde durum eki almış bir sözcük yoktur?

- A) Kitabın eksik sayfaları maalesef ortadanmış.
 B) Küçük çocuk annesini gördüğüne çok sevinmişti.
 C) Öğrenciler gelmesin diye tutturduğunuz bu inat nedir?
 D) Sivas'a gidersen bizi unutmayacaksın, değil mi?
 E) Biz de geceleyin mumun ışığında ders çalışırdık.

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde iyelik, hâl ve çoğul ekini almış bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Sana bir uygarlığı getirdim; anlamadın
 Yavuz kahramanları, şiirin burçlarını
 B) Yüzün tunç gibi çöker ülkemin bağlarına
 Irmaklar bilmediğin kadar hülyalı akar
 C) Bir yanında münzevi hıçkırın Leyla kuşu
 Sen henüz tanımadın sevda denen yokuşu
 D) Sen henüz vurulmadın uçarken göklerinde
 Sen henüz bir oltaya takılmadan derinde
 E) Sevda suya karışır, sızar kan dağlarına
 Köpüren yüreğimde zıpkınlanır umutlar

6. 13 yaşında saksafon çalmaya başladım. Dinlediğim

I

müzik cazdı. Zamanla Brezilya tınlarına ilgi duyunca ve

II

10 yıl önce oraya gidince o kadar etkilendim ki
 Portekizce ve perküsyon öğrenmeye karar verdim.
Nedenini tam olarak bilmeden... Böyle bir albüm

III

yapmayı hiç düşünmemiştim ama sonra Mark van den
 Bergh ile Trevor Wyatt'la konuştum ve onlara bir iki beste
 yolladım. Uzatmayayım: İkna olup Batucada ezgilerini

IV

caz yorumumla birleştirdim ve ortaya "Batucada Jazz"

V

çıktı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisinde iyelik ekiyle durum eki birlikte kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Mersin'e ailemin yanına gidip apartmanın önüne geldiğimde
I
tamamen kendime ait olan, hiçbir ticari işle birleşmeyen,
kişisel bir alan beliriyor. Kendimi çok güçlü hissettiren bir
yer Mersin. Kendimi hissettiğim, dinlediğim, benliğimle
II
aramdaki engellerin, parazitlerin kalktığı bir yuva burası
benim için.
III

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin aldığı çekim eki, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III
A)	Durum eki	İyelik eki	İyelik eki
B)	Durum eki	Şahıs eki	İyelik eki
C)	Şahıs eki	Hâl eki	Tamlayan eki
D)	Eşitlik eki	Vasıta eki	Ek-fiil eki
E)	Durum eki	İyelik eki	Tamlayan eki

8. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir çekim eki almıştır?

- A) Bu konuda ettiği yemini uzun müddet tutmak nasip olmadı.
B) Suat, yurt dışına gitmeden önce bu konçertoyu dinlemişti.
C) Görevli kadın evdeki bütün dolapları silip her tarafı düzenledi.
D) Ben ona buralarda bulamayacağı lavanta kokusu götürdüm.
E) Buradaki günlerimiz geçen son baharı bir bir hatırlamakla geçti.

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde birden çok çekim eki almış bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Sesini yükselterek karşımda perde perde
Dün bir kadın ağladı, bir gönül parçalandı
B) Kolumun çemberine atarak varlığını
Yandı, yandırdı beni canlı bir kor yığını
C) Dün bir kadın gözünün gördüm yaşadığını
“Senin adın ne?” dedim. “Sorma” diye kıvrandı
D) Ne yazık ki bu ülke değil şimdi bağımsız
Küçük çocuklar bile bakın artık topraksız
E) Derdini bir bir açtı karşısında ocağın
Gözleri dopdoluydu, saçları darmadağın

10. (I) Bilindiği üzere bu yıl “Kaplan Yılı” ve bu sadece Çinlileri değil, tüm dünyayı ilgilendiriyor. (II) Asya halkları için yüzlerce yıldır gücü ve korumayı temsil eden kaplanlar için Londra’da bulunan Asia House bir sergi düzenliyor: “Asya Sanatında Kaplan”. (III) Milattan önceki ilk yüzyıldan modern çağlara dek geniş bir yelpazede Çin, Japonya, Kore, Tibet, Hindistan, Endonezya, Vietnam, Burma ve Moğol halklarından eserlere yer veren serginin esas amacı; bir sonraki kaplan yılına dek bu hayvanların sayılarında gözle görülür bir artışa vesile olmak. (IV) Sergi kapsamında dünyanın pek çok ülkesinden konuşmacıların katıldığı bir forum da düzenlenecek. (V) Forumda insanların bu konuda daha duyarlı olmaları için neler yapılacağı tartışılacak.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde eşitlik eki kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Kastamonu’nun Pınarbaşı ilçesi sonbaharın tüm
I
renklerinin keyfini sürmek için ideal. Eski çağlarda
II
Paflagonia olarak adlandırılan kültürel havzanın kalbinde
III
yer alan Pınarbaşı, atlarının ve doğasının güzelliğiyle nam
IV
salmış. Avrupa’nın en yaşlı ormanlarına sahip Küre Dağları’nın yemyeşil örtüsüyle kaplı yörede, Ilgarini Mağarası, Valla Kanyonu ve Ilıca Şelalesi keşfedilme
V
sırasını bekliyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi çekim eki almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Bir ateşim yanarım külüm yok dumanım yok
I II
Sen yoksan mekânım belli değil zamanım yok
III IV
Fırtınalar içinde beni sensiz beni yalnız bırakma
Benim senden başka sığınacak limanım yok
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi “birinci tekil kişi iyelik eki” almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÜNİTE 2

BİÇİM BİLGİSİ

Yapım Ekleri - I

- İsimden İsim Yapım Ekleri
- Fiilden Fiil Yapı Ekleri
- İsimden Fiil Yapım Ekleri

- Fiilden İsim Yapım Ekleri
- Basit Yapılı Sözcükler
- Türemiş Yapılı Sözcükler

- Gövdeden Türemiş Sözcük
- Tür Değiştiren Yapım Eki

EAPS12TRK25-075

TEST • 6

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük yapım eki almamıştır?

- A) Bu yaşıma geldim, gerçek saygının yürekten değil boyun eğmekten kaynaklanmadığını bilirim.
- B) Anladım ki şair; benim gibi anlattığı mevzuları elinden, sevdasından çıkarıyor.
- C) Bu aralar herkes durmadan hayat pahalılığından şikâyet ediyor.
- D) İki yakın arkadaş, varlıkta yoklukta birbirlerine destek olmak için ant içmişlerdi.
- E) Emirgân'da, Kandilli'de, Yeniköy'de bir süre birlikte vakit geçirdik.

2. (I) Her medeniyetin ana çizgilerini yüklenen nesneler vardır. (II) Dıştan bakıldığında bir ayrıntıdan ibaretmiş gibi görünürler ancak hakikatte bütün bir sosyal hayatı etkileyerek toplu vicdanda yer edinirler. (III) Bir ulusun kültür ve sanat birikimini oluşturan pek çok alanda karşımıza çıkar bu zarif göstergeler. (IV) Nazik ve ince zevkin ürünü olur çoğunlukla ve estetik boyutta zevke dönüşür, lale Türkler için işte o çiçektir. (V) Nitekim Türk evinde onun adı gelenek olmuş, zevk olmuş, zarafet olmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yapım eki almış birden çok sözcük yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük diğerlerinden farklı bir yapım eki almıştır?

- A) Yakıt tankında oluşan bu hasar bize büyük bir masraf açtı.
- B) Yazar yapıtlarında çoğunlukla köy ve köylü sorunlarına eğilmiştir.
- C) Bu büyük geçit, geçen sene büyük bir törenle hizmete açıldı.
- D) Çocukları eşit aralıklarla salona dizmişler, onlara kıyafet dağıtıyordu.
- E) Size umut aşlamak istemem ama yakın bir gelecekte buralara bir düzen gelecek.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük birden fazla yapım eki almıştır?

- A) Her şeyi bildiğini düşünüyor ve kendinden emin adımlarla ilerliyordu.
- B) Bu üzücü olaydan dolayı derslerinde başarılı olamadığını söyledi.
- C) Bu yaşlı ve çaresiz adam, oradan buradan bulduğu işlerle geçinirdi.
- D) Görevli, yaramazlık yapan çocuğu başından savmaya çalışıyordu.
- E) Sıradan insanın edimini, işlevini silerseniz erdemini bilemezsiniz.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-lık / -lik” eki eklendiği sözcüğe yer anlamı kazandırmıştır?

- A) İnternete karşı bir bağlılık oluştursa çocuğa kitap okuma sevgisi aşlamak zorlaşır.
- B) Sevgili gençler, açık havada ilkini gerçekleştirdiğimiz dersimiz bugünlük bitmiştir.
- C) Kardeşlik duygusunu güçlendirmek için birlikte seyahate çıkmaya karar verdik.
- D) Gölgelek bir köşe bularak güneşin kavurucu sıcağından korunmaya çalıştık.
- E) Kurutmalık biberleri sabahın erken saatinde hazırlayarak komşularını yardıma çağırdı.

6. “-n (-ın / -in / -un / -ün)” eki, aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapım eki göreviyle kullanılmıştır?

- A) Bu durakta trenin vagonları bir anda yolcularla dolup taşmıştı.
- B) Gelin elindeki kıpkırmızı çiçekleri eve girerken bir anda havaya attı.
- C) Masanın önünde duran sandalyeyi babam yeni tamir etmişti.
- D) Kolun acıdıysa seni hemen yakınlarda bir hastaneye götürelim.
- E) Yazının tamamını okumadan bu konudaki düşüncenizi açıklamayınız.

7. “Yansıma sözcüklerden isim ya da fiil türetilir.”

Aşağıdakilerin hangisinde yansıma sözcükten fiil türetilmesini örnekleyen bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Dışarının gürültüsü öğrencilerin ders çalışmasına engel oluyordu.
- B) Sivrisineklerin vızıltıları çocukların uykusunu büsbütün kaçırmıştı.
- C) Müdür Bey’in koridorda sesini duyunca sınıf olarak çıtımızı bile çıkarmadık.
- D) Arkadaşının kulağına bir şeyler fısıldayan adam, bir süre sonra odadan ayrıldı.
- E) Saatlerdir pişen yemeğin fokurtusu mutfaktan salona ulaşıyordu.

8. (I) Varşova Filarmoni ile ilk konserimde Şef Wislocki ile çalmıştım. (II) Onun çehresinde Chopin’in hatlarını görür gibi olmuş; orkestra üyelerinin Lehçe konuşmalarını pürdikkat dinlemiştim. (III) Varşova Senfoni ile turnelerimizde ise Lehçeyi biraz öğrenmiştim, Chopin’in dilini bilmek beni ona yakınlaştıracak hissiyle. (IV) Hele Polonya Devlet Nişanı aldığım gün hissettiklerimi tarif etmek çok zor! (V) Chopin’in çok sevdiği vataniyle benim de resmî bir bağım olması, hem de onun müziği nedeniyle bu payeye layık görülmüş olmam aramızdaki bağı iyice kuvvetlendirmişti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yapım eki almış bir sözcük yoktur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9. Denizli’nin uzak ilçesi Çameli’nde cuma günleri kurulan yerel pazarda satılan vırvırlı çalgılar (kabak kemani), üç telli bağlamalar ve çam düdüklü müziğe duyulan ilginin kırsalda da var olduğunu gösteriyor. Müzik arşivlerine göre Denizli yaylalarında eskiden beri çok sesli bir müzik geleneği var. 19. yüzyılın başından beri köy düğünlerinde müzik icra eden yayla müzisyenlerinin son temsilcilerinden biri de Hasan Yıldırım.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde birden çok yapım eki vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla yapım eki almış bir sözcük kullanılmıştır?**

- A) Bütün aile pazar günleri bir araya gelirdi.
- B) Bu büyük yangının dumanı Bodrum’a kadar geldi.
- C) Şafakla, Afyon siperlerinde şiddetli savaş başlamıştı.
- D) Böylece dağınık bir düzende ağır adımlarla postaneye doğru yürüdük.
- E) Babasının çamaşırları ile geceliğini giyinince büsbütün başka bir adam oldu.

11. Kitaplarını yayımlamak için on sekiz ülkeden talep gelen Ahmet Hamdi Tanpınar’ı, öğrencisi Prof. Dr. Orhan Okay’ın roman kıvamında kaleme aldığı *Bir Hülya Adamının Romanı: Ahmet Hamdi Tanpınar’dan okumak*, Türk edebiyatına vurulan Tanpınar mührünü tanımak isteyenlere bir fırsat sunuyor.

Bu parçada yapım eki almış kaç sözcük vardır?

- A) 5
- B) 6
- C) 7
- D) 8
- E) 9

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük birden fazla yapım eki almamıştır?**

- A) Yabancılaşma olayını Batı’ya körü körüne hayranlığa bağlayabilirsiniz.
- B) Manisa-İzmir yolunda kaza yaptığında, arabayı çok hızlı kullanıyormuş.
- C) Bu koca şehirde eş dost onu çoğu defa görmezlikten geliyordu.
- D) Covid-19 üzerine yapılan bu önemli toplantının sonuç bildirisi yarına kaldı.
- E) Bu yaşlı hasta kendisine verilen ilaçları içmemekte direniyor.

13. **“-ti” eki, aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansımadan isim türetmemiştir?**

- A) Dışarıdan bazı tıkırtılar gelince hemen uyandık.
- B) Adamın homurtularına dayanmaz hâle gelmiştik.
- C) Senin yaptıklarını duyunca içime bir ürperti geldi.
- D) Çok uğraşmamıza rağmen radyodan gelen cızırtıyı bir türlü gideremedik.
- E) Karşı evin ağacına konmuş kuşların civıltısı ta buraya kadar geliyordu.

BİÇİM BİLGİSİ

Yapım Ekleri - II

TEST • 7

• PEKİŞTİRME •

1. Yaşar Kemal'in henüz ilk hikâyelerini yazdığı günlerde
I
kaleme alıp dergilerde yayımladığı veya hiç gün yüzü
II
görmeyen şiirleri kitaplaştı. Yazarın o dönemki hâlini
III
anlattığı *Irgatlık Anıları* ile başlayan kitapta, halk
IV
edebiyatından ilham alan Kemal'in modern şiirin de
hakını verdiğini ortaya koyan örnekler yer alıyor.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri birden fazla yapım eki almıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapım eki, eklendiği sözcüğe benzerlik anlamı katmıştır?**

- A) Dağ gibi adam, küçücük bir virüse yenildi, günlerdir komada yatıyor.
B) Çocuksu davranışlarıyla hepimizin tepkisini çekmeyi başarmıştı.
C) Gecenin karanlığında çıkrık sesine benzer bir ses duyduk.
D) Şelaleye benzer bir akıntının olduğu yerde piknik yapmaya karar verdik.
E) Burası bizim için sahili, çekici ve güzel kılan oldukça sevimli bir yerdi.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yapım eki, eklendiği sözcükte ünlü düşmesine neden olmuştur?**

- A) İki bilim insanı tarafından tasarlanan bu robot, bazı hastalıkların tedavisinde kullanılacak.
B) Bilgilerin, delillerin, belgelerin tümüne ulaşmaya çalışıyoruz.
C) Bu yaşlı adam buraya taşındı taşınalı daha kimseyle görüşmedi.
D) Oldu olacak bu sözleri makamla söyle de bari biraz eğlenelim.
E) Bürodan birkaç tecrübeli polis gönder de durumu iyice araştırınlar.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bütün sözcükler yapım eki almıştır?**

- A) Sazlarla, kamışlarla örtülü bir tümseği atlardım, karşı yamaca geçtim.
B) Buracıkta bu çeşit karmaşık soruları bir çırpıda çözmeye kalkışacak değilim.
C) Almanyalı ile anlaşabilmek için bu Maltalıyı çevirmen olarak tutmuşlar.
D) Çiçekçiden yayılan kokuların çevredekileri rahatsız edebileceği söylendi.
E) Suya, sporcu gençlerin yaptığı gibi balıklama atlamaya çalışınca elini incitti.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük diğerlerinden farklı bir ek almıştır?**

- A) Bu işlerin hepsini kapıcı yapamayacağı için bir yardımcı daha almalıyız.
B) Bakıcı hastalandığı için çocuklara bugün bizim bakmamız gerekli.
C) Yakıcı güneş altında dolaşmak cilde çok fazla zarar veriyormuş.
D) Yoldan geçen satıcı, oldukça kibar bir ses tonuyla bağırıyordu.
E) Bozulan yazıcı yüzünden notlarımızı çıkartamadık, elle yazmak zorunda kaldık.

6. Doğanın büyüleyici uyanışını ıssızlıkla buluşturan Kovada

I
Gölü, Torosların çevrelendiği el değmemiş bir millî parkın içerisinde yer alıyor. Kıyılarında betonarme yapıya hatta
II
elektrik tellerine bile rastlanmayan gölün çevresinde
III
sayısız yürüyüş parkuru saklı. İşaretli yürüyüş yollarının
IV
ve ahşap seyir iskelelerinin bulunduğu gölde, küçük kumsallardan suya da girilebiliyor.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi fiilden isim yapan bir ek almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük, işlevi bakımından diğerlerinden farklı bir ek almıştır?

- A) Bugün okulda matematikten bölüm sınavı olduk.
- B) Tarlalarda yarından itibaren söküm işlemlerine başlarız.
- C) Düşünde giyeceğin elbisenin dikim işi güzel olmuş.
- D) Benim yazım, seninkinden daha güzel değildir.
- E) Bu roman yazar için âdeta dönüm noktası olmuştu.

8. Yapım ekleri sözcüklerin kök ya da gövdelerine eklenir, bu eklerden önce çekim eki getirilemez.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uymayan bir kullanım görülmektedir?

- A) Bu kentte herkes onun ağırbaşlılığından övgüyle söz eder.
- B) Bu kasabada daha kıştan yaz hazırlıklarına başlanır, yayla vaktine hazırlanırdı.
- C) Halamgil bu ayın sonunda bütün aileyi toplayıp bir ziyafet vermeyi düşünüyor.
- D) Can sıkıntısından birkaç kez kendime menemen ya da omlet yapmaya çalışmışım.
- E) Abdülmecit Devri'nin o ağır, zarif ve için için gelenekçi tavrından eser kalmadı.

9. Dünyanın batısının kırmızı et tercihi büyük çoğunlukla I büyükbaş hayvanlardan karşılanır. Buna karşılık bizde II küçükbaş ilgi daha fazla. Bu tercih farkında kuzu etinin III lezzetinin dışında, bulunduğumuz coğrafyaya dair birçok neden mevcut. Dünyada ilk defa evcilleştirilen sürü IV hayvanı olan koyunun ana vatani, Anadolu'nun güneyinden İran'ın güneyine kadar uzanıyor. Nitekim geçtiğimiz günlerde Anadolu'da yabani koyunun fotoğrafı V çekildi.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri hem yapım hem çekim eki almıştır?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

10. Dışarıdan biraz esinti gelince çocuklar serinledi.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün aldığı eki aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi almamıştır?

- A) Böyle döküntü bir evde yaşamak çok zor olsa gerek.
- B) Evin önündeki çıkıntı, yağmurun vereceği zararı önlüyordu.
- C) Sana böyle üzüntü yakışmıyor, biraz gülsen iyi olur.
- D) Bu olaylar arasındaki bağıntı çok zayıf görünüyor.
- E) Birden üzerine bir sıkıntı geldi, konuşamaz oldum.

11. İstanbul'un tarihini 8500 yıl önceye taşıyan

I

Marmaray - Metro Kurtarma Kazıları kitaplaştı. İstanbul'un

II

geçirdiği kültürel, sanatsal ve jeolojik değişimi ele alan Marmaray-Metro Kurtarma Kazıları Sempozyumu'nda sunulan makaleleri kapsayan kitap tüm kütüphanelere

III IV

dağıtılacak.

V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi yapım eki almamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde hem yapım eki hem çekim eki almış bir sözcük vardır?

- A) Her zevki bir haram olan efsunlu cennetin
Koynunda vardı lezzeti bin türlü nimetin
- B) Bir nurlu neşe kapladı kerpiçten evleri
Ya Rab nasıl ferahlı bu âlem nasıl temiz
- C) Bir gün veda edip o diyarın hayatına
Döndüm bütün bütün vatanın kainatına
- D) Cennette bugün gülleri açmış görürüz de
Hâlâ o kızıl hatıra gitmez gözümüzde
- E) Ya şevk içinde harap ol, ya aşk içinde gönül
Ya lale açmalıdır göğsümüzde yahut gül

BİÇİM BİLGİSİ

Yapım Ekleri - III

TEST • 8

• DEĞERLENDİRME •

1. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisinin olumsuzu “-sız /-siz, -suz / -süz” ekiyle yapılmaz?

- A) Adamın kültürlü biri olduğu her hâlden belli oluyordu.
- B) Bilgili insanlarla bir arada çalışmak beyni de geliştiriyor.
- C) Görgülü birinin bunları konuşmasına çok üzülümüşüm.
- D) Bu yeni evli çiftte mutluluklar dilemeye gelmiştim.
- E) Bulutlu havalarda dolaşmak ruhumu daraltıyordu.

2. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi diğerlerinden daha fazla yapım eki almıştır?

- A) Yaptığımız onca yaramazlıktan sonra sokağa çıkmamızı yasaklamıştı annem.
- B) İki çocuk, otobüste yüksek sesle konuşup kahkahalarla gülüyorlardı.
- C) Birinci sınıf öğrencileri bayrakla süslü sınıfları çok beğendiler.
- D) Lâmia, yemek odasına döndüğü vakit hafifçe gülümsüyordu.
- E) Dayım, zamanında gözlükçülük işinde iyi para var, derdi bana.

3. Kalıcı mekânlar arasında Tophane'deki “Sanat Limanı” ile

I
Büyükkada'daki “Adalar Müzesi” başı çekiyor. Geçtiğimiz
II
günlerde onlara bir yenisi daha eklendi: “Mübadele Müzesi”. İstanbul Avrupa Kültür Başkenti Ajansı Kültürel Miras ve Müzeler Direktörlüğü çalışmaları kapsamında,
III
Lozan Mübadiller Vakfı ve Çatalca Belediyesi iş birliğiyle
IV
hayata karışan Türkiye'nin ilk göç temalı müzesinde; sandıklarda saklanan pek çok kıyafet, mutfak aleti, yazılı belgeler ve fotoğraf mevcut. Bölgelere ayrılmış alanlarda
V
bunlar sergilenmiş.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde yapım ekiyle çekim eki birlikte kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4.

Ekin adı	Ekin Anlamı/İşlevi	Örneği
I	Yer bildirmek	kayalık
Fiilden ad yapma eki	II	sürücü
Addan ad yapma eki	Adlardan belirteç yapmak	III

Bu tabloda numaralanmış yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

	I	II	III
A)	Addan ad yapma eki	Meslek adı	demincek
B)	Addan fiil yapma eki	Huy bildirmek	çabucak
C)	Addan ad yapma eki	Sıfat yapmak	oyuncak
D)	Addan fiil yapma eki	Meslek adı	büyücek
E)	Addan ad yapma eki	Huy bildirmek	yavrucak

5. Terapi bahçelerinin tedaviye yardımcı olduğu konusundaki ilk ciddi araştırma psikolog Roger Ulrich'e
I
ait. Science dergisinde 1984 yılında yayımlanan ve çok
II
ses getiren bu çalışmanın sonuçlarına göre, bahçede ve doğada zaman geçirmek çoğu zaman ameliyatların,
IV
enfeksiyonların ve diğer bazı rahatsızlıkların iyileşme sürecini hızlandırıyor.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisinde yapım eki, çekim ekinden sonra gelmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. 1635 yılında kurulan, Fransa'nın en köklü kültür
I
kurumlarının başında gelen Fransız Akademisi; yaşam
II
boyu seçilen 40 üyeden oluşur. Ancak bir üye öldüğünde
III
yerine yenisi seçilebilir. Bu kuraldan dolayı Akademi
üyeleri "ölümsüz" olarak adlandırılır.
IV V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi birden çok yapım eki almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Matematikte de saygınlık açısından Nobel düzeyinde bir
I
ödül var. Her dört yılda bir Dünya Matematikçiler Birliği,
kırk yaş altında olan en fazla dört matematikçiye Fields
II
Madalyası veriyor. Ödül 1936 yılından beri veriliyor ve
III
adını ödülü başlatan Kanadalı matematikçi John Charles
IV
Fields'ten alıyor. Para ödülü Nobel'inki ile
kıyaslanmayacak kadar az fakat matematik dünyasındaki
saygınlığı Nobel'inkinden daha fazla.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi hem yapım hem de çekim eki almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Otomobillerin büyükliğini azaltmadan kütlelerini
I
azaltmak için değişik yöntemler araştırılıyor ve
II III
uygulanıyor. Uygulanan yöntemlerden biri metal yerine
IV
köpük dolgu ile takviyeli metal levhalar kullanmak.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi hem yapım hem de çekim eki almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki atasözlerinin hangisindeki altı çizili sözcük, diğerlerinden daha çok yapım eki almıştır?
- A) Yalancının evi yanmış, kimse inanmamış.
B) Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır.
C) Yılanın sevmediği ot, deliğinin ağzında biter.
D) Tilkinin dönüp dolaşacağı yer kürkçü dükkânıdır.
E) Koyunun bulunmadığı yerde, keçiye Abdurrahman Çelebi derler.

10. Yeni olmak; önce sınırsız bir kendine güven duymak,
benzersizliğine inanmak, kimseleri beğenmemek ve
I II
kendi sırça köşküne kendini tutsak etmek demektir. Her
kuşağın başına gelir bu, her kuşak da bu yollardan geçer.
Zaman yürür, köprülerin altından çok sular akar ve yeni
kuşak "olgunlaşır", yeteneğinin ölçütlerine kavuşur, hangi
III
türde ise o türdeki yerini beller. Başlardaki bir önce
gelmiş kuşakla diyalog kopukluğu sonradan karşılıklı
IV V
diyaloga dönüşür.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi diğerlerinden fazla yapım eki almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıdaki cümlelerde geçen "-el, -al" eklerinden hangisi farklı bir işlevde kullanılmıştır?

- A) Öğrencilerimizin istekleri her geçen gün azalıyor.
B) İleride yolun daraldığını söyledi.
C) Seçmeli dersler arasında hiç sözel ders yokmuş.
D) Rusya ile ilişkilerimiz düzelme aşamasında.
E) Şair bir süre sonra romana yöneldiğini ifade etti.

BİÇİM BİLGİSİ

Yapım Ekleri - IV

TEST • 9

• DEĞERLENDİRME •

1. Gözlerimi gün gibi kamaştıran yüzünü
Daha candan görürüm senden uzaklaşınca
Sararırsın dönüşte görünce öksüzünü
Bir gelinlik kız olur aşkım senin yaşınca

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Ek-fiil almış yüklemler kullanılmıştır.
B) Gövdeden türemiş sözcüklere yer verilmiştir.
C) Basit ve türemiş sözcük kullanılmıştır.
D) Hem iyelik hem belirtme eki almış sözcükler vardır.
E) Hem çekim hem yapım eki almış olan birden çok sözcük vardır.

2. Yaşlı kadının dizine dayadığı eli, beyaz namaz örtüsünün
I II
altından görünen yüzü, suyunu kaybetmiş yapraklar gibi
III IV V
kuru ve kapkaraydı.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerin hangisinde hem yapım hem de çekim ekine yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Bir sarı yaprak gibi düştü gönlüm yoluna
I
Buğulu gözlerimden geçmediğin gün olmaz
II III
Benim kadar titremez hiçbir yiğit oğluna
IV
Hiçbir ana kızına bu kadar düşkün olmaz
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük hem iyelik hem durum eki almıştır.
B) II. sözcük, isimden isim yapma eki almıştır.
C) III. sözcük, olumsuzluk eki almıştır.
D) IV. sözcük, iyelik eki almıştır.
E) V. sözcük, fiilden isim yapma eki almıştır.

4. (I) Yılda bir milyondan fazla ziyaretçi ağırlayan Hierapolis'in yürüyüşle birkaç dakika uzağında bir yeryüzü harikası var: Pamukkale. (II) Kat kat havuzcuklardan oluşan kar beyazı travertenlerin küveti andıran bölmelerine girmek yasak olsa da yamaç paraşütüyle Pamukkale'nin üzerine süzülme eşsiz bir deneyim. (III) Geniş seyir olanaklarıyla Fethiye'deki Babadağ'a rakip olmaya hazırlanan Pamukkale'de Çökelez Dağı, uçuş için ideal irtifaya sahip. (IV) Pamukkale'nin narin travertenlerini korumak için alınan bir diğer önlemse civardaki otellerin Karahayıt'a taşınması. (V) Kırmızı travertenleriyle ünlü Karahayıt'ta yeryüzüne çıkan şifalı su, Pamukkale'nin beyaz suyundan farklı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede hem iyelik hem durum eki almış sözcük kullanılmıştır.
B) II. cümlede hem yapım hem çekim eki almış birden çok sözcük vardır.
C) III. cümlede gövdeden türemiş sözcüğe yer verilmiştir.
D) IV. cümlede çekim ekinden sonra yapım eki almış bir sözcük kullanılmıştır.
E) V. cümlede birden çok yapım eki almış sözcükler vardır.

5. Fantastik kurgu kitaplarına tüm dünyada ilginin arttığı 21. yüzyılda maalesef ülkemizde derin bir eksiklik var. Kısa bir zaman önce bu alanda güzel bir haber aldı okuyucular. İlk kitabı *Yeşim Taşı Efsanesi* ile birlikte genç yazar Ömer Ünal bu eksikliği giderecek nitelikte görülüyor. *Yeşim Taşı Efsanesi: Karanlık Dünyaya Yolculuk*, serinin ilk kitabıdır. Yazar Ömer Ünal; kitabın kahramanları Oğuz, Umay ve Berk'i çıkardığı macera dolu yolculukla birlikte aslında biz okuyucuları da heyecanlı bir maceraya atmış oluyor.

Bu parça için

- I. Birleşik zamanlı fiil kullanılmıştır.
II. Hem yapım hem çekim eki almış sözcük vardır.
III. Gövdeden türemiş sözcüğe yer verilmiştir.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

6. Yürek sızlatan bir durumla karşılaşmak hepimizi üzmüştü.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcük bu cümledeki altı çizili sözcüğün aldığı eklerle özdeş ekleri sırasıyla almıştır?

- A) Başarmak istiyorsan en az benim kadar ders çalışman gerekir.
- B) Salondaki bu mükellef sofranın kimin için olduğunu sorabilir miyim?
- C) Bu sevimli çocuğun deniz mavisi gözleri herkesi büyüliyordu.
- D) Mutfaktan kaynama fokurtusu, limonata ve soğan kokusu geliyor.
- E) Maç sırasında sakatlanmış oyuncuyu hastaneye kaldırdılar.
7. Ben fotoröportajın altın çağı döneminde İstanbul'da çalışma fırsatı buldum. O günlerdeki gibi röportajlar yapmak isteyenlerin sayısı gittikçe artsa da bu röportajları finanse edebilecek dergiler artık yok. Dijital fotoğrafın yayınlanma hızı fotoğrafçının tek başına çalışmasını engelliyor. Daha önceleri editörlerle iletişimimiz haftadan haftaya olurdu; bu süre şimdi neredeyse dakikada bire indi. Böylece, pek çok Magnum üyesi arkadaşım gibi ben de daha az konuya daha çok zaman harcamayı tercih ediyorum.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) İlgi adlı
- B) Fiilden isim yapan ek
- C) Birinci çoğul kişi iyelik eki
- D) Belirtme durum eki almış sözcük
- E) Hem yapım hem çekim eki almış sözcük
8. Güzel şeylerden hoşlanmayan, renkleri fazla gerçekçi bulan, insana özgü ve insandan ayrışan tüm tuhaflikları, çürümüşlükleri, manevi ve maddi atıkları hayal dünyasına malzeme eden sıra dışı yönetmen David Lynch; 9 Nisan'dan itibaren fotoğraf ve gravürleriyle Tophane'de Artane'nin konuğu.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Birden çok yapım eki almış sözcük
- B) Hem yapım hem çekim eki almış sözcük
- C) İsimden fiil yapan ek almış sözcük
- D) Fiilden isim yapan ek almış sözcük
- E) Çekim ekinden sonra yapım eki almış sözcük

9. Uzun uzun bakıyorum kıvrılan sokaklara tek yaprak bile kımıldamıyor nedense ve tek tek söndürüyor ışıklarını varoşlar alnımı kırık bir cama yaslıyorum, kanıyor kanımın pıhtılarında güllerin serinliği ve fakat bir cellat gibi yetiştiriyor pusudaki Dilimin ucunda öfkeye dönüyor her sözcük

Bu dizelerde aşağıdaki eklerden hangisi yoktur?

- A) İyelik eki B) Tamlayan eki C) Çoğul eki
- D) Yapım eki E) Vasıta eki

10. Sokakta bir bayramdı durakta bekleyişin

I

Sanki sonsuz bir ayrılıktı okula gidişin

II

Bilmezdin her sabah seni yolcu ettiğimi

III

Yüreğim yol boyu ardından ağlardı

IV

Hatırlıyorum adın bahardı

V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük, durum eki almış basit yapıli bir sözcüktür.
- B) II. sözcük, isimden isim yapım eki almış bir sıfattır.
- C) III. sözcük, birleşik zamanlı basit yapıli bir fiildir.
- D) IV. sözcük, birinci kişi iyelik eki almış bir isimdir.
- E) V. sözcük, basit zamanlı, basit bir sözcüktür.

11. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın pek çok farklı dile çevrilen romanı *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* alegorik bir ironi üzerine kurulu. Kitapta ne işe yaradığı bile tam belli olmayan bir kurum üzerinden birey-toplum, Doğu-Batı gibi derin ikilemler anlatılıyor; hatta anlatılmakla kalınmayarak çözümleniyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek yoktur?

- A) İsimden fiil yapan ek B) İsimden isim yapan ek
- C) Fiilden fiil yapan ek D) Fiilden isim yapan ek
- E) Birleşik zaman yapan ek

ÜNİTE 2

BİÇİM BİLGİSİ

Yapı Bakımından Sözcükler - I

- Basit Yapılı Sözcük
- Türemiş Yapılı Sözcük
- Birleşik Yapılı Sözcük

- Birleşik Sözcüklerin Oluşumu
- Gövdeden Türemiş Sözcük
- Tür Kayması

TEST • 10

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi yapıca türemiştir?

- A) Yaşlı adam saatlerdir başı önünde çocuklarını düşünüyordu.
- B) Kazancımın yüzde yirmisini bu önemli işe vermeye hazırım.
- C) Belediye Başkanı beni aradığında önemli bir toplantıdaydım.
- D) Kardeşin, ötede beride sürekli bizim aleyhimizde konuşuyormuş.
- E) Yahya Kemal'in "Sana dün bir tepeden baktım, aziz İstanbul." dizesiyle başlayan şiirini çok severim.

2. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi yapıca basittir?

- A) Biz önceleri Tornacı Halil Usta'yla hiç anlaşamaz, sürekli kavga ederdik.
- B) Annemler şehre taşındığından beri buralara çoktandır uğramıyordum.
- C) Yaz aylarında otlardan, sazlardan gölün yüzeyi neredeyse görünmez olurdu.
- D) Eminönü'nde on liradan satılan gömleklere rağbet bir hayli çoktu.
- E) Akşama kadar hiçbir şey yapmadan bir ağacın altında oturan adamın tembelliğinden herkes bıkmıştı.

3. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Çok iyi bir ailedendi, iyi yetiştirilmişti, çalışkandı, akıllıydı, dürüsttü.
- B) Hiç lüzumu yokken dönüyor ve muhtarı yeni görmüş gibi davranıyordu.
- C) Aklım erdi ereli bizi ne sevdiğimiz yemeğe hasret bırakmış ne de üstümüzü başımızı bakımsız koymuştu.
- D) Kalan çayı bir dikişte bitirdi, ağzına bir lokma peynirle bir soğan parçası attı ve toparlandı.
- E) Bu çocuk kimlerle karşılaşacak, kimlerle el birliği edecek, kimlerle didişmek zorunda kalacaktı.

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde birden çok birleşik fiil vardır?

- A) Gönlüm isterdi ki mazini diriltten sanat Sana tarihini her lahza hayal ettirsin
- B) Roma'nın şarkını fethettiğin andan sonra Yüce dağlar gibidir gördüğün iş, Türk oğlu!
- C) Gönül diyarını terk edip de dönemezsin Kaybettin çünkü aşkı en derin yerinden
- D) Her zevki bir haram olan efsunlu cennetin Koynunda vardı lezzeti bin türlü nimetin.
- E) Resme aksettirebilseydin eğer, ömrünce Ebedî cetleri karşında görürdün canlı

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem basit hem türemiş hem birleşik sözcüğe yer verilmiştir?

- A) Televizyonla oyalanmış, bilançoğu toplantı saatine yetiştirememişti.
- B) Kilimler serilip sofralar kuruluncaya kadar hiç konuşmadılar.
- C) Bu işte bazı tehlikelerin bulunduğunu da ayrıca hatırlatmaya lüzum yoktur.
- D) Yazılım işinde mutlaka kazanıyor, kazandığını da taşınmazlara yatırıyor.
- E) Müfettiş önce, onlara göre, yirmi otuz metre kadar aşağıdaki mahkeme binasına girdi.

6. (I) İstanbul beş yüz yıllık bir geçmişe sahip Kapalı Çarşı'sıyla olduğu kadar birçok modern iş merkezleriyle de bölgesinde bir cazibe merkezi olmaya başladı. (II) Bu gelişmeyi desteklemek için düzenlenen etkinliklerden biri de 18 Mart-26 Nisan tarihleri arasında gerçekleşecek "İstanbul Shopping Fest". (III) Festival kapsamında 24 saatlik alışveriş etkinlikleri ve yüksek oranlı indirimlerle İstanbul 40 gün boyunca dünyanın alışveriş başkenti olacak. (IV) Etkinlikte; sokak şenlikleri, konserler, gösteriler, çocuklara özel oyunlar ve oyuncaklar, müzik etkinlikleri, partiler, yarışmalar, moda gösterileri ve defileler düzenlenebilecek. (V) Festival takvimine denk düşen Nevruz, Paskalya ve Hamursuz da etkinlikler çerçevesinde ihmal edilmeyecek ve İstanbul'un çok kültürlü yapısı bir kez daha vurgulanmış olacak.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde birleşik sözcük kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Fotoğraf sanatçıları, eserlerini izleyicilerle genellikle
I
açtıkları sergilerde buluşturur. Sergilerin kısıtlı
II
mekânlarında, kısa sürelerde düzenlenen bu aktiviteler;
yine sınırlı sayıda kişiye ulaşır. Ancak internetin verimli
kullanımının giderek artıyor oluşu söz konusu zaman,
III
mekân ve dar kitleye ulaşma gibi problemlere çözüm
getiriyor. Türkiye'nin önde gelen fotoğraf laboratuvarları,
baskı ve işçilik kalitesini sanal ortama taşıyarak
IV
oluşturdukları portallarda sanatçıların seçkin eserlerini
sanatseverlerin ve müşterilerin beğenisine sunuyor.
V
- Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisinin yapısı diğerlerinden farklıdır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde türemiş sözcüğe örnek yoktur?**
- A) Ne anladığımızı çok iyi ifade edemiyorsak da gene başkalarına anlatmaya çalışacağız.
- B) Gel gör ki attığı yapmacık kahkaha bir neşeyi değil, olsa olsa büyük bir ızdırabı ifade ediyordu.
- C) Babasının saatini eline aldı, saati sağına soluna çevirdi, tekrar yerine koydu.
- D) Alçak kemerli kapıdan eğilerek geçti, doğrulmayı akıl etmeden iki büküm yürüdü.
- E) Kulak kabarttıklarında, toprağın derinliklerinde bir yerden kazma sesleri işittiler.

9. **Birleşik adların oluşumuyla ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisinde verilen örneklerden biri bu açıklamaya uygun değildir?**
- A) Bir isimle bir eylemin birleşmesiyle cümle şeklinde oluşan birleşik adlar: çıtkırıldım, gecekondu, mirasyedi...
- B) Sıfat tamlaması şeklinde oluşan birleşik adlar: Eskişehir, Karaköy, Bozkır...
- C) Bir isimle bir eyleminin kaynaşıp kalıplaşmasıyla oluşan birleşik adlar: gökdelen, günebakan, işveren...
- D) İki eylemin birleşmesiyle oluşan birleşik adlar: kaptıkacı, dedikodu, külbastı...
- E) Belirtisiz ad tamlaması şeklinde oluşan birleşik adlar: Yalçapkını, gökyüzü, aslanağzı...

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde basit, türemiş ve birleşik yapıli sözcüğe yer verilmiştir?**
- A) Boşboğazı ateşe atmışlar, odun yaş diye bağırmış.
- B) Bülbülü altın kafese koymuşlar, ah vatanım demiş.
- C) Bize gelince yiyip içelim, size gelince gülüp geçelim.
- D) Böyle bir teklifi kabul etmezdi, hepimiz biliyorduk.
- E) Buğday Hicaz'a giderken arpaya ince yufkaya karışma demiş.
11. **Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi basit yapılidir?**
- A) On beş yirmi basamaktan sonra üst kata çıkılır.
- B) Bir haftadan beri sana mektup yazamadım.
- C) Okuldan sonra iki arkadaş sinemaya gittiler.
- D) Oturmuş, şuradan buradan konuşuyor, dertleşiyorduk.
- E) Otomobiller uzaklaştıktan sonra Süheyl Erbil içini çekti.
12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüklerin yapısal özelliği aynıdır?**
- A) Dersi iyice dinlemediği için yanlış yapmıştı.
- B) Elimden geldiğince bunu yapmaya çalışacağım.
- C) Yaşlı adam kendine alınan hediyeye çocuk gibi sevindi.
- D) Sabahları güneş ışıklarının görünmesiyle binlerce kuş birden ötmeye başlıyordu.
- E) Kızın yüzünde tomurcuklanan o safça kaygıyı büyük bir hayranlıkla seyrettim.
13. **Aşağıdaki ikilemelerden hangisi, türemiş yapıli sözcüklerden oluşmuştur?**
- A) Aşağı yukarı iki saat sonra tatil beldesinin girişine gelmiş oluruz.
- B) Çocuk sürekli abur cubur yemekten oldukça kilo almıştı.
- C) Yağmurun etkisiyle oluşan çamurdan dolayı sokakta bata çıka ilerliyorduk.
- D) Buralarda zaman zaman illerin geleneksel yemek festivalleri yapılır.
- E) Şirketin bahçesinde dolaşan adamın üstünde eski püskü bir elbise vardı.

BİÇİM BİLGİSİ

Yapı Bakımından Sözcükler - II

TEST • 11

• PEKİŞTİRME •

1. Arp, çağdaş orkestra çalgıları arasında telleri yalnızca
I
parmakla çekilerek çalınan tek çalgı. Dik konumda
II
tutulan arpın 47 teli ve 7 pedalı var. Tellerin sesi
pedalların yardımıyla değiştirilebiliyor. Bu pedallar üç ayrı
III
konuma getirilebilir. Böylece bir nota diyez ve bemol olur.
Notaları birbirinden ayırabilmek için notalara çeşitli
IV
renkler verilir; do telleri kırmızı, fa telleri ise siyah, mavi
veya koyu mavidir.
V
**Bu cümlede numaralanmış sözcükler yapılarına göre
ikişerli gruplandığında hangisi dışarıda kalır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Hasretinle geçiyorken bu gençlik çağım,
I
Ey sevdiğim, ben ümitsiz değilim gene
Ak düşünce saçların kumral rengine
II
Kollarında son âşıkın ben olamayacağım.
III
Ey başında şimdi sevda rüzgârları esen,
Böyle her gün yollarımdan geçsen de süzgün
IV
Sen benimsin büsbütün terk olunduğun gün
O mukadder günü, bilmem, düşündün mü sen
V
**Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerle ilgili
aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) I. sözcük, türemiş isimdir.
B) II. sözcük, türemiş sıfattır.
C) III. sözcük, birleşik fiildir.
D) IV. sözcük, birleşik zarftır.
E) V. sözcük, basit isimdir.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde türemiş sözcüğe
örnek gösterilemez?**
- A) Mustafa İnan böyle çözümlere ulaştıkça çocuk gibi
seviniyordu.
B) Bilimle ilgileneceksen bunu bilime yakışır bir biçimde
yapmalısın.
C) Hoca, genç yardımcılarını hayata, toplum hayatına
alıştırmak istiyordu.
D) Masanın üstünde iki kitap, bir defter ve üç tane de su
şişesi vardı.
E) Oysa İsviçre’de doktora yaparken şartlar ne kadar
başkaydı.
4. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik sözcüklerden
hangisi farklı bir yolla yapılmıştır?**
- A) Şehir merkezine yapılan gökdelenlerden herkes
rahatsızdı.
B) Barışsever insanlarla konuşmayı her zaman önemli
bir kazanç saymışımdır.
C) Adam, küçük oğluyla bir saattir yapbozu
düzenlemeye çalışıyor.
D) Bilgisayarım bozulunca hemen yenisini almak
durumundaydım.
E) Değerbilmez insanlarla bir araya gelip de bu konuları
konuşma bence.
5. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi yapı
bakımından farklıdır?**
- A) Bu birbirine sevdalı iki gencin aşk hikâyesi, yıllardır
bu kasabada anlatılagelir.
B) Görevli, yaşlı kadının elindeki poşetleri alarak
arabasına koyuverdi.
C) Üst kattaki eşyaların çoğunu tek başıma dışarıya
çıkarabildim.
D) İklim, daha önce sözleşmemize rağmen bizimle
pikniğe gelmedi.
E) Bu sevimli çocuk, bu tehlikeli yoldan karşıya
geçerken düşeyazdı.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük yapıca diğerlerinden farklıdır?

- A) Barış Manço'nun "Sen gülünce güller açar Gülpembe." dizesiyle başlayan şarkısını hiç unutamam.
- B) Teyzemin gözündeki bozukluk ilerlemiş, bu yüzden gözlük takmayınca çalışmıyor.
- C) Atın üstündeki adam bir an duraksadı, sonra yola devam etme kararı aldı.
- D) İstenen uzunlukta anten olursa bu kasabaya verici istasyonları da kurulabilir.
- E) Sevgili okuyucularım; hepinize şen, mesut, kısmetli ve bereketli yıllar dilerim.

7. Bugün yıkığım biliyor musun?

I

Ezginim, çaresizim, umutsuzum

II

III

Bırakma beni korkuyorum.

IV

Sancılıyım bırakma beni, insanlar kötü

V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi yapısı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Güzel tasarlanmış bir bahçede zaman geçirmek tabii ki kanser gibi ciddi bir hastalığı ya da ağır bir yarayı tek

I

II

başına tamamen iyileştirmiyor. Ancak araştırmalara göre

III

doğayla iç içe olmak ağrı seviyesini ve stresi azaltıyor.

IV

Böylece bağışıklık sistemi destekleniyor ve bu da tıbbi

V

tedaviye yardımcı oluyor, sonuçta da iyileşme süresi kısalabiliyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir kökten türemiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Dergide, bilgisayar başında işler her zamanki akışında seyrederken çalan telefonun bizi sıra dışı bir maceraya sürükleyeceğini kestirmek güçtü. (II) Telefonun diğer ucundaki ses Torosları avucunun içi gibi bilen bir dosta aitti. (III) Nefes nefese ve heyecanla Torosların derin vadilerinden birinde antik bir kent keşfettiklerini anlatıyordu. (IV) Bu tek cümle, beni ertesi gün ilk uçakla Adana üzerinden soluğu Mersin'in Tarsus ilçesine bağlı Çamlıyayla - Namrun Kalesi önlerinde almama yetmişti. (V) Keşfedilen antik kente ulaşabilmek için Torosların ünlü Cehennemderesi Millî Parkı içinde yer alan ve geçişi hayli riskli bir kanyonu geçmemiz gerekiyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde daha fazla birleşik sözcüğe yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Uzun ve zorlu kanyon boyunca ilerlerken verdiğimiz kısa molalardan birinde rehberlerimiz bulunduğumuz ırmakta

I

kırmızı benekli alabalıkların yaşadığını söyleyince oldukça

II

şaşırdık. Anadolu'ya özgü ve son derece nadir görülen bu endemik türün soyu tükenmekte olan canlılar listesinde olduğunu biliyorduk. Kanyondaki Cocakdere, Sivriseki ve Hörüdamı bölgelerinde bu türün kendine

III

IV

yaşam alanı bularak çoğalmakta olduğunu bilmek ekipteki tüm arkadaşlarımızı sevindiriyordu.

V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi yapıca diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-cık / -cik" ekiyle türemiş sözcük, küçültme anlamından sıyrılarak somut bir varlığa ad olmuştur?

- A) Azıcık yemekle koca bir aileyi nasıl doyurmayı başaracağız.
- B) Minicik kanatlarıyla kelebek, daldan dala konmaya çalışıyordu.
- C) Sınav sonunda kitapçıların öğrencilere verileceği duyuruldu.
- D) Köprücük kemiği kırılan yaralı, hemen hastaneye kaldırıldı.
- E) Yavrularını doyuran kediciği gören çocuk, hemen yanına koşmak istedi.

BİÇİM BİLGİSİ

Yapı Bakımından Sözcükler - III

TEST • 12

• DEĞERLENDİRME •

1. Kimi sıfat tamlamalarına “-lı / -li” eki getirilerek yeni bir sıfat oluşturulur. Bunlara sıfat grubu (kurallı birleşik sıfat) denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamayı örneklendiren bir kullanım görülmektedir?

- A) Çiçek kokulu mendilini yanından hiç ayırmazdı.
B) Melon şapkalı adam önemli bir devlet görevlisiydi.
C) Mavili çocuğu bilgi yarışmasında gördüğünü söyledi.
D) Kadın, allı pullu elbiseleriyle salonda göz doldurmuştu.
E) Çok uzun yıllar kömür sobalı bir evde yaşlı annemle yaşadım.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik sözcük kullanılmamıştır?**

- A) Bu yerlerin artık albenisi kalmadı diye işimizi gücümüzü bırakıp nereye gidelim.
B) Görevliler, masanın kırılan parçalarını güçlü bir tutkalla yapıştırdı.
C) Ülkemizde okuryazar insan sayısı her geçen gün daha da artıyor.
D) Gecekinduda yaşayan bu insanlara yardım eli uzatmamız şart oldu.
E) Meteoroloji yarından itibaren ülkemize soğuk hava dalgasının geleceğini bildirdi.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük yapısı yönüyle diğerlerinden farklıdır?**

- A) Biraz toparlanabilseydi biz şu günler Türkiye’de olacaktık.
B) Oktay, Melih ve Orhan’a bu listede rastlamayınca Baki’ye çıkıştım.
C) Ya Tamer Bey ya da Barış Manço dayanamayıp birbirlerini ararlardı.
D) Bir ara ayağa kalkan motorcu dengesini kaybeder gibi olunca çocuklar bayağı korktular.
E) Beyoğlu’na da uğrayamaz olunca yine düştüm Anadolu yakasına.

4. Kimi birleşik sözcükler belirtisiz isim tamlaması durumundaki sözlerin kaynaşması yoluyla oluşabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bunu örneklendiren bir birleşik sözcük vardır?

- A) Eskişehir’den ayrılırken içine büyük bir hüznün çöktü.
B) Akşama ayşekadın fasulyesi yapmayı düşünüyorum.
C) Bu uçsuz bucaksız bozkırda buğday ekimi yapacağız.
D) Su kıyılarında yaşayan, sırtı mavi ve yeşil, karnı pas rengi bir kuş olan yalıçapkını çok seviyorum.
E) Sivrisineklerin çok olduğu bu otelde kalmak tam bir işkenceydi.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kurallı birleşik sıfata yer verilmiştir?**

- A) Gölle denizin, ormanla kaplıcaların iç içe geçtiği, insanı tatlı ilçenin çarşısı da çok keyifliydi.
B) Yeşilin coştugu yamaçların, sarp kayaların ve insan boyunu aşan sazlıkların arasından geçiyoruz.
C) İztuzu’nda deniz genellikle dalgalı olsa da tertemiz suyu ve kumsalı konuklarını mutlu etmeye yetiyor.
D) Köyceğiz’in Çandır köyü sınırları içinde bulunan Kaunos antik kenti, Kral Kaunos tarafından kurulmuş.
E) Dalyan’ın yılanı andıran kanallarında süzölmek bir rüyadan başka bir rüyaya uyanmak gibi bir şeydi.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde iyelik eki türemiş bir sözcüğe eklenmiştir?**

- A) Her zaman rakiplerinden bir adım daha öne geçmeyi istiyordu.
B) İnsan vücudunda kuruyan çamur, deriyi gerip gözeneklerin açılmasını sağlıyordu.
C) İncecik kumla kaplı kumsalın bitim noktasında minik bir göl daha var.
D) Açık hava kahvehaneleriyle dikkat çeken çarşının etrafı uzun yürüyüşler için oldukça ideal.
E) Burada Romalılardan kalma hamamları, tapınak, mabet ve surları görebilirsiniz.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik sözcük diğerlerinden farklı bir yolla oluşmuştur?

- A) Buradaki yoksullara her fırsatta yardım etmelisin.
- B) Çocuğun elindeki oyuncak bir anda kayboldu.
- C) İşin böyle olacağını çok önceden hissetmişti.
- D) Balkondaki çatlağı bir usta yardımıyla hallettik.
- E) İşin yoksa akşama bize yemeğe gelebilirsin.

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde birleşik sözcük yoktur?

- A) Gidemem ben senden uzaklara
Senin olmadığın her yer yara
- B) Yürü, hâlâ ne diye oyunda, oynaştasın
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın
- C) Sen de geçebilirsin yardan, anadan, serden
Senin de destanını okuyalım ezberden
- D) Yüzüne çarpmak gerek zamanenin fendini
Göster, kabaran sular nasıl yıkar bendini
- E) İçim bir zindan gibi kilitlendi sevince
Bu zindanda çiçekten beyaz, ipekten ince

9. (I) İngiltere'deki bir üniversiteden bir grup bilim insanı atların birbirleriyle nasıl iletişim kurduğunu araştırmış. (II) Araştırmacılar aralarına gerçek boyutlarda bir at başı fotoğrafı yerleştirdikleri iki yiyecek kovası bulunan bir salona aldıkları atları gözlemlemişler. (III) Araştırmada kullanılan at fotoğraflarının bazısında atın başı sağa, bazısında sola dönükmüş. (IV) Bazısında da atın gözleri ya da kulakları örtüyle kapatılmış. (V) Araştırmacılar salona aldıkları atların fotoğraftaki atın başının dönük olduğu taraftaki kovaya yöneldiğini belirlemişler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde basit, türemiş ve birleşik sözcük bir arada kullanılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Tarihî mutfak kültürümüz derinlemesine incelenemediği için
I
birçok bilgiyi yanlış kullanıyoruz. Örneğin “mücvet” bir
II
yemeğin adı değil. Bir pişirme teknikinin adı. Yaklaşık 20
III
değişik “mücvet” yemeğinden kayıtlara dayanarak bahsedebiliriz.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin yapısı aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III
A)	Birleşik	Basit	Türemiş
B)	Türemiş	Birleşik	Basit
C)	Birleşik	Türemiş	Basit
D)	Türemiş	Birleşik	Birleşik
E)	Birleşik	Türemiş	Türemiş

11. (I) Talih genellikle büyük adamları insanların gerçekte gerçek olmayana birbirinden ayıramadığı fetret (kaos) dönemlerinde çıkarır. (II) Derin vadiler, sert yamaçlar, yalçın zirveler arasında bir büyük adam çıkar ve insanları “Gel ne olursan ol yine gel.” diyerek hakka ve hakikate çağırır. (III) Onların sözleri sadece içinde bulundukları zamanla sınırlı değildir; çağları kuşatır, sihirli ve esrarlı bir etkiyle varlığın sıcaklığını, insanlığın haysiyetini, tabiatla ve insanlarla bir arada eşsiz bir uyumla yaşamının sırlarını fısıldar. (IV) Hz. Mevlana'nın Anadolu'da bulunduğu zamanlarda batıdan gelen haçlı akınları, doğudan gelen Moğol istilası Selçuklu bütünlüğünü parçalamış, kimsenin kimseyi dinlemediği beylikler dönemine geçilmişti. (V) Nizamın, intizamın gittiği bir zamanda, temelde aynı şeyleri söyleyen fakat kullandıkları dil ve söyleyiş tarzları farklı iki büyük şahsiyet çıktı: Yunus Emre ve Hz. Mevlânâ.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde basit, türemiş ve birleşik sözcük bir arada kullanılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

BİÇİM BİLGİSİ

Yapı Bakımından Sözcükler - IV

TEST • 13

• DEĞERLENDİRME •

1. Ben her zaman fotoğrafta yeni tekniklerle çalışmayı severim. Çünkü bu beraberinde fotoğraf çekmek için yeni tarzlar getirir. Örneğin ben, renkli filmi ilk kullananlardan biriydim. Bu yeni tarzları deneyerek ilginç şeyler gerçekleştirebiliriz. Dijital fotoğraf, en düşük ışık şartlarında bile fotoğraf çekmemize olanak sağlıyor. Analog fotoğraf makineleriyle bunu gerçekleştiremiyorduk.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek bir kullanım yoktur?

- A) Basit sözcük
B) Türemiş sözcük
C) Birleşik sözcük
D) Birleşik sıfat
E) Çekim eki almış sözcük

2. İç Anadolu'nun tam ortasında önemli bir ticaret yolunun
I
üzerinde yer alan ve birbirinden özel binlerce eseri
II
bağrına basan Kalehöyük; 280 metre çapının, 16 metre
yüksekliğinin içinde yüzyıllar boyunca dört ayrı kültür
III
katmanını saklayıp bu şaheserlerin günümüze ulaşmasını
IV
sağladı. Kazılar sonucunda, Eski Tunç Çağı, Orta ve Geç
Tunç Çağı, Demir Çağı ve Osmanlı Dönemi'ne ait
bulgular ortaya çıkarıldı.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük, birden çok çekim eki almıştır.
B) II. sözcük, ses düşmesi görülen birleşik sözcüktür.
C) III. sözcük, zarf-fiil eki almış türemiş bir sözcüktür.
D) IV. sözcükte, hem iyelik hem de durum eki kullanılmıştır.
E) V. sözcükte, fiilden isim yapan eke yer verilmiştir.

3. 2006'da beyaz tişörtlü foto-muhabir arkadaşım Yurttaş Tümer'le birlikte savaşla ilgili haber yapmak için Güney Lübnan sınırına kadar gidebilmiştik. Patlamamış bombalar yollardaydı ve ortalık toz dumandı. Ama niyeyse o zaman da çok büyüleyici bulmuştum Beyrut'u. Savaşla iç içeliği ve aynı zamanda savaşı hiç umursamaması, bu deliliği hoşuma gitmişti.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Basit yapıli sözcük
B) Türemiş yapıli isim
C) Sürerlik fiili
D) Türemiş yapıli sıfat
E) Kurallı birleşik sıfat

4. Lokman Hekim'in ölümsüzlük reçetesini bulup sevinçten
I
Ceyhan Nehri'ne düşürdüğü yerdir Adana. Yılın on bir ayı
güneşin toprağa bereket dağıttığı coğrafyadır. Pamuk
II
beyazlığındaki Çukurova'nın sanatçılara ilham dağıttığı
III
yerdir. Bereketli pazarları, işkembe dolması, buz gibi
şalgam suyu ve bici bici tatlısıyla gurbettekilerin
IV
hasretidir. Nebil Özgentürk'ün deyimiyle "Bilinmeyen bir
adres sormanın en rahat yeridir." Çünkü kime sorsanız
alır sizi adrese teslim eder.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük, birden çok yapım eki almış bir isimdir.
B) II. sözcük, tamlayan eki almış birleşik bir sözcüktür.
C) III. sözcük hem yapım hem çekimi almıştır.
D) IV. sözcük, birden çok çekim eki almış türemiş yapıli bir sözcüktür.
E) V. sözcük, geniş zaman eki almış birleşik bir sözcüktür.

5. (I) Kenti görmeye önemi ve merkezdeki konumu nedeniyle Amerikan başkanlarının evinden, Beyaz Saray'dan başlıyoruz. (II) Osmanlı saraylarının ihtişamına alışkın bizlere, Beyaz Saray ilk bakışta biraz mütevazı geliyor. (III) Ama binanın ABD Başkanı'nın evi ve çalışma ofisi olduğu gerçeğini idrak edince de insan ister istemez heyecanlanıyor. (IV) Bu duygu, kenti gezerken de sıkça hissediliyor; insan, televizyon ekranlarında görmeye alışkın olduğu binaları karşısında görünce ilk başta gerçekliğine inanmakta zorlanıyor. (V) Binaların mimarisi de bu gerçekliği yerle bir eden etkenlerden.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede basit yapıli birden çok sözcüğe yer verilmiştir.
B) II. cümlede zincirleme isim tamlaması kullanılmıştır.
C) III. cümlede birleşik yapıli sözcük zarf-fiil eki almıştır.
D) IV. cümlede kurallı birleşik fiile yer verilmiştir.
E) V. cümlede türemiş yapıli birden çok sözcük vardır.

6. Eşim Tahsin Özgüç ile yürüttüğüm Kültepe ve Acemhöyük kazı çalışmalarında asla unutamayacağım I keşifler gerçekleştirdik. Acemhöyük'te kazılara 1962 II senesinde benim başkanlığımda başladı. Samsat kurtarma kazılarının aciliyetinden dolayı 1984-1987 yıllarında ara verdik burada kazılara. Samsat'ın ardından III 1988 yılına kadar çalışmaları sürdürdük. Acemhöyük'te eski Tunç ve Asur Ticaret Kolonileri çağlarına ait asgari 12 katın varlığını, aşağı şehrin ise sadece Asur Ticaret IV Kolonileri çağında iskân edildiğini saptadık. Kent, en görkemli günlerini bu dönemde yaşamıştır. V
- Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?**
- A) I. sözcük, iyelik eki almış birleşik yapıli bir sözcüktür.
B) II. sözcük, birden çok çekim eki almış türemiş bir sözcüktür.
C) III. sözcükte çokluk, iyelik ve durum eki birlikte kullanılmıştır.
D) IV. sözcük hem yapım hem çekim eki almıştır.
E) V. sözcük, isimden fiil türeten yapım eki almış, birleşik zamanlı bir fiildir.

7. Henri Gavand'ın İstanbul Metrosu'nun ilk nüvesini oluşturacak bu proje için yürüttüğü çalışmalar sırasında başına gelen olaylar ise ciltlerce kitaba sığacak kadar fazla ve oldukça dikkat çekicidir. Bu anlamda projesini hayata geçirmek üzere Fransa'ya giden Henri Gavand, mali desteği sağladıktan sonra, Tünel'in işletme imtiyazı ve inşaatı için Bâb-ı Âli'ye başvurdu ve 10 Haziran 1869'da Gavand'ın başvurusu kabul edildi. Bir sonraki aşama ise bir şirketin kurulması ve sermayenin temin edilmesiydi.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hem bağlaç hem edat vardır.
B) Birden çok fiilimsi türü kullanılmıştır.
C) Zincirleme isim tamlamasına yer verilmiştir.
D) İsim tamlaması biçiminde oluşmuş birleşik isim vardır.
E) Hem çekim hem yapım eki almış sözcükler kullanılmıştır.

8. (I) İstanbul Araştırmaları Enstitüsü, 120 yıldır süren Türkiye-Japonya dostluğunun başlangıç yıllarına ve üç sıra dışı Japon'un yaşantısına bir sergi vasıtasıyla tanıklık ediyor. (II) Aynı dönemlerde, 19. yüzyıl sonu-20. yüzyıl başı, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti'ne merak sararak İstanbul'a gelen Yamada Torajiri, Ito Chuta ve Otani Kozui; pek çok eserinde Türkiye'den ilham almış önemli kişilikler. (III) İş insanı ve çay merasimi üstadı Yamada Torajiri, İstanbul'u çağdaş bir Japon'un gözünden okuyan *Türkiye-Resimli Bir Bakış* isimli kitabın yazarı. (IV) Mimar, profesör ve ilk Japon mimarlık tarihçisi Ito Chuta geriye; Osmanlı topraklarını kapsayan ayrıntılı bir seyahatname, mimari eserlerle ilgili çizim, fotoğraf ve konferans kayıtları bırakmış. (V) Budist din adamı ve araştırmacı Otani Kozui ise önce Atatürk ile Ankara Sanayi-i Ziraie şirketini; sonra Bursa'da Mehmet Memduh Bey (Gökçen) ve Kavalalı Hüseyin Bey ile ipek dokumacılığı fabrikasını kurmuş.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede ek-fiilin geniş zaman ekini almış bir sözcük vardır.
B) II. cümlede birleşik, türemiş ve basit yapıli sözcükler kullanılmıştır.
C) III. cümlede sesteş sözcük özelliği taşıyan bir köke yer verilmiştir.
D) IV. cümlede türemiş yapıli sıfatlar kullanılmıştır.
E) V. cümlede yapım ekinden önce iyelik eki almış bir sözcük vardır.

9. Seni göremedim diye bu bahar

I
İçimde bin türlü duygunun isyanı var
II III
Turnaların gökyüzünü sevdiği kadar
IV
Seni sevdiğimin farkında mısın?
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük, yeterlilik fiilinin olumsuz olan birleşik bir fiildir.
B) II. sözcük, iyelik ekinden sonra kalma durum eki almış basit bir isimdir.
C) III. sözcük, tür değiştiren yapım eki almış türemiş bir isimdir.
D) IV. sözcük, belirtisiz isim tamlaması şeklinde oluşmuş birleşik bir isimdir.
E) V. sözcük, şahıs ekinden sonra tamlayan eki almıştır.

TÜRKÇE TESTİ

DENEME - 3

Bu testte 19 Türkçe sorusu vardır.

EAPS12TRK25-083

1. Gelecekteki bilişsel sistemlerin çevreyle etkileşim hâlinde
I
olması bekleniyor. Canlı organizmaların sinir
sistemlerinden esinlenerek geliştirilen bu mekanizmaların
II
en önemli özelliği, klasik işlemcilerin aksine hafıza ve
III
işlemci birimlerinin bir arada olmasıdır. İnsan beynine
benzer biçimde çalışan elektronik cihazlar henüz
IV
tasarlanmamış olsa da yakın zamanda bu konuda önemli
gelişmeler yaşanması bekleniyor.
V

**Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri
isim kökünden türemiştir?**

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve V E) IV ve V

TYT - 2018 ÖSYM

2. Sosyalleşme süreci; gittikçe yoğunlaşan kontrol, yön
I
verme ve biçimlendirme etkisiyle doğal bir varlık olan
II
insanı; uygar, kanunlara saygılı, diğer insanların hak ve
III
sorumluluklarını hesaba katan, kendinden emin, sakin,
IV
mutlu, mesleki yeterliçe sahip bireyler hâline getirir.
V

**Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisi yapım eki
almamıştır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT - 2018 ÖSYM

3. Dede Korkut anlatılarının üçüncü hikâyesi olan Bey
I
Böyrek, neredeyse tüm Türk halklarının sözlü
II
edebiyatında yer almaktadır. Bu anlatı, Oğuz boylarının
III
arasında Bamsı Beyrek, Altay Türklerinde ise Alıp Manaş,
Başkurt ve Tatarlarda Alıpmenşen olarak bilinir. Bu
destanın birbirine yakın biçimlerinin bu kadar geniş bir
IV
coğrafyada yaşaması, bu toplulukların ortak bir düşünce
tarihine sahip olduklarının güzel bir göstergesidir.
V

**Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi
“üçüncü çoğul kişi iyelik eki” almıştır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT - 2019 ÖSYM

4. Oyuncular, herhangi bir rolü canlandırdığında
izleyicilerinden gözleri önüne serilen sahneleri ciddiye
I II
almalarını beklerler. Kendilerinden, izledikleri karakterlerin
III
sahipmiş gibi görünen niteliklere gerçekten sahip
olduklarına, yapmakta oldukları işin yol açacağı
IV
sonuçların gerçekleşeceğine ve genelde her şeyin
göründüğü gibi olduğuna inanmaları istenir.
V

**Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi,
“belirtme durumu eki” almıştır?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT - 2019 ÖSYM

Türkçe

DENEME - 3

5. Her sene, zamanı gelince İstanbul'un mahallelerinden
I
Boğaz'ın köylerine göçler başladılar. Eski İstanbullular;
II
Boğaziçi'nin kenarlarına yapılmış ve eski erkân
III
sedirleriyle, kerevet, şilte ve halılar üstünde yer minderleri
IV
gibi eski eşyalarla döşenmiş geniş odalı,
gönül ferahlatıcıyalılara taşınırlardı.
V

Bu parçada altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük belirtme durumu eki almıştır.
B) II. sözcük iyelik eki almıştır.
C) III. sözcük sıfat-fiil eki almıştır.
D) IV. sözcük çokluk eki almıştır.
E) V. sözcük geniş zaman eki almıştır.

TYT - 2020

ÖSYM

6. Trenin son vagonuna gelene kadar bir sonraki vagona nelerle karşılaşılacağı ile ilgili merak ve beklentiler yaşamın sürükleyici güçlerindendir; tıpkı heyecanlı bir film izlemek gibi. Son vagon, yolculuğa dair beklentilerin de sonudur; heyecan diner ve deneyimlenmemiş duygulardan uzaklaşılır.

Bu parçada aşağıdaki durum eklerinden hangisi yoktur?

- A) İlgi B) Ayrılma C) Yönelme
D) Bulunma E) Belirtme

TYT - 2022

ÖSYM

7. Seni seven âşık yanar yakılır
I
Aşk hançeri şu sineme çakılır
II
Zülfün kemend olmuş cana takılır
III
Hâlimi sormaya merhamet eyle
IV V

Bu dörtlükte numaralanmış sözcüklerden hangisi birden çok çekim eki almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-e” hâl eki, cümleye amaç anlamı katmıştır?

- A) İzmir'den kalkıp buraya sizinle konuşmaya geldim.
B) Vaktiyle bu çok değerli kitapları onar liraya almıştık.
C) Bu yılın sonunda işlerini elbette bir düzene sokacaktır.
D) İsteyen olursa bu koca binayı ucuza kiraya verebilir.
E) Kemal, onu bu yorucu işten vazgeçirmek için boşuna uğraşıyordu.

9. 1944 yılında George Orwell, ülkümüzde de çok sevilen
I

kitabı *Hayvan Çiftliği* ile Faber and Faber'ın başında
II

olan kendisi de büyük bir şair ve eleştirmen T. S. Eliot'ın yayınevine gider. Kitabı inceleyen büyük şairin eşidir ve
III IV

kitap, olumsuz havası ve daha çok politik nedenler ileri
V
sürülerek reddedilir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi iyelik eki almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Hiçbir hikâyemi baştan sona bütün yanlarıyla

tasarlamadım. Bu, belki bir kusur, bilemiyorum. Yazmak,
I II

benim için bir içsel dürtüdür. Bu dürtü hikâyeye yazmaya
III

yönlendirir beni. Kafamdaki hikâyeye deposunda geçmiş
IV

birikimler olgunlaşmış yazım sırasına gelmiştir.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi kökünün türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Türkçe

DENEME - 3

11. Bütün bir hayatı Dublin etrafında biçimlenen James
I
Joyce; görüşlerini, sanat algısını, dil arayışlarını Dublin
II
kenti üzerinden kurgular. Dublin onun öykülerinde, bir
III
mekân, bir fon değil her şeyin izahı için en temel başvuru
kaynağı, bir öznedir. Dublin, onda hayatı yaşanmaz kılan
IV
modernizmin tüm olumsuzluklarını simgelemektedir.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi kökünün türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Bir dayak yemiş adamım şimdi
I
Bezginim, kararsızım, yılgınım
II III IV
Al götür beni o kayıp geceler
Yeter ikimize yalnızlığım
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisinde “-ım / -im” eki diğerlerinden farklı bir işlevde kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Aziz Sancar, 10 Aralık 2015’te Nobel Kimya Ödülü’nü aldığı anda yetmiş yaşındaydı ve Nobel’le gelen para ödülünü eşiyile kurup yönetmekte olduğu Türk Evine
I
bağışladı. Nobel Ödülü kazananların yaş ortalaması elli
II III
dokuz. Ortalamanın altındaki yaşlarda genellikle fizik
IV
dalında Nobel alınıyor. Diğer dallarda takdir edilmek
gecikiyor.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi kökünün türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Bence, insan davranışı üzerinde bir etken olarak, can
I
sıkıntısına gerektiğinden az önem verilmektedir. Oysa
ben şuna inanıyorum ki can sıkıntısı, tarih boyunca
II
büyük itici güçlerden birisi olmuştur. Günümüzde ise
III IV
eskisinden daha büyük ölçüde böyle olmaktadır.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi yapım eki almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Çinko, insan vücudunda eser düzeyde bulunan bir
I
element. Kendisi küçük ancak yaptıkları çok büyük.
II
Çinko çok önemli işlevleri olan yüzlerce enzimin temel
III
bileşenidir. Çinko olmadığında bu enzimlerin etkinliği
IV
kısmen ya da tamamen yok olur. Deney hayvanlarında
V
yapılan çalışmalarda çinko eksikliğinin anoreksia nervozaya neden olduğu gösterilmiştir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük hem iyelik hem de bulunma hâl eki almıştır.
B) II. sözcük üçüncü çoğul iyelik eki almıştır.
C) III. sözcük hem yapım hem çekim eki almıştır.
D) IV. sözcük iki farklı yapım eki almıştır.
E) V. sözcük sırasıyla çoğul, iyelik ve durum eki almıştır.

Türkçe

DENEME - 3

16. Henüz uslanmadığı gençlik çağında, savaşta gösterdiği kahramanlık için bir madalya verecekleri zaman, Tolstoy'un satranç oyunundan kalkıp törene gitmediği
- I
- söylenir. Tolstoy'u bu olayda pek suçlu bulamayız çünkü
- II
- askerî bir madalyayı önemsememiş olabilir ama daha
- III
- sıradan birisi için böyle bir davranış budalalık olurdu.
- IV V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük hem yapım hem de çekim eki almıştır.
- B) II. sözcük yeterlik fiilinin olumsuzu olan birleşik bir fiildir.
- C) III. sözcük iki farklı yapım eki almıştır.
- D) IV. sözcük aldığı yapım eki ile sıfatlaşmış bir sözcüktür.
- E) V. sözcük iki farklı çekim eki almıştır.

17. Düzenleme ve dengeye getirme anlamına gelen regülasyon sayesinde insan vücudunda kan basıncı, vücut sıcaklığı, kan şekeri ve benzeri birçok faktör; hemen
- I
- hemen hep sabit tutulur. Bu sabit tutma işi çeşitli negatif
- II
- geri besleme mekanizmaları ile sağlanır. Negatif geri besleme mekanizmasında, artarak ya da azalarak
- III
- sabitlikten sapan bir faktör, regülatör bir sistemi etkinleştirir ve artan faktör azaltılarak normale döndürülür.
- IV V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisi kökünün türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

18. Tolstoy gerçekten de çevresindeki yaşamı, büyük bir
- I II
- sadeliğe sahip olan açık bir bakış açısı ile görüyordu.
- III
- Çehov'unkinden daha açık, Maupassant'inkinden de
- IV
- daha yumuşak olan Tolstoy'un gözü, daha dokunaklı ve
- soğukkanlıdır. Yapıtları, derin ve büyük bir organik gücün
- V
- izlerini taşır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük çekim ekinden sonra yapım eki almıştır.
- B) II. sözcük iki farklı yapım eki almıştır.
- C) III. sözcük hem yapım hem de çekim eki almıştır.
- D) IV. sözcükte ilgi eki, ismin yerini tutmuştur.
- E) V. sözcük üçüncü çoğul iyelik eki almıştır.

19. Bir deli otlar büyüyor içimde
- I II
- Sancılıyım, yorgunum, kederliyim
- III
- Bu hâlini sevdim gitme kal
- IV
- Çamurlar çirkefler içindeyim
- V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük sadece fiil çekim eki almıştır.
- B) II. sözcük iyelik ekinden sonra bulunma hâl eki almıştır.
- C) III. sözcük hem yapım hem de çekim eki almıştır.
- D) IV. sözcük belirtme hâl ekinden sonra iyelik eki almıştır.
- E) V. sözcük üç farklı çekim eki almıştır.

6. AY

- > İsimler (Adlar)
- > Zamirler (Adıllar)
- > Sıfatlar (Ön Adlar)
- > Zarflar (Belirteçler)
- > Edat (İlgeç) - Bağlaç - Ünlem
- > Tamlamalar
- > Sözcük Türleri (Karma)

APS

AYLIK PLANLAMAM

Gün	Konu Adı	Çözdüğüm Soru Sayısı	Çözdüğüm Süre	Doğru	Yanlış	Boş
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						

ÜNİTE 3

SÖZCÜK TÜRLERİ

İsimler (Adlar) - I

• Cins Ad / Özel Ad

• Somut Ad / Soyut Ad

• Tekil Ad / Çoğul Ad

• Topluluk Adı

EAPS12TRK25-084

TEST • 1

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinde altı çizili sözcük isim değildir?

- A) İşin doğrusu, kendi hatamızı oldukça geç fark ettik.
 B) Dün geceki dolu, tarladaki ürünlerin çoğuna zarar verdi.
 C) Bu kat, geçen gün oldukça yüksek bir fiyata satıldı.
 D) Çocuk elindeki paketi yavaşça koltuğun üstüne bıraktı.
 E) Bu bina boş, eşyalarınızı hemen buraya taşıyabilirsiniz.

2. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi isim göreviyle kullanılmıştır?

- A) Ah, yurdumun kimsesiz, gariban ve yoksul çocukları!
 B) Yaşlı kadın birkaç diş sarımsağı ezip yemeğe kattı.
 C) Dişlerini kilitleyerek iki yumruğunu havada salladı.
 D) Susamış koyunlar, çayı görünce hemen koşmaya başladı.
 E) Üçüncü dünya ülkelerinde rastlanabilecek bir uygulamayla karşı karşıyaydık.

3. Öncelikle konser içeriğini ve albümü oluştururken konu başlığını belirleyip ekip olarak ona göre eser, dönem ve bestecileri araştırıyor; bir ön çalışma sonrası belirlediğimiz eserlerin provalarını yapıp besteyi icra ediyoruz.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Çoğul isim
 B) Topluluk ismi
 C) Tekil isim
 D) Özel isim
 E) Soyut isim

4. Doğduğum şehir Lahor, Pakistan'ın kültürel kalbi olarak I
 tanınıyor. Dünyanın en kalabalık şehirlerinden biri olan II
 Lahor, eşsiz mimarisiyle öne çıkıyor. Şehir, genelde Hint-
 Gotik olarak anılan, Viktoryen ve İslami mimari karışımı III
 bir tarza sahip olan, Britanya Hindistan'ı Dönemi'nden
 kalma birçok binaya ev sahipliği yapıyor. Lahor Kalesi, Cihangir ve Nur Cihan'ın mezarları ve Chauburji Kapısı IV
 gibi Babür mirası şehirdeki başlıca halk için yapılmış V
 turistik yapılardan.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi topluluk ismidir?

- A) I
 B) II
 C) III
 D) IV
 E) V

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüklerin her ikisi de somut isimdir?

- A) Züğürtlükten, telefonumuz kesildi mi ona bir selam yollar telefonu açtırdık.
 Boğaz'ın oynak ve çarpıntılı sularına açıldı mı korkuya benzer bir ürperti hissedilir.
 B) Biz bu meslek kusurundan oldum olası kendimizi kurtaramamış ve hâlâ kurtaramamaktayız.
 Dostlarından birine kızdı mı onun salonda asılı duran resmini alır, holün duvarına asar.
 C) Ağzımdan yaralandığım günü ve üç gün kapalı dudaklarımın arasından su içtiğimi unutamam.
 Besim, gidenlere ikram edilen çaydan kalma bisküvileri atıştırmakla meşguldü.
 D) Paramıza mı göz diyorlar hele bir inceden inceye soruşturalım.
Toplum ve aile içindeki sorunları çözümleyen oyunlar daha çok Fransız tiyatrosunun etkisiyle yazılmıştır.
 E) Öğleden sonraları bebeği emzirmek için bir koşu eve gidiyor ve hep o dokunaklı sahneye karşılaşıyordu.
 Bir hafta yanında kaldığı arkadaşının yüzüne bile bakmamıştı.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük, türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Romanını bitirmek için günde üç sayfa yazı yazardı.
- B) Toplum tarafından sevilip sayılan ünlü bir yazardı.
- C) Ders çalışırken önemli gördüğü bilgileri deftere yazardı.
- D) Öğretmen konunun ayrıntılarını kara tahtaya yazardı.
- E) Gün içinde yapacaklarını unutmamak için panoya yazardı.

7. “Yalnız” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde ad olarak kullanılmıştır?

- A) Sizinle bu konuyu görüşürüm yalnız biraz daha beklemelisiniz.
- B) Yalnız yaşayan bu yaşlı adama köylüler her zaman yardım ederdi.
- C) Akşamki toplantıya yalnız gel, kimsenin toplantıdan haberi olmasın.
- D) Bu soruya yalnız senin doğru cevap vereceğini söylediler.
- E) O, hayatı boyunca kimseyle dostluk kurmadı; sürekli yalnızdı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tekil isim, çoğul isim ve topluluk ismi birlikte kullanılmıştır?

- A) Geçenlerde bir iş insanı, burada yüz bin liraya yakın para kaybetti.
- B) İlk işleri hayvanat bahçesine birer aslan, kaplan, sırtlan getirmek oldu.
- C) Senin genç, temiz ve fedakâr ruhunu bu felaketten korumak isterim.
- D) Kurul yarışmacıların isteklerini tek tek dinledikten sonra kararını açıkladı.
- E) Tıklım tıklım bir trende yokuş aşağı, neredeyse diklemesine gidiyoruz.

9. Cins isim, kimi zaman özel isim görevini üstlenebilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna uygun bir isim kullanılmıştır?

- A) Deniz; buradan daha durgun, daha güzel görünüyordu.
- B) Deniz, balıkların yaşam alanı olmaktan çıkmaya başladı.
- C) Deniz, son sınavda istediği sonucu elde edemedi.
- D) Deniz, dalgalarıyla mavinin binbir tonunu gözler önüne seriyor.
- E) Deniz, akşamın karanlığında yakamozla aydınlanıyor.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gerçek anlamıyla somutken mecazlaşarak soyut anlam kazanan bir isim kullanılmıştır?

- A) Karşılıklı bilmece sormaya dayanan seyirlik oyunlar da vardır.
- B) Işık yüzüne tam tepeden düşüyor ve onu iyice aydınlatıyordu.
- C) Bu denemeden alacağın lezzeti başka hiçbir kitapta bulamazsın.
- D) Ayak sesleri duyarak huylanmış, sabaha kadar uyuyamamış.
- E) Güneş hayli alçalmış, sular iyice esmerleşmeye başlamıştı.

11. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi isim göreviyle kullanılmıştır?

- A) O kadar insanın içinde kurnaz bir adamla karşılaştı.
- B) Bu oyun oldukça geniş bir alanda seyirci karşısına çıktı.
- C) Spor, alçak gönüllülük gibi bir erdem aşilar sporcuya.
- D) Hayat pahalılığı arttıkça işçi gündeliklerine yeni zam istekleri gelecek.
- E) Sınavdaki başarınız yüzdelik dilim olarak da size bildirilecektir.

SÖZCÜK TÜRLERİ

İsimler (Adlar) - II

TEST • 2

• PEKİŞTİRME •

1. Değişir rüzgârın yönü
Solar ansızın yapraklar
Şaşırır yolunu denizde gemi
Boşuna bir liman arar
Gülüşü bir yabancının
Çalmıştır senden sevdiğini
İçinde biriken zehir
Sadece kendini öldürecektir
Ölümdür yaşanan tek başına
Aşk iki kişiliktir

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Çoğul isim
B) Topluluk ismi
C) Tekil isim
D) Soyut isim
E) Somut isim

3. Kimi tür adları, tekil oldukları hâlde o türün tamamını karşılayabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir ad kullanılmıştır?

- A) Ankara'dan buraya taşındı taşınalı daha kimseyle görüşmedi.
B) Önü boydan boya ayna olan uzun mermer masanın kenarında çalışıyordu.
C) Kitap, bilgi edinmenin klasik ve vazgeçilmez en temel ögesidir.
D) Her gün tepeden tırnağa kasabada kim varsa çekiştiriliyordu.
E) Herkes ona geldiği günden beri gitti gidecek gözüyle bakıyordu.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansımadan türemiş bir isim vardır?**

- A) Salatalıkların acımtırak tadını çocuklar pek sevmedi.
B) Rüzgâr, sesleri derin bir uğultu hâlinde etrafa yayıyor.
C) Çekmecesinden utana utana bir şişe gazoz çıkardı.
D) Hiçbirimiz başarı konusunda karamsar değiliz.
E) Uzayda insanımsı canlıların yaşadığı hep hayal edilir.

2. • Babam bu konuda size çokça güvendi.
• Dostluğun temel ilkesi sağlam bir güvendi.

Bu cümlelerdeki altı çizili sözcüklerde ses bakımından benzerlik, tür bakımından bir ayırım vardır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bunu örnekleyen bir kullanım söz konusu değildir?

- A) Bu odadaki yer sana dar geldiyse salonda kalabilirsin.
B) Buranın suyunu yavaş yavaş iç ki için ferahlayasın.
C) Gördüğü düş onu günlerce kendine getiremedi.
D) Bir gözleri karaya tutulduğunu söyler dururdu.
E) Yoldaki iri taş, kamyonun arka tekerlekleri arasına sıkıştı.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözcüklerin tümü isimdir?**

- A) Bir cılız tay için gözlerini verdi, şimdi de neredeyse canını verecek.
B) Sarımtırak kirpiklerinin arasından bana bakan gözleri çivit mavisiydi.
C) Madenî kol düğmeleri, elbiselerini yeşilimsi bir leke ile kirletirdi.
D) Evin salonunda, sandalyeler, halılar, koltuk takımı, bilgisayar masası vardı.
E) Çorbayı hamur kıvamına gelene kadar uzun süre ocakta kaynattı.

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde özel isim, diğerlerinden farklı bir varlığı karşılamaktadır?

- A) Helal olsun o kurbanlar, o kanlar, tek sen ey Leyla
Görün bir kerecik, pes etmeden Mecnun'u istila
- B) Ben senin Yusuf'un olmuşum aşkla bilece
Her yazıtta seni okuyorum hece hece
- C) Gözlerin, dişlerin ve ak pak gerdanıyla
Ne güzel komşumuzdun sen, Fahriye abla
- D) Pir Sultan Abdal'ım ey Hızır Paşa
Gör ki neler gelir sağ olan başa
- E) Sivas illerinde sazım çalınır
Çamlı beller bölük bölük bölünür

7. (I) Yazdığınız e-postada bilgi kısmına üst yöneticiyi koymanın İskandinav ülkelerinde güvensizlik göstergesi olduğunu biliyor muydunuz? (II) İletişim, her ne kadar teknolojik gelişmelerle geçmişe göre kolaylaşmış olsa da toplumlar arasındaki kültürel farklılıklar, yanlış anlaşılmalardan kaynaklanan iletişim problemlerine neden olabiliyor. (III) Kültürler arası iletişim, küresel ekonominin ele aldığı en büyük meselelerden biridir. (IV) Bugün uluslararası başarı yakalamış çok kültürlü firmaların liderleri de iş dünyasında kültürel farklılıkları yönetebilmenin önemini farkındadır. (V) Bu doğrultuda hazırlanmış olan *The Culture Map*, dünyanın her tarafındaki yöneticilerin kültürel köprüler kurmak için okuması gereken bir kitaptır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde topluluk ismi kullanılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

8. (I) Osmanlı Dönemi'nde, ramazan ayında sarayda ve İstanbul'un konaklarında kurulan iftar sofralarının vazgeçilmezi güllaçtır. (II) Güllaç, iftar ziyafeti sonrası için hafif bir tatlı arayışına giren aşçılar tarafından mideyi rahatlatmak için bulunmuştur. (III) 1800'lü yıllardan beri baklavacılık yapan Güllü ailesinin 5. kuşak ustası Nadir Güllü, iyi güllacın sırrını paylaşıyor. (IV) Lezzetli güllaç için gereken malzemelerin mevsiminde ve yöresinden olması gerektiğini söyleyen Nadir Güllü, özellikle sütün çok taze olması gerektiğini vurguluyor. (V) Malzeme alırken dikkat etmeniz gereken başka bir nokta ise güllaç yapraklarının arkası görünecek şekilde yarı saydam, kenarlarıyla ortasının da aynı incelikte olması.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede tekil isim ve çoğul isim kullanılmıştır.
- B) II. cümlede hem soyut hem somut isim vardır.
- C) III. cümlede topluluk ismine yer verilmiştir.
- D) IV. cümlede hem özel isim hem cins isim vardır.
- E) V. cümlede ad aktarması yoluyla topluluk ismi özelliği kazanmış bir sözcük kullanılmıştır.

9. (I) Otodidakt bir sanatçı olan Ahmet Güneştekin'in yeni sergisi Million Taşı, 6 Mayıs'ta sanatseverlerle buluştu. (II) Dünyanın en saygın galerilerinden biri olan Marlborough Gallery'nin ev sahipliğinde gerçekleşen sergi, 22 Kasım'a dek sürecek. (III) Serginin başyapıtı olan, yaklaşık dört metre yüksekliğe sahip siyah mermer heykel Milion Taşı ile Güneştekin, dikili taş geleneğindeki algıyı yeniden şekillendirmeyi hedefliyor. (IV) Farklı kültürlerdeki karşılıklarına itirazda bulunmaksızın, eserini erkek ve kadın eşitliğine göre kurguluyor. (V) Sergide Milion Taşı'nın yanı sıra altı resim ve İstanbul'un kültürel belleğinde yüzyıllar boyunca biriken isimleri tekrar bir araya getiren Kostantiniyye adlı heykel yer alıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede birden fazla özel isim kullanılmıştır.
- B) II. cümlede çoğul isim vardır.
- C) III. cümlede "gelenek" sözcüğü topluluk isimdir.
- D) IV. cümlede "eser" sözcüğü cins isimdir.
- E) V. cümlede somut isimler kullanılmıştır.

ÜNİTE 3

SÖZCÜK TÜRLERİ

Zamirler (Adıllar) - I

• Kişi Zamiri

• İşaret Zamiri

• Belgisiz Zamir

• Soru Zamiri

• Ek Hâlindeki Zamirler

• İlgî Zamiri

• İyelik Zamiri

• Dönüşlülük Zamiri

EAPS12TRK25-086

TEST • 3

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı bir adıyla sağlanmıştır?

- A) Bu tatlılardan hangisinin daha lezzetli olduğunu tahmin edebilir misin?
- B) Dün gece sokakta pervasızca bağırان adam kimdi acaba?
- C) İngilizce öğrenmek için hangi kursa yazılmamı tavsiye edersiniz?
- D) Toplantı sonunda müdürlerden biri nasıl bir konuşma yaptı öyle?
- E) Akşam akşam bu silah seslerinin nereden geldiğini biliyor musun?

2. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi 3. teklik iyelik eki aldığında zamir görevinde kullanılamaz?

- A) Kimi yazarlar romanlarında halk dilini kullanmayı tercih ediyor.
- B) Bazı askerler kışının önünde sabahın erken saatinde spora başlamıştı.
- C) Ne güzel bir evde oturduğunuzun farkında mısınız acaba?
- D) Kaç gündür başımdaki ağrı gitmediği gibi bir yolunu bulup doktora da gidemedim.
- E) Yeni elbiselerini dolabın alt çekmecesine özenle yerleştirdi.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı zamirler bir arada kullanılmıştır?

- A) Bizimkiler ora senin, bura benim derken bir ulu dağın başına geldiler.
- B) Aksi gibi benim hiç durmadan esnemem geliyor, sizlerden özür diliyorum.
- C) Olayın aydınlatılması için kurulan bilirkişi heyetinde o da vardı, benim bu işte suçum yok.
- D) Tanksavar, tankları hedef olarak seçen ve onları etkisiz hâle getirmek için kullanılan silahtır.
- E) Kadınlar kucaklarından bebeklerini atıp bazıları ellerine keserleri birkaçı da orak aldı.

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde zamir kullanılmamıştır?

- A) Deniz ufkunda bu top sesleri nerden geliyor
Barbaros, belki, donanmayla seferden geliyor
- B) Dinliyor hepsi büyük hatıralar rüzgârını
Çaldıran topları ardınca Mohaç toplarını
- C) Hem bu toprakta bugün, bizde kalan her yerde
Hem de çoktan beri kaybettiğimiz yerlerde
- D) Artarak gönlümün aydınlığı her saniyede
Bir mehabetli sabah oldu Süleymaniye'de
- E) Kimi gökten, kimi yerden üşüşüp her kapıya
Giriyor, birbiri ardınca, ilahi yapıya

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde belgisiz zamir kullanılmamıştır?

- A) Dünyanın dışına atılmış bir adımdın sen
Ömrümüzse karşılıksız sorulardı hepsi bu
- B) Birçok gidenin her biri memnun ki yerinden
Birçok seneler geçti; dönen yok seferinden
- C) Kurtulmaya azmin neye bilmem ki süreksiz
Kendin mi senin yoksa ümidin mi yüreksiz
- D) Çıtırdayan çalılar dört cana can katıyor
Kimi haydut, kimi kurt masalı anlatıyor
- E) Dünya koşuyorken yolun üstünde yatılmaz
Davranmayacak kimse bu meydana atılmaz

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dönüşlülük zamiri kullanılmıştır?

- A) Şirkete girmeden önce herkes çantasını kontrol etsin.
- B) Bu önemli konuda bunların bir bildikleri olsa gerek.
- C) Kimi vergi afları son bir yılın borçlarını kapsamıyor.
- D) Okulda eğitsel kol çalışmalarını ben yürütüyordum.
- E) Evin odalarını ben kendim boyamaya karar verdim.

7. (I) Karadeniz kıyılarındaki kentleri gezmeye giden turist grupları Samsun'a geldiklerinde genellikle kent merkezini dolaştıktan sonra yolculuklarına Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Artvin üzerinden devam ederler. (II) Tüm bu kentler birbirinden güzeldir kuşkusuz. (III) Denizle dağları, mavi ile yeşili buluştururlar. (IV) Oysa Samsun çarçabuk geçilecek bir kent değildir, ilçeleri de birer yeşil mücevherdir. (V) Bafra, ovalarıyla Kızılırmak Deltası'na ev sahipliği yapar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde zamir kullanılmıştır?

- A) Yalnız II
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

8. Kimi belgisiz sıfat görevinde kullanılan sözcükler, belirttikleri isimler düştüğünde onların yerine geçerek belgisiz zamir görevini üstlenebilir. Örneğin "Bazı görevliler işlerini çok özenli yapıyor." cümlesindeki "bazı" sıfatı, "Bazıları işini çok özenli yapıyor." cümlesinde zamir görevini üstlenmiştir.

Aşağıdaki cümlelerde geçen zamirlerden hangisi buna örnek gösterilemez?

- A) Bahçe kapısında birini gördüm ama tam olarak çıkaramadım.
- B) Kimseden yardım almadan işleri tek başına yapmışsın.
- C) Düşünden sonra gençlerden hiçbiri hemen evine gitmedi.
- D) İşçilerden birçoğu maaşlarına yapılan zammın az olduğunu düşünüyor.
- E) Fizik biliminin tarihini anlatan bu kitaplardan birkaçını daha önce kütüphanede görmüştüm.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla zamir kullanılmıştır?

- A) Ünlü ressamlar giderayak orada bir de resim imzalamışlar.
- B) Şimdi Diyarbakır'ın okuryazar gençlerinin hepsi beni tanıyor.
- C) Söylediği laflardan hiçbirinin bir nebzecek samimi, bir nebzecek eğilir bükülür yanı yoktu.
- D) Kafasında günden güne çeşitli düşünceler, çeşitli kaygılar belirliyordu.
- E) Sadece kolejinizde değil eğitim işlerinin tümünde güvenilir bir danışman olabilirim.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sıfat, nitelediği isim düştüğünde onun yerine geçerek zamir olur?

- A) Döşeme, suyun cızırtılarla soğuttuğu ağır bir taş gibi buğu içindeydi.
- B) Tanzimat, gecikmiş de olsa zorunlu, kaçınılmaz bir atılımdı.
- C) Ay'ın tam bir daire olarak dolgun, parlak görüldüğü evresine dolunay denir.
- D) Böyle bir yaylada vakit geçirmeyi inan ben de çok isterdim.
- E) Köylü kadınlardan biri yumuşak lifi alarak yanı başındaki leğene batırdı.

11. Ayvacık ve Vezirköprü gezilerini Samsun merkezi taçlandırmalı çünkü Samsun, ziyaretçilerine birbirinden farklı seçenekler sunuyor: Çoğu modern sergileme teknikleriyle donatılmış müzeler, balık lokantaları, panoramik manzaralar, ince kumlu plajlar, fırından çıkarılan sıcak pideler... Doğu Park'ta kurulan sembolik Amazon köyünde elinde mızrak ve kalkan tutan bir kadın savaşçı heykeli sizi kendine çekiyor. Sevgi Parkı'nda gezinebilir, burada biraz oturup kordona balık yemeye gidebilirsiniz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İşaret zamiri
- B) Soru zamiri
- C) Şahıs zamiri
- D) Belgisiz zamir
- E) Dönüşlülük zamiri

SÖZCÜK TÜRLERİ

Zamirler (Adıllar) - II

TEST • 4

• PEKİŞTİRME •

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “bu” sözcüğü, sözcük türü yönünden diğerlerinden farklıdır?

- A) Bu televizyonu değiştirme zamanı çoktan geldi de geçiyor bile.
- B) Bu okulda okumak istiyorsan derslerine çok iyi çalışman gerekiyor.
- C) Sürekli bir şeylerden şikâyet eden bu adam, yine mi şirkete geldi.
- D) Üzüldüğüne değmez, bu sadece geçici bir heves, tekrar eve gelecektir.
- E) Tadına doyamadığım bu yere ailemle sık sık gelmek istiyorum.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “o” sözcüğü farklı türden bir zamirdir?

- A) O, kitaplığımın en güzel ve kalın kitaplarından biriydi.
- B) Onu karşı duvara asarsan bence daha güzel durur.
- C) Sürekli bozuluyor, onu bir tamirciye götürmelisin.
- D) O, senin için saçını süpürge yaptı; sürekli çalışıyor.
- E) Ona sırtını dayama, görevliler daha onu yeni boyadı.

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde birden çok zamir kullanılmıştır?

- A) Ervah-ı ezelde levh-i kalemde
Benim bu bahtımı kara yazmışlar
- B) Sakın ola düşmeyesin burada gaflete
Bencil olan girmesin hiçbir zahmete
- C) Göğsünü ışığınla doldur, bırakma sensiz
Ömrü saadet bildi gülüm girme sakın bensiz
- D) Çeşmeler simsiyahtı günahların kirinden
Senden kopan hiç kimse bahtiyar olmamıştı
- E) Yetişir senden uzak yıllardır kahrolduğum
Ayrılma hiç yanımdan mahşere dek gitme kal

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde işaret zamiri kullanılmamıştır?

- A) Dördü de buna inanmak istiyor hatta için için de inanıyorlardı.
- B) Şunları Müdür Bey'in odasına taşımalyız yoksa yanlışlıkla birileri alacak.
- C) Onunla daha önce bir arkadaş toplantısında tanışmıştım.
- D) Bu, şimdiye kadar gördüğüm en güzel konaklardan biriydi.
- E) Bırak onun tasmaşını ben takarım, sen diğer köpeklerle ilgilen.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde farklı türden zamirler bir arada kullanılmıştır?

- A) O, gerçekte ne anlatıyorsa o anlattıklarının şaşmaz bir gözlemcisidir.
- B) Üzerime düşeni yapmışım, haber vermişim, kimse bir şey diyemez.
- C) Bizim de biraz okumuş yazmışlığımız var elbette, diyerek bize çıkıştı.
- D) İlk çalışmaları daha çok deneme ve inceleme türünde olmuş, bunları kimi edebî hatıraları izlemiştir.
- E) Anadolu bilginlerinin hikâyesini de kendine özgü üslubuyla anlatmıştır.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı bir adıl ile sağlanmıştır?

- A) Öğretmenimizin önerdiği bu test kitaplarını hangi kırtasiyeden aldın?
- B) Bu kadar önemli bir sınavda soruların hepsini neden okumadın?
- C) Çok merak ettim, çocukların ne tarafa gittiğinden haberin var mı?
- D) Geçen gün konuştuğumuz bu bilgileri nereden aldığını öğrenebildin mi?
- E) Buraya büyük bir alışveriş merkezi yapılacağını kimden duyduunuz?

7. Sakın bir söz söyleme, yüzüme bakma sakın
Sesini duyan olur, sana göz koyan olur
Düşmanımdır seni kim bulursa cana yakın
Anan bile okşasa benim bağrım kan olur
- Dilerim Tanrı'dan ki sana açık kucaklar
Bir daha kapanmadan kara toprakla dolsun
Kan tükürsün adını candan anan dudaklar
Sana benim gözümle bakan gözler kör olsun
- Bu dizelerde zamir görevinde kaç sözcüğe yer verilmiştir?**
- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir yoktur?
- A) Kasabaya inen arabanın içinde şoförden başka kimse yoktu.
B) En iyisi buradan mavi dolmuşlardan birine binip hemen eve gideyim.
C) Yıkanan şu çamaşırları evin arkasında, uzak bir yere astırıyorum.
D) Ben kışın kar yağarken bile kova kova soğuk su ile yıkanırım.
E) Kendisine, bir yazı makinesi aldığı için ne kadar sevindiğimi bile söyleyemedim.

9. Üniversitede işletme okudum ama okula girdiğim anda
doğru yerde olmadığımı hissetmiştim. Daha sonra
Londra Üniversitesi İslam Sanatı Master Programı'na
başvurdum. 1992'de ünlü müzayede evi Sotheby's'de
İslam Sanatı departmanında uzman olarak çalışmaya
başladım. Sanırım işletme eğitimi, disiplinler arası bir
bakış yakalayıp bunu bir mesleğe dönüştürmemi sağladı.
Böyle bir yaklaşımla Türkiye'de sergiler hazırladım.
- Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi zamir görevindedir?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, sözcük türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?
- A) Bu caddedeki çalışmalar birkaç gün sürecekti.
B) Okuldaki bazı sınıfların elektrikleri kesilmişti.
C) Yağmurun yağmasıyla her yer toprak kokusuyla doldu.
D) Birçok yolcu şoförün bu tavrına çok sinirlendi.
E) Öğretmenlerden çoğu toplantıya katılmamıştı.

11. Kimi zamirler yerini tuttuğu isimlerle ya da başka türden zamirlerle birlikte kullanılarak cümleye pekiştirme anlamı katabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde buna örnek olabilecek bir zamir kullanılmıştır?

- A) Size onların niçin bu konakta oturduklarını bir bir anlatacağım.
B) Maça çıkmadan önce ben onun desteğiyle ayakta duruyordum.
C) Bu önemli konuda kendine haksızlık ettiğini sana söyleyen oldu mu?
D) Gözünüz arkada kalmasın, onlarla bizzat ben kendim ilgileneceğim.
E) Sizinle ben de gelmek istiyorum ama evden izin almam gerekiyor.

12. Şehrin yaşamakta olduğu gelişim o kadar ani bir şekilde gerçekleşiyor ki haritalar bu hızlı değişime ayak uydurmakta güçlük çekiyor. Tüm çabalarıma rağmen kendimi ya yeni inşa edilmiş üç şeritli bir otobanda buldum ya da gideceğim yere bambaşka bir bina dikilmişti. Yollarda her türlü araç var; atların çektiği delmanlar, ojek adı verilen motosiklet taksiler, küçük tekerlekli triportörler (bajaj), kalabalık otobüsler, yepyeni parlak tramvaylar ve daha ziyade bir devlet başkanı konvoyuna yakışacak klimalı arazi araçları...

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Pekiştirilmiş sözcük B) İşaret sıfatı
C) Dönüşlülük zamiri D) Belgisiz sıfat
E) Belgisiz zamir

SÖZCÜK TÜRLERİ

Zamirler (Adıllar) - III

TEST • 5

• DEĞERLENDİRME •

1. (I) Kemal Tahir'i Türkiye'nin en büyük romancısı olarak görürüm fakat bu Tahir'i eleştirmemi engelleyecek bir şey değil. (II) Romanları açısından olmasa da öyküleri açısından eleştirecek birçok nokta bulunabilir. (III) Evet, "Göl İnsanları", Nâzım Hikmet'in de övgüsüne mazhar olmuş, dört tane güzel öykü içeren bir kitaptır ancak bunun dışında Tahir'i öykü alanında başarılı bulmuyorum. (IV) Şimdi hakkında birkaç şey söylemek istediğim *Zehra'nın Defteri* de Kemal Tahir'in İthaki Yayınları'ndan neşredilen kitaplarının bence en zayıfı. (V) Tabii ki bunda pek çok etken var.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede belgisiz zamir belirtme sıfatı almıştır.
B) II. cümlede belgisiz sıfata yer verilmiştir.
C) III. cümlede kişi zamiri kullanılmıştır.
D) IV. cümlede bir zamir eşitlik eki almıştır.
E) V. cümlede işaret zamerine yer verilmiştir.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir, ad tamlamasında tamlanan görevinde kullanılmıştır?**

- A) Kimsenin derdiyle ilgilenmeyen biri değildir o.
B) Senin kardeşin de bu okulda okumuştı, değil mi?
C) Onun amacı bu maçı alıp finali garantilemektir.
D) Yaşlı adam kendi kendine söylenerek yürüyordu.
E) Çocukların birkaçı bizim bahçede top oynuyordu.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir vardır?**

- A) Polisler kimlik isteyince adam sağına soluna bakmaya başladı.
B) Bu görev için benlik sevdandan vazgeçmeni tavsiye ediyorum.
C) Yeni başkan tüm icraatlarını halka benimsetmeye çalışıyordu.
D) Bu iş, sizlik değil ama isterseniz bir kısmı için yardım edebilirsiniz.
E) İlk çalışmaları daha çok deneme ve inceleme türünde olmuş, bunları edebî hatıraları izlemiştir.

4. Gece bir geyik bahçesidir bazen
I

Ürkek, korkulu, nefes nefese

Çünkü hep birileri gelecektir

II

Hep birilerine gidecektir

III

Düşlerin ve hatıraların üstüne

İşte düş de hatıra da bozgunda

Tatsızdır camın önündeki deniz

IV

Süzülen martılardan ne çıkar

V

Bu dizelerde numaralanmış sözcükler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük soyut isimdir.
B) II. sözcük kişi zamiridir.
C) III. sözcük zaman zarfıdır.
D) IV. sözcük sıfatlaştıran "-ki" eki almıştır.
E) V. sözcük soru zamiridir.

5. Yemek araştırmacılarının bazıları yufkanın Orta Asya ve Türk kültürünün bir parçası olduğunu söylüyor. Yufka, mayanın henüz icat edilmediği dönemlerde yuvarlak, metal eğimli plakaların üzerinde akıtma hamur ve açma hamur ürünlerinin pişirilmesiyle ortaya çıkmış ve böylece "ince hamur işlerinin atası" ünvanını hak etmiştir. Kervanlarda da üretilmeye müsait olması nedeniyle yufkanın Orta Doğu'dan başlayan yolculuğu hızla Akdeniz'e ve Balkanlar'a yayılmıştır.

Bu parçada zamir görevli kaç sözcüğe yer verilmiştir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ilgi zamiri kullanılmıştır?**

- A) Evdeki halıları yıkaması için görevlilere teslim etmiş.
B) Sendeki bilgisayarı iki günlüğüne bana verebilir misin?
C) Sizin ev çok uzak, bugün bizimkinde ders çalışalım.
D) Ankara'ya döner dönmez iş aramayı düşünüyordum.
E) Kıvrım kıvrım yollardan dağın tepesine çıktık güç bela.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zamir, cümlenin yerini tutmuştur?
- A) Bu akşam araba bana lazım, sabah onu getiririm.
 B) Seni buralarda yalnız bırakmayacağımı bilmelisin.
 C) Ağaç yaşken eğilir, bunu aklından hiç çıkarma.
 D) Kendisine bir yere oturup dinlenmeyi teklif ettim.
 E) Onlar, yangın yerlerinde derme çatma bir ev yapmıştı.

8. “Hazine Dairesi olarak da bilinen bu anıt, Petra’nın kadim Edomite şehrindeki en güzel yapılarından ve Ürdün’ün en ünlü harikalarından biridir.”

Bu cümledeki zaminin türce özdeşi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Yolculuğumuzun en eğlenceli gecesini orada geçirmeye karar verdik.
 B) Bazıları elinde yardım paketleriyle sokağın başında belirdi.
 C) Onu daha önce hiç görmemiş olmama karşın aramızda bir bağın varlığını hissediyorum.
 D) Dikkatle yüzüne bakıyorum ama beni suçladığına ilişkin hiçbir belirti göremiyorum.
 E) Onlara karşı minnet altında olmaktan doğan bir kızgınlıkla Şinasi’yi her fırsatta iğnelerdi.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “-ki” ekini almış sözcük, türce diğerlerinden farklıdır?

- A) Ağaçtaki kediyi indirmek için saatlerce uğraşmak zorunda kaldık.
 B) Kitaptaki resimler konuyu anlamamızı oldukça kolaylaştırıyordu.
 C) Telefonum bozuldu, bir süreliğine seninkini alabilir miyim?
 D) Koltuk takımımızı değiştirdik, eskilerini apartmandaki depoya kaldırdık.
 E) Çocuk şişedeki şurubu bir yudumda içiverince çok şaşırdım.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, ek-fiil olarak yüklem olmuş bir kişi zamiri vardır?

- A) Köylüleri, özellikle çok iyi tanıyordu onları.
 B) Kırk yaşlarında, sen boylarında bir kadındı.
 C) Öğretmenler, yeni nesil sizin eseriniz olacaktır.
 D) Sendin bu sahilde gece boyu tek başına dolaşan.
 E) Sonunda bizi bekletmemeye karar verdiler kendileri.

11. Eğitilmiş, nitelikli, dünyanın dört bir yanındaki gelişmelerden haberdar olan ve bunun yanında kendi değerlerine de sahip çıkan bizim ülkenin gençleri, geleceğe umutla bakmamızı sağlıyor.

Bu cümlede kullanılan zamirlerin türleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) İşaret - dönüşlülük - kişi
 B) Soru - belgisiz - işaret
 C) Soru - kişi - işaret
 D) Kişi - soru - ilgi
 E) Belgisiz - soru - iyelik

12. (I) Porto’da 500 yıllık bir bina, modern bir kahve dükkânına ya da zarif bir moda butiğine ev sahipliği yapıyor. (II) Porto şehir merkezindeki Clérigos Mahallesi’nde yer alan Vida Portuguesa bunun tipik bir örneği. (III) Yerel hediyelik eşyaları ve retro bir atmosferi bulunan bu dükkân, 1886 yılından kalma bir kumaş fabrikasının restore edilmesiyle bugünkü en yeni şeklini kazanmış. (IV) Yakınlardaki Rua das Carmelitas Caddesi’nde tüm dünyadaki en güzel kitapçılarından biri, dönen merdivenli ve mozaik camlı Lello & Irmao bulunuyor. (V) Bir kitap kurdu tüm dükkânı dolaşıp kitap sayfalarını karıştırıp eski dünyaya ait bu kitapçıya hayran kalarak tüm gününü burada geçirebilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede bir sözcük hem niteleme hem belirtme sıfatı almıştır.
 B) II. cümlede işaret zaminine yer verilmiştir.
 C) III. cümlede azlık-çokluk belirteci vardır.
 D) IV. cümlede belgisiz zamir kullanılmıştır.
 E) V. cümlede birden çok zamire yer verilmiştir.

ÜNİTE 3

SÖZCÜK TÜRLERİ

Sıfatlar (Ön Adlar) - I

- Niteleme Sıfatı
- İşaret Sıfatı
- Soru Sıfatı

- Sayı Sıfatı
- Belgisiz Sıfat

EAPS12TRK25-089

TEST • 6

• KAVRAMA •

1. Aşağıdakilerin hangisinde hem niteleme hem belirtme sıfatı almış bir ad kullanılmamıştır?
- A) Tepede evcilik oynayan ufacık bir kız gördüler.
- B) Arabadan kulakları sağır edercesine gürültülü bir müzik sesi geliyordu.
- C) Anadolu'da nişan için yapılan şerbet törenine "şirincelik" denir.
- D) Yolculukla ilgili bu işlemleri tamamlarken koltuğuna oturtmuştuk onu.
- E) Atletik bir vücuda sahip olmak için uzunca bir süredir çalışıyor.

2. (I) İlk bölüm olan "Silah Sesi", kitabın düzenli bölümlerinden biridir. (II) Kitabın diğer kısımları gibi burası da Clarence'in oğlunun arkadaşı tarafından anlatılıyor. (III) İlgi uyandıracak bir şekilde, gizemli bir film gibi başlıyor kitap. (IV) Kasabanın suç tarihçesinin aktarıldığı bölümde, küçük Lloyd'un öldürülmeden önce neler yaptığını görmek mümkün. (V) Kitabın başlangıcı tıpkı başarılı bir polisiye kitap gibi yazılmış.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde niteleme sıfatı kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat, soyut bir adı nitelemiştir?
- A) Yaşlı kadın güzel bir evde yaşamayı çok istiyordu.
- B) İçten bir sevgiyle bağlanmıştı bu küçük kasabaya.
- C) Mavi kazaklı çocuğu görünce çok heyecanlanmıştım.
- D) Arkadaşımla hafta sonu küçük bir parkta buluşacaktık.
- E) Arabayla kocaman bir binanın önünden geçip gittik.

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde nitelik bildiren bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Üstün olan yaradan, sırta dolu dünyada
Değersiz değil kulu, şu geçici dünyada
- B) Korunmaya muhtaç, yavru bir kuş gibidir
Gönül gözüyle seven, narin çiçek gibidir
- C) Susuz kuyunun ağzı tahta ile gizlenir
Toprak tutan kapakta taze ot filizlenir
- D) Sızım varken gülerim özler duymasın diye
Yalın ayak gezerim izler duymasın diye
- E) Koruyucun olurum, altındasın kolumun
Üzerinde durursun yaren, yoldaş yolunun

5. Gözleri kamaştıran bir mavilik ve derinliği hissetmenizi
I
sağlayan saf beyazlık... Birbirinin aynısı gibi görünen
II
ama darlığı ya da evlerinin dizilişiyle farklılaşan dokuz bin
III
sokaktan bahsediyorum. Fas'ın geleneksel yüzünü
yansıtan sokakları ve hiç beklemediğiniz bu anlarda
IV
karşınıza çıkan sanatsal çalışmaları, sizi âdeta bir masal
dünyasında gezintiye çıkarıyor.

Bu parçada numaralanmış sıfatların türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Belgisiz	Niteleme	Sayı	İşaret
B)	İşaret	Belgisiz	Soru	İşaret
C)	Belgisiz	Niteleme	İşaret	Sayı
D)	Belgisiz	Soru	Niteleme	Sayı
E)	Sayı	Niteleme	Belgisiz	Soru

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç içinde verilen sıfat türünün örneği yoktur?

- A) Bu sıcakta arada bir, buz gibi limonata içilmeden çalışılmıyor. (sayı sıfatı)
 B) O zaman dedem anneme demiş ki buncağıza biz bakalım. (işaret sıfatı)
 C) Bu ay, hangi kitapları okuyacağıma henüz karar vermedim. (soru sıfatı)
 D) Birkaç öğrenci okulun kantininde oturmuş gazoz içiyordu. (belgisiz sıfat)
 E) Bir dostumuzun teklifiyle İstanbul'da büyücek bir memuriyet almıştık. (küçültme sıfatı)

7. Sahra Çölü, göz alıcı renkleri ve enerjisiyle ön plana çıkıyor. Çölün kayalık peyzajı, güzel kum tepeleriyle birleşerek değişiyor. Burası, turistlerin çölü gezebileceği bir yer olmaktan çok daha fazlası. Tarih boyunca kervanlar Sicilmasa şehrinden Akdeniz'e buradan ulaştı. Sırf bu nedenle bile kum tepeleri üzerinde kısa bir deve turu, heyecan verici bir anıdan fazlasını vadediyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri sözcük türü bakımından özdeştir?

- A) I ve II B) II ve V C) II ve III
 D) III ve V E) IV ve V

8. "Nasıl" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru sıfatı olarak kullanılmıştır?

- A) Bunca yıldır arkadaşım olan biri, böyle sözleri bana nasıl söyleyebilir?
 B) Şirketin işlerini nasıl yapacağına karar verersen önce beni bilgilendirmelisin.
 C) Bu kadar önemli bir olayın iç yüzünü öğretmenle nasıl paylaşmazsın?
 D) İstanbul'a gidince nasıl bir işle meşgul olmayı düşünüyorsun?
 E) Yaşlı adam hemşireye "Beni bu yaşımda, nasıl bu kadar ayakta bekletebiliyorsunuz?" diye çıkıştı.

9. Fijili bir sörfçü olan Stu Johnson suya gönülden bağlı. Dalgalardan birini yakalayıp sörf yapmak için dalgaların altına dalıyor ve doğru pozisyonu bulmaya çalışıyor. Dalgalar çok ağır, bu nedenle doğru pozisyonu yakalamak çok önemli. Aksi takdirde resife doğru sürüklenip yaralanabilir. Stu, ancak beş dalga setinin altından geçtikten sonra bir boşluk bulup sörfte başlayabiliyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi, sözcük türü yönünden diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "bir" sözcüğü, belgisiz sıfat görevinde kullanılmıştır?

- A) Bir haftalık iznim bitince hemen iş yerine gittim.
 B) Ödevini yapanlar bir test, yapmayanlar üç test çözecek.
 C) Akşamki toplantıda sadece bir bardak çay içtim.
 D) Bir zamanlar burada kervansaraylar bulunuyormuş.
 E) Otobüsümüz bir saat içinde otogarda olacaktı.

11. (I) Trenin kapılarından mermer bilye gibi dökülüyor. (II) Şehrin hiçbir ziyaretçisini hayal kırıklığına uğratmayacak Orta Çağ'dan kalma merkezine gitmek için diğer turistlerin yanından geçerek istasyonda hızlıca ilerliyoruz. (III) Zarif Bruges ve onun labirenti andıran parke taşlı sokakları yaz aylarında hangi etkinliklerle hareketlidir acaba? (IV) Şehrin gerçek yüzünü keşfetmek için pejmürde çikolata dükkânlarının keşmekeşinden sıyrılıp gitmeyi tercih ediyorum. (V) Kuzeye doğru ilerleyen kalabalıktan ayrılıp sola doğru kıvrılıyor ve şehrin UNESCO listesinde yer alan Begijnhof adlı sakin bölgesinin kapısı geniş alanlarından geçiyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede niteleme sıfatı kullanılmıştır.
 B) II. cümlede belgisiz sıfat vardır.
 C) III. cümlede soru sıfatına yer verilmiştir.
 D) IV. cümlede hem belirtme hem niteleme sıfatı almış bir sözcük vardır.
 E) V. cümlede kurallı birleşik sıfat kullanılmıştır.

SÖZCÜK TÜRLERİ

Sıfatlar (Ön Adlar) - II

TEST - 7

• PEKİŞTİRME •

1. (I) Kısa bir süre sonra yolun her iki yakasında duran iki silindir kuleden oluşan heybetli kapı Gentpoort'a varıyorum. (II) Orta Çağ'da popüler bir kent olan Bruges, dokuz kapılı sağlam bir surla çevriliymiş. (III) Bugünse kapılardan yalnızca dördü ayakta ve surlar da otlarla kaplı birer tepecikten ibaret. (IV) Neyse ki ziyaretim hafta sonuna denk geldi, cephane koleksiyonuna yakından bakmak için içeri girip bilgisayar oyunu yardımıyla tatar yayı kullanmayı deniyorum. (V) Çıkarken, şehri vebadan koruduğuna inanılan Aziz Adrian'ın, çıkış kapısının hemen üstündeki küçük heykeline selam veriyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Dikkatli olalım ve yüksek sesle konuşmayalım.
II. Son sınavdan tek öğrenci yüksek not almıştı.
III. Asalak, hayvanların belki de en faydalısıydı.
IV. Mevsim kış, hava kapalı, yağmur ince ince çiseliyor.
V. Uzun boylu komutanın sağ bacağını bir gülle misketi fena hâlde hırpalamış.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede sıfat, somut bir ismi nitelemiştir.
B) II. cümlede sayı bildiren bir sıfat kullanılmıştır.
C) III. cümlede adlaşmış sığata yer verilmiştir.
D) IV. cümlede birden çok niteleme sıfatı vardır.
E) V. cümlede hem niteleme hem belirtme sıfatına örnek vardır.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikilemeler, görev yönünden diğerlerinden farklı kullanılmıştır?**

- A) Koca koca adamlar ağacın altında çekirdek çitliyordu.
B) Öğretmenin anlattıklarından kısa kısa notlar tutuyordu.
C) Göçmenler, akın akın sınır kapısına doğru ilerlediler.
D) İri iri gözleriyle bana bakan çocuktan çok etkilendim.
E) Bahçemizdeki renk renk çiçekler, görenleri büyüledi.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir ad, birden fazla sıfat tarafından nitelenmiştir?**

- A) Yorganın altında sıcak gözyaşları dökerek gecelerce beklemişti.
B) Kızamık aşısı için en küçük çocuğunu sağlık ocağına götürdü.
C) Ne yazık ki kimi insanlar, kendilerine iyilik edenleri hemen unuturlar.
D) Şair yeni dil yaratabilir ama bunun için gereken gücü gelenekten alır.
E) Göçmenler arasında, ekmek dağıtmakla uğraşan yaşlıca bir adama seslendi.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı bir sıfatla sağlanmıştır?**

- A) Bu önemli konu hakkında benimle iki gündür niçin konuşmuyorsun?
B) Hangi öğrencinin bu kitapları, konularına göre raflara dizdiğini biliyor musun?
C) Okulun bilgisayar laboratuvarındaki eksikleri Müdür Bey'e kim rapor etti?
D) Üsküdar'ın merkezine giderken hangi yolu tercih etmeliyiz?
E) Böyle büyük bir çantayla buradan geçemezsiniz, çantanızda ne var?

6. Çekim eki alan sıfatlar, adlaşır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bunu örnekleyen bir kullanım vardır?

- A) Kaşığı elimde sert dikene dönüyor, hayvan huysuzlanıyordu.
B) Şirket yönetimiyle yıllardır süregelen bir anlaşmazlık içindeydik.
C) Dilimizi doğru yazmak, doğru konuşmak olağan değil ulusal bir görevdir.
D) Sıcaklar bastırınca bir haftalığına yaylaya çıkmaya karar verdik.
E) Ormanlık alanda ateş yakılmayacak, çöpler sağa sola atılmayacak.

7. (I) Biri işini iyi yaptığında onu takdir etmek önemlidir çünkü en temel ve değerli duygularımızdan birini gösterir: Memnuniyet. (II) Bu, anlamsız ve soyut değil samimi ve karmaşık bir duygudur. (III) Memnuniyet ya hissedilir ya hissedilmez, beklentisi veya dayatılması mümkün değildir. (IV) Biri size bir iyilik yaptığında sizden takdir bekler ve bunu ondan esirgediğinizde sizden uzaklaşır. (V) Bir düşünün, birine bir armağan verip samimi ve içten tepki görmediğiniz an, ne hissedersiniz?

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde soyut bir sözcük hem niteleme hem belirtme sıfatı almıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Bu öyküler başarılı öyküler değil. Hele Kemal Tahir kalibresi için oldukça yetersiz fakat yazarın çiraklık döneminde neler yazdığını, nasıl yazdığını anlayabilmek için okunabilir. Bir de büyük romanlarına giden yoldan kesitler sunar okura. Ancak bir şey daha ekleyecek olursak eğer ki tamamlanmamış öyküler tamamlansaydı; güzel, başarılı altı tane öykü okuyabilirdi okur. Tamamlananlardan da yarım kalmışlarda kaldı aklım (Fermanlı Hoca hariç).

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi sıfat değildir?

- A) yetersiz B) büyük C) güzel
D) başarılı E) bu

9. Azerbaycan sesini bütün dünyaya duyuruyor. 50 ülkeden gelen birçok atlet Hazar Denizi'nin kıyısında bir araya gelip heyecan verici anlara ortak olacak. Onları bir araya getirense eşi benzeri görülmemiş bir etkinlik olan ve 6 binden daha fazla sporcunun katıldığı Avrupa Oyunları. Bu oyunlarda pist yarışlarından yüzmeye, okçuluktan boksa, bisikletten kanoya, jimnastikten karateye birçok spor dalında nefes kesici yarışlara ev sahipliği yapan oyunlar, 12-28 Haziran tarihleri arasında tüm dünyanın gözünü Avrupa'nın en doğusundaki başkentine çevirecek.

Bu parçada geçen altı çizili sözcükler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) "Bütün" sözcüğü belgisiz sıfattır.
B) "Birçok" sözcüğü belgisiz sıfattır.
C) "Bu" sözcüğü işaret sıfatıdır.
D) "Etkinlik" sözcüğü farklı türden sıfatlar almıştır.
E) "Daha" sözcüğü niteleme sıfatıdır.

10. 1871'de Japonya, Osmanlı Devleti'ne bir dostluk antlaşması önermişti. Teklif bizzat Padişah II. Abdülhamit'e 1875'te İstanbul'a liman ziyareti yapan Seiki bahriye öğrencilerini taşıyan Japon harp gemisi komutanı ve 1881'de İstanbul'a gelen elçi tarafından beyan edilmişti. Bu teklife istinaden Osmanlı Devleti ile Japonya arasında ilk resmî görüşme 1887 yılında Japon İmparatoru Meiji'nin kardeşi Prens Komatsu'nun Avrupa seferi kapsamında İstanbul ziyareti esnasındaki görüşmede yapıldı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Sıfatlaştıran -ki B) Niteleme sıfatı
C) İşaret sıfatı D) Belgisiz sıfat
E) Soru sıfatı

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden çok adlaştırmış sıfat kullanılmıştır?**

- A) Onun nazını çekerek bütün çocukluklarına, yaramazlıklarına katlanıyorum.
B) Sonunda, üstlerinin de onayıyla bir sınav yapmaya karar verdi.
C) İyilerle beraber olmak, iyi olarak anılmanın ilk koşulu kabul edilir.
D) Yaralıyı görünce kenara geçti, elindekileri yere bıraktı, onlara yardım etti.
E) Eve geliyor, seyahat çantasını hazırlıyor, kimseye söylemeden sessizce çekip gidiyor.

12. I. Bütün bunları tek başına yapabileceğini düşünmüyorum.
II. Saçlar, sınıksız taranmış, fırçalanmış; ensesinde güzel bir topuz yapılmıştı.
III. Rıza boş arsaları, ikiz pembe villaları, havuzlu bahçeyi geçti.
IV. Bir de ağabeyleri olacaksın, sözünü dinletemiyorsun.
V. Vaktinde gelip gidecek, işine gücüne bakacaksın.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde sıfat yoktur?

- A) Yalnız I B) Yalnız V C) II ve III
D) III ve IV E) IV ve V

SÖZCÜK TÜRLERİ

Sıfatlar (Ön Adlar) - III

TEST • 8

• DEĞERLENDİRME •

1. Saçlarına can veren kor yıldızlar nerde gülüm
I
Hangi ferman dokundu bakışlarına senin
II
Belki bir sahrada değil şimdi şu göklerde gülüm
III IV
Taşıyor bulutları gözlerinde, birkaç nazenin
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcük, niteleme sıfatıdır.
B) II. sözcük, soru sıfatıdır.
C) III. sözcük, sayı sıfatıdır.
D) IV. sözcük, işaret sıfatıdır.
E) V. sözcük, belgisiz sıfattır.

3. Hangi yıldızdır bilmem, gözlerin
Kayar da üzerime Rüveyda
Önce tuhaf bir deprem yayılır bedenime
Sonra açılır önümde ıstırap vadileri
Silik renkleriyle adımlarıma
Çözölmeye yüz tutan bin mazi mühürlenir
Hayalin bittiği menfeze doğru
Alaca bir at koşar içimde
Zamansız, mekânsız nefese doğru

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Adlaşmış sıfat B) Niteleme sıfatı C) Sayı sıfatı
D) Soru sıfatı E) Belgisiz sıfat

2. (I) Sağ elin verdiğini sol elin bile görmemesi ilkesine yaslanan, ince zarafetlerle örülen geleneklerimizden biridir sadaka taşı. (II) Bu taş, bir buçuk iki metre uzunluğunda mermer bir sütundur ve üzerinde para konulacak bir çukur vardır. (III) Daha çok ramazan günlerinde uğranan bu taşlara sadaka vermek isteyen zenginler para bırakır, ihtiyaç sahipleri de gelip ihtiyaçları kadarını alırdı. (IV) Parayı koyan da alan da birbirini görmezdi. (V) 17. yüzyılda bir Fransız gezgini hayretini gizlemeyerek üzerinde para olan bir taşta parayı almak için bir hafta boyunca kimsenin uğramadığını yazmıştır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede, niteleme sıfatı vardır.
B) II. cümlede, işaret sıfatı vardır.
C) III. cümlede, belgisiz sıfat vardır.
D) IV. cümlede, adlaşmış sıfat-fiil vardır.
E) V. cümlede, sayı sıfatı vardır.

4. Bugünün dünyasında bu boyda posta binaları özel
I
bireylerin konutu olarak yaşatmak gitgide

imkânsızlaşıyor. Bir zamanlar bir ailenin konutu olan yalı, şimdi bir otel hâline geliyor. Boş arsası bulunan yanmış

II
yalılar, örneğin Saffet Paşa Yalısı ya da Hasip Paşa Yalısı

herhâlde böyle yeni bir hayata başlamak üzere yeni zamanlarda restore edildiler.

III

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türleri, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	İşaret sıfatı	Niteleme sıfatı	Soyut isim
B)	İşaret sıfatı	Belgisiz sıfat	Somut isim
C)	İşaret zamiri	Niteleme sıfatı	Topluluk ismi
D)	Kişî zamiri	Belgisiz sıfat	Soyut isim
E)	İşaret sıfatı	Sayı sıfatı	Soyut isim

5. Aşağıdakilerin hangisinde “ağır” kelimesinin görevi “Ağır bir işte çalışmak, bedenin çabuk yıpranmasına neden olur.” cümlesindekinden farklıdır?

- A) Adam, ağır kolilerin birini alarak üst kata çıktı.
- B) Mutfaktan gelen ağır koku, hepimizi rahatsız etmişti.
- C) Ağır konulara çalışmayı hafta sonuna bırakmıştık
- D) Ağır konuşmadan her şeyi sakince ona anlatmalısın.
- E) Babamın ağır misafirleri yemeğe henüz gelmemişti.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat yoktur?

- A) Öteki çocuklar çil yavrusu gibi kaçışmış, her biri bir deliğe girmişti.
- B) Onsuz kalınacak uzun günler ve geceleri nasıl geçirecektik?
- C) Onca yıl birlikte kaldık, uygunsuz, güdümsüz bir işini görmedim.
- D) Ağaç deyip geçme bence onun da soylusu olur, soysuzu olur.
- E) Bir sanatçının bu oranda eksiksiz ve dengeli olması aklın alacağı şey değildir.

7. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi tür bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Burası herkesin gelip derdini rahatlıkla anlatacağı bir dernekti.
- B) Orasını henüz görmediğim için yaylaları konusunda yorum yapmam doğru değil.
- C) Beriki arabanın koltuğunda unutulmuş çantadan polis şüphelenmişti.
- D) Ötekini bize bırakırsan bizim bilgisayarını iki günlüğüne alabilirsin.
- E) Şurası bir gerçek ki çok çalışkan, istediği üniversiteyi kazanabiliyor.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamını sağlayan sözcük, sözcük türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Okul arkadaşın bu binanın kaçınıcı katında oturuyor?
- B) Kampa gidecek öğrencilere kaçır elma ayıralım?
- C) Bu yaz gezmeye sence hangi şehirden başlamalıyım?
- D) Akşamki ateşli iş toplantısından sonra ne oldu acaba?
- E) Bilgi yarışmasına okulumuzdan katılacak kaç öğrenci var?

9. Belgisiz sıfatlar, belirttikleri isim düştüğünde onun yerine geçerek belgisiz zamir görevini üstlenir.

Aşağıdaki altı çizili sıfatların hangisi buna uygundur?

- A) Eski elbiselerini ihtiyaç sahiplerine ulaştırmaları için bir yardım kuruluşuna götürdü.
- B) Birçok işçi bu pandemi döneminde evine ekmek götürmekte zorlandı.
- C) Yirmi kişi bu seminere katılmak için okul yönetimine dilekçe vermişti.
- D) Bu sanatçıların çoğu yüzlerce filmde rol almış, Türkiye’nin yakından tanıdıkları isimlerdi.
- E) Öteki elbiseyi daha çok beğendiğini söyleyerek odadan çıktı.

10. Jonathan Safran Foer’in son kitabı *Bu Bizim Havamız*, Şahika Tekel’in çevirisiyle yayımlandı. Foer, kıyametin çoktan başladığı bu gezegende nasıl yaşamamız gerektiği, nasıl yaşarsak cehennem senaryosunu ortadan kaldıracaklarımız ile ilgili bilgilerini, deneyimlerini aktardığı ve istatistiklerle verdiği bu ilginç kitabında iklim krizinin boyutlarını görünür kılmaya çalışıyor.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir ad hem niteleme hem belirtme sıfatı almıştır.
- B) “Son” sözcüğü sayı sıfatıdır.
- C) Birden fazla belirtme sıfatı vardır.
- D) Soyut ad kullanılmıştır.
- E) Adlaşmış sıfata yer verilmiştir.

ÜNİTE 3

SÖZCÜK TÜRLERİ

Zarflar (Belirteçler) - I

- Durum Zarfı
- Zaman Zarfı
- Miktar Zarfı

- Soru Zarfı
- Yer-Yön Zarfı

EAPS12TRK25-092

TEST • 9

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yüklemi durum bakımından belirten bir söz ya da sözcük yoktur?

- A) Birdenbire samimileşiverdi, kırk yıllık tanış olup çıktı.
- B) Karşıt görüşlü insanlar da burada sessizce bekliyordu.
- C) Askerler, düşman ordusunu çil yavrusu gibi dağıttılar.
- D) Öğleden sonra nüfus kâğıdını getir, kaydını düzeltelim.
- E) Çalıkların üstünde kuşlar cıvıdayarak uçuşuyordu.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “geri” sözcüğü zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) Mülakata katılacaklar geride dursun, diğerleri gidebilir.
- B) Askerleri geri hizmet için birliğe çağırma kararı aldılar.
- C) Yolların kardan dolayı kapandığını duyunca yarı yoldan geri dönmek zorunda kaldı.
- D) Şirketin işleyişi konusunda geri planda kalmanız doğru değil.
- E) Bu şehirde kendini mutlu hissediyorsan gerisi çok da önemli değil üzölme.

3. Aşağıdaki cümlelerde geçen ikilemelerden hangisi sözcük türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Apartmanın girişine koca koca adamlar doluşmuştu.
- B) Yaşlı amcamın evine hafta sonları ara sıra uğradım.
- C) Çocuklarından ayrı düşen anne dertli dertli içini çekti.
- D) Seyyar satıcı bağıra çağıra caddenin ortasında ilerliyordu.
- E) Olanlara şahit olan çocuk, bildiklerini hızlı hızlı anlatıyordu.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde üstünlük belirteci kullanılmıştır?

- A) Sol ayağımı geçen gün maçta biraz incitmiştim.
- B) Burası diğer yerlere göre daha güzel bir koydu.
- C) Boyutları da çok farklı, ince uzun bir dergi olmuş.
- D) Bu adam bir senedir buraların resmini yapıyor.
- E) Perihan bana kızdı, gidip piyanonun kapağını kapattı.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde soru anlamı bir belirteçle sağlanmıştır?

- A) Sabah sabah bizim okulun kantininde ne oldu böyle?
- B) Çocuğunuz için hangi özellikte bir yurt arıyorsunuz?
- C) Şimdiye kadar neden evden ayrıldığımı bilmiyor muydun?
- D) Bu koca şehirde yapayalnızken niçin bizi arayıp sormadınız?
- E) Yetimhanedeki çocuklar bu kazaklardan hangisini daha çok beğendiler?

6. Modada başarılı olmak için bence sofistike bir zevk ve

bakış açısına sahip olmanız gerekiyor. Ayrıca dünyanın bu tarafındaki kültürlerin yani Anadolu, Orta Doğu ve Ege'nin çok yüksek bir medeniyeti yansıttığını düşünüyorum ve bu tarihî bölgenin insanı olduğum için de kendimi avantajlı görüyorum.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi sözcük türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “dün” sözcüğü zaman zarfı olarak kullanılmıştır?

- A) Madem dünün geride kaldığını düşünüyorsun, yarın için ne yapacaksın?
- B) Okula dün sabah uğrayacağını söylemiş ama okulda onu gören olmamış.
- C) Dün geçtiyse şimdi ne yapacağımıza karar verme zamanı değil mi?
- D) Başkana yardımcım ile dün haber göndermiş, antrenmanlara katılamayacağımı bildirmiştim.
- E) Düünden Bugüne Osmanlı Mimarisi adlı sergiyi binlerce kişi ziyaret etti.

8. Aşağıdaki sorulardan hangisine verilen cevap, zarf türünde bir sözcük değildir?

- A) — Öğretmeninle bu konu hakkında kaç kez konuştun?
— Defalarca.
- B) — Fenerbahçe-Galatasaray maçı ne zaman oynanacak?
— Hafta sonu.
- C) — Kardeşinin üniversiteyi kazanmasına çok mu sevindin?
— Anlatamam.
- D) — Yürümek için sık sık bu ormana gelir misiniz?
— Bazen.
- E) — Hastanın yanına girince nasıl konuşmalıyım?
— Sessizce.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “derin” sözcüğü, sözcük türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Konuşmalarından bu gizemli adamın derin biri olduğu anlaşılıyordu.
- B) Gölün derin yerlerine dalmaya çalışan çocukları görevliler uyardı.
- C) Arabamızla oldukça derin bir vadinin içinde saatlerce yol aldık.
- D) Çevremdeki derin düşünen insanları her zaman takdir etmişimdir.
- E) Görevliler sokağın tam orta yerine derin bir çukur kazdılar.

10. “Kimi zarflar, adlanmış sıfatların derecelerini bildirebilir.”

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna örnek gösterilebilir?

- A) Biraz zeytin, biraz patates, biraz da yemişle çok iyi doyarım diyen kişi sen miydin?
- B) Dışarıdaki çocuklardan en uzununu, birdirbir oynarken ayağını incitmiş.
- C) Söylenenleri çok önemsemeyen, hep burnunun dikine giden biri olup çıktın.
- D) Tilkinin dönüp dolaşıp geleceği yer, hep kürkçü dükkânı olmuştur.
- E) Bunların yaşanacağını biraz biliyor olsaydım böylesine kötü iş yapanlarla yolları hemen ayırırdım.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde durum zarfı kullanılmıştır?

- A) Karakteri ve zekâsı gelecek için insana umut ışığı veriyordu.
- B) Bu cadı söylentilerini duyunca ben de olaylara inanıvermedim.
- C) Komutanlardan başka hiç kimse dışarı çıkmaya izinli değildi.
- D) Kendilerini sürekli kovalayanlardan kurtulmalarına rağmen tehlike daha geçmiş değildi.
- E) Söyleyeceklerim, sigarayı bırakacaklar içindir; dinlemeyecek varsa dışarı çıksın.

12. “Çok” sözü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “Kasabaya vaktinde ulaşmak için çok mücadele etti.” cümlesindeki göreviyle kullanılmamıştır?

- A) Geçenlerde arkadaşımın babası çok güzel bir araba satın almış.
- B) Bize meslek edindirme kursunun çok daha zor olduğunu söylememiştin.
- C) Yola çıkmak için çok erken kalkmışsın, daha vaktimiz var.
- D) Ev konusunda onunla çok pazarlık ettim ancak indirime pek yanaşmadı.
- E) Daha önce bu kadar çok kitabı bir arada gördüğümü hatırlamıyorum.

SÖZCÜK TÜRLERİ

Zarflar (Belirteçler) - II

TEST • 10

• PEKİŞTİRME •

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde azlık-çokluk zarfı kullanılmamıştır?

- A) Çok çalışan insanlardan kimseye zarar gelmez.
- B) Ankara'nın en kalabalık semtinde oturuyorlardı.
- C) Ben ilkokulda çok kitap okuyan bir çocuktum.
- D) Daha etkileyici bir iş yapmayı isterdim, doğrusu.
- E) Kardeşimle pek de sıkıcı olmayan bir yolculuk yaptık.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemi durum yönünden belirten bir söz kullanılmıştır?

- A) Sevimli çocuk, narin bir kızcağızın yanındaki boş yere sokuldu.
- B) Usulca avluya indim, rafa doğru yanaştım, birkaç ekmek alıp üst kata çıktım.
- C) Köşede bir örümcek, ince ipliklerini tavandan duvara atıyor, tehlikeli ağını örüyor.
- D) Sıkıntıdan artık adamcağızın anlattıklarını dinleyemez hâle gelmişim.
- E) Gece olmadan şehri biraz dolaşmak, eğlence yerlerini gezmek istedik.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer-yön zarfı kullanılmıştır?

- A) Yukarı kattaki eşyaları annem eskiciye vermişti.
- B) Bu şirkette oldukça ileri bir teknolojiyle karşılaştık.
- C) Yolun sağından giderseniz istediğiniz yere ulaşırsınız.
- D) Geri işlerde çalışmak her zaman beni mutsuz etmiştir.
- E) Dışarıda bekleyen insanları hemen içeri almalıyız.

4. Avrupa'nın en önemli sanat etkinliklerinden 56. Venedik Bienali, bu yıl 9 Mayıs-22 Kasım tarihleri arasında şehrin çeşitli mekânlarında ziyarete açık olacak. Bienalin Uluslararası Sanat Sergisi Türkiye ayağında ise günümüzün önemli kavramsal sanatçılarından Sarkis'in Respiro başlıklı yerleştirmesi sergileniyor. İKSV koordinasyonunda gerçekleşen bu sergi Arsenale'deki Sale d'Armi binasında yer alıyor. Görmeyi heyecanla beklediğimiz işleri Sarkis'ten dinledik.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilemez?

- A) İşaret sıfatına
- B) Yer-yön zarfına
- C) Azlık-çokluk zarfına
- D) Zaman zarfına
- E) Durum zarfına

5. Sanatçı, sergide lisanın bizzat kendisini bir gösterge olarak kullanarak daha yeni bir üst katman inşa ediyor;
I
metaforu doğrudan bir anlatım aracı olarak kullanmak
II
yerine, onu meydana getiren öğeleri çözümlüyor ve alışık olduğumuz konumlarını yeniden kurgulayarak kendine
III
özgü bir biçimde sunuyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Miktar zarfı	Niteleme sıfatı	Yer-yön zarfı
B)	Durum zarfı	Üstünlük zarfı	Niteleme sıfatı
C)	Üstünlük zarfı	Cins isim	Durum zarfı
D)	Belgisiz sıfat	Belgisiz sıfat	Soyut isim
E)	Üstünlük zarfı	Niteleme sıfatı	Durum zarfı

6. Aşağıdaki dizelerin hangisindeki altı çizili sözcük zarftır?

- A) Artık onun yalnızca bir böcek ısırgı olduğunu düşünüyordum.
- B) Zengin olduğumuz için görücüler, bizim bu uzak köşke gelmekten usanmıyorlar.
- C) Bu durumu kanıksamış olduğumu düşünmek bile istemiyorum.
- D) Nihayet, dördüncü günü sabahleyin gelip bu konuyu annemle konuştu.
- E) O zamanlar hepsi de daha gençti, işlerin bu kadar büyüyeceğini düşünmemişlerdi.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikileme zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) Bu akıllı uslu çocuklara güzel bir okul bulamazsanız buralarda bunlar harcanır gider.
- B) Acur cubur yemekleri yiyen çocuklar daha sağlıklı bir bedene sahip oluyorlar.
- C) Kılık kıyafet kanununda yapılacak bir değişiklik bu karmaşa ortadan kalkar, diyordu.
- D) Kasabanın çıkışından tarlaya doğru bata çıka ilerliyorduk.
- E) Mutfak tezgâhının üzerinde duran mis kokulu ekmekler taze tazeydi.

8. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi sözcük türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Öteki apartmanda oturan aileler, ihtiyaç sahiplerine yemek dağıtıyordu.
- B) Bu sene içinde ben de böyle bir araba almayı çok istiyorum.
- C) Başkan, öyle ortamlarda konuşmayı hiç sevmez; boşuna ısrar etmeyiniz.
- D) Böyle konuşarak bizleri ne kadar kırdığının farkında değil misiniz?
- E) Şöyle bir evde yaşamayı herkesin isteyeceğinden hiç kuşum yok.

9. Aşağıdakilerin hangisinde soru anlamı bir zarfla sağlanmıştır?

- A) Niçin bizimle geziye gelmediğini hâlâ bildirmedi mi?
- B) Bu koca şehirde tek başınıza nerede kalacaksınız?
- C) Bahçedeki öğrencileri sınıflara kaçır kaçır alalım?
- D) Dün akşam bahçede bekleyen adam kimdi acaba?
- E) Toplantıda neden güldüğünü bana da söyleyebilir misin?

10. Aşağıdakilerin hangisinde “durgun” sözcüğü, sözcük türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Çocukların durgun olduğunu gören öğretmen, onlara birer dondurma ısmarladı.
- B) Hükûmet, durgun piyasayı canlandırmak için çeşitli yollar deniyordu.
- C) Yaşlı adam “Suların durgun akması hayra alamet değildir.” dedi.
- D) Roman oldukça hareketli bir olayı son derece durgun anlatıyor.
- E) Yaz tatilimiz geçen yıla göre bence de oldukça durgun geçiyor.

11. (I) Osmanlı firkateyni Ertuğrul, 1890’daki Japonya seyri esnasında Japon sularında sessizce batmıştı. (II) Millî hafızamızın derinliklerindeki bu çok önemli olay, Beşiktaş’taki İstanbul Deniz Müzesi’nde kendine geçici bir yer edindi. (III) 2004’te batığın çıkarılmasını hedefleyerek başlayan proje kapsamında 9 yıl süren sualtı arkeoloji çalışmalarında 8000’den fazla kalıntı bulundu. (IV) Türk ve Japon uzmanlardan oluşan 20 kişilik ekibin çalışmaları sonucunda bir hayal gerçekleşmiş oldu. (V) Firkateynin Japonya seyrinin 125. ve Türk-Japon diplomatik ilişkilerinin 90. yıl dönümünde düzenlenen “Ertuğrul Firkateyni Batığından Çıkarılan Malzemeler ve Ertuğrul Firkateyni’nin Sonsuzluğa Uğurlanışı Sergisi” 31 Aralık’a kadar ziyarete sürekli açık olacak.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde zarf görevinde sözcük kullanılmamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

SÖZCÜK TÜRLERİ

Zarflar (Belirteçler) - III

TEST • 11

• DEĞERLENDİRME •

1. Aşağıdaki cümlelerde geçen pekiştirme sözcüklerden hangisi görevce farklı kullanılmıştır?

- A) Yapayalnız, gariban bir aileye yardım eli uzatmak istedik.
- B) Bu dümdüz yolda araba kullanmak oldukça riskli bir iş olsa gerek.
- C) Böylesine karmakarışık işlerle uğraşacağına kendi işine baksan daha iyi olur.
- D) Kardeşinin düğününde giydiği elbise yepyeni görünüyordu.
- E) Yakasına kıpkırmızı bir gül takmış, bahçedeki ağacın altında oturuyordu.

2. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözlerden hangisi sözcük türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) İşlerini akşama kadar ancak bitirebileceğini bana da söylemişti.
- B) Bu yaşlı hastanın öksürük nöbetleri boğmacaya işaret ediyordu.
- C) O, yere sere serpe uzanmıştı; içeriye kimin girdiğine aldırış etmiyordu.
- D) Düşünüyorum da gizemli bir korkudan başka pek bir şey anımsamıyorum.
- E) Bunları başta konuşalım ki sonra darılmaca, küsmece, kızmaca olmasın.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer-yön belirteci, tamlayan olduğu için adlaştırmıştır?

- A) İstersen yukarı çık, yağmurun aşındırdığı tuğlaları belirle.
- B) Dışarının boyası yer yer döküldüğü için binayı gözden geçirmemiz gerekli.
- C) Arkadaşların yolun aşağısında seni beklediklerini söyledi.
- D) Arabanın üstüne doludan koruması için iki halı sermişlerdi.
- E) Bir kilometre ileriden sağa dönerseniz kasabanın yoluna çıkmış olursunuz.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “üstünlük” bildiren bir belirteç (zarf) vardır?

- A) Hep ona doğru bakar, göz göze geldiklerinde gülümserdi.
- B) Doğrusu ondan böylesine bir dostluk, böylesine bir özveri beklemiyordum.
- C) Edebî zevke sahip kimselerin kitaplarına gösterdikleri ilgi bana daha çok güç veriyor.
- D) Eşim, içinde büyüdüğü bu evi bütün psikolojik derinliğiyle benimsemişti.
- E) Okuduğum mektupları özümseyip yüzeysel biçimde unutmam gerekiyordu.

5. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcükler, tür bakımından aynıdır?

- A) Artık sizinle bir daha konuşmak istemiyorum. Artık yemekleri değerlendirmek istiyorum.
- B) Böylesine yalnız bir adamı ikna etmeniz zor. Sizinle gelebilirim yalnız önce annemi aramalıyım.
- C) Marketten ne alacağını sana telefonla bildireceğim. Ne tür kitaplar okuduğum hakkında hiçbir fikrin yok.
- D) Hangi katta oturduklarını daha öğrenemedim. Sınavda sorulardan hangisini yapamadın?
- E) Bu mektupları nasıl yazdığını bana anlatacak mısın? Buraya tekrar geldiğimde seni nasıl göreceğim?

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük isim olduğu hâlde ek alarak zaman zarfı görevinde kullanılmıştır?

- A) Yazınızda kullandığınız doğrudan anlatımlar oldukça ilgi çekici olmuş.
- B) Böylesine yetkin bir yazarı yakından tanıdığım için kendimi çok şanslı hissediyorum.
- C) Tanıştığımı çok memnun oldum, tatilde sizinle tekrar görüşmek isterim.
- D) Eşyalarınızı biraz ileriye alırsanız bu alandaki boşluğa biz de kitaplarımızı koyabiliriz.
- E) Sağa döndükten sonra yüz metre ileride bir ağacın altında seni bekliyor olacağım.

7. (I) Artık bir gelenek hâline gelen İstanbul Shopping Fest'in programı bu yıl da bol avantajlı ve sürprizlidir. (II) Şehrin zengin tarihî geçmişini, kültürünü ve mutfak sanatını alışveriş ve eğlenceyle buluşturan İstanbul Shopping Fest ile 23 gün boyunca çeşitli konserlere katılabilir, defileleri izleyebilirsiniz. (III) Festival kapsamındaki indirim günlerinde ise mücevher, kozmetik, giyim, teknoloji ve ev dekorasyonu gibi pek çok ürün grubu için yapılacak promosyonlardan daha kolay faydalanabilirsiniz. (IV) İstanbul, rengârenk caddeleri ve aradığınız her şeyi aynı çatı altında bulabileceğiniz modern alışveriş merkezleriyle festivale hazır. (V) Festival açılışı ise Ortaköy'de su, ışık ve havai fişek gösterileri ile yapılacak.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde üstünlük belirteci vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Modernleşme, göç ve hızlı nüfus artışının yol açtığı
I
çarpık ve plansız konutlaşma şehirlerin mimari dokusunu
II
zedelemiş, birçok kentin elinde eskiye, geleneksel mimariye ait bir avuç yapı kalmıştı. İlk karşı atak İstanbul
III
Süleymaniye'den geldi ve bu tarihî semt eski yapılarını restore ederek tarihî görünümüne yeniden kavuşmaya
IV
başladı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	İsim	Sıfat	Zarf	Zarf
B)	İsim	Sıfat	Sıfat	Zarf
C)	Zarf	Sıfat	Sıfat	Zarf
D)	Zarf	İsim	Zarf	Sıfat
E)	İsim	Zarf	Sıfat	Sıfat

9. Önce korkunç azaba kahra gömülüyorum
I
Sonra en büyük affa uğrayıp gülüyorum
II
Çatlıyor da mezarım dışa vuruyor beni
III
Terazi Rüveyda'ya divan kuruyor beni
Güneş aktı, ay söndü parçalandı yıldızlar
Rüveyda şimdi burda sen varsın, gözlerin var
IV
Beyaz tüller içinde ruhun sımsıkı sarıyor beni
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi zarf (belirteç) değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf (belirteç) yoktur?**

- A) Buradan bakınca duvar daha pürüzsüz görünüyordu.
B) Bu kitabı bu ay içinde mutlaka okumanı istiyorum.
C) Romancının uyarılarından habersiz kaldınız.
D) Anlatılan fıkraya kahkahalarıyla eşlik ettiler.
E) Yolun neresi kayalık, neresi kumsal hep ezbere bilirdi.

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı bir zarf ile sağlanmıştır?**

- A) İki saattir gözünü benden ayırmayan bu adam ne gülüp duruyor?
B) Diyelim ki bu kurumun müdürü oldun, nasıl bir yönetici olacaksın?
C) Sınavların ne zaman yapılacağını mı merak ediyorsunuz?
D) Buradaki kitapları bize sormadan masanın üzerine kim koydu?
E) Kütüphaneye zamanında gidebilmemiz için hangi yolu tercih edelim?

ÜNİTE 3

SÖZCÜK TÜRLERİ

Edat (İlgeç) - Bağlaç - Ünlem - I

- ile
- için
- gibi
- göre
- kadar
- -e doğru
- yalnız
- ancak
- sadece
- Hey
- vay
- oley
- aaa
- bravo
- ah

EAPS12TRK25-095

TEST • 12

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde edat da bağlaç da kullanılmamıştır?

- A) Yaktı yanardağ gibi can yurdunu son bakış
Ve gönlüm koşmaz oldu maceralar ardında
- B) Birden alev alıyor düşünceler, duygular
Ateştir burada hatta ateşe düşman sular
- C) Kimi zaman akşam olmayı bilmez
Bir ummandır havuz dolmayı bilmez
- D) Bir kömür dumanıyla tütsülendi akşamlar
Gurbete düşmüşlerin başına çöktü damlar
- E) Bu akşam bilmediğim bir âlem içindeyim
Ya rüyada bir seyyah ya semavi Çin'deyim

2. “Doğru” sözü aşağıdakilerden hangisinde edat olarak kullanılmıştır?

- A) Doğru söyle, gözlüklerimi sen mi sakladın?
- B) Doğru sözlü, dürüst insanlar her yerde sevilip sayılır.
- C) Hiçbir yere uğramadan doğru eve gitmeni istiyorum.
- D) Doğru adım atmazsak müşterileri kaçırmaya başlarız.
- E) Biraz parkta oturduktan sonra denize doğru yürüdük.

3. Bu işleri bilgisayar ile yaparsanız daha hızlı yol alırsınız.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ile (-le / -la)” bu cümledeki göreviyle kullanılmıştır?

- A) Bu önemli konuda öğretmenin anlattıklarıyla ders kitabındaki bilgiler sınav için yeterlidir.
- B) Düzenli ders çalışmakla verimli ders çalışmak arasında çok fark vardır.
- C) Son aylarda yayımlanan tarihî romanlarla tarihî hikâyeler içerik olarak doyurucu bilgiler içeriyor.
- D) Film eleştirmenliğinin gözden düşmesiyle niteliksiz filmler ortalığa saçıldı.
- E) Yatak odasındaki dolabın kapağı ile elbiselerin rengi uyum içindeydi.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağlaç kullanılmamıştır?

- A) Gelene gidene dikkat et ve insanların ne dediklerine kulak ver.
- B) Kütüphaneye ders çalışmaya geleceğim diyorsun hangi derse çalışacağını dahi bilmiyorsun.
- C) Bu önemli toplantıya geldi lakin toplantı bitinceye kadar bir kelime bile konuşmadı.
- D) Soluk soluğa kuytu bir yere sinip kafasını toplamaya çalıştı.
- E) Sekizi çeyrek geçe üçüncü kata çıkıp da altı numaranın önünde durdu.

5. “Bir” sözü aşağıdakilerden hangisinde bağlaç olarak kullanılmıştır?

- A) Oğuz Kağan’la bir soydan geldiğimiz düşüncesine ben de katılıyorum.
- B) Muhtarlık seçimini kimin kazandığını bir vali bir ben biliyoruz.
- C) Tartışmanın hangi konudan başladığını bir bana söylemişti.
- D) Onlarla bir ara bilimsel çalışmaların önemi hakkında konuşalım.
- E) Bir yıl bir aylık hasretten sonra dostlarımla tekrar birlikte olmaktan mutluluk duyuyorum.

6. “Karşı” sözü aşağıdakilerden hangisinde edat olarak kullanılmıştır?

- A) Karşımızdaki daireye yeni bir kiracının taşındığını söylüyorlar.
- B) Bu yaşlı adama karşı gelmen, hiç doğru bir hareket olmadı.
- C) Üsküdar’dan karşıya geçmek istiyorsan sahildeki iskeleye inmelisin.
- D) Ormana karşı oturup çayımızı yudumladık, kitaplarımızı okuduk.
- E) Bu konuda Müdür Bey’le karşı karşıya gelmek istemezsin.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ne... ne...” bağlacı zarfları bağlamıştır?

- A) Ne yemek yiyor ne uyuyorsun, bu hâlin hayra alamet değil.
- B) Sınavda derece yapacağını ne kurs ne okul öğretmenleri tahmin etmişti.
- C) Bana ne bir bilgisayar ne bir tablet lazım, alacaksınız bir telefon alın.
- D) Ne çok şık ne rüküş giyin, sıradan bir insan gibi gel doğum gününe.
- E) Bu çocuğun ne bugün ne yarın endişesi taşıdığına beni inandıramazsınız.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “gibi” edatı “Adam valizleri kaptığı gibi evin yolunu tuttu.” cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Sınavı kazandığını duyunca çocuklar gibi havalara uçmuştu.
- B) Eve girdiği gibi doğruca odasına çıktı, kapısını arkadan kilitledi.
- C) Bu köyün muhtarı gibi sıcakkanlı birini daha önce hiç görmedim.
- D) Köpek bana bir şeyler anlatmak istiyormuş gibi bakıyordu.
- E) Biz odada ders çalışırken mutfaktan mis gibi yemek kokuları geliyordu.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yalnız” sözcüğü edat göreviyle kullanılmıştır?

- A) Sizinle tiyatroya gelmeyi ben de istiyorum yalnız hazırlamam gereken bir rapor var.
- B) Bu koca şehirde kimsesi olmadığı için yalnız yaşamak zorunda kaldı.
- C) Şirketin bütün yükünü yalnız taşımak zorunda bırakılmadım mı?
- D) Konuşmacılara yalnız ben soru sormadım, öğretmenlerimiz de sordu.
- E) Senin önceleri yalnız biri olduğunu duyunca oldukça şaşmıştım.

10. (I) Kahramanmaraş onlarca kale barındıran, kale zengini bir kenttir. (II) Kentin tarih boyunca taşıdığı önemin kanıtı olan bu kaleler Hitit Dönemi’nden başlayıp Osmanlılara kadar uzanan bir medeniyetler yelpazesinin mirası niteliğinde. (III) Kaleler arasında en büyüğü kent merkezindeki Maraş Kalesi’dir. (IV) Bugün, içerisinde kafeler bulunan Maraş Kalesi’nin üzerine kurulduğu yığma tepe aslında büyük bir Hitit höyüğüdür. (V) Kale, özellikle akşamüstü sürü hâlinde kent üzerinde uçan güvercinlerle kentin kuş bakışı manzarasını izlemek için en ideal yerdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede belgisiz sıfat kullanılmıştır.
- B) II. cümlede edata yer verilmiştir.
- C) III. cümlede üstünlük belirteci vardır.
- D) IV. cümlede bağlaç kullanılmıştır.
- E) V. cümlede birden çok edat vardır.

11. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ünlem türünden bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Gözlerinin renginden almışsa ahengini
Ruhum nasıl unuttur gözlerinin rengini
- B) Bir kum saatindeyim, yine tuttu kan beni
Çile bülbülüm çile feryatlarıyla an beni
- C) Estergon Kalesi bre aman su başı durak
Git bulut üstümden, git de Vardar Ovası’na bak
- D) Akmasın yüzümüze kötürümler pınarı
Devirdik, o devrilmez zannedilen çınarı
- E) Binlerce ok ağlıyor kırdığımız yay için
Yıldızlar dökülüyor tutulan her ay için

SÖZCÜK TÜRLERİ

Edat (İlgeç) - Bağlaç - Ünlem - II

TEST • 13

• PEKİŞTİRME •

1. Aşağıdakilerin hangisinde ünlem görevinde bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Hay Allah, kitaplarımı okulun kütüphanesinde unutmuşum
- B) Ya bu şehirde kalmaya devam edeceğim ya da bir iş bulup yurt dışına taşınacağım
- C) Eyvah, toplantıya yine geç kaldık; Müdür Bey'e görünmeyelim
- D) Vah zavallı, günlerdir hasta yatağında hiç kimseyle konuşmadan yatıyor
- E) Ah, ne yaptın sen öyle; şimdi bütün apartmanı başımıza toplayacaksın

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde neden anlamı veren bir edat vardır?

- A) Benim için sabaha kadar hastanenin koridorlarında beklediğini unutmam.
- B) Vatan için canını vermeye hazır bu gençleri yürekten kutluyorum.
- C) Arkadaşlarım benim için her zaman iyi ve güzel duygular besler.
- D) Doktor Bey yurt dışına gittiği için bugün yapacağı ameliyatlar iptal edildi.
- E) Kitap fuarına gitmek için sabahın erken vakti yollara düştü.

3. Efsanevi Atlantis, tarih boyunca birçok insanın keşfetmek için uğraştığı yerlerden biri. Bunu, Arkeolog Nina Wilde'dan daha iyi kimse bilemez. Yıllar süren çalışmalarının ardından Atlantis'in yerini keşfettiğine inanan Nina, iddiasını kanıtlamak üzere kendisini bir maceranın, tuzaklarla dolu bir kovalamacanın içine atar.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belgisiz sıfat
- B) Edat
- C) Üstünlük belirteci
- D) Bağlaç
- E) Dönüşlülük zamiri

4. Maraş, binlerce yıllık uygarlık geçmişinin birikiminden oluşan zengin Anadolu kültür mozaiğinin en önemli parçalarından biri. Gelenekleri, yemek kültürü ve tek başına birçok Avrupa ülkesinden daha zengin fauna ve florasının yanı sıra, dünyanın en önemli su havzalarından biri olan Maraş'ta uygarlığın izleri MÖ 16 binlere dayanıyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Niteleme sıfatı
- B) Miktar zarfı
- C) Belgisiz zamir
- D) Bağlaç
- E) Edat

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfatın derecesini gösteren bir ilgeç öbeği vardır?

- A) Pamuk kadar yumuşak bu yastıkta ben hayatta uyuyamam.
- B) Haberlerin dediğine göre on milyona yakın Türk yurt değiştirdi.
- C) Bu üçüncü gidişimde Erzurum'u bir öncekine göre daha çok toparlanmış, gelişmiş buldum.
- D) İlkelerine sıkı sıkıya bağlı, bilinçli ve ödün vermez bir insandı.
- E) Sabah olunca bütün gece uyumamasına karşın kendini dinç hissediyordu.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat veya bağlaç yoktur?

- A) Bu ölüm haberini duyunca içimde bin eziklik, bin çöküntü hissettim.
- B) Birdenbire nutku tutuldu ve bütün gayretlerine rağmen konuşamadı.
- C) Memleketimiz geniş kıyıları, göllük, dağlık bölgeleri ile çekici bir turist memleketi olabilir.
- D) Dünya kendisinden ibaretmiş gibi görünmeyi nedense inadına abartırdı.
- E) Buradan her sabah pırl pırl bir güneş doğduğunu da ben çok defalar gördüm.

7. Aşağıdakilerin hangisinde hem edat hem bağlaç kullanılmıştır?

- A) Siyah belki aldatır içindeki beyazı
Sen yine anlamadın ne baharı ne yazı
- B) Sen küçük bir lalesin, avuçlarında nergis
Gözlerinde isyanı damıtıyor kan ve sis
- C) Gönlümün mahzenine çekildim, biçareyim
Sevgiyi de aşkı da unuttum, avareyim
- D) Söyle, kurtuluşun mu, harabın mı gözlerin
Gözlerinde mi mehtap, mehtabın mı gözlerin
- E) Binbir gece yürüdüm hangi muamma için
Ben ki rüyalarında bembeyaz deli güvercin

8. I. Yarışmaya katılabilirsin ancak annenden izin alman gerekli.
- II. Bilgisayarım bozuldu, tamirini ancak senin yapabileceğini söylediler.
- III. İki saat sokaklarda dolaştıktan sonra yeni evinizi ancak bulabildim.
- IV. Şehir dışına çıkacaktım ancak çocuğum hastalanınca çıkamadım.
- V. Böylesine sıkıntılı bir durumun altından ancak sen kalkabilirsin.

Numaralanmış cümlelerde “ancak” sözcükleri türlerine göre ikiye gruplandırılırsa hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ile” sözcüğü farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Esasen bende kabahat ki sizin gibi insanlarla yola çıkmışım.
- B) Onun metodunu uygulamakla araştırmacıların varamayacağı hedef yoktur.
- C) Bütün bahçeyi, donanma gecelerinde olduğu gibi fenerlerle, renkli fanuslarla donatmışlardı.
- D) Uzun süre bilgisayar kullanmakla televizyon seyretmek obeziteye yol açan durumlar arasındadır.
- E) Atlı araba ormanın içinden geçen ince bir yolda çingirak sesleriyle uzaklaşıyor.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ne ... ne ...” bağlacı belirteçleri birbirine bağlamıştır?

- A) Yasak olduğu için sınav yerine ne kalem ne silgi getirmişti.
- B) Ben bu saatten sonra ne yemek yer ne sıcak bir şey içerim.
- C) Kardeşim ne uzun ne kısa biriydi; orta boylu, uzun saçlıydı, güleç yüzlüydü.
- D) Ne akşam ne sabah ders çalışıyor, sürekli televizyonun karşında bir şeyler izliyor.
- E) Uzun süredir ne mesajlarıma cevap veriyor ne telefonlarımı açıyor.

11. Bir adı niteleyen edat öbekleri sıfat, bir eylemi veya eylemsiyi niteleyen edat öbekleri ise zarf görevindedir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde edat öbeği sıfat görevinde kullanılmıştır?

- A) Bu acımasız şehirde bizlere yıllarca kardeşi gibi davrandı.
- B) Yemek için sofraya koyduğumuz ekmekler soğuktan taş gibi görünüyordu.
- C) Kedilerini canı gibi seven bu yaşlı kadını takdir etmek gerekli.
- D) Dev gibi fabrikaların önünden geçerek Karabük şehir merkezine ulaştık.
- E) Kasabanın kuzeyinde kalan bu derenin suyu yılın her ayında buz gibidir.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla edat kullanılmıştır?

- A) Gökte yıldızların üçer beşer eksilmeye başlamasından anlaşılıyordu sabahın yaklaştığı.
- B) Yalılarda nice eşya konacak yük odaları, oda gibi büyük kilerler vardı.
- C) Stadın üstü, elektrik üretmesi için 680 metrekarelik güneş panelleriyle kaplanmış.
- D) Sorumlulardan dişe dokunur üç beş cümlecik bile almış değiliz.
- E) Bir an için dünya üzerindeki bütün suların tek bir kuyudan çıktığını düşünün.

SÖZCÜK TÜRLERİ

Edat (İlgeç) - Bağlaç - Ünlem - III

TEST • 14

• DEĞERLENDİRME •

1. Ayasofya'nın bahçesinde, üç büyük ve bir küçük türbe bulunmakta. Aynı avlu içinde beş Osmanlı padişahı yatıyor. Bunların üçü ana kilise binasına, ikisi vaftizhane binasına kondu. Söz konusu padişahlar tahttan indirildiği için ayrı türbe yapılması düşünülmüş. Bir vaftizhanenin padişah türbesine dönüştürülmesi Ayasofya'dan başka yerde örneği görülmeyen bir olay.

Bu parçada aşağıdaki sözcük türlerinden hangisine yer verilmemiştir?

- A) İsim B) Sıfat C) Bağlaç
D) Edat E) Ünlem

2. Çatlıyor, yırtınıyor yokuşu sökmek için
Hey Sakarya, kim demiş suya vurulmaz perçin

Bu dizelerdeki altı çizili sözün görevce özdeşi aşağıdakilerin hangisinde kullanılmamıştır?

- A) Hişt, beyefendi arabanın yanından uzaklaşır mısınız?
B) Ee, yeter; bu yaptıklarına dayanamıyorum artık!
C) Eh, resim fena olmamış; biraz daha üzerinde uğraş.
D) Aman dikkat, yarın akşam şiddetli fırtına geliyormuş.
E) Komşular, yarın akşam bize yemeğe gelecekler.

3. I. Can ile ruh sözcükleri çoğu zaman, aynı anlamda kullanılıyor.
II. Bu keşiften hoşnutluğumu gizleyebildiğim kadar gizleyip ona verdiğim söz tutacağım.
III. Herhâlde yakışıklı denecek bir adam sayılmam.
IV. Ona böylesi kararlarından dolayı soru sorulmazdı.
V. Hatta hepsinden daha da kötü görünen sülüğün bile insanoğluna faydası dokunabiliyordu.

Numaralanmış cümlelerde altı çizili sözcükler türlerine göre eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “ise (-se / -sa)” bağlaç olarak kullanılmıştır?**

- A) Eğer bu kitabı okumadıysan sorularıma cevap vermen zor olacak.
B) Roman ayrıntılı bir türdü, öyküyse romana göre oldukça yoğun ve kısa.
C) Bu araba seninse bir saatliğine çarşıya gitmek için alabilir miyim?
D) Bu konuyu sevdiysen kavramak için biraz daha test çözebiliriz.
E) Gelen polisşe şirketin resmî evraklarını ona teslim edebilirsin.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “için” sözcüğü neden bildirmektedir?**

- A) Bu çiçekleri çarşıdan senin için aldım.
B) Bir deva bulmak için şifalı bir su arıyorduk.
C) Çarşıya çıkmak için bu hava hiç de uygun değil.
D) Çocuk ağladığı için sabaha kadar uykusuz kaldı.
E) Ünlü sanatçıyla konuşmak için kitap fuarına gittik.

6. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde hem edat hem bağlaç kullanılmıştır?**

- A) Senin için kandiller tutuştu kendisinden
Resmine sürme çektim kandillerin isinden
B) Nihayet ben ağlarken toprağın yüzü güldü
Sokaklardan caddeye doğru sesler döküldü
C) Ürpererek bu derim, mezardan bir nefestir
Seni gören göz bile ne kadar mukaddestir
D) Dün gece parçaladı bir aslan kafesini
Bir gönül sonsuz ufka yol aldı kartal gibi
E) Saatler saatleri vurdu çelik sesiyle
Saatler son gecemin geçti cenazesıyla

7. *Oduncular* incelikli bir hikâye. Bir kış gecesini sizin için
I
kuzey ışıklarına kavuşturacak ve bilhassa savaşın en
II
çaresiz yüzünü hiçbir ajitasyona başvurmada ama
III
yüreğinize usul usul işletecek bir metin. Kısacık bir
öyküye, zaman dilimine roman dedirten her bir ayrıntı
Jacobsen'i okuduğu için okuyucuya çokça şükrettiriyor.
IV

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru verilmiştir?

	I	II	III	IV
A)	Sıfat	İsim	Ünlem	Bağlaç
B)	Zarf	Sıfat	Bağlaç	Edat
C)	İsim	Zarf	Bağlaç	Edat
D)	Sıfat	İsim	Bağlaç	Edat
E)	Sıfat	İsim	Edat	Bağlaç

8. (I) İstanbul'da yaşayanlara özgü bir sanat olarak gelişen mahyacılığın kaybolmaya yüz tutmuş dört yüz yıllık bir geleneği var. (II) Eski İstanbul ramazanları, halkın müzik ve edebiyatla, ziyafet, eğlence ve gösteri sanatlarıyla kaynaştığı; imparatorluk kültürünün bütün inceliğiyle gözler önüne serildiği görkemli bir atmosferde yaşanıyordu. (III) Bu coşkulu âlemi, kalplerdeki heyecandan gökyüzüne dek genişleten sembol ise mahyalardı. (IV) Gündelik yaşamını; şehrayin, donanma geceleri ve mehtap gezintileri gibi güzelliklerle zenginleştiren bir kentin ramazan gecelerini de mahyalar ve kandillerle renklendirmesi doğaldı. (V) Mahyacılığı ıslah eden ve ona sanatkârane bir eda kazandıran; Süleymaniye'nin minareleri arasına üç halat çekerek kurduğu ve sağa sola hareket ettirdiği gezici mahyası ile meşhur Süleymaniye başmahyacısı Abdülatif Efendi'dir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ne edat ne bağlaç kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Karşıda hisar gibi Niğde yükseliyordu
Sağ taraftan çingirak sesleri geliyordu
Ağır ağır önümden geçti deve kervanı
Bir kenarda göründü beldenin viran hanı

Bu parçada aşağıdaki sözcük türlerinden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Edat B) Bağlaç C) Zarf
D) Sıfat E) İsim

10. Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul!
Görmediğim, gezmediğim, sevmediğim hiçbir yer.
Ömrüm oldukça, gönül tahtıma keyfince kurul!
Sade bir semtini sevmek bile bir ömre değer.

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerle aşağıdaki sözcük türlerinden hangisi örneklendirilemez?

- A) Sıfat B) Zamir C) Zarf
D) Ünlem E) Bağlaç

11. (I) Ünlü heykeltıraş Carl Milles'in eseri olan Poseidon Çeşmesi Götaplatsen'a ayrı bir hava katıyor ve tüm güzelliğiyle gelenleri selamlıyor. (II) Bu meydanda ayrıca Göteborg Senfoni Orkestrası'na ev sahipliği yapan Konser Salonu ile Sanat Müzesi bulunuyor. (III) Heykelleriyle göz dolduran müzede ünlü İsveçli sanatçılar dışında Monet, Rembrandt, Renoir, Matisse, Gauguin, Van Gogh, Picasso gibi büyük ustaların eserleri yer alıyor. (IV) Belediye Tiyatrosu ve kütüphane de Götaplatsen'ın görkemine katkıda bulunuyorlar. (V) Göteborg'daki Liseber Lunaparkı İsveç'in en fazla turist çeken yerlerinden biri ve insana Kopenhag'daki Tivoli Bahçeleri'ni hatırlatıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hem edat hem bağlaç kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÜNİTE 3

SÖZCÜK TÜRLERİ

Tamlamalar - I

- Belirtili Ad Tamlamaları
- Sıfat Tamlamaları

- Belirtisiz Ad Tamlamaları
- Zincirleme Ad Tamlaması

TEST • 15

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması kullanılmamıştır?

- A) Suların kenarında Sarayburnu içli, hisli ve sırlı bir nur içinde parıldar.
- B) Bu arada muhtar benim kim olduğumu, ne iş yaptığımı öğrendi.
- C) İlçede asker ve polis tarafından geniş güvenlik önlemleri alındı.
- D) Toplum içinde kapısının önünü süpürmekten kaytaranlar dünyanın her yerinde çoğunlukta.
- E) Hafiften yağmur yağmaya başlayınca ateş, zaman içinde kendiliğinden söndü.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlayanı zamir olan bir isim tamlaması vardır?

- A) Misafirleri için ona yemek pişirmesini söyledi.
- B) Çocukların kendileri pikniğe gelmek istemediler.
- C) Yarışmacıların birçoğu üniversite mezunu değildi.
- D) Onun sözüne inanarak bu ıssız yere kadar tek başımıza geldik.
- E) Parmağının ucuna kadar gelen alevi yere atıyor, terliğiyle basarak söndürüyordu.

3. Belirtili isim tamlamalarında tamlayan durumundaki zamir düşebilir. Bu durumda tamlayanı düşmüş isim tamlaması oluşur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna uygun bir kullanım vardır?

- A) Dinleyiciler arasında dolaşan mırıltı, birden uğultu hâlini aldı.
- B) Hepimizi esir edip Malta'ya gönderecekleri ağızlarda dolaşıyordu.
- C) Avrupa'daki yeni tıp hareketlerini, bazı meslektaşlar gibi büsbütün ihmal etmiş değilim.
- D) Bataklıklardan kurtulduktan sonra akıntıyı takip ederek bir köye giriyordum.
- E) İçinin sıkıntısını mümkün mertebe gizlemeye çalışarak, dereden tepeden konuşarak gidermeye çalıştı.

4. Mavi Akdeniz'in, güneşiyle kamaşmış büyük mavi meydana başımı çevirerek gözlerimi çocuklara göstermeden ağladım.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu cümledeki isim tamlamasının özdeşi kullanılmıştır?

- A) Sabah ormanda bir süre yürüyüş, yersiz kuruntuların tam bir panzehridir.
- B) Onlar kendi küfleri, kendi yırtık pırtıkları, kendi döküntüleriyle yaşayabiliyorlar.
- C) Maksudı beni kendisine acındırıp tekrar benimle barışmaktı.
- D) Hafif sesli bütün aletleri susturup davulu sabaha kadar vurdurmak istiyorum.
- E) Gün iyiden iyiye ısıdı artık, tortusu dibe çöken bir su gibi duruldu, berraklaştı ortalık.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde zincirleme isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Bunca yıllık yazarlık hayatımda, hikâyelerimin önemli karakterleri daima isimleriyle beraber doğmuştur.
- B) Efsanevi asi kız imgesine, bu imgenin kararlı ödünsüzlüğüne kavuşabilirdi.
- C) Bakıcının elinden süpürgeyi kaparak ut gibi çalmaya başlamış.
- D) Cebirde, geometride, fizikte sınıfımızın yıldızlarından biri idim.
- E) Bütün eşyamızın paldır küldür uçurumlardan yuvarlandığını gayet iyi hatırlarım.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belirtili isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) İki gün sonra yönetici bir genelge yayımladı.
- B) Çocuklar tahta kapıdan geçerek odaya girdiler.
- C) Seçtiğim kitaplardan biri de *Çalılıkuşu* idi.
- D) Türkiye Türkçesinde "gözü" yerine "ayna" ifadesi kullanılmaktadır.
- E) Yeni müsteşar, yarın daire başkanlarını olağanüstü toplantıya çağırılmış.

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde tamlayanla tamlananı yer değiştirmiş bir isim tamlaması vardır?

- A) Dalga dalga hücum edip pişmanlıklar
Unutuşun o tunç kapısını zorlar
- B) Hava keskin bir kömür kokusuyla dolar
Kapanırdı daha gün batmadan kapılar
- C) Bu afyon ruhu gibi baygın mahalleden
Hayalimde tek çizgi bir sen kalmışsın sen
- D) Ellerim üşüyordu benim Malkara'nın ayazında
Bir gönül yarası yazıyordu elimdeki yazıda
- E) Gözlerin, dişlerin ve ak pak gerdanıyla
Ne güzel komşumuzdun sen Fahriye abla

8. (I) Amacım imkânsıza yakın da olsa koleksiyonu bitirmektir. (II) Ancak nihai hedefim ülkeme bu konuda geniş çaplı bir müze kazandırabilmektir. (III) 2008 yılında Vedat Nedim Tör Sergi Salonu'nda bir sergimiz oldu. (IV) Orada ilgili ve öğrenmeye hevesli bir ziyaretçi akını gözlemledik. (V) Sonuçta bu eserler ait olduğumuz kültürün birer temsilcisi ve tarihimize tanıklık eden belgeleridir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde herhangi bir tamlama kullanılmamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9. İsim tamlamaları kimi zaman bir ismi niteleme görevinde de kullanılabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bunu örnekleyen bir isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Bu ulu ağaç yerlerde sürüne sürüne kurudu ve etrafını dikenler, ısırganlar bürüdü.
- B) Sokağın başında beliren kadın, kül rengi saçlarıyla dikkatleri bir anda üzerine çekmişti.
- C) Bu sanatçıların çoğunun başarısında dış ülkelerde edindikleri sahne görgüsü ve kültürü etken olmuştur.
- D) Sokak fenerleri önünden geçtikçe bu camların üstünde ışıktan saçaklar ve sorguçlar belirip kayboluyordu.
- E) Bu; içinde doğduğu, geliştiği, biçim kazandığı topluma özgü dildir.

10. Kimi zaman “-den” eki tamlayanda kullanılan ilgi eki yerine geçerek tamlama kurabilir.

Aşağıdakilerden hangisinde bunu örneklediren bir kullanım görülmektedir?

- A) Kalbinden vurulmuş gibi kendini cansız, bitkin bir vaziyette koltuğa atmıştı.
- B) Bundan başka saygılı, temiz, çalışkan bir kızdı ve kimseye hürmetsizlik yapmazdı.
- C) Kapıda bekleyen hayranlarından birinin arabasına atladığı gibi ortadan kayboldu.
- D) Aşağıdan çöpçülerin sesleri, boşaltılan varillerin tangirtisi, motorun homurtusu yükselirdi.
- E) Biri seni hep çok sevecek ama verebileceğinden fazla sevgi beklemeyecek karşılığında.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlananı zamir olan bir isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Onun yetenekleri henüz tam olarak keşfedilmediği için bu küçük salonda antrenmana devam ediyor.
- B) “Kimsenin ahı kimseye kalmaz.” diyerek odadan bir hışımla ayrıldı.
- C) Böyle güldüğüne bakılırsa o ya güzel bir haber aldı ya da sınavı çok güzel geçti.
- D) Dostlarından birine bir şey oldu mu hemen ziyaretlerine gider, gerekli yardımı yapardı.
- E) Yarın daha gün ışımadan kovduracağım onları bizim obadan.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlananı adlaştırmış sıfat olan belirtisiz bir isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Böyle vurdumduymaz görüldüğüne bakmayın, dert zengini bir adamdır kendisi.
- B) Biz de yerde yumuşak kilimler serili geniş odasına bağdaş kurup yerleşiriz.
- C) Abuk sabukluktan bir çizgi yaratan giysileri, ilginç takılarıyla çağdaş bir efsaneydi.
- D) Sık ağaçlar arasında yalnız üst katının çatısı görünen kırmızı renge boyalı bir eski eve doğru yürüyorlardı.
- E) Parlak kâğıtlara sarılı kokulu sabunlar getireceğine, kapağı dönerli aynalı kremler alacağına söz verdi.

SÖZCÜK TÜRLERİ

Tamlamalar - II

TEST • 16

• PEKİŞTİRME •

1. Tamlayanı düşmüş ad tamlamalarında, tamlanana getirilen “-ler, -lar” takısı, kimi durumlarda sonuna geldiği sözcüğün değil tamlayanın çoğul olduğunu gösterir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurala uygun bir durum vardır?

- A) Zamanımızın Fransız romancıları da bir bu anlayışın etkisi altında kalmışlardır.
 B) Evlerinin tüm ışıkları yanıyor, demek ki babaları hastaneden taburcu olmuş.
 C) Eline geçen her şeyi silkip içinde ekmek kırıntıları var mı diye kontrol ediyordu.
 D) Bu nedenle karısının gözlerinde biriken öfkenin farkına varmadı.
 E) Bazen hareketleriyle pek makul, bazen âdetleriyle garip ve gülünç gözükürdü.

2. Başkentin arka bahçesi olan Beypazarı, 1570’li yıllardan

I

bu yana pazarıyla nam salmış. Osmanlı Dönemi’nde bugünkü Beytepe Mahallesi’nde kurulmaya başlayan

II

pazar Cumhuriyet’in ilk yıllarında Ankara’nın tiftik

III

pazarına dönüşmüş. Bugün hâlâ damızlık teke üretimi yapılan yöre, günümüzde Orta Anadolu’nun en renkli

IV

pazarlarından biri. 1884’teki büyük yangında kül olan

V

çarşının iskeleti, izgara planlı olarak ve taş binalarıyla yeniden inşa edilmiş.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi sıfat tamlamasıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde, tamlananı tamlayandan önce söylenmiş belirtili ad tamlaması vardır?**

- A) Yaşaran gözlerimde her şey artık değişti,
Bizim garip Şeyhoğlu buradan geçmemişti
 B) Az değildir, varmadan senin gibi yurduna
Post verenler yabanın hayduduna, kurduna
 C) Bir kitabe kokusu duyuluyor yazında,
Korkarım, yaya kaldın bu gurbet çıkmazında
 D) Gün doğarken bir ölüm rüyasıyla uyandım
Başucumda gördüğüm şu satırlarla yandım
 E) Ufku tutuşturmadan ilk alevleri fecrin
Arkamızda kalıyor kenar evleri şehrin

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer-yön belirteci tamlanan olduğu için adlaşmıştır?**

- A) Hızla aşağı kata inen adam, eline büyükçe bir paket alarak evden çıkmaya çalıştı.
 B) Buradan itibaren yolun gerisi görevliler tarafından güvenlik için kapatıldı.
 C) Biraz daha ileriye giderseniz aradığınız mağazanın tabelalarını göreceksiniz.
 D) Bir ay boyunca, kırılaşan saçlarına tarak sürmedi; yırtılan elbiselerini değiştirmede.
 E) İsyankâr sitemlerle dolu, örtük çılgınlıklar olarak değerlendirilen ileri şiirler yazdığı söyleniyordu.

5. (I) Osmanlıda ilk para, beyliğin kurucusu Osman Gazi tarafından basıldı. (II) Sürekli genişleyen Osmanlı Devleti’nde, bir müddet sonra karmaşık birimlerden oluşan bir para sistemi meydana çıktı. (III) 17. yüzyıldan itibaren uzun ve yıpratıcı savaşlara girilmesi devletin gelirlerinde büyük bir düşüşe neden oldu. (IV) Bu da finansal darboğazı beraberinde getirdi. (V) 19. yüzyıla gelindiğinde had safhaya ulaşan bu sıkıntı, devletin Avrupa ülkelerinden ve büyük bankerlerden borç almasına yol açtı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde isim tamlaması kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, arasına sözcük ya da sözcükler girmiş bir isim tamlaması vardır?

- A) Günün birinde ihtiyar çoban, koyunun birini kör bir makasla kırmaya karar verdi.
- B) O gece, şu çinilerin üstündeki titrek mum ışıkları kim bilir ne korkunç gölgeler oluşturmuştur.
- C) Yabancı; kirli, çürük dişlerini göstererek sürekli gülümsüyordu.
- D) Boğaz'ın oynak ve çarpıntılı sularına açıldı mı korkuya benzer bir ürperti geçirirdi.
- E) Uzun kirpikli gözleri sık sık açılıp kapanıyor, göz bebekleri daima hareket ediyordu.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Yerinde olsaydım rahat bir döşek bulur, uyurdum.
- B) Donuk ışıktaki mağaraya giren birçok foku görmüş.
- C) İşin aslını öğrenince anacığının yanaklarını okşadı.
- D) Böyle kıytırık hediyelerle kimseyi kandıramazsın.
- E) Yanlış ve mantıksız hareketin bu şekilde cezalandırılmalı.

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde sıfat tamlaması ya da isim tamlaması kullanılmamıştır?

- A) Elvan çiçeklerden sokma başına
Kudret kalemini çekme kaşına
- B) Zamanla nasıl değişiyor insan
Hangi resmime baksam ben değilim
- C) Kerem et aklından çıkarma beni
Ağla gözyaşını sil melûl melûl
- D) Güzelleri türkü söyler, çığırır
Dilleri var, bizim dile benzemez
- E) Şu meşenin bin incecik yolu var
Sayamadım yüz bin türlü dalı var

9. Aşağıdaki cümlelerde geçen isim tamlamalarından hangisinde birden çok tmlayan bir tamlanana ortak bağlanmıştır?

- A) Okulun bahçe duvarlarını, sınıflarını aynı renge boyamaya karar vermiştik.
- B) Hiçbir zaman babasının, annesinin sözünden dışarı çıkmaz; temkinli davranırdı.
- C) Önce maddi kısıtlamalar yüzünden deneyler durdurulmuş, derken pek çok kişi işten çıkarılmıştı.
- D) Dayım ölmeden önce bir vasiyet hazırlamış, kasabadaki evi, tarladaki birkaç dönüm toprağı bize bırakmış.
- E) Babam, bu dostunu görmeye gittikçe onun bir bekleyişten ibaret hayatına şaşakalmıştı.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması yoktur?

- A) Geniş, bomboş bir taşlığın serin, rutubetli küf kokusu duyuldu.
- B) Kadınlar korktular, ayaklarında mutfak takunyalarıyla aceleyle bahçeye koştular.
- C) Gelip gidişleri giderek seyreldi ve bir zaman sonra tümüyle kayboldu Ercan.
- D) Salon penceresinin önündeki kafesinde cıvı cıvı şakıyordu kanarya.
- E) Ben yüzerken biraz fazla açıldım, kendimi Vardar'ın kuvvetli bir akıntısına kaptırdım.

11. (I) Kaş'a bağlı küçük bir Akdeniz köyü olan Kekova'daki Türkiye'nin ilk sualtı millî parkında kürek çekerek Likya Uygarlığı'nın izini sürebilirsiniz. (II) Üçağz Koyu'nda başlayan 60 kilometrelik parkurda sırasıyla Karaloz Koyu, Tersane Koyu, Sıcak Burnu, Kekova Adası ve Kaleköy (Simena) kıyılarında kürek çekilip tekrar başlangıç noktasına dönülüyor. (III) Üçağz-Kekova-Simena rotasını kano ile tamamlamak için en az iki gün ayırmak ve günde ortalama dört saat kürek çekmek gerekli. (IV) Civarda bulunan doğal sığınak şeklindeki koylarda kamp kurmak ya da pansiyon veya otellerden birini tercih etmek size kalmış. (V) Kekova çevresindeki koy içleri genellikle dalgasız ve korunaklıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde zincirleme isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

SÖZCÜK TÜRLERİ

Tamlamalar - III

TEST • 17

• DEĞERLENDİRME •

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, tamlayanı iyelik eki almış bir sözcük olan belirtili isim tamlaması vardır?

- A) Kapıdan içeri ilk adımını atınca adamın birdenbire cesareti kırıldı.
- B) Yaratma heyecanı içinde yorulma denen şey, onun yanına bile uğramazdı.
- C) Çalgıcıların oğlu, elinde kenarları zilli kocaman bir tefle ortaya fırladı.
- D) Gönüllerin birbiriyle kaynaştığı millî bayramlarımızın birini yaşıyorduk.
- E) Geniş hasırlı sofanın bir kenarına da biz büzülmüş, mahcup bir tavırla yemeği bekliyorduk.

2. Bu ses aynı şekilde uzayacak yarın da
Bazen bir ışık gezer, tamam gece yarısı
Karşıdaki eski bir evin camlarında
Şimdi gözyaşlarımla karanlığı delerim
Bana hatırlatıyor uzun uzun her akşam
Simsiyah servileri bembeyaz perdelerim

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İşaret sıfatı
- B) Edat
- C) Sıfatlaştıran -ki
- D) Zincirleme isim tamlaması
- E) Belirtisiz isim tamlaması

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim tamlaması bir sıfat tarafından nitelenmiştir?

- A) Yine havlayan köpeklerin üstüne kahvehanenin solgun ışığı vuruyordu.
- B) Şehrin bunaltıcı havasından uzaklaşarak serin yayla havası almaya karar vermiştik.
- C) Kapının sarı tokmağını avuçlayıp çeviriyor, hemencecik açılıyor kapı.
- D) Bazı işlerde konuşmanın yasak edilmesi, dilin toptan yetersizliğini belgelemez.
- E) Biraz da Mine'nin etkisiyle bu soruyu yanıtlamayı erteledim.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tamlananı düşmüş bir isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) Neredeyse sevincinden yüreği çat deyip ortasından çatlayacaktı.
- B) Sustular, bir zaman hiç konuşmadan çorbalarını kaşıkladılar.
- C) Gece gündüz kışlada kaldığımızdan sivil hayat ile temasımız pek azdı.
- D) Gözünü yaptığı işten bir an olsun ayırmadan kısık sesle cevap verdi.
- E) Sizin sınav zamanı notlarınız kaybolmamıştır ama benim kayboldu.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde zincirleme isim tamlaması kullanılmıştır?

- A) İnsan ihtiyarlayınca bir sürü manasız şeyle farkında olmadan meşgul oluyor.
- B) Evlerin önlerine kuru meşe dallarıyla örtülü çardaklar yapmışlar.
- C) Pek acılı bir geçmişi bulunan roman kahramanım burada bütün dertlerinden kurtulur.
- D) Bu genç adamın oturduğu daire basit fakat rahat döşeli üç odalı bir yerdir.
- E) Suçluların ani, delice hareketlerinin gizemi bir süre sonra anlaşılmıştı.

6. (I) İstanbul'da sanat, eylülle birlikte hareketleniyor. (II) 11. Uluslararası İstanbul Bienali'nin yanı sıra şehrin dört bir yanında açılacak sergiler bienali aratmayacak türden. (III) İstanbul Modern'in yıllardır dillendirdiği Sarkis sergisi 10 Eylül'de açılıyor. (IV) Sanatçının 50 yıllık sanat yaşamının tüm evrelerine ışık tutacak ve 10 Ocak'a dek izlenebilecek serginin başlığı "Site". (V) Bir diğer önemli sergi de 20. yüzyılın yetiştirdiği dünyanın istisnai sanatçılarından Yüksel Arslan'ın retrospektifi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde herhangi bir tamlama kullanılmamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde arasına sözcük ya da söz grubu girmiş bir isim tamlaması vardır?

- A) Gecenin hummalı sessizliği kulaklarında yüksek voltajlı bir elektrik akımı gibi çınliyordu.
- B) Evlendiğinden beri babasının mimarlık bürosunda çalışiyordu.
- C) İnsan sevgisi ne kadar yoğunsa gözü karardığında cesareti de o denli delice idi.
- D) Sen şimdilik büyükbabanın yanında kal, babanı istediğin zaman görürsün.
- E) Tam bir Avrupalı edasıyla yemek yiyor ve çatal bıçağını bir diplomat havasında kullaniyordu.

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde, tamlananı tamlayandan önce söylenmiş bir belirtili ad tamlaması vardır?

- A) Dünya'nın biri kendi, öteki Güneş çevresinde olmak üzere iki devinimi vardır.
- B) Üç arkadaş, arabanın gidebileceği bütün köyleri, dereleri, uçurumları aradılar.
- C) Hekim, hastasına ve çevresine karşı sorumludur; mesleğe ancak ant içerek girebilir.
- D) Sayısı çoğaldı bu sokakta neşe içinde oynayan çocukların ama bu durumdan rahatsız olanlar ortaya çıktı.
- E) En sağlam sütunlar üstünde durduğu sanılan çağın bir karton kale gibi yıkıldığını gördük.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması kullanılmamıştır?

- A) Çevirmen güncel çalışmaları nedeniyle bu romandan sık sık uzaklaşmak durumunda kalıyordu.
- B) "Solmaz", "Yılmaz", "Korkmaz" kelimeleri hem ad hem soyadı olarak kullanılmaktadır.
- C) Gerçi yeni nesil, eskiyi öğrenmekte bir fayda görmüyor ama ben gene de yazayım.
- D) Bu babacan, filozof ve hazırcevap insanlar kuşağı, tükenen bir görgü devrinin son kalıntıları gibidir.
- E) Bir zaman İstanbul'a gelen gezginler, Uludağ'ın İstanbul'dan kolayca görüldüğüne inanmışlardır.

10. Uluabat Gölü'ne uzanan yeşil bir yarımada üzerine kurulmuş balıkçı kadınlarıyla ünlü Gölyazı, antik kalıntıları, tarihî evleri ve kuş türleriyle sıra dışı bir göl köyü. Toprağı eşeleyen tarihin fışkırdığı köyde, hayatın kaderini gölün dingin ve puslu suları çiziyor. Doğanın alabildiğine cömert davrandığı Gölyazı'da, gözün gördüğü tüm açılara rengârenk sandallar yerleştirilmiş.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Arasına sözcük girmiş ad tamlaması vardır.
- B) "Hayatın" sözcüğü, ad tamlamasının tamlayanıdır.
- C) Zincirleme isim tamlamasına yer verilmiştir.
- D) Farklı türden sıfatlar kullanılmıştır.
- E) Hem edat hem bağlaca yer verilmiştir.

11. Kültür turlarına meraklı gezginlerin olmazsa olmaz

I
duraklarından Göynük, İstanbul'a sadece 2,5 saat mesafede. Osmanlı köyü olan Göynük, sarp bir yamaç

II
üzerinde yükselen saat kulesiyle karşılıyor konuklarını.

III
İlçeye asıl ününü kazandıran asırlık Osmanlı konakları, ağırlıklı olarak vadi manzaralı sokaklara serpilmiş.

Turizmin durumuna karşın Göynük, kimliğini ve ruhunu

IV
korumayı başarmış bir yer. Üstelik bunu

günübirlik bir ziyarette bile hissettirebilecek kadar...

V

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi diğerlerinden farklı bir tamlamadır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

ÜNİTE 3

SÖZCÜK TÜRLERİ

Sözcük Türleri (Karma) - I

- İsim
- Sıfat
- Zamir

- Zarf
- Edat
- Bağlaç

- Ünlem
- Tamlamalar

EAPS12TRK25-101

TEST • 18

• KAVRAMA •

1. (I) Doğal ve tarihî zenginlikleriyle turistler için bir cazibe merkezi olan Trabzon, Avrupa Gençlik Olimpiyatları'na hazırlanıyor. (II) Etkinliğin 23-30 Temmuz tarihleri arasında Trabzon'da yapılacağı bildirildi. (III) Metrekaresine en fazla sporcu düşen kentlerimizden biri olan Trabzon'da, 17 Temmuz'da 17 yaş ve altında dört bin sporcu yarışacaktır. (IV) Avrupa Gençlik Oyunları olarak da adlandırılan EYOF, Türkiye'nin olimpiyat düzeyinde düzenlediği ilk spor organizasyonudur. (V) Trabzon'un sahip olduğu spor tesislerine 7 bin 500 kişilik bir spor salonu, atlama kuleli ve üstü açılıp kapanabilen bir yüzme havuzu ve atletizm sahası ilave edileceği bildirdi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlemin yüklemi, haber kipiyle çekimlenmiş basit zamanlı bir fiildir.
- B) II. cümlede sıfat-fiil öbeği sözde özne görevinde kullanılmıştır.
- C) III. cümlemin yüklemi birleşik zamanlı, basit yapı bir fiildir.
- D) IV. cümlede ek-fiilin geniş zamanına yer verilmiştir.
- E) V. cümlede farklı türde fiilimsiler bir arada kullanılmıştır.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zaman kaymasından söz edilebilir?**

- A) Nuri Bilge Ceylan'ı tanıyanlar filmografisinde iki ayrı dönemden bahsediyor.
- B) Bizi buraya getiren arabacı yolda birtakım ilginç şeyler anlattı.
- C) Bu masaları müşteriler daha rahat otursun diye dükkânın girişine koymalısınız.
- D) Hemen üst kata çıkıp odalarınızı baştan ayağa iyice temizleyin.
- E) Ay ışığında düz yolda yürümek iyi ama dik yamaçlardan nasıl ineceğiz aşağıya?

3. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde hem haber kipiyle hem dilek kipiyle çekimlenen fiillere yer verilmiştir?**

- A) Birden kapandı birbiri ardınca perdeler
Kandilli, Göksu, Kanlıca, İstinye neredeler
- B) Dünyaya veda ettik, atıldık dolu dizgin
En son koşumuzdur bu, asırlarca bilinsin
- C) Hüznün, ferahlığın bizim olsun kışın, yazın
Hiçbir zaman kader bizi senden ayırmasın
- D) Sıyrıl, beyaz karanlık içinden, parıl parıl
Berraklığında bilme nedir hafta, ay ve yıl
- E) Hayır bu hâl uzun süremez, sen yakındasın
Hâlâ dağılmayan bu sisin arkasındasın

4. Hayvanlar da yürüyor ama yürüyüşü en zor olan insan. İnsanın yürümesi de iki türlü: yeryüzünde yürüme, iç âlemine yürüme. Her iki yürüyüş de zor. Yürümeye başlayışımız çok uzun zaman alıyor. Diğer tüm varlıkların yürüyüşünden fazla. Yeryüzünde adım atmaya öğreniyoruz, tam kendi ayaklarımız üzerinde duruyoruz derken kendimize olan yürüyüşümüz çıkıyor karşımıza. Artık öğrenmemiz gereken yeni bir yürüme. Emeklemek, ayağa kalkmak, desteksiz ayakta durmak ve adım atmak...

Bu parça için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İsim-fiile yer verilmiştir.
- B) Birden çok ek-fiil kullanılmıştır.
- C) Anlam kaymasına uğramış fiiller vardır.
- D) Birden çok durum fiiline yer verilmiştir.
- E) Zarf-fiil, cümleye durum anlamı katmıştır.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi şimdiki zamanın hikâyesi biçimindedir?

- A) Savcı, bu önemli konuda kumandanın kulağına birkaç kelime fısıldamıştı.
- B) Aslında temizliğe kalkışmak gibi bir düşünce dahi olmayabilirmiş ilk anda kafalarında.
- C) Asker; kıpırdamadan, âdeta nefes almadan düşman sınırını gözetliyordu.
- D) Bugün okulun fizik laboratuvarına istediğiniz deney malzemeleri gelecekti.
- E) Peyami Safa, *Sözde Kızlar* adlı romanında mütareke yıllarını anlatıyor.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla eylemsi kullanılmıştır?

- A) Gönülden yapılacak dualara ve candan arkadaşlıklara ihtiyacımız var.
- B) Toptancılıktan kazandığı parayla bu güzel bahçeyi satın almıştı.
- C) Bize bu hareketimizden dolayı okuldan bir ay uzaklaştırma cezası verilmişti.
- D) Benim de yaşadığım bu eve yaşlı bir çiftin de İzmir'den gelip yerleştiğini çok sonraları öğrendim.
- E) Buranın güzel olduğu pek iddia edilmezdi ama güzelliğinden de öte güçlü bir çekiciliği vardı.

7. (I) 1666 yılında açılan Mısır Çarşısı'nın genellikle beş kapısının olduğunu düşünülür. (II) Oysa her biri farklı dünyalara açılan altı kapıya sahip L şeklindeki çarşının iki kolunun kesiştiği yere "Dua Meydanı" denir. (III) Bir zamanlar esnaf dualarıyla kapılarını açan çarşı, müdavimlerini bile şaşırtan bir çeşitliliğe sahip bugün. (IV) Mısır Çarşısı'nın çevresindeki lokantalar Robert de Niro'dan Tony Curtis'e, Burt Lancaster'dan Audrey Hepburn'e sayısız ünlünün favorisi olmuş. (V) Tahmis Caddesi'nden Bahçekapı'ya uzanan tarihî sokaklardaki asırlık lokantalarda geleneksel İstanbul yemeklerinin seçkin örneklerini de bulabilirsiniz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ek-fiil kullanılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

8. Rio'nun sıcak güneşi sizi bunaltırsa Sugar Loaf diye
I
anılan Şeker Tepesi'nin yolunu tutabilirsiniz. Teleferikle ulaşılabilen 396 metrelik tepe, nefes kesen bir şehir
II
panoraması sunuyor ziyaretçilerine. Gün batımı saatlerinde genellikle kalabalık olsa da eşsiz manzara için gitmeye kesinlikle değer. Yerel rehberlerin
III
söylediğine bakılırsa bu tepe, fotoğraf ve kartpostal
IV
endüstrisi için yaratılmış âdeta.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi eylemsi değildir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

9. İlk filmi *Tabutta Rövaşata* ile büyük ilgi toplayan ama kendini bu ilgiye hapsedmeyen bir sinemacı olarak Derviş Zaim, her filminde farklı bir arayışın peşine düştü. Kâh minyatür sanatına çevirdi kamerasını kâh Kıbrıs'a. Kitap; Zaim'in zaman, kimlik gibi kavramlar üzerinden anlattığı hikâyelere farklı bir pencereden bakma şansı veriyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zarf-fiil
- B) İsim-fiil
- C) Sıfat-fiil
- D) Çekimli fiil
- E) Ek-fiil

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemine zaman kavramı yoktur?

- A) Burayı değirmen suyuyla sulamayı düşünüyoruz.
- B) Karadeniz'e gidince mutlaka yaylalarını gezin.
- C) Bu kadar önemli sonuca bilimsel yollardan ulaştık.
- D) Dostlardan uzak kalınca hastalıklar peşini bırakmamış.
- E) Altı ayı aşkın bir zamandan beri hazırlanıyordu bu yolculuğa.

SÖZCÜK TÜRLERİ

Sözcük Türleri (Karma) - II

TEST • 19

• PEKİŞTİRME •

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi oluş bildiren bir fiildir?

- A) Pek az kimseye göstermiş olduğu bir hoşgöründen yararlandım.
- B) Kartonların yerlerde sürüklenirken çıkardıkları seslere benzer sesler çıkardı.
- C) Bahar gelince bu güzelim bahçedeki bütün ağaçların yaprakları sararmıştı.
- D) Herkesin içinde bana bağırdığın zaman çok kızıyorum sana.
- E) Sızıntıları durdurmadan, bir önlem almadan ne diye bütün kitapları, eşyaları taşıdık ki!

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik zamanlı bir fiil vardır?

- A) Siparişleriniz bizim aracılığıyla getirilecektir.
- B) Isınmayı umarak başımı yastığa gömüyorum.
- C) Can sıkıntısından oturup yemek yapmaya başladılar.
- D) Beş dakika boyunca görüntüye bakarsan farkı göreceksin.
- E) Mart başlayalı kırkını geçmiş nice tanıdıklarım hastalandı.

3. 70'leri anlattığı *Bir Maniniz Yoksa Annemler Size Gelecek*'le geniş bir okur kitlesine ulaşan Ayfer Tunç, öykülerinde insana ait olan değerlerden uzak duramazdı.

Bu cümlenin yüklemi için,

- I. Ek-eylem almıştır.
- II. Birleşik zamanlı bir eylemdir.
- III. Geniş zamanın hikâyesi biçiminde çekimlenmiştir.
- IV. Sıfat-fiil eki almıştır.

yargılarından hangileri söylenemez?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız IV
- D) I ve IV
- E) I, II ve III

4. Aşağıdaki dizelerin hangisinde farklı türde fiilimsiler bir arada kullanılmıştır?

- A) Sevdiklerim göçüp gidiyorlar birer birer
Ay geçmiyor ki almayayım gamlı bir haber
- B) Çok şey bilen diyor: gidecek her gelen nesil
Ey sade dil bu bahsi hayatında böyle bil
- C) Gördüm ve anladım yaşamak macerasını
Bâkiyse ruh eğer dilemezdim bekasını
- D) Hülyalı kalmayınca hayatın ne zevki var
Bitsin, hayırlısıyla, bu beyhude sonbahar
- E) Kaybetti asrımızda ölüm eski hüznünü
Lakayt olan mühimsemiyor gamlı bir günü

5. Oyunculuk alışkanlık yapar. Rahatlatır insanı. Ağladıktan sonra hissettiğiniz tuhaf hafiflik gibi. Oyunculüğün mistik bir yönü vardır. Arınır, kendinizi tanır, içinizde bir güç hissedersiniz. Oynadıkça hayatınız katlanır, çoğalır. Her rol rahatlatır, mutlu eder insanı. Her seferinde başka bir tarafınızı fark eder, kendinizi biraz daha tanırırsınız. İnanın bu vazgeçilmez bir şeydir.

Bu parça için,

- I. Ek-fiilin geniş zamanı kullanılmıştır.
- II. Basit çekimli fiile yer verilmiştir.
- III. Birden çok fiilimsi türü vardır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde dilek (tasarlama) kiplerinden biriyle çekimlenmiş bir fiil vardır?

- A) Bu gizemli evin salonundan sürekli belli belirsiz sesler yükseliyordu.
- B) Bu yoldan biraz daha gitse kasabanın yakınındaki gölün olduğu yere çıkar.
- C) Bütün bunlardan sonra suçunu inkâr edince şaşır kaldım.
- D) Bir gün Oğuz Atay'ın bir mucize gibi edebiyatımızdan geçtiğini kavrayacağız.
- E) Her gün beni kapıda karşılamıyor mu bütün yorgunluğumu unutuyorum.

7. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde dilek kiplerinden biriyle çekimlenmiş bir fiil vardır?

- A) Bacası görülmeyen yerden kız alınmaz.
- B) Balı, parmağı uzun olan değil; kısmeti olan yer.
- C) Balık, çok konuşurum ama ağzım su dolu demiş.
- D) Bebeler birbirinden huy kapar, ayrılanlarına su katar.
- E) Bağa bak üzüm olsun, yemeye yüzün olsun.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlam kayması yoktur?

- A) İnternet sitesinden sipariş verdiğim kitaplarım yarın teslim ediliyor.
- B) Böyle olmaz arkadaşlar, işimize gereken ciddiyeti gösterelim!
- C) Kazadan sonra bir daha kendine gelememiş, odasından dışarıya fazla çıkmamış.
- D) Bilgisayarın başından kalkıp hemen bu odayı temizleyeceksin.
- E) Fatih Sultan Mehmet büyük bir heyecanla İstanbul'un sokaklarını dolaşır.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem farklı bir kiple çekimlenmiştir?

- A) Evlilik, çoluk çocuk üstüne dertleşmeler, yakınmalar, onu çok ilgilendirmez.
- B) Böyle anlamsız konular üzerine onlarla tartışmadan kaçınmalısın.
- C) Çatının bir daha uçup gitmemesi için kalın iplerle bağlayıp üstüne uzunlamasına kırık tahtalar çaktılar.
- D) Mürekkebi kurutmak için kullanılan kurutma kâğıdının ve bunun takılı bulunduğu araca "kurutmaç" denir.
- E) Kendisini soluk almadan dinleyen sınıfın karşısında heyecandan ne yapacağını bilemiyor.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek-fiilin geniş zamanıyla çekimlenmiş bir sözcük vardır?

- A) Hayatı anlamazsan tutsak olduğunu bile bilemezsin, hakkını arayamazsın.
- B) Günlerimi neşeli ve hülyalı iki kısma ayıran iki tabiatım, kötümser ve iyimser, iki felsefem vardır.
- C) Annem, babamın bu iyimser değerlendirmelerine artık inanmayan on beş yıllık bir eşi.
- D) Yüreğimizdeki uygarlaşma ateşi öylesine harlı yanıyordu ki hatalarımızı görmüyorduk.
- E) Bina sekiz köşeliydi, enlemesine yapılmış olan asıl kahvehaneye birkaç merdivenle çıkılırdı.

11. (I) Denizden yaklaşık iki bin metre yükseklikteki kar denizinin ortasında, ışıltılı bir dağ kasabasını andıran Uludağ'ın serüveni, 1930'lu yıllara dek uzanır. (II) İlk yıllarında sadece tek konaklama tesisine sahip olan dağda, bugün beş yıldızlı otellerden pansiyonlara uzanan geniş bir seçenek mevcut. (III) Ayrıca işinin uzmanı olan sağlık ve arama-kurtarma ekipleri de 24 saat görevinin başında. (IV) Genellikle kolay pist seçeneklerine sahip dağdaki pistler, kış sporlarının hemen hepsi için elverişli. (V) Hayli geniş bir alana yayılan kayak alanını etkileyen rüzgârların hâkim yönü, güney ile güneybatı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde eylemsi kullanılmamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

SÖZCÜK TÜRLERİ

Sözcük Türleri (Karma) - III

TEST • 20

• DEĞERLENDİRME •

1. (I) Yaklaşan kırmızı otobüsü görünce şehrin kalbinin attığı W&A Waterfront'a doğru yol almam gerektiğini hatırlıyor, bir süre yürüyorum. (II) Burası en şık mağazaların, lokantaların ve meşhur Two Ocean's Aquarium'un bulunduğu, şehrin en can alıcı noktası sayılıyor. (III) Eski şehir merkezinden sadece beş dakika kadar denize doğru yol almak gerekse de ben arabaya binmeyi tercih ediyorum. (IV) Aslında kolayca yürünecek bir yol ama geçilen bazı sokakların fazla tekin olmadığı söyleniyor, o yüzden yürümüyorum. (V) Waterfront'a geldiğimde çoğu Masa Dağı'na bakan deniz mahsulleri, et, suşi ve Hint mutfağı başta olmak üzere dünya mutfağından örnekler sunan restoranla karşılaşıyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hem haber hem dilek kipleriyle çekimlenmiş fiillere yer verilmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Katalan kulübünün önemli bir özelliği de tam anlamıyla bir futbolcu fabrikası olması. "Centera" adı verilen ^I altyapısı FC Barcelona'ya her dönem değerli oyuncular vermiş. Bu isimler arasında Victor Valdés, Carles Puyol, ^{II} Xavi, Andres Iniesta, Bojan Krkic, Lionel Messi ilk akla gelenler. Uygulanan bu strateji bir yandan kulübün ^{III} yetenekli gençleri keşfetmesini sağlarken diğer yandan ^{IV} bütçesini dengeli kullanmasına imkân veriyor. ^V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük ek-fiil almış bir fiilimsidir.
B) II. sözcük, basit zamanlı bir fiildir.
C) III. sözcük, adlaşmış sıfat-fiildir.
D) IV. sözcük birleşik çekimli fiildir.
E) V. sözcükte anlam kayması söz konusudur.

3. (I) Çağımızın önemli yemek kültürü araştırmacılarından Alan Davidson, küçük kâselerde beslenme yönteminin Asya'nın batısında çok yaygın olduğunu vurguluyor. (II) Sofraları tabaktaki iştahlı görüntüleriyle süsleyen bu ufak lezzetlere, tüm bu coğrafyalarda "meze" adı verilmişti. (III) Meze, Farsça bir kelime olup tadımlık veya bazen çeşni anlamına gelmektedir. (IV) Söz konusu tadımlık ise bu çerçevede sofrada bulunması gereken atıştırmalıkların sınırları çiğ yiyecekten soğuk ve sıcak yiyeceklerle kadar uzanır. (V) Akdeniz çanağında bulunan birçok ülkenin mutfak kültüründe de bu atıştırmalıklara meze adı veriliyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangilerinde birleşik zamanlı bir fiil vardır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve V E) IV ve V

4. Kitabı okurken Albert Camus'nün *Düşüş*'ünü hatırladım, orada çekilen sancıları bu kitapta sobanın arkasında oturan kız da çekiyor. Bizim milletten böyle bir sancı çekecek insan çıkmaz diye hükmetmişken kendi içinde buluyorsun o sancıyı çeken. Bunların hepsini nasıl derleyip toparlamış da kaleminden dökmüş, bir kitaba sığdırmış, doğrusu takdire şayan. Üstelik böylesine zor bir kitabı nasıl olmuş da benzersiz bir Türkçe ziyafetine dönüştürmüş orası da ayrıca alkışlanası.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Kılış fiili
B) Durum fiili
C) Basit zamanlı fiil
D) Birleşik zamanlı fiil
E) Kip ekinden sonra kullanılmış fiilimsi

5. (I) Eserlerin tarihlenmesi ve dönemsel tespitlerinin yapılmasının ardından karşılaşılan sonuç oldukça çarpıcı. (II) Arkeolojik kazılarda belirli bir katmanda karşılaşılan define benzeri buluntular genellikle bir ya da iki uygarlığa ait eserlerden oluşurken Mardin Sürekli Definesi'ndeki buluntular arasında İtalya, Venedik Dukalığı'ndan Bizans İmparatorluğu'na, İlhanlılardan Eyyubilere kadar uzanan bir çeşitlilik mevcut. (III) Definede, 13 ve 14. yüzyıllarda Orta Doğu'da hüküm sürmüş veya bir şekilde bölgeyle ticari ilişkiler geliştirmiş hemen her hanedanlığın sikkelerine ve takılarına rastlamak mümkün. (IV) Bizans, Venedik, İlhanlı ve Eyyubiler dışında; Aglebi, Fatımi, Memlük, Zengi, Celayir, Kilikya Ermenileri gibi irili ufaklı daha birçok hanedanlığın izleri bu hazineyi farklı ve çok önemli kılıyor. (V) Sürekli Definesi bu zengin çeşitliliği nedeniyle âdeta bir dönemin röntgenini çekip günümüze iletmış durumda.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ek-eylem kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Pembe uçurtmalar yolladığından beri sarardı tiryaki menekşeleri sonbaharın tozlu kafeslerinde sevgi turnaları yakalıyorum turnalar gidiyor; ben kalıyorum avareyim, asudeyim, yorgunum bilmiyorum neden sana vurgunum Erzurum garında banklar üstünde uyku tutmuyor karanlıkları yitik düşlerimi kovalıyorum gölgeler gidiyor; ben kalıyorum

Bu dizelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İlgeç vardır.
B) Çekimli fiil kullanılmıştır.
C) Birden çok sıfat tamlaması vardır.
D) Belirtili isim tamlamasına yer verilmiştir.
E) Ek-fiilin öğrenilen geçmiş zamanı kullanılmıştır.

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde oluş fiili kullanılmıştır?

- A) Git bu mevsimde, gurup vakti, Cihangir'den bak
Bir zaman kendini karşıdaki rüyaya bırak
B) Çevirir camları birden peri kâşânesine
Som ateşten bu saraylarla bütün karşı yaka
C) Nice yüz bin senedir şarkın ışık mimarı
Böyle mamur eder ettikçe hayâl Üsküdar'ı
D) Hazan mevsiminde yaprak sararır
Kem sözlerde dil dönmez zorlanır
E) Başkadır çünkü bu akşam bütün akşamlardan
Güneşin vehmi saraylar yaratır camlardan

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi yansımadan türemiş bir eylemdir?

- A) Boğaziçi'nde yaşayan bir insan, kendisini kapanmış, bütünleşmiş bir mekânda duyumsar.
B) Bu ülkede mevsimler de çağlar da inançlar da sarmaş dolaş.
C) Köyün kışında, su başında bekleyen koyunlar yoldan geçen arabaları görünce meleşiyordu.
D) Yerden sarmaşarak yükselen bu iki dal, pencereye varmadan ikiye ayrılıyordu.
E) Sizinle bir uçak yolculuğunda tanışmış, uzun uzun sohbet etmiştik.

9. Bu sene içinde daha fazla çoklu dokunma özelliğini

I destekleyen, klavyeden kurtarılmış, taşınabilir

II bilgisayarlar hayatımıza girecek. Farklı işletim sistemleri ile donatılacak bu tablet bilgisayarlar sayesinde sadece kablosuz olarak internette sörf yapmaktan öte

III evlerimizdeki cihazları uzaktan kontrol etmek mümkün olacak ve daha fazla etkileşimli medya

IV özellikleri kullanılacak. Üstelik uzatılan batarya ömürleri sayesinde on saatin üstünde çalışma süreleri sağlayacak tablet bilgisayarlar akıllı cep telefonundan fazlasını isteyenler için mükemmel bir tercih olacak.

V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. AY

Fiiller - Fiilde Kip (Anlam) Kayması

Ek-Fiil - Birleşik Zamanlı Fiil

Fiilimsiler

Sözcük Türleri (Karma)

APS

AYLIK PLANLAMAM

Gün	Konu Adı	Çözdüğüm Soru Sayısı	Çözdüğüm Süre	Doğru	Yanlış	Boş
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						

ÜNİTE 3

SÖZCÜK TÜRLERİ

Fiiller - Fiilde Kip (Anlam) Kayması - I

- Kip - Şahıs Ekleri
- Haber Kipi
- Dilek Kipi

- Basit Çekimli Fiil
- Anlam Kayması
- Birleşik Çekimli Fiil

EAPS12TRK25-104

TEST • 1

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi haber (bildirme) kiplerinden biriyle çekimlenmiştir?

- A) Çimenlerin üzerine oturup birbirinize laf yetiştirmeye çalışmayın.
- B) Çam ağacının çiğnenip emilen iç kabuğuna “soymuk” denir.
- C) Kitap fuarından bu önemli yazarın son romanını da unutmadan alalım.
- D) İsterseniz bugün Perihan ninem evde kalsın, baklava açsın, dolma yapsın.
- E) Artık çocuklarına bakabilmek için akşama kadar bu evdeki insanların kahrını çekmelisin.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi geniş zaman kipiyle çekimlenmiş bir fiildir?

- A) Bu üçlü grup, merdivenin en üst basamağında öylece duruyor.
- B) Kanun, ancak topluma zararlı olan şeyleri yasaklayabilir.
- C) Birler, onlar, yüzler, binler basamaklarına gelebilecek en büyük sayıları yazınız.
- D) Bir süre sonra eve geç gelmeler, istenilenleri almamalar başladı.
- E) Bir zamanlar, sertliğinden, babamın karşında nefes alamazdık.

3. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi dilek (tasarlama) kiplerinden biriyle çekimlenmiştir?

- A) Bu şirketin merkezi elli dönümlük bir alana kurulur.
- B) Telsizi kapatacak, dirseklerini masaya dayayacak, kara kara bizi düşünecek.
- C) Bünyamin, gücünün yettiği kadar hızlı yürüyüp Haliç’e insin.
- D) Bana yaptığın bu ziyarette bayramlık elbiselerini giymene ayrıca sevindim.
- E) Yetmişlik ihtiyar, kendisinden beklenmeyen bir çeviklikle suya atlamış.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gereklilik kipi, cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?

- A) Masada uyuyakalmasına bakılırsa çok yorulmuş olmalı.
- B) Yurdun düzenli ve disiplinli olması için görevliler, üzerine düşeni yapmalı.
- C) Bu önemli sınavı başarması için mutlaka düzenli ders çalışmalı.
- D) Bu zor dönemde işini kaybetmemek için sana yapılan teklifi kabul etmelisin.
- E) Sene sonunda yapılacak şirket toplantısında önemli kararlar almalısın.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi kılış bildiren bir fiildir?

- A) Bir gün benden okumak için senin kitabını istedi.
- B) Çocuk, babasını görünce sessizce sofraya oturdu.
- C) Bu arada üç beş yazarın üretimi de araya kaynayıp gidiyor.
- D) Şu dehşet ortamının altında koskoca bir yalnızlar dünyası yatıyor.
- E) Köyünden getirdiği darı unundan yapılmış bazlama ancak beş gün yetmişti.

6. Bilinen geçmiş zaman eki “-di”, gerçekleştiği bilinen ya da görülen eylemlerin aktarılmasında kullanılır.

Aşağıdakilerin hangisinde buna uymayan bir kullanım söz konusudur?

- A) Yolların kapanmasından dolayı toplantıya yarım saat geç katıldı.
- B) Onu sabaha kadar bu ıssız sokakta bedenim titreye titreye bekledim.
- C) Bugün kütüphaneye ders çalışmak için iki arkadaşıyla geldi.
- D) 17. yüzyılda Osmanlı sultanları şiiere daha fazla ağırlık verdi.
- E) Okuyucular, yazarın güncel olayları irdelediği son romanını ilgiyle karşıladı.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi çekimli bir fiil değildir?

- A) Kuzum bana kim gelip gidiyor, hep böyle gözlüyor musun?
- B) Yavrulama zamanı olduğundan huzursuzdu hayvancağız.
- C) Otomobilden atlayıp vapura doğru seğirten bir adama tutup sual sorulur mu?
- D) Baba yadigârı kümesteki tavuklar yumurtlamışsa ıspanaklı iki yumurta pişirirdi.
- E) Mustafa Kemal Paşa, bu isteği ilk önce şakaya alarak cevaplandırmıştı.

8. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yüklem istek kipindedir?

- A) Şimdilik, bu amaçla özel bir komisyonun hazırlığı niteliğinde bir kurul oluşturulmasını öneriyorum.
- B) Böylelerini dinlediğimizde belleğimizde sözleri, hiç mi hiç kalmaz.
- C) Bence bunu düşünelim ve ortaya çıkacak öznel davranışımızı içtenlikle dile getirelim.
- D) Düzenli kitap okursan bir aya kalmaz okuma kusurlarını giderirsin.
- E) Son günlerde bu semte bir kütüphane yapılacağını duymaktan memnun olmalısın.

9. Aşağıdaki dizelerin hangisinde haber (bildirme) kiplerinden biriyle çekimlenmiş birden çok fiil vardır?

- A) Nihayetsiz çöllerin üstünden hep beraber Geçerken bulmadılar ne bir ot ne bir yosun
- B) Balkan şehirlerinde geçerken çocukluğum Her lâhza bir alev gibi hasretti duyduğum
- C) Kalbimde vardı "Byron"u bedbaht eden melâl Gezdim o yaşta dağları, hülyam içinde lâl
- D) En son şarkılarını dağıtarak rüzgâra Beyaz boyunlarını uzattılar taslara
- E) Korkudan büzülürüm usulca bir kenara Gölgem bir hırsız gibi tırmanır duvara

10. Karadeniz'in kuzeybatı ucunda bir sahil yerleşimi olan İğneada, İstanbul'a karayoluyla yaklaşık 3 saat uzaklıktadır. 20 kilometreyi aşan uzunluğuyla Türkiye'nin en büyük kumsallarından birine ev sahipliği yapan İğneada'da, eylül ayıyla birlikte balık akını başlıyor. Muhteşem gün batımlarını izlemek için en iyi yer, Limanköy'de bulunan tarihî deniz feneri ve çevresi. Longoz Ormanı ise denizle orman havasını aynı anda teneffüs edip enerji depolamak için idealdir.

Bu parçada kaç çekimli fiile yer verilmiştir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zaman kayması yoktur?

- A) Bizler de her gün bu tür sorunlarla karşı karşıya kalıyoruz.
- B) Yarın, Ankara'dan çok önemli birkaç konuğu ağırliyoruz.
- C) Akşamları arkadaşımınla geç vakitlere kadar korku filmi seyreliyoruz.
- D) Küçük kardeşim odasında yarınki önemli sınavına çalışıyor.
- E) Biz yazları yüksek tepelere kurulu yaylalara çıkmayı çok seviyoruz.

12. (I) Hakkâri'nin yalçın ve yüksek dağları ilk görüşte tedirgin bir hayranlık verir insana. (II) Birbiri üstüne sıralanan uçsuz bucaksız bu yalçın dağlar bir an için kaybolmuşluk, bir başka dünyada unutulmuşluk hissini uyandırır yüreğinizde. (III) Ama hiç merak etmeyin, zorlu coğrafyanın yol açtığı bu tedirginlik, yöre insanının sıcaklığı ve geleneksel konukseverliği eşliğinde içilen bir bardak çayda eriyip gidecek. (IV) Yine Türkiye'nin en uzun buzulu olan (4 km) Uludoruk Buzulu Hakkâri'de yükselir bulutlara. (V) Yemyeşil çimenler ve sayısız türde çiçekleriyle binlerce metre yükseklikte bir gelin gibi süslenen yaylalar da çağırır sizi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde dilek (tasarlama) kipi kullanılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

SÖZCÜK TÜRLERİ

Fiiller - Fiilde Kip (Anlam) Kayması - II

TEST • 2

• PEKİŞTİRME •

1. Anlattıkları şeylerin niteliğine göre fiiller; kılış fiilleri (kesmek, ezmek, ütülemek gibi), durum fiilleri (gülmek, uzatmak, susmak gibi), oluş fiilleri (kısalmak, morarmak, kızarmak gibi) diye adlandırılır.

Aşağıdakilerden hangisinde söz edilen fiillerin tümü örneklendirilmektedir?

- A) Yazmak, kazımak, çizmek
B) Acıkmak, kalkmak, yatmak
C) Sararmak, solmak, ufalmak
D) Dökmek, yazmak, kapamak
E) Delmek, oturmak, ağarmak

2. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde birleşik zamanlı fiiller kullanılmıştır?**

- A) Hangi seyyah gezmiştir benim kadar
Hangi ruh dönmüştür gittiğim yerden
B) Yelken, vapur ne varsa kaçışmış limanlara
Yalnız onundu koskoca meydan ve manzara
C) Dindirmez anladım bunu hiçbir güzel kıyı
Bir bitmeyen susuzluğa benzer bu ağrıyı
D) Bunlar bize ilk sefer, misafir diyorlardı
Çok sonra alıştılar gidip gelmiyorlardı
E) Gönlümde hep o zanla beraber çağıldadı
Bildim nedir ufuktaki sonsuzluğun tadı

3. Muhteşem manzaralarının ötesinde Gevaruk Yaylası, binlerce yılın tarihini saklamakta. Kayalara çizilen bu resimlerde insanın doğayla ilişkisinin, av sahnelerinin, bitki ve hayvan figürlerinin betimlendiğini göreceksiniz.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Kılış fiili
B) Haber kipi
C) İkinci çoğul şahıs (kişi) eki
D) Birleşik zamanlı fiil
E) Basit zamanlı fiil

4. (I) Başarılı bir astronom olan İbrahim Hakkı, hocası İsmail Fakirullah'a vefasını optik bir düzene kurarak göstermişti. (II) Bu amaçla ilk olarak hocasının ebedî uykusu için hazırladığı yapının yakınına, üstünde camdan bir prizma bulunan, sekiz köşeli ve on metre yüksekliğinde bir de kule inşa edecekti. (III) Düzeneğin üçüncü parçası ise kulenin yaklaşık 4 km doğusunda, her sabah güneşin yükseldiği tepenin zirvesine harçsız, yığma taşla örülen ve ortasında 40x50 cm'lik bir pencere boşluğu olan bir duvarla tamamlanmıştır. (IV) İbrahim Hakkı artık dehasını kanıtlamaya hazırdır. (V) Uzun uğraşlar sonucu yaptığı hassas hesaplar sonunda meyvesini verecek ve ekinoksun gerçekleştiği 23 Eylül günü, Tillo'ya doğan güneşin ilk ışıkları tepedeki duvarın boşluğundan blok hâlinde süzülerek kuledeki prizmada odaklanacaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangilerinde basit zamanlı fiil vardır?

- A) I ve II
B) II ve III
C) II ve V
D) III ve V
E) IV ve V

5. Gitme, sonbahar oluyorum, sonrası hiç
I
Ağaçlar bükmesinler n'olursun boyunlarını
II
Neden akşam oluyorum tren kalkınca
III
Kırlangıçlar birdenbire çekip gidince
Mendiller sallanınca neden tıkanıyordum
IV
Öyle çok acımasız ki, öyle birdenbire ki
Az önceki çiçekler sararıyor diken diken
V
Gitme, sonbahar oluyorum, sonrası hiç

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük, dilek kiplerinden biriyle çekimlenmiştir.
B) II. sözcük, üçüncü çoğul kişiye göre çekimlenmiştir.
C) III. sözcük, şimdiki zaman eki almıştır.
D) IV. sözcük, birleşik zamanlıdır.
E) V. sözcük, durum fiilidir.

6. (I) Doğu Karadeniz yaylalarına asıl ününü kazandıran Rize'ye ulaşıyor yolumuz. (II) İyidere Sahili'nden başlayan yol, uçsuz bucaksız çay ve mısır bahçeleri arasından İkizdere Vadisi'ne uzanır. (III) Yol üzerindeki Güneyce'nin 150 yıllık ahşap camileri, kestane ağacının dantel gibi oyulmasıyla yapılmıştı. (IV) Vadiye adını veren İkizdere; Köhçer ve Cimil derelerinin kesiştiği yerde çağlıyordu. (V) Manle Şelaleleri ve Vane Kaplıcası dışında; renkli bir çarşısı var ilçenin.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede basit zamanlı bir fiil vardır.
B) II. cümle, haber kiplerinden biriyle çekimlenmiştir.
C) III. cümledeki fiil, birleşik zamanlıdır.
D) IV. cümlelerin yüklemi, şimdiki zamanın rivayetiyle çekimlenmiştir.
E) V. cümlede yüklem ek-eylem almıştır.

7. (I) Göteborg'a gittiğinizde aylardan temmuzsa çok etkileneceksiniz. (II) Beyaz gecelerin karanlığa pek şans tanımadığı bir dönem olduğundan gecenin geç saatlerine kadar dolaşmalısınız, bu sayede şehrin cıvı cıvı merkezini keşfetme zamanınız olacak. (III) Bir süre sonra güneş; şehrin tepesinde karargâh kurmuş, gece gündüz gülümsüyor, birkaç saatliğine istirahate çekiliyor, ardından geri dönüyordur. (IV) Göteborg deyince endüstrinin ön plana çıktığı, büyük limanlı bir fabrikalar şehri bekliyordum. (V) Buna karşılık tarihî binaların çağdaş yapılarla uyum içinde olduğu, caddelerin küçük dükkânlarla dolu ara sokaklara açıldığı, başkent Stockholm'le yarışacak bir kültürel hayatın olduğu bir şehirle karşılaşınca çok şaşırdım.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hem haber hem dilek kipleriyle çekimlenmiş fiiller kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, fiile eklenen “-mış, -miş, -muş, -mü” **eki cümleye** “başkasından duyulma, aktarılma” **anlamı katmaktadır?**

- A) Başın ağrıyor galiba, yüzün sararmış, solmuş.
B) Geç fark ettim, bütün notlarım evde kalmış.
C) Dün Manisa'ya gitmiş ama işi bağlayamamış.
D) Küçük çocuğun soğuktan elleri çatlamış.
E) Bu yemek çok güzel olmuş, ellerine sağlık.

9. I. Konuşmam Geniş zaman
II. Kazanacak Gelecek zaman
III. Temizliyorsunuz Şimdiki zaman
IV. Gezsiner Gerekliklik
V. Okuyalım İstek

Yukarıdakilerden hangisi karşısındaki kiple ilişkilendirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil kipinde anlam kayması **yoktur?**

- A) Hanımefendi buyurun, neye bakmıştınız?
B) İtiraz istemem, yarım saat içinde bu oda temizlenmeli!
C) Kitaplardaki bu tür yanlışlarla her gün karşılaşyoruz.
D) 19. yüzyılda bu yapıda büyük bir düzenleme yapılır.
E) Bu toplantı için yarın Ankara'dan Bakan gelecek.

SÖZCÜK TÜRLERİ

Fiiller - Fiilde Kip (Anlam) Kayması - III

TEST • 3

• DEĞERLENDİRME •

1. Ama sen hep bin yıllık bilenmiş inatlarla

I

Karşıma çıkıyorsun

II

En serin imbatlarda

Adını yazıyorum

III

Bulduğun fırsatlarla

Yüreğimin başına noktalarla, hatlarla

Baş başa kalırsam sonunda heyhatlarla

IV

Sözde senden kaçacağım

V

Doludizgin atlarla

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi çekimlenmiş bir fiil değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Yarın bambaşka bir güne uyanırsın
O zaman kimsesizliğe sen de dayanırsın

Bu dizelerde geniş zaman kipiyle çekimlenmiş fiil gelecek zaman anlamı vermektedir.

Aşağıdakilerden hangisinde buna benzer bir kullanım görülmektedir?

- A) Hafız'ın kabri olan bahçede bir gül varmış
Yeniden her gün açarmış kanayan rengiyle
- B) Az kaldı mutlu günlere erişmeye
Bekle kavuşursun sen de gülüşmeye
- C) Anladım faydası yok uzak kalmanın artık
Seni kader çizgisiyle alnıma yazan Hak'tır
- D) Bilmez misin, dört mevsimin üçünde
Kar olur yaylalar, ela gözlü yâr
- E) Ne bir türkü söylersin gizlice ağlayarak
Ne bir akşam içinde bir yara göz göz açar

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çekimli fiil yoktur?

- A) Adam, dere kenarından kestiği söğütlerle evin üstünü kapattı.
- B) Kusursuz şiirler öyle kolay kolay yazılmıyor, biraz emek ve zaman istiyor.
- C) Buradaki killi, kireçli toprak küçük çakıl parçalarıyla örtülüydü.
- D) İki arkadaş sabaha karşı bu şirin kasabanın meydanına vardı.
- E) Anacığım, içinde gürül gürül suyu olan çiftlikte büyümüştü.

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yüklem istek kipindedir?

- A) Bana düşmez can vermek yumuşak bir kucakta.
- B) Odayı, sıcak bir kızarmış ekmek kokusu sarmalı.
- C) Size de böyle kullanışlı bir bilgisayar alalım bence.
- D) Bu gece de mahalleye bu kocaman kamyonlar girmesin.
- E) Yarın bizim kâhyayı çarşıya yollatır, aldırıtırım gerekenleri.

5. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi geniş zaman kipindedir?

- A) Haftalık çalışanlar haftalığını, aylık çalışanlar aylığını getirmiştir.
- B) Elçilik kadrolarında düzenleme yapılacağından söz ediliyor.
- C) Egzistansiyalizm, "varoluşçuluk" kavramıyla Türkçeleştirilecekti.
- D) Atatürkçülük ve ilericilik her zaman, her koşulda bilimsel olmayı gerektirir.
- E) Atlara atladılar; şeftali bahçelerinden geçtikten sonra tımar görmemiş sık, gür bir ayvalığa daldılar.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem haber hem dilek kipleriyle çekimlenmiş fiillere örnek gösterilebilir?
- A) Seçmenlerine meraklı insanların yufka yürekli olduklarına dair düşüncelerini açmalısın.
- B) Adam “Köy yolları tozdan ve çamurdandır ama sevgi ve ızdırapla doludur.” diye haykırdı.
- C) Bu makine, her gün böyle çalışsa bir aya bütün işleri bitirmiş oluruz.
- D) İş saatinin yazın daha geç bitişi göz önüne alınarak o saatlerde daha sık vapur konulabilir.
- E) Gönüllerini tutuşturan delişmen duygularını donduran buz gibi bir havayla dönmüşlerdi.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kişi, geçmişte kendisinin tanık olduğu bir olayı ya da durumu anlatmaktadır?
- A) Yağmur, vaktinde ve yeterince yağmalı; ekinlere kına, pancarlara kurt düşmemeli.
- B) Çamlıca’nın püfür püfür esen rüzgârlarını ateşinin üstüne sallanan tılsımlı yelpazeler gibi duyar.
- C) Her hafta bu dergileri alabilmek için harçlığımdan bir parçasını, öğle yemeklerinden kırparak biriktiririm.
- D) Gözlerine bir an bile uyku girmiyor, çiğnediği lokma boğazından inmiyor.
- E) Her ikisi de şimdiye değin kabakulak geçirmemiş olduklarından, küçük kardeşimden uzak durdu.

8. Kaçkar Dağları’nın el değmemiş doğasına sığınan Artvin; yayla festivalleri, Gürcü kiliseleri ve doğa sporları olanaklarıyla, Doğu Karadeniz’in en uzak ve sürprizli köşesi. “Yeşil şemsiye” olarak adlandırılan Kafkasör Yaylası, boğa güreşleriyle tanınmaktadır. Kafkasör’ün sırtını yasladığı Genya Dağı’nın yamaçları, uçurumların kenarında ilerleyen adrenalini düzeyi yüksek dağ yollarıyla, off-road tutkunları için bulunmaz parkurlar saklıyor. Dağın batısındaki Hatila Vadisi, Artvin’in en geniş millî parkına sahip.

Bu parçada kaç tane çekimli fiil vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemine “her zaman” gerçekleştirilme anlamı vardır?
- A) Kalanımızı peşine takarak Murat suyunun karşı kıyısına geçirdi.
- B) Sesini duyuramadığını anlayarak daha kuvvetle tekrar etti.
- C) Babam her sabah sahil kenarına iner, bir saate yakın yürüyüş yapar.
- D) Pencereden ince bir rüzgâr, güneş tozlarını tül perdelerle üfürüyor.
- E) En soyut konuları çok çarpıcı somut örneklerle herkesin anlayacağı bir yalınlığa getirmişti.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kılış ve oluş fiili bir arada kullanılmıştır?

- A) Yurdun odalarını dolaştık, çocuklar yerlerine oturmuştu.
- B) Bu adamı yeni gördüm, sanki soğuktan elleri morarmış.
- C) Salondaki koltukların yüzleri solmuş, rengi de ağarmıştı.
- D) Gözlerini yumdu, geçmişte yaşadıklarını hayal etti.
- E) Bir süre araştırma yaptı, sonunda aradığı bilgiyi buldu.

11. Konuyla ilgili geniş kapsamlı ve uzun soluklu yayınların olduğu söylenemez. Tıpkı koleksiyonculuk gibi, yayıncılık

I
da bireysel çabalarla ilerliyor. Ancak geçmiş dönemde

II
yayın sayısında bir artış ve kalite vardı. Ayrıca internetin

III
hızlı bir şekilde günlük hayatımıza girmesi birçok sektörü olduğu gibi nümismatik dünyasını da olumlu etkiledi.

IV
Bilgi paylaşımının kolay hâle gelmesi hem koleksiyoncu sayısındaki artışı tetikledi hem de koleksiyoncuların doğru bilgiye daha çabuk ulaşmasına zemin hazırladı. Ben de yakın bir gelecekte sitemde sanal bir müze oluşturmayı planlıyorum.

V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi birleşik zamanlı yapılamaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÜNİTE 3

SÖZCÜK TÜRLERİ

Ek-Fiil - Birleşik Zamanlı Fiil - I

• Ek-Fiil

• Birleşik Zamanlı Fiil

• Zaman Ekleri

• İsimlerin Yüklem Olması

• Kipte Anlam Kayması

• Ek-Fiil Düşmesi

EAPS12TRK25-107

TEST • 4

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek-fiil kullanılmamıştır?

- A) Paketin kaybolmuş, çalınmış olması ihtimalinin verdiği korku, öldürücü bir korkuydu.
- B) Deve kuşu yüke gelince kuşum, uçmaya gelince deveyim, dermiş.
- C) O, hayatını zehirleyen şeyin bu uğursuz kandırmaca olduğunu yıllarca öğrenemedi.
- D) Her evde olduğu gibi gündelik yaşantısı boyunca kimse olanları fark etmezdi.
- E) Burçak; baklagillerden, taneleri hayvan yemi olarak kullanılan yıllık bir yem bitkisidir.

2. (I) Akdeniz, Anadolu ve Orta Doğu alışveriş geleneklerinin olağanüstü bir sentezini sunan Antep pazarlarına uğruyoruz bu kez de. (II) Birbirinden zevkli dükkânların çevrelediği meydanları, semt pazarları, şık giyimli kadınlı erkekli grupların gezindiği çarşılarıyla Gaziantep'te alışveriş ve yemek bir yaşam biçimi sanki. (III) İstasyon Caddesi'nin her iki yanı, baklavacı ve pastanelerle dolu. (IV) Antep'te pazar gezmelerinin en önemli tamamlayıcısı elbette kebabçılar. (V) Söylenenlere bakılırsa 80 çeşit kebab yapılıyor Antep'te.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ek-fiil kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ek-fiilin geniş zamanıyla çekimlenmiş bir sözcük vardır?

- A) Bizdik o hücumun bütün aşkıyla kanatlı
Bizdik o sabah ilk atılan safta yüz atlı
- B) Gönlümle oturdum da hüznümlendim o yerde
Sen neredesin, ey sevgili, yaz günleri nerde
- C) Hüznü bir zevk edinenler yaşıyorlar burada
Kaldım onlarla bütün gün bu güzel rüyada
- D) Hummalı denizlerden esen rüzgârınızda
Sallandık o şen kızla salıncaklarınızda
- E) Memnun kapanır gözlerim ölsem de vatanda
Mademki cihan gülüyor mademki bu anda

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması ek-fiil olarak yüklem olmuştur?

- A) Dağın zirvesine ulaştığımızda hava soğuktu.
- B) Bir zamanlar bu insanların hizmetçisi, kapıcısıydım.
- C) Sınavda birinci olan bu öğrenci, yetim bir çocuktur.
- D) Sıcak su çeşmesinden oluk oluk mavimsi su boşaldı.
- E) Bu büyük yangının başladığı yer, gölün kenarıydı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek-fiil diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Bünyamin, gücünün yettiği kadar hızlı yürüyüp Haliç'e inmişti.
- B) Şöyle birkaç yıl para biriktirirsen bu bahçesi güzel evi alabilirsin.
- C) Telefonu dün giymiş olduğu ceketin cebinde kalmış olmalıydı.
- D) Bilet kutusunu koltuğunun altına sıkıştırmış, elleri ceplerinde olan bu adam; otobüs biletcisiydi.
- E) Rahat ders çalışmak için televizyonu bir süreliğine kullanmayacaktı.

6. (I) Kanoyla tanışmak hayatımı zenginleştirdi. (II) Aslında ben bir doğa yürüyüşleri tutkunuydum. (III) Zamanla yürüyerek ulaşamadığım sahil kıyılarını, sazlıkları ve deniz mağaralarını merak etmeye başladım. (IV) Bu merak beni kanoyla tanıştırmıştı. (V) Sonra öğrendim ki kayıkla ilgili sporların en eskisi olan kanonun geçmişi tarih öncesi çağlara kadar iniyormuş.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlelerin yüklemi ek-fiil almış bir sözcüktür.
- B) II. cümlede isim soylu bir sözcük ek-fiil olarak yüklem olmuştur.
- C) III. cümlede birden çok belirtisiz isim tamlaması vardır.
- D) IV. cümlelerin yüklemi öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesiyle çekimlenmiştir.
- E) V. cümlede birleşik çekimli fiile yer verilmiştir.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem, ek-eylem almış bir zamirdir?

- A) Seni görmek benim için her zaman bir saadettir.
- B) Bendim seni yalnız bırakıp uzak diyarlara göç eden.
- C) Buraları düzenleme işini belediye üstlenmişti.
- D) Kütüphanede bilimsel kitapların sayısı çok fazlaydı.
- E) Her şeyi açık açık anlatan, oldukça dürüst bir adamdı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek-eylemin olumsuzunu kullanılmıştır?

- A) Seninle değil Ankara'ya bizim semtte bulunan pazara bile gitmem.
- B) Dikmen yolları, mabede adak için gidenlerin yollarına dönmüştü âdeta.
- C) İmza alınacağından ders bitmeden çıkılmayacağını bilmeyen yoktur herhâlde.
- D) Bu kitap, öyle senin bahsettiğin büyük hatalarla dolu değil.
- E) Şoföre pek de lüzum yoktu, arabayı ikimiz nöbetleşe kullanırdık.

9. Batık Şehir'in yanı sıra, Kekova Adası'nın batı kıyısındaki Tersane Koyu ve bir kısmı sular altında kalmış olan Likya mezarları; parkurun en heyecan verici durakları arasındadır.

Bu cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Belirteç vardır.
- B) Çekimli fiil yoktur.
- C) Sıfat tamlaması kullanılmıştır.
- D) Belirtili isim tamlamasına yer verilmiştir.
- E) Ek-fiilin bilinen geçmiş zamanı kullanılmıştır.

10. Erzincan'ın güney ilçesi Kemaliye, benzersiz coğrafi ve iklim özellikleriyle kano ve diğer doğa sporları için ideal bir yer. Fırat Nehri'nin iki kolundan biri olan Karasu'nun içinden aktığı Kemaliye Vadisi, kısa mesafede yüksek irtifa gösterdiğinden zengin bir habitat ve iklim çeşitliliğine sahip. Yüksekliği bin metreyi aşan dağ steplerinde Alpin ekolojisi, vadi boylarında ise Akdeniz iklimi görülüyor. İpek Yolu üzerindeki konumuyla zengin bir kültürel birikime ev sahipliği yapan ilçe, nadir görülen yaban hayatıyla da kano tutkunlarını cezbediyor. Sarp kaya duvarlarıyla vahşi bir görünüme sahip olan Karanlık Kanyon'un derinlikleri, yaklaşık 10 kilometrelik kano parkurunun en heyecan verici bölümünü oluşturuyor.

Bu parçada ek-fiil almış kaç sözcük vardır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcük ek-fiil almıştır?

- A) Bu okulda çok güzel arkadaşlarım oldu benim.
- B) Galerici, arabamı çok daha ucuza satmıştı benim.
- C) Üniversitenin aradığı özellikteki kişi herhâlde benim.
- D) Buraları ağaçlandırmak asıl düşüncemdi benim.
- E) Bilimsel toplantılara katılmak çok hoşuma gitmez benim.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek-eylem, cümleye "terk edilmiş alışkanlık" anlamı katmıştır?

- A) Frankfurt'a gece yarısından sonra ikiye yirmi kala varmıştık.
- B) Üçümüz de güle oynaya tozlu bir yolda koşuya başlıyorduk.
- C) Gençliğimde ben de tıpkı sizin gibi sürekli spor yapardım.
- D) Bu yüzükle, bu pırlanta küpe benim sana yadigârım olsun, demişti.
- E) Tekrar başlayan tipinin içinde bata çıka bir iki sokak geçeceklermiş.

SÖZCÜK TÜRLERİ

Ek-Fiil - Birleşik Zamanlı Fiil - II

TEST • 5

• PEKİŞTİRME •

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde -dır (-tir) eki eklendiği fiile kesinlik anlamı katmıştır?

- A) Çocuklar, bu saate kadar okula ulaşmıştır.
- B) Sınavı kazandığımı duyunca çok sevinmiştir.
- C) Saat yediye geliyor, bence ders çoktan bitmiştir.
- D) Acele etme bu kadar, okul servisi daha gelmemiştir.
- E) Borcunuzdan dolayı suyunuz görevlilerce kesilmiştir.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili fiil, ayraç içinde verileni örneklendirmez?

- A) Sanatçı, romanlarında özgün bir dil kullanmıştır.
(birleşik zamanlı çekim)
- B) Törene yetişmek için evden vaktinde çıkmalıydınız.
(gerekliklik kipinin ek-fiil alması)
- C) Sabah evden erken çıkıyorsa otobüse yetişmiştir.
(ek-fiilin şart çekimi)
- D) Kışları, bu ıssız dağ köyünde kimsecikler kalmıyor.
(fiil kipinde anlam kayması)
- E) Keşke şu an memleketimin yaylalarında olsaydım.
(şart birleşik çekim)

3. Ek-eylem isim soylu sözcüklerin yüklem görevinde kullanılmasında ve basit çekimli eylemlerin birleşik çekimli yapılmasında kullanılır.

Aşağıdakilerin hangisinde ek-eylemin bu iki özelliğine de örnek gösterilebilir?

- A) Polis, havaalanı yolunda kayda değer bir bilgi daha edinmişti.
- B) Bu koca şehirde dişe diş bir mücadelenin içinde bulacaktık kendimizi.
- C) Bu saate kadar çalışmak zordu çünkü makineler belli saatten sonra ısınmaya başlıyordu.
- D) Soluk soluğa kuytu bir yere sinip kafasını toplamaya çalışmalıydı.
- E) O cana yakın, çocuk yüzüyle dört yanına bakınca sanki bütün varlık masumlukla aydınlanırdı.

4. Gidersen yıkılır bu kent, kuşlar da gider

I

Bir nehir gibi susarım yüzünün deltasında

II

Yanlış adresteydik, kimsesizdik belki

III

Sarışın bir şaşkınlık olurdu bütün ışıklar

Biz mi yalnızdık, durmadan yağmur yağırdı

IV

Üşür müydük nar çiçekleri ürperirken

V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangilerinde ek-eylem yoktur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek-fiil kullanılmamıştır?

- A) Büyük kentlerin çevreleri gecekonduyla sarılmıştı.
- B) İstanbul'da sanki bahardan kalma bir hava vardı.
- C) İki arkadaş eve ulaştıklarında vakit hayli geçti.
- D) Müdür Bey benimle ilgili güzel bir rapor yazdı.
- E) Bilgisiyle ve görgüsüyle oldukça etkili bir öğretmendi.

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde isim soylu bir sözcük, ek-fiil olarak yüklem olmamıştır?

- A) Adını yazıyordum bütün otobüs duraklarına
Bir de seni ekliyordum susuşlarıma
- B) Biliyorum sana giden yollar kapalı
Üstelik sen de hiçbir zaman sevmedin beni
- C) Çocuksun sen sesinin çağlayanına düştüm
Bir çiçeğe tutundum düşerken, ordayım hâlâ
- D) Zaman benim işte, nesneleşiyor tüm anlar
Dursam ölürüm paramparça olur dünya
- E) Şu Samanyolu hani avuçlarından dökülen
Kum taneleri var ya onlardan birindeyim

7. Selçuklu Dönemi'nde Orta Doğu, Orta Asya'dan Anadolu'ya kadar yoğun bir yenilikler dönemi sunar. 10.

I
yüzyılın sonlarında Anadolu fetihlerinin harekete geçtiği ortamda büyük, zaman zaman kaotik bir hareketlilik vardır. Fakat o dönem, başka örneği olmayan yapıtlar

II
ortaya çıkması için elverişli bir ortam oluşturmuştur. Yeni

III
fethedilen Anadolu'da sanatçılar, düşünürler, şairler; bilim insanlarının geziciliği ve hareketliliğinin sonucudur.

IV
Türkmen göçünün İran'dan batıya yayılmasının yarattığı kültür ortamı tipik karşılıklı etkileşim ve dönüştürme süreci sergiler.

V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcükte zaman anlamı vardır.
B) II. sözcük, ek-fiil almış bir isimdir.
C) III. sözcük, ek-fiilin bilinen geçmiş zamanıyla çekimlenmiştir.
D) IV. sözcük ek-eylem almıştır.
E) V. sözcükte anlam kayması söz konusudur.

8. Birleşik zamanlı fiillerin soru şeklinde "mi" ek-fiilden önce kullanılır.

Aşağıdaki birleşik zamanlı fiillerin hangisinde buna uymayan bir kullanım söz konusudur?

- A) Buralarda bildiğiniz bir kiralık daire var mıydı?
B) Şirketin depoda duran arabası satılmış mıydı?
C) Tek başına yapabilecek miydi bu işlerin hepsini?
D) Onları şikâyet edersek mi işler düzelecekmiş?
E) Sınavdan çok iyi not aldığını size söylemiş miydi?

9. (I) Kaykay, tekerlekli bir tahta üzerinde yapılan oldukça hareketli bir spordur. (II) Bu sporun şimdiye kadar dünyada pek çok farklı yarışı düzenleniyordu. (III) Slalom kaykay, serbest stil kaykay bunlardan bazıları. (IV) Yokuş aşağı kaykay yarışlarındaysa sporcular, aşağı doğru eğimli bir parkuru en hızlı biçimde tamamlamak için yarışıyor. (V) O kadar hızlılar ki saatte yaklaşık 150 kilometre hıza ulaşabiliyorlarmış.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yüklem "ek-fiilin hikâyesi" ile çekimlenmiş bir fiildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Ek-fiilin geniş zaman çekiminde, üçüncü şahısta kullanılan "-dır" eki çoğu zaman düşer.

Aşağıdakilerden hangisinde bunu örneklendiren bir kullanım söz konusudur?

- A) O her koşulda dünyaya ve ülkemize elinden gelen yardımı yapmıştır.
B) Yıllardır bu küçük kulübede tek başına yaşamayı başarmıştı.
C) Çok zengin, silmeli büyük iki taş kemerin birleştirilmesi ile oluşturulmuş özgün bir kompozisyon bu yapı.
D) Dünyanın neresine giderse gitsin çantasında bir iki kitap mutlaka vardır.
E) Kanun, gizli eşyayı bulmaya mahsus bir fal kitabı değildir.

11. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde hem ek-fiile hem de çekimli bir fiile örnek gösterilebilir?**

- A) Kâinat paramparça oldu bir akşamüzeri
Her kurtulan ateş yaktı üstünde bir kayanın
B) Yeni bir yolculuğa çıkıyorum kar yağıyor
Bir aşk tipiye tutuluyor daha ilk dönemeçte
C) Bir rüzgâr esse ellerin fesleğen kokuyor
Kırlangıçlar konuyor alnına akşamüstleri
D) Seni bekliyorum orda, o kirlenen ütopya da
Kırpiklerime düşüyorsun bir çiy damlası olarak
E) Bırakıp gidemezler alıştıkları ne varsa
Çocuksun sen her ayrılıkta imlası bozulan

12. Yaşar Kemal, Çukurova'sını her zaman içinde taşıyordu. Yaşadığı yer İstanbul, Paris veya Stockholm olduysa da Çukurova'nın sarı sıcaklığını, kar beyazı pamuk tarlalarını, ağasını, ırgatını, Anavarza Kalesi'ni, kuşunu kurdunu, böceğini çiçeğini yazmayı sürdürmüştü. Kendi geçmişini, geldiği yeri hiç unutmadı ve yıllarca kuşaktan kuşağa insan kitlelerini etkileyip büyülemeyi başardı. Batı dünyası, eskilerin deyişiyle "nevişahsına münhasır" bu yazara büyük ilgi gösterdi ve Yaşar Kemal'in kitapları kırk küsur yabancı dile çevrildi.

Bu parçada birleşik zamanlı kaç fiil vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

ÜNİTE 3

SÖZCÜK TÜRLERİ

Fiilimsiler - I

- İsim-fiil (Mastar)
- Sıfat-fiil (Ortaç)
- Zarf-fiil (Bağ-fiil, ulaç)
- Adlaşmış Sıfat-fiil
- Durum Anlamlı Zarf-fiil
- Zaman Anlamlı Zarf-fiil

EAPS12TRK25-109

TEST • 6

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içinde verilen fiilimsinin örneği yoktur?

- A) Önceleri içinde ara sıra canlanan deniz özlemi, artık daha da baskın hâle gelmişti. (Sıfat-fiil)
- B) Aydınlıktan huylanmış atlar şaha kalkarak deli gibi dörtlü ile ileri atılıyorlardı. (Bağ-fiil)
- C) Daracık ve bozuk kaldırımlardan çamurlu sular akıyordu. (Sıfat-fiil)
- D) Bu bilimsel kuramı tanımlamak her bilim insanının harcı değildi. (İsim-fiil)
- E) Günün birinde kolları sıvayıp ve eline irili ufaklı aletler alıp bunu onarmaya kalkışmıştı. (Bağ-fiil)

2. Camın öyküsü beş bin yıl öncesine dayanıyor. Doğanın saflığı ve estetiği çağrıştıran bu armağanı, uygarlık

I

tarihinin tanıkları arasına masalsi bir tesadüfle girmiş. Öyküye göre Doğu Akdeniz'in tüccar uluslarından Fenikeliler, bir kamp ateşinde yemek pişirirken kaplarını

II

yükleri arasındaki soda karbonatı blokları üzerine koyarak pişirirler. Ateş; sabah sönene kadar, karbonat blokları içindeki nötronu ve kumu eritmiş, âdeta bir tırtıl gibi metamorfoza uğratarak bunları cama dönüştürmeyi

III

başarmıştır.

Bu parçada numaralanmış fiilimsilerin türü, aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

	I	II	III
A)	Zarf-fiil	Sıfat-fiil	İsim-fiil
B)	Sıfat-fiil	Sıfat-fiil	İsim-fiil
C)	Sıfat-fiil	Zarf-fiil	İsim-fiil
D)	Zarf-fiil	İsim-fiil	Sıfat-fiil
E)	Sıfat-fiil	Zarf-fiil	Sıfat-fiil

3. (I) Klasik tanımlamak gerekirse tüm zamanların eseri olabilecek nitelikte bir yapıdan bahsediyoruz. (II) Bitmek tükenmek bilmeyen bir vizyon gücü ile geçmiş, bugün ve geleceği aynı zamanda yaşatabilen Bach'ın müziği gibi. (III) Bütün bu eserler zaman aşımına uğramadan hâlen güncelliklerini koruyarak bizi eğitmeye devam ediyor. (IV) Güncel müzikte ise ne yazık ki iki piyano literatürü çok zayıf çünkü bu usta işi bir teknik. (V) İki enstrümanın aynı olması dolayısıyla tınlarının birbirinden hiç farkı olmaması kompozisyon tekniği açısından çok ciddi bir zorluk oluşturuyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçen bağ-fiil, diğerlerinden farklı bir sorunun yanıtıdır?

- A) Kardeşine bağırarak çok yanlış bir davranış sergilediğinin o da farkındaydı.
- B) Bu önemli iş teklifini birkaç gün düşünmeden reddetme bence.
- C) İşçiler işi zamanında tamamlamanın heyecanı ile güle oynaya evlerine dönüyordu.
- D) Uçakta yurda dönerken önemli bir devlet görevlisiyle sohbet etme fırsatım oldu.
- E) Türkiye'nin önemli bir üniversitesinden mezun olan bu genç, işini ölesiye seviyordu.

5. Her türlü yaşam biçimine, her türlü yaşam enerjisine çok açık bir yer olduğu içindir ki farklı bir kenttir burası. Kendi içinde barındırdığı yaşamın katmanları, enerjisi, çeşitliliği, sesleri, tatları çok farklı. Kişinin kendi donanımıyla gördüğü bir yerdir Paris. Derler ki dar sokaklar düz değil eğriyse eğer Orta Çağ'dan kalma bir sokaktasınız. Düelloların yoğun olduğu bir dönemde hasımlar sokağın başından geleni görüp vurmasınlar diye eğri yapılmıştır.

Bu parçada fiilimsi eki almış kaç sözcüğe yer verilmiştir?

- A) 5 B) 6 C) 7 D) 8 E) 9

6. İnsanoğlunun kendi yetenek ve beyninin sırlarını
I
keşfetmek için çıktığı yolda kullandığı en büyük
II
araçlardan biri, insanın kendi yeteneklerini
taklit edebilecek makineleri önce hayal etmek ve
III
sonrasında yapabiliyorsa inşa etmektir. Bu sürecin,
milattan öncesine ait Yunan mitolojisine dek uzandığını
görmekteyiz. Efsanevi Talos, Zeus tarafından bronz
IV
kullanılarak inşa edilmiş dev bir insan figürüdür (robot) ve
V
görevi Yunan adalarını korumaktır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük, dönüşlülük zamiridir.
B) II. sözcük, derecelendirme zarfıdır.
C) III. sözcük, sıfat-fiildir.
D) IV. sözcük, isim-fiildir.
E) V. sözcük, bağ-fiildir.

7. Piyasalardaki genel ön yargılardan biri de üzerinde markası olmayan, köyden veya direkt üreticiden geldiği
I
iddia edilen, belirli bölgelere veya yörelere atfedilen balların daha doğal olduğu düşüncesidir. Tüketici olarak
II
“Köyden, yakınımından geldi.” veya “Tatile gittiğim yerden aldım, sahibini tanıyorum.” diyebilirsiniz ama bunlar için de küçük bir uyarımız var. Üreticinin iyi niyetli olması,
III
balın doğru bal olduğu anlamına gelmez. Dürüstlüğünün yanında bilinçli de olması gerekir çünkü arı bakımı sırasında yapacağı hatalı işlemler, balı şifalı olmaktan
IV
çıkartmış; sağlığa zararlı ve asla tüketilmemesi gereken oldukça tehlikeli bir madde hâline getirmiş olabilir.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki dizelerin hangisinde eylemsi kullanılmamıştır?

- A) Dinmiş denizin şarkısı, rüzgâr uyumakta
Körfez düşünür, Kanlıca mahzundur uzakta
B) Uzak bir yolculuktan sonra, nefes nefese
Kalbimin çarpışını sofranda sayacağım
C) Gözlerim gözlerinde dinlenirken eriyor
Zerrelerim çözülmüş gibi sesler veriyor
D) Bir köprü kurup zulmetin ardında, seherle
Bildim gülüp eğlenmeyi ömrümce kederle
E) Seyretmenin coşkusunu yaşıyor içinden
Tarihle kenetlenmiş hem de perçinden

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmamıştır?

- A) Elbiseyi yarı fiyatına almak için bir süre pazarlık ettik.
B) Küçük çocuğun gülüşü annesini çok sevindirdi.
C) Eminim bu kıraç topraklar su gelince canlanacak.
D) Ceylanın ürkek bakışları avcının gönlünü yaraladı.
E) Kızın elinden dondurmayı almak için çok uğraştık.

10. Dijital elektroniğe paralel olarak gelişen elektronik alıcılar ve kontrol sistemleri ile insansı davranışlarda bulunan gerek programlar gerekse robotlar üretildi.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zarf-fiil B) İsim-fiil C) Sıfat-fiil
D) Çekimli fiil E) Bağlaç

SÖZCÜK TÜRLERİ

Fiilimsiler - II

TEST - 7

• PEKİŞTİRME •

1. Eylemsiler, bazı durumlarda eylem anlamını yitirip kalıplaşmış ad olarak kullanılabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna uygun bir kullanım vardır?

- A) Bilim insanlarının ortaya attığı bu görüş, virüsün genel yapısı hakkında fikir yürütmemizi sağladı.
 B) Çocuklara yılda bir kez barınakları temizleme sırası gelirdi.
 C) Yapay zekâ, biz istemedikçe insanoğlu için bir tehdit değil bir yardımcı olmaya devam edecektir.
 D) Tapınaklar gibi yüksek tavanlı olan bu binanın duvarlarında belli belirsiz bir ses yankılanıyordu.
 E) Üstüne konulan tandır oturağı çok kalın ve çok sağlam tahtadan fırınlanarak yapılmıştı.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı türde bir eylemsi kullanılmıştır?**

- A) Yaz gelince insanlar buralara akın eder.
 B) Okula gitmediğinde Salih amcasına uğrardı.
 C) Benimle konuşmadan şirket konusunu kimseye açma.
 D) Kaza yaptım diye babam bir daha arabasını vermedi.
 E) Eğitim için yurt dışına gideceğimi kimden öğrendin.

3. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde birden fazla eylemsi vardır?**

- A) Sen şimdi yanımda yepyeni bir türkü gibisin
Hiç görmediğim yıldızlar gözlerine doğmuş
 B) Aşk gönlün hitabıdır, divanenin hesabıdır
Aşk şiirin kitabıdır, yazabilene aşk olsun
 C) Gözlerim parça parça, kırık aynalar gibi
Yüreğim, cehenneme dönüşen bahar gibi
 D) Nereye gittiğimi bilmeden yürüyorum
İstikbale bir avuç hayal götürüyorum
 E) Bir gün doludizgin boşanan atlarımızla
Yerden yedi kat arşa kanatlandık o hızla

4. (I) Seyyar bozacılar, 15 - 20 yıl öncesine kadar soğuk gecelerde, sokak sokak avazı çıktığı kadar bağırarak mânilerle boza satarlardı. (II) Fakat giderek ahşap konakların yerini alan yüksek ve ısıcamlı pencerelerle donatılmış binalara mânilerini ulaştıramayan seyyar bozacılar kayboldu. (III) 300 bozahane sayısı bugün belki 3'e düştü fakat binlerce yıllık bu içecek mutfak kültürümüzde yaşıyor. (IV) Belki de artık sadece içecek olarak tüketmek değil bozadan yeni tatlar da üretmek gerekli. (V) Bu nedenle yetenekli bir aşçı olan Savaş Aydemir'in boza tatlısını tatmak için sevenleri olarak bir etkinlik düzenledik.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde isim-fiil, sıfat-fiil ve bağ-fiil bir arada kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylemsi ek-eylem alarak yüklem olmuştur?**

- A) Ders dinlerken ciddiyetini bozmaz, hiç gülmezdi.
 B) Bugünlerde en büyük hobisi saatlerce kitap okumaktı.
 C) Gecenin durgun saatlerinde top sesleri ile ürperiyordu İstanbul.
 D) Zehra; birdenbire iki avucunu da yüzüne kapadı, kısa ve keskin bir çığlık kopardı.
 E) Cebine sakız gibi kuru üzümü doldurdun mu elde sapan, incir kuşu avına çıkarsın.

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil, ad görevinde kullanılmıştır?**

- A) Gayet ilkel bir dokuma tezgâhında harıl harıl çalışan iki işçi gördüm.
 B) O; yirmi beş yaşına kadar umumi kurallara, yargılara sığmayan bir hayat yaşamıştır.
 C) Otuz yedi yaş bana bitmez tükenmez bir dönem gibi geldi.
 D) Gidecekleri uğurladıktan sonra, odaları baştan sona güzelce temizleyeceğiz.
 E) Kendisine uygulanan bu tavırdan ne darılmış ne de gücenmişti.

7. I. Düşünüyorum da gizemli bir korkudan başka pek bir şey anımsamıyorum.
II. Sel gittikten sonra ayakkabısını yüz metre aşağıda çukurun içinde buldu.
III. Biri hukuktan çıkar, dış işleri memurluğuna göz diker; diğeri tıp fakültesini bitirir, aktörlüğe özenir.
IV. Üşenmiyor, her gün üç yüz metre yürüyüp çöpünü dökmeye buraya geliyor.

Numaralanmış cümlelerden hangilerinde fiilimsi vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) I ve IV
D) II ve III E) II ve IV

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bağ-fiil kullanılmamıştır?**

- A) Kampanyanın yurt dışı ayağında İstanbul, dünyanın en ilham verici şehri olarak konumlanıyor.
B) Müzik uzmanları, son yıllarda orkestramızı Avrupa'nın en aranan orkestraları ile karşılaştırıyor.
C) Hava iyice kararınca caddenin bütün elektrikleri yanmıştı.
D) Okuldan ayrıldık diye kitap okuma alışkanlığımızı da bırakacak değiliz ya.
E) İstanbul'un kayda geçmemiş ve hâlâ ayakta duran mimari eserleri derlenerek bir kitap dizisi yayımlandı.

9. Beş yıldan bu yana 3 bin kadar kişiyi beyaz fon önünde fotoğraflayan "Yüz Bin Yüz" ekibi, on beş yıl sonra yüz bin adet "yüz"e ulaşmayı hedefliyor. Altı kişilik ekibin niyeti, 21. yüzyıl insanının arşivini oluşturmak. Portreler çekelim, alışılmamış siyah beyaz boy portreler... Orada sadece insan görünsün. Duruşu, bakışı, gülüşü, giysisi, çantası, takısıyla... Sonra bu fotoğrafları başka şehir ve ülkelere taşıyıp sokak sergileri açacak bu büyük ekip.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Ad-eylemler, tamlayan ekini alarak tamlayan görevi üstlenebilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Yaşlı adamın söyledikleri hâlâ kulaklarımda çınlayıp duruyor.
B) Bu makineyi daha pratik kullanmanın bir yolunu bulmamız gerekli.
C) Okul görüşmesi için saat 10.00'da bütün hazırlıkları tamamlamış olmalıyım.
D) Birçok şeyi untabilmeyi istediğim çok zamanlarım oldu ama bunu bir türlü başaramadım.
E) Halk sanatçısı olduğuna inandığım bu aktörden öğrendiklerimi özetlemeye çalışacağım.

11. Katılımcıların sadece yüzde 40'ının finişe ulaşabildiği efsane rallide, Dakar Türk Takımı sporcuları "Çöl Kapları" lakaplı Kemal Merkit ve Kutlu Torunlar'ın ilk hedefi, 8 bin 937 kilometrelik yarışı takım olarak yüzde 100 başarıyla bitirebilmek.

Bu cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sayı sıfatı kullanılmıştır.
B) Sıfat-fiil vardır.
C) Zarf-fiile yer verilmiştir.
D) Bağlaç kullanılmıştır.
E) Birden çok isim-fiil vardır.

12. Sıfat-fiil eklerini aldıkları hâlde bazı sözcükler fiilimsi özelliklerini kaybederek bir varlığı karşılayıp "kalıcı ad" olurlar.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Danışmanın önünde beklemek yasaklanmıştı.
B) Arka bahçeye bakan, boyaları dökülmüş daire bizimdi.
C) Annesinin doğum gününde aldığı kolyeyi kaybetmişti.
D) Yiyecekleri bozulmaması için buzdolabına yerleştirdi.
E) Eskimiş bir bezle evin pencerelerini silmeye başladı.

SÖZCÜK TÜRLERİ

Fiilimsiler - III

TEST • 8

• DEĞERLENDİRME •

1. (I) Adriyatik kıyısındaki kanallar kenti Venedik'in masalsı atmosferinde karnaval için geri sayım başladı bile. (II) 6-16 Şubat tarihleri arasında yapılacak karnavalın bu yılki teması "Sansasyon: 6 bölge 6 duygu" olarak belirlenmiş. (III) Kenti, 10 gün boyunca dev bir maskeli baloya dönüştürecek olan karnavalın tarihi, 11. yüzyıla kadar uzanıyor. (IV) İlk yıllarında iki ay boyunca kutlanan ancak 18. yüzyılda ekonomik nedenlerle gözden düşen karnaval, 1979'da yeniden canlandırıldığında öylesine büyük ilgi görmüş ki izdiham yüzünden şehre girişler engellenmiş. (V) Bugünse renk renk pelerinler, maskeler ve kostümler giymiş katılımcıların konfeti yağmurları ve mistik ezgileri eşliğinde gezindiği puslu sokaklarda eski düellolar canlandırılıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede hem bağlaç hem edat kullanılmıştır.
B) II. cümlede birden çok fiilimsiye yer verilmiştir.
C) III. cümlede bağ-fiil kullanılmıştır.
D) IV. cümlelerin yüklemi, basit çekimli bir fiildir.
E) V. cümlede ikileme birden çok ismi nitelemiştir.

2. Ormanda yolunu kaybetmemeliydi ve ırmağa düşmemeye dikkat etmesi gerekiyordu. Bunları başka bir yerde değil ancak çağlayanın yanında öğrenebilirdi.

II
Çağlayana ulaşması için ırmağa dimdik inen Mattis Dağı'ndan aşağı inmesi gerekti. Böylece korkmamayı öğrenmek için de alıştırmaya yapabiliyordu. İlk sefer zordu, o kadar korkmuştu ki gözlerini kapaması gerekmişti. Ama zamanla cesareti arttı. Çok geçmeden ayaklarını

IV
koyabileceği bütün oyukların yerlerini, nerelerde tırnaklarıyla kayaları yakalayacağını, çağlayana sırt üstü V
düşmemek için dağın yamacına nasıl asılması gerektiğini öğrendi.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi eylemsi eki aldığı hâlde eylemsi olma özelliğini yitirmiştir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde adlaşmış sıfat-fiil kullanılmamıştır?**

- A) Burada gördüklerini kimseye anlatmamaya karar verdi.
B) İçeri girenlerin çoğunu daha önce de görmüştü.
C) Annemin buraya geleceğini duyunca çok sevindim.
D) Gölün yanındaki orman gerçekten görülesi bir yerdi.
E) Düğün törenine sadece tanıdıkları çağırmışlardı.

4. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde farklı türden eylemsiler bir arada kullanılmıştır?**

- A) O efsunlu, yağmurlu, hercai gözlerinden
Uçan kelekleri mutluluk sandı ölüm
B) Merhameti hatırlar, gözü yaşlı bakardın
Kahrından bir mum gibi eriyip de akardın
C) Ağlamak istiyor bir garip yıldız yaralarım
Dokunuyor toprakta uçan gözyaşlarım
D) Yüzümüz kan içinde, göğsümüz, ellerimiz
Kuş olup uçtu göğes masum hayallerimiz
E) Ne masal kaldı artık ufkumuzda ne destan
Uyanmanın vaktidir bu zavallı kâbustan

5. (I) Halılara bakıldığında kişiyi en çok etkileyen unsur desenlerdir. (II) Çiçekli motiflerin sanatsal bir kaligrafik mükemmellikte sunulduğu, geometrik şekillerin ustaca birbirine geçişlerinin bütünlüğü haliye sanatsal değerini verir. (III) Dokuma sanatının bu ilk görsel etkisine kapılan kişi; işaret ve sembollerin büyüleyici, farklı dünyasına doğru bir yolculuğa ilk adımlarını atmış demektir. (IV) Bu sembollerin anlamları çözüldükçe halının geldiği yörenin toplumsal ve kültürel yaşantısı da anlaşılmasına başlanır. (V) Gökyüzünün efendisi, tarladaki zararlı canlıları yok eden kuşlar; halılarda her zaman yerini alır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde birden fazla fiilimsi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Fiilimsi ekleri fiillerin kök ya da gövdelerine eklenir, bu eklerden önce fiil çekim eki gelmez.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde bu kurala uymayan bir kullanım vardır?

- A) “Öncel”, mantık terimi olarak sonucun çıkarıldığı önerme veya önermeleri anlatır.
 B) Gelin oyuna kalktığı zaman, damat çalgıcılara bin lira verdi.
 C) Hafif inişler yokuşlar, serin derecikler, bana hep o çocukluğumun geçtiği yerleri hatırlatıyordu.
 D) Dün sabah işe giderken yolda büyük bir kaza olduğunu gördük.
 E) Rahmi, psikolojik savaş sessizliğini yeterince uzattıktan sonra özür diler gibi konuştu.

7. Oğuz Atay, geçen yıl Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesinde düzenlenen kapsamlı bir sempozyumla anılmıştı. Atay’ın okur ve arkadaşlarını, eleştirmen ve akademisyenlerle buluşturan sempozyumun notları; Handan İnci ve Elif Türker tarafından “Oğuz Atay İçin” başlığı altında kitaplaştırılarak okurlara sunuldu. Atay’ın, *Korkuyu Beklerken*’in yayımlandığı yıl verdiği bir radyo röportajının çözümü de ilk kez bu kitapta bulunmakta.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zarf-fiil B) İsim-fiil C) Sıfat-fiil
 D) Ek-fiil E) Bağlaç

8. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi fiilimsidir?

- A) Dolmuş bozulunca yolcular, bir kenara toplandılar.
 B) Çocuk elindeki dondurmayı bırakmak istemiyordu.
 C) Annesinin kış geceleri yaptığı sarmalar burnunda tütüyordu.
 D) Motoru çalıştırmayı denemeye kalkma, bozulursa büyük masraf çıkar.
 E) Çakmak bulamayınca ocağın altını yakamayan kadın kocasını beklemeye başladı.

9. Gogol’un *Ölü Canlar*’ı kaleme almasının üzerinden tam 178 yıl geçti.

Aşağıdakilerden hangisinde bu cümledeki fiilimsiyle tür bakımından özdeş bir fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Evimizi, evimizde ailece birlikte yapılan çoğu şeyi özlüyordum.
 B) Yedi kişinin yaşça en kıdemlisi ve en iyi yemek pişireniydi.
 C) Anlaşmazlıklarda aracılığına, zor durumlarda düşüncesine başvurulur.
 D) Kamyonlar çekildikten sonra çatılarda eğleşmeye gelen kuşlar bulutların altından topluca aşağı süzüldü.
 E) İçeride tombul yanakları kızarmış, ter içinde tıknaz bir kadın kıvranıyordu.

10. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde sıfat-fiil diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.
 B) Ağır giden yol alır, hızlı giden yolda kalır.
 C) Aklına geleni işleme, her ağacı taşlama.
 D) Alçak uçan yüce konar, yüce uçan alçak konar.
 E) Ağustosta gölge kovan, zemheride karnın ovar.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde üç fiilimsi türüne de örnek vardır?

- A) Kaliteli malzeme iyi işçilikle birleşince her bir seramik birer sanat eserine dönüşür.
 B) El işi kilimlerde kaliteyi belirleyen en önemli unsur yün ve boyadır.
 C) Resim sergisi salonuna girince sağda bekleyen adamın elindeki broşürlerden almak istedim.
 D) Halıları dokumak için elde edilen ipler, tabiatın en güzel renklerini taşıyan kök boyalarla renklendiriliyor.
 E) Klasik döneme ait antika eşyalar ya müzelerde sergileniyor ya da özel koleksiyonlarda bulunuyor.

ÜNİTE 3

SÖZCÜK TÜRLERİ

Sözcük Türleri (Karma) - I

- İsim Soylu Sözcük Türleri
- Fiil Soylu Sözcük Türleri

- Fiilimsiler
- Ek-fiil

TEST • 9

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde altı çizili sözcük, türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Bir kanlı şafakta, bana çil horoz,
Yepyeni bir dünya etti hediye.
- B) Selâm, selâm sana haşmetli azap;
Yandıkça gelişen tılsımlı kütük.
- C) Yalvardım: Gösterin bilmeceme yol!
Ey yedinci kat gök, esrarını aç!
- D) Niçin küçülüyor eşya uzakta?
Gözsüz görüyorum rüyada, nasıl?
- E) Eski esvaplarım, tutun elimden;
Aynalar, söyleyin bana, ben kimim?

2. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcükler tür bakımından aynıdır?

- A) Birkaçı dışında sınavdan kimse iyi not almadı.
Birkaç kişi bu konuyu enine boyuna tartıştı.
- B) Kimse, beni bu konuda haklı bulmadı.
Kimsesi kalmamıştı yaşlı kadının.
- C) Çocuğun tüm oyuncakları kaybolmuştu.
Öğrencilerin tümü pikniğe gitmişti.
- D) Okuduğum kitabın hiçbir eksiği yok bence.
Cümlelerin hiçbirisi anlam açısından belirsiz değildi.
- E) Birçok işi bitmediği için mesaiye kaldı.
Çalışanların birçoğu iş yerinden memnundu.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf kullanılmamıştır?

- A) Yazarın son romanını hepimiz çok sevdik.
- B) Genç kızın gözleri ışı ışı parlıyordu.
- C) Kardeşi son zamanlarda tutarsız konuşuyordu.
- D) Sabahleyin üniversite kütüphanesine gitmişti.
- E) İhsan Oktay Anar, özgün ve başarılı bir yazardır.

4. “Tam” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat olarak kullanılmamıştır?

- A) Tam beş buçuk saat arabayı tamir etmek için uğraştım.
- B) Öğlen yemeğinde tam ekmek yiyerek ancak doydu.
- C) Tarih öğretmenimiz bizi tam bir idealist gibi yetiştirdi.
- D) Tam bir insan olmak için kaba söz ve davranışlardan kaçınmalısın.
- E) Evden tam çıkacakken sınıf arkadaşım Ahmet bize geldi.

5. Dünyanın hemen hemen her yerinde yaşayan ve istilacı

I
bir karınca türü olan ateş karıncaları (*Solenopsis invicta*), sel baskınına karşı çok etkili bir çözüm bulmuş. Yuvaları

II
su altında kaldığı zaman tüm koloni yani binlerce,

III
on binlerce karınca bir arada kalarak kendi vücutlarıyla

IV
suda batmayan bir sal oluşturuyor ve selde boğulmaktan kurtuluyorlar. Karıncalardan oluşmuş sal, dalgalarda sallana sallana yoluna devam ediyor.

V

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde “bu” sözcüğü, diğerlerinden farklı türde kullanılmıştır?

- A) Eyvah, eyvah, Sakarya'm, sana mı düştü bu yük?
- B) Bu dâva hor, bu dâva öksüz, bu dâva büyük!..
- C) İnsan bu, su misali, kıvrım kıvrım akar ya
- D) Alsa buz gibi taşlar alnımdan bu ateşi.
- E) Bu karanlık sokakta bitmesin yolculuğum!

7. Dünyada plastik üretimi yıllara göre sürekli bir artış gösteriyor. Küresel plastik üretimi 2017 yılında 348 milyon ton civarlarındayken bu sayı 2018 yılında 360 milyon ton kadar oldu. Plastiklerin çağının başladığı 1950'lerden itibaren ortaya çıkan plastik atıkların sadece %21'lik kısmı geri dönüştürüldü veya enerji üretiminde kullanıldı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. biz, ey sürgünlerin nâzım'ı derken
tutkulu, sevecen ve yalnız
gerek acının teleğinden ve gerek
lâcivert gergefinde gecelerin
şiiri bir kuş gibi örerek
halkımız, gülün sesini savurup
bir türkünün kekiğinden tüterken
der ki, böyle yazılır sevdamız

Bu dizelerde kaç belirtili isim tamlaması vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

9. 2019 Nobel Kimya Ödülü lityum-iyon pillerin geliştirilmesine yaptıkları katkılardan dolayı John B. Goodenough, M. Stanley Whittingham ile Akira Yoshino adlı bilim insanlarına verildi. Bu şarj edilebilir pil türü cep telefonları ve dizüstü bilgisayarlar gibi kablosuz elektronik cihazlar için temel teşkil etti. Elektrikli arabalara özgü bir güç kaynağı olan ve yenilenebilir kaynaklardan elde edilen enerjinin depolanmasını sağlayabilen bu teknoloji aynı zamanda fosil yakıtlardan arınmış bir dünyayı da mümkün hâle getiriyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri edat değildir?

- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve V E) III ve IV

10. Sanatın dili yoruma açık bir dildir. Sanatın gelişiminde bilimde olduğu gibi ilerlemeci, doğrusal bir gelişme çizgisi yoktur. Sanatsal süreç inişli çıkışlı, çapraşık, rastlantısal, olasılıklarla dolu bir oluşumdur. İçeriği zengin olduğundan, sınırları çizilemediğinden sanatın tanımı her zaman yetersiz kalmaktadır. Sanat yapısı zamanlar üstüdür. Sürekli yeniden, yeni bakış açılarıyla değerlendirilmeye gereksinimi vardır.

Bu parçada numaralanmış tamlamalardan hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Tuzlu suyun çeşitli yöntemlerle içilebilir hâle getirilmesi özellikle deniz kenarında yaşayanlar için çok önemli hatta kimi zaman ölüm kalım meselesi bile olabiliyor. Ancak basit gibi görünen bu işlem profesyonel olarak yapıldığında maliyetli, karmaşık ve zor bir işe dönüşüyor.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bağlaç olarak kullanılan sözcük vardır.
B) Üç fiilimsi türünün örneği vardır.
C) “Yaşayanlar” sözcüğü adlaşmış sıfat-fiil örneğidir.
D) “İçilebilir” sözcüğü yeterlilik fiili biçimindeki çekimli bir fiildir.
E) Derecelendirme zarfına yer verilmiştir.

12. Mihail Şişkin; güncel Rus edebiyatını izleyenlerin bildiği, hayatın içinden gelen, tarih bilgisi kuvvetli ve tüm bunları romanlarına yansıtan bir yazar. 1994'ten beri İsviçre'de yaşayan Şişkin, çalıştığı farklı işler (temizlikçilik, yol işçiliği, muhabirlik, öğretmenlik, çevirmenlik...) sayesinde kendisini zenginleştirmiş biri.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi sıfat olarak kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

SÖZCÜK TÜRLERİ

Sözcük Türleri (Karma) - II

TEST • 10

• PEKİŞTİRME •

1. (I) Ankara dışından misafirlerimiz, büyük alışveriş merkezlerinden birinin adı yerine gezmek için Kale'yi zikredince çok şaşırdım, çok da sevindim. (II) Doğrusu ben de uzun zamandır, bayrak dalgalanan kulesini uzaktan seyretmekle yetiniyordum. (III) Surların içindeki eski konakların bir kısmı yıllar önce restore edilmişti. (IV) Aralarına yenileri katılmış. (V) Dostlarımızın tarihî evlerin her birine yıkık yıprak demeden hayran hayran baktığını fark edince ertesi gün onları Beypazarı'na götürmeye karar verdik.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede aynı kiple çekimlenmiş birden çok fiil kullanılmıştır.
B) II. cümlede şimdiki zamanın hikâyesiyle çekimlenmiş bir fiil vardır.
C) III. cümlede belirsiz geçmiş zamanın rivayetiyle çekimlenmiş bir fiil vardır.
D) IV. cümlede belirsiz geçmiş zamanla çekimlenmiş bir fiil vardır.
E) V. cümlede sadece bir çekimli fiil kullanılmıştır.

2. Yazarken sizi en zorlayacak şey ilk paragraf olabilir. Bir ilk paragraf için aylarımı harcarım ve onu tamamladığımda gerisi çorap söküşü gibi gelir. Birçok sorunu daha ilk paragrafta çözdüğümü söyleyebilirim; en azından romanın teması, tarzı ve dili ortaya çıkar. İlk paragraf bana göre kitabın tamamının nasıl olacağını gösteriyor yani fragman gibi bir şey.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangileri edat değildir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) III ve IV
E) IV ve V

3. Yayla; bir büyük ruhun, kendisini saklayan bir ruhun, kendisini uzakta tutan bir ruhun boz maskesidir. Yaylanın içine, tasavvufa girilir gibi, felsefeye girilir gibi, riyazetle, yıllar yılı boş, duru ve durgun bakan gözleri inandırarak, kuru kuru duran dudakları kımıldatarak girilir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi sıfat değildir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

4. *Yaşamak ve Kanını Satan Adam* adlı romanlarıyla tanınan ve modern Çin edebiyatının en büyük yazarlarından biri olan Yu Hua, bu sefer bir kurmaca yazarı olarak değil; ülkesinin ve toplumunun yakın tarihine ve bugününe dair sözü olan bir aydın kimliğiyle karşımıza çıkıyor.

Bu cümlede numaralanmış sözcüklerden hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

5. Müzik hakkında yazarların çoğunun genellikle müzik yapmanın nasıl bir his olduğuna dair hiçbir fikri yoktur.

Bu cümledeki numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. hem tamlanan hem de tamlayan eki almış belgisiz zamirdir.
B) II. tamlayan eki almış isim-fiildir.
C) III. birleşik yapıli soru zarfıdır.
D) IV. belirsizlik ifade eden bir sıfattır.
E) V. ek-fiil almış isim soylu bir sözcüktür.

6. Cep telefonları, akıllı saatler, dizüstü bilgisayarlar ve kablosuz kulaklık gibi kişisel elektronik cihazların neredeyse tamamı lityum iyon piller ile çalışır. Sağladığı yüksek enerji yoğunluğuna ek olarak düşük ve yüksek akımlarda verimli çalışabilmesi lityum iyon pillerin tercih edilmesinin başlıca sebeplerindendir. Ancak ortam sıcaklığı eksi değerlere düştüğünde bu pilleri avantajlı yapan özellikleri dezavantaja dönüşebiliyor.

Bu parçada numaralanmış tamlamalardan hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. “Her belirtili isim tamlamasını belirtisiz, her belirtisiz isim tamlamasını da belirtili isim tamlamasına dönüştürmek mümkün değildir. Burada değişmezliği sağlayan, tamlama unsurları arasındaki anlam ilişkisidir.”

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde belirtili isim tamlamasına dönüştürülmeye uygun olmayan bir belirtisiz isim tamlaması vardır?

- A) Mayıs ortalarına doğru Kudret Bey mahallemize döndü.
B) Sabiha'nın Leyla ile beraber ayak oyunu öğrendiğini sen biliyor muydun?
C) İki gün sonra da annemle beraber yatak çarşaflarını değiştirdim.
D) Mebus Şerif Halil Bey; cüzdanını, yelek ceplerini karıştırıyordu.
E) Motor sesini duyuncaya kadar ağır bir benzin kokusu sarmıştı içerisini.

8. Şiirini çeviren İngilizler mektup yazmışlardı Yahya Kemal'e, “Vuslat'ın anlamı nedir?” diye. Şair nasıl anlatsın “vuslat”ı onlara. “Sevgiliye kavuşma” dese nasıl çansızdı anlam dünyalarına? Tek kelimeyle dillerine aktarmaya çalışsalar o kelime ne olurdu? Hem “sevgili”yi ve “kavuşma”yı ayrı ayrı anlatması lazımdı vuslatı anlatabilmek için. “*Vuslat*” şiiri bunun için yazılmamış mıydı?

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi ek-fiil almamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. **Aşağıdaki dizelerin hangisinde altı çizili sözcük çekimli bir fiil değildir?**

- A) Şimşek gibi atıldık bir semte yedi koldan
B) Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik
C) Bir yaz günü geçtik Tuna'dan kabilelerle
D) Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik
E) Yerden yedi kat arşa kanatlandık o hızla

10. *Benden'iz James Joyce*, dünya edebiyatının en önemli yazarlarından biri olan James Jayce'u ve eserlerini daha iyi anlamak hatta onunla arkadaş olmak isteyenler için bir imkân sunuyor okurlarına.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belgisiz zamir B) Üstünlük zarfı
C) Zarf-fiil D) Edat
E) İsim tamlaması

SÖZCÜK TÜRLERİ

Sözcük Türleri (Karma) - III

TEST • 11

• DEĞERLENDİRME •

1. Türk dili ve edebiyatı dersinde tahtaya şu cümleler yansıtılmıştır:

- Görüyor musunuz, nasıl bir dikkatle çocukları muayene ediyor?
- Ödevlerini hemen hemen bitirmiş sayılırdı.
- Onun için bana böyle cevap vermenizi doğru bulmadım.
- Onu bu hâlde, yol üstünde bırakmaya bir türlü gönlüm el vermiyordu.
- Kış gecelerinde tekrar tekrar anlatılan bu hikâyeler, ihtiyar kadınla torununu ayakta tutardı.

Barış adındaki bir öğrenci, bu cümlelerdeki sözcük türleriyle ilgili şunları söylemiştir:

- cümlede edata yer verilmiştir.
- cümlede ikileme zarf görevinde kullanılmıştır.
- cümlede sıfat bulunmaktadır.
- cümlede zamir kullanılmıştır.
- cümlede bağlaç vardır.

Buna göre Barış'ın hangi sözcük türünü tam olarak kavrayamadığı söylenebilir?

- A) Edat B) Zarf C) Sıfat
D) Zamir E) Bağlaç

2. Bazı da oynarsın tor atlar gibi
Kış günü aç kalmış bozkurtlar gibi
Biraz sonra yine bazı sesler işittim
Merak ile merdivenin başına gittim

Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- "Bazı" sözcüğü hem zarf hem de sıfat görevinde kullanılmıştır.
- Belirtisiz isim tamlaması zaman zarfı olarak kullanılmıştır.
- Edat öbekleri durum zarfı olarak kullanılmıştır.
- "ile" sözcüğü bağlaç olarak kullanılmıştır.
- Belirtili isim tamlaması yaklaşma durumu eki almıştır.

3. Nihal okuduğu bir romanda geçen bir cümlede eylemin durum yönünden tamamlandığını, nesnelerin vasıflandırılarak anlatıldığını, eklendiği sözcükle öteki sözcükler arasında anlam ilgisi kuran sözcüklerin kullanıldığını ve pekiştirmeli anlatımdan yararlanıldığını söylemiştir.

Buna göre Nihal'in söz ettiği cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- Cafer, adanın her kış unutulmuşluğuna aykırı düşen iskelesinde yaza doğru yeniden boyanıp süslenecek bir banka oturur, gemiden inenleri gözlerdi.
- Beyaz köpüklü kurşuni dalgaların ıssız, uçsuz bucaksız bir kumsalı dövdüğü yerde fotoğraf çekiyordum.
- O sırada Rüstem Efendi pislikten muşamba gibi olmuş, lime lime bir çarşafı kaplı, soluk yorganına sıkıca sarındı.
- Aziz Bey biraz daha büyüyünce tambur, annesiyle babasının odasından sessiz sedasız onun odasına geçti.
- Böyle bir cennette oturan yabancılar, bizler; yaşadığımız güzelliklerden alabildiğine yararlanırken uçsuz bucaksız topraklara bakarak onlardan olmadığımızı söylüyorduk.

4. Bazen isim tamlamasını oluşturan unsurlardan biri veya ikisi bir isim tamlamasından oluşur. İsim tamlamaları, bazen başka bir isim tamlamasının tamlayanı ya da tamlananı durumuna geçmektedir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir isim tamlaması vardır?

- Kokum sinmiş bir koltuğu, bozuk da olsa yıllarını benimle geçirmiş bir radyoyu, Peri'nin dostluğunu istiyordum.
- Boş gözlerle televizyona bakıyor, Semavi Bey'in aşk kelimelerini duymuyor gibi davranıyordu.
- Yemek kokuları, her dilden konuşmanın yapıldığı acayip havada üst kata çıktı.
- Böylece yer yer baş başa konuşmalar, yalan felaket haberlerini karşılayacaktı.
- Evin büyük kızı ayrılırken sadece bir "Hoşça kalın!" demişti.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, altı çizili sözcükler türü bakımından aynıdır?

- A) Hatta böylesi yapılacak nasihatlerden de hiçbir şey almaz.
Onu böylesi kararlarından dolayı sorgulamamız doğru olmaz.
- B) Oraya gitmek, onu kurtarmak için tek bir yol var.
Çocuk, tek kelime bile etmeden saatlerce oturdu.
- C) Ali Bey ne demek istiyordu, tam anlayamamıştık.
Bana tam soru soracakken bir vaveyla koptu.
- D) Saatimi bu kalemle değiştirdim, bin lira da üstelik aldım.
Üstelik bu sene dimağımda büyük bir yorgunluk duyuyorum.
- E) Bu kadar uykusuz kalmayı nasıl başarıyorsun, anlayamıyorum.
Bu işin nedeni nasılı yoktu artık, tamamen bitmişti.

6. Kelime gruplarındaki sözcüklerin sırası ve yeri konuşma ve şiir dilinde değişebilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir kelime grubu kullanılmıştır?

- A) Behçet Bey, benim odamın karşısındaki koridora açılan geniş odada yatıyordu.
- B) Suat'ın resimleri üst kata çıkan merdivenin ilk basamağından başlıyordu.
- C) Puslu bir mavilikten başka bir şey göremediğine âdeta şaşırmıştı.
- D) İki büyük odadan ibaret olan bu kısma bir iki basamak merdivenle çıkılırdı.
- E) Bir vakit öylece dikildikten sonra kararımı verdim, ağır demir kapısını apartmanın itip içeri girdim.

7. Bir cümlede yer tamlayıcısı, yükleme hâl ekleri aracılığıyla bağlanır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde yer tamlayıcısında ötekilerden farklı bir durum eki kullanılmıştır?

- A) Selim bu garip maceraya başından beri karşı çıkıyordu.
- B) Gözleri, ağlamaya hazır çocukların gözlerine dönüverdi ansızın.
- C) Çerçevelerin içinde solmaya yüz tutmuş fotoğraflara bakadurdu öylece.
- D) Komutanın bulunduğu yerden “Herkes sıraya geçsin!” emri yükseliverdi.
- E) Refik gelmezsen gitmem, diye ayak direyince bir saat için evden çıkmaya razı olmuştu.

8. Birleşik fiiller, ad ya da ad soylu bir veya birden çok kelimenin bir esas fiille birleşerek anlam kayması sonucu kalıplaşmasıyla da oluşabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uymayan bir birleşik fiil vardır?

- A) Naim Efendi'nin heyecandan dili tutulmuştu.
- B) İstanbul'a dönmek babamın içine sinmemişti.
- C) Ertuğrul Gazi doksanına merdiven dayadı.
- D) Kitabı bulmak için her yeri didik didik ettim.
- E) Kemal, çetin tecrübelerden yüz akıyla çıktı.

9. I. Bundan tam on iki sene evvel, çok sıkışık bir zamanda, güpegündüz bütün yakalanma tehlikesini de göze alarak sınır dışına çıktım.
II. Bu tecrübelerden adamakıllı yorulup da uyku basınca yani doktorun sözüyle kvontrol imkânı kalmayınca başka türlü rüyalar başlıyordu.

Bu iki cümle, aşağıdakilerden hangisini örneklendirmek için ortak olarak kullanılabilir?

- A) İşaret sıfatları
- B) Tamlananı zamir olan isim tamlamaları
- C) Farklı türde zarflar
- D) Pekiştirmeli sözcükler
- E) Tekrarlı bağlaçlar

SÖZCÜK TÜRLERİ

Sözcük Türleri (Karma) - IV

TEST • 12

• DEĞERLENDİRME •

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem isim tamlamasından oluşmaktadır?

- A) Ona verdiğim böcek aslında bir gergedanmış.
- B) Beni onlara bağlayan, zihnimin gurultusudur.
- C) Çıglıklar, taşlamalar arasında söylenen bir dizeydi.
- D) Çalışkan, cana yakın, güvenilir iki arkadaştlar.
- E) Bunlar, Çiçektepe’de bulunan ilk âdetlerdi.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yönelme eki alan sözcük zarf içerisinde kullanılmamıştır?

- A) Mahmut ile Faruk birbirlerine uzak oturdular.
- B) Sabaha yakın ince bir yağmur yağmaya başladı.
- C) Onun hâlinde eşe dosta küskünlük seziliyor.
- D) Bekir, onu kendisine yakın hissediyordu.
- E) Vicdan azabına eş kayna kayna Sakarya!

3. Kimine göre insanların gelip gitmesi, kesilen kurbanlardandı.

Bu cümlelerin yüklemiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Ek-fiil almıştır.
- B) İsim köklü bir sözcüktür.
- C) Sıfat-fiil ile öbekleşmiştir.
- D) 3. çoğul şahıs eki almıştır.
- E) Ayrılma durumu eki almıştır.

4. Bir öğrenci proje ödevi kapsamında okuduğu bir hikâyeyi sözcük türleri bakımından incelemiştir. Öğrencinin bu hikâyede geçen bir cümlede bulunduğu sözcük türlerinin bir kısmı aşağıda verilmiştir:

- Niteleme sıfatı
- Derecelendirme zarfı
- Edat
- Kişi zamiri

Buna göre, söz edilen cümle aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Böyle bir ata binse ufukta göreceği en uzak bir köye yarım saat içinde gidebilirdi.
- B) Geniş, kuru omuzlarının üstündeki koca külahlı, çok saçlı başı; beyaz sakallı yanık yüzü; derin, iri, siyah gözleri ona garip bir heybet verirdi.
- C) Marmara’nın en sıcak günlerde Soğukoluk sularında yıkanmaya alıştığım için ben denizde daima bir serinlik var zannederdim.
- D) Otomobil karanlık bir odaya kapatılmış bir kedi gibi alevden gözleriyle dört tarafa atılıyor, duruyor, geriye dönerek tekrar koşuyordu.
- E) Böğrümde bir kurşun yemiş, hastanedeydim; yerli ahalinin elinden güç kurtularak tren hattını tutmuş, üç arkadaşla memlekete ulaşmaya çabalıyordum.

5. Gök cisimlerine verilen ilginç adların kökenini hepimiz merak ederiz. Gök cisimlerinin bazıları adlarını mitolojik kahramanlardan, bazıları da hayvan, eşya ya da çevremizdeki çeşitli varlıklardan alır. Adların bir kısmı eski Yunanca, Arapça, bazıları da Türkçedir. Hatta bir kısmı ne olduğu pek anlaşılmayan harflerden ve rakamlardan oluşur.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İlgi ekiyle türetilmiş sıfat
- B) Tamlayanı sıfatla nitelenmiş isim tamlaması
- C) Fiilimsinin derecesini belirten zarf
- D) Birden çok belirsizlik zamiri
- E) Tamlayanı zamir olan isim tamlaması

6. Bilimsel bilginin en önemli özeliği evrensel olmasıdır. Bu sadece bilimin ürettiği bilgilerin genel geçer bir niteliğinin olması değil aynı zamanda herkesin yararlanabilmesine açık olması anlamındadır. Bu nedenle ırk, milliyet, din ve cinsiyet gibi ayrımları kabul etmez. Bu anlamda her uygarlığın bilime katkısı vardır ve bilim bu katkılarla birikir ve ilerler. Bu iki özellik bilimi diğer bilgilerden ayırır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi türü bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Gutenberg tekrar kullanılabilen metal baskı harfleri ve mekanik baskı makinesi sayesinde kitapların çok sayıda basılmasını ve halka ulaşmasını sağlayan bir devrim gerçekleştirdi. Gutenberg'in matbaayı icadı ikinci binyılın en önemli olayları arasında sayılır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi türü bakımından ötekilerden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. *Guinness Dünya Rekorları* kitabına göre bugüne dek kayda geçirilmiş en büyük kar tanesi, 1887 yılında Montana'nın Fort Keogh bölgesine düşen yaklaşık 38 santimetrelilik kar tanesi.

Bu cümle ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birden çok edat kullanılmıştır.
B) Sıfat-fiillere yer verilmiştir.
C) Çekimli fiil kullanılmıştır.
D) Sıfatı derecelendiren zarf vardır.
E) İsim tamlamaları kullanılmıştır.

9. Trabzon limanına yıldız tozu bir kar yağıyordu. Kuzeyden inen poyrazla birlikte ahşap binaların kiremitlerinin zaman zaman sokak aralarına uçtuğu ve altlarından geçen insanları yaraladığı duyuluyordu. Islak taş caddelerin köşelerinde biriken kar yığınları, şehrin genel görünümüne az da olsa hüzünlü bir hava katmıştı ancak halkın morali yüksekti.

Bu parçada numaralanmış sözlerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. söz, tamlayanı isim tamlamasından oluşan bir sıfat tamlamasıdır.
B) II. söz, tamlayanı bir sıfat-fiil öbeği olan sıfat tamlamasıdır.
C) III. söz, tamlananı yaklaşıma eki almış belirtisiz isim tamlamasıdır.
D) IV. söz, tamlananı belirtisiz isim tamlaması olan bir isim tamlamasıdır.
E) V. söz, tamlayanı topluluk ismi olan belirtili isim tamlamasıdır.

10. Süveyş Kanalı'nın 1869'ta açılmasıyla Akdeniz, Kızıldeniz ve Hint Okyanusu birbirine bağlandı. Sadece gemilerin değil ekosistemler arasında canlıların geçişine de olanak sağlayan kanalın açılışından 20-30 yıl sonra bazı canlı türleri yavaş yavaş kanaldan geçmeye başladı. Geçişler daha çok Kızıldeniz'den Akdeniz'e doğru oldu. Günümüzde ise çok sayıda Kızıldeniz kökenli canlı Akdeniz'e girip yerleşmiş durumda.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük, belirsizlik zamiridir.
B) II. sözcük, sıfat görevli sıfat-fiildir.
C) III. sözcük, belirsizlik sıfatıdır.
D) IV. sözcük, yaklaşıma durumu eki almış isim-fiildir.
E) V. sözcük, derecelendirme görevli zarftır.

TÜRKÇE TESTİ

DENEME - 4

Bu testte 22 Türkçe sorusu vardır.

EAPS12TRK25-116

1. Toprakla uğraşanları maddi açıdan desteklemek ülkemizin kalkınmasına önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

Bu cümlelin öznesi, aşağıdaki sözcük gruplarının hangisinden oluşmuştur?

- A) Sıfat tamlaması B) İsim tamlaması
C) İsim-fiil grubu D) Zarf-fiil grubu
E) Sıfat-fiil grubu

TYT - 2018

ÖSYM

2. (I) Tıpkı insanlar gibi şehirlerin de bir yazgısı, bir ömrü, doğumu ve ölümü vardır. (II) Zamanın karanlık katmanları arasından günümüze ulaşan antik şehirler; farklı dönemlerin, kültürlerin, inançların ve yaşama biçimlerinin tanıklığını yaparlar. (III) Bu nedenle şehirler, uygarlıkların kendi öykülerini yazdıkları bir kitap gibidir. (IV) Onların sayfaları arasında, mazinin acı tatlı anıları gömülüdür ve bunların pek azı tarihin açık sayfalarına yansımıştır. (V) Herhangi bir antik kentin sokaklarını dolaştığınızda, bu kentin tanıtım broşürlerinde yazılandan çok daha fazlasını göreceksiniz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde fiilimsi yoktur?

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) IV ve V

TYT - 2018

ÖSYM

3. Daima, bu şehre ilk giren ve onu yeni baştan bir Türk şehri olarak kuran dedelerimizin yaşayışlarındaki halis tarafa hayran oldum.

Bu cümlelin yer tamlayıcısında (dolaylı tümlecinde) aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsim-fiil B) Sıfat-fiil C) Edat
D) Bağlaç E) Zarf-fiil

TYT - 2019

ÖSYM

4. Meslek gruplarının bazıları üyelerinin davranışlarından I sorumlu tutulur. Anneliğin de kimi açılardan bir meslek grubu sayılmasına rağmen onlardan birinin kötü

II davranışı diğerlerine duyulan saygıyı pek etkilemez.

III Ancak iyi örgütlenmiş meslek gruplarının üyeleri, insanların gözünde birbirleriyle öyle özdeşleşmiştir ki

IV mesleği icra eden birinin tutumu tüm meslektaşların V itibarını etkiler.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi zamir değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT - 2019

ÖSYM

5. Azıcık esinti olmasa insanı eritecek kadar sıcak bir I II İstanbul gününde şehrimin yağmurlarını özleyerek Tophane-i Amire'deki Büyük Ustalar Sergisi'ne doğru yol alıyorum. Rönesans'ın üç büyüğü Leonardo, III Michelangelo ve Raphael... Nasıl olmuş da üçü aynı IV zamanda, aynı coğrafyada yetişmiş?

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

	<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>IV</u>
A) Zarf	Edat	Sıfat	Zamir	
B) Sıfat	Edat	İsim	Zarf	
C) Sıfat	Zarf	Zamir	Edat	
D) Zarf	Bağlaç	İsim	Sıfat	
E) İsim	Bağlaç	Zamir	Zarf	

TYT - 2019

ÖSYM

Türkçe

DENEME - 4

6. (I) Emprovize caz yapan müzisyenlerde çok önemli bir yetenek var: Zihnin akış hâlini kullanmak. (II) Trans hâli olarak da bilinen akış, bütünüyle tek aktiviteye odaklandığımız durumlarda beliriyor. (III) Örneğin maratonda koşuyorsanız tüm dikkatiniz vücudunuzun hareketlerine odaklanıyor. (IV) Kas hareketlerinizi, ayaklarınızın yerle temasını hissetmeye başlıyor; benliğin kaybolduğunu gözlemliyorsunuz. (V) Böyle durumlarda odaklanılan beceriler en üst seviyede gerçekleştiriliyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT - 2020 ÖSYM

7. (I) Süper kahramanların çizgi romanlarda güçlerine kavuşmaları, genellikle belli başlı şekillerde olmaktadır. (II) Bilinmeyen bir dünyadan ya da doğrudan uzaydan gelen insanüstü güçlere sahip süper kahramanlar, en yaygın bilinen örneklerdendir. (III) İkinci sıradakiler radyoaktif etki sonucu güçlerine kavuşan süper kahramanlardır. (IV) Radyoaktif bir hayvan tarafından ısırılan karakter, bir süper kahramana dönüşüp onu ısırarak hayvanın özelliklerine sahip olur. (V) Başvurulan yöntemlerden bir diğeri de deney kazaları sonucu ortaya çıkan kahramanlardır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlelerin öznesi, belirtili isim tamlamasıdır.
B) II. cümlelerin öznesi, sıfat tamlamasıdır.
C) III. cümlelerin yüklemi, sıfat tamlamasıdır.
D) IV. cümlelerin öznesi, belirtisiz isim tamlamasıdır.
E) V. cümlelerin yüklemi, sıfat tamlamasıdır.

TYT - 2021 ÖSYM

8. İnsan; daha güçlü canlılara karşı tek başına kendini koruyamaz, tek başına ihtiyaçlarını karşılayamaz dolayısıyla bir arada yaşamak tabii ve zaruridir.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Niteleme sıfatını niteleyen zarf
B) Yönelme durumuyla kullanılan edat
C) Yeterlilik bildiren olumsuz fiil
D) Üçüncü çoğul iyelik eki almış isim
E) Belirtme durumu eki almış zamir

TYT - 2021 ÖSYM

9. Ahmet Hamdi Tanpınar, ilk baskısı 1946'da yayımlanan Beş Şehir denemesinin asıl ^I konusunun hayatımızda kaybolan şeylerin ardından duyulan üzüntü ile yeniye karşı ^{II} beslenen özlem olduğunu söyler. Sadece milletlerin değil bireyin asıl manasını maziyle tanımlayabileceğini düşünen yazara göre mazi, daima ^{III} vardır. Kendimiz olabilmek için maziyle hesaplaşmaya mecburuz. İşte Beş Şehir böyle ^{IV} bir mecburiyetin sesidir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin türü aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Sıfat - zarf - edat - zarf
B) Sıfat - edat - zarf - sıfat
C) İsim - edat - sıfat - zamir
D) İsim - zarf - zarf - edat
E) Zamir - sıfat - zarf - bağlaç

TYT - 2022 ÖSYM

10. Kirli bir sokaktan geçip köşkün merdivenlerini ^I tırmandım. İlk bakışta hepsi birbirine benzeyen kapıların arasında ^{II} düz tahta kapıyı tanıdım. Çaldığım kapı açıldığında az evvel yaşadığım keşmekeşten ^{III} eser kalmamıştı. Zevkli döşenmiş bir evin odasında ^{IV} bulmuştum kendimi. Yemyeşil bahçeden taşan huzur, geniş pencerelerden ayaklarımın dibine ^V doğru uzanıyordu.

Bu parçada numaralanmış tamlamalardan hangisi, türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT - 2024 ÖSYM

11. Bir cismin hangi büyüklükte görüldüğü, cismin büyüklüğüne ve uzaklığına bağlıdır. Uluslararası Uzay İstasyonu, uzay mekikleri ve birçok uydu Dünya'dan yaklaşık 350 kilometre yüksekte hareket eder. Kamera ya da dürbün gibi bir cihaz kullanmaksızın Dünya üzerindeki insanlar tarafından yapılan bazı yapılar (örneğin Keops Piramidi, bazı barajlar) bu mesafeden çıplak gözle görülebilir.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belgisiz sıfat
B) Pekiştirme sıfatı
C) İşaret sıfatı
D) Niteleme sıfatı
E) Sayı sıfatı

12. Son yıllarda tablet ve e-kitap okuyucu gibi cihazların yaygınlaşmasıyla çoğumuzun okuma alışkanlığı değişti. Bu cihazların ortak özelliği de mavi dalga boyuna yatkın bir ışığı sürekli yüzünüze doğru yansıtmaları.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi sıfat değildir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

13. Venüs gökyüzündeki en parlak gök cisimlerinden biridir. Dünya'ya en yakın gezegen olan Venüs'ün büyüklüğü ve şekli Dünya'ya çok benzer olduğu için Dünya'nın ikiz kardeşi olarak isimlendirilir. Venüs'ün dışında Merkür, Mars, Jüpiter ve Satürn de gökyüzünde çıplak gözle görülebilir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük, belgisiz zamirdir.
B) II. sözcük, sebep bildiren edattır.
C) III. sözcük, sayı sıfatıdır.
D) IV. sözcük, birleşik isimdir.
E) V. sözcük, sürerlik birleşik fiildir.

14. Bir zamanlar müzelerde sergilendiği hâlde, bugün nerede olduklarını kimsenin bilmediği çalınmış eserler diye bir gerçek var. New York Üniversitesi sanat okulu öğrencisi Ziv Schneider, bu konuyla ilgili bir şey yapılması gerektiğini düşünmüş ve "Museum of Stolen Art" (Çalıntı Eserler Müzesi) adını verdiği bir projeyi hayata geçirmiş.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belirsizlik zamiri
B) Soru zamiri
C) İşaret zamiri
D) İsim-fiil grubu
E) Sıfat-fiil grubu

15. *Sting*, Tolkien'in *Yüzüklerin Efendisi* üçlemesinde önemli yere sahip olan hayalî bir kılıç. Özelliği de Ork ırkından birileri kılıcın yanına yaklaştığında mavi renkte parlayarak tehlikeyi haber vermesi. İşte bu fantastik kılıçtan ilham alarak güvenli erişim özelliği açık olmayan kablosuz ağ bulduğunda parlayan bir kılıç yapmış bir meraklı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

16. Ağaçlar, gövde uzunluğu 3 metrenin üzerinden olan odunsu yapıdaki bitkiler olarak tanımlanabilir. Genellikle ağaç sınırı olarak bilinen belirli bir yüksekliğin üzerindeki irtifalarda yetişmezler. Bunun nedeni ağaç sınırının üzerindeki iklim koşullarının ağaçların büyümesi, yaşamlarını devam ettirmesi ve çoğalması için uygun olmamasıdır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi çekimli fiildir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

Türkçe

DENEME - 4

17. Yıldızların oluşumu sırasında gerçekleşen süreçler tamamen anlaşılmamıştır. Ancak günümüzde evrende oluşmakta olan yıldızların gözlemlenmesi ve kuramsal hesaplar, yıldız oluşumunu anlamamıza yardımcı oluyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zarf-fiil B) Ad tamlaması C) Sıfat-fiil
D) İsim-fiil E) Yardımcı fiil

18. Birçoğumuzun elinden çıkarmaya kıyamadığı eşyalar
I
vardır. Kimimiz için bu, anneannemizden kalma bir kahve
fincanıyken kimimiz için babamızın gençken kullandığı
bir kravat iğnesi ya da çocukken oynadığı oyuncaklar
II
olabilir. Hepimiz bizim için değerli olan bu eşyaları özenle
saklar, hiç bozulmadan kalmalarını, yok olmamalarını
III
isteriz. Bunun nedeni sahip oldukları manevi değer ve
IV
bize hatırlattıkları anılardır. Onlar var oldukça sahip
V
oldukları anlamları da yaşatırlar.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi fiilimsi değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Ülkemiz denizlerinin en narin canlıları arasında yer alırlar.

I
Sıra dışı vücut yapıları, yavaş hareket etmeleri, erkeklerin
yavrulamada etkin rol oynaması gibi nedenler
denizatlarına olan ilginin nedenleri arasında.

II
Denizatlarının soylarını tehlike altına atması bu ilginin
olumsuz tarafı. Kurutulmuş denizatlarının süs eşyası
olarak kullanılması, akvaryum için toplanmaları,
Uzak Doğu ülkelerinde aşırı avlanması,

III
balıkçılık faaliyetleri sırasında istenmeden de olsa ağlara

IV
takılmaları soylarını tehdit eden etkenler arasında

V
sayılabilir.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisi isim tamlaması değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Üç boyutlu baskı teknolojisi, sanal ortamda tasarlanmış
I II
üç boyutlu bir modelin farklı birçok malzeme ve yöntem
III
kullanılarak katmanlarına ayrılması ve bu katmanların
IV
aşağıdan yukarı doğru tabaka tabaka üst üste yığılarak
işlenmesidir.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi isim değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

21. Kamyonlar kavun taşır ve ben
Boyuna onu düşünürdüm
Kamyonlar kavun taşır ve ben
Boyuna onu düşünürdüm
Niksar'da evimizdeyken
Küçük bir serçe kadar hürdüm

Bu dizeler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) “Boyuna” sözcüğü zaman zarfı olarak kullanılmıştır.
B) Ek-fiilin iki farklı görevine örnek vardır.
C) “Evimizdeyken” sözcüğü zaman bildiren zarf-fiildir.
D) Edat, benzetme anlamı katmıştır.
E) Bağlaç, cümleleri bağlama işleviyle kullanılmıştır.

22. Günümüzde hayli sık duymaya başladığımız ve çok geniş bir yelpazede seyreden otizm, çocuklar arasında görülen en yaygın nörogelişimsel bozukluklardan biri. Otizme neden olan mekanizma henüz tam olarak açıklığa kavuşturulmuş değil. Genetik bir yatkınlık ile erken beyin gelişimini etkileyen çevresel risk faktörlerinin bir araya gelmesiyle otizmin ortaya çıktığı üzerinde duruluyor.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin birden çok örneği yoktur?

- A) Zaman zarfı B) Üstünlük zarfı
C) Durum zarfı D) Aşırılık bildiren zarf
E) Yer-yön zarfı

8. AY

Cümlenin Öğeleri

Fiilde Çatı

Cümle Türleri

Ses Bilgisi

APS

AYLIK PLANLAMAM

Gün	Konu Adı	Çözdüğüm Soru Sayısı	Çözdüğüm Süre	Doğru	Yanlış	Boş
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						

ÜNİTE 4

CÜMLE BİLGİSİ
Cümlelerin Öğeleri - I

- Özne
- Nesne

- Zarf Tümlacı
- Yer Tamlayıcısı

- Yüklem

EAPS12TRK25-117

TEST • 1

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birden fazla yüklem vardır?

- A) Rifat, etrafına bakıp adamın hâlâ burada olduğunu fark edince dehşetle titredi.
- B) Gemi bastonu çırpına çırpına kalkınca güvertedekiler benim eksikliğimi fark etmişler.
- C) Eğer oraya bir gidersen bugüne kadar yaşadığın lüks hayatı unuttur, bambaşka biri olursun.
- D) Gök gürültülü bir sağanağa tutulduklarında hemen hayvanlara atlayıp köye doğru sürmüşlerdi.
- E) Kolonyayı yaralarımın üzerine dökünce hissettiğim acıdan nasıl olup da aklımı kaçırmadığıma hâlâ şaşarım.

2. (I) Kilometrelerce izini sürdüğümüz zeytin ağaçları seyreltiğinde, İznik Gölü'nün huzurlu mavisini kendini gösteriyor. (II) 2500 yıllık görkemli tarihini kent surları içinde saklayan İznik'e biz de Lefke Kapı'dan giriyoruz. (III) Yaklaşık beş kilometre uzunluğunda, 144 kule ve 16 kapısı bulunan 11 metre yüksekliğindeki surlar Helenistik Dönem'de inşa edilmiş. (IV) Çini ve seramik ustalarının atölyelerinin bulunduğu Süleyman Paşa Medresesi ziyaretçiler için oldukça çekici bir yer. (V) Kılıçaslan Caddesi'nin devamındaki Ayasofya Kilisesi ise Hristiyan âlemi için son derece önemli kararların alındığı 7. Konsil Toplantısı'na sahne olmuş.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde özne bir söz öbeği değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisi sadece yüklemden oluşmuştur?

- A) Taraklı; J.V. Hammer'in *Osmanlı Tarihi* adlı kitabında, Osmanlının ilk fethettiği yerler arasında gösterilmiş.
- B) 150 bin metre karelik bir alanı kaplayan göletin en derin yeri bahar aylarında 15 metreyi buluyor.
- C) Eğer yüreğimizde sadece bir tek güzel anı kalmışsa o bile bir gün bizim için kurtuluş çaresi olabilir.
- D) Hayatını gezmeye adanmış, onlarca kitap yayımlamış, üniversitelerde konuşma yapmış, kültürlü bir gezgindi.
- E) Ormanların çevrelediği bu yer geniş çayırlar ile kaplı olduğundan daha çok piknik için tercih ediliyor.

4. 1997'de Ankara ile kardeş kent ilan edilen ve Ankara'nın Rusya Federasyonu'ndaki üç kardeş kentinden biri olan Ufa'nın tarihi 16. yüzyıla kadar uzanıyor.

Bu cümlelerin öznesinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Edat B) Bağlaç C) Sıfat-fiil
D) Adıl E) Zarf-fiil

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklemden önce gelen sözcüklerin tümü özne görevindedir?

- A) Doktor Ramazan olarak bütün bu dediklerimi kısa zamanda gerçekleştiremezsem beni görevden alın.
- B) Parkın içindeki Savaş Müzesi'nde İkinci Dünya Savaşı'ndan kalan silahlar ve askerî malzemeler sergileniyor.
- C) Bu heykel Dostluk Anıtı gibi nehrin kenarında ve geniş bir nehir panoramasına sahip yüksekçe bir meydana yükseliyor.
- D) 33 metre yüksekliğinde ve tam 100 basamakla çıkılan bu binanın çevresinde çeşitli rölyefler bulunuyor.
- E) Sevgi, barış, dostluk ve kardeşlik gibi temalarla projelendirilen bu yapı, Rusya'nın en güzel ibadet yerlerinden biridir.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisi özne ve yüklemden oluşmuştur?

- A) Bolşevik Devrimi'nin önderlerinden biri olan Sultan Galiyev ile ünlü tarihçi Zeki Velidi Togan, Başkörtöstan'da doğan önemli isimlerden birkaçı.
- B) Karaköy İskelesi'ne çıkan, Eflâatun'u çağıran esrarengiz kişi ya da kişiler buralarda bir yerde olmalıydı.
- C) Zühal ve müşteri arasındaki açığı dikkate alınırsa işte bu yıldız Bâtın'ın oğlu Zâhir'den başkasını simgeliyor olamazdı.
- D) Anlatacaklarımı dinledikten sonra bana hak vereceğinizden kesinlikle eminim.
- E) Görüp kucaklaşmasının bir türlü nasip olmadığı bu meçhul dostun sesi, yokuşun aşağısından bir yerden geliyordu.

7. Bir cümlelerin kuruluşunda açıklayıcı olarak kullanılan, kaldırıldığı zaman cümlelerin anlamını bozmayan, iki virgül ya da iki çizgi arasına konulan söze ara cümle ya da ara söz denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklama örneklenmiştir?

- A) Çin, dünyanın en kalabalık ülkesi, dünya ekonomisinde rakibi olmayan bir üreticidir.
B) Japonya’da elektronik, telekom ve biyoteknoloji alanlarına kayış çok hızlı oldu.
C) Bazı mayalanma süreçleri, yakındaki bir mantarın etkisiyle kendiliğinden olur.
D) Pilin ana maddelerinden biri olan lityum, uzayda esrarengiz bir şekilde çoğalıyor.
E) Gelişmiş ülkelerde sanatçılara, meslek sahiplerine, işçi haklarına daha çok değer veriliyor.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat tamlaması ek-eylem alarak yüklem olmuştur?**

- A) Arkadaşlarıyla havadan sudan konuşmayı severdi.
B) Havaların bugünlerde soğumasıyla işimiz epey azaldı.
C) Bu uzun boylu adam, sınıf arkadaşının babasıydı.
D) Beni bu koca şehirde tek başına bırakan da sendin.
E) Her şeyi gören, şu karşı ağacın arkasında saklanan küçük bir kızdı.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belgisiz zamirin içinde bulunduğu söz öbeği nesne görevinde kullanılmıştır?**

- A) Çocukların geleceğini etkileyecek bu önemli haberi kimseye söyleme.
B) Ders sırasında aldığım notların bazılarını yeniden düzenledim.
C) Fakülteye atanan yeni öğretim görevlisinden herkes çok memnundu.
D) Birinden destek görmeden bu kadar işi kısa sürede bitiremezsin.
E) Düşüncelerini sorduğum arkadaşlarımdan hiçbiri, bu konuyla ilgili olumlu bir şey söylemedi.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde cevap cümlesi nesneden oluşmuştur?**

- A) — Peki, bu işin karşılığında ne verdiler işçilere?
— İki maaş ikramiye.
B) — Yaz tatilini nerede geçirmeyi düşünüyorsunuz?
— Antalya’da.
C) — Niçin gecenin bu saatine kadar çalışıyorsun?
— Mecbur olduğum için.
D) — Bu evin sahibini kimden öğrenebilirim?
— Muhtardan.
E) — Karşı kaldırıma park eden bu araba kimin?
— Marangoz Bekir Usta’nın.

11. Avrupa’nın birçok kentinde su kanallarını görmek mümkün olduğu hâlde Amsterdam sahip olduğu 165 kanalla bu konuda Venedik ve St. Petersburg’u aratmayacak kadar kanal zengini bir kent.

Bu cümlelerin yüklemine aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ek-eylem B) Bağlaç C) Edat
D) İsim-fiil E) Sıfat-fiil

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer tamlayıcısı vardır?**

- A) Meşe ağacından oyulma, bir hayli eski ama yine de evladiyelik, devasa bir kaşıktı bu!
B) Büyük bir sabırla günlerdir sürdürdüğü yolculuğunun artık son menziline gelmişti.
C) Taş döşeli ıssız sokaklarda işitilen sadece bu tıngırtılar değildi elbette.
D) Torunu Davut’un, bir ihtimal, ansızın çıkageleceğini düşündüğü için kapıyı sürgülemedi.
E) Çirkin bir şeyi güzel yapmak mümkündür ama mükemmel bir şeyi güzel kılmak çok daha zahmetli bir iştir.

CÜMLE BİLGİSİ

Cümlelerin Öğeleri - II

TEST • 2

• KAVRAMA •

1. (I) Türk pop müziğinin sevilen ismi Mazhar Alanson'un bir şarkısında "Sana sarı laleler aldım çiçek pazarından" derken söz ettiği çiçek pazarı burasıdır. (II) Hollanda çiçek yetiştiriciliğinde dünyanın sayılı ülkeleri arasında. (III) Ülkenin bu zenginliği Amsterdam'ın ünlü çiçek pazarında birbirinden ilginç bitkilerle gözler önüne seriliyor. (IV) Böcek yiyen bitkiler, büyük, sarı çiçekleriyle sevimli günebakanlar, çeşit çeşit egzotik bitki soğanları ve tohumları burayı kentin mutlaka görülmesi gereken yerlerinden biri kılıyor. (V) Soğanlı bitkiler denilince akla ilk gelen ise aşklara, şiirlere konu olan laledir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinin yüklemi isim tamlamasından oluşmuştur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf tümleci yoktur?**

- A) Binayı ziyaret etmeyi isterseniz biletinizi erken almanız binaya girişinizi kolaylaştıracaktır.
B) Müze mağazalarından meşhur ressamların beğendiğiniz eserlerinin reproduksiyonlarını edinebilirsiniz.
C) Bu okulda büyük ustanın yaşamı ve çalışmalarıyla ilgili tüm ayrıntıları içtenlikle öğrenebilirsiniz.
D) Buradaki evler lale soğanları ile alınıp satılıyor, ticari sözleşmeler yine bu çiçeğin soğanları ile düzenleniyor.
E) Bu küçük ilçede salaş ama temiz büfelerde gün içinde istediğiniz yemeği yiyebilirsiniz.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru dolaylı tümleci buldurmaya yöneliktir?**

- A) Dün akşam okul dönüşünde sokakta karşılaştığın adam kimdi?
B) Belediye başkanı bizi de mi alım satım işi için görevlendirecek?
C) Siz de bizimle bu önemli sempozyuma katılacak mısınız?
D) Türkçe testinin bütün sorularının cevap anahtarını kime verdin?
E) Şimdi nerede eski şehrin güzelim havası, dostane insanları?

4. II. Dünya Savaşı sırasında yaşadıklarını yazdığı günlükleri ile tanınan, hakkında kitaplar yazılıp belgeseller ve filmler çekilen bir isim Anne Frank.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Yüklem - özne
B) Zarf tamlayıcısı - yüklem - özne
C) İlgeç tümleci - yer tamlayıcısı - yüklem - özne
D) Özne - nesne - zarf tamlayıcısı - yüklem - özne
E) Yer tamlayıcısı - zarf tamlayıcısı - özne - yüklem

5. Doğayla iç içe, büyük bahçelerinde mutlu çiftlik hayvanlarının özgürce dolaştığı iki katlı evler, yemyeşil bir doğa, şehrin sembollerinden yel değirmenleri sizi başka bir dünyaya sürüklüyor.

Bu cümledeki altı çizili söz, cümlelerin hangi ögesidir?

- A) Özne B) Belirtili nesne
C) Belirtisiz nesne D) Yüklem
E) Yer tamlayıcısı

6. (I) Bu yıl 24-28 Kasım tarihleri arasında Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda beşincisi düzenlenecek "Contemporary İstanbul Sanat Fuarı" sanata olan ilginin artmasında ve yeni koleksiyonerler oluşmasında önemli bir kıvılcımı ateşledi. (II) Her geçen yıl çitayı daha da yükselten Contemporary İstanbul, yabancı galeri sayısını artırarak Türkiye'den katılan galerilerle yurt dışından katılan galerilerin neredeyse yarı yarıya olduğu bir fuar izlememize olanak tanıyacak. (III) Önceki yıl 52 bin kişinin gezdiği, yerli ve yabancı 73 galerinin ağırlandığı, 307 sanatçıya ev sahipliğinin yapıldığı bir fuardı. (IV) Şimdi ise yurt dışından 35, yurt içinden 41 galerinin katılacağı organizasyon, Berlin Association ile iş birliğine giderek Berlin'in önemli çağdaş temsilcilerinin İstanbul'a çekilmesini hedefliyor. (V) Bu yıl her konuda çok daha büyük rakamları hedefleyen "Contemporary İstanbul" bugünlere çok da kolay gelmedi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi tek ögeli bir cümledir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. I. “Antika ve Sanat Fuarı” ismiyle Yıldız Sarayı Silahhane binasında gerçekleştirilen sanatsal etkinlikler, görenleri hayran bırakan görkemli bir açılış gerçekleştirdi.
- II. Türk sanat piyasası; her gün yeni rekorların kırıldığı, yeni sanatçıların keşfedildiği, dünyaca ünlü ressamların sergilerinin şehrimizi ziyaret ettiği bir dönem yaşıyor.
- III. 2000’li yıllara kadar Türk sanat piyasasının ivmesi hep yukarı doğru olsa da 2000’den sonra ivme neredeyse her yıl katlanarak arttı.
- IV. 2010’un başında 2 milyon 200 bin liraya satılan “Mavi Senfoni” isimli yapıtıyla günlerce gündemden düşmeyecek bir rekora imza attı.

Numaralanmış cümlelerin hangileri öğeleri ve öğelerinin sıralanışı yönünden aynıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
- D) II ve IV E) III ve IV

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi özne, yer tamlayıcısı, zarf tümleci ve yüklemden oluşmuştur?**

- A) Urartular Van Gölü ve çevresi merkez olmak üzere, kabaca Doğu Anadolu Bölgesi'nde MÖ 9-7. yüzyıllar arasında hüküm sürdü.
- B) Hem erkekler hem de kadınlar tarafından takılan bu kolyelerin uç kısımları genelde ejder, yılan ve aslan başı şeklindedir.
- C) Günümüzde akik taşları; süslenme, beğenilme, gösteriş, zenginlik gibi insani duyguların yanında korunma, şans ve şifa bulma gibi mistik amaçlarla da kullanılıyor.
- D) Urartularda takılar, kişilerin toplumsal statüsünü belirleyici birer obje olmalarının yanı sıra dinî anlamlar taşıdıkları da genelde kabul ediliyor.
- E) Takılar, devlet kademesinde çalışan bürokratların ve ailelerinin süslenme ihtiyaçlarını karşılamak için merkezî atölyelerde imal edildi.

9. Ekim ayının 20’sinde başlayıp 23 Aralık tarihine kadar oynanacak birinci tur maçlarında Avrupa’nın 13 ülkesini temsil eden toplam 24 takım, yola devam vizesi alabilmek için mücadele edecek.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Özne - yüklem
- B) Özne - zarf tümleci - yüklem
- C) Yer tamlayıcısı - özne - yüklem
- D) Yer tamlayıcısı - zarf tümleci - özne - yüklem
- E) Özne - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - nesne - yüklem

10. Kurtuluş Savaşı sırasında bir kısmı tahribata uğramış olsa da Birgi’deki önemli bazı sivil mimari örneklerinin zamana ve koşullara direnerek ayakta kalabilmesi mimari kültürümüz açısından kesinlikle çok sevindirici bir durum.

Bu cümlelerin öznesinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belgisiz sıfat B) Tamlayan eki C) Vasıta eki
- D) Durum eki E) İsim-fiil

11. I. Hana giren Yeniçerilere sadece on dört on beş yaşlarındaki iki çocuk ile Bayram direndi.
- II. Çalgılı kahvehanesi, Beyazıt’taki Gediklikazan Hanı’nın hemen yanındaki o asırlık, o abidevi çınar ağacının dibindeydi.
- III. Bu kadın, daha geçen gece görüp çalışkanlığına hayran kaldığı, o güzel sesli Neva’nın annesiydi.
- IV. Buraya çevresi damarlı mermerden yontulmuş, düz kemerli alçak bir kapıyı geçerek giriliyordu.
- V. Cüce Efendi, kendi evine uğramadan Kalın Musa’nın bahçe duvarının önüne geldi.

Numaralanmış cümlelerden hangileri temel öğelerden oluşmaktadır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
- D) III ve IV E) IV ve V

CÜMLE BİLGİSİ

Cümlelerin Öğeleri - III

TEST • 3

• PEKİŞTİRME •

1. (I) Amerika’da, ekonomik buhranın ağırlığını hissettirdiği yıllarda beliren mafya kavramı kendini koyu renk ve çizgili takım elbiselerle sembolleştirir. (II) Bu ağır adamlar, en kısa yoldan hayatın çemberinden geçmeye çalışırken toplumun en uç ve gözü kara kesimini temsil ederler. (III) Amerikan sinemasının kült filmlerinden olan *Baba* üçlemesi; bu aykırı, güçlü ve yerleşik olmayan kesimi incelerken Al Pacino gibi çok özel bir karakteri de sinema dünyasında perçinler. (IV) Mafya kavramıyla merkezî otoriteye karşı oluşturulan başkaldırı, farklı bir yönüyle Amerika’da zenci nüfusun simge isimlerinden olan Malcom X’te de açığa çıkar. (V) Yine “Dalton Kardeşler”in çizgili mahkûm elbisesi de burada ilk akla getirilebilecek diğer ikinci örnek.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinin öge dizilişi “yer tamlayıcısı, özne, nesne, edat tümleci, yüklem” şeklindedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Stephen Grosz, ABC Yayınları tarafından yayımlanan 200 sayfalık kitabı *İncelenen Hayatlar: Kendimizi Nasıl Yitirir, Nasıl Buluruz*’da her değişimi bir kaybın takip ettiğini oldukça dikkatli bir şekilde söylüyor.

Bu cümlede aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Nerede B) Kim C) Ne zaman
D) Neyi E) Nasıl

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğelere ayırmada bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Çalgıcının kadife bir mendile sardığı kemençesi / koltuğunun altındaydı.
B) Burası / genişçe ve nispeten temiz tutulmuş / kalabalık bir yolun köşesindeydi.
C) Çetenin reisi olan Çapraz Köse / taşı sıkça suyunu çıkaracak, sağlam ve gürbüz biriydi.
D) MS 12. yüzyıldan itibaren / Anadolu’nun doğusunda ve batısında / bir Türkmen göçü ve yerleşimi / yaşandı.
E) Bu ilçede / dış dünya ile evin içi arasında bir “sır” oluşturan pencere kafesleri / bu dönem evlerinin belirgin özelliklerindendir.

4. 13, 14 ve 15. yüzyıllarda hüküm süren Anadolu Türk Beylikleri arasında yer alan Menteşeoğulları ile Aydınoğulları beyliklerinin mimari izleri Ege’nin bazı bölgelerinde hâlen nefes alıyor.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi öğeleri ve öğelerinin sıralanışı yönünden bu cümleyle özdeştir?

- A) Kısa boylu, gözlüklü olan çocuk, okulun bahçesinde bir süre dolaştı.
B) Amacım, İstanbul’un yedi önemli musiki üstadı arasına girmektir.
C) Başından geçen bu gizemli olayları ona güzellikle anlatmalısın.
D) Sabaha karşı odamda telefonun aniden çalmasıyla uyandım.
E) Kasaba gecenin ilerleyen saatlerinde başlayan yağmurla büyük kayba uğradı.

5. Kültür tarihçileri, insana duydukları saygı nedeniyle ----.

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa cümlelerin öğeleri sırasıyla “özne - zarf tümleci - yüklem”den oluşur?

- A) her dönemde çok önemli çalışmalara imza atmıştır
B) ince eleyip sık dokuyan bilim insanlarıdır
C) sık sık devrindeki eleştiri oklarını üzerine çekmiştir
D) kılı kırk yarararak araştırmalarına devam etmektedir
E) genç araştırmacılara örnek olmaya çalışmıştır

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ilgeç (edat) tümlecine örnek gösterilebilir?**

- A) Üniversiteden gelen akademisyen yarım saat içinde konuşmasını tamamladı.
B) Çocuklar, on on beş adım ilerledikten sonra parkın kapısında durdu.
C) Bu küçük vapur, kayalık sahilimize uğramaya cesaret edemedi.
D) Yolun kenarında yürüyen çocuk fren sesiyle hemen kenara çekildi.
E) Vatandaşlar kazada yara alanları hemen hastaneye taşıdılar.

7. Cümlede bulunmayan ancak yüklem çekimlendiği kişiden anlaşılan özneye gizli özne denir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde buna örnek gösterilebilir?

- A) Salih Usta'nın hesabına göre işçiler tam dört yüz yirmi akçe biriktirmiş olmalıydılar.
- B) Zavallı kanarya o kadar korkmuştu ki o günden sonra ötmez oldu.
- C) Bu garip ses; iki sokak ötedeki Bodrum Camisi tarafından belki de Divan Yolu'nda bir yerden geliyordu.
- D) Bu sabah güneş doğmadan önce seni kıvrandıran bu acıdan kurtulup rahata kavuşacaksın.
- E) O zamanlarda pek şüpheli olan İhsan, bunu bir tesadüf olarak yorumlamayı aklından bile geçirmemişti.

8. Büyük bir imparatorluğun merkezi olarak tasarlanan İstanbul'un ihya edilmesi için kapsamlı bir imar faaliyetine girişildi.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Edat tümleci - yüklem
- B) Zarf tümleci - nesne - yüklem
- C) Yer tamlayıcısı - zarf tümleci - yüklem
- D) Edat tümleci - yer tamlayıcısı - yüklem
- E) Özne - zarf tümleci - nesne - yüklem

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesne, bir söz öbeğidir?**

- A) Kardeşini geçen yaz, yurt dışında bir okula yazdırmışlardı.
- B) İşlerini halletmek için çarşıya gidince oğlunun sevdiği kitabı da satın aldı.
- C) Sokağın girişindeki bu harabe eve dün akşam kamyon çarptı.
- D) Çocuğun sınavlarda gösterdiği başarı herkesi mutlu etmişti.
- E) Zavallı kızcağız, askere giden ağabeyine mektubunu veremedi.

10. Kimi zaman bir karikatür onlarca hatta yüzlerce sayfada anlatılmak istenen duyguyu, mesajı bir çırpıda insana ulaştırır.

Bu cümlede aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Özne
- B) Nesne
- C) Yüklem
- D) Yer tamlayıcısı
- E) Edat tümleci

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğelere ayırmada bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Karım ve kızım / ne kadar ısrar edip yalvardıysa da / beni / engelleyemediler.
- B) Yolun iki tarafında / dünya kadar malın satıldığı ahşap dükkânlar / uzayıp gitmekteydi.
- C) Kadının yeşil gözlerinden yayılan ışığı ta yüreğinde hisseden Muhsin'e / gülümseyiverdi.
- D) Hüzünlü ama vakur görünen Mevlevilerin dışındaki hemen herkesin / hıçkırıkları ve feryatları / sürüp gidiyordu.
- E) İsmail Pehlivan denilen bu iri yarı adam / bir oturuşta / bir kuzu ve bir tepsi baklayı / yiyebilirdi.

12. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soruya verilen cevap, özne de yüklem de değildir?**

- A) – Yurt dışındaki üniversitelerden kabul aldın mı? – Alamadım.
- B) – Bu aralar okul derslerine nasıl çalışıyorsun? – Çok sıkı.
- C) – Bu küçük ilçenin belediye başkanını tanıyor musun? – Tanımıyorum.
- D) – Sempozyum boyunca kaç görevli çalışacak? – On yedi görevli.
- E) – Bu semtteki kütüphane nerede? – Selimiye Meydanı'nda.

CÜMLE BİLGİSİ

Cümlelerin Öğeleri - IV

TEST • 4

• PEKİŞTİRME •

1. (I) İstanbul halkı için çok değer verilen lüfer, tarihimizde kimi zaman “boğazın sultanı” kimi zaman “boğazın dişlisi” olarak anıldı. (II) Çok sevilen boğazın kabadayısı lüferin gelişme evrelerine göre koruk, defne, çinekop, sarıkanat, lüfer, kaba lüfer ve kofana şeklinde isimlendirmede bulunulmuş. (III) Başka hiçbir balığa bu kadar derinlemesine tanımlamalar yapılmamış. (IV) Oltayla balık tutma sevdalıları, Boğaz’ın Karadeniz girişinde sabırla bekleyerek sonbaharın başında mevsimin ilk lüferini avlamaya koyulurlarmış. (V) Yumurta bırakmak için yaz aylarında Ege’den, Marmara’ya ve Karadeniz’e çıkan lüfer sürüleri eylül ortasından itibaren Karadeniz’in besili sularında gelişerek inişe başlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlelerin öznesi, bir söz öbeğidir.
 B) II. cümlede edat tümleci kullanılmıştır.
 C) III. cümlede sıfat tamlaması yer tamlayıcısı görevindedir.
 D) IV. cümlede zarf tümleci görevinde isim tamlamasına yer verilmiştir.
 E) V. cümlede birden çok yer tamlayıcısı vardır.

2. Düşünce dünyasını “Kökü mazide olan bir atiyim.” diye tanımlayan Yahya Kemal Beyatlı’dan etkilenen Tanpınar’ın estetik beğenisi Ahmet Haşim’le akrabadır.

Bu cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İlgeç tümlecine yer verilmiştir.
 B) Yükleme ek-fiil almış isimdir.
 C) Öznesi bir söz öbeğidir.
 D) Birden çok fiilimsiye yer verilmiştir.
 E) Zarf tümlecinde zarf-fiil kullanılmıştır.

3. (I) Buradan Divanyolu Caddesi’ne çıkıp Beyazıt istikametine doğru yürürken yolun hemen sağında bir zamanlar ne kadar heybetli olduğunu hatırlatan Çemberlitaş’ı görürüz. (II) Yabancıların, yangınlarda kavrularak asıl rengini kaybetmesi nedeniyle “Yanık Sütun” olarak da adlandırdığı bu sütun, kimi rivayete göre altında Hristiyanların en önemli kutsal emanetlerini saklar. (III) İlk yapıldığında tepesinde bulunan bir sığircık heykeli, ne zaman kıtlık çıksa keskin bir çığlık atarak diğer sığircık kuşlarını çağırır; bunlar da beraberinde getirdikleri zeytinlerle şehri kıtlıktan kurtarırdı. (IV) Konstantin bu heykeli yıktırıp yerine kendisinin heykelini diktirdi. (V) 1081’de bu heykel bir yıldırımın çarpması sonucunda devrildi ve sütun daha sonra Aleksios Komnenos tarafından onararak tepesine bir haç dikildi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtili isim tamlaması, yer tamlayıcısı görevindedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Güneye doğru devam ettiğinizde 1750’de açılan ve her biri 64 metre boyunda kırk iki kemerden oluşan tarihî Arcos da Lapa su kemerine ulaşıyorsunuz. (II) 1896’dan bu yana Santa Teresa Tepesi’ni aşarak aynı adı taşıyan mahalleye ulaşan ilginç bondinho (elektrikli tramvay) bu kemerin üstünden geçiyor. (III) “Rio de Janeiro’nun Montmartre’si” olarak da bilinen, XVIII. yüzyıldan kalma binalara ev sahipliği yapan Santa Teresa dış mekânda resim yapan sanatçılar için ideal bir ortam sunuyor. (IV) Lapa’dan Santa Teresa’ya geçmenin diğer yolu da Şilili sanatçı Selarón’un kırmızı, yeşil ve sarı seramikler döşediği 215 basamağıyla 125 metre yüksekliğindeki Escadaria Selarón. (V) İhracat fuarı kapsamında samba gösterileri düzenlenecek sanıp gece Lapa’ya, Rio Scenarium’a dönüyorum.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinin öge dizilişi “özne, edat tümleci, nesne, yüklem” şeklindedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne “Kafkasların giriş kapısı olan Artvin; özgün havası, insanı, doğası ve temposuyla Doğu Karadeniz’in en uzak ve sürprizli köşesidir.” cümlesindeki özneyle aynı türden bir söz öbeği durumundadır?

- A) Gülsuyu ve kereste fiyatları aniden iniverdiği için sermayeyi kediye yükleyen eski bir tüccardı dilenci.
- B) Yaşlı olan adam, birkaç basamak çıkıp zeminden biraz yüksekteki kapıya ulaştı.
- C) Halime’nin oğlu, yolu geçip akranları gibi epey salaş görünen dükkânın önünde durdu.
- D) Gürcü taş işçiliğinin en güzel örneklerinden birini sergileyen kilisenin kubbesi tam 32 metre yüksekliğinde.
- E) Seyisin cenazesi buradaki bir hazirede, “Suskunlar” diye anılan küçük kabristanda toprağa verilecekti.

6. Karadeniz sahilindeki bu ilçe, ----.

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa cümlelerin öğeleri sırasıyla “özne - yer tamlayıcısı - yüklem”den oluşur?

- A) çevresindeki köylerden sürekli göç alıyor
- B) Gürcistan sınırına 18 kilometre uzaklıktaydı
- C) her yıl binlerce turistin ziyaret ettiği bir yerd
- D) gösterişli evleriyle görenleri kendine hayran bırakıyor
- E) büyük sanayi bölgelerinin bulunduğu bir alanda kurulmuştu

7. Aşağıdakilerden hangisi iki ögeli bir cümledir?

- A) Derin bir vadi çanağının içine kurulan kentte bizi ilk selamlayan bin yıllık Livane Kalesi oluyor.
- B) Samsun’a bakan yeşil tepeler üzerinde bulunan turistik tesislerde yerel türküler dinlemek apayrı bir keyif.
- C) Günümüzde, adliye sarayı başta olmak üzere şehir merkezindeki en eski yapılar 1930’lu yıllardan kalma.
- D) Çay hasadı bittiğinde dağlara çıkan Arhavili avcılar, özel ağlar ile yakaladıkları atmacaları besleyip eğitiyor.
- E) Dedenin emriyle köylüler ellerinde keçelerle kızgın kulplarından kavradıkları kazanı ateşten indirdiler.

8. Küçük bir kızın elindeki plağı heyecanla babasına götürmesiyle başlayan hikâye, 60’lı yılların sonunda, yıllarca kapalı gişe oynayacak bir bale gösterisine dönüştü.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Özne, yüklem
- B) Özne, nesne, yüklem
- C) Özne, nesne, yer tamlayıcısı, yüklem
- D) Özne, yer tamlayıcısı, nesne, yüklem
- E) Özne, zarf tümlecisi, yer tamlayıcısı, yüklem

9. Erol Göka, özellikle son yıllarda hem televizyon ekranlarından kendisini dinleyenleri hem de kitaplarını okuyanları açık biçimde gerçekliğe davet ediyor.

Bu cümlelerin nesnesinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Bağlaç
- B) Belgisiz zamir
- C) Durum eki
- D) İyelik eki
- E) Sıfat-fiil

10. Daha önce gittiğim şehirler arasında hevesle gezdiğim ancak eve dönmekten de mutluluk duyacağımı düşündüğüm yerler oldu.

Bu cümledeki altı çizili sözün öge bakımından özdeşi aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Uzun süre yürüdükten sonra bir çınar ağacının altında dinlendim.
- B) Üniversiteden arkadaşlarla sahil kenarında bir kafede oturduk.
- C) Son romanımda köy yaşamı üzerine ilginç tespitler yaptığımı düşünüyorum.
- D) Sizinle bu önemli görüşmeye gelmeyi çok ama çok istiyorum.
- E) Yurt dışında bulunduğum üniversitenin bahçesinde büyük bir hayvanat bahçesi vardı.

CÜMLE BİLGİSİ

Cümlelerin Öğeleri - V

TEST - 5

• DEĞERLENDİRME •

1. (I) Soul müziğin genç divası kabul edilen Amy Winehouse, 14 Eylül 1983'te taksi şoförü bir babanın kızı olarak Londra'da dünyaya geldi. (II) Londra'nın banliyö bölgesinde büyüyen Winehouse, çok küçük yaşta müzikle ilgilenmeye ve kendi bestelerini yapmaya başladı. (III) 2003 yılında genel olarak caz etkileşimlerinin yer aldığı ilk albümü Frank'i piyasaya süren Winehouse, dünyaya başarısını kabul ettirdi. (IV) Platin albüm mertebesine çıkan ikinci albümü *Back to Black* ile müzik dünyasını bir daha değişmemek üzere sarstığında sadece 23 yaşındaydı. (V) Albümlerinin Amerika'da yayımlanmasının ardından uluslararası ünü daha da artan Winehouse; En İyi Yeni Sanatçı, En İyi Şarkı ve En İyi Albüm de dâhil olmak üzere beş dalda Grammy sahibi oldu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hem nesne hem yer tamlayıcısı kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu'na katılan 168 sporcu bir kıtadan diğerine pedal çevirmenin ayrıcalığını yaşarken sekiz gün boyunca Türkiye'nin eşsiz güzelliklerini de bir kez daha tüm dünyaya izlettiler.

Bu cümlelerin nesnesinde aşağıdakilerden hangisi vardır?

- A) Topluluk adı B) Zarf-fiil C) Belirteç
D) Vasıta eki E) İsim tamlaması

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisi sadece yüklemden oluşmuştur?

- A) Seneler boyunca kulaklarından bir ısıklık sesinin eksik olmadığını söylemiştin.
B) Sabahı beklemeden iki büküm bir hâlde ve hırsız gibi gizlice, Zincirli Han'dan çıktı.
C) Özel koleksiyonlardan seçilen 20 sanatçının 433 eserinin sergilendiği bir sergi salonundayız.
D) Seni oraya geçirirsem emeğimin ve onca zahmetimin karşılığını ödeyebilecek misin?
E) Anlatacaklarımı dinledikten sonra bana hak vereceğinizden kesinlikle eminim.

4. Türkiye Hava Gösterisi'nde dünyanın en saygın akrobasi timlerinden Hırvatistan'dan Krila Oluje, Fransa'dan Patrouille de France, Pakistan'dan Sherdils, Polonya'dan Bialo Czerwone Iskry, Belçika ve Hollanda'dan F-16 solo gösteri uçakları gökyüzüne imzalarını atacak.

Bu parçada altı çizili bölüm cümlelerin hangi ögesini oluşturmaktadır?

- A) Özne B) Nesne C) Zarf tümleci
D) Edat tümleci E) Yer tamlayıcısı

5. Cümlede bir ögeyi vurgulamanın bir yolu da onu yükleme yaklaştırmaktır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde yer tamlayıcısı vurgulanmıştır?

- A) Dün orak kullanan el, bugün al bayrak taşıyor.
B) Olgunlaşan ekinleri toplamak için bütün aile o gece köyde kalacaktık.
C) Dün sabahtan başlayan kar, geceden beri durmaksızın yağıyordu.
D) Küçük kardeşim şehir merkezinde bulunan okuluna gitmek için erkenden kalktı.
E) Şehit cenazesinde kadın erkek, genç yaşlı, büyük küçük herkes tek yürek oldu.

6. Edebiyat eleştirmeni Adam Kirsch, *Küresel Roman: 21. Yüzyılda Dünyayı Yazmak* kitabında "Bir romanı küreselleştiren şey nedir?" sorusunun yanıtını arıyor.

Öge dizilişi "özne - yer tamlayıcısı - nesne - yüklem" biçiminde olan bu cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Özne, sıfat tamlamasıdır.
B) Öznenin tamlayanı, belirtisiz isim tamlamasıdır.
C) Yer tamlayıcısı, belirtisiz isim tamlamasıdır.
D) Nesnenin tamlayanı, sıfat tamlamasıdır.
E) Yer tamlayıcısının tamlayanı, isim-fiil grubudur.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde, iki virgül arasındaki bölüm ara sözdür?

- A) Manisa'yı, misafirperverliğini çok sevdiğim şehri, her yıl ziyaret ederim.
- B) Masanın üzerinde duran kalem, silgi, defter ve çanta bana aitti.
- C) Sürekli aynı şeyleri dinleyen, sık sık televizyon izleyen, kitap okumayan bir nesil yetişmeye başladı.
- D) Düğününe arkadaşlarını, öğretmenlerini, iş arkadaşlarını ve sevenlerini davet etmişti.
- E) Kurula, yarın akşam, önemli bir belge sunacağımdan emin olabilirsiniz.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde belirtisiz nesne vurgulanmıştır?

- A) Lastik dişlerinin derinliğinin en az 1,6 mm olması gerekir.
- B) Araçtaki ABS fren sistemi frene pompalamayı otomatik olarak yapar.
- C) Gelişmiş ülkeler çevreye daha az zarar veren yakıtlar tüketiyor.
- D) Araştırmacılar, modern arabalar için farklı bir lastik tipi üzerinde çalışıyor.
- E) Kış aylarında sağlam lastiğin önemi neredeyse iki katına çıkıyor.

9. (I) Hava soğuk olduğunda araç sahipleri yola çıkmadan önce motoru birkaç dakika ısıtmak gerektiğine inanır. (II) Fakat modern motorlar, en üst teknolojinin kullanıldığı makineler, anahtar çevrilir çevrilmez yol gitmeye hazırdır. (III) Aracın içini ısıtma gibi bir amacınız yoksa motorun ısınmasını beklemeniz gerekmez. (IV) Eski araçlarda, kamyonlarda, tırlarda ise karbüratörlü motorlar kullanılırdı. (V) Bu nedenle de karbüratör motorun ısınmasını zorunlu kılar, bir süre beklemek zorunda kalırdık.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ara söz vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğelere ayırmada bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Son zamanlarda gösterime giren filmlerden bazılarının yönetmenliğini ve yapımcılığını / kadınlar / yapmıştı.
- B) Forster / olay örgüsünü / öyküden daha fazla incelik gerektiren bir yapı olarak / görür.
- C) Terry Lawler, kararlı bir harekete ihtiyaç olduğu / gerekirse belli stüdyoları ya da filmleri boykot etmek gerektiği / kanısında.
- D) Aktris Katie Holmes / kadınların yaptıklarını öne çıkarmak ve kadınlara destek olmak gerektiğini / belirtiyor.
- E) Kadın bakış açısını filmlerin merkezine taşımak / yapılacak en akıllıca adımdı.

11. Google, geçen hafta, eczacılık şirketi Novartis ile ortak bir proje başlatarak kandaki glikoz seviyesini ölçen ve gözde odaklanma sorununu otomatik olarak düzelten yeni akıllı lensler geliştirileceğini açıkladı.

Bu cümlede aşağıdaki öğelerden hangisi yoktur?

- A) Özne
- B) Yüklem
- C) Yer tamlayıcısı
- D) Zarf tamlayıcısı
- E) Belirtili nesne

12. Türkiye'nin Güneydoğu Akdeniz ve Ege bölgelerinde yetişen ve kargı denen bir çeşit budaklı kamıştan yapılan ney dokuz boğumdan oluşuyor.

Bu cümlelerin öznesi aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) bir çeşit budaklı kamıştan yapılan ney
- B) kargı denen bir çeşit budaklı kamıştan yapılan ney
- C) Akdeniz ve Ege bölgelerinde yetişen ve kargı denen bir çeşit budaklı kamıştan yapılan ney
- D) Güneydoğu Akdeniz ve Ege bölgelerinde yetişen ve kargı denen bir çeşit budaklı kamıştan yapılan ney
- E) Türkiye'nin Güneydoğu Akdeniz ve Ege bölgelerinde yetişen ve kargı denen bir çeşit budaklı kamıştan yapılan ney

CÜMLE BİLGİSİ

Cümlelerin Öğeleri - VI

TEST • 6

• DEĞERLENDİRME •

1. Harvard Üniversitesi Mühendislik Fakültesindeki araştırmacılar, bağımsız hareket eden 1000'den fazla minik robot yaparak dünyanın en büyük robot sürüsünü oluşturdu.

Bu cümledeki öğelerin doğru sıralanışı, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Özne, zarf tümleci, nesne, yüklem
B) Zarf tümleci, nesne, özne, yüklem
C) Özne, nesne, zarf tümleci, yüklem
D) Özne, zarf tümleci, yer tamlayıcısı, yüklem
E) Zarf tümleci, nesne, yer tamlayıcısı, yüklem

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf tümleci vurgulanmıştır?

- A) Alın teriyle kazanıp gönül rahatlığıyla yemeyi de gözlerine kestiremezlermiş.
B) Fas'ın çöl kentlerinde hurma, zeytin ve nane çayı eşliğinde kahvaltıya ne dersiniz?
C) Bademle incir ağaçlarına tırmanıp o güzel tatlardan alışını unutamıyordu.
D) Çocuklarının gülüşe oynaşa yemiş toplayışlarını gülerek seyrediyorlar.
E) Sütlüce'den uzaklaşır uzaklaşmaz karşısına çıkan ilk otobüse atlayıp şehir merkezine geldiler.

3. 78 yaşına geldiğimizde, çoğu insan da bu yaşa gelemmez, kaba bir hesapla dokuz yılımızı televizyon seyrederek, dört yılımızı araba sürerek, 92 günümüzü tuvalette, 48 günümüzü ise müzik dinleyerek geçiriyoruz.

Bu cümle için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gizli özne vardır.
B) Ara söz kullanılmıştır.
C) Belirtisiz nesne vurgulanmıştır.
D) Birden çok bağ-fiile yer verilmiştir.
E) Zarf tümleci söz öbeğinden oluşmaktadır.

4. Birçok kitapsever ---- bir araya geldi.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümle yer tamlayıcısı kazanmış olur?

- A) kitap değerlendirmesi yapmak için
B) şehrin en büyük kütüphanesinde
C) sevdiği yazarla buluşmak umuduyla
D) yeni kitapların tanıtımının yapıldığı gün
E) yayınevi sahipleriyle korsan yayınları önlemek için

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisi nesne, özne ve yüklemden oluşmuştur?

- A) 20 Haziran'da başlayan, her yaştan insanın katılabileceği turnuva her zamanki gibi büyük bir merak ve heyecanla izleniyor.
B) 1996'dan beri düzenlenen "Berlin'in Karnival der Kulturen" in 10-13 Haziran tarihleri arasında on altıncısı düzenleniyor.
C) Atatürk her zaman "Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır." derdi.
D) Doğu kenarından akan ve kıvrılarak kenti güneyden de saran Sanço suyunu, kentin batısından geçen Sanya Nehri besler.
E) Havacılık, petrol, tarım, mimarlık bölümleriyle dikkat çeken eğitim kurumlarının en büyüğü, tam 60 fakülteye sahip buradaki devlet üniversitesiydi.

6. İngiltere'nin başkenti Londra'daki Thames Nehri üzerinde yayalara açık bahçeli bir köprü yapılmasını öngören projeye imza attı.

Bu cümledeki altı çizili söz, cümlelerin hangi ögesidir?

- A) Özne
B) Yer tamlayıcısı
C) Belirtisiz nesne
D) Belirtili nesne
E) Edat tümleci

7. “Ara söz, cümlede herhangi bir ögenin açıklayıcısı olabileceği gibi cümle dışı unsur da olabilir.”

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu iki özelliği de gösteren ara sözlere örnek gösterilebilir?

- A) Tenis tarihinin belki de en inanılmaz erkekler finallerinden biri 2008’de, oldukça sıcak bir günde, Nadal ve Federer’in karşılaşması idi.
- B) İstanbul 30 senedir önemli bir sinema festivaline, dünya çapında ilgi gören, birçok ünlünün ziyaret ettiği bir etkinliğe, ev sahipliği yapıyor.
- C) Onun, gözü yaşlı kadının, oğlu, siz de bilirsiniz, geçen yıl Türkiye’nin gözde üniversitelerinin birinde okumaya hak kazandı.
- D) Kenya, ünlü Hakuna Matata şarkısındaki gibi dost ve sıcak insanlarla dolu bir ülke.
- E) Uzun zaman Güney Afrika ülkelerinde, vahşi hayvan diyarlarında, safari yaptıktan sonra Orta Afrika’daki ilk denemem için gelmiştim.

8. (I) MÖ 6. yüzyılda, Pers Kralı Darius tarafından kurulan Persepolis Antik Kenti, Şiraz’a yaklaşık 60 kilometre mesafededir. (II) Yapımı 180 yıl süren kentten geriye kalanlar bile o dönemin ihtişamını fazlasıyla yansıtıyor. (III) Kentin giriş kapısında karşınıza çıkan devasa heykelleri ve kabartmaları görür görmez sıra dışı bir yere geldiğinizi anlıyorsunuz. (IV) Persepolis’in ana binası olan ve Yüz Sütunlu Saray olarak anılan bölümü, duvarlarındaki kabartmalarla dikkat çekiyor. (V) Pers mitolojisinde, çeşitli savaşlar ve kralların betimlendiği kabartmalar, 2500 yıl önce yapılmış olmalarına rağmen hâlâ çok güzel görünüyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle, özne ve yüklemden oluşmaktadır.
- B) II. cümlelerin öznesinde adlaşmış sıfat-fiil kullanılmıştır.
- C) III. cümlede belirtili nesne vurgulanmıştır.
- D) IV. cümlelerin yüklemi, bir söz öbeğidir.
- E) V. cümlede ara söze yer verilmiştir.

9. **Aşağıdaki dizelerde “damla” sözcüğünün yer aldığı öğeleri ikiye gruplarsak hangisi dışarıda kalır?**

- A) İnsan üç beş damla kan, ırmak üç beş damla su
Bir hayata çattık ki, hayata kurmuş pusu
- B) Ay gibisin, güneşler parlıyor gözlerinde
Her damla bir yıldız süslüyor göklerinde
- C) Duvarlar yıkılacak, açılacak bütün kapılar bilesin
Ve yine damla damla çoğalıyorsun içimde
- D) Saydıklarım damla değil denizde
Hele bir ekinler ekilsin de gör
- E) Sızıyorsun damla damla yüreğime
Irmak oldum akıyorum meleğime

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde öğelere ayırmada bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Adam / iki medeniyeti birleştirerek elde edilecek yeni bir terkinin potasını / onda / görüyordu.
- B) Konuşmalar, / İstanbul’da kurulup bütün ülkeye yayılmış bir gizli cemiyetle / ilgiliydi.
- C) Aşağı kata inince / sedirinde hâlâ uyuyan Öksüz Musa’yı / uyandırdı.
- D) Bir anlık bir sessizlikten sonra / bir oyun havası çalmaya / başladılar.
- E) Hayatta / şatafatlı, görkemli ve debdebeli olan ne varsa / bedellerinin hiç de hafif olmayacağını / biliyordu.

11. **Aşağıdakilerin hangisinde soru, zarf tümlecini buldurmaya yönelik değildir?**

- A) Bu kadar işinin arasında bu kitapları buraya ne zaman getirdin?
- B) Dün akşamdan beri bu önemli konuyu niçin bizimle konuşmadın?
- C) Bu içinden çıkılmaz olayı bütün ayrıntılarıyla komiserine nasıl anlatmalıyım?
- D) Geçen gün sahildeki kafede görüştüğümüz iş için ne yaptın?
- E) Konuyu anlamadığını söylediğin hâlde neden beni dinlemiyorsun?

ÜNİTE 4

CÜMLE BİLGİSİ

Fiilde Çatı - I

- Etken Fiil
- Edilgen Fiil
- Dönüşlü Fiil

- İşteş Fiil
- Geçişli Fiil
- Geçişsiz Fiil

- Oldurgan Fiil
- Ettirgen Fiil

EAPS12TRK25-123

TEST • 7

• KAVRAMA •

1. (I) Doğanın ve uygarlık tarihinin yeryüzünde en cömert davrandığı yerlerdendir Hatay. (II) Bir yanda cömert güneşin altında suları altından ısıtılar saçan uçsuz bucaksız Akdeniz, diğer yanda Amanos Dağları'ndan gelen kekik kokulu serin rüzgârlar ve efsanelerin ırmağı Asi'nin sularıyla bereket fışkıran Amik Ovası kucaklar bu toprakları. (III) Aynı zamanda ilklerin kenti de olan Hatay'da Anadolu'da inşa edilmiş ilk cami olan Habib-i Neccar Camii, Hristiyanlığın ilk mağara-kilise örneklerinden biri olan Aziz Piyer Kilisesi yer almaktadır. (IV) Hatay mutfağı ise zengin birikimiyle göz kamaştırıyor. (V) Yöreye özgü peynir çeşitleriyle dikkat çeken kahvaltısı, soğuk mezeleri, sadece Hatay'da tadabileceğiniz kebab ve tencere yemekleri görenleri ve tadanları kendine hayran bırakıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde çatı özelliği aranmaz?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Nesne alıp almamalarına göre fiiller “geçişli” ve “geçişsiz” diye ikiye ayrılır. “Neyi” ve “kimi” sorularına cevap veren fiiller geçişli, bu sorulara cevap vermeyenler geçişsizdir.

Bu tanıma göre aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi geçişsiz bir fiildir?

- A) İşçiler bütün işleri iki saat içinde başarıyla bitirdi.
B) Ahmet Can, evin köşesine kadar hızlı hızlı yürüdü.
C) Ankara'yı dostlarıyla baştan sona gezmek istiyordu.
D) Bugüne kadar derdini niye bana söylemedin kuzum?
E) Hava o kadar soğuktu ki buzlu merdivenleri zar zor çıktık.

3. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi nesne-yüklem ilişkisine göre farklıdır?**

- A) Kara bulutlar güneyden kuzeye akıyorlardı.
B) İki görevli ipleri eski sedirlerin bacaklarına doladı.
C) Sendeki alacağımızı önümüzdeki kiraya sayarız.
D) Bu ünlü şaire, akşamki yemekte şiir okutmak istiyoruz.
E) Bahçeye küçük ve sevimli bir ev yapmayı düşünüyordu.

4. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi geçişli olduğu hâlde cümlede nesne kullanılmamıştır?**

- A) Eğer ücretimi ödersen yarın akşam ben seni oraya geçiririm.
B) Bu devasa hanın ikinci ve son katına bir taş merdivenle çıkılırdı.
C) Eli sopalı birkaç kişi de öfkeyle hırsızın evinin önünde bekliyordu.
D) Hepsi bembeyaz ipek gömlekler giymiş, bellerine ipekten şallar sarmışlardı.
E) Saruhan'ın hikâyesini hemen hepsi, az ya da çok tahmin edebiliyordu.

5. Anlamaz, bilmezsin sen bizim halkı,

I II

Sevgiyi bulasın, yakına gel ki...

Kalıplar gerçeği göstermez belki

III

Gönül perdeleri sökülsün de gör.

IV

V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi nesne-yüklem ilişkisi yönünden diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Geçişli fiillerin “-r-, -t-, -tir-” ekleriyle geçişlilik dereceleri artırılabilir.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi bu tür bir fiile örnek gösterilebilir?

- A) Bu tarihî ve koskoca evi geçen hafta iki günde ancak temizletti.
B) Uzak yerlerden gelen misafirleri kalacakları odalara yerleştirdi.
C) Göletten tuttuğu balıkların bir kısmını daha sonra yemek için buzlukta dondurdu.
D) Dedem, anlattığı birbirinden ilginç fıkralarla bizleri yine güldürdü.
E) Sürekli mızızlanıp ağlayan çocuğu annesi erkenden uyuttu.

7. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi kök hâlinde geçişsizken ek alarak geçişli olmuştur?**

- A) Bütün önemli kararları ve planları toplantıdan sonra yazdırdı.
B) Geç kalktığı için sabah 09.00’da başlayan ilk dersini kaçırdı.
C) Annem salonun köşesine büyükçe bir kütüphane yaptırdı.
D) Yurt dışından gelen konuklarına tarihî mekânları gezdirdi.
E) Hastalanan çocuğuna doktorun verdiği şurubu zorla içirdi.

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi geçişsiz bir fiildir?**

- A) Yoksulluğun verdiği sıkıntıları ancak el ele vererek aşabiliriz.
B) Emlakçılar bana ev diye bu yıkık dökük gecekonduyu gösterdiler.
C) Çocuklar parktaki bir bankın üzerinde oyuncaklarını koymuştu.
D) Bir an önce iyileşip çocuklarla yeniden zıpzip oynamaya başlayacağım.
E) Bu sefer de takımın en güçsüzünü, teknik taktik bilmeyenini yendim.

9. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi geçişli bir fiildir?**

- A) Tren İzmit’e yaklaşıncı koridordakiler heyecanlanmaya başladı.
B) Turgut, bu sene ilk kez düzenli bir şekilde okula gidiyor.
C) Bir süre Konya’da gezinen turistler sabaha karşı Antalya’ya gittiler.
D) Yaşanan bunca olumsuz olaydan sonra o, hâlâ yüzüme bakıyordu.
E) Yaşlı adam, kızgın güneşin altında yokuşu oflaya puflaya çıkıyordu.

10. Varlığın sıradan kurallarını esnetebilenlere karşı duyduğumuz merakı her halükârda hoş görmeli ve beslemeliyiz.

Bu cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Etken fiil kullanılmıştır.
B) Geçişli fiillere yer verilmiştir.
C) Birden çok çekimli fiil vardır.
D) Oldurgan fiile yer verilmiştir.
E) Gereklilik kipiyle çekimli fiil bulunmaktadır.

11. (I) Müze kurma fikri zihnimde tam oluşunca İstanbul’da bunu gerçekleştirecek uygun bir mekân aramaya başladım. (II) Tarihî yarımada ilk arzu ettiğim alandı. (III) Topkapı Sarayı ve Sultanahmet’in her iki sahil kesiminde tarihî binalar ve mekânlar aradık. (IV) Lakin rıhtımı da olan uygun yerler bulamadık. (V) Müzemizin Yönetim Kurulu üyesi olan Dr. Bülent Bulgurlu, Haliç Hasköy’de bir yer bulduğunu söyledi ve beni oraya götürdü.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlenin yüklemine geçişsiz çatılı bir fiil vardır.
B) II. cümlenin yüklemine çatı özelliği aranmaz.
C) III. cümlenin yüklemine geçişli çatılı bir fiil vardır.
D) IV. cümlenin yüklemi; birleşik yapı, basit zamanlı bir fiildir.
E) V. cümlenin yüklemine ettirgen fiile yer verilmiştir.

CÜMLE BİLGİSİ

Fiilde Çatı - II

TEST • 8

• PEKİŞTİRME •

- “Ofisin bütün odalarına klima taktırma konusunda anlaşmışlar.” **cümlesindeki özne-yüklem ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde vardır?**
 - Yaşlı adamın elbisesi otobüsün kapısına sıkışmıştı.
 - Küçük çocuk trene yetişmek için koşuşturuyordu.
 - İki akademisyen bu önemli konu hakkında bir süre tartışılar.
 - Bir zamanlar şehir dışında kalan yerler şimdi merkeze karışmıştı.
 - Uzun yıllar görmeyeli yaşadığım bu güzel ve şirin kasaba bayağı değişmişti.
- Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi dönüşlü bir fiil değildir?**
 - Çocuk kırmızı kazağını giydikten sonra sürekli kaşınıyordu.
 - Kardeşim, sene içinde birbirinden farklı yeni yeni işlere atıldı.
 - Bir süre sonra öğretmenimiz de bizimle video konferansa katıldı.
 - Binanın son iki katı şehrin en varlıklı ailelerinden birine satıldı.
 - Adam sokağın sonuna gelince bir süre sağına soluna bakındı.
- Aşağıdaki cümlelerde yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi özne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?**
 - Çöpler sabahın erken saatinde dışarıya atıldı.
 - Şiirden ölçü ve uyak Orhan Veli zamanında atıldı.
 - Şirket, bu yıl sonunda çok önemli bir işe atıldı.
 - Bilgisayarın işe yaramayan parçaları depoya atıldı.
 - Öğrencileri rahatsız edenler kısa sürede okuldan atıldı.

- Geçişsiz bir fiil “-I-” ve “-n-” ekleriyle edilgen yapıldığında cümlede özne de sözde özne de bulunmaz.

Aşağıdakilerden hangisinde bunun bir örneği vardır?

- Bu ilçede üzümler haziranın sonlarında toplanır.
- Babam bakanlıkça yurt dışında bir okula atandı.
- Şirketin bütün raporları iki saat içinde yazıldı.
- Toplantı salonundaki bütün koltuklara oturuldu.
- Öğrencilerin başarı durumları tek tek soruldu.

- Michigan Devlet Üniversitesinden araştırmacıların gerçekleştirdiği bir araştırmada, bitkilerin ihtiyacından daha fazla gübre kullanıldığında azotlu gübrelerin neden olduğu N₂O emisyonunun hızlandığını göstermek için dünyanın farklı yerlerinden elde edilen veriler kullanıldı.

Bu cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- Yükleminde edilgen çatılı bir fiil vardır.
- Sözde özneye yer verilmiştir.
- Yüklemi, basit zamanlı bir fiildir.
- Dönüşlü fiil kullanılmıştır.
- Üstünlük belirtecine yer verilmiştir.

- “Tiyatro” kelimesi, aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözde özne göreviyle kullanılmıştır?**

- Tiyatro, bireyin daha aktif düşünmesine, sosyalleşmesine önemli ölçüde yardımcı olur.
- Tiyatro, tarihin hemen her döneminde saygıyla karşılanmıştır.
- Tiyatro; yazarından, yazıldığı dönemden, etkilendiği akımdan izler taşır.
- Tiyatro, küçük çocukların zihinsel gelişimine olumlu katkı sağlar.
- Tiyatro hem göze hem kulağa seslenen önemli bir sanatsal faaliyettir.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi, çatı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Kaçıp gitmeyip ertesi akşam yine gelmeleri için sazlari içerde rehin tutuldu.
- B) Çetin; bütün akrabalarına, kaybolduğu günkü gibi, yani sapasağlam, dinç ve genç görünmüştü.
- C) Burada gürgenden ıhlamura kadar bütün ağaçlar; kalas, tomruk, kereste hâlinde satılırdı.
- D) Senetler, sabıka kayıtları ve benzeri evrak, çengellere asılmış torbalarda muhafaza ediliyordu.
- E) Zeminde alacalı bulacalı, dallı güllü koskoca bir halı serilmişti.

8. Yüklemi etken bir fiil olan cümlelerde nesne görevinde bulunan söz öbekleri, yüklem edilgen yapıldığında sözde özne görevini üstlenir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde etken bir fiil edilgen yapılırken buna uyulmamıştır?

- A) Bu ünlü yazar, son romanını geçen ay yayımladı.
Bu ünlü yazarın son romanı geçen ay yayımlandı.
- B) Havalarda ısınmadan çölü geçmeliyiz.
Hava ısınmadan çölden geçilmeli.
- C) Okulda bir süre sınavın bitmesini bekledi.
Okulda bir süre sınavın bitmesi beklendi.
- D) İşe yaramayan elbiselerimi eskiciye verdim.
İşe yaramayan elbiseler eskiciye verildi.
- E) Salondaki kitapları kitaplığa yerleştirdik.
Salondaki kitaplar kitaplığa yerleştirildi.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem, yapılışı yönünden farklı bir özellik göstermektedir?

- A) Burada dün akşamdan beri durmadan kar atıştırıyordu.
- B) Yazar, mesajlarını sürekli hikâyenin satır aralarına serpiştiriyordu.
- C) Suçlu, hâkimin sorularını oldukça çelişkili cevaplarla geçiştiriyordu.
- D) Çocuk masanın başında duran oyuncaklarını birbirine çarpıştırıyordu.
- E) Öğretmenimiz sıkıldığımızı görünce ders arasına ilginç bir fıkra sıkıştırıyordu.

10. (I) Yıldızların yapısındaki hidrojen füzyon tepkimeleri sonucu helyuma dönüşür. (II) Güneş ölçeğindeki yıldızlardaki hidrojen tükenmeye başladığında, yıldızın çekirdeği kütle çekim etkisi ile içe doğru çökerek beyaz cüceye dönüşürken yıldızın dış katmanları uzaya saçılır. (III) Yıldızın kütle kaybetmesine neden olan bu süreç sonucunda yıldızın etrafı gezegenimsi bulutsu adı verilen toz ve gaz bulutuyla çevrelenir. (IV) Çekirdek kütle çekim etkisiyle küçüldükçe sıcaklığı yükselir. (V) Bu nedenle yıldızdan yayılan morötesi dalga boyundaki ışığın miktarı artar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlelerin yüklemi geçişsiz çatılı bir fiildir.
- B) II. cümlede geçişsiz çatılı bir fiil kullanılmıştır.
- C) III. cümlede edilgenlik eki almış bir fiilimsi vardır.
- D) IV. cümlede edilgen çatılı bir fiile yer verilmiştir.
- E) V. cümlelerin yüklemi etken çatılı bir fiildir.

CÜMLE BİLGİSİ

Fiilde Çatı - III

TEST • 9

• DEĞERLENDİRME •

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde fiilin çatı özelliği ayraç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Okulun duvarına işinin ehli fotoğrafçıların çektiği manzara fotoğrafları asılmıştı. (edilgen)
- B) Teknik ve kavramsal nedenlerle iş başvurusu düşüncemden vazgeçmek durumunda kaldım. (etken)
- C) Dün sabah şehrin merkezindeki bir parkta Ahmet Bey'le karşılaştım. (işteş)
- D) Sanat, tablodan ibaret değil artık; her şeyin koleksiyonu yapılıyor. (Dönüşlü)
- E) Bu düşünceden hareketle ilk başta ziyaretçilere içme suyu sunacak bir düzenek hayal ettim. (geçişli)

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “değişerek yeni bir görünüm kazanma” anlamında bir fiil kullanılmıştır?

- A) Bu sanatsal çalışmaların yeterince olgunlaşmadığı üzerine onlarla tartıştı.
- B) İki ülkenin yöneticileri aralarındaki gerginliği gidermek için önemli bir yerde görüştü.
- C) Çocuğun kazadan sonra elleri ve ayakları çok kötü morarmıştı.
- D) Ünlü iş insanı çağrıldığı üniversitede geleceğin meslekleri üzerine konuştu.
- E) Üç arkadaş kasabanın meydanında jandarma subayıyla buluştu.

- 3. I. Kitabı incelemek için görevliden izin istedi.
- II. Arızalı boruları tespit etmek için sokak kazıldı.
- III. Buse, bir süre aynanın karşısında süslendi.
- IV. İki arkadaş bir kafede uzun süre dertleşti.

Numaralanmış cümlelerin çatı özellikleri aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Etken - dönüşlü - edilgen - işteş
- B) Etken - edilgen - dönüşlü - işteş
- C) Etken - işteş - dönüşlü - edilgen
- D) Dönüşlü - edilgen - etken - işteş
- E) Edilgen - etken - dönüşlü - işteş

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem oldurgandır?

- A) Toplantıdan önce bütün odaları tek tek temizletti.
- B) İşlerin bu aralar çok kötüye gittiğini mektupla bildirdi.
- C) Şehirdeki birçok fakir öğrenciyi bu iş insanı okuttu.
- D) Adam, yorucu bir yolculuktan sonra atları dinlendirdi.
- E) Kitabı baskıya göndermeden önce bir uzmana inceletti.

- 5. Osmanlı Türk kültüründe kahve içimi kadar sunumu da bir dizi ritüel içerirdi. Misafire ikrama verilen önem nedeniyle kahve içimi sırasında sitil puşidesi, fincan ve zarfların en görkemlileri ortaya çıkardı. Sitil puşidesi adı verilen altın, gümüş işlemeli kahve örtüleri, değerli taşlar ve mücevherlerle bezeli fincan zarfları içinde porselen ya da kristal kahve fincanları göz doldururdu. Ev sahipleri ellerindeki bu fincanlarla misafirlerini başköşeye oturturdu.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Edilgen çatılı fiil
- B) Geçişli çatılı fiil
- C) Etken çatılı fiil
- D) Oldurgan çatılı fiil
- E) Çekimli fiil

- 6. (I) Meydanın sağındaki Nizam Caddesi'nin adını, Abdülhak Şinasi Hisar'ın *Ali Nizami Bey'in Alafrangalığı* ve *Şeyhliği* romanının kahramanından aldığı söylenir. (II) Aynı cadde üzerinde evi olan Rezaizâde Mahmut Ekrem'in *Araba Sevdası* adlı romanını yazarken ada faytonlarından esinlenmediği nasıl iddia edilebilir? (III) Aya Nikola Kilisesi'nin biraz ilerisinde, Sedef Adası'nın tam karşısındaki iki katlı bahçeli bina ise Türk edebiyatının ünlü kalemi Reşat Nuri Güntekin'in uzun yıllar yaşadığı ev olarak bilinir. (IV) Biraz ileride denize bir dil gibi uzanan görünümünden ötürü Dilburnu adı verilen çamlık alanın karşısındaki Heybeliada, muhteşem manzarayı tamamlar. (V) Adada, gün batımının en iyi izlenebildiği yer olarak anılan Dilburnu'nun güzellikleri şiirlere şarkılara konu edilmiştir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi özne-yüklem ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi, aldığı eklerle birden fazla çatı değiştirmiştir?

- A) Beş gün süren yarışmada pilotlar yaklaşık 80 kilometrelik parkuru en kısa sürede tamamlamaya çalıştılar.
- B) Belcekız Plajı'ndaki 30 dereceyi aşan sıcaklığın aksine 2 bin metre irtifada üşüebilirsiniz.
- C) Bu malzemelerle 100 metrelik küçük tepelerden birkaç dakikalık atlayış yapabilecekti.
- D) Ölüdeniz'in eşsiz turkuaz renkli suları ile kumsalları üzerinde yaklaşık yarım saat boyunca süzülebilirsiniz.
- E) Ev vaadiyle kenar mahallede oturan birçok aile ne yazık ki kandırılmıştı.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemine çatı özelliği aranmaz?

- A) Sazlardan ilk sesler koptuğunda mekânda bir hareket, bir kıpırtı başladı.
- B) Bu sanatçı, Batı'daki akımlardan uzak duran, kendi hâlinde biri değildi.
- C) Alessandro Perevelli ismini çocukluğumda da sık sık duymuştum.
- D) Bu gece, yapman gereken her şeyi sana bir bir anlatacağım.
- E) Çevreden kol testerelerinin gıcırtiları, kalafatçı tokmaklarının tokurtuları işitiliyordu.

9. Aşağıdakilerin hangisinde hem geçişli hem geçişsiz fiiller bir arada kullanılmamıştır?

- A) Ölüm bize ne uzak bize ne yakın ölüm
Ölümsüzlüğü tattık bize ne yapsın ölüm
- B) Boşa bağlanmamış bülbül gülüne
Kar koysan köz olur aşkın külüne
- C) Yâr deyince kalem elden düşüyor
Gözlerim görmüyor aklım şaşıyor
- D) Tarife sığmıyor aşkın anlamı
Ancak çeken bilir bu derdi, gamı
- E) Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamışlar, çözülüyor Mihriban!

10. (I) Müzeye değer katan alanlardan birisi de geçici sergi faaliyetleri. (II) Dünya ölçeğinde meşhur, önemli müzelerle yapılan iş birlikleri ile düzenlenen bu sergilerin biri diğerini izliyor ve tüm bir yıla yayılarak sanat aktiviteleri kesintisiz sürdürülüyor. (III) Müzenin geçici sergi alanında ziyaretimiz esnasında güzel bir tesadüf yaşadık. (IV) Hollanda'nın ünlü Rijkmuseum Koleksiyonu'ndan getirilen ve Orta Çağ'ın tanınmış ressamlarının eserlerinden derlenen Osmanlıların Dünyasına Yolculuk temalı yağlıboya tablolar sergisi kendimizi bir anda İstanbul'da hissetmemizi sağladı. (V) Müze binasının sergi alanları, iç avlusu, kubbe, duvar ve panoramik manzaralı cam ön cephe detayları yapıyı özgün kılan özellikleri oluşturuyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede çatı özelliği aranmaz.
- B) II. cümlede etken çatılı fiile yer verilmiştir.
- C) III. cümlede geçişli çatılı fiil kullanılmıştır.
- D) IV. cümlede dönüşlü fiile yer verilmiştir.
- E) V. cümlelerin yüklemi, oldurgan bir fiildir.

11. Cebeci İstasyonunda bir akşamüstü
İncecikten bir yağmur yağıyordu yollara

I
Yeni baştan yaşıyorduk kaderimizi

II
Sıcak bir kara sevda
Yüreğimizin başında bağdaş kurup oturmıştu;

III
Acımsı, buruk.
Mühürlenmişti ağızımız bir sessizlik içinde

IV
Sessizliği üstümüzden atamıyorduk
Bir saçak altında kararsız, yorgun
Saatlerce duruyorduk
Kimse görmüyordu bizi

V

Bu dizelerde numaralanmış fiillerden hangisi özne-yüklem ilişkisi yönünden diğerlerinden farklıdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

ÜNİTE 4

CÜMLE BİLGİSİ

Cümle Türleri - I

- İsim Cümlesi
- Fiil Cümlesi
- Kurallı-Kuralsız Cümle
- Eksilteli Cümle
- Olumlu / Olumsuz Cümle
- Soru-Ünlem Cümlesi
- Emir- İstek Cümleleri
- Şart Cümlesi
- Basit Cümle
- Birleşik Cümle
- Sıralı Cümle
- Bağlı Cümle

TEST • 10

• KAVRAMA •

1. (I) IBM'in Watson isimli bilgisayarı Riziko adlı yarışmayı kazandığından beri farklı şeylerle uğraşmaya devam ediyor. (II) İlginçtir ki bunların arasında aşçılık da var. (III) IBM, Watson'un bu konudaki becerilerini ortaya koymak için sisteme yeni bir barbekü sosu tarifi hazırlama işi de vermiş. (IV) Tarife uygun olarak hazırlanan sosları denesinler diye de şanslı gazetecilere yollamış. (V) Sosun içinde yer alan malzemelerin çoğu, normalde bir barbekü sosunda yer almasını bekleyeceğiniz türden şeyler değil. (VI) Deneyenler ise sonucun gayet nefis olduğunu söylüyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangileri yüklemnin türüne göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve V
D) III ve VI E) IV ve V

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi anlamca olumsuzdur?

- A) Annesi ona çok sevdiği peynirli yumurta göndermişti.
B) Arkadaşından kalemini bir süreliğine ödünç alacaktı.
C) Çocukluğumda sahilde dolaşırken annemin elini tutardım.
D) Dere tepe gezip sonunda epeyce yorgun düşmüştü.
E) Senelerden beri buralarda leylek göremiyordum.

3. Bazı durumlarda soru cümlelerinde bir cevap alma beklentisi yoktur. Bu tür cümleler "rica, beğenme, onaylatma" gibi anlamlar taşır. Bu tür soru cümlelerine "sözde soru cümlesi" denir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisi buna örnek olarak gösterilebilir?

- A) Ders notlarını evde unuttuğunu niçin daha önce söylemedin bana?
B) Sınavı kazanmanın çok zor bir süreç olduğunu bilmez miyim hiç?
C) Bu kadar lezzetli, güzel pastaları kimin için yaptın acaba?
D) Nasıl anladın bu işlerin hep onun başının altından çıktığını?
E) Adalardaki sarı boyalı, üç katlı, klasik yapı ev de sizin mi?

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisi öge dizilişine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Dedikleri doğruysa dünyanın ikinci gerçeği bu aynada saklıydı.
B) İhtiyar bekçi o uğursuz gıcirtıyı işte tam bu sıralarda işitti.
C) Çocuğun sağ tarafındaydı, bir firavun mezarı kadar büyük Mahmut Paşa Hanı.
D) Bu güzel kadın, içe işleyen, büyüleyici sesiyle bir nağme terennüm ediyordu.
E) Öğleye doğru Kara Davut'un eşkiya kılıkli adamları kapıya dayandı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti getirilemez?

- A) Duydunuz mu şehrin çıkışında meydana gelen büyük kazayı
B) Buluşmuş muydunuz hafta sonu kardeşimle çarşıdaki kafede
C) Bakabilir misiniz çocuğun odasında tek başına nelerle uğraştığına
D) Hatırladınız mı öğretmenimizin geçen yıl bizlere verdiği nasihatleri
E) İstekli oldunuz mu üstesinden gelemeyeceğiniz hiçbir durum yok

6. Aşağıdakilerin hangisinin sonuna "değil" sözü getirildiğinde cümle anlamca olumlu olur?

- A) Bu bilim insanı, alanında oldukça başarılı.
B) Bu öldürücü virüs tam olarak ortadan kalkmış.
C) Köy yaşamına odaklanan romanın konusu oldukça ilginç.
D) Öğrencilerden bazıları bu zor konuyu bütün yönleriyle anlamıyor.
E) Üniversitede yapılan bu deneysel çalışma görüldüğü gibi kolay.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisi ünlem cümlesidir?

- A) Sanatçılar birbirlerine kendi kültürel değerlerini simgeleyen sembolik hediyeler sundular
- B) Atatürk'ün doğduğu evin Selanik'te bulunmasının Türkiye açısından önemini vurguladı
- C) Eskiden böyle değildin, ne laftan anlamaz bir kişiliğe büründün sen
- D) Orkestra şefi Güneş'in özel bestelediği hayvan sevgisi senfonisi de davetliler için hoş bir sürpriz oldu
- E) Türkiye'den uçuşların bu küçük şehrin gelişmesine katkıda bulunacağına inandığını dile getirdi

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisi yüklemnin türüne göre isim cümlesidir?

- A) Bekçi, ucu demirli asasını iki adımda bir yere vurup mahalle sakinlerine varlığını belli ediyordu.
- B) Evlerin arkasından, asırlar önce göçmüş mahzun insanların bakışlarını üzerinde hisseder gibi oldu.
- C) Divan Yolu'ndaki kimi esnaf ne yazık ki birbirinden habersizdi.
- D) Yerinden kalkan yaşlı adam hücrenin kapısında onları bekledi.
- E) Süt kadar beyaz ve parlak Samanyolu, bir uçtan diğer uca kadar uzanıyordu.

9. (I) Bilgisayarların ve bilgi teknolojileri cihazlarının büyüklükleri ve yetenekleri değişse de temel yapıları uzun süredir üç aşağı beş yukarı hep aynı gidiyor. (II) İleri adım atmak için bu durumun değişmesi gerektiğine karar veren HP, geçtiğimiz ay kendi laboratuvarlarında geliştirdiği "The Machine"adlı yeni bir bilgisayar sistemini duyurdu. (III) Proje, dev veri merkezlerini dolduracak kadar çok bileşeni, ortalama bir buzdolabı büyüklüğünde bir alana sığdırmayı vadediyor. (IV) Böylece veri merkezlerinin en büyük sorunu olan enerji tüketimini de ortadan kaldırmayı hedefliyor. (V) Aslında mevcut flaş belleklerden daha hızlı olan ve güç kaybı hâlinde bile bilgiyi kaybetmeyen memristor teknolojisini mercek altında tutan bu sistemdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi yüklemnin türüne göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. (I) Pixar Animasyon Stüdyoları tarafından hazırlanan filmleri sinemalarda, televizyonda beğenerek izledik. (II) Bunları seyrederken arada eminim bazılarınızın "Keşke bunları ben de yapabilseydim." dediği olmuştur. (III) Animasyon yazılımı RenderMan'in de 10-14 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştirilecek etkinliği sırasında tanıtacağı yeni sürümünü ticari olmayan kullanımlar için ücretsiz olarak kullanıma sunacağını duyurdu. (IV) Ticari kullanım için bireysel lisans bedeli de 495 dolara indirildi geçenlerde. (V) Ticari olmayan kullanım ifadesi öğrencileri, deneme ve öğrenme amaçlı kişisel kullanımı, deneyleri ve araştırmaları ve RenderMan için eklenti geliştirmeye odaklı çabaları kapsamaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle, kurallı fiil cümlesidir.
- B) II. cümle, iç içe birleşik cümledir.
- C) III. cümle, anlamca olumlu cümledir.
- D) IV. cümle, devrik fiil cümlesidir.
- E) V. cümle, kurallı isim cümlesidir.

11. Aşağıdakilerden hangisi yapıcı olumlu cümledir?

- A) Toplantıya gelmeyen arkadaşımıza Müdür Bey kızdı.
- B) Bu şirin köyün meydanında kimsecikler yoktu.
- C) Bozulan bilgisayarını hâlâ tamirciye götürmemişti.
- D) Size daha önce bahsettiğim roman bu değil.
- E) İşin nasıl sonuçlandığını henüz öğrenmedim.

12. Aşağıdakilerden hangisi şekilce olumlu olduğu hâlde anlamca olumsuz bir cümledir?

- A) Eleştirmenlerin dile getirdikleri eksikliklere katılmıyor değilim.
- B) Bu şehirde kesinlikle dondurma yanında kaymak ikram edilmez.
- C) İstiklal Caddesi'nde de şubesi olan mağazanın ürünleri Kadıköy'de üretilmektedir.
- D) Bu kadar sıcak bir havada tedbir almadan dışarıya mı çıkılmış hiç?
- E) Ben de sizinle bu önemli toplantıya katılmaya karar verdim.

CÜMLE BİLGİSİ

Cümle Türleri - II

TEST • 11

• PEKİŞTİRME •

1. İki santimetreyi aşkın dişler veya delici zıpkınlarla doğrudan kaslara işleyen zehir, bazı canlıların silah olarak kullandığı kimyasal maddeler içerir. Dünyanın en zehirli hayvanı listesinde yılanlar genellikle ilk sırada yer alır. Tüm yılanlar zehirli değildir. Bazıları ise dişlerindeki kanallar vasıtasıyla zehirlerini akıtacak şekildedir. Peki, bu yılanların zehrini etkisiz kılacak bir yöntem var mıdır?

Bu parçada aşağıdaki cümle türlerinden hangisi yoktur?

- A) Ünlem cümlesi
B) Olumsuz cümle
C) Soru cümlesi
D) Olumlu cümle
E) Kurallı cümle

2. (I) Modern dünyanın yaşamımıza soktuğu yeni kaygılar var. (II) Artık sadece ruh sağlığımızı ya da kilomuzu düşünmek yetmiyor, beyin sağlığımızı da düşünmek gerekiyor. (III) En azından gazete başlıkları böyle diyor. (IV) Gazete başlıklarını ciddiye alırsak sağlığımız büyük bir tehlike içindedir. (V) Çünkü her an olumsuz bir haberle karşı karşıya kalıyoruz, bu da ruh sağlığımızı tehdit ediyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisinde yapıcı olumsuz bir yargı vardır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

3. (I) Çöldeki öğle sıcaklığı çoğu hayvan için dayanılacak gibi değildir. (II) Ama bir canlı, diğerlerinin yuvasına çekildiği anda dışarı çıkıp yem arıyor: sahra çölü karıncası. (III) Bu karıncalar o en sıcak vakit gelinceye kadar serin yuvasında bekler. (IV) Diğer canlılar için ısı dayanılmaz hâle geldiğinde, bu defa dışarı çıkma sırası onlardadır, sıcaktan düşenleri bulup kendilerine yem etmek için. (V) Bu hayvanların niçin böyle davrandıklarını bilim insanları şu an için bilmiyor değil.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümle, olumsuz bir cümledir.
B) II. cümle, içinde fiilimsi olan cümledir.
C) III. cümle, devrik fiil cümlesidir.
D) IV. cümle, devrik isim cümlesidir.
E) V. cümle, yapıcı olumsuz anlamca olumlu bir cümledir.

4. Aşağıdakilerden hangisi ünlem cümlesidir?

- A) Semihlerin Yalıköy'deki evine daha nasıl gideceğimi bilmiyorum
B) Ben sizi böylesine kolay bir konuda üzer miyim hiç
C) Yazıklar olsun sana, bu işte de bütün emeklerimi boşa harcadın
D) Okul aile birliği toplantısında bizim için söylediklerine katılmıyor değilim
E) Halkla İlişkiler Ödülleri kapsamında "Kurum İçi İletişim" kategorisinde birincilik bu şirketin oldu

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisi anlamca olumsuz, kurallı bir isim cümlesidir?

- A) Güneşten korunmak için bir saçak altına giren adam, orada bir saat kadar bekledi.
B) Öfke nöbetinin ardından kıymetli bir şeyi parçalamak, insana şüphesiz ki bir keyif vermiyor değil.
C) Bir çağrıya cevap vermemek de düpedüz nezaketsizlik olurdu.
D) Ramazana iki gün kala askerlerin kaleyi ele geçirmeleri kismet olmamıştı.
E) Görünüşe bakılırsa bu ihtiyarla ilim ve fen yoluyla baş etmek olanağı yoktu.

6. Mevsimine göre burada, kolyozdan mezgite, tekirden kalkana, lüferden uskumruya kadar her deniz mahlûkunu bulmak mümkündü.

Bu cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Olumsuz, kurallı bir fiil cümlesidir.
B) Olumlu, kurallı bir isim cümlesidir.
C) Devrik bir soru cümlesidir.
D) Devrik, olumsuz bir fiil cümlesidir.
E) Kurallı, olumlu bir ünlem cümlesidir.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisi biçimce olumsuz olduğu hâlde anlamca olumludur?

- A) Belediye Başkanı'nın ne demek istediğini anlamamış değilim.
- B) Ülke zor durumdayken bu ıssız kasabada boş boş oturacak değiliz.
- C) Buralarda üniversite yok diye mühendis olma hayalimden vazgeçecek biri değilim.
- D) Tek çocuk diye onun her isteğini yerine getirmen çok doğru değil.
- E) Merak etme, koskoca villa ona miras yoluyla kalmış bir mülk değil.

8. Mesleğe başladığı on dört yaşından bu yana geçen elli senede belki de toplam bir dağ kadar ağırlık taşımış şu hamallardan biri ya da orada yirmi başlık bir koyun sürüsünü gütmeye çalışan çoban, bu kişi olamazdı herhâlde.

Bu cümleyle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Eksiltili bir isim cümlesidir.
- B) Anlamca olumlu bir fiil cümlesidir.
- C) Olumlu, kurallı bir isim cümlesidir.
- D) Olumsuz, devrik bir fiil cümlesidir.
- E) Olumlu, devrik bir isim cümlesidir.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgülden önceki bölüm, eksiltili bir cümledir?

- A) Bu dili uzun, çok konuşan kadına "Biraz sus!" diyebilmek öyle her babayiğidin harcı değildi.
- B) Antalya'nın bir ilçesinde güzel bir konaklama, ardından Akdeniz'in güzelliğini seyrede seyrede kalacağımız otele doğru yol alıyoruz.
- C) Kendisini çok acele olarak çağıranlar, bu üç katlı ve ahşap binada olmalıydılar.
- D) Bunları yapanlar, teke tek kavga etmekten kaçan ama savunmasız bir adamı dövmeye bayılan insanlardı.
- E) Sağ elinin işaret parmağına geçirilmiş görünen demir kılıfı, herhâlde ona bir hekim tavsiye etmişti.

10. (I) İstanbul Avrupa Kültür Başkenti Ajansının desteğiyle 2008 yılından beri devam eden restorasyon çalışmaları sona erdi. (II) Aralarında Ayasofya, Topkapı Sarayı, Kılıç Ali Paşa Camii, Süleymaniye Külliyesi ve Darüşşifası gibi önemli kültürel miras değerlerinin bulunduğu 158 yapının kapıları açılıyor. (III) Haziran itibarıyla ziyaret edilebilecek yerler arasında Çin ve Japon porselenlerinin sergilendiği Topkapı Sarayı Müzesi Mutfaklar Bölümü var. (IV) Osmanlı Mutfak Kültürü başlıklı bir sergiyle açılacak bölümde padişahın sofrası, ziyaret sofrası, kahve ve helva kültürü gibi ayrıntılar yer alıyor. (V) Ziyaret planında Topkapı Sarayı'nın önemli yapıları arasında yer alan, saray mimarisinin bütün özelliklerini taşıyan Bağdat, Revan, Sofa köşkleri, İncirlik ve Lala bahçeleri, Sofa Camii ile Mecidiye Kuleleri Kapısı ne yazık ki bulunmuyor.

Bu parçada anlamına göre farklı olan cümleyle yüklemine göre farklı olan cümle aşağıdakilerin hangisinde bir arada verilmiştir?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

11. Kadınlar evin ahşap döşemelerini kan ter içinde soda ve fırçayla temizlerken bir taş ustası da evin kapısına çıkan yedi taş basamağı düzeltmeye koyulmuştu.

Bu cümlelerin devrik, olumsuz, soru şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kadınlar evin ahşap döşemelerini kan ter içinde soda ve fırçayla temizlerken bir taş ustası da evin kapısına çıkan yedi taş basamağı düzeltmeye mi koyulmuştu?
- B) Kadınlar evin ahşap döşemelerini kan ter içinde soda ve fırçayla temizlerken evin kapısına çıkan yedi taş basamağı düzeltmeye mi koyulmuştu bir taş ustası da?
- C) Kadınlar evin ahşap döşemelerini kan ter içinde soda ve fırçayla temizlerken bir taş ustası da evin kapısına çıkan yedi taş basamağı düzeltmeye koyulmamış mıydı?
- D) Kadınlar evin ahşap döşemelerini kan ter içinde soda ve fırçayla temizlerken evin kapısına çıkan yedi taş basamağı düzeltmeye koyulmuştu bir taş ustası da.
- E) Kadınlar evin ahşap döşemelerini kan ter içinde soda ve fırçayla temizlerken evin kapısına çıkan yedi taş basamağı düzeltmeye koyulmamış mıydı bir taş ustası da?

CÜMLE BİLGİSİ

Cümle Türleri - III

TEST • 12

• PEKİŞTİRME •

1. Aşağıdaki dizelerden hangisi eksilteli bir cümle özelliği göstermektedir?

- A) Bir yüz tanıdım ruhuma nakşoldu zamanla
Bir yüz ki bütün hatları şimşekle doluydu
- B) Yay yine gerilmede, fırlayacak yine ok
Yine vatanımızın yeryüzünde eşi yok
- C) Bir sevinç incilemiş gözleri yaşlar yerine
İzi üstünde gül açmış kapanan her yaranın
- D) Büyük küçük her ferdi asırlarca bu yurdun
Emekleyip dururken köhne izler üstünde
- E) O gün Türk milletinin şahlanan hıncıydı o
O gün mazlum Asya'nın kahhar kılınıcıydı o

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yan cümlecik vardır?

- A) Az ileride mahallenin çocukları çığlık çığlığa birdirbir oynuyorlardı.
- B) O sırada buz gibi bir rüzgâr esmiş, ağaçların yaprakları hışırdamıştı.
- C) Burç resimleri haricindeki duvarlar, binbir konuda tasvirlerle süslüydü.
- D) Gözleri bir çift kızıl kor gibi parlayıp parlayıp sönmeye başladı.
- E) Kalabalık az sonra Galata Mevlevihanesi'nin avlusunu tıklım tıklım doldurmuştu.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde çekimli bir fiil yan cümlecik kurmuştur?

- A) Seni oraya geçirirsem emeğimin ve onca zahmetimin karşılığını ödeyebilecek misin?
- B) Ölümün kardeşi olan uykunun onu kör olmaktan kurtaracağını bilemezdi.
- C) Parçalanan sandıktan çevreye belki de yüz binlerce altın para saçılıvermişti.
- D) Bu cimri ihtiyar, meseleye kendince bir çözüm bulmuş gibiydi.
- E) Heybet, Anadolu'daki köyüne dönüp iki öküz ile bir tarla satın alma hayalleri kuruyordu.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisi iç içe birleşik cümle özelliği göstermektedir?

- A) Ortasında fıskiyeli bir havuzun bulunduğu bu kısmın üç bir tarafında, kırmızı kadife kaplı ve oymalı tahta parmaklıkla çevrili sedirler bulunuyordu.
- B) Usta, bir buçuk gün uğraşıp bir çocuğun rahatça çıkabileceği on dört basamaklık bir merdiven meydana getirdi.
- C) Köy meydanındakilerin en büyüğü bu yaşlı ve oldukça bilge adam "Buraların bir gün yemyeşil hâle geleceğinden zaten eminim." dedi.
- D) Ama ne gariptir ki seyyar satıcılardan konu komşuya, muhtarından bekçisine kadar neredeyse bütün mahalle evin önünde toplanmıştı.
- E) Çevrede ulu çam ağaçları, meşeler, çınarlar ve bu ağaçların altında yer yer sağa sola, oraya buraya meyletmiş mezar taşları vardı.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiille kurulmuş bir yan cümlecik temel cümlelerin öznesidir?

- A) Kapının girişini kapatan kalabalığı polis dağıtmıştı.
- B) Bu çocuk, odasını toplamayı bir türlü öğrenememişti.
- C) Kitap okumak, çocuğun en sevdiği uğraşlardan biriydi.
- D) En büyük arzum, bu kalabalık şehirden uzaklaşmaktı.
- E) Koltuğun üstünde oturan yaşlı kadın birden ağlamaya başladı.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisi yapıca diğerlerinden farklıdır?

- A) Allah'a şükürler olsun ki ev sahibim iyi huylu, insaniyetli bir ihtiyardı.
- B) İşçiler kasabanın meydanında toplansa muhtar her şeyi bir bir onlara anlatacaktı.
- C) Zemin katında kapısı kilitli bir dükkân bulunan, kırmızı aşı boyalı bir evdi burası.
- D) Kurşun kaplı kubbelerle örtülü bu çarşı hem serin hem de korunaklıydı.
- E) Bu delikanlı geldikten az bir süre sonra, Koca Ali enikonu endişeli ve tedirgin olmuştu.

7. (I) Üniversite yıllarında çalıştığı mekânın DJ'i bir gece işe gelmeyince onun yerine geçen Mercan Dede (Arkin Ilıcalı), 1992'de Toronto'daki bir festivalde tekno bir parçaya ney taksimi ekleyince epey dikkat çekti. (II) Yılın bir kısmını Montreal'de, bir kısmını İstanbul'da geçiren sanatçı, sıkı bir resim ve fotoğraf eğitimi almış aslında. (III) Ama ancak 15 yıllık bir aradan sonra öğrendiklerinin meyvesini yemeye başlamış. (IV) Fotoğraf, baskı ve resim gibi pek çok tekniğin bir arada olduğu eserlerinde; ejderha, gül, King Kong, dinazor, deniz feneri, derviş dede, tren, semazen ve minyatür gibi pek çok figür var. (V) İnci tozundan Arap zamlına, mumdan boyaya pek çok malzemenin birlikteliğindeki bu eserine 14 ve 50 dakikalık iki video eşlik ediyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yan cümlecik yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Kaptan-ı Derya Kılıç Ali'nin 16. yüzyılda Mimar Sinan'a yaptırdığı ve Ayasofya'nın küçük boyutta bir kopyası niteliğini taşıyan Tophane'deki Kılıç Ali Paşa Camii yüzyılların tozundan arınarak ziyarete açılıyor.

Aşağıdakilerden hangisi yapıca bu cümleyle özdeş değildir?

- A) Ocaklardan yayılan duman ve yoğun buhar yüzünden mutfaktakiler ikide bir öksürüp tıksırıyordu.
- B) İstanbul Müzik Festivali, müzik tutkunlarını dünyanın geniş bir coğrafyasının müzikal dünyasında yolculuğa çıkarıyor.
- C) İhtiyar biraderler, Ergenunlu Kilisesi'nin karşısında, atadan kalma ahşap bir evde yatıp kalkıyorlardı.
- D) Kethüda, kalp yarası yüzünden baygınlıklar geçiren biçareyi elindeki yelpazeyle ferahlatıyordu.
- E) Veysel Bey kemençeyi dizlerinin üzerine koyup ahenkledikten sonra yegâh, rast ve neva tellerinde uzun birer yay çekti.

9. **Aşağıdaki dizelerin hangisi girişik birleşik bir cümle özelliği göstermektedir?**

- A) Onu tarihe sorun, yoktur eminim bir eşi
O güneş yüzlü, güneş sözlü, güneşler güneşi
- B) Mustafa Kemal'i düşünüyorum
Yeleleri alevden al bir ata binmiş
- C) Kocatepe'den seslenirken Mustafa Kemal
Yüzü olmuştu bayrak gibi al al
- D) Bu ses bir yürek gibi her göğüste atıyor
Bu ses yurdu sevgiden bir kolla kuşatıyor
- E) Samsun'a ayak basmış kahraman bugün
Çayır, çimen yeşermiş zafer yolunda

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yan cümlecik zarf tümlecisi görevindedir?**

- A) Ertesi günden sonra zavallı adam, surların dışında bulunan o ıssız yerdeki evine kapandı.
- B) Kendi hâlinde yaşayan bu kasabadan geçerken içimde fırtınalar kopuyordu.
- C) Değme müzisyenlerin üstesinden gelemeyeceği güzellikte bir taksimdi bu.
- D) Hüseyin Efendi, müşterileriyle ilgilenmek yerine, kelli felli görünen bir adamın yanı başındaydı.
- E) İmsak vaktinden akşam ezanına kadar şehrin düzeninden sorumlu olan subaşının sesiydi bu.

11. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisi yapısına göre diğerlerinden farklıdır?**

- A) Yabancı koyun kenara yatar.
- B) Yanlış hesap Bağdat'tan döner.
- C) Zenginin malı, züğürdün çenesini yorar.
- D) Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.
- E) Abdalın karnı doyunca gözü pabucundadır.

CÜMLE BİLGİSİ

Cümle Türleri - IV

TEST • 13

• DEĞERLENDİRME •

1. Aşağıdakilerden hangisi yapısına göre basit, olumlu bir fiil cümlesidir?

- A) Bacağındaki sancı, gece yarısına doğru azaba dönüşmüştü.
- B) Asım'ın hep yaptığıının tersine semainin makamı çargâh değilmiş.
- C) Karşı komşumuz Hilmi Efendi'nin kayınpederi Rıza ölüm döşeğinde.
- D) Tambur ve kemençe çalan efendilere kırk beşer akçe, henüz toy olduğu için Salih'e otuz beş akçe verildi.
- E) Ayağa kalkıp bir köşeye gitti ve orada secde eder gibi çöküp iki eliyle kulaklarını sımsıkı tıkadı.

2. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi yapıca diğerlerinden farklıdır?

- A) Acemi nalbant gibi kâh nalına vurur, kâh mihına.
- B) Açtığın kapıyı selamla aç, selamla kapın açılsın!
- C) Aç tavuk rüyasında kendini buğday ambarında görür.
- D) Aç bırakma, hırsız edersin; çok söyleme, arsız edersin.
- E) Acıkan yanağından, susayan dudağından belli olur.

3. Aşağıdaki dizelerin hangisinde eksilteli cümle vardır?

- A) Ben, kağnılarla yaylılarla büyüdüm geldim
Çocuk yüreğimi yakan türküler dinleye dinleye
- B) Mahzun kağnılarla, nazlı yaylılarınla
Ve tozlu yollarınla sevdim seni Türkiye!
- C) Bir zaman senden esti şiirin rüzgârları
Hâlâ bir anıt gibi durur *Han Duvarları*
- D) Yurtta bulunmak bile deva olur çok derde
Şu uçuşan kırlangıç, sarı asma ne güzel
- E) Toprağı altında binlerce şehidi yatan
Kör edilmiş gözlerini sineme çatan

4. Hikâye anlatmak hepimize cazip gelir. Özellikle anlattığımız hikâyeye dair ayrıntıları belirlemeyi çok severiz zira hikâyenin inandırıcılığını artırmamız gerekir. Dinleyicilerin gözlerindeki şaşkınlığı yakaladıkça daha fazla ayrıntı vermekten de geri durmayız. Robert Fulford, modern hikâyecilikle insanların hikâye anlatma eğilimleri arasındaki tarihî ve toplumsal ilişkiyi *Anlatının Gücü* kitabında irdeliyor bu sefer.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin bir örneği yoktur?

- A) İsim cümlesi
- B) Birleşik cümle
- C) Devrik cümle
- D) Fiil cümlesi
- E) Bağlı cümle

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisi yüklemine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Bir süre onunla çeşme başında eskilerden konuştuk.
- B) Köyden getirdiği sebzeleri pazarda ucuz fiyata satardı.
- C) Onun bu işlerle ilgisinin olmadığını bilmeyen yoktur.
- D) Beklediğimiz bu önemli kişi öğleden sonra gelecek.
- E) Senin için komşular yirmi yaşlarında bir genç diyorlardı.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisi öznesi ortak bir sıralı cümledir?

- A) Ahmet annesine bir şey dememiş, öylece evden çekip gitmişti.
- B) Ortalığı Yasemin ve Kürşat toplansın, sen de bir güzel sil.
- C) Biz her sabah erkenden kalkardık, o ise saat 09.00'a kadar uyurdu.
- D) Oraya gitmenin mutlaka bir çaresi vardır, bu hususta bana yol gösterebilir misiniz?
- E) Gariptir ki dikkat kesilip bu sedayı dinlediği sürece dünyalar onun oluyordu.

7. (I) Bursa Yıldırım Darüşşifası, Osmanlı tarihindeki ilk hastane ve aynı zamanda da ilk tıp okuludur. (II) Günümüzde Bursa'nın ilk göz hastanesi olarak hizmet vermekte olan yapı, dördüncü Osmanlı sultanı Yıldırım Bayezid tarafından 1390-1394 yılları arasında inşa ettirilen Yıldırım Külliyesi'nin bir unsuru olarak hizmet verdi. (III) Kaynaklara göre Bursa Darüşşifası ilk açıldığında bir başhekim, iki hekim, iki eczacı, iki şerbetçi, bir aşçı ve bir ekmekçiden oluşan kadro ile dönemin Bursa halkına tıbbi hizmetler veriyordu. (IV) Darüşşifa kısa zamanda özellikle ruh ve sinir hastalıklarının iyileştirilmesi alanında tanındı fakat yeteri kadar hekim bulmakta zorlandı. (V) Orta Çağ'ın Mısır merkezli bir başka büyük Türk İslam uygarlığı olan Memlûk'ün sultanı Berkuk da Yıldırım Bayezid'in talebiyle Mısır'ın meşhur hekimlerinden Şemsettin Sagir'i Bursa Darüşşifası'na göndermişti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi yapısına göre bağlı bir cümledir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. (I) Uçaktan indikten yirmi dakika sonra kendimi kayak pistlerine atabilirdim ama önce Erzurum'un dokusunu keşfe çıkıyorum. (II) Palandöken'in eteklerine kurulmuş şehre çift şeritli geniş bir bulvardan giriyor ve Cumhuriyet'in kuruluşunda önemli rol oynayan Erzurum Kongresi Binası'nın önünden geçiyorum. (III) Bir dönemin önemli bir Selçuklu şehriydi Erzurum. (IV) İki dünya arasında köprü olduğu düşünülen ve şehirlerin koruyucusu anlamına gelen Selçuklu sembolü çift başlı kartal, sanki hâlâ şehrin üzerinde kanat çırpmaya devam ediyor. (V) Geniş bulvarları, havuzlu meydanları ve alttan aydınlatmalı kaldırımları ile şehir merkezi, son yıllarda büyük bir değişim geçirmiş, modern bir görünüm kazanmış.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi basit yapılı, devrik bir isim cümlesidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. (I) Casa Rosada denilen Pembe Köşk'ün yükseldiği Mayıs Meydanı (Plaza de Mayo), Buenos Aires gezisi için iyi bir başlangıç noktasıdır. (II) Heykelleriyle dikkat çeken tarihî başkanlık binası, Arjantin tarihinin önemli figürlerinden Eva Peron'un (Evita) halka hitap ettiği ünlü bir balkona sahiptir. (III) Köşkün üç blok ötesinde şehrin yeni yüzlerinden biri sizi bekliyor. (IV) Puerto Madero denilen bu eski liman bölgesindeki antrepolar, restore edilerek şehrin en şık restoranlarına dönüştürülmüş. (V) Karşı kıyıda sıralanan modern binalar Buenos Aires'e bir tasarım şehri kimliği kazandırıyor çünkü bu yapılar dünyanın en ünlü mimarlarına aittir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle, birleşik isim cümlesidir.
B) II. cümlede, birden çok yan cümlecik vardır.
C) III. cümle, basit yapılı fiil cümlesidir.
D) IV. cümle, sıralı bir cümledir.
E) V. cümle, bağlı bir cümledir.

10. (I) Cochilo "kısa uyku" anlamına geliyor. (II) São Paulo'da bir alışveriş merkezinde başlayan bu hizmet, alışverişçilere kısa bir uyku çekebilecekleri özel odalara erişim sağlıyor. (III) Cochilo tesislerinde rahatlatıcı aydınlatma ve müziğin yanı sıra yeni yapılmış yataklar bulunuyor. (IV) Müşteriler 15 dakikadan bir saate kadar süreyle kestirebiliyorlar bu mekânda. (V) Haziran 2012'de São Paulo'daki JK Iguatemi alışveriş merkezinde açılan Güney Amerika kıtasının ilk 4 boyutlu sineması, özel tasarımlı koltuklar sayesinde izleyicilere farklı bir sinema deneyimi sunuyor, onların yeni şeyler düşünmelerini sağlıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümle, basit yapılı bir cümledir.
B) II. cümlede, birden fazla yan cümle vardır.
C) III. cümle, birleşik yapıdır.
D) IV. cümle, eksilteli cümledir.
E) V. cümle, bağımlı sıralı cümledir.

TÜRKÇE TESTİ

DENEME - 5

Bu testte 20 Türkçe sorusu vardır.

EAPS12TRK25-130

1. Modern şehir hayatının gün içerisinde onlarca kişiyle iletişime geçmeyi zorunlu kılan ve kişileri binlerce mesaja maruz bırakan yapısı, insana daha önce deneyimlemediği bir uyum sürecini dayatıyor.

Bu cümledeki ögelerin doğru sıralanışı, aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Özne - zarf tümleci - belirtisiz nesne - yüklem
 B) Belirtisiz nesne - özne - belirtili nesne - yüklem
 C) Zarf tümleci - yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç) - özne - yüklem
 D) Özne - yer tamlayıcısı (dolaylı tümleç) - belirtili nesne - yüklem
 E) Belirtili nesne - zarf tümleci - özne - yüklem

TYT - 2019

ÖSYM

2. Kromofor adı verilen pigment molekülleri fotosentez sırasında güneş enerjisini tepkime merkezlerine hızlı taşıdığından güneş enerjisinin hemen hepsi arada hiç ısı kaybı olmadan kimyasal enerjiye dönüşür.

Bu cümledeki ögelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Belirtisiz nesne - zarf tümleci - zarf tümleci - özne - yer tamlayıcısı - yüklem
 B) Belirtili nesne - zarf tümleci - zarf tümleci - özne - yer tamlayıcısı - yüklem
 C) Özne - zarf tümleci - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - yüklem
 D) Zarf tümleci - özne - zarf tümleci - yüklem
 E) Zarf tümleci - özne - zarf tümleci - yer tamlayıcısı - yüklem

TYT - 2020

ÖSYM

3. Vücudumuzdaki proteinlerin üçte birini oluşturan kolajen ----.

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa öge dizilişi “özne - zarf tümleci - belirtisiz nesne - yüklem” şeklinde olur?

- A) aynı zamanda bilinen en sağlam malzemelerden biridir
 B) başta kemik ve deri olmak üzere tüm dokularda bulunur
 C) genç ve pürüzsüz bir cilde sahip olmamıza yardımcı olur
 D) bulunduğu dokudaki işlevine göre karmaşık yapılar ortaya çıkarır
 E) hayli uzun ömürlü olmakla birlikte belli bir yaşam süresine sahiptir

TYT - 2022

ÖSYM

4. I. İnsan, doğumundan itibaren bir geleneğin içinde yer alır.
 II. Yağmurdan sonra ormanın nemli zemininden yüzlerce mantar fışkırmış.
 III. Arabalar, yağmurdan kayganlaşan yolda güçlükle ilerliyordu.
 IV. Konak, büyükçe bir gölün kıyısına inşa edilmişti.
 V. Rengârenk kamyon kasalarından buğday taneleri dökülüyor.

Numaralanmış cümlelerin yer tamlayıcılarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlelerin yer tamlayıcısında belirtili isim tamlaması vardır.
 B) II. cümlelerin yer tamlayıcısında edat vardır.
 C) III. cümlelerin yer tamlayıcısında sıfat-fiil vardır.
 D) IV. cümlelerin yer tamlayıcısında sıfat tamlaması vardır.
 E) V. cümlelerin yer tamlayıcısında belirtisiz isim tamlaması vardır.

TYT - 2023

ÖSYM

Türkçe

DENEME - 5

5. Bu caddenin taşlarının üzerinden yüzyıllar boyunca geçen insanların ayak seslerini takip edenler, bir kalenin oya gibi işlenmiş kapısı önünde bulurlar izlerini.

Bu cümledeki ögelerin dizilişi aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

- A) Özne - yüklem - belirtili nesne
B) Zarf tümleci - özne - belirtili nesne - yüklem
C) Özne - yer tamlayıcısı - yüklem - belirtili nesne
D) Zarf tümleci - belirtili nesne - yüklem - özne
E) Belirtili nesne - yer tamlayıcısı - yüklem - özne

TYT - 2024

ÖSYM

6. Karagöz'ün tarihçesi konusunda belgelerden, efsanelerden, yabancı gezginlerin yazdıklarından ve Türk folkloru konusunda çalışan Avrupalı araştırmacıların ortaya koyduğu düşüncelerden faydalanan Sabri Esat Siyavuşgil, Karagöz oyununun göçebe Türk halkları tarafından çok eskiden beri bilindiğine hayal oyunlarının, Anadolu Türkleri tarafından Orta Asya'dan getirilmiş bir millî gelenek olarak benimsendiğine işaret etmektedir.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlelerin hem öznesinde hem de yer tamlayıcısında yer almamaktadır?

- A) Niteleme sıfatı
B) Edat grubu
C) Sıfat-fiil grubu
D) İsim tamlaması
E) Türemiş sözcükler

7. (I) Nükleer füzyon, iki ya da daha fazla atom çekirdeğinin belirli şartlar altında tepkimeye girerek kendilerinden daha ağır bir atom çekirdeği oluşturması olarak tanımlanabilir. (II) Ortaya çıkan yeni çekirdeğin kütlesi, tepkimeye giren çekirdeklerin toplam kütlesinden daha azdır. (III) Bu aradaki kütle farkı enerji olarak salınır. (IV) Yıldızlar, enerjilerini bu tür nükleer tepkimeler yoluyla üretirler. (V) Yıldız çekirdeğinde nükleer tepkimelerin başlayabilmesi için sıcaklığın ve basıncın çok yüksek olması gerekir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinin öznesi, bir söz öbeğinden oluşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Dünya üzerinde Türkiye ülkesinin İstanbul şehrine bağlı Kadıköy ilçesinde bulunan bir apartmanın birinci katındaki bir dairede yaşıyorum.

Bu cümlelerin yer tamlayıcısında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belirtisiz isim tamlaması
B) Zamir yapan ilgi eki
C) Sıra sayı sıfatı
D) Genelden özele doğru sıralama
E) Belirsizlik sıfatı

9. dağ kendi güneşini çıkardı gitti;

I

ben kendi gülüme kapandım kaldım;

II

sustum, her sustuğum yerdeki kaybolmalar

III

çağırır akşamı...

IV

akşam,

uysaldır, boynunu bükerek gelir,

V

ve teslim olur bana şiirler, elvedalar...

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi geçişsiz bir fiil değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Mimarbaşı Sinan, 1550-1557 yılları arasında Kanuni Sultan Süleyman'ın kendi adına inşa ettirdiği Süleymaniye Camisi'nde sultanın gücünü de simgeleyecek nitelikte büyük boyutlu bir cami tasarlamıştır.

Bu cümlelerin nesnesinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İsim-fiil B) Sıfat-fiil
C) Niteleme sıfatı D) Belirtme sıfatı
E) İsim tamlaması

11. Bir gezegenin sahip olduğu mevsimsel değişimler, eliptik dolanma hareketi boyunca yıldızından aldığı enerji miktarının değişiminden ve eksen eğikliği sebebiyle yıldızdan aldığı enerjinin gezegene dağılımından etkilenir.

Bu cümledeki altı çizili söz cümlelerinin hangi ögesidir?

- A) Belirtili nesne
B) Belirtisiz nesne
C) Özne
D) Yer tamlayıcısı
E) Zarf tümleci

12. Aşağıdaki dizelerin hangisinde altı çizili sözcük geçişsizken aldığı ekle geçişli duruma getirilmiş bir fiil değildir?

- A) Karadır kaşların ferman yazdırır
Bu aşk beni diyar diyar gezdirir
B) Aşkın âşıklar öldürür
Aşk denizine daldırır
C) Nice sultanları tahttan indirdi
Nicesinin gül benzini soldurdu
D) Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar;
Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar.
E) İlahimle Mevlana'yı döndürdüm
Yunus'umla öfkeleri dindirdi

13. Sıfat tamlaması cümlede özne, yüklem, nesne ve yer tamlayıcısı görevinde kullanılabilir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu açıklamaya uymayan bir sıfat tamlaması vardır?

- A) Kız onun zayıf damarını yakalamıştı.
B) Ben bu sefil dünyada acep ne arıyorum?
C) Görevini bu akşam mutlaka öğreneceğiz.
D) Annesi her sözü tasdik eden insanlardandı.
E) Kerim'in yüreğine kaynar bir su boşaldı.

14. Bazı sanat eleştirmenleri ve yönetmenler tarafından tüm zamanların en önemli filmlerinden biri olarak kabul edilen ve Tarkovsky'nin 1966'da ikinci filmi olarak çektiği *Andrei Rublev (Andrey Rublyov)*, diğer adıyla *Andrei'ye Göre Tutku* adlı film, on beşinci yüzyılın büyük Rus ikon ressamı Andrei Rublev'in yaşamındaki belli bir dönemi anlatmaktadır.

Bu cümlelerin nesnesinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Zamir
B) Sıfatlaştıran -ki
C) Niteleme sıfatı
D) Birleşik isim
E) Belirtili isim tamlaması

15. Bağlama grubunun cümledeki bazı görevleri şunlardır:

- I. Özne olarak görev yapması
II. Nesne olarak görev yapması
III. Yer tamlayıcısı olarak görev yapması

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde bağlama grubu yukarıda verilen görevlerinden biriyle kullanılmamıştır?

- A) Ya o düşünceler ya da ürperiş doğruydu.
B) Çanağına ne burçak çorbası ne de yoğurt koyar.
C) Atlar terli ve yorgun yol alıyorlardı.
D) Ne ondan bir ses çıkıyordu ne ötekenden.
E) Şinasi Bey'le Ferit Bey onu alıp eve götürdüler.

16.

	Açıklama	Cümle
I.	Yüklemi sıfat, isim tamlaması ve ek-fiil ile kurulan isim cümleleri	İkimiz de aynı hava içindeyiz.
II.	Yüklemi isim-fiillerle kurulan isim cümleleri	Dileğimiz bu olayın iyice araştırılmasıdır.
III.	Öznesi isim-fiil grubundan oluşan fiil cümleleri	Şinasi'nin feveran hâlinde bulunması pek mümkündür.
IV.	Yer tamlayıcısı sıfat-fiil grubundan oluşan fiil cümleleri	Herkes onların er geç evleneceklerine inanıyordu.
V.	Nesnesi isim-fiil grubundan oluşan fiil cümleleri	Yusuf şimdi bir yağmur bulutu olmak istiyor.

Bu tabloda numaralanmış açıklamalardan hangisi karşısındaki cümle ile uyuşmamaktadır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

Türkçe

DENEME - 5

17. ardından resmin asılır işlek yerlerine kentin
I
piyangocunun yanında tahta çitlere yakıştırırım
II
resmini astılar işlek yerlerine kentin
çarşı içinde bir zaman daha konusuldu
III
su, sarnıçlardan bakraçlara çekiliyordu
güze hazırlanıyordu kızlar, dağlar dalgındı
IV V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük edilgen çatılı bir fiildir.
B) II. sözcük aldığı ekle geçişli duruma getirilmiş bir fiildir.
C) III. sözcük kim tarafından yapıldığı bilinmeyen bir fiildir.
D) IV. sözcük dönüşlü çatılı bir fiildir.
E) V. sözcük etken ve geçişsiz çatılı bir fiildir.

18.	Cümle Çeşidi	Örnek Cümleler
I.	İsim cümlesi	• Benim yaşımdaki adama böyle şey teklif edilir mi?
II.	Olumlu cümle	• Türbe, ancak zaman zaman yalağından su içmeye gelecek birkaç kuşa yarayacak.
III.	Ünlem cümlesi	• Zehra makasın ucuyla kilidi kırdı, kutudaki eşyayı muayeneye başladı.
IV.	Basit cümle	
V.	Sıralı cümle	

Yukarıda verilen cümle çeşitleri ile örnek cümleler eşleştirildiğinde hangi iki cümle çeşidi dışarıda kalır?

- A) I ve III
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve V
E) IV ve V

19. Aşağıdakilerin hangisinde açıklama ile örnek birbiriyle uyuşmamaktadır?

- A) **Açıklama:** Sıfat tamlaması cümlede özne görevinde kullanılabilir.
Örnek: Bulanık renkli bulutlar kapladılar gökyüzünü, yıldızlarım görünmez oldular.
B) **Açıklama:** İsim-fiil grubu cümlede nesne olabilir.
Örnek: Cafer, gitmek istediği yerlerden gelen bu geminin iskeleye yanaşmasını, huzursuz yolcularını indirmesini seviyordu.
C) **Açıklama:** İsim tamlaması cümlede yer tamlayıcısı olarak kullanılabilir.
Örnek: İstanbul'a 1920 yılı eylülünün sonunda yağmurlu kapanık bir gece yarısı gelmişim.
D) **Açıklama:** Bir isim tamlaması başka bir isim tamlamasında tamlayan olarak kullanılabilir.
Örnek: Sokak lambasının zayıf ve bulanık ışığında, yağın kara bakarak kendimi unutamadığımı düşünüyordum.
E) **Açıklama:** Sıfat-fiil grubu cümlede nesnenin içinde yer alabilir.
Örnek: Üzerinde ayın ışıldadığı sazlı gölü, büyük köy evini ve kavakları terk ettik.

20. (I) Simetrik algoritmaların temel özelliği hem şifreleme hem de şifreyi çözmek için aynı "anahtarın" kullanılmasıdır. (II) Gönderici, alıcı tarafından da bilinen bir anahtarı kullanarak aktarılan metni şifreler. (III) Alıcı da yine aynı anahtarı kullanarak şifreli metni çözer. (IV) Eğer kullanılan anahtar göndericiden ve alıcıdan başkası tarafından bilinmiyorsa ve bir anahtar sadece bir aktarım için kullanılıyorsa bu yöntem tamamen güvenlidir. (V) Bilginin aktarıldığı hata sızan bir dinleyici, şifreli metni ele geçirirse bile hangi anahtarın kullanıldığını bilmediği için metni çözemez.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangileri yüklem türüne göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) II ve IV
E) IV ve V

ÜNİTE 5

SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Ses Bilgisi - I

- Büyük Ünlü Uyumu
- Ünlü Düşmesi
- Ünsüz Yumuşaması (Değişimi)
- Ünsüz Türemesi
- Küçük Ünlü Uyumu
- Ünlü Türemesi
- Ünsüz Benzeşmesi (Sertleşmesi)
- Kaynaştırma Ünsüzü
- Ünlü Daralması
- Ulama
- Ünsüz Düşmesi

EAPS12TRK25-131

TEST • 14

• KAVRAMA •

1. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde, ses düşmesi yoktur?

- A) Ülkenin iki büyük şehri arasında yolculuk yapıyordu.
 B) Uzun süre kadının resmine baktı.
 C) Bu filmi ikinci defa seyrediyorum.
 D) Oğluyla son kez vedalaşıyordu.
 E) Caddelerde zırhlı araçlar kol geziyordu.

2. Tutku; bilincin eğilim gösterdiği şeye yürümesi değil

I
kendini onun kollarına bırakmasıdır. Yapmaktan keyif
 II
aldığı eylemle önce kısa süreliğine göz göze gelmesi,
 III
ardından tükenene değin onun peşinden
 IV V
sürüklenmesidir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde ünsüz yumuşaması yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte diğerlerinden farklı bir ses olayı vardır?

- A) Ablam öyle suskun yüzüme bakıp kaldı.
 B) Çocuğa kötü bir şey olduğu belliydi.
 C) Umutunu her geçen gün yitiriyordu.
 D) Herhangi bir amacı olmadan yaşamak onu üzüyordu.
 E) Mutfağa geçmek için izin istedi.

4. Aşağıdaki sözcüklerin hangisinde “ünsüz yumuşaması” görülmaz?

- A) balık B) araç C) renk
 D) soyut E) dip

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kaynaştırma ünsüzü kullanılmamıştır?

- A) İkimiz amcamın evinde ders çalıştık.
 B) O da bendekinden istiyor.
 C) En sevdiği yemek buydu.
 D) Senin sesini törendeki herkes beğenmiş.
 E) Okul müdürlüğünce bu karar verildi.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz değişimine uğrayan bir sözcük yoktur?

- A) Karın üstüne donuk bir ay ışığı düşmüş.
 B) Gece karanlıktı, ellerini cebine soktu.
 C) Avuçlarında yıldızları düşününce gülümsedi.
 D) Bekçi ortalığa çıkmadan mahalleden uzaklaşmak istiyordu.
 E) Kendini hep yalnız hissedirdi.

7. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ünlü düşmesi yoktur?

- A) Bu vatan toprağın kara bağrında
 Sıradağlar gibi duranlarıdır.
 B) Bir tarih boyunca onun uğrunda
 Kendini tarihe verenlerindir.
 C) Hudutlarda gaza bayraklarından
 Alnına ışıklar vuranlarıdır.
 D) Her taşı yakut olan bu vatan
 Can verme sırrına erenlerindir.
 E) Sencileyin hasmı rüyada değil,
 Topun namlusundan görenlerindir.

8. Camdan keskin, kıldan ince kılıcın,
Bir zehirli kıymık gibi, beynimde.

Bu dizelerdeki altı çizili sözcükteki ses olayı aşağıdakilerden hangisinde yoktur?

- A) Birden kucağına düştüm gerçeğin
B) Artık barınamam gölge varlıkta
C) Yollar bir yumaktır, uzun, dolaşık
D) Aylarca gezindim, yıkık ve şaşkın
E) Benliğim bir kazan ve aklım kepçe

9. Bir merhamettir yanan, daracık odaların,
İsli lâmbalarında, isli lâmbalarında.

Bu dizelerdeki altı çizili sözcükteki ses olayı aşağıdakilerden hangisinde yoktur?

- A) Gencecik yaşında kimsesiz kalmıştı.
B) Biricik annesini son zamanlarda çok özlemişti.
C) Sıcacık gülümsemesiyle içimizi ısıttı.
D) Hepimiz bu dünyada aslında yapayalnızız.
E) Soyguncular, güpegündüz iş yerine girmişlerdi.

10. Bir sırrı sürüklüyor, terlikler tıpr tıpr,
İzbe sofalarında, izbe sofalarında.

Bu dizelerdeki altı çizili sözcükteki ses olayı aşağıdakilerden hangisinde yoktur?

- A) Yeni demir yolu hattı herkesi sevindirdi.
B) Kendisine gelen birçok teklifi reddetti.
C) Şairdeki ölüm hissi şiirlerini derinden etkilemiş.
D) Yaşlı adam, haksızların hiçbirini affetmedi.
E) Söylenen sözler artık bıkkınlık vermişti.

11. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ünlü düşmesinin sebebi diğerlerinden farklıdır?

- A) Gök devrildi, künde üstüne künde
B) Ateşten zehrini tattım bu okun
C) Sanki burnum, değdi burnuna “yok”un
D) Kustum öz ağzımdan kafatasımı
E) Benliğim bir kazan ve aklım kepçe

12. Gramofon hâlâ çalıyordu; ikindi güneşinin ağaç yapraklarını tarayan ışıkları, bu renksiz çocuk yüzüne, örselenmiş kelebek kanatlarının parmaklarında bıraktığı yaldızlı toza benzer bir renk veriyor, alınına dökülmüş sarı perçemleriyle oynuyordu. Ne bir feryat ne üstüne atılmak gibi bir telaş... Kollarım ihtiyar doktorun boynuna kilitlenmiş, başım omzunda, âdeta acı bir saadetle bu güzelliği seyrediyordum.

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden kaç tane türetilirken ünlü düşmesine uğramıştır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

13. Okuma; mesleğimizde ilerlemek, kültürümüzü

I

genişletmek, güzel ve doğru düşünmek, konusmak ve

II

III

IV

yazmak, iyi şeyler yapmak için mutlaka şart olan çalışmadır. Açık hava gezintileri, oyunlar, jimnastik nasıl bedenimizi geliştirirse güzel bir kitabı okumak da öylece zihnimizi geliştirir, duygularımızı yüceltir.

V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi türetilirken ünlü düşmesine uğramıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

14. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ünlüsü düşmüş bir sözcük yoktur?

- A) Dolu rüzgârla çıkıp ufka giden yelkenli!
Gidişin seçtiğin akşam saatinden belli.
B) Ömrünün geçtiği sahilten uzaklaştıkça
Ve hayalinde doğan âleme yaklaştıkça
C) Dalga kıvrımları ardında büyür tenhalık
Başka bir çerçevedir, gitgide dünya artık.
D) Daldığın mihveri, gittikçe, sarar başka ziyâ;
Mavidir her taraf, üstün gece, altın deryâ...
E) Yol da benzer hem uzun hem de güzel bir masala
O saatler ki geçer baş başa yıldızlarla.

1. Ne Çehov ne de Maupassant, usta bir eleştirmenin
I
dünyanın en iyi öyküsü olarak tanımladığı İvan İlyiç'in
II
Ölümü'nden daha iyi bir öykü yazamamıştır. Aile
III
Mutluluğu gibi daha yumuşak bir güzelliği olan ve
dönemin İngiliz ve Amerikan yapıtları arasında gazete
tefrikaları kadar seçkin bir konuma ulaşan öykü de iki
IV
yazarın ulaştığı son nokta olarak değerlendirilebilir.
V
**Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde
ünsüz benzeşmesi yoktur?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Dağların arka yüzleriyle bir çağrılır adım
I
Boynuma diken dolasınlar, dayatacak alınım var
II III
Güneşe götürecek sırtım var, içimi üşütemezler
Abilerim öğretti, yalnız suya teslim olurum
IV
Neresinden olsa yırtarım örümcek sessizliğini
V
**Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisinde
ünlü düşmesi yoktur?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Duygularını ifade etme olanağı verilmeyen çocuk yavaş
I
yavaş kendi duyguları ile ilişisini keser ve yaşam sevincini
II III IV
yitirir. Duygularını kaybeden çocuk yaşamla da bağı
V
koparır.
**Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde
herhangi bir ses olayı yoktur?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Sosyal amaçlı çiftlik bitki, hayvan, bahçe, orman ve
I
peyzaj yardımıyla insanların ruhsal ve fiziksel sağlıklarını
olumlu yönde etkileyerek yaşam kalitelerini yükseltmeyi
II III
hedefleyen bir olgu olarak biliniyor. Ziraatçılar,
IV
veterinerler, doktorlar, psikiyatrlar, ekonomistler, sosyal
bilimciler gibi uzmanlar çalışkanlıkları ile tarımsal alanda
V
faaliyet gösteren çiftliklere sosyal bir boyut kazandırıyor.
**Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde
ünsüz benzeşmesi yoktur?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Alçacıktan uçarken yaza dokunan
Sessizliktir belki ahşap kanatlı
Kulluğa acı tuz vuran son atlı
Bir hüznün soyadıdır Pir Sultan
Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?
- A) Ünlü düşmesi B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünsüz benzeşmesi D) Ünsüz türemesi
E) Ünsüz düşmesi

6. *Komadan Notlar*, İrlanda kırsalında yaşayan yalnız bir
I
babanın evlat edindiği J.J. O'Malley'in, en yakın dostunu
II
kaybetmesi ve keskin zekâsının kendi kendisini
III IV
öğütmesiyle 3 aylığına derin bir komada kalacağı deneye
V
katılmasının hikâyesi.
**Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde
herhangi bir ses olayı yoktur?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Boşnak yazar Velibor Čolić, *Bosnalılar kitabını*
I
yazdığında henüz Bosna Savaşı bitmemişti. Bosnalılara
II
uygulanan zulmü oldukça gerçekçi ve soğukkanlı bir
III
şekilde anlatmayı başaran Čolić'in tanıklıkları, tüm
dünyayı şoke etmiş ancak savaşın seyrini etkileyecek
IV
herhangi bir somut adım attıramamıştı.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcükte ünsüz yumuşaması vardır.
B) II. sözcükte ünsüz benzeşmesi vardır.
C) III. sözcükte ünlü düşmesi vardır.
D) IV. sözcükte ünsüz benzeşmesi ve kaynaştırma ünsüzü vardır.
E) V. sözcükte herhangi bir ses olayı yoktur.

8. Dünya edebiyatının en önemli isimlerinden Marcel Proust'un kitapları, araya giren tanıdıklara rağmen gönderdiği yayınevleri tarafından reddedilmiş. Yetersiz
I II
insanlara da denk gelmiş diye düşünebilirsiniz ama
III
gönderdiği yayınevlerinden birinin başında, yakından tanıdığımız, Nobel Edebiyat Ödülü sahibi, yazar André Gide olduğunu düşününce söylenecek söz kalmıyor.
IV
Gide, kitabın paketini bile açmadan/okumadan
V
göndermiş.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcükte ünsüz benzeşmesi vardır.
B) II. sözcükte ünsüz türemesi vardır.
C) III. sözcükte ünlü daralması ve kaynaştırma ünsüzü vardır.
D) IV. sözcükte ünlü daralması vardır.
E) V. sözcükte ünsüz yumuşaması vardır.

9. tarlalarla uzar gider al kısarak
gökçe çiçek tozar durur sılalarla
oysa ölüm, bir uçtan bir uca
bir uzun kervansaraydır ki
savrulur günü saati gelince
yıkılır yırtıla yırtıla

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ünlü düşmesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünsüz benzeşmesi
D) Büyük ünlü uyumuna aykırılık
E) Ünsüz düşmesi

10. Dünya üzerinde konuşulan yaklaşık 7000 dilin kökeninin insanoğlunun ortaya çıktığı yer olan Afrika ile bir şekilde
I
kesiştigi düşünüyor. Konuşulan dünya dilleri
II
günümüzde birbirlerine pek de benzemiyor. Gittiğiniz
III IV
ölkelerde neden burada bu dil konuşuluyor diye sormak
V
hiç aklınıza gelir mi?

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcükte hem ünsüz yumuşaması hem ünsüz benzeşmesi vardır.
B) II. sözcükte ünlü daralması vardır.
C) III. sözcükte ünlü düşmesi vardır.
D) IV. sözcükte hem ünlü düşmesi hem de ünlü daralması vardır.
E) V. sözcükte kaynaştırma ünsüzü ve ünlü daralması vardır.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcükte diğerlerinden farklı bir ses olayı vardır?

- A) Ağardı saçlarım tek tek.
B) Bir yudum su içmelisin.
C) Her adım atışında hatırla beni.
D) Gidenlerin yasını tutamayız.
E) Merhametten maraz doğar.

1. Türk kültür dünyasının seçkin üyelerinden biri olan
I
Hârezmî'nin doğum ve ölüm tarihleri tam olarak
bilinmiyor ancak çeşitli Orta Çağ tarih kaynaklarında yer
II
alan ifadelerle dayanarak 780 yılı civarında doğduğu ve
850 yılında öldüğü kabul ediliyor. Cebir biliminin
III
kurucusu olan Hârezmî, aynı zamanda astronomi ve
coğrafya alanlarında da çalışmış ve yaptığı katkılarla bu
IV
bilim dallarının gelişiminde önemli rol oynamıştır.
V
- Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**
- A) I. sözcükte ünsüz benzeşmesi vardır.
B) II. sözcükte ünlü daralması vardır.
C) III. sözde hem ünsüz yumuşaması hem de ünlü daralması vardır.
D) IV. sözcükte birden çok ses olayı vardır.
E) V. sözcükte hem ünlü düşmesi hem de ünsüz sertleşmesi vardır.

2. Söylediğine göre, otuz altı adım çevreli bir odan var, geniş sayabileceğimiz boyutta. Benim odamın boyutlarını kimse bilmez. İşlerini planlayanları, düzene koyanları pek sevmiyorsun anlaşılan. Böylece beni daha da kendine yakın hissettirmek istiyorsun.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz türemesi
B) Ünlü türemesi
C) Ünlü düşmesi
D) Ünlü daralması
E) Ünsüz benzeşmesi

3. Üfleme anneciğim banâ anneciğim korkuyorum
I II

Dua edip geceleri. Hastayım ama ne kadar güzel

Gidiyor yüzer gibi, vücudumun bir yeri.

III

Niçin böyle örtmüşler üstümü

IV

V

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Tülay Hanım, öğrencisi Hakan'dan yukarıdaki dizelerdeki numaralanmış sözcükleri ses olayları bakımından değerlendirmesini ister. Hakan, şu açıklamaları yapar:

- I. sözcük, ek alırken köündeki ünlü değişmiştir.
II. sözcük, "-yor" ekini aldığı için ünlü daralmasına uğramıştır.
III. sözcük, ünsüz yumuşamasına örnektir.
IV. sözcük, ünlü düşmesine örnek oluşturur.
V. sözcük, ünsüz yumuşamasına aykırıdır.

Hakan, numaralanmış bu açıklamaların hangisini yanlış yapmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Dur, yolcu! Bilmeden gelip bastığın
Bu toprak bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver bu sessiz yığın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

Bu dizelerde aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz türemesi
D) Kaynaştırma ünsüzü
E) Ünsüz yumuşaması

5. Ateşten zehrini tattım bu okun
Dediklerin çıktı ihtiyar bacı
Sonsuzluk, elinde bir mavi tülbent
Ok çekti yukarıdan üstüme avcı

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ünsüz yumuşaması
- B) Ünlü düşmesi
- C) Ünsüz benzeşmesi
- D) Yumuşamaya aykırılık
- E) Ulama

6. Denizin üzerindeki daracık yolun ucunda, kocaman
bacasından siyah dumanlar çıkan bembeyaz bir vapur
bizi bekliyordu. Seslerini ilk kez duyduğum kuşlar
dönüyordu tepemizde. Güvercinden büyük ve
bembeyazdılar. Denize dalacakmış gibi yapıp yeniden
yükseliyorlardı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ünlü türemesi
- B) Ünsüz düşmesi
- C) Ünsüz sertleşmesi
- D) Ünlü daralması
- E) Ünsüz yumuşaması

7. Türlerle ilgili yayımladığım iki ayrı eser var. Bunlardan bi-
risi sekiz ayrı kitaptan meydana gelen ve altı cilt hâlinde
yayımlanan yaklaşık 3500 sayfalık seri; iktisat, tarih, ede-
biyat, sosyoloji, devlet yönetimi, teşrifat usulleri vb.
konularda Osmanlının bilinmeyen ve merak edilen birçok
cephesini aydınlatmaktadır.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi
- B) Ünlü düşmesi
- C) Ünlü daralması
- D) Kaynaştırma ünsüzü
- E) Ünsüz yumuşaması

8. Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.

Bu atasözünde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Ünlü düşmesi
- B) Ünsüz yumuşaması
- C) Ünsüz benzeşmesi
- D) Kaynaştırma ünsüzü
- E) Ünlü türemesi

9. Ömrünün yarısını çoktan geçmişken baba olmanın tarif-
sizliğini yaşıyordur.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz türemesi
- B) Ünlü düşmesi
- C) Ünsüz yumuşaması
- D) Ünlü daralması
- E) Ünsüz benzeşmesi

10. “Onun neler kaybettiğini henüz anlamamıştı.”

**Bu cümledeki altı çizili sözcükte aşağıdakilerin
hangisi yoktur?**

- A) Ünsüz yumuşaması
- B) Ünsüz benzeşmesi
- C) Ünsüz türemesi
- D) Kaynaştırma ünsüzü
- E) Ünlü düşmesi

1. Çözümcü ve fedakâr anne oğlunun hastalığına kalıcı bir çare aramaktadır. Gazetede okuduğu akciğer nakli ile ilgili bir yazı sayesinde karanlık dünyasına bir umut ışığı doğar.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz türemesi
B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz yumuşaması
D) Kaynaştırma ünsüzü
E) Ünsüz sertleşmesi

2. Aşağıdakilerin hangisinde ünsüz yumuşamasına aykırılık yoktur?

- A) Futbolcunun kaval kemiğinde çatlak varmış.
B) İçim yanıyor dostlar diye söylenmeye başladı.
C) Geçim derdine düşünce akrabalarını unuttu.
D) Umut'un yaptığı resimde bir başkalık vardı.
E) On iki ay dediğin nedir ki göz açıp kapayıncaya kadar geçer.

3. Bir martı süzülür enginlere

I
Sorarım sevgilim nerede diye

II III
Dolu gözlerim bakıyorum göklere

IV
Bir şarkı düşer ah dillere

V
Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisinde ünlü daralması vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Dil bilimciler neredeyse 100 yıl boyunca sözcüklerin, seslerin rastlantısal olarak bir araya gelmesiyle oluştüğunu

I
ve bu sesli temsillerin sözcüğün anlamıyla bir ilişkisi bulunmadığını düşündü. Ancak son yapılan çalışmalar

II
bazı sesleri içgüdüsel olarak belli duyusal algılarımızla ilişkilendirdiğimizi ortaya koydu. Bu da duyduğumuz bir

III IV
sesin bir görüntüyü, tadı ya da bir hareketi çağırıştırabildiği anlamına geliyordu.

V
Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangilerinde hem ünsüz yumuşaması hem de ünsüz benzeşmesi yoktur?

- A) I ve II B) II ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) IV ve V

5. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ünsüz benzeşmesi yoktur?

- A) Orhan zamanından kalma bir duvar...
Onunla bir yaşta ihtiyar çınar
B) Her şafak onunla uyanır, güler
Gümüş aydınlıkta serviler, güller
C) Duyduk bir musiki gibi zamandan
Çinilere sinmiş Kur'an sesini.
D) Bütün pınarlara koştum cevap yok
Tekrar bana döndü her attığım ok
E) Bir ses yavaşça der, bırak yalvarsın,
Hayat bu kapıda...ne çıkar varsın

6. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ünlü daralması vardır?

- A) Bir kitabe kokusu duyuluyor yazında
B) Gökler bulutlanıyor, rüzgâr serinliyordu
C) Çıtırdayan çalılar dört cana can katıyor
D) Kimi haydut, kimi kurt masalı anlatıyor
E) Bulutların ardında gün yanmadan sönüyor

7. Türkçede “b” ünsüzünden önce “n” ünsüzü bulunmaz, “b” ünsüzü kendinden önce gelen “n” ünsüzlerini “m” ünsüzüne çevirir. Bu duruma “dudak ünsüzlerinin benzeşmesi”, “n-m değişimi” ya da “n-b çatışması” adı verilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Ne zaman elleri zambaklı padişah olursam
Sana uzun heceli bir kent vereceğim
- B) Ey gülüm ey sümbülüm ey sūsenim ey amberim
Ey benim nahlim yine habb-i nebat ü şekkerim
- C) Bir göz gibi süzüyor beni camlardan gece,
Dönüyor etrafımda bir sürü kambur cüce
- D) Çemberimde gül oya, gülmedim doya doya
Dertlere kariyorum, günleri saya saya
- E) Safranbolu’nun bağları benzersiz güzeldir,
Salkımları yakut ile tartılsa yeridir
8. Altmış yıllık yaşamına on sekiz şiir kitabı ve pek çok ürün sığdıran Karabük doğumlu H. Avni Cinazoğlu, aslında edebî yönü ağır basan bir hukukçuydu.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz türemesi
- B) Kaynaştırma ünsüzü
- C) Ünsüz yumuşaması
- D) Ünlü düşmesi
- E) Ünsüz benzeşmesi

9. Kafa nakli denildiğinde pek çoğumuzun aklına
I II
Frankenstein geliyordur. Mary Shelley’nin yazdığı ve aslında felsefi bir roman olan bu yapıt, film versiyonu
III
nedeniyle daha çok bir korku romanı olarak bilinir. İşlediği tema bir tıp öğrencisinin ve onun kötü ruhlu asistanının
IV
ölmüş insanların vücut parçalarından oluşturdukları bir
V
vücudu elektrik akımı ile canlandırmasıdır.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde ünlü düşmesi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ulama yapılamaz?

- A) Şu karşı yaylada göç edenler var.
- B) Geceleyin bir ses böler uykumu.
- C) Geç fark ettim taşın sert olduğunu
- D) İşte geldim, oturup konuşalım gök.
- E) Bu dağların eskiden aşinasıdır soyum.

11. Doğaya karışan atık plastikler küresel ölçekteki önemli bir
I
çevre sorunu. Atık plastikler hem bütün hâldeyken hem de çevresel etmenlerle parçalandıklarında canlılara zarar
II
veriyor. Bu da ekosistemler üzerinde insan kaynaklı bir baskı kaynağı daha oluşması anlamına geliyor. Sonuçları geçtiğimiz ay yayımlanan bir araştırmaysa doğanın bu
III IV
baskıya karşı çok da tepkisiz kalmadığını gösteriyor.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde ünsüz benzeşmesi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin sonuna ünlüyle başlayan bir ek getirildiğinde sözcükte ünsüz türemesi görülür?

- A) ömür B) küçük C) resim
D) boyun E) hak

13. 1923’ten 1938’e kadar Atatürk’ün yanında bulunmuş, onun
I
yaşadıklarını bizzat kendisinden dinlemiş ve hatta birçoğuna şahit olmuş devrin önemli gazetecilerinden
II III
olan Falih Rıfkı Atay’ın Çankaya adlı eseri; Atatürk’ü doğumundan okul yıllarına, savaştığı cephelerden yaptığı
IV
inkılaplara, tartışma sofralarından insani yönlerine kadar
V
her detayı anekdotlara yer vererek anlatan bir kitaptır.

Bu cümlede numaralanmış sözlerin hangisinde herhangi bir ses olayı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. AY

- > Yazım Kuralları
- > Noktalama İşaretleri
- > Ses - Yazım - Noktalama (Karma)
- > Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları
- > Dil Bilgisine Dayalı Anlatım Bozuklukları

APS

AYLIK PLANLAMAM

Gün	Konu Adı	Çözdüğüm Soru Sayısı	Çözdüğüm Süre	Doğru	Yanlış	Boş
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						
31						

ÜNİTE 5

SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Yazım Kuralları - I

- Büyük Harflerin Kullanımı
- Sayıların Yazımı
- de, da'nın Yazımı
- Birleşik ve Ayrı Yazılan Sözcükler
- Yön Adlarının Yazımı
- Pekleştirme ve İkilemelerin Yazımı
- ki'nin Yazımı
- "Mi" Soru Ekinin Yazımı
- Tarihlerin Yazımı
- Ek-Eylemin Yazımı

EAPS12TRK25-135

TEST • 1

• KAVRAMA •

1. Her ne kadar Altay topluluklarının tarih sahnesine çıkışı Kalkolitik Çağ'a, yani günümüzden yaklaşık 7 bin yıl
I II
öncesine dek uzansa da Türk şamanizmi olarak da
III IV
bilinen Tengricilik bundan binlerce yıl, natürist ve animist
geçmişi ise on binlerce yıl daha eskidir.
V

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. 751 yılında yapılan Talas savaşında Türkler, Müslüman
I II III
Arapların yanında yer aldı ve Müslümanlar büyük bir
IV V
zafer kazandı.

Bu cümlede numaralanmış sözlerin hangisinde bir yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımı ile ilgili yanlışı yapılmıştır?

- A) Sanatçı, *Varlık* dergisinde yayımlanan şiiriyle edebiyat dünyasına adım atmış.
- B) Çamlıca Tepesi'nden İstanbul Boğazı'nın güzelliklerini seyretmeyi severdi.
- C) *Ferhat ile Şirin* adlı halk hikâyesinde kavuşamayan âşıklar anlatılır.
- D) *Tonyukuk Yazıtı*, Moğolistan'ta yer alan önemli yazıtlardan biridir.
- E) 5. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kongresi, 2019'da Atina'da yapıldı.

4. Aşağıdakilerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışı yapılmıştır?

- A) Bu konuyu Refik Bey gündeme getirmişti.
- B) Ameliyatı Doktor Kenan bey gerçekleştirecek.
- C) Mars'la Dünya arasındaki ısı farkını inceliyor.
- D) Tarım İl Müdürlüğünde önemli bir toplantı vardı.
- E) 15 Mart onun için en önemli günlerden biridir.

5. Güvercinkaya, bir diğer adıyla Porsuklukaya, deniz seviyesinden yaklaşık 1000 metre yükselen İç Anadolu Platosu'nun Doğu ucunda, volkanik Kapadokya
I
Bölgesi'nde, Aksaray ili, Gülağaç ilçesi, Çatalsu köyünün
II III
yaklaşık 1 km batısında, Melendiz kıyısında, Mamasun
IV V
Barajı göl alanı içinde yer almaktadır.

Bu cümlede numaralanmış sözlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aydın'ın Karacasu ilçesindeki Afrodisias arkeolojik alanı,
I
Polonya'nın Krakow şehrinde gerçekleştirilen 41. Dünya
II
Miras Komitesi Toplantısı'nda UNESCO Dünya Mirası
III
Listesi'ne alındı. UNESCO Türkiye, Afrodisias Antik
IV
kentinin "Yunan-Roma Dönemi mimari ve kent özelliklerini çok iyi yansıtan bir yerleşim yeri" olduğunu belirtiyor. Kentteki Afrodit Tapınağı İÖ 3. yüzyıla, kentin
V
kendisi ise bir yüzyıl sonraya dayanıyor.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik fiillerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Babasının kaleden ayrılmasının ertesi günü Kont Gall Adam, atını hazırlamalarını emretti.
- B) Tam sesleri uykuda duyduğuma hükmedecektim ki aynı iniltiyi yeniden işittim.
- C) Gönlün bir başkasına meyletse bile bundan sonra ondan kurtulman çok zor.
- D) İnsanlar ancak görev başında birbirinin üstü olabilir, onu söyleyen haltetmiş.
- E) Yazısını, kaleminden çıktığı gibi aynen buraya dercettim.

8. Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik fiillerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Jülide, sade hafifçe omuzlarını silkmekle iktifa etti.
- B) Büyük, doğrudan doğruya bana hitabetti.
- C) Fakat ilk defa bir şey dikkatimi celbetti.
- D) Burhan Bey durgunluğumu hastalığa atfetti.
- E) Bütün tren halkının rıhtıma döküldüğünü o vakit fark ettik.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Anadolu, insanlığın en köklü mirasına şahitlik eden cihanşümul bir değerdir.
- B) Şuraya başparmağını bas, dediler, ben de bastım.
- C) Şekillerin içine herhangi bir alt yazı veya başlık dâhil edilmemelidir.
- D) Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarını, kendi yaptığı içtüzük hükümlerine göre yürütür.
- E) Ne olacak akı sıra bana hakaretler ederek beni bu işten vazgeçirecek.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Ne olursa olsun herhâlde bugün köye yetişmelisiniz.
- B) Yatağa döndüğünde her yanı buz kesmiş oluyordu.
- C) Madem kimse gelmeyecek, her şeyi çıkarıp ziyan etme.
- D) Herhangi bir iş yapmak ona göre değildi.
- E) Her daim ondan her türlü fedakârlıklar bekliyordu.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?

- A) Daha yolun başında son derece meraklı, dikkatli, çalışkan ve kadirbilir bir edebiyat sevgisine ve bilincine sahip olduğu görülür.
- B) Yazar çokbilmiş bir yaklaşımın sevimsizliğine alabildiğince sırt çevirme yolunda, tadına doyum olmaz bir gülmece dokusu oluşturmuş.
- C) Öte yandan, etsiz beslenmenin daha sağlıklı olduğu gerekçesiyle etyemez olan insanlar da bulunmaktadır.
- D) Yoğun nüfus artışı ve işsizlik azgelişmiş ülkelerin en önemli özellikleri arasındadır.
- E) O, sağlam müzik eğitimi görmüş ve müziksever olmak için hayata hazırlanmış nadir insanlardan biriydi.

12. İstanbul Üniversitesinde yapılacak olan panel 11.00'da

I

II

III

başlayacakmış. Bu panel aslında cuma günü yapılacaktı.

IV

Yapılan değişiklikle herkesin programı alt üst oldu.

V

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangilerinde bir yazım yanlışı vardır?

A) I ve III

B) I ve IV

C) II ve III

D) III ve V

E) IV ve V

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “de”nin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Elime geçen parayı ya dergiye veriyordum ya da kitaba.
- B) İlimizde çıkan dergide şiirler yazmaya bile başlamıştım.
- C) Uyumadan derse gittiğim günlerde oluyordu bu yüzden.
- D) Aldığım beş kuruşlar da yanıma kâr kalırdı böylece.
- E) Edebiyatımızda adı geçen tanınmış romanları edinmişti.

2. Aşağıdaki dizelerin hangisindeki altı çizili sözün yazımında bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Zarif bir hüzündür bembeyaz dolaşan kuğuya bakarsak
- B) Göğe sessizce yükselen ay ondördüneydi
- C) İnsan eli değmemiş denizlere bir damla alın teri
- D) Kaç kez sana uzaktan baktım 5.45 vapurunda
- E) Seni anlatmak üzre yazıp her gün bir gazel

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Film çalışmalarımıza Ağustos’un 2’nci haftasında başlayacağız.
- B) Her yıl 15 Haziran’dan itibaren yayla etkinlikleri başlar bu beldede.
- C) Bu acı olay 1950’nin Şubat’ında meydana gelmiş, bütün toplumu derinden sarsmıştı.
- D) Ünlü yönetmen son filminin ocakta gösterime gireceğini söyledi.
- E) Çok tartışılan bu romanın ilk kez 10.02.1978 tarihinde basıldığı anlaşıldı.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde rakamdan sonra gelen ekin yazımı yanlıştır?

- A) Türkiye’de Ege Bölgesi, 2013 verilerine göre toplam kestane üretiminde yaklaşık yüzde 57’lik payla ilk sırayı alıyor.
- B) Cumhuriyet’in 75’nci yıl dönümü nedeniyle tüm yurttta çeşitli etkinlikler düzenlendi.
- C) Martin Luther King ünlü, “Bir Hayalim Var” konuşmasını 28 Ağustos 1963’te bu parkta yapmıştı.
- D) Ünlü sporcu dünya çapında düzenlenen müsabakada 2’nci olmayı başardı.
- E) Hafta içi 20.00’de ekranlara gelen programda ünlü edebiyatçılarla söyleşiler gerçekleştiriliyor.

5. (I) Sunum, görsellik temeline dayanan bir etkinliktir. (II) Bu etkinlikte konuşmacı, iyi hazırlanmış görsel malzemeyi konuyla uyumlu bir şekilde kullandığında başarılı olur. (III) Çünkü görsel malzemeler, sunuma katkıları oranında değerlidir. (IV) Yoksa uyumlu kullanılmayan malzeme; dinleyicinin dikkatini dağıtabilir, sunumu başarısız hâle getirebilir. (V) Bu açıdan sunumda görsel malzemeler, dinliyenlerin verilen bilgileri iyi algılamalarını sağlamalıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Hoparlör
- B) Atelye
- C) Meyve
- D) Makine
- E) Kibrit

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?

- A) Sergi bir tarihin entelektüel hafızası Ahmet Hamdi Tanpınar ile bu tarihin görsel kayıt ustası Ara Güler'i İstanbul'un hikâyesinde bir araya getiriyor.
- B) Arşiv koleksiyonlarının önümüzdeki dönemde bir portal üzerinden fotoğraf meraklıları ve araştırmacılara açık hâle getirilmesi hedefleniyor.
- C) Kolektif iş ortamları, beraberce üretmeyi teşvik eder ve fırsatların farkında olarak daha iyi neticelerin alınmasını sağlar.
- D) Avukat, onunla senelerden beri dost olduğu hâlde onun böyle salapati sözlerine bir türlü alışamamıştı.
- E) Sağlıklı olan her ekip, her topluluk ve hatta her medeniyet aslında bir tahterevallî gibi çalışır.

8. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Poğaça B) Önsezi C) Egzoz
- D) Orjinal E) İnisiyatif

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Avcumda kıvrıp durduğum, gözyaşlarımla sırlıslık olan beremi aldı; sehpaya bıraktı.
- B) Pişmanlık ve geçip giden yıllarımız, karanlık bulutlar gibi gelip göğsüme oturdu.
- C) Yaradılıştan hüznü yüzünün uyandırdığı merhametli sevgi nedeniyle başhekimin kendisine yakınlık göstermiş olduğunu hiç anlamamıştı.
- D) Nurettin Bey'le koridorda burun buruna geldikleri hâlde onu görmezlikten geldi.
- E) Onların bu takılmalarından dolayı çocukcağz fazlasıyla alınır, taşı tarağı toplayıp pasajdan giderdi.

10. “Birden çok heceli ve a, e ünlüleri ile biten fiiller, ünlüyle başlayan ek aldıklarında bu fiillerdeki a, e ünlülerinde söyleyişte yaygın bir daralma (ı ve i'ye dönme) eğilimi görülür. Ancak söyleyişteki ı, i ünlüleri yazıya geçirilmez.”

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uymamaktan kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?

- A) Akşam, yüzünde birkaç günlük sakal taşıyan, derviş yavaşlığındaki bir adamla geldi Selim.
- B) Dün akşam, verdiği sözleri hiçbir zaman yerine getiremeyeceğini düşünerek değişik bir yol denemişti.
- C) Evimiz orada, topraktan fırlamış dev dişlerine benzeyen bıçak sırtı taşların birdenbire kırmızıya dönüştüğü yerdeydi.
- D) O uzun saçaklı dantelleriyle birlikte biraz daha ilerliyerek karanlık bir gecenin içinden geçiyormuş sonra.
- E) Gece yaralarına dek fokurdayan kazanların çevresinde türküler söyleniyor gene.

11. “Birden çok heceli ve a, e ünlüleri ile biten fiiller, ünlüyle başlayan ek aldıklarında bu fiillerdeki a, e ünlülerinde söyleyişte yaygın bir daralma (ı ve i'ye dönme) eğilimi görülür. Ancak söyleyişteki ı, i ünlüleri yazıya geçirilmez.”

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uymamaktan kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?

- A) İçim titreyerek okuduğum yazarlar okuma tutkumu, anlama, öğrenme ve yazma isteğimi beslerler.
- B) Bir avuç insanın içtenliği, diğerleri için, kendilerini gizleyecekleri bir maskeye dönüşüyordu.
- C) Benim hiç bitmeyecek endişem başkaları ne derse desin, kendimi bir türlü kendime kanıtlıyamadım olmamdır.
- D) Erendiz Atasü, sorunlarla besleyerek attığı temelden sağlam bir roman yapısı kurmuş.
- E) Hiçbir yeri merak etmiyorum; bilmediğim yerleri görmeyi, yabancı insanlar tanıyıp onlarla kaynaşmayı ummuyorum.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Refik Halit Karay, *Aydede* adlı mizah dergisini çıkarmış; çeşitli yazılarında Kirpi takma adını kullanmıştır.
- B) Bana bu konularda Ayşe ablam her zaman yardımcı olmaya çalıştı, elinden geleni yaptı.
- C) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Türkiye ile birçok konuda aynı düşünüyor.
- D) Gazi Mustafa Kemal Bulvarı'nda çıkan olaya polis müdahale etti.
- E) Bâkî, Fuzûlî, Nâbî ve Nedim Klasik Türk Şiiri'nin temsilcileri arasında yer almaktadır.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Her yıl 1 Ekim'de toplanan Meclis, bu yıl yeni döneme erken başlayacak.
- B) Okullar genellikle Eylül'ün ikinci haftasında eğitim ve öğretime başlıyor.
- C) Telif Hakkı Yayın ve Satış Yönetmeliği'nin bütün maddelerini ayrıntılı inceledi.
- D) *Dünyaya İkinci Geliş* yahut *İstanbul'da Neler Olmuş* Ahmet Mithat Efendi'nin romanıdır.
- E) Karamanlı Türkçesi Araştırmaları Çalıştayı yoğun katılımı bu hafta yapıldı.

3. Aşağıdakilerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Her anneler gününde anneme mutlaka bir demet çiçek yollarım.
- B) Türkçenin ne kadar zengin bir dil olduğunu öğrendi.
- C) Bugün 15.00'te bu görüşmenin mutlaka yapılması gerekiyor.
- D) DSİ'den barajların doluluk oranıyla ilgili yeni bir açıklama geldi.
- E) Birinci Dünya Savaşı'nda birçok ülke sefaletin kucağına düşmüş.

4. Yardımcı fiillerle kurulan birleşik fiiller, ilk kelimesinde herhangi bir ses düşmesi veya türemesine uğramazsa ayrı yazılır.

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurala uymamaktan kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?

- A) Sanatı kendi şartları, kendi ölçüleri içinde altetmeye yanaşmadıkça gerçek sanatkâr olmaya imkân yok.
- B) Sahne oyuncularına, rollerini icra ederken karşılarında hiç seyirci yokmuş gibi farz etmelerini öğrettiklerini işitmiştim.
- C) Ayak parmaklarının ucunda dikilirken neredeyse dans edercesine tutmaya çabalıyordu çocuğunu.
- D) Kurtlar kuşlar ardından el ettiler, o da her birini ayrı ayrı yaradana ısmarladı.
- E) Bırakılınca azat edilmiş bir kırlangıç gibi fırladı; ay ışığı ve mısır tarlasından, keskin bir kanat gibi sıyrılarak kaçtı, gitti.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik sözcüklerin yazımı ile ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) Geniş taç yapıya sahip keçiboynuzu yaprakları; Akdeniz ikliminin sert koşullarına uyum sağlayacak şekilde yeşil, sert ve tüylü bir yapıdadır.
- B) Yalıçapkını kuşu, suya dalış yaparken tıpkı trenin tünele girdiği zaman hava direnci nedeniyle ani değişiklikler yaşamasına benzer değişiklikler yaşar.
- C) Güvenlik sorunları ve göçerkonar olmaları nedeniyle, kültürlerini yazılı olarak ve kitap yoluyla bugüne kadar getirmeyi tercih etmemişlerdir.
- D) Boya bezeme önceleri devetüyü zemin üzerine kahverengi geometrik ve hayvan figürleri şeklinde görülür.
- E) Ayrikotu, şifalı bitki olup bu çiçeklerdeki tohumların dökülmesiyle ya da toprağa değen yerde gövdelerin yeniden kök atmasıyla çoğalır.

6. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Kütahya Çiniciler Odası iş
 I II
birliğinde, geleneksel el sanatları arasında yer alan ve
 III
 yaklaşık 600 yıldır cami, saray, kervansaray gibi
 mekânları süsleyen Kütahya çinilerinin Birleşmiş Milletler
 IV
Eğitim, Bilim Ve Kültür Örgütü'nün Somut Olmayan
Kültürel Miras Listesi'ne alınması amacıyla müracaat
 V
 edildi.

Bu cümlede numaralanmış sözlerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik fiillerden hangisinin yazımı yanlıştır?**

- A) Bu şehir kısa sürede ilerleyerek kendi adına sikke bile darbetmiştir.
 B) Bu yöntemin kullanıldığı hastaların üçte birinden fazlasında hastalık nükseder.
 C) Bu mektubu ulaştırmak için siz bana emir mi ediyorsunuz?
 D) Boş işlere çok enerji sarf ediyoruz, bundan kurtulmamız lazım.
 E) Saat 24 ten sonra halkın rahat ve huzurunu bozacak surette gürültü yapanlar polisçe menolunur.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?**

- A) Çiçeğin orta kısmı ciğerdeldi yöntemi ile işlenmiş her bir yaprak dilimine açık zimba bastırılmış.
 B) Sırtında İngiliz kumaşından karyağdı mükemmel bir elbise bulunuyordu.
 C) Bahçenin etrafına öyle teller ördü ki artık bahçeye kuşkonmaz hiçbir zaman.
 D) Viyana seferine çıkma kararını bir olupbittiye getirip divan üyelerine kabul ettirmeyi başarmıştı.
 E) Yazar sistemi sorgulamaya başladıktan sonra sürekli bir savaş hâlinde olunmasına veryansın eder.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**

- A) Bu hazinelerin üzerine, duvarlara, çakmaklı ve fitilli eski alaybozan tüfekleri, koca koca Arnavut piştovları, mücevher gibi işlenmiş uzun Arap tüfekleri asılıdır.
 B) Arada, bir cankurtaranın çılgınlığını, öfkeli bir trafik polisinin düdüğünü ya da bir fren cayırtısını duyardık.
 C) Yelkiran saçaklı modelde, minimum basınç değerleri, çatı arka kenarına doğru çalkantılı bir seyir izlemektedir.
 D) Bu şekilde yetişen çocuklar, ne yaparsanız yapın hiçbir zaman değerbilmez; karşısındakine kıymet vermez.
 E) Yaşıtlarına göre çok daha baştanımsız bir çocuk olarak yetiştiği için, otoriteyi temsil eden figürlerle çatışmalar yaşamıştır.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**

- A) Yapılan bu çalışma ile işgücü piyasasının ihtiyaçları ve sorunları belirlenmeye çalışılmıştır.
 B) Afet yönetiminde toplumsal güç birliğinin önemine ilişkin farkındalık oluşturmayı hedefliyor.
 C) İş birlikli, rekabete dayanan ve bireysel çalışmalar hakkında uzun bir araştırmalar tarihi vardır.
 D) Osmanlı başkenti İstanbul'da Cumhuriyet'in yıl dönümü büyük bir coşkuyla kutlanmıştır.
 E) Yol üstünde ve yol boyunca akan yağmur sularının emniyetle dere tarafına akıtılmasına yarayan eşiklere burada göz atmak yerinde olur.

11. **Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik fiillerden hangisinin yazımı yanlıştır?**

- A) Tevazu, temiz kalplilik, herkese iyilik etmek gibi birçok üstün vasfı kendisinde cemetmişti.
 B) İtiraf edeyim ki senin bu meselen beni çok meşgul etti.
 C) Bir ayna gibi etrafındaki hayatın hareketlerini aks ettiriyordu.
 D) Nefretimi kendime saklamak için başımı duvar tarafına doğru meylettirdim.
 E) Onu biraz keyifle, biraz endişe ile ve biraz nefretle seyrettim.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Kadir Has Üniversitesi ve Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği iş birliği ile düzenlenen Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk Çözümleri Pazaryeri 2014 Etkinliği'nin altıncısı 10 Aralık'ta Kadir Has Üniversitesinde gerçekleşti.
- B) "Her Okula Şiir Kitaplığı" kampanyası ile sorumlu edebiyat yayıncılığının önemine dikkat çeken Ercan, sosyal sorumluluk sahibi edebiyatçı duruşuna uzun yıllardır önem verdiğini ve 10 yıldır Türkiye Yazarlar Sendikası iş birliğiyle 21 Mart Dünya Şiir Günü'nde İstanbul'un çeşitli merkezlerinde şiir kitabı ve dergi dağıttıklarını belirtti.
- C) Ayrıca, bu yıl Türkiye Yazarlar Sendikasının kuruluş yıl dönümü nedeniyle hem İstanbul'daki etkinlikte hem de Uluslararası Eskişehir Şiir Buluşması'nda 1500 kitap dağıttıklarını, İzmir Konak Belediyesine 2015 yılının 21 Mart Dünya Şiir Günü'nde yine bedelsiz dağıtılmak üzere 1500 kitap gönderdiklerini dile getirdi.
- D) Edebiyata katkının sorumluluk gerektirdiğini söyleyen Ercan, "son yıllarda gelişen teknolojik gelişmeler pek çok şeyi daha işlevsel kılıyor, kitlelere daha rahat erişebiliyoruz." diye konuştu.
- E) KSS Avrupa tarafından geliştirilen Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği tarafından düzenlenen etkinlikte şirketler kurumsal sosyal sorumluluk uygulamalarını diğer şirketler ile kamu, sivil toplum yöneticileri ve ilgili paydaşlar ile paylaştı.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde birleşik sözcüklerin yazımı ile ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) Bir kış günü aktardan biraz gülkurusu satın alıp annemi ziyarete gittim.
- B) Kadife kumaşların tercih edildiği ağır işlemeli giysiler ağırlıklı olarak bordo ve vişneçürüğü olmaktadır.
- C) Hinoğlulin birini canlandırırken hızlı konuşmayı, ukala birini canlandırırken de ağır ve tekdüze bir tonda konuşmayı bilir.
- D) 60'lık dedelerin de oynadığı dokuztaş oyunu öğleden sonra başlayıp iftar saatine kadar devam ediyor.
- E) Okuryazar olmak, sadece harfleri tanımak değil sözcükleri ve dünyayı anlamaktır.

- 3. "Birleşme sırasında kelimelerinden hiçbirisi veya ikinci kelimesi anlam değişikliğine uğramayan birleşik kelimeler ayrı yazılır."

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kurala uyulmadığı için bir yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Dil balığı, yassı yapısı ve az kılçıklı olması sebebi ile özellikle çocukların rahatlıkla yiyebileceği balıklardan.
- B) Doğal ortamları olan Avustralya otlaklarında büyük sürüler oluşturan muhabbet kuşları tohumla beslenir.
- C) Van Gölü martısı; diğer martı türlerinde olduğu gibi balık, midye, su yılanı ve diğer deniz canlıları ile ayrıca çöplüklerde beslenir.
- D) Kitabın dış yüzeyinde koyu kırmızı, mor, lacivert, sarı, eflatun ve nar çiçeği kullanılmıştır.
- E) Yapının ön duvarının ortasındaki girişinde iki adet dikili taş yer alır.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Bugüne dek hiç birine güzel bir söz söylediğin oldu mu acaba?
- B) Bu lokantaların sahipleri, başgarsonları babasının arkadaşlarıydılar.
- C) Paşa çayından tavşan kanı çaya geçiş bir bakıma çocukluktan yetişkinliğe geçişi simgelemektedir.
- D) Biz her cümleyi anlamına göre âdeta ayaküzeri besteleriz.
- E) Bu akşam vapurdumanı gözlüğü altında parlak duran gözleri sanki biraz gölgelenmişti.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Gazi Osman Paşa Mahallesinde toprak kayması nedeniyle bir bina tahliye edildi.
- B) Birazdan, teşhis raporu hazırlanırken soyadının baş harfini yine aynı şekilde açıklayacak: O değil ö.
- C) Kahve çay salonuna girmemiş, kahveevine giren çay olmuştur.
- D) Bu edipler, bir topluluk olmadığı gibi ortaya bir beyanname ile çıkmış da değildir.
- E) Az yağlı kıymaları, kuşbaşıları, parçalanmış tavukları öbeklemişti.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Yazınımızın utangaç bir kaçgöçle üstlendiği ama giderek daha çok üstlendiği Hüseyin Cöntürk sıra dışı, özgün bir kişilik.
- B) 15-20 dakika bekletildikten sonra fırça yardımı ile yıkanıp gelberi ile üstünde kalan deterjan ve sular çekilir.
- C) Kalede 13. yüzyılda Bizans'ın çanak çömlek, cam, kuyum gibi denizaşırı ticaret için mallar üretilmiş görünmektedir.
- D) Arkeolojik buluntular bayramüstü yapılan alışverişlerin çok eskilere dayandığını göstermektedir.
- E) Eskilerin deyişiyle bütün bu hercü merç içinde geleceği haber veren bir romanla ilgili bilgiler yabancı kaynaklarda dolaşıma girdi.

7. “Özgün biçimleri tek heceli bazı Arapça kökenli kelimeler etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak yardımcı fiilleriyle birleşirken ses düşmesine, ses değişmesine veya ses türemesine uğradıklarında bitişik yazılır.”

Aşağıdakilerin hangisinde bu kurala uymamaktan kaynaklanan bir yazım yanlışı vardır?

- A) Dolayısıyla kahramanlarını yerine göre övmüş, yerine göre hicvetmiştir.
- B) Bu fikrin ortaya çıkışı ile ilgili oldukça farklı görüşler serdetmişlerdir.
- C) Raif'in getirdiği kitabı iyice inceledikten sonra methetti.
- D) Her şeyden önce bu düşünce bana yeni ve sürprizlerle dolu bir hayat vadediyor.
- E) Edison, telgrafçı ofiste yokken mesajları kaydeden bir cihaz icadetti.

8. Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik fiillerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Başını duvar tarafından ayırmadığı için en rahat vaziyeti bulamadığına hükmettim.
- B) Dünyada nadir bulunan o vazo kayıp mı olmuş ki?
- C) Bahçenin derinliklerine baktı, sonra büyük bir korku ile “Mahv olduk!” dedi.
- D) İki elimle hafifçe omuzlarına basarak buna mâni oldum.
- E) Rüzgâr sandalımızı adaya götürmeye azmetmiş gibi görünüyor.

9. I. Yazıyla güçbela betimlemeye çalıştığım bu dans figürlerini umarım tüm ayrıntılarıyla görüntülemeyi başarır.
- II. İstasyon binasından üniversiteye, kenti kuzeyden güneye kateden ana caddenin iki yanına sıralanmış resmî yapılar ve parklardan ibaret Tiran.
- III. Kalenin güneyinde bulunan bir Hitit heykelciği çağdaşı kapkacak parçaları ile birlikte arkeoloji açısından höyüğün ne denli önemli olduğunu göstermişti.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I ve III

10. (I) Seyahat ederken, özellikle kendi aracımınla, kendimi tam anlamıyla özgür hissediyorum. (II) Karayoluyla seyahat en sevdiğim. (III) Doğayı izlemek, küçük köy kahvehanelerinde mola verip çay içmek ve bazen yerli halkla sohbet etmek beni olağanüstü mutlu ediyor. (IV) Yolda pop müzik dışında çoğunlukla klasik müzik olmak üzere her türlü kaliteli ve iç açıcı müziği dinliyorum. (V) Vereceğim örnekler özellikle popüler müziği sevenlerin pek ilgileneyeceği türden olmayabilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

11. I. Beşparmak Dağları, tarihöncesi zamanlardan beri insanları barındırıyor.
- II. Kapıkırı köyünden -büyük şehir yasasıyla artık bir mahalle- dağın kuytularına ulaşan bir patikadan geçiyoruz.
- III. Yaklaşık iki saatlik bir tırmanışı göze alanlar, 900'lü yıllarda kurulmuş bir manastırın göz alıcı freskleriyle karşılaşılıyor.
- IV. Günümüzde 60 kilometrekarelik bir alana yayılan gölün uzunluğu on altı, genişliğiye altı kilometre.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) III ve IV

1. Odaya girmiş bir ağustos böceği. Perdelerin kıvrımında
 I
 bir yerde... Pencereyi açmıştım, o zaman girmiş olmalı.
Dışarda binlerce ağustos böceği yaz gecesini
 II
 doldurmuş. Bir koro tutturmuşlar, tekdüze şarkılarını.
 Ama değil, ince ayırımları var, hepsi başka başka şeyler
 III
 anlatıyorlar. Biribirlerine seslenmezler onlar, hepimizdir
 IV
çağrılar.
 V
Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisinin yazımında yanlışlık yoktur?
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlış vardır?**
- A) Bu kararsızlık geçididir, belli bir zaman aralığında ortaya çıkar ve kararın verilmesinin ardından ortadan kaybolur.
- B) Ne yazık ki bunu kanıtlamak için elinde hiçbir kanıtı yoktu.
- C) Çocuk nereden başlasam tereddütü içinde bir süre yutkunduktan sonra anlatmaya başlar.
- D) Bunun yanında iyi ya da kötünün ölçütü de hazza göre belirlenmektedir.
- E) Bu nedenle, sık sık, bir bulutun belirli bölümlerinin diğerlerinden daha parlak olduğunu göreceksiniz.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlış vardır?**
- A) Gemide kalan yolcuların akibeti ile ilgili haftalar süren müzakereler sonuç vermedi.
- B) Domates, salça ve bilumum baharatın karışımından ortaya damak çatlatan bir lezzet çıktı.
- C) Çeyiz eski dönemlerde erkeklerin çalıştığı için evlenecek olan genç kızın evliliğe yapacağı maddi katkı olarak bilinirdi.
- D) Bana verdiği bu dokümanlardan çok önemli bilgiler edinmişim.
- E) Beş yıl boyunca okuduğu enstitüde ciddi bir birikim kazanmıştı.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlış vardır?**
- A) Biyolojik materyalleri birleştiren makineler, oldukça ilginç şeyler yapabiliyor.
- B) Mühendisler belirli bir sertlikteki bir çelik krişin yaklaşık olarak ne kuvvete dayanacağını bilirler.
- C) Kas, her kasıldığında iskeleti deforme ediyor ve robot bir tür solucan gibi öne doğru ilerliyor.
- D) Deneyimlerimize dayanarak farklı kanser hastalarının bir kliniğe gittiklerinde temelde aynı tedaviyi aldığını biliyoruz.
- E) Bacaklarımızda veya kollarımızda olduğu gibi, bunlardan bir kısmı paralel olarak üst üste bağlanıyor.

5. I. Vücudumuzun kontrol ve bütünlüğünü sağlayan yani canlı vücudundaki yapılar arasında kordinasyonu sağlayan sistemler vardır.
- II. Mahalle sakinleriyle bir araya gelerek kurduğumuz kooperatif, başarıyla beraber üye sayısını artırdı.
- III. Kompozisyon sınavlarında farklı türlerin ve konuların öğrencilere soru olarak yöneltilmesi önemlidir.
- IV. Dışarıdan gelen seslerle kongsantrasyonu bozulmasın diye kulaklıkla müzik dinleyerek çalıştığını dile getirdi.
- V. Kolesterol vücut için sinsi bir tehlikedir çünkü damar sertliğini yaratan en önemli nedenlerden biridir.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir yazım yanlış vardır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
 D) II ve V E) IV ve V

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Hukukta meşru müdafaanın koşulları, saldırıya ve savunmaya ilişkin koşullar olmak üzere iki başlık altında incelenir.
- B) Bu müracaatlar TJK tarafından değerlendirmeye alınmaz ve bu dilekçelere cevap verilmez.
- C) Yüksek heyetinizi bu külfetten kurtarmak için, müsaade buyurursanız, o oturumda yaptığım konuşmanın bir kısmını olduğu gibi arz edeyim.
- D) Yaklaşık bir saat kadar kitabı mütalaa ettikten sonra problemi çözer ve sorunun cevabını verirdi.
- E) Münacaat; başta kaside olmak üzere, gazel, rubai, mesnevi ve murabba gibi nazım şekilleriyle yazılmaktadır.

7. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Eşofman
- B) Süpriz
- C) Espri
- D) Entelektüel
- E) Antrenman

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Rebab, kopuz, ney gibi enstrümanları yoga ve meditasyonun yan unsuru olarak çalabilirsiniz.
- B) Yol şantiyelerinde yapılan hafriyat çalışmalarında birçok iş kazası meydana gelmektedir.
- C) Bazı hayvanları doğal ortamlarında kamufle oldukları ortamdan ayırmak neredeyse imkânsız.
- D) Dinozorların altın çağı da denilebilecek bu dönem, 144-65 milyon yılları arasını kapsıyor.
- E) Birçok kişi halüsinasyonu gerçekte var olmayan şeyleri görmek olarak bilir fakat durum sadece bundan ibaret değil.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Fosfin, yaşamsal üretim yanında aynı zamanda laboratuvar ortamında da üretilebiliyor.
- B) Müzik, ülkemizde rağbet gören bir sanat dalı olduğu için, konservatuvar mezunlarına talep oldukça yüksektir.
- C) Gösterinin repertuvarında geleneksel halk türküleri ve sanat şarkıları bulunuyor.
- D) Aksesuvarcının geçirdiği en müşkül anlar, bilhassa figüranı çok sahnelerdir.
- E) Futbolcuların seremoniye çocuklarla birlikte çıkılıyor olması FIFA'nın UNICEF ile olan anlaşmasıyla ilgili bir durum.

10. Aşağıdaki sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) Heykeltraş
- B) Fasulye
- C) Doküman
- D) Silahşor
- E) Şövalye

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Geçim sıkıntısını, maişet derdini, ekonomik sıkıntılarla boğuşmayı en iyi ifade eden sözlerden biri “ekmek kavgası”dır herhâlde.
- B) Bu şayia İslam dünyasında Osmanlı Devleti ve halife aleyhinde bir propaganda unsuru olarak kullanılmıştır.
- C) Devlet sanatçılığı ölçütlerinin değişmesi ve 72 kişiye bu ünvanın verilmesi, sanat dünyasında tartışmaya yol açtı.
- D) Vegetaryenlik ya da etyemezlik; çeşitli nedenlerle et, balık, kümes hayvanları tüketmemeye denir.
- E) Avrupa tarihinde, okul üniformalarının üniversitelere uzanan laik ve dinî bir arkaplanı bulunmaktadır.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?

- A) Böyle ev görmedim, yolgeçen hanı gibi, kimsenin kimseden haberi yok.
- B) Ülkemizde pek tanınmayan bir hayvan olan pangolin, pullu bir karıncayıyen türü.
- C) Gökdoğan bütün kuşların en hızlısı olarak bilinir.
- D) Ağaçkesen kişi; insan sevmeyen, geleceği düşünmeyen, doğayı sevmeyen kişidir.
- E) Yolkesen hem mal almış hem de adam öldürmüşse en ağır şekilde cezalandırılır.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Arka arkaya patlayan üç mermi altüst edivermişti kafasından geçenleri.
- B) Belki de ilk kez, şuur altında kentin Ülkü ile özdeşleşmiş olduğunu fark ediyor.
- C) Külhanbeylerin kaptıkaçtı oynadıkları yalnız kahve ile çay içilen bir halk kahvesi vardı.
- D) O yıllarda köylülerin elle veya biçerbağlar ile hasat yaptıkları görülmüştür.
- E) Yorgan yüzeyini dikme sırasında yorganın iç yüzü fazla sallanmadan ve hırpalanmadan dışarıya çevrilir.

3. Aşağıdaki cümlelerde yer alan birleşik fiillerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) O gün misafirler hep kitaplardan bahsettiler, doktor bey hep yaşama enerjisi veren eserlerin methinde bulundu.
- B) Etrafta uyanan umumi arzuya tabi olarak başımdan geçen bir hikâyeye naklettim.
- C) Onda, ananevi ve asri meziyetleri toplanmış farzettim.
- D) Böyle hayati meselelerde kısa ve açık sözlerle konuşmak icap eder.
- E) Böyle diyerek aydın kesimi hiciv mi ediyor acaba?

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Anadolu'yu ana yurt saymaya, topraklarımızın tarihini onunla eşelemeye Atatürk ile başlamışız.
- B) Baktım üstünde İtalyanca bir cümle hakkedilmişti: Entrero in un cuore!
- C) Bu pişirme usulüne sazan, ala balık, yeşil sazan, yılan balığı ve som balığı uygundur.
- D) Bu hastalık patates gövdelerinde siyah bir çürüklük oluşturması nedeniyle karabacak olarak adlandırılmıştır.
- E) Karabiber, Hindistan'da 4000 yıldan beri baharat ve ilaç olarak kullanılmaktadır.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Sessizde duran telefonlarından art arda ışıklar çakmaya, telsizler inlemeye başladı.
- B) Bu doküman kurum tarafından ön hazırlık olarak yerine getirilmesi gereken şartları belirtmek için oluşturulmuştur.
- C) Çok hücreli canlılarda homeostazisin devamlılığı sinir sistemi ve endokrin sistem tarafından sağlanır.
- D) Son yıllarda Artvin yöresinde boz ayı zararlarının arttığı yönünde yaygın bir kanaat oluşmuştur.
- E) At kestenesi ağaçları ilkbaharda beyaz ve açık pembe renkli çiçekler açar.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Kafasında bir şey uğuldamaya başlamıştı, deprem öncesinde yeraltından gelen sesler gibiydi.
- B) Bu durum yanlışların kolayca hasır altı edilemeyeceği bir ortam oluşturmaktadır.
- C) Yaprakların hafif iniltisi içinde, çalılıklar arasından geçerek denizaltının demir attığı koya doğru yaklaşıyoruz.
- D) Bu ataklar genellikle aniden başlar ve dilaltı ilaç veya istirahat ile 1-2 dakika içinde geçer.
- E) Domatesler piştikten sonra kabuklarını soyup bir bardakaltı ile ezin.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yoktur?

- A) Verilen taşımacılık hizmetinin birbiri ardısıra gelen süreçlerden oluştuğu düşünülürse öncelikle gerekli girdiler sağlanır.
- B) Eğer bu dehşetli muharebeler, bu ihtilaller, bu istilalar olmasa Yusuf Efendi kırk yıl askerî eczacı olarak kalırdı.
- C) Çok sevdiğim oteli terketmemek için bir çare buldum ve oda hizmetçisine tembih ettim.
- D) Babasının sabahın altısında gittiği işe o öğle üstü ancak gidiyordu.
- E) Artık kendisini oluşturan unsurları tamamen hazm etmiş bir Bizans kültürü ortaya çıkmış, kendi özgün niteliklerini oluşturmuştur.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?

- A) Baş ağrısı insanlık tarihi boyunca en başta gelen sağlık sorunlarından biri olmuştur.
- B) Aldığı darbe sonucu dengesini kaybedip ayakları dallara takılmış ve baş aşağı asılı kalmıştı.
- C) Odada bir divan baş ucunda iki sıra ciltli kitap dizili bir raf, büyük ve üstü boş bir masa, iki de sandalye vardı.
- D) Müşterilerden bazıları bu başboşluğu seziyor, hesaplarını ödemedен tüyüyorlardı.
- E) İnsanlık adaletle hürriyeti baştacı ettiği müddetçe yükselmiş, bu temel değerlere ihanet ettikçe de karanlıkta kalmıştır.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Birdenbire gözleri karardığı için hiçbir şey görmüyordu.
- B) Akşama kadar yüzükoyun, arka üstü, yan, türlü türlü vaziyetlerde yatmıştı.
- C) Öyle zamanlarda kendimizle bile baş başa kalamıyoruz ve bunu yapabilmek için dağ başları arıyoruz.
- D) Apartmandan çıkınca, تنها ve geniş caddede, yapayalnız, ağır ve sakin adımlarla yürüyordum.
- E) Yıkığım duvarların sonuçlarıyla baş etmem gerekecekti.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Günlük dil, zengin bir sözcük dağarcığına sahiptir ve hayal gücünü zenginleştiren ifadelerle doludur.
- B) Korku, hâli hazırda var olan gerçek bir tehlikeye karşı gösterilen bir tepki olarak açıklanabilir.
- C) Eski ramazan eğlencelerinde panayırlar ve lunaparklar büyük bir öneme sahiptir.
- D) Yüz hafızanız zayıf olsa da farklı yüzleri birbirinden ayırt etmekte hiç zorluk yaşamayabilirsiniz.
- E) XX. yüzyılın başlarında bilim insanları, maddelerin, belirli sıcaklıklarda tüm dirençlerini yitirdiklerini keşfetti.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Acaba gerçekten böyle bir gemici var mıydı?
- B) Sen de bizim gibi ortada kalakaldın, öyle mi?
- C) “Biliyor mu idin bu olup bitenleri sen?” dedim.
- D) “Bir kahve de sana yapsın mı?” diye sordu babam.
- E) Osman Bey’inmiydi ki bu kara kavruk çocuk?

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Henüz kahvaltıya başlamıştım ki bir telsiz çağrısı aldık.
- B) Hâlbuki ben babamın biricik oğlu olmuştum.
- C) Kavakların arkasındaki yoldan bağ evine doğru ilerledim
- D) Ayşe Hanım, her zaman ki gibi bize yardıma geldi.
- E) O sırada babam dedi ki ne olacak okuyup da?

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Bir defasında, kavgayı ayırmaya gelenler de birbirlerine girmişlerdi.
- B) Bu öğütler uzadıkça onları dinleyen biz çocukların da önce korkudan açılan gözlerimiz gittikçe dalgınlaşmaya, yorulmaya başladılar.
- C) Çiçeğin açılıp da tellendiği günün akşamı, babamı yolda beklerdim.
- D) Babam ağaçlara birer kutsal varlıkmiş gibi baktığı ve bizim evimizde herkes çiçekleri sevdiği için avlumuzun ağaçları herkesinkinden güzeldi.
- E) Evimizin iki buçuk odacığı; birde içerlek, toprak, karanlık bir mutfacı vardı.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Adamın başındaki şapka benimkine çok benziyordu.
- B) Verandaya çıkınca anladım ki şapka benim şapkamdı.
- C) O kadar doğal konuşuyordu ki söyleyecek bir şey bulamadım.
- D) Çatı için size söz vermiştim, neyseki yağmur mevsiminde değiliz.
- E) Bu konuşmada onu doyurmayan bir şeyler olmalıydı ki bir süre bekledi.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Nerden buluyor böyle tuhaf soruları, bilmiyorum ki?
- B) Senin de sağ elinin parmakları sarardı mı?
- C) Şu anda konuşacak başka kimsem yoktu.
- D) Mevsimler ötesi bir uyum tutturmuştu belli ki.
- E) O mutlu günlerimde düşünmediğim bir gerçek var oysaki.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Biz yine de açık fikirli davranıyoruz ve aramaya devam ediyoruz.
- B) Benim düşünceme göre öğretmenlik ne atamayla başlar nede istifa ile noktanılır.
- C) Yaptığın iş seni mutlu ediyorsa para o cümlemin sonundaki nokta oluyor zaten.
- D) Esenköy'de de sınıfımızı öğrencilerimle rengârenk boyadık.
- E) Bu ülkede alışamadığım tek şey siyah ve beyazın durumuydu.

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yoktur?

- A) Meğer bu evin neşesi gelin hanımmış ta farkında değilmişiz.
- B) Bazen çayhanelerde oturup dinlenirken de başını masaya koyup biraz kestirirdi.
- C) Vedithe gitti gideli Korkut'ta bazı akşamlar gelmiyor.
- D) Hemen aklına şu geldi: Burası o eski İstanbul'mudur?
- E) Hem trafik daha az tehlikelidir hemde daha az beklersin.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Masanın üzerine renk renk dökülen top top örgü yünlerine bakıyordu.
- B) Oradaki eş dost çevresini, mahalle hayatını hatırlayınca sıkıldı.
- C) Babamın evine gidip tencerelere, kapkacağa, fincanlara bakıp uzun uzun ağladım.
- D) Tekerleklerin şen şakrak civıltısı içerisinde kulaklarım bir müziğin kederli notalarını seçmeye başladı.
- E) Az sonra odanın öteki kapısı açıldı, içeri benden beş altı yaş büyük biri girdi.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Eğlencenin özünün ne olduğunu arıyormuş gibi, saf saf durup düşündü.
- B) Direklere asılmış hoparlörlerden kulakları sağır edercesine karmakarışık bir müzik veryansın ediyordu.
- C) Halk müziği; halk kesimlerinde ağızdan ağza yayılan, notalarda bulunmayan ve notalardan öğrenilmeyen müziktir.
- D) Yer gök yemyeşil olmuştu, billur bir sel gibi akıyordu cümle ışıkları şehrin.
- E) Çocukların psikolojik yapıları düşünülmeden yayıncılık yapılırsa geleceğin toplumunu oluşturacak gençlerin yapısı darmaduman edilir.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Karadeniz'i İç Anadolu'ya bağlayan Melet Vadisi'ne ve Ordu'ya hâkim beş yüz yetmiş metre yükseklikteki kayalıklar üzerinde yer alan kale, taş bedenli surlarla çevrelenmiş.
- B) Saat 12.55'de, 2 bin 972 metrelik Dedegöl Kayası'nın en yüksek noktasına ulaştık.
- C) Şair, yazar ve çevirmen Orhan Veli Kanık; 14/11/1950 tarihinde İstanbul'da hayatını kaybetti.
- D) Bir gecede yaklaşık 500.000 kişinin hayatını kaybetmesine neden olan kasırga, XX'nci yüzyılın en büyük doğa felaketi kabul ediliyor.
- E) Bülent Ecevit, 19.05.2006'da geçirdiği beyin kanamasından yüz yetmiş iki gün sonra Gülhane Askerî Tıp Akademisinde vefat etti.

9. "İki heceli bazı kelimeler ünlüyle başlayan bir ek aldıklarında ikinci hecelerindeki dar ünlüler düşer."

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uymayan bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Köy kahvesi erkenden dolmuşa benziyordu.
- B) Tüfeğini doldurmuş, ağzına kurşunu vermişti.
- C) Sandal böğründen yara almış bir hayvan gibi döndü.
- D) Ok işlemeyen zırhını, ok ve yayını zikretmemiz gerekir.
- E) Bu çevirileri parça parça İstanbul'a yollamıştı.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Uzak ve bilinmez masal adalarından gelmiş benzeyen süt gibi beyaz martılar etrafımızda uçuşuyorlar.
- B) Arkadaşımı dinlerken ökçelerimin üzerinde kalmış, hafifçe parmaklığa oturmuştum.
- C) Güneş kalın bulutlar altında kaybolmuş, hava esmer bir demir rengi bağlamıştı.
- D) Horozu karyolamın ayakucuna konmuş gördüm, ağzında peynir topağı gibi bir şey tutuyordu.
- E) Yerli ahalinin elinden güç kurtularak tren hattını tutmuş, üç arkadaşla memlekete ulaşmaya çabalıyordum.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Kendisini hakikaten deli ve zalim bir kudretin elinde esir zannediyordu.
- B) Üçüncüsünde ise heyhat, zavallı dayımızın yarı cansız cesetini oradan çıkardık.
- C) Bu anıtın şüphesiz yalnız Karşıyakalıların değil tüm İzmirliğin belleğinde önemli bir yeri vardır.
- D) Meşhur ve zengin olarak İstanbul'a dönecek, bir balet heyeti kuracaktı.
- E) Atatürk'ün vefatını öğrendiği ve Anıtkabir inşaatında çalıştığı günleri unutmuyordu hiç.

12. (I) Sanat sürekli, değişen, dönüşen, yenilenen bir şey. (II) İşte bu yüzden, her gün yeni şeyler keşfetmek, sürekli akışkan ve dinamik kalmak lazım. (III) Eğer tecrübelerime güvenirsem kolay olanı seçmiş olurum. (IV) Nehrin ortasında kocaman heybetli bir kaya olurum. (V) Akıntının denize karıştığı yeri göremem, denizin altındaki balıklarla tanışamam.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?
- A) Köyceğiz Gölü'nün güneybatısındaki Sultaniye Kaplıcaları binyıllardır şifa dağıtıyor.
- B) Türkiye'nin pek çok yeri yaylalarıyla öne çıksa da uçsuz bucaksız bir doğa dediğimizde Doğu Karadeniz yaylaları bir adım öne çıkıyor.
- C) Sergide, dünyaca ünlü 37 hat ve 26 tezyin sanatçısı tarafından seçilen metinlerin nakş edildiği eserler yer alıyor.
- D) Şimdi ortasından yol geçen, üç beş çıplak kayanın, küllenmiş kıraç toprağın kapladığı bir yeryüzü parçası artık.
- E) Annesinin acılı sessizliği ona bu küçük şehir mutluluğunun hak edilmediği duygusunu veriyordu.

2. (I) Bu filmde oynayacak oyuncuların seçimi üç aşamada yapıldı. (II) İlk önce başaktörler ve başaktrisler, ardından figüranlar, en sonda çocuk aktörler seçildi. (III) Aktörlerin seçimi her zaman ki yöntemle yapıldı. (IV) Seçilenlerin yüzlerinin, filmde anlatılan olayın geçtiği zamanın yüzleriyle benzeşmesine çok dikkat edildi. (V) Hepsi de "eski bir fotoğraftan fırlamış" dedirtecek türden olmalıydı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) I ve III B) I ve V C) II ve III
D) II ve IV E) III ve V

3. (I) Plastik kirliliği en başta dünyadaki suların yüzde 97'sini oluşturan okyanusları tehdit ediyor. (II) Okyanusların beş bölgesinde, toplamı neredeyse bir kıta büyüklüğüne yaklaşan dev plastik adalar oluşmaya başladı. (III) Öyleki Birleşmiş Milletler 2050 yılında denizlerdeki toplam plastik ağırlığının balık ağırlığını geçeceği uyarısında bulunuyor. (IV) Sadece okyanuslar değil iç denizlerde plastik atık tehdidi altında; özellikle de Akdeniz. (V) Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF), Akdeniz'de kilometrekare başına 1 milyon 250 bin parça mikroplastik atık bulunduğunu açıkladı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Yalnız III B) Yalnız V C) I ve II
D) III ve IV E) IV ve V

4. İşçiyi bir haftadan fazla süre ile çalışmaktan alıkoyn bir
I
zorlayıcı nedenin ortaya çıkması hâlinde, işverenin bir
II
haftalık süre geçtikten sonra iş akdini haklı nedenle feshedebileceği yine İş Kanunumuz içerisinde
III
düzenlenmiştir. Hüküm açısından uygulamada önem arz eden, zorlayıcı nedenin işyeri nezdinde değil; işçinin
IV V
bizzat kendisinde ya da çevresinde meydana gelmesidir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Bakışları hülyalı, gözlerinin altı mosmor, saç baş darma dağınık bir hâlde içeri girdi.
- B) Kendimi yapayalnız, etrafımda en yakın şeyler bile yabancılaşmış bir hâlde, sokakta buldum.
- C) Başım zonkluyor, yüzümün kıpkırmızı olduğunu hissediyordum.
- D) Bir gece boza satarken yukarıdan hızla ama sessizce sarkıtılan bir sepetle yüz yüze geldi.
- E) Abartılı ve saçma sapan kelimelerle beni onlarla tanıştırdılar.

6. I. Şehrin mutfağı ünlü büryan kebabı ile bilinsede kebab türü yemekler aslında oldukça azdır.
- II. Bu kentte yaşanan kültürel etkileşimler mutfak kültürünü de hiç şüphe yokki etkilemiştir.
- III. Siirtli hanımların şehrin mutfağı üzerindeki etkisinin en önemli göstergelerinden biri de budur.
- IV. Bu da orijinal reçete ve pişirme yöntemlerinin sürdürülebilir olmasında önemli rol oynamaktadır.
- V. Siirt mutfağının en fazla tanınan lezzeti; kuzu etinin derin bir kuyuda kızgın ateşte pişirilmesiyle yapılan büryan, püryan ya da biryan olarak bilinen yemektir.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) II ve V E) III ve IV

7. (I) Doğal güzellikleriyle ün salmış Karadeniz’e her gidildiğinde bambaşka bir yer keşfedilebilir, bambaşka bir macera yaşanabilir. (II) Kastamonu’nun Cide ilçesinde bulunan Gideros Koyu da keşfedilmemiş noktalardan biri. (III) Kestane, kayın, meşe, çam ve şimşir ağaçlarının ortasında yer alan Gideros Koyu, Karadeniz’in dalgalı sularının aksine sakin bir denize sahip. (IV) Bu koyda yüzmenin tadını çıkardıktan sonra yeni tutulmuş taptaze balıkların tadına bakmakta mümkün. (V) Farklı çeşitte balıkların yanı sıra Kastamonu’nun yöresel lezzetleri de denenmesi gerekenler arasında.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**

- A) Gökyüzü deli bir boşlukta sere serpe uzanır, balkonumuz silme denizle dolardı.
B) Git gide odanın sarı yaldızlı mavi duvarları etrafımızda bir göz gibi açılıp genişliyor.
C) Yataklar, yorganlar öyle iç içe geçmişlerdi ki hepsi sanki tek renk olmuşlardı.
D) Bazen bir saatten fazla istasyonda beklemesi gerekir, ondan sonra itiş kakış zor biner trene.
E) Çarşıya giderek allı pullu yığın yığın ipekli, yalancı mücevherler aldı.

9. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yoktur?**

- A) Giresun’daki sel felaketinde metrekaareye 75 kilogram yağış düşmüş.
B) Yaklaşık ikiyüz kişinin katıldığı seminerde aile içi iletişim konulu sunum yapıldı.
C) Final maçını 46-850 biletli seyircinin izlediği duyuruldu.
D) Alanda yapılan kazıda 8.’inci yüzyıldan kalma bir kâse bulundu.
E) Pandemi döneminde bankalar tek seferde 3’er kişiyi içeri alıyorlardı.

10. I. Tekli ve çoklu okul yüz yüze atölye çalışmalarımız art arda iki gün olacak şekilde toplam on beş saatlik zorunlu eğitim içermektedir.
II. Benim indirdiğim kovayı bir anda üç-beş kürek hareketiyle dolduruyor, “Çeek!” diye hemen bağırıyordu.
III. Aynı pantolonları giyen ve çoğu aynı bıyığı bırakmış otuz beş, kırk adam kameraya bakarak gülümsemişlerdi.
IV. Kıt kanaat geçinmesine rağmen gönlü zengindi, herkese göre mutlaka bir hediyesi vardı.
V. Ziya’nın allak bullak olmuş bir suratla hâlâ karşısında sallanıp durduğunu görünce istediğini vereceğim deyiverdi.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Yalnız II B) Yalnız V C) I ve III
D) II ve III E) III ve IV

11. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?**

- A) Yarım saate yakın tırmanıp yamacın tepesinde hiç durmadan el ele yürüdüler.
B) On bir yıllık çalışmamı bir yana bırakıp, boynumu büküp süklüm püklüm İstanbul’a dönmeye de niyetim yok!
C) Tükenmişlik, insanlarla birebir ilişkinin olduğu meslek grupları için önemli bir sağlık sorunu.
D) “Deli oğlan” sözü onu niteleyen, yerine tastamam oturmuş bir sözdü.
E) Türkiye’deki toplam tarım arazilerinin yüzde 24’ünü bu alanlar oluşturmaktadır.

12. (I) Dondurmacıların önünde bekleyen arabalar, yan yana yürüyen üçlü, dörtlü topluluklar trafiği durduruyor. (II) Kravatım ve ceketim yerinde ama bu kadar kalabalığa dayanamam ben, ara sokaklara saptım. (III) Televizyonların mavi ışığıyla aydınlanan dar sokaklarda park edilmiş arabalar arasında çocuklar saklanbaç oynuyor. (IV) Küçükken bu oyunu iyi oynayabileceğimi düşünürdüm ama o zamanlar İsmail gibi onlar arasına girecek cesareti kendimde bulamazdım. (V) Oynayabilseydim ama en iyi ben saklanırdım.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÜNİTE 5

SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Noktalama İşaretleri - I

- Nokta (.)
- İki Nokta (:)
- Üç Nokta (...)
- Virgül (,)
- Noktalı Virgül (;)
- Kesme İşareti (')
- Tırnak İşareti (" ")
- Ünlem İşareti (!)
- Soru İşareti (?)
- Yay Ayracı (())
- Kısa Çizgi (-)
- Uzun Çizgi (—)

TEST • 9

• KAVRAMA •

1. Aşağıdakilerin hangisinde ayraçla belirtilen yere noktalı virgül (;) getirilemez?

- A) Kavak ağacını seven pek az kişi gördüm () bilirim ki kavak ağacı, dosdoğrudur.
- B) Ülkeler kılıçla alınır () biz ise ülkeyi, adaletle korumalıyız.
- C) Ahlak, daha ziyade zorunlu () sanat, daha ziyade keyfidir.
- D) Her ailede melekler de bulunur () şeytanlar da.
- E) En iyi akrabalar, uzak akrabalar () ne kadar uzak olurlarsa o kadar iyidir.

2. Aşağıdakilerin hangisinde iki noktanın (:) kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Ördüğü kazak iki renkten oluşuyordu: kırmızı, beyaz.
- B) Beslediği kedilerin her birine isim takmış: Boncuk, Maviş, Tekir...
- C) İsimleri çeşitli yönlerden niteleyen, belirten sözcüklere şu isim verilir: sıfat.
- D) Bütün kapılar sürgülüydü: Çaresizdik.
- E) Yeni çocuklarının adı şuydu: Cenk.

3. Aşağıdakilerin hangisinde ayraç işareti () diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Cümlelerde, betimleme (tasvir) ögeleri büyük bir uyum içinde kullanılmış.
- B) Şiirdeki eğretileme (istiare) anlatımı güçlendirmektedir.
- C) Büyük ünlü (sesli) uyumu kuralına aykırı birçok sözcük vardır.
- D) Öyküleyici anlatım (hikâye etme) romancının en çok kullandığı anlatım yoludur.
- E) İki grup sözcük (isim soylu, fiil soylu) içerisinde en çok kullanılanlarını belirlemek zordur.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) diğerlerinden farklı görevde kullanılmıştır?

- A) Fatih, akşama doğru aniden toparlandı.
- B) Elbiselerini, kitaplarını çantaya koydu.
- C) Arkadaşları, ailesi bu durumdan rahatsızdı.
- D) Gezmek, eğlenmek onun için güzeldi.
- E) Araştırmak, okumak onun temel ilkeleridir.

5. Siz bana soruyorsunuz () Oysa ben size sormalıyım () niçin yaptı bu işi () Tutmuş () kendini dereye atmış.

Bu cümlede ayraçla belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (:) (?) (,)
- B) (;) (?) (?) (,)
- C) (:) (?) (?) (;)
- D) (.) (?) (;) (,)
- E) (.) (,) (?) (,)

6. Hatırımız için evrenin bu güzel düzeni değişecek değil ya () Ölme () yaradılışımızın şartıdır () ölüm bizim mayamızda vardır.

Bu parçada ayraçla belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (!) (,) (;)
- B) (!) (;) (...)
- C) (...) (;) (;)
- D) (...) (;) (!)
- E) (.) (;) (;)

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) Sizin oralarda bu tür oyunlar var mı, bilmem?
- B) Bizim de sınav sonuçlarımıza baktınız mı?
- C) Sordunuz mu, dün okula niçin gelmemiş?
- D) Bu kitabın konusunu merak ediyor musun?
- E) Ahmet'in nereyi kazandığını öğrendin mi?

8. Anne-babalar, öğretmenler, ağabeyler, ablalar (I) “büyükler” olarak bize düşen görev açıktır: Bol bol okuyalım, okutalım (II) Kitap okumamak için türlü bahanelere başvurmaktan kaçınalım (III) Kitap okumanın gerekliliğini kavrayıp (IV) gereken hassasiyeti gösterelim. Okuyan bireyler olalım. Okuyan bireyler olarak topluma daha faydalı hâle geelim. Unutmayalım ki sağlıklı nesiller (V) kitap okumayla yetişir!

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine herhangi bir noktalama işareti getirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Sözcüklerle didişmeyi göze alırlar (I) onları inceleme (II) törpüleme (III) çekirdek ve yan anlamlarını açma (IV) yeni anlamlar kazanmalarını sağlama (V) mecazlaştırma yolunda ter dökerler.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine virgül getirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Öğretmen okulda öğrettiği için mi maaş alır (I) yoksa maaş aldığı için mi öğretir (II) Gazetede ki köşe yazarı yazdığı için mi para alır (III) yoksa para aldığı için mi yazar (IV)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangilerine soru işareti (?) getirilmelidir?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV
D) II ve III E) I ve IV

11. Kemeraltı hemen denizin kıyısından başlardı (I) Küçük bir meydan (II) Ortamda süslü, narin yapısıyla saat kulesi (III) Yanı başında soyluluğunu çinilerinden alan minik cami (IV) Gerisinde hükûmet konağı (V) Şimdi bunların çoğu yok.

Bu parçada parantezle () belirtilen yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım ve noktalama bakımından bir yanlışlık yapılmamıştır?

- A) Bu sınavıda kazandı, Çünkü çok çalışıyor.
B) Kardeşim bu yıl 1.inci sınıfa gidiyor.
C) Unesco’nun çalışmaları iyi sonuç vermedi.
D) Ülkemizin kuzeyinde esen rüzgârlar sıcaklık değerlerini düşürüyor.
E) Kuzey doğu Anadolu en çok yağış alan bölgemizdir.

13. Bizim () geçmişimizdeki ozanlarımızı nasıl değerlendirdiğimize bakın () Duygular, sezgiler, mistik inanışların olağanüstü bir güzellikle ortaya atılması () İşte bunların bizde şiiri değerlendirme ölçütleri.

Bu parçada ayraçlarla belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (:) (...) B) (;) (,) (:) C) (:) (,) (...)
D) (,) (,) (;) E) (;) (;) (...)

14. Ahmet Öğretmen söz aldı () Arkadaşlar () kasabamızın güzelleşmesini istiyor muyuz () Öyleyse elimizden geleni yapmalıyız ()

Bu parçada ayraçlarla belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (:) (,) (?) (.) B) (;) (!) (?) (.)
C) (...) (!) (,) (.) D) (,) (,) (,) (?)
E) (:) (!) (;) (.)

1. Hafifçe buharlandıktan sonra üzerine biraz zeytinyağı ve birkaç damla limon suyu gezdirilen tarak midyesi (I) Boğaz'ın alametifarikası kara midyenin yahniden dolmaya, pilakiden tavaya çeşit çeşit yemeği (II) Dille damak arasında kolayca ezilen torik lakerdası (III) Hiç tatmadığı hâlde görüntüsüyle bile her seferinde anneannemin midesinde fırtınalar kopmasına neden olan pavurya salatası (IV) Boğaz'ın dibinde ve suyunda ne varsa madamın sofrasında tanışmıştım (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Pistler hafta içi sakın . bu da kayak ve board sevdalıları
I
için çok büyük bir avantaj . Telesiyejlerde uzun uzun
II
beklemek yok . pistlerdeki kar örtüsü bozulmamış.
III
Telesiyejden çevreyi izlediğimde gözüme çarpan bir şey
oldu: Karın kristalliği . Öyle beyaz . öyle parlıyor ki...
IV V
Hiç buz yok.

Bu parçada numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yerinde kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Arkeoloji bilimi (I) yerleşik toplumları inceler. Bu nedenle göçebe arkeolojisiyle uğraşan bilim insanlarının temel sorunu (II) arkeolojik bulgu elde edememeleridir. Çünkü göçebe toplulukların sürekli yerleşim yerleri ve kalıcı mimarileri yoktur (III) konakladıkları kamp yerleri (IV) tarihsel süreçte doğa ve insan tarafından tahrip edilmiş (V) kaybolmuştur.

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Bilgilerimizi, öğrenimimizi . başkalarının düşüncelerini dil
I
yoluyla elde ederiz. Kendi düşüncelerimiz de . kafamızın
II
içinde çalışan dilin yardımıyla oluşur . olgunlaşır. Sanki
III
içimizden konuşarak . sessiz bir dil kullanarak düşünür;
IV
yeni yeni düşüncelere ulaşırız. Ulaştığımız yeni düşünceleri yine dil biçiminde ortaya koyar . onları
V
başkalarına ulaştırırız.

Bu parçada numaralanmış virgüllerden hangisi gereksiz kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Sanatçının uzun süre yaşadığı bu ev . çocukları
I
tarafından müzeye dönüştürülmüş. Odalardan birinin duvarlarında yer alan fotoğraflarla sanki bir soyağacı oluşturulmuş . Bir başka odada onunla bütünleşmiş
II
eşyalar sergilenmiş . küçük el radyosu, fotoğraf
III
makinesi, daktilosu, gözlüğü . Hastalığında ve
IV
ölümünden sonra gelen mektuplar ve telgraflarla .
V
kitapları da camekânlı dolaplarda saklanıyordu.

Bu parçada numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi gereksiz kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Kimi dilden dile dolaşarak, kimi yazıya aktararak günümüze ulaşmış binlerce yıllık destanlar () asırlar önce hünerli ellerin renkli minik taşlarla hayat verdiği eşsiz mozaikler () zarif işçiliği, göz alıcı renkleri, benzersiz motifleriyle tüm dünyada hayranlık uyandırmış çiniler () Her biri geçmişten geleceğe yazılmış birer mektup gibi ()

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (,) (,) (...) (.) B) (;) (,) (...) (...) C) (;) (;) (...) (.)
D) (,) (;) (.) (.) E) (;) (;) (;) (...)

7. Babam () her zaman dürüst olun () derdi () Ben onun bu sözünü her işimde hatırladım () Ama dediğini tutabildim mi bilmiyorum ()

Bu parçada parantezle () belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (,) (,) (,) (,) B) (;) (,) (,) (,) (?) C) (;) (,) (,) (,) (.)
D) (,) (,) (,) (,) (?) E) (;) (,) (,) (,) (?)

8. Şimdiye kadar ortaya çıkmış () edebî sayılabilecek ilk ürünler () sıradan insanın korkularını () sevinçlerini () ümitlerini içermiyor mu ()

Bu cümlede ayraçlarla () belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (;) (,) (,) (?) B) (;) (,) (,) (,) (?) C) (;) (;) (,) (,) (?)
D) (,) (,) (,) (,) (!) E) (;) (,) (;) (,) (...)

9. Edebiyatın üzerinde düşünürken _I_ tartışırken konusunu göz önünde bulundurmak gerekir _II_ Böyle bir yaklaşımla şunu söyleyebiliriz _III_ Türü ve konusu ne olursa olsun her edebiyat ürünü, insanı tanıtır. İnsanın insanla _IV_ insanın kendisiyle _V_ insanın doğal ve toplumsal çevresiyle çatışmasını yansıtır.

Bu parçada numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Sadece kültür () sanat dünyasında değil toplumsal ve kişisel ölçekte de “zarf-mazruf () biçim-içerik” üzerine öz eleştiri yapmamız gerektiğini kibarca hissettiren bu sergi () en çok da samimi alıntılarıyla ruh okşuyor. Tıpkı Bedri Rahmi’nin vaktiyle Abidin Dino’ya şöyle dediği gibi () “... Velhasıl Abidin, resimlerimi senden ve Arif Dino’dan, bir de ikinizin tesiri altında kalanlardan başka kimsecikler seçmedi.”

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) (,) (;) (,) (;) B) (→) (/) (,) (;) C) (→) (;) (,) (.)
D) (,) (,) (,) (,) E) (→) (;) (,) (;)

11. Şefin emirleri bitmiyordu () İşe erken gelin () dosyaları hazırlayın () hızlı çalışın ()

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) (;) (,) (,) (...) B) (,) (,) (,) (.) C) (,) (,) (,) (.)
D) (;) (,) (,) (...) E) (,) (;) (;) (.)

SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Noktalama İşaretleri - III

TEST • 11

• DEĞERLENDİRME •

1. Albert Camus “Bir akşam, dalgın dalgın hoş bir kitabı karıştırırken bir an bile duraksamadan Tutkulu ruhların çoğunda olduğu gibi, yaşamdaki inancının tükendiği an gelmişti. cümlesini okudum. Bir saniye sonra, cümle içimde bir kez daha yankılanıyordu ve gözyaşlarına boğulmuştum.” diyor.

Bu parçadaki altı çizili cümlede kullanılması gereken noktalama işareti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Çift tırnak içine alınmalıdır.
B) Yay ayraç içine alınmalıdır.
C) Tek tırnak içine alınmalıdır.
D) İki kısa çizgi arasında gösterilmelidir.
E) Sondaki nokta yerine virgöl konulmalıdır.

2. Özelliği olmayan (I) her şeyi kabullenmiş ya da başka seçeneği olduğunu bilmeyen (II) yakınmayan (III) fiziksel yaşı ile psikolojik yaşının arası hayli açılmış (IV) gülmekten çok ağlamaya yatkın (V) bir yüz

Bu cümlede numaralanmış yerlerin hangisine noktalama işareti konmasına gerek yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Ben ömrümü dönüp dolaşıp doğduğum şehirde aradım ve her defasında oraya geri döndüm çünkü insan köklerinden uzağa gidemez, diyor Şebnem İşigüzel. Ne kadar travmatik bir yaşamı olursa olsun yine o topraklar, İran, Furuğ Ferruhzad’ın sanatçı kişiliğini ortaya çıkarıyor. Furuğ Ferruhzad’ın hayatını konu alan bu oyun benim hayalimdi, rüyasını ben kurdum. Ama tek başıma yazamayacağımı, yönetemeyeceğimi, kendime dışarıdan bakmayı beceremediğim anların olacağını biliyordum.

Bu parçada virgülün işlevleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine uygun bir örnek yoktur?

- A) Özel olarak vurgulanması gereken bir öğeyi belirtme
B) Ara sözleri ayırma
C) Art arda sıralanan eş görevli sözcük kümelerini ayırma
D) Tırnak içinde verilmeyen aktarma cümlelerini belirtme
E) Sıralı cümleleri birbirinden ayırma

4. Jules Verne ı bizden önceki kuşaklardan milyonlarca

insanı etkisi altına aldığı gibi bizim kuşağımızı da büyülemişti. Aslında hayal ettiği seyahatler ı ulaşım

II

araçları çoktan gerçek olmuş; keşfedilmemiş yer kalmamıştı. Tartışmalar yaratan *Ay’a Seyahat* ı 1960’ların

III

sonunda hayata geçirilmişti. Artık biliyorduk ki Jules Verne ı romanlarında çağının ötesinde bir ulaşım ya da

IV

iletişim aracından bahsediyorsa ı bu mutlaka

V

gerçekleşecekti.

Bu parçada numaralanmış virgüllerden hangisi gereksiz kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Buradan da girilebilir mayısa (I) Bir tomurcuğun gürültüyle patlayışından (II) Eğilen söğüt dalından (III) Sapsarı papatyalardan (IV) Nisan sonunda rengârenk bahçeleri dolduran kardan (V)

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Gelecekte bugüne uzanıp kendimize bir mesaj iletebilsek ı

uzaya gidip dünyaya bir oradan bakabilsek, sevdiklerimizi ne zaman ve nasıl kaybedeceğimizi bilebilsek ı bugün neler yapar ı nasıl yaşardık? *Bu Bizim*

II

III

Havamız ı her şeye rağmen “daha yaşamak isteyen”

IV

insanlar için bir el kitabı. Çağdaş edebiyatın en özgün seslerinden Jonathan Safran Foer ı yeni kitabında

V

gezegenimizin içinde bulunduğu krizden ve onu ortadan kaldırmak için yapabileceklerimizden bahsediyor.

Bu parçada numaralanmış virgüllerden hangisi gereksiz kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Sanatçı ruhu, yeteneği (I) yaratma kudreti olduğu hâlde çeşitli nedenlerden, nedensizlikten (II) nedenin ne olduğunun dahi bilinmediği durumlardan dolayı sanatçının yaratmaktan vazgeçmesi hâline “Bartleby Sendromu” diyorlar. Sanatın intiharı budur belki (III) yaratmaktan vazgeçmek. Vazgeçiş (IV) mağlubiyet, bırakış (V) uzanamayış değildir.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine noktalı virgül (;) getirilmesi en uygundur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Kültür ve Sanat Büyük Ödülü (I) 1979’dan beri Bakanlığımızca Türk tarihi, edebiyatı, dili (II) plastik, fonetik ve sahne sanatları (III) sanat tarihi, mimarlık, arkeoloji, halk bilimi, sinema ve benzeri kültür ve sanat dallarında (IV) eser, uygulama, yorum, sergileme, yayın, inceleme alanlarındaki hizmet ve çalışmaları ile T.C. uyruklu yaşayan kişileri (V) topluluk ve kuruluşları devlet adına ödüllendirme amacıyla verilmektedir.

Bu parçada numaralanmış yerlerden hangilerine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I ve III B) II ve IV C) II ve V
D) I ve IV E) III ve V

9. Sözcüklerin birbiriyle oynamak için yaratıldığına inanan Saramago, ancak bu oyunu oynatmanın büyük bir çaba gerektirdiğini söylüyor. İlk adım; kanları birbirine kaynayan, birbirinden ayrı düşmek istemeyen sözcükleri bulup bir araya getirmedir. *Görmek* adlı romanının kahramanlarından biri, Komiser, suçlanan kişileri yakalaması gerekirken yakalamaktan vazgeçer, onları kurtarmaya çalışır. Suçlananlar, şaşırmıştır; nedenini sorarlar.

Bu parçada virgölün işlevleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine uygun bir örnek yoktur?

- A) Sıralı cümleleri birbirinden ayırma
B) Ara sözleri ayırma
C) Tırnak içinde verilmeyen aktarma cümlelerini belirtme
D) Art arda sıralanmış eş görevli sözcük kümelerini ayırma
E) Özel olarak vurgulanması gereken bir ögeyi belirtme

10. İzak Babel’in *Erken Dönem Öyküleri*’nde büyük insanlık kıyımları I, acımasızlıkları anlatırken II, hâlâ insanlığın ölmediğini müjdeleyen büyük fedakârlıklar III, incelikler IV, merhametler gündeme getirilir. Toplumca hoş görülme olaylarda V, durumlarda bile bir insanlık olgusu öne çıkarılır.

Bu parçada numaralanmış virgüllerden hangisi gereksiz kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. **Aşağıdakilerin hangisinde virgölün (,) kullanılması yanlıştır?**

- A) Size bu akşam gelirim, dedi.
B) Annesi, problemleri ona anlattı.
C) Bu, çocuğu bana şikâyet etti.
D) Arkadaşı yüzüne bakıp, güldü.
E) Babası, yaşlı adam, bize gelecekti.

12. Tarihî yapıları ve mimari özellikleriyle öne çıkan İstanbul; Paris, Roma, Moskova gibi şehirlere benzese de birçok yönüyle onlardan ayrılmaktadır.

Aşağıdakilerin hangisinde noktalı virgül (;) bu cümledeki işleviyle kullanılmıştır?

- A) İhtiyar dervişin tembihi üzerine hükümdar, kızına Zühre; Vezir, oğluna Tahir ismini verdi.
B) Dün akşam Yağmur; Ayşenur, Feyza, Nisa ile birlikte yemek yerken yoldan geçen Beyza’yı görmüş.
C) Türkiye, İran, Çin Asya kıtasındaki; İngiltere, Fransa, İtalya ise Avrupa kıtasındaki ülkeler arasındadır.
D) Bu köyde arpa, buğday, darı; kiraz, ayva, nar gibi tarım ürünlerine ağırlık verilmektedir.
E) Hasbi’nin bütün varlığı şunlardan ibaretmiş: inek, tavşan, kaplan; taksi, yarış arabası, traktör.

1. Hey gidi koca şehir İstanbul () Tarihle yoğrulmuş () dünün bugünle kucaklaştığı () yıllanmış hatta () Sivri minarelerle süslenmiş silüetinin gün batımlarında Marmara sularına dökülen muhteşem cazibesine kimler gelip kapılmamış ki ()

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (.) (,) (;) (...) (...) B) (!) (;) (;) (...) (...) C) (!) (,) (,) (...) (...) D) (...) (,) (,) (!) (!) E) (...) (,) (;) (!) (...)

2. Kar yağıyor üstümüze inceden () Gökyüzünden salına salına süzülürken kar taneleri, beyaz örtünün altında kalıyor her şey () kirlenen ne varsa () unutmak istediğiniz ne varsa () Kış yüzünü gösterdikçe doğanın da mucizevi fırçası çıkıyor ortaya () eşsiz tablolara bakmaya da dokunmaya da kıyamıyor insan.

Bu parçada ayraçlarla belirtilen yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (.) (;) (,) (...) (,) B) (...) (;) (,) (...) (;) C) (...) (,) (;) (,) (,) D) (!) (,) (;) (...) (,) E) (...) (;) (,) (...) (;)

3. Çocukluğumu ve ilk gençliğimi geçirdiğim ev burası () Ailemle yurt dışına yerleştiğimden beri yani on beş yıldır hiç gelmedim. Odam () olduğu gibi duruyor () yatağım, çalışma masam () en önemlisi kitaplığım ve kitaplarım ()

Bu parçada ayraçlarla belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (...) (,) (;) (,) (...) B) (,) (,) (;) (,) (,) C) (,) (,) (;) (,) (!..) D) (...) (;) (;) (,) (...) E) (,) (;) (;) (,) (,)

4. Kitaplarım () teselli dünyam, o dönemdeki ruh hâlimin izlerini en çok taşıyan onlar... Yeniden o günlerin soluğunu duyuyorum () ne kadar da çocukmuşum () Buradan bakınca yani bu yaşımın penceresinden, “Tatlı anılar ()” diye geçiriyorum içimden. Ama ya o zamanlar () Kitaplık raflarının üzerine çöken karanlıkla mücadelemi size nasıl anlatsam?

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (,) (!) (...) (?) B) (,) (,) (,) (!) (...) C) (...) (;) (!) (...) (?) D) (,) (,) (!) (!) (!..) E) (,) (;) (!) (!) (?)

5. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna soru işareti (?) getirilmelidir?**

- A) Düşüncelerini, yazılı değil sözde anlatmayı seviyor olmalı
B) Bunları neden çağırdın, ben de anlayamadım
C) Bu düşünceniz karşısında nasıl bir tavır takınır, merak ediyorum
D) Bu durumda susmaktan başka ne yapabilirim bilmiyorum
E) O, kitapların tümünü bir pazarcıya satmış, doğru mu

6. Işık () bir ortamdan diğerine geçerken bükülür diğer bir deyişle kırılır () Işığın kırılımını () bir bardak suyun içine bir cisim koyarak da gözlemleyebilirsiniz () Işık sudan havaya geçerken bükülecek ve cismin su içinde görünen şekli değişecektir.

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (;) (,) (,) (;) B) (,) (,) (,) (,) C) (,) (,) (,) (;) D) (,) (;) (,) (;) E) (,) (,) (;) (,)

7. Her şeyin bir ilki vardır () Hatta “ilkler” ile öylesine çevrelenmiş durumdayız ki dönüm noktalarının ne zaman yaşandığını hatırlamakta zorlanıyoruz. Bazı ilkler tahminlerden daha önce yaşandı () Örneğin ABD’deki ilk başarılı sezaryen 1794 yılında hamile bir kadına kocası tarafından yapıldı. Bazı ilkler ise beklenmedik bir sıralamada meydana geldi () Ay () okyanus zemininden yüzlerce yıl önce haritalandı.

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (.) (:) (:) B) (.) (.) (:) (.) C) (.) (:) (.) (:)
D) (.) (.) (:) (.) E) (;) (:) (.) (.)

8. Müzeyyen Senar’ın 8 Şubat 2015’te 97 yaşındayken noktalanan hayatında avcılık merakı ve ustalığı da enteresan bir duraktır ^I zamanın Suudi Arabistan

Büyükelçisi Tefik Hamza Bey’le evlendikten sonraki sefirelik dönemi de ^{II} Yolu Kâbe’ye de düşer Senar’ın ^{III}

Amerika’ya da ^{IV} Neredeyse yüz yıllık hayatı birkaç

paragrafla anlatması zor, çok yönlü bir maceradır. O çok yönlülüğü de ^V “Ben on bin kadının yaşamını kendi

yaşamıma sığdırmış bir kadınam.” sözleriyle ifade eder.

Bu parçada numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yerinde kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. İster şehir manzarası olsun ister yüksekçe bir tepeden gözlenmiş bir kır manzarası () Hepimiz, aslında sürekli bir manzaranın içinde yaşıyoruz. Onu () manzara () doğa parçası veya şehir parçasından başka bir şey olarak görebilmemiz mümkündür. Bunun için önce ona dikkat etmemiz () her şeyin nerede olduğunu ayrıntılarıyla belirlememiz gerekiyor.

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (.) (.) (.) (:) B) (...) (:) (.) (.) C) (!) (.) (:) (.)
D) (...) (.) (.) (:) E) (.) (.) (:) (.)

10. Yazar () bütün olasılıkları hesaplar ve çuvala davet ettiği herkese muhakkak hikâyesini belletir. Karakter değişimleri () biri zannettiğiniz karakterin bir süre sonra başka birine dönüşmesi () Sonunda o karakterin bambaşka bir kurguyla () hiç de dönüştürülen kişi olmadığı gerçeğiyle yüzleşmemiz () Kısacası nefis bir sarmalla bizi baş başa bırakan incelikli bir kitapla karşı karşıyayız.

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (.) (.) (...) (.) (...) B) (;) (.) (.) (.) (...) C) (.) (;) (...) (.) (.)
D) (.) (.) (.) (.) (.) E) (;) (.) (...) (;) (...)

11. • Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur.
• Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur.
• Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonuna konur.
• Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlelerin sonuna konur.

İki noktanın kullanımıyla ilgili bu kuralların hangisinin örneği aşağıda verilmemiştir?

- A) Yunus Emre:
Kalp aynası parlamadan
Hakikati kim görebilir sizce?
Dervişler:
Yücelir gönlümüz
Aşkınla senin!
B) Öğretmen tahtaya yazdığı işleminin (456 : 8 = 57) doğru olup olmadığını öğrencilere sordu ve sonucu kontrol etmelerini istedi.
C) Bu ağaçlarda ne tür meyveler yetişir?
Bahçıvan sıralar:
— Elma, armut, ayva, kiraz...
D) Divan edebiyatının önde gelen şairlerinden bazılarını sayalım: Fuzûlî, Bâkî, Nedim, Nef’î, Şeyh Gâlib...
E) Bu düşüncenin temelindeki en sağlam değerlendirme ve görüş şuydu: Temel olan, insanın onurlu ve erdemli bir varlık olarak yaşamasıdır.

1. Bir insanın mühim ve saçma şeyler düşündüğünü nasıl bilebiliriz? Düşünen adamın kendisi bile böyle bir hüküm vermedikten sonra () Kendi kendine ()

— Hey () dedi. Ne duruyorum bel.. Alırım çoluk çocuğu, bekçi gibi yerleşirim. Kim ne diyebilir?

Bu mülahazayı kafasında değil bağıra bağıra yaptı. Yerinden kalkmadan evvel biraz düşündü ()

— Kim ne diyebilir ha ()

Bu parçada parantezle () belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (.) (,) (,) (;) (!..) B) (...) (,) (;) (,) (!) C) (.) (:) (,) (,) (!)
D) (...) (,) (,) (:) (!..) E) (...) (:) (,) (;) (!..)

2. Refik Halit_I birdenbire durdu_{II} yarı komik yarı dramatik bir tavrı takınarak “Bizim hâlimize gülmeyeyim de neye güleyim?” dedi. Bunun üzerine ben de sebebini pek iyi bilmeyerek gülmeye başlamıştım. Refik Halit, devam ediyordu_{III}: “Söyle bakalım, iki mektep kaçkını çocuktan ne farkımız var şu anda? Ne Fecriati kaldı_{IV} ne Servetifünun! Talihimizi şu Babıali Caddesi’nin kaldırımları üstünde yeniden denemeye mi başlayacağız?”

Bu parçada numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. — Önce kitabınızın adından başlayalım işe. Ne demek *Üvercinka* (I) açıklar mısınız?
— Ne demekmiş gibi geldi size acaba?
— Güvercinle ilgili olacak ...
— Tamam. *Üvercinka* anılması güvercinle karışık bir ad. Bir kadın adı. Barışa, aşka (II) dayatmaya dönük bir kavram: Kitaba ad olarak seçmeme gelince (III) bunun iki nedeni var. Birincisi (IV) günümüz şiiri ve bu arada benim şiirim kelimeyi zorlayan bir şiir. O adla şiirimi özetlemiş ya da bir parça belirtmiş oluyorum. Şiirimden ufak ama anlamlı bir kesit vermiş oluyorum galiba. İşin ikinci nedeni son derece özel (V) salt günlük yaşamama ilişkin bir şey.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine virgül (,) getirilemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Arkadaşına () () Evet () bütün bunların sebebi sensin () () dedi.

Bu cümlede parantezle () belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (“) (,) (.) (“) B) (:) (“) (;) (.) (“) C) (;) (“) (.) (.) (“)
D) (;) (“) (,) (,) (“) E) (;) (“) (,) (.) (“)

5. Calvino () bize üç güzel hikâye anlatıyor () Koku alma üzerine “Ad, Burun” () tat alma üzerine “Jaguar Güneş Altında” ve işitme üzerine “Kulak Kesilmiş Bir Kral ()

Bu cümlede parantezle () belirtilen yerlere, aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (;) (,) (,) B) (;) (:) (,) (...) C) (,) (:) (,) (,) D) (,) (:) (,) (...) E) (;) (;) (,) (,)

6. Aşağıdakilerin hangisinde kesme işaretinin kullanımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) Onunla bugün saat 13.00'te görüşecektir.
- B) Son olaylarda BM'nin tavrı çok değişti.
- C) Türkçemizde b'den önce n sesi gelmez.
- D) Ahmet'lerin evi şehre oldukça uzaktı.
- E) Karac'oğlan bu diyarın yiğidi.

7. Aşağıdakilerin hangisinde iki noktanın (:) kullanımı yanlıştır?

- A) Bu dolapta neler yoktu ki: eski tabaklar, kırık vazolar, bozuk elektrikli araçlar...
- B) Bize şunlar lazım: azim, güç ve çalışkanlık.
- C) Ek biçimindeki zamirler ikiye ayrılır: ilgi zamiri, iyelik zamiri.
- D) İçerisi oldukça sessizdi: Birden odanın kapısı açıldı.
- E) Hamdi Ağa:
— Kış erken geldi, oğul.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) yanlış kullanılmıştır?

- A) Sarımsaklı Plajı yanından adalara yapılan tekne turlarına katılarak, masmavi denizin tadını çıkarıp, dalış yaparak deniz dibinden güzellikleri ve zenginliklerini görme şansına sahip olabilirsiniz.
- B) İlçeye gidenlere tarihî kiliseleri görmeleri, Cunda Adası'nda papalina balığının tadına bakmaları, Şeytan Sofrası'nda gün batımını seyretmeleri, zeytinyağı almaları, tekne turuna katılmaları ve Ayvalık tostunun tadına bakmaları önerilir.
- C) Karesi Türbesi'nde Karesi Beyliği'nin kurucusu Kara İsa Bey ile yaverlerinin ruhlarına dua edip, 5-6 dakika mesafedeki Kuvayı Milliye Müzesi'ne tarihe bir yolculuk yapabilme imkânı yakalayabilirsiniz.
- D) Çamlıktepe'ye çıkarak Balıkesir'e kuş bakışı bakabilen ziyaretçiler, tadı damaklarda kalacak Balıkesir köftesini yiyebiliyorlar.
- E) Körfez Bölgesi'nde masmavi ve tertemiz denizin yanında 5-10 kilometrelik mesafe katettikten sonra doğayla baş başa kalınabiliyor, oksijen depolanabilecek gezi seçenekleri de ziyaretçileri bekliyor.

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin sonuna üç nokta (...) getirilmelidir?

- A) Sanki gök delinmişti, bardaktan boşanırcasına öyle bir yağmur yağıyordu ki
- B) Mevlâna'yı her okuyuşta bir daha keşfedersiniz
- C) Onun anlayışına, hoşgörüsüne, insanlığına önceleri çok şaşırmıştık
- D) Memur endişeli bir yüz ifadesiyle yanına gelip sordu
- E) Oralarda gördüğüm başka şeyleri de size anlatayım

10. • Anlatım olarak tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.
- Alıntılarda başta, ortada ve sonda alınmayan kelime veya bölümlerin yerine konur.
- Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur.
- Karşılıklı konuşmalarda, yeterli olmayan, eksik bırakılan cevaplarda kullanılır.

Üç noktanın kullanımıyla ilgili bu kuralların hangisinin örneği aşağıda verilmemiştir?

- A) Edebiyat sözcüğü, Arapçada “iyi huy, tertip, düzen, iyi ahlak, terbiye, usul...” gibi anlamlara gelen “edeb” sözcüğünden türetilmiştir.
- B) Orhan Bey avucunun içine gizlice esnedi; esnemeyi güçsüzlük saymış gibi, gülümsemeye çevirdi:
— Ben yatayım da... Yarın erkenden, iki hayvan hazırlatayım size...
- C) Öyle bir yaşta idim (...) ki yalan bana suçların en ağır gibi geliyordu ve bir yalan söylendiği zaman insanların değil eşyanın bile buna nasıl tahammül ettiğine şaşıyordum. Yalana her şey isyan etmelidir.
- D) — Mihri Hatun Sokağı... Bu sokak nerede?
— ...
— Mihri Hatun Sokağı?.. Hah, burası işte!
- E) Şiirin son dizesini haykırarak ve hatta büyük bir coşkuyla söyledi: “Yüzüstü çok süründün, ayağa kalk, Sakarya!..” O an salondaki herkes bir anda ayağa kalkarak elleri kırılırcasına alkışlamaya başladı.

ÜNİTE 5

- Ses Bilgisi
- Yazım Kuralları
- Noktalama İşaretleri

SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Ses - Yazım - Noktalama (Karma) - I

TEST • 14

• KAVRAMA •

1. İSTEV tarafından organize edilen Kitap Okuma
I
Kulübünde, her ay Tanzimat'tan bugüne Türk
II
Edebiyatı'nın klasiklerinden biri okunarak nitelikli bir
incelemeye tabi tutuluyor. Üniversite öğrencilerinin yanı
III
sıra edebiyata meraklı herkese açık olan kulüp, bilinçli bir
okur olma vasfını hedeflemekle birlikte, her roman
vesilesiyle Batılılaşma, eğitim, bireyselleşme, kadın-erkek
ilişkileri, kentleşme, köyden kente göç olgularını sorgulama
amacını taşıyor. Kitap Okuma Kulübü ekim ayında Kemal
Tahir'in Esir Şehrin İnsanları'nı okumayı hedefliyor.
IV
25 Ekim Pazar günü saat 14.00'te başlayacak online
V
programa katılım için kayıt yaptırmak yeterli.
- Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. İtalya'nın güney kıyısından 200 km uzaklıkta yer alan Lampedusa, son yıllarda Afrika ve Ortadoğu'dan gelen binlerce göçmenin umut limanıdır.
- II. Sırkılı Yaylası'nda bulunan Selçuklu yapısı Kamerettin Han'ın kalıntıları, bölgenin İpek Yolu güzergâhında olduğuna işaret ediyor.
- III. Koca Yusuf, 1885 senesine gelindiğinde Sultan Abdülaziz'in Kel Aliço olarak bilinen başpehlivanıyla güreşe tutuşur.
- IV. Nurhak Beldesi ancak 1990'lı yıllarda Kahramanmaraş'ın ilçesi statüsü alabildi.
- V. İstanbul Kültür Sanat Vakfı tarafından T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı desteğiyle düzenlenen 39. İstanbul Film Festivali ekim ayında çevrim içi olarak sürüyor.
- Numaralanmış cümlelerin hangilerinde yazım yanlışı vardır?**

- A) I ve III B) I ve IV C) II ve III
D) II ve V E) III ve IV

3. Atatürk, her zaman Türkçenin ilim metotları ile araştırılmasını istemiş ve Türkçeyi yüksek bir medeniyet dili hâline getirmeyi amaçlamıştır. O, Türk Tarihi Tetkik
I
Cemiyetini 12 Nisan 1931 tarihinde kurmuş; cemiyet, 1932
II
yılı Temmuz'unda ilk kurultayını yapmıştı. Bu kurultayın 11
III
Temmuz 1932 tarihindeki kapanış akşamında, Çankaya
IV
Köşkü'nde yapılan toplantıda, Atatürk'ün kurultay üyelerine, "Dil işlerini düşünecek zaman da gelmiştir... Öyle ise Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti gibi bir de ona kardeş bir dil cemiyeti kuralım. Adı Türk Dili Tetkik Cemiyeti
V
olsun." demiştir.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı yoktur?**

- A) Tükenmişliğe yalınayak koşan Selim Işık, yaşamının satır aralarında dinlenir çünkü büsbütün bir hayat, Selim'in bünyesine fazladır.
- B) Öyle anlar olurki roman kişilerini gerçek hayattaki kişilerden daha fazla sever, daha fazla nefret edebiliriz.
- C) Yalnızlık ve yalnızlığın doğurduğu anılarla yüzleşme hâli Selim'de trajik birtakım davranışlara sebep olur.
- D) Ömer Seyfettin'in yolu, İzmir'de görevli bulunduğu sıralarda gözüpek iki askerle kesişir.
- E) Cumhuriyetin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, kısa ömürüne sığdırdığı askeri, siyasi ve kültürel faaliyetlerini *Nutuk* adlı ünlü eserinde dile getirmiştir.

5. Sanatsever; Boğazkesen Caddesi boyunca adres sora
I
sora sergi gezmekten hoşnut. İstanbul'da değilmiş gibi
hissedip başka bir hayata dâhil oluyor ve mahalle havası
II
soluyor çünkü. Mahallelinin ise ezberiyle birlikte morali de
biraz bozuk. Galataport projesi, mutenalaşma kelimesi,
III
restorasyon süreci... Eski ve bakımsız ama samimi ve
neşeli binalarda ucuza oturan pek çok Tophaneli,
IV
değişimin etkisini hissediyor. "Taşınmak zorunda kalır
mıyız acaba?" diye sorup cevabı içlerinden veriyorlar.
20-30 yıl önce göç edip geldikleri, sevip benimsedikleri
semtlerini terkedeceklerini düşündükçe huzursuz
V
oluyorlar.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Aşağıdakilerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) çöpçatan B) külbastı C) ardıç kuşu
D) Ankara Kedisi E) Van Gölü

7. Gökova Körfezi'nin kıyısından başlayıp Suriye'ye kadar uzanan yaklaşık iki bin kilometrelik bir dağ silsilesi olan

Toros Dağları'nda yaşamın ana kaynağı su. Antalya
II

yakınlarındaki Güver uçurumu gibi derin kanyonları
III

biçimlendiren de yine bu sihirli damlacıklardan başkası değil. Çeşitli kaynaklardan çıkan buz gibi pınarlar, sarp yamaçlardan Akdeniz'e doğru akarken çevresine de hayat verir. Nadir bulunan bitki ve hayvan türleri, suyun taşıdığı zengin minerallerle beslenirken doğayı binbir
IV V

renge boyar.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Avrupa Kültür Başkenti olmasına sayılı günler kaldı

I
İstanbul'un. Başta Avrupa kıtası olmak üzere yakın
II

zamanda tüm dünyanın ilgisi bir şekilde üzerimizde
III

olacak. İstanbul'un bu ilgiyi uzun zamandır hak ettiği ve
IV

nihayetinde layığını bulacağı kimsenin yatsıyamayacağı
V

bir gerçek.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımı yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Birden nasıl oldu değişti

I
Her şey bir başka renkdi
II III

Mavi toz pembe yemyeşildi
IV

Gördüğüm rüya bu değildi
V

Bu dörtlükte numaralanmış sözlerden hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?

- A) Genç yaşta kansere yakalanan ve hastalığı dördüncü kez nükseden kadın, bir süredir yoğun bakımda tutuluyor.
B) İnsanların aklından atamadığı ve hayatını zehreden pek çok düşünce mevcut.
C) Ailesinin bu hadiseye verdiği önemi çocuk, hafızasına hakketmiş olacak ki Fransız ve İngiliz askerlerini hatırlıyor.
D) Elbette insanlığın bütün hikâyesinin bize öğrettiği daha doğrusu biz fânilere öğrettiği en temel gerçeklik, aslolanın öğrenmek olduğudur.
E) Türk dünyasının birlik ve beraberliğini koruyabilmek, devraldığımız medeniyet mirasını yaşatıp geleceğe aktarabilmek için çalışıyorum.

SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Ses - Yazım - Noktalama (Karma) - II

TEST - 15

• PEKİŞTİRME •

1. Depreme dayanıklı yapı teknolojilerinin hayli gelişmiş olduğu Japonya'nın başkenti Tokyo'da bulunan, 634 metrelik dünyanın en uzun radyo kulesi olan Skytree adlı gökdelende geleneksel Japon mimarisinden esinlenilerek geliştirilen bir sistem kullanılmış. Kulenin merkezinde gökdelen boyunca uzanan betonarme bir sütun bulunuyor. Bu sütun yapıya destek sağlamanın yanı sıra bir çeşit karşıt ağırlık olarakta işlev görüyor.
- Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Kadim zeytin kuşağındaki topraklarda zeytinyağı pek çok kutsal, mitolojik ve tarihî bir alt yapıya da sahip. Kutsal kitaplarda, İbrani, Antik Yunan ve Roma mitolojisinde zeytine dair anlatılar hayli fazla.
- Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Jules Verne, bizden önceki kuşaklardan milyonlarca insanı etkisi altına aldığı gibi bizim kuşağımızı da büyülemişti. Romanlarını yüz yıldan fazla zaman önce yayımlamaya başlamıştı ve romanlarında hayal ettiği seyahatler, ulaşım araçları çoktan gerçek olmuş, keşfedilmemiş yer kalmamıştı. O, romanlarını yazdığı dönemde henüz dünyada daha ayak basılmamış pekçok yer vardı oysaki.
- Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. 20. yüzyılın ortalarında petrole çalışan araçların sayısı önemli ölçüde arttı ve bu araçlardan çıkan egzoz dumanları büyükşehirlerdeki hava kirliliğini büsbütün artırdı. Bu duruma petrolün tükenebilir bir kaynak olduğuna ilişkin artan farkındalıkta eklenince hem araç üreticileri hem de petrol şirketleri uyanmaya başladı.
- Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışlığı yoktur?**
- A) Kardeşimin dinmek bilmiyen baş ağrısı hepimizi üzüyordu.
- B) Nehirin taşması köylüleri oldukça zor durumda bıraktı.
- C) En sonunda dayanamayıp herkesi af etti.
- D) Madem ki gelmeyecektin o zaman neden bizi beklettin.
- E) Hırsız, güpegündüz soymuş bu mahalledeki evleri.
6. Sanat ve edebiyat eleştirisinin iç içe geçtiği *Sanat Neye Yarar?* isimli kitap Türkçede ilk kez yayımlanıyor. İngiliz edebiyat profesörü ve kültür eleştirmeni John Carey; Tolstoy, Immanuel Kant, Jean Paul Sartre, Rousseau, Hegel, Schopenhauer gibi düşünürlerin görüşlerine atıfta bulunarak, sanat eseri nedir, bilim imdadımıza yetişebilir mi, sanat bizi daha iyi insan yapar mı gibi soruların cevaplarını arıyor.
- Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Amerika’da düzenli kitap okuyanların oranı %12 imiş.
I
Ben de bu yaz New York’ta kaldığım yaz kampında
II
yaşları 5 ila 17 arasında değişen çocukların, oyunlardan
sonra 12’şer dakikalık aralarında bile, kitap okuduklarına
III
şahit oldum. Şehir merkezi de yaklaşık 20-25 km uzakta
IV
bile, birkaç günde bir yeni kitap sipariş etmeleri de beni
şaşırtmıştı. Bizdeki durum bu olaydan ne kadar farklı
V
değil mi?

Bu parçada numaralandırılmış bölümlerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Marketten bir kilo Antep fıstığı aldı.
B) 24 Nisan 2012’de bu sınavı kazandım.
C) *Mai Ve Siyah* romanı Halit Ziya Uşaklıgil’e ait.
D) Birkaç kişi de bu soruyu soruyor sürekli.
E) Dedikodu yapmamak için sahile gitti.

9. Gabriel Garcia Marquez, *Paris Review* dergisine verdiği röportajda edebiyatçının aslında bir tür marangoz
I
olduğunu söylemiş, sebebini de şöyle açıklamış:
“Edebiyatçada, marangozda sıkı çalışır. Ayrıca öykü
II III
yazmakta neredeyse masa yapmak kadar zordur. Tek fark
IV
edebiyatçının hakikatle çalışmasıdır, bu da aslında ahşap
kadar sert bir malzemedir. Her iki mesleğinde türlü çeşit
V
hilesi, tuzağı vardır. Başarının formülüyse şudur: Daha az sihir, daha çok alın teri.”.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımında yanlışlık yapılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Flaubert, 19. yüzyıl Fransız toplumunun, özellikle de
I
burjuvazinin önyargı ve tutarsızlıklarından daima rahatsız
II
olduğu için karşılaştığı klişeleri, genel kabul görmüş
III
yanlışları 1850’lerden itibaren not etmeye başlar. Bu
IV
notlar şekillenerek önce yarım kalacak romanı
Bilirbilmezler’in ikinci cildine, sonra da *Kabul Görmüş*
V
Sözlüğü’ne evrilir.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Bazı dilbilimciler bütün modern dillerin ortak bir atasının
I
olduğunu savunuyor. Diller arasındaki ilişkiler
II
incelendiğinde hepsinin aynı ve ortak bir kökten geldiği
düşüncesi hâkim. İngilizcenin Germanik (Cermen)
III IV
dillerle, Latince kökenli dillerin Latin dili ile olan ilişkisinde
olduğu gibi, bazı küçük gruplarda bu durum çok açık bir
şekilde görülüyor. V

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Son yıllarda yapılan pek çok çalışma koku duyumuzun
I
günlük hayatımızı şaşırtıcı ölçüde yönlendirdiğini
söylüyor. Gün içerisinde maruz kaldığımız kokular bazen
ruh hâlimizi, davranışlarımızı etkiliyor, bazen de
II
kararlarımızı değiştirebiliyor. Herhangi bir nedenle koku
III
duyusunun kaybı ya da bu yeteneğin azalması ise kişinin
IV
hayat standartını olumsuz yönde önemli derecede
V
etkiliyor.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Ses - Yazım - Noktalama (Karma) - III

TEST - 16

• DEĞERLENDİRME •

1. İlacı bulunana kadar öldürücülüğünü devam ettiren salgın hastalıkların ortak özelliği () insanın elinde olmayan nedenlerle mikrobun vücuda girmesi ve yayılması () Tamamen biyolojik bir süreçle organlar hasar görüyor () yaşam sona eriyor. Ancak tarihte öyle bir salgın var ki bu saydığımız özelliklere uymuyor () 1518 Strasbourg Dans Salgını () Bir kadının istemsizce dans etmesiyle başlayan ve kısa sürede kitlelere yayılan bu salgınla, Strasbourg sokakları dans edenlerle dolar taşar. Bilanço epey ağır olur. Dans edenlerin çoğu sağa sola çarpmaktan yaralanır () sakat kalır, kalp krizi ve başka nedenlerle hayatını kaybeder.

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (,) (,) (:) (,) (,) B) (,) (...) (,) (:) (,) (,) C) (,) (,) (,) (:) (,) (,) D) (:) (,) (,) (:) (...) (,) E) (,) (...) (,) (:) (,) (,)

2. Eşi Azize Hanım'ın vefatından çok etkilenen Faruk Nafiz, I her yıl dostlarıyla deniz seyahatlerine çıkarak iç huzurunu yakalamaya çalıştı. Bir ara Şirketihayriye, II akşam seferlerinin bazılarında "Mehtap Âlemleri" düzenleme kararı almış, III ilk sefer için ise bir Boğaziçi şarkısı yazılması uygun görülmüştü. Faruk Nafiz'e şarkının güftesinin yazılması için rica edilmiş, şarkıyı o da yazmıştır. Fakat ölüm, IV 1973'de Fethiye-Kaş arasında çıktığı bir mavi yolculukta geldi şaire. Kamarasında kalp krizi geçiren Faruk Nafiz; Çamdeviren, Deli Ozan, Akıllı Ozan, İsmail Vecih, İğne ile Kuyu Kazan, Kalender, Tatlı Sert, Yamak imzalarını da V yanına alarak sonsuzluğa karıştı.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımında yanlışlık vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Aslında Flaubert *Bouvard ve Pécuchet*'yle, 17. yüzyıl romanı olan *Don Kişot*'u, 19. yüzyılda yeniden yazmak istemiştir. (II) Gerçekten de Bouvard ve Pécuchet'nin maceraları komiktir, kendileri de komiktir. (III) İnanmışlıkları da Don Kişot'u anımsatır. (IV) Ayrıca Bouvard ve Pécuchet'te Don Kişot gibi okudukları kitapların etkisiyle harekete geçerler. (V) Tahsin Yücel, Bouvard ve Pécuchet romanını *Bilirbilmez* diye çevirir Türkçeye, bu da tartışmalı bir konudur çünkü ne Don Kişot ne de Bouvard ile Pécuchet "bilmez" değillerdir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "de"nin yazımı ile ilgili bir yanlışlık vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Rasyonalizm ile empirisizm arasındaki çekişme bilginin edinilmesinde aklın rolüne ilişkindir mutlaka. Empirisizm olgulardan yola çıkarak tümevarımla bilgiye ulaşmayı öncelerken rasyonalizm aklın ilkelerinden tümdengelim yoluyla olguların açıklanabileceğini öne sürmesiyle bilinir.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz yumuşaması B) Ünlü türemesi C) Ünsüz benzeşmesi D) Ünlü düşmesi E) Kaynaştırma ünsüzü

5. 20'nci yüzyılın I en önemli romancılarından Robert Musil, 15 Nisan 1942'de II hayata veda ettiğinde onu tanıyan ve ona gönülden bağlı olanların sayısı yalnızca III birkaç dostuyla sınırlıydı. "Yaşayabilmek IV için önce ölmeyi beklemek epey ontolojik bir marifet!" Küskünlük ve ironiyle karışık böyle yazıyordu bir mektubunda. V

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinin yazımında bir yanlışlık vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Romanda realizm denilince akla iki isim gelir; Honoré de Balzac ve Gustave Flaubert. Balzac, “İnsanlığın Komedyası” adı altında topladığı romanlarıyla bütün bir Fransız toplumunu kuşatacak ve yansıtacaktır. Daha büyük iddialarda da bulunur Balzac. Mesela Napolyon büstünün altına şunları yazar: “Onun kılıçla bitiremediğini ben kalemle tamamlayacağım.” Bilindiği gibi Napolyon önce Avrupa’yı, daha sonra da bütün dünyayı fethetmek ister. Balzac’ta da aynı temayül vardır. Birinin kılıçla, diğerinin kalemle yapmak istediği şey kuşatmaktır. Napolyon ülkeleri kuşatmak isterken Balzac insanı, hayat veçhelerini, bilimleri ve sanatları kuşatmak ister.

Bu parçadaki noktalama işaretleri ile ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisinde yanlışlık vardır?

- A) Yükleme uzak düşmüş özneyi belirtmek için kullanılmış virgöl vardır.
- B) Tırnak işaretlerinden ilki vurgu, ikincisi ara sözü belirtmek için kullanılmıştır.
- C) Eş görevli sözcükleri ayırmak için kullanılan virgüller vardır.
- D) Noktalı virgöl (;) yanlışlıkla iki nokta (:) yerine kullanılmıştır.
- E) Kesme işaretleri özel isimlere getirilen ekleri ayırmak için kullanılmıştır.

7. Polisiye edebiyatın okuru cezbeden en önemli yönlerinden biri cümleler, satırlar, sayfalar boyu
I II
körüklenen merak duygusuysa, bir diğeri de yazarın
III
zekâsına saygı duyulmasını sağlayan, zeki dedektiflerdir. Okurun ilk bakışta göremediğini gören, ipuçlarını
IV
toplayıp vakayı çözen dedektif; sıradan bir polis olabileceği gibi, kimi zaman da Arthur Conan Doyle’un
V
ikonik karakteri Sherlock gibi muazzam bir dehaya sahip olabilir.

Bu parçada numaralanmış virgüllerden hangisi gereksiz kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Uzun ve yeni bir dünya düzenine alışmaya çabaladığımız bir yılı geride bırakmak üzereyiz. Eskiden, çokta eski
I
değil, geçen yıl aralık ayında yeni yıla umutla girmiştik oysaki... Tüm hayatımız değişti. Pandemi nedeniyle yeni
II
alışkanlıklar edindik hepimiz. Evden çıkarken cüzdan, anahtar ve telefon kontrolü yaparken ilk sıraya maskeyi
III
ekledik bu yıl. Hayatımız boyunca kullanmadığımız kadar kolonya tükettik. Ve kol kola kutlamalar yerini uzaktan
IV
sevmelere bıraktı. Cenazelerimizde bile yalnızız artık... Her şeyi uzaktan yapar olduk.
V

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımında yanlışlık vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Daniel Clowes, isminin şöhretine rağmen hem genelin hem de yeraltının beğenisini kazanabilen, üretken ve aynı zamanda kendini güncelleyebilen bir anlatıcı olarak çizgi romanın evrensel koridorlarında hâlâ önemli bir yer tutuyor ve bu gidişle de tutacak gibi görünüyor.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz yumuşaması B) Ünlü daralması
C) Ünsüz benzeşmesi D) Ünlü düşmesi
E) Kaynaştırma ünsüzü

10. Filozof () felsefesini kuran kişi mi () yaşayan kişi midir? Bu kadim tartışmaya varlığıyla cevap veren bir filozoftan bahsedilebilir () Albert Camus () Çünkü teori kadar pratiği de fikirleri kadar yaşamayı da hayatında önceleyen bir düşünür olmuştur o. Felsefenin yaşam için bir rota çizmekte aciz kaldığını () insanların sorunlarına bir çözüm getirmekte başarısız olduğunu söyleyerek felsefeyle hesaplaşmak gerektiğinin altını çizmiştir çünkü.

Bu parçada ayraçlarla () belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (?) (,) (:) (,) B) (;) (,) (;) (...) (,) C) (;) (?) (;) (...) (,) D) (;) (,) (;) (,) (,) E) (,) (,) (;) (,) (,)

SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Ses - Yazım - Noktalama (Karma) - IV

TEST • 17

• DEĞERLENDİRME •

1. Dört kişi parkta çektiğimiz:
I
Ben, Oktay, Orhan bir de Şinasi...
II
Anlaşılan sonbahar
Kimimiz paltolu, kimimiz ceketli.
III
Yapraksız arkamızdaki ağaçlar...
Henüz babası ölmemiş Oktay'ın,
Ben bıyıksızım.
Orhan, Süleyman Efendi'yi tanımamış
Lâkin ben hiç böyle mahzun olmadım
Ölümü hatırlatan ne var bu resimde?
IV
Oysa hayattayız hepimiz.
V

Bu dizelerde numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Daniel Gillespie Clowes'in otuz yıla yakın çizerlik geçmişinde ortaya koyduğu birçok eser ülkemizde son
I
birkaç senedir yoğun ve ilgi dolu bir şekilde Türkçeye
II III
aktarılmakta. Bu eserler, geniş ve zengin bir çeşitlilik
içerisinde bağımsız çizgi roman başlığı altında karanlık
bilimkurgu hikâyelerinden günlük bunalım örneklerine;
IV
antikahraman anlatılarından fantastik öykülere kadar
uzanan, gerçek karakterlerden uzak olmasına rağmen
V
gerçekliğe çok yakın bir çizgide sıralanabilir.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımında yanlışlık vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Melih Cevdet Anday, "Şiir benim aklımdır." diyerek Helenistik uygarlık üzerinde düşünmeyi ve anlatmayı seçti. Osmanlı'yı Yahya Kemal anlatsındı. Onun gözü Hitit, Likya ve Frigya'daydı. Hıfzı Topuz'un 1975 yılında yaptığı bir televizyon söyleşisinde Anadolu uygarlıklarına olan ilgisini şöyle açıklıyordu Anday: Hıfzı, bu sorunu bir İngiliz şairinin sözleriyle yanıtlasam daha iyi olacak. Bu İngiliz şairi Auden, iki yıl kadar önce öldü.

Bu parçada aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisinin kullanımı ile ilgili bir yanlışlık vardır?

- A) Tırnak işareti (" ") B) Kesme işareti (')
C) Nokta (.) D) Virgül (,)
E) İki nokta (:)

4. Gece (I) yıldızlar, ölüm, yalnızlık (II) savaş, hayat, fânîlik (III) kent kavramları etrafında kurduğu öykü dünyası (IV) yaşamsal deneyimlerinin sanat katına yükseltilmesi sonucu derinleşir (V) zenginleşir ve kalıcı insanlık dramına dönüşür.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine noktalı virgül (;) getirilmesi en uygundur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. *Tiffany'de Kahvaltı, Gece Ağacı, Bukalemunlar İçin Müzik*
I
arka arkaya yayımlandı ve yazdığı her kitapla birlikte Capote'nin parıltısı daha da arttı. Kansaslı bir çiftçi
II
ailenin bir psikopat tarafından hunharca katledilmesini
III
konu alan kurgu dışı romanı *Soğukkanlılıkla* yayımlandığında artık zirvedeydi. Katil Perry Smith'le hapisanede yaptığı baş başa görüşmelerden yola çıkarak yazdığı kitap ona uluslararası alanda da saygınlık
IV V
kazandırdı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde bir ses olayı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Yaşam öyküsünün edebiyatla harmanlandığı kitaplar var.
I
Henry James'in romanları çoğunlukla böyleymiş. James insanlara hep hayatlarını romana dönüştürüp dönüştüremeyeceğini hesaplayarak yaklaşıyor ve onların
II
türlü hâllerini; arzularını, korkularını, kederlerini hep bir kenara not ediyormuş. Daha da beteri yazacağı kurguyu sağlamlaştırmak adına sinsice bir girişkenlikle onların
III IV
duygu durumlarını değiştirecek, beklenmedik tepkiler
V
vermelerine yol açacak şeyler yapıyormuş.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde ünsüz benzeşmesi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. *Evler, Cinler, Perdeler* kitabının sosyal medyadaki ilanını görünce eski bir dostu görmüş gibi mutlu oldum ben de. Kitabın ismi okurun kulağına bir şeyler fısıldıyor, kitabın
I
kapağı ise bizi yine canevimizden vuruyordu. Kapaktaki -bomboş bir kâğıdı delip geçmiş, ucunda bir tutam iplik-
II
dikiş iğnesiyle kitabın adındaki "perde" kelimesi
III
zihnimde birleşerek bana hemen Sevim Burak'ı hatırlattı hemen. Genellikle kadınları anlatan, şiirsel ve gerçeküstü
IV
öykülerin yazarı Sevim Burak'ın çok uzaklardan,
V
Rusya'dan, bir kalem kardeşinin öykülerini bir araya getiriyor *Evler, Cinler, Perdeler*.

Bu parçada numaralanmış yerlerdeki noktalama işaretleriyle ilgili aşağıdaki açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- A) I numaralı sözcükten sonra gelen virgül (,) sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılmıştır.
B) II numaralı sözde kısa çizgi (-), ara sözü belirtmek amacıyla kullanılmıştır.
C) III numaralı sözcükte tırnak işareti (" ") sözcüğü vurgulamak amacıyla kullanılmıştır.
D) IV numaralı yerde virgül (,) yüklemden uzak düşmüş özneyi ayırmak için konmuştur.
E) V numaralı sözde kullanılan virgüller (,) ara sözü belirtmek amacıyla kullanılmıştır.

8. *Bizim Yokuş, Üç Katlı Ev, Göç ve Kürkçü Dükkânı* adlı kitapları yeniden yayımlanan Yusuf Ziya Ortaç'ın özellikle *Bizim Yokuş* isimli kitabını tüm kitapseverlerin okuması
I
gerekıyor. Edebiyat tarihimize anıt niteliğindeki kitap, eski
II
adıyla Babiali yokuşunu anlatıyor. Yayıncılık dünyamızın
III
kalbinin attığı yeri çeşitli portrelerle anlattığı yazılar, Ortaç'ın şairliğinin de etkisiyle olsa gerek bir solukta okunuyor. Gazeteler, dergiler, kitabevleri, matbaalar,
IV
yazarlar ve daha pekçok şey hakkında; gülümseten,
V
duygulandıran, nereden nereye gelmişiz de dedirten ve hâlâ güncelliğini koruyan yazılar...

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımında yanlışlık vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Günümüze kadar farklı birçok pop kültür ürününde rastladığımız zombiler, içinde yer aldıkları anlatıya göre
I
dönüşüp değişse de her zaman bir korku ögesi olmayı
II
becerdi. Edebiyattan sinemaya, sinemadan çizgi romana, zombilere yönelik farklı birçok senaryo üretildi; bunların büyük bir kısmı gerçeküstü öykülere sığındı.
III
Zombi denildiğinde akılda canlanan imge öyle ya da
IV
böyle hep benzer kaldı; farklı anlatılar birbirleriyle çelişse
V
de zombi algısı üç aşağı beş yukarı "yürüyen ölü" başlığında sabit kaldı.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımında yanlışlık vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

ÜNİTE 5

SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları - I

EAPS12TRK25-152

TEST • 18

• KAVRAMA •

• Gereksiz Sözcük Kullanılması

• Anlamca Çelişen Sözcüklerin Kullanılması

• Mantık Hatası

• Sözcüğün Yanlış Anlamda Kullanılması

• Deyim ve Atasözü Yanlışları

• Sözcüğün Yanlış Yerde Kullanılması

1. Herkesten uzakta sessiz bir şekilde baş başa vermiş

I II III
neler fısıldaşıyorsunuz yine?
IV V

Bu cümledeki kusurun giderilmesi için numaralanmış
sözlerden hangisi cümleden çıkarılmalıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde gereksiz sözcük
kullanımından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu
vardır?

- A) Selin, kendine ait sorunlarına çözüm bulabilmek için bana gelmişti.
B) Gençleri dinlemeli ve önemsemelisiniz, derdi öğretmenimiz.
C) Zararsız, sevimli bir hâli vardı kafesteki kaplan yavrusunun.
D) Pastadaki mumları üflemeden gözlerimi kapadım ve dilek tuttum.
E) Yeni oda arkadaşım, konuşmayı pek sevmeyen, utangaç bir kızdı.

3. Şaire göre, yağmur damlalarının cama vuruşundan daha
güzel bir ses armonisi yok.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni
aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çelişen sözlerin kullanımı
B) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
C) Gereksiz sözcük kullanımı
D) Tamlama yanlışlığı
E) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı

4. Olaylarla ilgili ilginç ve enteresan yaklaşımlarınız kitabı
sıradanlıktan kurtarmış.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni
aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çelişen sözlerin kullanımı
B) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
C) Gereksiz sözcük kullanımı
D) Yanlış yerde sözcük kullanımı
E) Tamlayan eksikliği

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım
bozukluğu vardır?

- A) Yapıtlarında estetik değerlere çok önem verirdi.
B) Konuşma sırası ona gelince yavaş yavaş konuşuverdi.
C) Tüm sanatçılardan toplumsal bir tepki beklemek anlamsızdır.
D) Böyle bir güne hazırlanmak için bütün hafta çalışmışlardı.
E) Birkaç çocuğun olumsuz davranışı, tüm sınıfı etkilememeli.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım
bozukluğu vardır?

- A) İnsanı hayat karşısında aciz düşüren kaybetme korkusudur.
B) Bireyi toplum içinde saygılı bir yere getirecek şey öğrendikleridir.
C) O da herkes gibi bu konuda üzerine düşeni yapacaktır.
D) Asla elindekiyle yetinmezler gücünün farkına varanlar.
E) İki günden beri Doktor Ahmet Bey'den haber alamıyoruz.

7. (I) Ege ve Marmara denizlerine kıyısı bulunan, eşsiz güzellikteki koyları, adaları, dağları, insanlara binlerce yıldan beri şifa dağıtan, güzellik veren termal kaynaklarıyla Balıkesir; tarihî ve kültürel mirasıyla görülmeye değer illerin başında geliyor. (II) Balıkesir kent merkezine, İstanbul'dan deniz ulaşımıyla 3, İzmir'den kara yolu ile yaklaşık 2 saat civarında gelinebiliyor. (III) Yörenin tarihî ve kültürel miraslarını doya doya görmek, yaşamak isteyenlerin en az iki haftasını Balıkesir'e ayırması gerekiyor. (IV) Balıkesir'i tercih edenlerin, öncelikle hangi yöreye gideceklerini planlamalarında büyük yarar var. (V) Örneğin ziyaretçilerin tercihi Erdek ise Kapıdağı Yarımadası baştan sona dolaşılmalı; Avşa, Marmara, Saraylar ve Ekinlik Adası mutlaka görülmeli.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Müdür Bey bu adam için "Çok mütevazı, burnundan kıl aldırmayan biridir." diyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcüğün anlamca yanlış kullanımı
B) Deyim yanlışlığı
C) Zamir eksikliği
D) Ek eksikliği
E) Yanlış yapılandırma

9. (I) Thales, astronomi alanında birçok çalışmalar yapmıştır. (II) Kendisine "ilk Yunan astronomu" ünvanı verilmiştir. (III) Gökyüzündeki yıldızları sürekli incelemiştir. (IV) Yürürken hep havaya baktığı için kuyuya düştüğü de söylenir. (V) Ayrıca Güneş tutulmasını önceden hesaplayıp haber veren ilk kişi olmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Hayatta yaşadığımız bazı olaylardan ders alan gençler başarılı olur.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yardımcı eylemin gereksiz kullanımı
B) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
C) Tamlama yanlışlığı
D) Gereksiz sözcük kullanımı
E) Anlam belirsizliği

11. (I) Gerçek kent bize gizliden seslenir. (II) Görmesini, dinlemesini bilenler, kentin gizli kodlarını çözenler bu sessiz çılgına kulak verirler. (III) Bazen kent; ziyaretçilerini küçümsemekten, kendini gözler önüne sermekten çekinmez. (IV) Hatta şaşırtır ve sarsar. (V) O da insanların tutkuları kadar çeşitlidir; doymaz, kanaatkâr, hayalperest, gerçekçi, gizemli, uyuşuk, sabırsız ve endişelidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Yarışma yaklaştıkça adayların heyecanı gittikçe artıyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun benzeri aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Uzun bir ders yılı daha tamamlanmak üzere tatil iyice yanaştı.
B) Adam küçük çocuğa yaklaşarak senden büyük ağabeyin var mı diye sordu.
C) Günde kırk kere limonlu salatalık turşusu satan dükkâna bakardı.
D) Son bisikletçi de tur atmaya başlayınca izleyiciler heyecanlanmaya başladı.
E) Herkes, büyük bir dikkatle onlara bakıyorlardı.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bu düşüncelerinize katılmıyor fakat saygı gösteriyorum.
- B) Her türlü soruna çare buluyor, belirli bir metotla yaklaşıyor.
- C) Birçok alanda iş yapıyor, sözünü dinletebiliyor.
- D) Önüne gelene övgüler düzüyor, göklere çıkıyor.
- E) Klasik romanları ayırıyor, üst rafa yerleştiriyor.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Anneleri işe gidince çocuklar evde yalnız kaldılar.
- B) Yalnız kalmamak için arkadaşlarını eve çağırmış.
- C) Bu kıyafetinle tam bir palyaço gibi görünüyorsun galiba.
- D) Benim tanıdığım Melahat, melek gibi bir insandır.
- E) Bir zamanlar anne ve babasına karşı çıktığı için kahroluyordu.

3. Fiil cümlelerinde önemsenen ögeyi vurgulamanın bir yolu da onu yükleme yanaştırmasıdır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamlayan eksikliği
- B) Çelişen sözlerin kullanımı
- C) Deyim yanlış
- D) Yanlış yerde sözcük kullanımı
- E) Yanlış anlamda sözcük kullanımı

4. (I) Akıcılık; sözlü ve yazılı anlatımda söylenmiş ya da okunuşun güçlük yaratmayacak, dile takılmayacak biçimde sözcüklerin sürdürülmesidir. (II) Akıcılık, sözcüklerin fonetik özelliklerine ve cümle kuruluşlarına bağlıdır. (III) Söylenmesi zor sözcükler akıcılığı bozar. (IV) Uzun ve birleşik cümleler, herkesçe bilinmeyen, belli bir uzmanlığı gerektiren kavram ve terimlerin kullanılması da akıcılığı önler. (V) Bu nedenle anlam ve anlatış arasındaki ilişki büyük ölçüde akıcılığın yaratılmasına bağlıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Aşağıdakilerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Tekneden iner inmez Fethiye'nin eşsiz manzarası karşımdaydı.
- B) Geçmiş için dert yakınmak yanlış bir davranıştır.
- C) Hırsını bu zavallı çocuktan mı alıyorsun?
- D) Günün ilk saatlerinde hepimiz zorlu bir yolculuğa çıktık.
- E) Yanımıza aldığımız yiyecek ve içecekler işimize yaradı.

6. Türkiye'nin en önemli yazarlarından biri, yaşamını anlattığı kitabını şubat ayında gazetecilere tanıştıracakmış.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
- B) Gereksiz sözcük kullanımı
- C) Çelişen sözlerin kullanımı
- D) İyelik ekinin gereksiz kullanımı
- E) Yanlış yerde sözcük kullanımı

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Şu anda Yıldırım Gürses'i dinlemekte bulunuyorsunuz.
- B) Çizdiği her tablosu bir harikadır Picasso'nun.
- C) İlk defa Hasan Tahsin sıkıştı düşmana ilk kurşunu.
- D) Gözlerini benden kaçırıyor, demek ki bir suçu var.
- E) Hapisten çıkar çıkmaz yeni bir ceza işlemek istemiyordu.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Ölünün cesedini morga kaldırmışlardı.
- B) Giderayak dayımlara da uğrayalım bari.
- C) Bir süre sonra kara görünmüştü.
- D) Domatesleri ufak ufak dilimliyordu çocuk.
- E) Günlerce çalıştı, sonunda başarıya ulaştı.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Zayıf akım, elektrikli aletleri çalıştırmıyor.
- B) Aradığım özelliklerden hepsini kitapta bulamadım.
- C) Olayları akıcı ve yalın bir biçimde anlatıyor.
- D) Yazınsal türün yol haritasını yeniden çizmişti.
- E) Sanatçı, bu gerçeklerden güzel şeyler üretecek.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Eşyalarını valizine özenle yerleştirdi birazdan yola çıkacaktı.
- B) Enes, aceleyle elbisesini giyindi; çoraplarını, kravatını ve saatini takıp yola çıktı.
- C) Bu iş ya beni yer ya da ben bu işi sonunda başarırım.
- D) Birazdan tamirci gelecek, buzdolabını biraz ortaya alalım.
- E) Duygularının tutsağı olmayan kişiler büyük işler başarırlar.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Yanılmıyorsam, bu ikisinin aynı şey olduğunu tahmin ediyorum.
- B) Her şeyi bu adama anlatmak zorunda değilim ki.
- C) Günün birinde ben de burada öğretmen olacağım.
- D) Sorunlarını bir bir çözmeye çalışırken dertleniyordu.
- E) Ben de şiirin son dördlüğünü anlamamıştım.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde diğerlerinden farklı bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Geçen günleri daha henüz dün gibi hatırlıyorum.
- B) Sana söyleyeceğim bu gizli sırlarımı sakın başkalarına söyleme.
- C) Bu iş yerinde aşağı yukarı dört yıl civarında sessizce çalışıyorum.
- D) Alınan bu borçlar Türkiye'nin Avrupa'ya bağımlı olmasını sağladı.
- E) Sanki dalgasız bir deniz gibiydi onun yüzü.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Doğru cevaplarımın fazla olması için uğraşıyorum.
- B) Adana'da ne kadar kalacağınızı hanginiz söyleyecek?
- C) Sessizce yerinden kalktı, annesinin boynuna sarıldı.
- D) Bakmak ile görmek arasındaki ayrıntıyı iyi kavramalıyız.
- E) En zor anlarında yanında olacağıma dair şüphen olmasın.

14. Bonesiz havuza girmek kesinlikle yasaktır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
- B) Gereksiz sözcük kullanımı
- C) Yanlış yerde sözcük kullanımı
- D) Sözcüğün yanlış yapılandırılması
- E) Deyim yanlışlığı

SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Anlama Dayalı Anlatım Bozuklukları - III

TEST - 20

• DEĞERLENDİRME •

1. (I) *Kuyucaklı Yusuf*'la başlayan Sabahattin Ali serüvenimi özetlemeye çabalarken, edebiyata ve sosyal hayata olan düşüncelerimin yansımalarını karalarken buluverdim kendimi. (II) Hâlâ alışamadım toparlanırken apayrı bir yerde bitmesine konunun. (III) Kim bilir gün gelir dağıtmadan bitirebilirim belki de anlatmaya çalıştığımı. (IV) Ama eminim ki konu yine Kuyucaklı Yusuf ve Sabahattin Ali olduğunda kitap tanıtımı gibi yazmaya çalışsam da kalem buna izin vermeyecektir herhalde. (V) Bu da ayrı bir yazı konusu olabilecek bir durumdur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Divan edebiyatında şairlerin, hattatların, hekimlerin hayatını anlatan tezkireler; biyografinin tam karşılığı gibi bir şey.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gereksiz sözcük kullanımı
B) Bir sözcüğün yanlış yerde kullanımı
C) Çelişen sözlerin kullanımı
D) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
E) Tamlayan eksikliği

3. (I) Hayatın en önemli gerçeği samimiliktir. (II) Bu itibarla, hayat ile bağı olan edebiyat mutlaka samimi bir edebiyattır denilebilir. (III) Hayatı en gizli, en karışık yönleriyle anlatamayan, duygularımızı tıpkı hayatta olduğu gibi saf ve derin bir şekilde duyurmayan, elemlerimizi, felaketlerimizi, açık açık yansıtmayan bir edebiyat; hayat ile ilgisiz ve sahte bir edebiyattır. (IV) Öyle bir edebiyat, kelimeleri dizip onları işleyen pek hünerli kuyumcular çıkarabilir. (V) Belki onlar çok süslü çok göz alıcı şeyler yapabilirler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde sözcüğün yanlış yapılandırılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Bugün hem bu sahne hem de bu mağara ve sanatı hakkında daha çok bilgiye sahibiz. (II) Bu sahneyi tarif etmek için ilk akla gelen özellikler, sanatçının uzmanlığı ve incelmış zevkleridir. (III) Sağda, bizon avlayan (büyük oyundan sonra erkekler, av için dişilere katılır) açgözlü, gergin erkek ve dişi aslanların geçidi var. (IV) Nedeni ne olursa olsun - efsaneler, belki de özel ayinler- bütün sahneler, odak noktaları oyuk olacak şekilde tasarlanmış. (V) Ayrıntılardaki ve motiflerdeki sürekli tekrarlar (örneğin gergedanların kulakları ya da aslanların gözleri), bu eserin tek bir insanın -ya da en azından büyük bir sanatçıyla çalışan bir grubun- işi olduğunu gösteriyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?**

- A) Kalabalık, şehrin meydanını doldurmuştu yine.
B) Sanatçı, programına yanık bir türküyle başladı.
C) Kahvemiz nerede kaldı, Yemen'den mi geliyor yoksa?
D) O kızgınlık anında sonradan utanacağın sözler söylememelisin.
E) Bu ilaçları her yirmi dört saatte bir gınaşırı alacaksınız.

6. (I) Her paragrafın kendi içinde yapısal bir bütünlüğe sahiptir. (II) Kendi başına küçük bir yazı örneğidir her paragraf. (III) Bir yazıdaki giriş, gelişme ve sonuç bölümleri; düzenli bir düşünce paragrafında da vardır. (IV) Her paragraf, yapı ve anlam bakımından bir bütünlük gösterir. (V) Paragrafı oluşturan her cümle, bir başka cümleyle dil ve düşünce bakımından bağlantılıdır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Daha iyi ifade etmek gerekirse sanatın amacı tıpkı gemicilikte olduğu gibi bilinmeyen limanları icat etmektir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gereksiz sözcük kullanımı
B) Deyim yanlışlığı
C) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
D) Sözcüğün yanlış yapılandırılması
E) Çelişen sözlerin kullanımı

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlam belirsizliği vardır?

- A) İşe geç geldiğinizi kimse fark etmedi.
B) Romanı o kadar kısa sürede okuduğuna inanamıyorum.
C) O gün akşama kadar hep sizin başarılarınızdan söz ettik.
D) Dağın kuzey taraflarında kar henüz erimemişti.
E) Bu çay, bir süre daha böyle bulanık akar.

9. Şehrin en yüksek noktasından yıldızları daha net biçimde gözetleyebilirsiniz.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Tamlama yanlışlığı
B) Yanlış anlamda sözcük kullanımı
C) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı
D) Çelişen sözcüklerin kullanımı
E) Ad durum eklerinin gereksiz kullanımı

10. Yazarın bu romanının okunmasının nedenlerinden biri de ----.

Bu cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümle anlatım bakımından bozuk olur?

- A) içeriğinin özgün olmasıdır
B) güncel bir olayı derinlemesine işlemesidir
C) yazarının yaşamından kesitler sunmasıdır
D) sade ve anlaşılır bir dilinin olmasındandır
E) dönemine ayna tutmasıdır

11. (I) Bando; daha çok, nefesli ve üfleli çalgıların kullanıldığı müzik topluluğudur. (II) Bandolar, ilk kez 15. yüzyılda Almanya’da görüldü. (III) Alman müzikçilerin yabancı müzik topluluklarına geçmesiyle, üfleli çalgıların ağırlıkta olduğu bandolar zamanla Fransa, İngiltere ve Amerika’ya yayıldı. (IV) Osmanlı Devleti, Avrupa seferleri sırasında, ordunun bir parçası olan mehteran takımı ve müziği, Avrupa’daki bandonun gelişimine büyük etkisi oldu. (V) Haydn ve Mozart gibi birçok besteci için de esin kaynağı oldu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bu köyde yıllarca hayvancılık mesleğiyle geçinildi.
B) Olayları abartmadan ve kısaca anlatmasını istedik.
C) Çocuğun ailesinden en az iki kişiyi yarınki törene çağıralım.
D) Diktiği fidanlar her gün biraz daha güzelleşiyordu.
E) Ödevlerini zamanında yaptığını sanmıyorum bu öğrencilerin.

ÜNİTE 5

SES BİLGİSİ - YAZIM VE NOKTALAMA - ANLATIM BOZUKLUKLARI

Dil Bilgisine Dayalı Anlatım Bozuklukları - I

EAPS12TRK25-155

TEST • 21

• KAVRAMA •

- Ek-Fiil Eksikliği
- Kip-Kişî Uyumsuzluğu
- Fiilimsi ve Yardımcı Fiil Eksikliği

- Ek Yanlılığı
- Çatı Uyumsuzluğu
- Tamlama Yanlılığı

- Özne-Yüklem Uyumsuzluğu
- Öge Eksikliği

1. Eğer aç ve kimsesiz bir köpeği alıp bakar ve rahata kavuşturursanız sizi ısırmaz.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesne eksikliği
- B) Yer tamlayıcısı eksikliği
- C) Özne eksikliği
- D) Edat tümleci eksikliği
- E) Zarf tümleci eksikliği

2. Ne siz ne de resmî kurumlar bu aksaklıkları gidermeye çalıştı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Bağlaç kullanılmasından
- B) Zarf tümleci eksikliğinden
- C) Yer tamlayıcısı eksikliğinden
- D) Özne-yüklem uyumunun olmamasından
- E) Tamlama yanlılığından

3. Başımıza gelen o üzücü olaylara şimdi gülüp geçiyoruz, artık önemsemiyoruz.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesne eksikliği
- B) Yüklem eksikliği
- C) Özne eksikliği
- D) Edat tümleci eksikliği
- E) Zarf tümleci eksikliği

4. Böyle durumlarda doktorunuzun tavsiyelerine kulak vermeli ve güvenmelisiniz.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesne eksikliği
- B) Zarf tümleci eksikliği
- C) Yer tamlayıcısı eksikliği
- D) Özne eksikliği
- E) Edat tümleci eksikliği

5. Bazı insanların umutları hiçbir zaman tükenmez, tam tersine artar.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zarf tümleci eksikliği
- B) Özne eksikliği
- C) Nesne eksikliği
- D) Edat tümleci eksikliği
- E) Yer tamlayıcısı eksikliği

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yer tamlayıcısı eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Hastanın kırık bacağı alçıya alındı ve üç ay istirahat etmesi söylendi.
- B) Bana gönderdiğin mektubu okudum fakat bir anlam veremedim.
- C) Önce sütü bir kaba doldurunuz ve bir miktar şeker ilave ediniz.
- D) Bana ve arkadaşlarıma bu konularda hep hak veriyor ve destekliyordu.
- E) Oğluna birçok konuda güveniyor ve her zaman övgüyle söz ediyordu.

7. Doğum günü partisine gelenlere meyve suyu ve pasta ikram edildi, çok iyi ilgilenildi.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zarf tümleci eksikliği
- B) Özne eksikliği
- C) Nesne eksikliği
- D) Edat tümleci eksikliği
- E) Yer tamlayıcısı eksikliği

8. Deneme sınavındaki soruların hiçbirisi zor değildi fakat dikkat gerektiriyordu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesne eksikliği
- B) Yer tamlayıcısı eksikliği
- C) Özne eksikliği
- D) Edat tümleci eksikliği
- E) Zarf tümleci eksikliği

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesne eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Genç şairlerin görüşlerine birçok sanatsever değer vermekte ve kabul etmektedir.
- B) Bu tarz sorularla ilk defa karşılaştım, bu sebeple çok iyi çözemedim.
- C) Karamsar düşünce her şeyin yalnızca değerini düşürmez, ayrıca tahrip eder.
- D) Öğrencilerin matematikte başarılı olmaları için önce onlara sevdirmeliyiz.
- E) Bugün akşama kadar çalışmayı düşünüyorum, lütfen beni rahatsız etmeyin.

10. Kars'ın soğuk iklimi sağlığını bozduğu için eski görev yeri olan İzmir'e dönmek, artık Kars'ta kalmak istemiyordu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zarf tümleci eksikliği
- B) Yüklem eksikliği
- C) Özne eksikliği
- D) Nesne eksikliği
- E) Edat tümleci eksikliği

11. *Vadim O Kadar Yeşildi ki* adlı eser, 1939 yılında, Richard Llewellyn'in Galler'deki madencilerin yaşamını anlatan, yerel madenci ailelerle yaptığı mülakatlardan yararlanarak tasarladığı romandır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunu gidermek için aşağıdaki değişikliklerden hangisi yapılmalıdır?

- A) "yaptığı" sözcüğü atılmalı
- B) "yerel" sözcüğü atılmalı
- C) "1939 yılında" yerine "1939'da" ifadesi getirilmeli
- D) "romandır" yerine "romanıdır" sözcüğü getirilmeli
- E) "mülakatlardan" yerine "röportajlardan" sözcüğü getirilmeli

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf tümleci eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Buralara her zaman yağmur yağar ama karın yağdığı görülmemiştir.
- B) Hiçbir zaman beni küçük görmezdi, her zaman saygı gösterirdi.
- C) Her zaman bize yararlı olmaya çalışırdı, bize zararı dokunmazdı.
- D) Her gün tebessüm et sevdiklerine, kaşlarını çatıldığını görülmesin.
- E) Etrafına hep gülücükler dağıtırdı, onun sinirli hâlini gören olmamıştır.

1. Shakespeare; bir bölümü soylu bir genci öven, bir bölümü de şairin bir kadına duyduğu sevgiyi dile getiren, son derece duyarlı ve zengin bir dille sone tarzında yazdığı şiirleri günümüze kadar gelmiştir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamlayan ekinin kullanılmaması
- B) Yer tamlayıcısı eksikliği
- C) İsim ve sıfatın aynı tamlanana bağlanması
- D) Nesne eksikliği
- E) Edat tümleci eksikliği

2. Gençlerin duygusal ve kişilik problemleri yaşamamaları için onlara değer verilmeli, ihtiyaç duydukları her an kendilerini destekleyen birilerinin olduğu gösterilmelidir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Dolaylı tümlecin ilk cümlede kullanılmamasından
- B) Öznenin birden fazla sözcükten oluşmasından
- C) Gereksiz yere bağlaç kullanılmasından
- D) Sıfat ve ismin aynı tamlanana bağlanması
- E) Gereksiz yere zarf tümleci kullanılmasından

3. Dergi için ünlü yazarla uzun bir röportaj yapıp yazarın son olaylar hakkındaki fikirleri soruldu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Fiilimsinin edilgen olmamasından
- B) Bağlaç kullanılmasından
- C) Özne eksikliğinden
- D) Dolaylı tümleç eksikliğinden
- E) Ek fiil kullanılmamasından

4. Kuşlar, Kuzey Kutbu'ndan Güney Kutbu'na kadar Dünya üzerindeki tüm ekosistemlerde yaşarlar.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Özne-yüklem uyumunun olmamasından
- B) Bağlaç kullanılmasından
- C) Yüklem eksikliğinden
- D) Yer tamlayıcısı eksikliğinden
- E) Tamlama yanlışlığından

5. **Aşağıdakilerin hangisinde anlatım bozukluğunun sebebi yanlış verilmiştir?**

- A) Yani geçirdiğimiz kazayı sen de diğer arkadaşlar da bugüne kadar duymamış mıydı? (Özne-yüklem uyumsuzluğu)
- B) Yarışmada aldığı sonuçtan dolayı kimse seni suçlamadı, aksine gayretlerinden dolayı sana saygı duydu. (Özne eksikliği)
- C) Dün akşam arkadaşımın evine giren hırsızlar, annesinin takılarını ve süs eşyalarını gizlice çalmışlar. (Gereksiz zarf tümleci kullanımı)
- D) Beyazlatıcı olduğu iddia edilen bazı diş macunları dişlerinize zarar verebilir ya da hassaslaştırabilir. (Yer tamlayıcısı eksikliği)
- E) Belgisiz, işaret, soru ve sayı sıfatları "belirtme sıfatları" grubu içinde yer alır. (Tamlama yanlışlığı)

6. İnsan, hayatının her devresinde özgür olması neredeyse imkânsızdır.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamlayan eksikliği
- B) Tamlayan eki eksikliği
- C) Gereksiz sözcük kullanımı
- D) Çelişen sözlerin kullanımı
- E) Yanlış yerde sözcük kullanımı

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ek yanlışlığından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Herkes, hayatını anlamlandırmasını öğrenip öyle yaşamalıdır.
- B) Buraya gelmesinin nedeni, bizi görmek istemesindendir.
- C) Babası, daha önce bu mahallede manavcılık yapmıştı.
- D) Kitaptaki pek çok anlamlı sözler olması ilgi çekici.
- E) Şairin koşma şeklindeki türküleri yıllardır dilden dile dolaşıyor.

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yüklem eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Beni bu konuda ne arkadaşlarım ne sen anlayabildin.
- B) Bugün ben iş yerine, arkadaşlarım ise yemeğe gitti.
- C) Fransızca'yı hiç, İngilizce'yi derdimi anlatacak kadar biliyorum.
- D) Kızım ve ben müzikle, oğlum ise resim ile ilgileniyor.
- E) İçecekleri sen al, yiyecekleri ben ısmarlayayım.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu yoktur?

- A) Annemin yapmamı istediği bütün işleri yaptım, bu yüzden çok sevindi.
- B) Kaan Bey'in babası rahatsızlanmış, bu yüzden hemen memlekete gitti.
- C) Asansör herhangi bir arıza yaptığı anda üretici firmayı telefonla arayarak bildiriniz.
- D) Hastanın kalbi durduğu için hemen ambulansla hastaneye kaldırıldı.
- E) Yağmur'un morali çok bozulmuş, bu sebeple iki gündür kimseyle görüşmüyormuş.

10. Herkes işsizliğin bir sorun olduğunu söylüyor ama bu sorunun çözümü için hiçbir adım atmıyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nesne eksikliği
- B) Dolaylı tümleç eksikliği
- C) Özne-yüklem uyumsuzluğu
- D) Zarf tümleci eksikliği
- E) Edat tümleci eksikliği

11. Çocuğun birçok dişi çürük olduğundan diş ağrısı çekiyordu.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer tamlayıcısı eksikliği
- B) Özne eksikliği
- C) Tamlama yanlışlığı
- D) Yüklem eksikliği
- E) Çatı uyumsuzluğu

12. Bir şiirin çağdaş kaygılar, çağdaş düşünceler, duygularla yazılıp yazılmadığı okurken anlaşılır.

Bu cümlelerin en doğru şekli aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Bir şiirin çağdaş kaygılar, çağdaş düşünceler, duygularla yazılıp yazılmadığı okunurken anlaşılır.
- B) Bir şiir çağdaş kaygılar, çağdaş düşünceler, duygularla yazılıp yazılmadığı o şiir okunurken anlaşılır.
- C) Bir şiirin çağdaş kaygılar, çağdaş düşünceler, duygularla yazıp yazılmadığı okurken anlaşılır.
- D) Bir şiirin çağdaş kaygılar, düşünceler, duygularla yazılıp yazılmadığı o şiir okunurken anlaşılır.
- E) Bir şiir çağdaş kaygılar, düşünce ve duygularla yazılıp yazılmadığı o şiiri okurken anlayabiliriz.

TÜRKÇE TESTİ

DENEME - 6

Bu testte 21 Türkçe sorusu vardır.

EAPS12TRK25-157

1. İşte ben hep böyle garip mahzun,
Bir şey beklermişçesine yaşıyorum.
Bazen öyle günlerim oluyor ki Elâgözlüm,
Ne oldu, nasıl bitti şaşıyorum.
Bazı bilmem, gün nasıl başladığında,
Kayıp kayıp gidiyor dünya bıkkın bakışlarımdan.
Yaşıyorum, yaşıyorum da bitmiyor,
Bir tutam sakız oluyor ağızımda zaman.

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz yumuşaması B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz düşmesi D) Ünsüz benzeşmesi
E) Ünlü daralması

TYT - 2021 ÖSYM

2. Sevgili günlük,
Nerede olursam olayım yağmur peşimde, yağdıkça yağıyor. Yağmurun küçücük damlaları içinde saklanan ilham perileri aklıma düştüğünden mi, yağmur sonrası toprak kokusunu sevdiğimden mi benimle geliyor? Kim bilir?

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi B) Ünlü düşmesi
C) Ünlü daralması D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünsüz düşmesi

TYT - 2023 ÖSYM

3. Romanın karakteri Mümtaz, Sahaflar Çarşısı'ndan geçerken tanıdık bir sahafın uzattığı birkaç kitabı ayaküstü karıştırır. Aslında bilinçaltı, kısa süre önce I II ayrıldığı Nuran'ın hayaliyle doludur. Mümtaz yanı başında yaşayan bu kadını, âdeta ortada olmayan III bir varlık gibi sevmektedir. Nuran, gönlüne düşünce dışarıya çıkış amacını bir anda unuttur ve sahaftan ayrılıp sanki uyur gezer biri gibi çarşayı baştan başa adımlar. IV V

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımında yanlışlık yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT - 2023 ÖSYM

4. Bir kentin renkleri olabilir mi? Çocukluğumu geçirdiğim İstanbul'un, rüyalarıma bile giren renkleri vardı () Mesela evlerin yakut kırmızısı, zebercet yeşili, gece mavisi, kehribar sarısı kapıları hiç çıkmaz aklımdan. Çocukken hepsini hayran hayran izler () defterime resimlerini çizdim. Şimdi gökdelenlerin karanlık camlarının renkleri süslüyor şehri. Ben de o korkunç binaları her gördüğümde içimden haykırıyorum () Çocukluğumun renkleri, geri dönün ()

Bu parçada parantezle belirtilen yerlere, sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (.) (,) (:) (!) B) (.) (,) (:) (.)
C) (:) (:) (,) (!) D) (:) (:) (:) (!)
E) (.) (:) (,) (.)

TYT - 2023 ÖSYM

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili yanlışlık yapılmıştır?

- A) Uzun süreden beri ziyarete kapalı olan Yozgat Çamlığı Millî Parkı bu yıl tekrar açıldı.
B) Türkiye Cumhuriyeti, yüzüncü yılını ülkenin dört bir yanında etkinliklerle kutladı.
C) Türk tarihi açısından 29 Mayıs 1453 Salı günü kutlu bir fetih gerçekleşti.
D) Kutlamalar için şehrin en güzel yeri olan Zafer Meydanı tercih edildi.
E) Yurt dışından gelen resmî heyeti bakan geçtiğimiz hafta Ankara'da kabul etti.

TYT - 2024 ÖSYM

Türkçe

DENEME - 6

6. Birleşme sırasında kelimelerden her ikisi veya ikincisi anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı yapılmıştır?

- A) Sıcak yaz günlerinde dondurmanın yanında çokça tüketilen tatlıların başında bülbülyuvası ve kadayıf gelir.
- B) Ekim ve kasım ayları elma, nar, ayva ve beşbıyık gibi meyvelerin pazar tezgâhlarını süslediği zamanlardır.
- C) Çok sevdiği kavuniçi elbisesini dolaptan özenle çıkardı, ütöleyerek ertesi gün giymek üzere hazırladı.
- D) Cırcırböceği ile karıncanın macerası, kardeşimin annemden ve benden en çok dinlediği masaldır.
- E) Narçiçeği rengindeki şapkasıyla kalabalık içinde çok uzaklardan bile ayırt edilebiliyordu.

TYT - 2024

ÖSYM

7. Her dönemin temelde iki tür davranışı vardır () Bir taraftan tanık olduğunu “saklamak” () diğer taraftan ise geleceğe “aktarmak” ister () İşte bunlar () hangi şartlar altında () hangi duygularla yazılmış olursa olsun üretilen edebî eserlerin muhatap aldığı iki eşik olarak beliriyor.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (.) (.) (...) (;) (.)
- B) (:) (;) (.) (.) (;)
- C) (:) (.) (.) (;) (.)
- D) (.) (;) (...) (;) (.)
- E) (:) (.) (.) (.) (;)

TYT - 2024

ÖSYM

8. (I) Yıldırım Bayezid; kuşatılmış Niğbolu Kalesi’nden haber almak, düşmanın asker sayısını öğrenmek niyetiyle Evrenos Bey’i kaleye yolladı. (II) Fakat Evrenos Bey ne düşmandan esir, ne de içeriden haber alabildi. (III) Yıldırım’ın buna canı sıkıldı, uykuları kaçtı ve gece kimseye haber vermeden atına binip hızla kaleye gitti. (IV) Yüksek bir yere çıktı, biraz soluklanıp gök gürler gibi bir sesle “Bre Doğan! Bre Doğan! Hâliniz nicedir?” diye bağırdı. (V) Zaten kale duvarının üzerinde bulunan Doğan Bey, onun sesini duyunca “Merak buyurmayın Hünkârım! Her taraf muhkem, muhafızlar gece gündüz uyanık, yeteri kadar zahirem mevcut.” diye karşılık verdi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde virgül kullanımında yanlışı yapılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT - 2024

ÖSYM

9. Casusluk romanları, ülkeler arasında süregelen rekabet ve güç mücadelesini ön plana çıkararak istihbarat örgütlerinin günümüzdeki şeklini aldığı 20’inci yüzyılın

başlarında edebiyat türleri arasındaki yerini almıştır. Bununla beraber, dünyanın en eski mesleklerinden biri olarak kabul edilen casusluk, kadim zamanlarda da hikâyesi anlatılan bir konu. Casuslardan ilk kez, MÖ 14’üncü yüzyıla tarihlenen *Eski Ahit*’in ve *Tanah*’ın altıncı bölümü *Yeşu Kitabı*’nda bahsedilir.

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımında yanlışı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. “Âşıklar delidir” anlamına gelen Latince “Amantes amentes” deyişini duymuşsunuzdur mutlaka (I) aşkı ve âşığı yüceltir bu söz; yine aşkın ne kadar teraziye vurulmaz bir yüce kavram olduğunu betimleyen Hz. Mevlânâ’nın, “Aşkın şerhinde akıl (II) çamura saplanmış eşek gibi yattı kaldı (III) aşkı, âşıklığı yine aşk şerh etti.” sözünü de bilirsiniz ezbere. Delilik (IV) her anlamda kazanır. Akıl (V) her zaman pek de işe yarar bir şey olarak görülmez.

Bu parçada numaralanmış yerlerin hangisine diğerlerinden farklı bir noktalama işareti getirilmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Kendi cümlesiyle, “Oynayacak yaşta düşünen, okuyacak yaşta yazan bir çocuk”tu Faruk Nafiz; çağından geçmişe yaptığı yolculukta büyüdü. On dört yaşında ilk mısralarıyla şiirin farkına vardı, on sekiz yaşında farkına varıldı “Şarkın Sultanları”yla. Türkçenin lezzetini aşk şiirlerine taşıdı önce.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcükte ünlü düşmesi ve kaynaştırma ünsüzü vardır.
- B) II. sözcükte ünsüz benzeşmesi vardır.
- C) III. sözcükte birden çok ses olayı vardır.
- D) IV. sözcükte ünsüz benzeşmesi vardır.
- E) V. sözcükte ünsüz türemesi vardır.

12. Kosinski'yi büyük bir yazar yapan eseri *Boyalı Kuş*'un başkahramanı altı yaşındaki Yahudi bir çocuktur.

I II
Çocuğun hayatını kurtarmak için Naziler'in etkisinden
III
uzakta olan bir köye yollanmasıyla başlayan drama,
IV
aslında yazarın hayatının odak noktaları değişmiş bir hâlidir.

V

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımında yanlışlık vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti konmaz?

- A) *Eve Dönemezsin*'deki çocuğun yazar olma serüveniyle sizinki benzeşiyor mu
B) Bir konu açıldığında hemen yemek kitabı var mı diye soruyorum
C) Suçu işleyen insanın kendisi mi, içinde büyüdüğü toplum mu
D) Peki bu kadar çok kaynak varken neden hâlâ yemek kitapları yazılır
E) Çocuğun içinde taşıdığı potansiyelin ne olduğunu ona nasıl anlatırsınız

14. Bu, gecikmiş bir yazı. Zira Amerikalı genç yazar Maile

I
Meloy'un öykü kitabı *Tek İstedğim Her İkisi Birden*'in Türkçede yayımlanmasının üzerinden bir yılı aşkın bir

II

süre geçti. Güncelliğini yitirmesine rağmen, üzerine çok daha fazla konuşulması gerektiğine inandığım için, bu

III

tanıtım yazısında Meloy'un tarafsız anlatısının baş karakterlerinden, kadın-erkek çatışmasından doğan

IV

anlatısından ve lokal ama bir o kadar da evrensel öykülerinden bahsedeceğim.

V

Bu parçada numaralanmış sözlerden hangisinin yazımında yanlışlık vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

15. (I) Sayısız film, animasyon, tiyatro oyununa uyarlanmış, bilim kurgu edebiyatının ilk örneği sayılan, hikâye akıp giderken arka planda ahlak felsefesinden doğa bilimlerine pek çok meseleyi irdeleyen Frankenstein'in adı geçince birçok kişilerin aklına hilkat garibesi malum yaratık gelir. (II) Oysa Frankenstein, aslında işin gerçeği Dr. Victor Frankenstein'in soyadından başka bir şey değildir. (III) İkonik yaratığın ise herhangi bir adı yok; hikâye boyunca Victor ondan yaratık, ucube, iblis gibi kötü ifadelerle bahsediyor. (IV) Hâlbuki yaratık çirkin görüntüsünün aksine tüm benliğiyle kendisinin bir canavar olmadığını kanıtlamaya çalışıyor. (V) Ancak işi kolay değil, hele ki kendisini yaratan Victor şöyle dursun insanlar bile aksini düşünürken...

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, çoğul ekinin gereksiz kullanılmasından kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır.
B) II. cümlede, "işin gerçeği" tamlaması cümleden atılırsa anlatım bozukluğu giderilmiş olur.
C) III. cümlede, "herhangi bir" sözü yerine "hiçbir" sözcüğü getirilirse cümledeki anlatım bozukluğu giderilmiş olur.
D) IV. cümlede, "görüntüsünün" sözcüğünün yerine "görünüşünün" sözcüğünün getirilmesi daha uygun olacaktır.
E) V. cümlede, "kendisini yaratan Victor" sözü ile "insanlar" sözcüğünün yeri değiştirilirse cümle mantık açısından doğru olacaktır.

16. Millî Edebiyat Dönemi'nde tiyatrodaki görülen gelişme; Cumhuriyet Dönemi'nde devlet konservatuvarlarının, devlet, şehir ve özel tiyatroların oluşması ile güçlenerek devam etmiştir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamlama yanlışlığı
B) Özne - yüklem uyumsuzluğu
C) Gereksiz sözcük kullanımı
D) Fiilimsi eksikliği
E) Ek eylem eksikliği

Türkçe

DENEME - 6

17. Aile üyelerinin birbirlerinden aldığı güç ve birbirlerine olan bağlılığı, ailelerin kendilerine özgü bir gelenektir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdakilerin hangisinden kaynaklanmaktadır?

- A) Gereksiz sözcük kullanımından
B) Bir sözcüğün yanlış anlamda kullanımından
C) Tamlanan ekinin kullanılmamasından
D) Özne-yüklem uyumsuzluğundan
E) Söz dizimi yanlışlığından

18. (I) Günümüzde reklam çok önemli bir kitle iletişim aracı hâline gelmiştir. (II) Reklamlar, çeşitli medya araçlarıyla hayatımıza girip bizleri tahminimizden de fazla etkiler. (III) Bir reklam metninde insanlar; yeni ürünler, fiyatlar, servisler, en son moda şeyler ve daha pek çok konu hakkında bilgi bulurlar. (IV) Reklamlar ayrıca değişen uygarlık seviyemiz üzerinde de olumlu etkileri vardır çünkü daima en iyiyi ve kaliteyi hedefler ve insanları bunları denemeleri için teşvik ederler. (V) Reklamlar aynı zamanda bir ülkenin kültürünü de yansıtır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde tamlayan ekinin eksikliğinden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Bir yapının ayakta durabilmesi için bazı yasalara uyma zorunluluğu vardır.
B) İnsanlık tarihinde karşılaştığımız birçok başarı vardır.
C) Her çalışmanın kendine özgü kuralları vardır.
D) Başarının ölçütü, yapılan işin özelliğine uygun çalışma yöntemidir.
E) Toplum düzeninin sağlanmasında bazı güçlüklerle karşılaşılabilir.

20. Aşağıdaki cümlelerden hangisi parantez () içinde verilen anlatım bozukluğunu örneklendirmemektedir?

- A) Konuşurken de yapmacıksız olmaya, doğal olmaya çalışın, size ait olmayan tonlama ve vurgular yapmayın. (Gereksiz sözcük kullanımı)
B) Rıza Efendi, ışıkları ağır ağır söndürülmüş kiraathaneden odasına çıktığı zaman, paranın para olduğunu yeniden bulmuştu. (Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması)
C) Açıklamak istediğiniz konuşmanın temel konusu, ne olursa olsun, üç bölüme ayrılabilir. (Anlamca çelişen ifadelerin birlikte kullanılması)
D) Bir hatip düşünce ve duygularında ne kadar içten davranırsa o kadar dinleyici üzerinde etkili olur. (Sözcüğün yanlış anlamda kullanılması)
E) Oturuş ya da yürüyüş tarzına bakarak ya da bakmayarak diğer insanlarla arada tutulan fiziksel uzaklık gibi görsel simgelerle, birbirimiz hakkında çok fazla bilgi edinebiliriz. (Mantık hatası)

21. Aşağıdakilerin hangisinde yapılan açıklamayla verilen örnek birbiriyle örtüşmemektedir?

- A) Anlatım bozukluğu, özne-yüklem uygunluğunda çokluk ekinin kullanımına dikkat etmemektir: *Hepsi baloda dansa davet eder gibi tavırlarla yanına yaklaşıyorlar.*
B) Anlatım bozukluğu, deyimi oluşturan kelimelerden birini eksik kullanma veya onun yerine başka bir kelime koymadır: *Şişman, sıska, göbekli, yaşlı, hastalıklı seyirciler çayıra dökülüp soluya soluya dilleri bir karış çıkıp yere serilene kadar top oynadılar.*
C) Anlatım bozukluğu, Osmanlı Türkçesinden kalmış olup günümüzde karşılığı bulunan iki kelimeyi bir arada kullanmaktır: *Konuklarımıza yeterince ilgi ve alaka gösterdiğimizi düşünüyorum.*
D) Anlatım bozukluğu iki tamlayanı, uygun olmayan bir tamlanana bağlamaktır: *Çocuk, motor ve fren gıcirtılarından, ağır bir kamyonun avluya gelip durduğunu anladı.*
E) Anlatım bozukluğu nesne eksikliğine yer vermektir: *Boyu da uzun değildi bu ihtiyarın ama bir delikanlı gibi çevikti.*

CEVAP ANAHTARI

	1. AY																				
Test - 1	1-A	2-A	3-A	4-B	5-C	6-B	7-B	8-D	9-D	10-E	11-D	12-C									
Test - 2	1-C	2-C	3-E	4-C	5-C	6-E	7-C	8-B	9-C	10-B											
Test - 3	1-B	2-E	3-D	4-C	5-C	6-B	7-B	8-E	9-B	10-E											
Test - 4	1-B	2-C	3-E	4-C	5-E	6-B	7-A	8-B													
Test - 5	1-D	2-B	3-B	4-C	5-A	6-B	7-C	8-C	9-C	10-D	11-C										
Test - 6	1-C	2-D	3-D	4-D	5-B	6-A	7-B	8-B	9-D	10-C	11-D										
Test - 7	1-D	2-E	3-E	4-A	5-E	6-C	7-D	8-C	9-D	10-D											
Test - 8	1-C	2-A	3-C	4-D	5-B	6-E	7-A	8-E	9-D	10-E	11-E	12-C									
Test - 9	1-B	2-A	3-D	4-C	5-D	6-A	7-D	8-B	9-A	10-E											
Test - 10	1-D	2-D	3-C	4-E	5-E	6-B	7-C	8-C	9-C	10-B	11-B										
Test - 11	1-B	2-B	3-E	4-E	5-C	6-C	7-C	8-E	9-C	10-C	11-E	12-A									
Test - 12	1-A	2-B	3-E	4-D	5-D	6-C	7-B	8-C	9-B	10-A	11-C	12-D									
Test - 13	1-D	2-E	3-D	4-D	5-D	6-B	7-A	8-C	9-C												
Test - 14	1-E	2-C	3-E	4-C	5-B	6-E	7-D	8-A													
Test - 15	1-C	2-B	3-E	4-C	5-C	6-B	7-A	8-E	9-C	10-C	11-B	12-B									
Test - 16	1-E	2-A	3-B	4-A	5-B	6-E	7-D	8-A	9-D	10-A	11-E										
Test - 17	1-B	2-A	3-E	4-E	5-C	6-C	7-B	8-A	9-D												
Test - 18	1-C	2-E	3-E	4-B	5-E	6-D	7-D	8-E	9-B												
Test - 19	1-C	2-A	3-B	4-D	5-D	6-C	7-A	8-D	9-C	10-D	11-D										
Test - 20	1-B	2-A	3-E	4-A	5-C	6-D	7-C	8-B	9-C	10-D	11-A										
Test - 21	1-D	2-A	3-B	4-C	5-A	6-A	7-E	8-A	9-A	10-A	11-B										
Test - 22	1-C	2-E	3-D	4-C	5-C	6-A															
Deneme - 1	1-E	2-C	3-A	4-A	5-D	6-B	7-D	8-B	9-C	10-C	11-C	12-D	13-B	14-D	15-D	16-C	17-D	18-C	19-E		

	2. AY																	
Test - 1	1-B	2-D	3-D	4-B	5-B	6-C	7-D	8-B	9-D	10-D								
Test - 2	1-C	2-E	3-B	4-A	5-A	6-D	7-D	8-A	9-D									
Test - 3	1-D	2-C	3-C	4-B	5-E	6-E	7-C	8-E										
Test - 4	1-C	2-A	3-E	4-C	5-C	6-C	7-B	8-C										
Test - 5	1-C	2-B	3-B	4-D	5-B	6-D	7-C	8-A	9-C	10-B								
Test - 6	1-B	2-C	3-C	4-B	5-D	6-E	7-A	8-A										
Test - 7	1-C	2-B	3-D	4-B	5-B	6-B	7-C	8-E										
Test - 8	1-C	2-E	3-A	4-E	5-C	6-C	7-C											
Test - 9	1-B	2-D	3-A	4-B	5-B	6-D	7-B	8-D										
Test - 10	1-C	2-B	3-C	4-C	5-B	6-B	7-C	8-D										

CEVAP ANAHTARI

Test - 11	1-A	2-D	3-E	4-D	5-E	6-C	7-D	8-B		
Test - 12	1-E	2-B	3-A	4-C	5-B	6-E	7-B	8-B	9-A	10-E
Test - 13	1-C	2-A	3-E	4-C	5-C	6-E	7-B	8-B		
Test - 14	1-C	2-B	3-A	4-B	5-C	6-C	7-B			
Test - 15	1-A	2-B	3-B	4-C	5-C	6-D	7-A	8-B		
Test - 16	1-D	2-B	3-B	4-D	5-D	6-C	7-E	8-A		
Test - 17	1-D	2-C	3-B	4-C	5-C	6-E	7-A	8-B		

3. AY

Test - 1	1-B	2-D	3-C	4-C	5-A	6-B	7-D	8-C		
Test - 2	1-D	2-B	3-B	4-B	5-B	6-A	7-D	8-B		
Test - 3	1-D	2-B	3-C	4-C	5-E	6-B	7-C	8-C		
Test - 4	1-A	2-E	3-C	4-A	5-D	6-C	7-C	8-D		
Test - 5	1-A	2-B	3-A	4-B	5-D	6-D	7-D	8-B		
Test - 6	1-A	2-B	3-A	4-D	5-A	6-B	7-D	8-B		
Test - 7	1-C	2-B	3-D	4-B	5-A	6-B	7-B	8-A		
Test - 8	1-C	2-C	3-B	4-B	5-E	6-B	7-D	8-C		
Test - 9	1-E	2-B	3-C	4-C	5-A	6-D	7-B	8-B		
Test - 10	1-C	2-B	3-C	4-C	5-D	6-E	7-E	8-E		
Test - 11	1-C	2-C	3-E	4-D	5-D	6-E	7-D	8-D		
Test - 12	1-C	2-E	3-C	4-E	5-E	6-C	7-D	8-A		
Test - 13	1-E	2-C	3-D	4-D	5-C	6-C	7-E	8-B		
Test - 14	1-B	2-B	3-A	4-A	5-C	6-E	7-B	8-C		
Test - 15	1-B	2-C	3-A	4-C	5-C	6-D	7-D	8-C		
Test - 16	1-A	2-E	3-D	4-A	5-D	6-C	7-C	8-B		
Test - 17	1-D	2-C	3-E	4-D	5-B	6-D	7-C	8-D		
Test - 18	1-C	2-A	3-D	4-D	5-A	6-D	7-E	8-E		
Test - 19	1-E	2-D	3-E	4-B	5-C	6-D	7-D	8-B		
Test - 20	1-D	2-C	3-B	4-E	5-C	6-B	7-D	8-C		
Test - 21	1-D	2-C	3-B	4-C	5-B	6-D	7-C	8-C		

4. AY

Test - 1	1-E	2-C	3-D	4-C	5-C	6-E	7-B	8-D	9-A						
Test - 2	1-B	2-B	3-B	4-C	5-D	6-E	7-C	8-D							
Test - 3	1-B	2-D	3-C	4-A	5-A	6-C									
Test - 4	1-E	2-B	3-A	4-C	5-A	6-C	7-C	8-A							
Test - 5	1-C	2-B	3-C	4-C	5-D	6-D	7-C								
Test - 6	1-B	2-B	3-B	4-C	5-B	6-B	7-E								
Test - 7	1-B	2-D	3-A	4-B	5-A	6-B	7-B								
Deneme - 2	1-C	2-C	3-D	4-D	5-B	6-A	7-A	8-E	9-A	10-A	11-D	12-C	13-C	14-A	15-C

5. AY

Test - 1	1-D	2-C	3-A	4-B	5-A	6-D	7-E	8-C	9-E	10-E	11-E				
Test - 2	1-E	2-D	3-E	4-D	5-C	6-A	7-E	8-B	9-C	10-C	11-A	12-D			
Test - 3	1-C	2-E	3-C	4-B	5-B	6-C	7-C	8-B	9-D	10-A	11-A	12-D	13-C		
Test - 4	1-E	2-E	3-B	4-E	5-E	6-B	7-B	8-D	9-C	10-D	11-D				
Test - 5	1-D	2-D	3-D	4-C	5-C	6-E	7-E	8-D	9-D	10-B	11-E	12-A			

CEVAP ANAHTARI

Test - 6	1-B	2-E	3-D	4-D	5-D	6-B	7-D	8-A	9-B	10-E	11-D	12-B	13-C						
Test - 7	1-C	2-B	3-A	4-D	5-A	6-E	7-D	8-C	9-B	10-D	11-D	12-B							
Test - 8	1-D	2-E	3-A	4-A	5-A	6-C	7-D	8-E	9-E	10-A	11-C								
Test - 9	1-A	2-B	3-D	4-E	5-E	6-E	7-A	8-E	9-E	10-E	11-E								
Test - 10	1-E	2-D	3-C	4-C	5-A	6-B	7-E	8-C	9-D	10-A	11-C	12-D	13-C						
Test - 11	1-D	2-B	3-D	4-C	5-D	6-A	7-D	8-B	9-E	10-C	11-D								
Test - 12	1-B	2-E	3-B	4-D	5-A	6-B	7-E	8-E	9-A	10-C	11-A								
Test - 13	1-D	2-C	3-C	4-B	5-D	6-E	7-D	8-E	9-E										
Deneme - 3	1-D	2-D	3-E	4-B	5-A	6-E	7-D	8-A	9-D	10-B	11-D	12-E	13-C	14-D	15-B	16-A	17-D	18-E	19-D

6. AY

Test - 1	1-A	2-C	3-D	4-E	5-C	6-B	7-E	8-D	9-C	10-C	11-C		
Test - 2	1-B	2-D	3-C	4-B	5-D	6-E	7-B	8-E	9-C				
Test - 3	1-B	2-E	3-A	4-D	5-C	6-E	7-A	8-B	9-B	10-D	11-B		
Test - 4	1-D	2-D	3-D	4-C	5-A	6-E	7-E	8-C	9-D	10-E	11-D	12-E	
Test - 5	1-C	2-E	3-E	4-B	5-A	6-C	7-C	8-B	9-C	10-D	11-A	12-E	
Test - 6	1-C	2-B	3-B	4-E	5-A	6-A	7-B	8-D	9-C	10-D	11-D		
Test - 7	1-D	2-D	3-C	4-E	5-D	6-D	7-B	8-A	9-E	10-E	11-D	12-E	
Test - 8	1-C	2-C	3-A	4-A	5-D	6-D	7-C	8-D	9-B	10-E			
Test - 9	1-D	2-C	3-A	4-B	5-D	6-E	7-D	8-C	9-D	10-B	11-D	12-E	
Test - 10	1-C	2-B	3-E	4-B	5-C	6-A	7-D	8-D	9-C	10-B	11-D		
Test - 11	1-D	2-B	3-B	4-C	5-E	6-C	7-C	8-B	9-C	10-C	11-A		
Test - 12	1-C	2-E	3-D	4-D	5-B	6-D	7-D	8-B	9-D	10-D	11-C		
Test - 13	1-B	2-D	3-D	4-E	5-A	6-A	7-E	8-C	9-D	10-D	11-D	12-C	
Test - 14	1-E	2-E	3-C	4-B	5-D	6-C	7-D	8-A	9-B	10-D	11-A		
Test - 15	1-E	2-D	3-B	4-A	5-D	6-C	7-D	8-A	9-B	10-C	11-D	12-A	
Test - 16	1-B	2-A	3-E	4-B	5-D	6-D	7-C	8-C	9-B	10-B	11-A		
Test - 17	1-D	2-D	3-B	4-E	5-E	6-A	7-A	8-D	9-B	10-C	11-E		
Test - 18	1-C	2-A	3-B	4-E	5-C	6-D	7-C	8-E	9-E	10-B			
Test - 19	1-C	2-D	3-C	4-A	5-E	6-B	7-E	8-C	9-B	10-B	11-D		
Test - 20	1-C	2-D	3-C	4-D	5-D	6-E	7-D	8-C	9-D				

7. AY

Test - 1	1-B	2-B	3-C	4-A	5-A	6-D	7-B	8-C	9-E	10-A	11-D	12-C										
Test - 2	1-E	2-D	3-D	4-D	5-E	6-D	7-B	8-C	9-D	10-E												
Test - 3	1-A	2-B	3-C	4-C	5-D	6-C	7-E	8-B	9-C	10-B	11-C											
Test - 4	1-C	2-A	3-B	4-C	5-D	6-A	7-B	8-D	9-E	10-B	11-C	12-C										
Test - 5	1-E	2-A	3-C	4-A	5-D	6-A	7-C	8-D	9-B	10-C	11-E	12-C										
Test - 6	1-C	2-C	3-D	4-D	5-D	6-D	7-E	8-A	9-C	10-B												
Test - 7	1-A	2-E	3-D	4-E	5-B	6-D	7-E	8-B	9-E	10-B	11-E	12-D										
Test - 8	1-C	2-B	3-D	4-C	5-E	6-D	7-B	8-D	9-D	10-A	11-C											
Test - 9	1-D	2-B	3-E	4-E	5-E	6-C	7-E	8-E	9-D	10-C	11-D	12-A										
Test - 10	1-C	2-B	3-D	4-C	5-C	6-D	7-B	8-C	9-B	10-C												
Test - 11	1-C	2-D	3-C	4-B	5-C	6-E	7-D	8-D	9-C													
Test - 12	1-B	2-C	3-D	4-C	5-E	6-A	7-B	8-C	9-D	10-E												
Deneme - 4	1-C	2-B	3-C	4-E	5-B	6-D	7-D	8-D	9-B	10-C	11-B	12-E	13-E	14-C	15-E	16-B	17-A	18-B	19-E	20-B	21-C	22-E

	8. AY																			
Test - 1	1-C	2-B	3-D	4-E	5-E	6-A	7-A	8-E	9-B	10-A	11-D	12-B								
Test - 2	1-B	2-B	3-D	4-A	5-A	6-C	7-A	8-A	9-B	10-C	11-B									
Test - 3	1-A	2-C	3-B	4-A	5-B	6-D	7-D	8-D	9-B	10-E	11-D	12-B								
Test - 4	1-E	2-E	3-A	4-C	5-B	6-E	7-B	8-E	9-B	10-E										
Test - 5	1-C	2-E	3-C	4-A	5-B	6-D	7-A	8-C	9-B	10-C	11-C	12-E								
Test - 6	1-A	2-D	3-C	4-B	5-D	6-B	7-C	8-E	9-B	10-E	11-D									
Test - 7	1-A	2-B	3-A	4-C	5-D	6-A	7-B	8-D	9-E	10-D	11-E									
Test - 8	1-C	2-D	3-C	4-D	5-D	6-B	7-B	8-B	9-D	10-D										
Test - 9	1-D	2-C	3-B	4-D	5-A	6-D	7-E	8-B	9-A	10-D	11-D									
Test - 10	1-C	2-E	3-B	4-C	5-E	6-D	7-C	8-C	9-E	10-E	11-A	12-D								
Test - 11	1-A	2-B	3-C	4-C	5-E	6-B	7-A	8-D	9-B	10-D	11-E									
Test - 12	1-D	2-D	3-A	4-C	5-C	6-D	7-E	8-B	9-C	10-B	11-E									
Test - 13	1-A	2-C	3-E	4-A	5-C	6-A	7-D	8-C	9-D	10-D										
Deneme - 5	1-D	2-E	3-D	4-B	5-C	6-B	7-D	8-B	9-D	10-A	11-C	12-A	13-C	14-A	15-C	16-C	17-E	18-A	19-C	20-B
Test - 14	1-E	2-B	3-A	4-D	5-D	6-C	7-D	8-E	9-C	10-E	11-A	12-A	13-A	14-D						
Test - 15	1-B	2-E	3-B	4-C	5-D	6-E	7-E	8-A	9-E	10-B	11-E									
Test - 16	1-C	2-B	3-B	4-C	5-A	6-C	7-C	8-E	9-A	10-C										
Test - 17	1-A	2-A	3-C	4-C	5-C	6-B	7-E	8-A	9-E	10-D	11-B	12-E	13-E							

	9. AY																				
Test - 1	1-D	2-B	3-C	4-B	5-A	6-D	7-D	8-B	9-D	10-A	11-D	12-D									
Test - 2	1-C	2-B	3-A	4-B	5-E	6-B	7-D	8-D	9-A	10-D	11-C										
Test - 3	1-E	2-B	3-A	4-A	5-E	6-D	7-B	8-C	9-D	10-A	11-C										
Test - 4	1-D	2-A	3-D	4-C	5-A	6-E	7-E	8-C	9-E	10-B	11-C										
Test - 5	1-E	2-C	3-A	4-B	5-B	6-E	7-B	8-A	9-D	10-A	11-E										
Test - 6	1-D	2-B	3-C	4-C	5-D	6-A	7-B	8-E	9-B	10-B	11-E	12-D									
Test - 7	1-E	2-D	3-A	4-B	5-B	6-C	7-C	8-B	9-E	10-D	11-B	12-D									
Test - 8	1-C	2-C	3-D	4-E	5-A	6-A	7-D	8-B	9-A	10-D	11-C	12-C									
Test - 9	1-D	2-D	3-E	4-A	5-E	6-A	7-A	8-D	9-A	10-B	11-A	12-D	13-A	14-A							
Test - 10	1-E	2-A	3-C	4-B	5-E	6-A	7-A	8-A	9-C	10-B	11-D										
Test - 11	1-C	2-E	3-A	4-E	5-A	6-B	7-D	8-D	9-C	10-B	11-D	12-B									
Test - 12	1-C	2-A	3-B	4-D	5-E	6-C	7-D	8-E	9-B	10-A	11-B										
Test - 13	1-D	2-E	3-C	4-A	5-C	6-D	7-D	8-C	9-A	10-A											
Test - 14	1-B	2-B	3-B	4-C	5-E	6-D	7-C	8-E	9-C	10-A											
Test - 15	1-E	2-D	3-E	4-D	5-E	6-A	7-C	8-C	9-A	10-B	11-A	12-E									
Test - 16	1-A	2-D	3-D	4-B	5-D	6-B	7-C	8-A	9-B	10-D											
Test - 17	1-B	2-D	3-B	4-D	5-E	6-A	7-D	8-E	9-E												
Test - 18	1-B	2-A	3-C	4-C	5-B	6-B	7-B	8-B	9-A	10-D	11-B	12-B									
Test - 19	1-D	2-C	3-E	4-A	5-B	6-A	7-D	8-A	9-B	10-B	11-A	12-D	13-D	14-C							
Test - 20	1-D	2-C	3-B	4-B	5-E	6-A	7-C	8-B	9-B	10-D	11-D	12-A									
Test - 21	1-B	2-D	3-A	4-C	5-A	6-D	7-D	8-C	9-E	10-B	11-D	12-B									
Test - 22	1-A	2-D	3-A	4-A	5-D	6-B	7-E	8-E	9-C	10-C	11-B	12-D									
Deneme - 6	1-C	2-C	3-D	4-A	5-E	6-D	7-C	8-B	9-C	10-C	11-E	12-C	13-B	14-D	15-C	16-A	17-A	18-D	19-E	20-D	21-E